Svet
Evropske unije

Bruselj, 22. januar 2026
(OR. en)

5600/26

Medinstitucionalna zadeva:
2026/0013 (COD)

TELECOM 28
CYBER 28
COMPET 76
MI 57
FIN 101
CODEC 89
IA 14

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	21. januar 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2026) 16 final
Zadeva:	Predlog UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o digitalnih omrežjih, spremembi Uredbe (EU) 2015/2120, Direktive 2002/58/ES in Odločbe 676/2002/ES ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1971, Direktive (EU) 2018/1972 in Sklepa št. 243/2012/EU (akt o digitalnih omrežjih)

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 16 final.

Priloga: COM(2026) 16 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 21.1.2026
COM(2026) 16 final

2026/0013 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o digitalnih omrežjih, spremembi Uredbe (EU) 2015/2120, Direktive 2002/58/ES in Odločbe 676/2002/ES ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1971, Direktive (EU) 2018/1972 in Sklepa št. 243/2012/EU (akt o digitalnih omrežjih)

{SEC(2026) 14 final} - {SWD(2026) 13 final} - {SWD(2026) 14 final}

(Besedilo velja za EGP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Kot je navedeno v evropskem programu politike Digitalno desetletje[1], je povezljivost ključna za digitalno preobrazbo, katere cilj je do leta 2030 zagotoviti univerzalno gigabitno širokopasovno povezavo in 5G na poseljenih območjih. Zanesljiva, hitra in varna omrežja omogočajo razvoj digitalnih znanj in spretnosti, poslovne inovacije (umetna inteligenca (UI) in računalništvo v oblaku) ter bistvene storitve e-uprave/e-zdravja. Omogočajo tudi odpravo digitalnega razkoraka ter zagotavljajo vključujočo udeležbo in konkurenčnost po vsej EU. Povezljivost ni le dostop. Gre za izmenjavo podatkov v realnem času, ki je bistvena za to, da lahko EU doseže svoje širše digitalne cilje, ter za podpiranje resnično povezane in uspešne družbe.

Sodoben in poenostavljen pravni okvir, ki spodbuja migracijo z obstoječih omrežij na optična omrežja, visokokakovostna omrežja 5G in 6G ter infrastrukturo v oblaku in povečanje obsega z zagotavljanjem storitev ter čezmejnim delovanjem, je ključnega pomena. To je bilo poudarjeno tudi v rezultatih raziskovalnega posvetovanja o prihodnosti sektorja elektronskih komunikacij in njegove infrastrukture (2023)[2], pozneje v beli knjigi Komisije Kako obvladati potrebe po digitalni infrastrukturi v Evropi (2024)[3] ter v odzivu na poziv k predložitvi dokazov za akt o digitalnih omrežjih (2025)[4].

Nadaljnje strateške analize, vključno s poročili Enrica Lette[5], Maria Draghija[6] in Saulija Niinistöja[7] ter s sporočilom Komisije „Kompas za konkurenčnost EU“[8], prav tako poudarjajo, da je najsodobnejša digitalna omrežna infrastruktura ključna za prihodnjo konkurenčnost gospodarstva EU, varnost in socialno blaginjo. Nujno je treba zagotoviti visokokakovostno, zanesljivo in varno povezljivost za končne uporabnike in ključne gospodarske sektorje.

Hkrati je bilo v poročilih Enrica Lette in Maria Draghija poudarjeno, da je enotni trg elektronskih komunikacij še vedno razdrobljen in da se evropski operaterji še naprej soočajo z ovirami pri čezmejnem poslovanju in širitvi, kar omejuje njihovo sposobnost vlaganja, inoviranja in konkuriranja globalnim konkurentom. Sedanji pravni okvir, ki je direktiva, je povzročil nacionalno razdrobljenost in zato z njim ni bil vzpostavljen resničen enotni trg. Operaterji se soočajo z različnimi pogoji za splošno odobritev v državah članicah in s

---

1 Sklep (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi programa politike Digitalno desetletje do leta 2030 (UL L 323, 19.12.2022, str. 4).

2 Https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/consultations/future-electronic-communications-sector-and-its-infrastructure.

3 Https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/library/white-paper-how-master-europes-digital-infrastructure-needs.

4 Https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14709-Akt-o-digitalnih-omrezjih_sl.

5 Https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf.

6 Https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_sl.

7 Https://commission.europa.eu/topics/defence/safer-together-path-towards-fully-prepared-union_sl.

8 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Kompas za konkurenčnost EU (COM(2025) 30 final z dne 29. januarja 2025).

številnimi nacionalnimi zahtevami, ki odvračajo od čezmejnega poslovanja, povečujejo stroške izpolnjevanja obveznosti in zavlačujejo uvajanje novih tehnologij.

Zaradi vse večjega pomena zahtev glede učinkovitosti in varnosti takih storitev so digitalna omrežja v procesu tehnološke preobrazbe, pri čemer zmogljivosti računalništva v oblaku in na robu postajajo sestavni del infrastrukture za povezljivost. Sprejetje akta o digitalnih omrežjih, skupaj s pregledom in vrednotenjem Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah (EZEK)[9] ter z njim povezanih pravnih aktov, je priložnost za poenostavitev in nadaljnjo harmonizacijo pravnega okvira. To bo povečalo konkurenčnost in odpornost ter prispevalo k bolj integriranemu enotnemu trgu.

Satelitska povezljivost postaja eden ključnih dejavnikov, ki omogočajo strateško avtonomijo EU. Je ključna za cenovno dostopen širokopasovni dostop do interneta na oddaljenih območjih ter za zagotavljanje storitev, povezanih z varnostjo, obvladovanjem kriz, obrambo in drugimi ključnimi področji uporabe. V hitro razvijajočem se satelitskem tehnološkem okolju mora EU okrepiti svojo strateško avtonomijo na področju satelitskih komunikacij, vključno z omrežji in storitvami, da bi zagotovila in izboljšala odpornost ter prispevala k enotnemu trgu, kar je mogoče doseči s harmoniziranimi pogoji za odobritev za satelitske storitve na ravni EU.

Hkrati mora biti satelitska povezljivost bolj odporna proti škodljivemu motenju, ki vpliva na globalne satelitske navigacijske sisteme (GNSS), kot je Galileo. EU bi morala biti sposobna konkretno, z možnostjo ukrepanja in operativno odgovoriti na varnostne grožnje, ki jih predstavljajo droni.

Namen akta o digitalnih omrežjih je v podporo doseganju ciljev politike EU na področju blaginje potrošnikov, industrijske konkurenčnosti, varnosti, odpornosti in trajnostnosti vse udeležence na trgu spodbujati k inovacijam in naložbam v napredno povezljivost ter podpirati ekosistem povezljivosti in računalniških infrastruktur, ki omogočajo celino umetne inteligence in krepijo enotni trg.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Akt o digitalnih omrežjih nadomešča nekatere obstoječe zakonodajne instrumente EU, ki urejajo ekosistem povezljivosti: EZEK, uredbo o Organu evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC)[10], program za politiko radiofrekvenčnega spektra (PPRS)[11], dele uredbe o odprtem internetu[12] in Direktivo 2002/58/ES (direktiva o e-

[9] Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).

[10] Uredba (EU) 2018/1971 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Agencije za podporo BEREC-u (Urad BEREC), spremembi Uredbe (EU) 2015/2120 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1211/2009 (UL L 321, 17.12.2018, str. 1).

[11] Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra (UL L 81, 21.3.2012, str. 7).

[12] Uredba (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta in spremembi Direktive 2002/22/ES o univerzalni storitvi in pravnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami ter Uredbe (EU) št. 531/2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL L 310, 26.11.2015, str. 1).

zasebnosti)[13]. Cilj združitve teh instrumentov v akt o digitalnih omrežjih v obliki uredbe je poenostaviti in bolje uskladiti pravila ter s tem ponudnikom omogočiti poslovanje in inovacije na enotnem trgu. Ponudniki potrebujejo poenostavljena in dosledna pravila za odobritev (EZEK), dostop do fiksnih omrežij in virov spektra (EZEK in PPRS) ter poenostavljen in harmoniziran sklop pravil za omrežja in storitve (EZEK, uredba o odprtem internetu). Ureditve upravljanja morajo podpirati in omogočati pogoje enotnega trga (EZEK, uredba o BEREC-u in PPRS). Predlog dopolnjuje tudi akt o gigabitni infrastrukturi[14], ki določa okvir za podporo hitrejši in stroškovno učinkovitejši postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij. Akt o digitalnih omrežjih je skladen tudi z uredbo o gostovanju[15], ki ureja cene gostovanja v EU. Predlog tudi dopolnjuje pravila EU o konkurenci, ki se uporabljajo za vsak primer posebej (pogosto naknadno), in je skladen z njimi.

Na področju varstva potrošnikov akt o digitalnih omrežjih še naprej dopolnjuje horizontalni okvir EU za varstvo potrošnikov. Ob ohranjanju visoke ravni varstva potrošnikov se s predlogom akta o digitalnih omrežjih poenostavljajo in dodatno usklajujejo sektorska pravila za varstvo končnih uporabnikov na področju elektronskih komunikacij. Predlog je v celoti skladen s programom politike Digitalno desetletje, v katerem je opisana vizija za digitalno preobrazbo Evrope do leta 2030, saj je regulativni okvir zasnovan tako, da omogoča vzpostavitev varnih in trajnostnih digitalnih infrastruktur.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Namen tega predloga je zagotoviti popolno dopolnjevanje z obstoječimi in prihodnjimi predlogi EU na področju računalništva v oblaku, umetne inteligence, podatkov, kibernetske varnosti, pripravljenosti in vesolja. Zagotavljanje skladnosti na teh medsebojno povezanih področjih politike je bistveno za sposobnost EU, da razvije potrebne tehnološke zmogljivosti vzdolž celotne digitalne vrednostne verige. Hkrati je akt o digitalnih omrežjih, s krepitvijo temeljev za bolj integriran enotni digitalni trg ter inovativni in naložbam prijazen ekosistem digitalne infrastrukture, ena ključnih vodilnih pobud v okviru horizontalne strategije za ponovni zagon evropskega gospodarstva, kompasa EU za konkurenčnost.

Čeprav akt o digitalnih omrežjih ni namenjen regulaciji storitev v oblaku, vse večje zbliževanje elektronskih komunikacijskih omrežij in računalništva v oblaku ali na robu zahteva uskladitev z aktom o razvoju računalništva v oblaku in umetne inteligence[16], ki je namenjen okrepitvi zmogljivosti EU na področju računalništva v oblaku in na robu z boljšimi pogoji za naložbe in poenostavljenimi postopki za izdajo dovoljenj. Povezani ukrepi EU v

---

13 Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

14 Uredba (EU) 2024/1309 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev gigabitnih elektronskih komunikacijskih omrežij, spremembi Uredbe (EU) 2015/2120 in razveljavitvi Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitni infrastrukturi) (UL L, 2024/1309, 8.5.2014, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/OJ).

15 Uredba (EU) 2022/612 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL L 115, 13.4.2022, str. 1).

16 V skladu z delovnim programom Komisije za leto 2026 bo Komisija v prvem četrtletju 2026 sprejela predlog akta o razvoju računalništva v oblaku in umetne inteligence (https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026_sl).

okviru akcijskega načrta za celino umetne inteligence[17] za dostop do podatkov in infrastrukture umetne inteligence ter podporo sektorskim aplikacijam umetne inteligence odražajo širši prehod na omrežne infrastrukture v oblaku, podprte z umetno inteligenco. Pobuda je skladna tudi s strategijo za podatkovno unijo[18], s katero se izboljšuje dostop do visokokakovostnih podatkov in nadalje razvija podatkovna infrastruktura. Akt o digitalnih omrežjih bo z izboljšanjem varne in zanesljive povezljivosti podpiral doseganje navedenih širših ciljev.

Kljub delu, opravljenemu z naborom orodij za kibernetsko varnost 5G[19], tveganja za odpornost v sektorju elektronskih komunikacij ostajajo. Odvisnosti še naprej vplivajo na omrežja 4G/5G in fiksna omrežja, podvodne kable, storitve v oblaku in kritične sektorje. Revizija akta o kibernetski varnosti[20] je priložnost za bolj sistematično obravnavo tveganj v dobavni verigi IKT. Ti ukrepi so tesno povezani z osredotočenostjo tega predloga na krepitev varnosti in odpornosti omrežij ter se z njo vzajemno krepijo. Čeprav so obveznosti glede kibernetske varnosti in odpornosti določene v direktivi NIS 2[21] in v direktivi o odpornosti kritičnih subjektov[22], je še vedno potrebna večja koordinacija na ravni EU. Ta potreba je še dodatno poudarjena zaradi neobstoja operativnega organa za posamezne sektorje in centraliziranega pregleda na ravni EU glede pripravljenosti, mehanizmov zgodnjega opozarjanja in obvladovanja kriz ter evidentiranja odpornosti na področju elektronskih komunikacij.

Predlog je usklajen s cilji strategije EU za gospodarsko varnost in strategije EU za unijo pripravljenosti, saj se z njim krepijo odpornost, redundanca in zmogljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev za zagotavljanje zanesljivega prenosa komunikacij med naravnimi ali antropogenimi motnjami, krizami ali primeri višje sile. Zlasti bo podpiral bistveno izboljšane zmogljivosti omrežij in storitev, vključno z ukrepi za zagotovitev kontinuitete in neprekinjene razpoložljivosti komunikacij v sili ter učinkovitega delovanja storitev javnega opozarjanja.

Akt o digitalnih omrežjih dopolnjuje ukrepe, predlagane v aktu EU o vesolju[23]. V strateški viziji EU za vesoljsko gospodarstvo je priznano, da so naložbe, povezane z vesoljem, tesno povezane z odpravo regulativnih ovir. Akt o digitalnih omrežjih se zato šteje za ključni gradnik enotnega vesoljskega trga EU. Z odpravo regulativnih ovir bo ta uredba izboljšala vseevropski dostop do satelitskega spektra in okrepila enotni trg satelitskih komunikacijskih storitev, kar bo omogočilo večjo nadgradljivost in inovacije. Naložbe v satelitsko

---

17 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, „Akcijski načrt za celino umetne inteligence“ (COM(2025) 165 final z dne 9. aprila 2025).

18 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu, „Strategija za podatkovno unijo – sprostitev podatkov za umetno inteligenco (COM(2025) 835 final z dne 19. novembra 2025).

19 Https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/library/eu-toolbox-5g-security.

20 Uredba (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o Agenciji Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) in o certificiranju informacijske in komunikacijske tehnologije na področju kibernetske varnosti ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 526/2013 (Akt o kibernetski varnosti) (UL L 151, str. 15).

21 Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji, spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 in Direktive (EU) 2018/1972 ter razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80).

22 Direktiva (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o odpornosti kritičnih subjektov in razveljavitvi Direktive Sveta 2008/114/ES (UL L 333, 27.12.2022, str. 164).

23 Https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-space-act_sl.

infrastrukturo in širšo vrednostno verigo obravnavajo drugi instrumenti EU, vključno s finančno podporo za večorbitno infrastrukturo za odpornost, medsebojno povezljivost in zagotavljanje varnosti s pomočjo satelitov, kot je konstelacija IRIS² (satelitski sistem EU za varno povezljivost) in programi EU, kot sta pobuda EU za vesoljsko podjetništvo CASSINI in program InvestEU, ki zagotavljata mehanizme financiranja vesoljskih operacij.

Dopolnjuje podporo EU za satelitsko konstelacijo IRIS^2, ki je namenjena okrepitvi suverenosti EU na področju satelitske povezljivosti ter olajšanju povezovanja prizemnih in neprizemnih omrežij.

Komisija bo leta 2026 sprejela predlog za vzpostavitev kritičnega komunikacijskega sistema Evropske unije, ki bo začel delovati do leta 2030 ter bo javnim organom po vsej EU in na schengenskem območju zagotavljal varne komunikacijske storitve na podlagi širokopasovnih povezav. Predlog akta o digitalnih omrežjih dopolnjuje ta prizadevanja, saj prispeva k splošni zmogljivosti EU za odzivanje na varnostne grožnje in krize.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), saj je namenjen okrepitvi enotnega trga elektronskih komunikacij ter zagotovitvi njegovega delovanja in delovanja enotnega trga na drugih področjih politike EU, ki vključujejo uporabo spektra.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Akt o digitalnih omrežjih bo imel znatno dodano vrednost v primerjavi z ukrepi, sprejetimi na ravni držav članic. Za okrepitev evropske konkurenčnosti je potreben dostop do hitre, varne in odporne digitalne infrastrukture po vsej EU. Okolje digitalne povezljivosti se hitro spreminja zaradi povezovanja telekomunikacijske in satelitske tehnologije ter računalniških tehnologij v oblaku in na robu, ki temeljijo na virtualizaciji in umetni inteligenci, zato bo EU te cilje lahko dosegla le z bolj harmoniziranim pravnim okoljem v EU, ki preprečuje razdrobljenost, ki jo povzročajo nedosledne nacionalne upravne prakse ali pogoji izvajanja, ki omejujejo priložnosti enotnega trga.

Spekter je, tako kot drugi viri, kot so številke in do neke mere zemljišča, omejen vir, zato je treba pri njegovem upravljanju in dodeljevanju upoštevati nacionalne posebnosti in potrebe, pa tudi interese EU. Zato obstaja potreba po bolj usklajeni in dosledni regulaciji vstopa na trg na ravni EU, da se odpravijo ovire, za katere se zdi, da so posledica različnih pogojev pri dodeljevanju individualnih pravic do uporabe spektra, številk ali zemljišč. Da bi bila EU vodilna na svetu na področju novih in izboljšanih storitev, kot je 5G, morajo proizvajalci opreme in ponudniki komunikacijskih storitev doseči zadosten obseg. To ne pomeni le tehnične harmonizacije, temveč predvsem to, da se mora enotni trg razvijati na splošno usklajen način, da bodo stabilna in harmonizirana pravila omogočala dobre storitve in naprave.

Kar zadeva satelitsko povezljivost, je zaradi globalne narave satelitskih storitev, ki presega nacionalne meje, to področje politike, na katerem je ukrepanje EU učinkovitejše od zgolj nacionalnih ukrepov. Pravočasna razpoložljivost in uporaba satelitske povezljivosti, ki sta odvisni izključno od dostopa do satelitskega spektra po vsej EU, sta ključna dejavnika za evropsko industrijsko avtonomijo in imata osrednjo vlogo pri povečevanju konkurenčnosti EU. Zato obstajajo tehtni razlogi, da EU sprejme ambiciozen, usklajen in vseevropski pristop

k odobritvi za satelitske storitve, ki bo podprt z ustreznimi regulativnimi instrumenti in dopolnilnimi ukrepi, namenjenimi olajšanju in pospešitvi doseganja tega cilja.

Cilja zagotavljanja pravočasnega in urejenega prehoda z obstoječih bakrenih omrežij na optična omrežja države članice same ne morejo zadovoljivo doseči, saj bi različni nacionalni pristopi lahko povzročili razdrobljenost enotnega trga, pravno negotovost za operaterje, ki delujejo v več državah članicah, ter neenake pogoje za naložbe in zaščito končnih uporabnikov. Ukrepanje EU je zato upravičeno za vzpostavitev skupnega okvira, zaščitnih ukrepov in minimalnih načel, ki urejajo prehod. Hkrati so v skladu z načelom subsidiarnosti zasnova, določitev zaporedja korakov in izvajanje prehoda zaupani državam članicam in nacionalnim regulativnim organom, ki lahko najbolje upoštevajo razmere na lokalnem trgu, omrežne topologije, potrebe potrošnikov in geografske posebnosti. Uredba tako združuje harmoniziran pristop EU s postopki, ki se upravljajo na nacionalni ravni, kar zagotavlja učinkovitost ob polnem spoštovanju odgovornosti držav članic.

Potrebno je ukrepanje EU za zmanjšanje razdrobljenosti pravil o varstvu potrošnikov in končnih uporabnikov, ki ustvarja upravne stroške za ponudnike čezmejnih storitev, ovira razvoj inovativnih storitev ter povzroča neenakomerno in nezadostno raven varstva potrošnikov po vsej EU.

Zaradi obsega težav v digitalnem ekosistemu je potrebna zakonodajna pobuda EU, saj te težave vse bolj vplivajo na celotno EU. Na splošno bo ta pristop prinesel večje koristi, hitrejše in harmonizirano izvajanje ter manjše stroške, kot če bi države članice ukrepale same.

- **Sorazmernost**

Sorazmernost je zagotovljena, saj se predlagani ukrepi osredotočajo na odpravljanje ozkih grl na enotnem trgu, da bi se ustvarili pogoji za nova, bolj virtualizirana in na programski opremi temelječa elektronska komunikacijska omrežja in storitve v Uniji, zlasti s poenostavitvijo in harmonizacijo režima splošne odobritve. Predlog s tem podpira doseganje cilja enotnega trga glede svobode opravljanja elektronskih komunikacijskih storitev. Prav tako preprečuje motnje v delovanju ponudnikov, ki bi se odločili ohraniti nacionalno (ali regionalno) prisotnost.

Na podlagi uspešnih delov obstoječega regulativnega okvira predlog ohranja dobro delujočo ureditev pomembne tržne moči in preizkus s tremi merili, vendar preusmerja ukrepanje na nedelovanja trga, nacionalnim regulativnim organom olajšuje uporabo simetričnih ukrepov, kjer je to ustrezno, ter daje poudarek na uporabo manj vsiljivih regulativnih orodij, kjer je to mogoče. Harmonizacija dostopovnih izdelkov, skupaj z dobro ciljno usmerjeno in sorazmerno regulacijo, vključno z dostopom do stavbne napeljave in po potrebi še drugimi ukrepi, bi morala podpirati večjo uporabo gigabitnih širokopasovnih povezav in višje širokopasovne hitrosti. Predlagana uredba bi omogočila nemoten prehod z bakrenih na optična omrežja ter sorazmerno regulacijo v povsem optičnem okolju.

V primerjavi s sedanjim okvirom predlog pospešuje prehod na optična omrežja. Sorazmernost se zagotavlja z ustreznimi zaščitnimi ukrepi za končne uporabnike ter z dejstvom, da se postopek pregleduje in upravlja na nacionalni ravni. Pristojni organi so odgovorni za zagotavljanje razpoložljivosti ustreznih širokopasovnih storitev z ustreznimi zaščitnimi ukrepi (zagotavljanje primerljive kakovosti in primerljivih cen maloprodajnih optičnih storitev, pokritost z alternativnimi tehnologijami itd.). Ta postopek bo predmet nadzora Komisije.

Predlagani ukrepi bodo vključevali tudi sorazmerne spremembe upravljanja, s čimer bo vzpostavljen sistem upravljanja za regulacijo trga in upravljanje spektra, ki bo primeren za

nove naloge na ravni EU z razsežnostjo enotnega trga in bo omogočal sprejemanje odločitev na najučinkovitejši ravni. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra bo postala Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, podobno kot BEREC. Ker BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra nimata pravne osebnosti, ne bosta izvajala zavezujočih pooblastil za odločanje. Te pristojnosti bodo še naprej imeli Komisija in nacionalni regulativni organi ali nacionalni organi, pristojni za spekter. BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra bosta še naprej zagotavljala svetovanje, mnenja, smernice in druge oblike podpore pri oblikovanju politik.

Za spodbujanje večjega zbliževanja pri upravljanju spektra bodo pomembne dodelitve spektra predmet obveznega mehanizma EU za enotni trg spektra, ki bo Komisiji, BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra omogočil, da podajo pripombe na osnutke ukrepov. Komisija bi lahko po potrebi posredovala v primerih, ki bi lahko imeli posledice za enotni trg. Glede na čezmejno naravo satelitskih storitev bi Komisija ob podpori svetovalnih struktur upravljala odobritve za satelitske storitve na ravni EU, vključno z izbiro imetnikov licenc za satelitske storitve, če bi bili viri spektra omejeni.

Pravila o varstvu končnih uporabnikov so poenostavljena in krepijo popolno harmonizacijo s ciljno usmerjenimi izjemami (na primer v zvezi z najdaljšim trajanjem pogodb), vendar je harmonizacija omejena na področja, ki jih zajema predlog. V zvezi z obveznostmi zagotavljanja univerzalne storitve je uveden bolj harmoniziran pristop k opredelitvi ustrezne storitve dostopa do interneta. Obseg obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve ohranja razpoložljivost in zagotavlja, da so potrošnikom (ter posledično mikropodjetjem, malim podjetjem in neprofitnim organizacijam) na voljo storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji. Ohranjen je tudi koncept cenovne dostopnosti storitev ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev z možnimi ukrepi za potrošnike z nizkimi dohodki ali potrošnike s posebnimi socialnimi potrebami, pri čemer se uvaja bolj harmoniziran pristop k določanju cenovne dostopnosti. Določbe o obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve dopolnjujejo postopek izklopa bakrenih omrežij in prehod na optična omrežja, zaradi česar bodo predmet pregleda.

Rešitve bodo ustreznim deležnikom omogočile, da izkoristijo sinergije velikega enotnega trga ter pravočasno in učinkovito zmanjšajo neučinkovitosti pri svojem poslovanju in naložbah. Hkrati predlog operaterjem, ki se odločijo zagotavljati storitve v eni sami državi članici, zagotavlja kontinuiteto veljavnih pravil, obenem pa jim omogoča koristi boljših in jasnejših pravil o pravicah končnih uporabnikov ter bolj predvidljivo okolje za dostop do spektralnih virov in elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

- **Izbira instrumenta**

Komisija predlaga uredbo, saj zagotavlja odpravo ovir na enotnem trgu s harmonizacijo obstoječega regulativnega okvira za elektronske komunikacije. To vključuje posebne pravice in obveznosti, ki se neposredno uporabljajo za ponudnike, pristojne organe in končne uporabnike. Vključuje tudi usklajevalne mehanizme za nekatere vložke na evropski ravni, da se olajša čezmejno zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, ter prilagojeni režim splošne odobritve za ponudnike, ki delujejo v eni, več ali vseh državah članicah. Uredba je tudi dragoceno orodje za odpornost. V okolju čezmejne povezljivosti lahko ranljivosti v eni državi članici ogrozijo varnost po vsej EU, grožnje elektronskim komunikacijskim omrežjem in storitvam pa so same po sebi čezmejne, ne glede na to, ali gre za kibernetske napade, fizične motnje ali sistemske okvare. Geopolitična nestabilnost zahteva hiter, usklajen in vseevropski odziv, ki ga ni mogoče zagotoviti, če države članice izvajajo ukrepe z različno hitrostjo ali z različnimi stopnjami ambicioznosti.

Kot je določeno v delovnem dokumentu služb Komisije, Prilogi 11 k oceni učinka: Vrednotenje – pregled delovanja Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah (EZEK), Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC), uredbe o odprtem internetu in nekaterih vidikov direktive o e-zasebnosti, izkušnje z EZEK kažejo, da države članice niso mogle pravočasno obravnavati sektorskih izzivov zaradi dolgega časa, ki je bil potreben za prenos EZEK v nacionalno zakonodajo. To je veljalo zlasti za odobritve za uporabo spektra, saj so številne dražbe 5G potekale več let po datumu prenosa EZEK na podlagi zastarele zakonodaje. Prenos pogosto spremljajo tudi dodatne ravni pravil, ki povzročajo prekomerno regulacijo in čezmerno prenašanje, zaradi česar imajo podjetja težave s čezmejno rastjo in širitvijo. Razdrobljena nacionalna pravila v skladu z veljavno direktivo ne zagotavljajo resničnega enotnega trga. Različni pogoji za odobritev, pravila za končne uporabnike in dodatne nacionalne zahteve ustvarjajo razdrobljenost, ki povzroča stroške izpolnjevanja obveznosti in ovira širitev inovativnih čezmejnih storitev, kljub njihovemu znatnemu tržnemu potencialu. Ker se povezljivost zbližuje z računalništvom v oblaku in na robu ter umetno inteligenco, bi lahko uspevali novi poslovni modeli, vendar sedanja zapletenost odvrača operaterje od centralizacije operacij, izkoriščanja ekonomije obsega in uvajanja vseevropskih storitev.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

• Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje

Analiza je pokazala, da EZEK s svojimi cilji spodbujanja povezljivosti in dostopa do zelo visokozmogljivih omrežij ter njihove uporabe prispeva k doseganju in ohranjanju učinkovite konkurence ter zaščiti končnih uporabnikov. Vendar pa kot direktiva povzroča nacionalno razdrobljenost, zaradi česar ni bilo doseženo dokončno oblikovanje enotnega trga. Analiza je pokazala tudi potrebo po ponovnem uravnoteženju ciljev (naložbe in povpraševanje) ter potrebo po razmisleku o dodajanju novih ciljev glede večje konkurenčnosti, varnosti, odpornosti in trajnostnosti.

Več stebrov EZEK še vedno ustreza svojemu namenu.

Ureditev pomembne tržne moči ostaja ključni instrument za predhodno regulacijo, ki zagotavlja dobro delovanje trgov. Vendar nacionalni regulativni organi vse pogosteje opredeljujejo regionalne ali lokalne trge in splošna uporaba predhodne regulacije se je zmanjšala.

Radiofrekvenčni spekter ima izjemen strateški in geopolitični pomen. Bistven je za omogočanje komunikacije, spodbujanje gospodarske rasti in družbene blaginje ter podpiranje kritičnih storitev v različnih sektorjih.

Obveznost zagotavljanja univerzalne storitve v EZEK je varnostna mreža, ki vsem potrošnikom v EU zagotavlja dostop do cenovno dostopnih in ustreznih internetnih in govornih komunikacijskih storitev.

Določbe o pravicah končnih uporabnikov večinoma še vedno ustrezajo svojemu namenu, vendar bi bilo mogoče nekatere njihove vidike poenostaviti.

Regulacija dostopa temelji na načelih konkurenčnega prava in na preglednih mehanizmih posvetovanja s Komisijo kot varuhinjo Pogodb, kar zagotavlja, da predlagani predpisi ne bodo ustvarili ovir za enotni trg in bodo skladni s pravom EU. Tak sistem z zagotavljanjem doslednega regulativnega pristopa spodbuja regulativno predvidljivost.

Sedanji okvir je načeloma dobro prilagojen za obravnavo primerov pomembne tržne moči, vključno z lokalnimi monopoli. To je pomembno v povsem optičnem okolju po prehodu z bakrenih omrežij. Število primerov v zvezi z oligopolnimi trgi, priglašenih v skladu s členom 32 EZEK, je zelo omejeno. Morebitne težave na oligopolnih trgih se obravnavajo v okviru režima odobritve za uporabo spektra ali v okviru konkurenčnega prava.

Obstaja tudi možnost poenostavitve nekaterih ključnih določb EZEK, ki jih regulatorji ne uporabljajo (člen 76 o sovlaganju, člen 77 o naložitvi funkcionalne ločitve) ali pa jih nekateri regulatorji uporabljajo, vendar bi jih bilo treba dodatno poenostaviti, da bi se omogočila širša uporaba (člen 61(3) o simetrični regulaciji, člen 79 o regulativnih zavezah, člen 80 o izključno veleprodajnih omrežjih).

Kar zadeva **izklop bakrenih omrežij**, ima člen 81 EZEK omejen praktični pomen predvsem zaradi pomanjkanja napovedanih načrtov obstoječih operaterjev in ne prispeva bistveno k pospešitvi prehoda z bakrenih na optična omrežja. Njegov glavni namen je namreč zagotoviti nacionalnim regulativnim organom okvir za pregledno in konkurenčno upravljanje postopka izklopa, s čimer bi se zagotovilo, da migracije ne škodujejo konkurenci ali pravicam končnih uporabnikov in da so na voljo alternativni dostopovni izdelki primerljive kakovosti.

Kar zadeva **brezžično povezljivost**, EU zaostaja pri postavitvi visokokakovostnih omrežij 5G v primerjavi z vodilnimi svetovnimi gospodarstvi, čeprav je okvir politike spektra EU postavil temelje za usklajeno postavitev omrežij 5G z zgodnjo harmonizacijo in zavezujočimi roki za dodelitev spektra ter zagotovil konkurenčne cene za končne uporabnike, čeprav z različnimi ravnmi in nekaterimi izjemami. To ima negativne posledice ne le za potrošnike, temveč tudi za industrijsko konkurenčnost in inovativnost EU. Razlogov za to je več. Pogoji za dodelitev spektra so še vedno preveč razdrobljeni in ne zagotavljajo doslednih naložbenih rezultatov. Slabo zasnovane dražbe, prekratko trajanje licenc, pomanjkanje prožnosti in spodbud za souporabo spektra ter njegovo učinkovitejšo uporabo povečujejo stroške spektra, kar skupaj z omejenimi prihodki od mobilnih storitev in pomanjkanjem povpraševanja negativno vpliva na postavitev.

Postopkovna orodja EZEK za pomoč pri vzpostavitvi enotnega trga za spekter, zlasti prostovoljni medsebojni strokovni pregledi postopkov dodeljevanja spektra ali prostovoljni skupni postopek odobritve, ki več državam članicam omogoča sodelovanje pri podeljevanju pravic do uporabe spektra na podlagi skupnih pogojev in postopkov, se redko uporabljajo ali pa so neučinkovita pri spodbujanju regulativne predvidljivosti in naložb. V zvezi s čezmejnim škodljivim motenjem med državami članicami je vključenost dobrih uslug Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra po mnenju udeležencev prinesla znatno dodano vrednost, vendar ni povsem učinkovita pri obravnavanju vprašanj čezmejne koordinacije s tretjimi državami ali v neharmoniziranih pasovih.

Na splošno pomanjkanje regulativne predvidljivosti in neučinkovita uporaba spektra vplivata na finančno privlačnost naložbenih projektov na področju 5G.

Pri **satelitskih storitvah**, ki imajo jasno čezmejno naravo, je neuspeh pri vzpostavitvi enotnega trga še toliko bolj očiten. Ni minimalnih skupnih pogojev za odobritev ali zahtev za satelitski spekter oziroma skupnih izbirnih postopkov (razen za pas mobilnih satelitskih storitev 2 GHz), poleg tega pa obstajajo velike razlike v časovnih okvirih za izdajo licence, različni pristopi k nacionalni koordinaciji z obstoječimi storitvami, različne pristojbine in različni pogoji, povezani z licencami. Ta razdrobljenost ne prispeva k izkoriščanju prednosti enotnega trga za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev v vesolju, ni ugodna za povečanje obsega zagotavljanja satelitskih storitev po vsej EU in omogoča regulativno izbiro najugodnejšega sodišča. Te ovire vplivajo na pripravljenost EU na izziv povezljivosti

neposredno z napravami v razmerah, ko obstaja tveganje, da bo EU pri storitvah, ki so ključne za njeno varnost in obrambo, strateško odvisna od tujih akterjev.

Ugotovitve vrednotenja **določb o splošni odobritvi** so pokazale potrebo po nadaljnji harmonizaciji, posodobitvi in poenostavitvi režima splošne odobritve ter utiranju poti za lažjo postavitev bolj virtualiziranih, centralno upravljanih omrežij ter elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, ki temeljijo na programski opremi in oblaku, v EU.

Določbe o pravicah končnih uporabnikov večinoma še vedno ustrezajo svojemu namenu, zato se je treba še naprej osredotočati na njihovo izvrševanje in izvajanje. Hkrati bi lahko nekatere posodobitve in poenostavitve koristile tako potrošnikom kot ponudnikom storitev, na primer racionalizacija pogodbenih informacij (člen 102 EZEK) in harmonizacija nekaterih vidikov na ravni EU, kot so parametri kakovosti storitev (člen 104 EZEK). Nekatere določbe direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah v zvezi s tehničnimi sredstvi za identifikacijo klicne linije in povezanimi pravicami do zasebnosti so posodobljene ob upoštevanju razvoja elektronskih komunikacijskih omrežij in prehoda na omrežja, ki temeljijo na IP, ter tako zajemajo tudi identifikacijo izvora. Nekatere posodobitve se nanašajo tudi na samodejno podajo klicev, avtomatizirane klicne sisteme in nerazčlenjeno obračunavanje. Druge zastarele določbe o javnih imenikih so bile črtane.

Kar zadeva upravljanje, sta bila ocena BEREC-a in Urada BEREC ter njun prispevek k harmoniziranemu izvajanju EZEK na splošno pozitivna, zlasti glede kakovosti smernic in poročil BEREC-a ter sta nacionalnim regulativnim organom pomagala doseči skupne pristope. Vendar smernice BEREC-a in izmenjave dobrih praks še vedno niso privedle do vzpostavitve enotnega trga. Ker se trgi, tehnologija in širši digitalni ekosistem hitro razvijajo, bi se moral tudi mandat BEREC-a razvijati tako, da bi zajemal nove naloge na področjih, kot so odpornost, spekter in sateliti. Povečati bi bilo treba tudi zmogljivost Urada BEREC, da bi lahko podpiral BEREC, tudi vsebinsko, in tako zagotovil boljšo usklajenost s politikami EU.

Ocena prispevka Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra k politiki spektra je prav tako pozitivna. Njeni rezultati, povezani s spektrom za prihodnjo brezžično povezljivost, vključno s 6G, souporabo spektra, prihodnjo uporabo pasu ultravisokih frekvenc, svetovnimi konferencami o radijskih komunikacijah in njihovimi izidi, satelitsko povezljivostjo ter podnebnimi spremembami, pomembno prispevajo k nadaljnjim razmislekom Komisije. Ker pa Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra sprejema rezultate praviloma s soglasjem, mora vsaj pri nekaterih občutljivih vprašanjih vzpostaviti ravnovesje med različnimi nacionalnimi interesi in interesi EU, včasih tudi v škodo EU. Mnenja Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra so včasih preveč tehnična in ne tako politična ali strateška, kot bi se zahtevalo glede na njeno vlogo svetovalne skupine na visoki ravni za Komisijo. Njen vpliv se je močno zmanjšal tudi zaradi več omejitev, kot so prostovoljna narava medsebojnega strokovnega pregleda ali pravne omejitve uporabe mehanizma dobrih uslug za obravnavanje motenja iz tretjih držav. Sinergije med delom Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra in BEREC-om na tehničnem, gospodarskem in splošnem področju politike niso izkoriščene.

- **Posvetovanja z deležniki**

Komisija je leta 2023 začela obsežno raziskovalno posvetovanje o prihodnosti sektorja elektronskih komunikacij in njegove infrastrukture. Februarja 2024 je začela posvetovanje o beli knjigi Kako obvladati potrebe po digitalni infrastrukturi v Evropi. Bela knjiga je bila 18 tednov objavljena na spletišču Komisije „Povejte svoje mnenje“ za zbiranje povratnih informacij in prejetih je bilo 357 odzivov. Junija 2025 je bil objavljen tudi poziv k predložitvi dokazov o ciljih in možnostih politike za predlog akta o digitalnih omrežjih. V zvezi s pozivom k predložitvi dokazov je bilo prejetih veliko pomembnih povratnih informacij.

Poleg poziva k predložitvi dokazov sta bili v treh študijah, ki jih je naročila Komisija, izvedeni dve seriji posvetovanj, namenjenih 134 izbranim deležnikom. Ciljni deležniki iz industrije so zastopali različne ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij in elektronskih komunikacijskih storitev ter druge ponudnike storitev. Večina je bila operaterjev fiksnih omrežij, vendar je bilo med njimi tudi precej ponudnikov vsebin in aplikacij ter radiodifuzijskih hiš.

V beli knjigi so analizirani izzivi, s katerimi se Evropa trenutno sooča pri uvajanju prihodnjih omrežij povezljivosti. Predstavljeni so bili možni scenariji za nadaljnje ukrepanje javne politike, vključno z morebitnim prihodnjim aktom o digitalnih omrežjih, razdeljenim na tri sklope. Deležniki so se strinjali o pomembnosti sodobnih, varnih in odpornih digitalnih infrastruktur za konkurenčnost EU.

Obstoječi telekomunikacijski operaterji so bili naklonjeni zamisli o enakih regulativnih pogojih, vendar so izrazili pomisleke glede regulativne rešitve. Ponudniki storitev v oblaku so bili zaskrbljeni zaradi njihove vključitve na področje uporabe uredbe o telekomunikacijah. Večina deležnikov je na splošno podprla zmanjšanje obveznosti poročanja in odpravo nepotrebnih regulativnih bremen. Povratne informacije o beli knjigi so bile ključne za ugotovitev, da je za dokončno oblikovanje enotnega digitalnega trga v Evropi potreben nov regulativni okvir.

V pozivu k predložitvi dokazov je večina deležnikov na splošno podprla zmanjšanje obveznosti poročanja in odpravo nepotrebnih regulativnih bremen.

Države članice in nacionalni regulativni organi so menili, da ni mogoče vzpostaviti celovite ureditve države izvora za elektronske komunikacijske storitve, saj bi ostal v veljavi pomemben del nacionalnih pravil. V zvezi z varstvom končnih uporabnikov so države članice, nacionalni regulativni organi in potrošniške organizacije poudarili, da je treba ohraniti učinkovito varstvo potrošnikov. Večina telekomunikacijskih operaterjev in ponudnikov storitev je pozvala k poenostavitvi in odpravi sektorskih pravil.

Tradicionalni telekomunikacijski operaterji so pozvali k ponovni kalibraciji regulativnega okvira, ki jih trenutno postavlja v slabši položaj v primerjavi s ponudniki vsebin in aplikacij. Internetna skupnost in skupine potrošnikov so nasprotovale spremembam pravil o odprtem internetu, ki bi po njihovem mnenju lahko privedle do interneta dveh hitrosti.

V politiki dostopa je mogoče opaziti tradicionalno razliko med obstoječimi operaterji in prosilci za dostop, pri čemer prvi pozivajo k deregulaciji, drugi pa želijo ohraniti sedanjo ureditev dostopa nespremenjeno. Nekateri manjši ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij (AltNets) so se zavzemali za določitev posebnega ciljnega datuma na ravni EU za spodbuditev uvajanja optičnih omrežij in okoljskih koristi. Izraženi so bili pomisleki glede morebitne digitalne izključenosti in izkrivljanja trga, če bi bil izklop prezgoden.

Kar zadeva spekter, države članice in BEREC menijo, da je trenutni model upravljanja spektra ustrezen, in so na splošno zadržani do uvajanja sprememb. Nasprotujejo tudi centralizaciji odobritev za uporabo spektra. Čeprav podpirajo harmonizirano uporabo spektra zaradi njene gospodarskih koristi, poudarjajo pomembnost ohranjanja prožnosti, ki odraža razlike na nacionalnih trgih. Skupni evropski pristop k dostopu do trga satelitov se šteje za ključnega za izkoriščanje celotnega potenciala satelitske povezljivosti po vsej EU.

Skupnost elektronskih komunikacij podpira naložbam prijaznejšo politiko upravljanja spektra, ki povečuje gotovost in prožnost. Prednost daje daljšemu ali nedoločenemu trajanju licenc, tihemu podaljševanju, manjšim stroškom spektra in prožnim pravilom uporabe. Sektor podpira tudi zmanjšanje razdrobljenosti trga, krepitev medsebojnih strokovnih pregledov in uvedbo skupnih postopkov odobritve, skupaj z jasnim časovnim načrtom EU za

razpoložljivost spektra. Poudarja, da bi se bilo treba izogibati ukrepom za oblikovanje trga, ki spodkopavajo naložbe in diferenciacijo omrežij. Skupnost elektronskih komunikacij podpira tudi sodelovanje, ki ga spodbuja EU, na področju nastajajočih tehnologij, kot so storitve satelitske povezljivosti neposredno z napravami (D2D).

Alternativni deležniki na področju telekomunikacij podpirajo večjo koordinacijo in harmonizacijo dodeljevanja spektra med državami članicami. Kot koristnega so ocenili tudi nastajajoči časovni načrt EU za razpoložljivost spektra. Podpirajo jasne in vnaprej določene pogoje za podaljšanje licenc ter politike, ki spodbujajo trgovanje s spektrom in obveznosti „uporabi, deli ali izgubi“, da se zagotovi učinkovitejša uporaba spektra. Vendar pa izražajo resne dvome glede uvedbe zakonskih rokov za dodeljevanje spektra.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

V predlogu so upoštevani naslednji glavni prispevki:

prispevki, prejeti v okviru **raziskovalnega posvetovanja** o prihodnosti sektorja elektronskih komunikacij in njegove infrastrukture, ki se je začelo februarja 2023,

povratne informacije deležnikov o **beli knjigi Kako obvladati potrebe po digitalni infrastrukturi v Evropi** iz februarja 2024,

povratne informacije deležnikov, prejete za **poziv k predložitvi dokazov o aktu o digitalnih omrežjih**, objavljen leta 2025.

Za pripravo tega predloga so bile izvedene tri pregledne študije:

študija 2024-025 o dokončnem oblikovanju enotnega digitalnega trga: regulativni spodbujevalci za čezmejna omrežja – okvirna pogodba št. FW-00141705,

študija 2024-026 o pregledu regulacije dostopa v skladu z Evropskim zakonikom o elektronskih komunikacijah in analizi prihodnje politike dostopa v povsem optičnem okolju – okvirna pogodba št. FW-00141705,

študija 2024-028 o finančnih pogojih, povpraševanju in naložbenih potrebah ter njihovih regulativnih in političnih posledicah, vključno z univerzalno storitvijo – okvirna pogodba št. FW-00141705.

Hkrati je Komisija med marcem in septembrom 2025 organizirala strateške **delavnice z BEREC-om in Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra**, da bi zbrala mnenja predstavnikov na visoki ravni iz pristojnih organov vseh držav članic. Poleg tega je bila julija 2025 organizirana **delavnica z Evropsko potrošniško organizacijo in ustreznimi nacionalnimi potrošniškimi organizacijami** za razpravljanje o pomislekih in izzivih za potrošnike in končne uporabnike elektronskih komunikacij. Poleg tega je bilo organiziranih veliko srečanj z deležniki iz industrije, ki so dejavni v celotni digitalni vrednostni verigi, in njihovimi poslovnimi združenji.

- **Ocena učinka**

V oceni učinka so bile kot najboljši načini za reševanje težav opredeljene naslednje možnosti.

Izklop bakrenih omrežij in regulacija dostopa

Prednostna možnost za pospešitev postavitve in uporabe optičnih omrežij do doma (FTTH) bo temeljila na nacionalnih načrtih, ki bodo uradno sporočeni Komisiji. V načrtih bo pojasnjeno, (i) na katerih območjih bodo bakrena omrežja izklopljena in do kdaj, ter (ii) ukrepi za podporo prehodu na optična omrežja. Do 31. decembra 2035 se izklop bakrenega omrežja sproži, če sta kumulativno izpolnjena naslednja pogoja: (i) vsaj 95-odstotna pokritost z

optičnim omrežjem in (ii) razpoložljivost cenovno dostopnih maloprodajnih storitev povezljivosti. Po tem datumu pogoji ne bodo več veljavni in države članice bodo morale odrediti izklop na vseh preostalih območjih izklopa bakrenih omrežij, z nekaterimi izjemami. Kar zadeva regulacijo dostopa, ta možnost temelji na obstoječem regulativnem okviru, vključno s simetričnimi in asimetričnimi ukrepi (ki temeljijo na pomembni tržni moči). Poudarek bo na regionalnih in lokalnih trgih.

Kar zadeva gospodarske in okoljske učinke, bi to imelo pozitivne učinke v smislu (i) povečanja skupnega BDP v razponu od 157 do 327 milijard EUR nad izhodiščnim scenarijem, (ii) skupnega zmanjšanja emisij CO_2 pod izhodiščnim scenarijem (0,7 milijona ton) ter (iii) povprečne hitrosti prenosa (314 Mb/s leta 2030 in 743 Mb/s leta 2035). Kar zadeva družbeni učinek, učinka možnosti ni mogoče količinsko opredeliti. Vendar bo ta možnost zelo verjetno imela največji pozitivni družbeni učinek, saj zagotavlja dobre rezultate v smislu pokritosti optiko do doma in stopnje uporabe optike do doma. Kar zadeva učinke na temeljne pravice, je možnost ocenjena kot srednje učinkovita.

Spekter

Prednostna možnost vključuje predvsem neomejeno privzeto trajanje licence z možnostjo klavzul o pregledu in preklicu pravic do uporabe, skoraj samodejna podaljšanja ter uporabo zasnov dražb, ki spodbujajo naložbe. Zagotavlja možnost harmonizacije pogojev za odobritev za uporabo spektra in vključuje obvezen postopek na enotnem trgu na ravni EU. S strategijo in časovnimi načrti zagotavlja večjo preglednost in predvidljivost časa razpoložljivosti spektra. Ta možnost je najučinkovitejša, saj splošne koristi bistveno presegajo njene stroške. Zagotovila bi pravočasno postavitev visokokakovostnih omrežij 5G in prihodnjih omrežij 6G. Pozitivno bi vplivala na BDP, imela učinke prelivanja na vertikalne sektorje ter bila skladna s postopkom izklopa bakrenih omrežij in ga dopolnjevala.

Splošna odobritev in odobritev za satelitske storitve

Prednostna možnost vključuje enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev za omrežja in storitve, razen satelitskih, ter odobritev za satelitski spekter na ravni EU, vključno z izbiro imetnikov licenc v primerih pomanjkanja in izvrševanjem pogojev za odobritev. Pri tej možnosti bi se zmanjšali upravni stroški in stroški zagotavljanja skladnosti ter stroški poročanja. V kombinaciji s harmoniziranimi pogoji za odobritev in drugimi veljavnimi pravili (vključno s pravili za končne uporabnike) ter mehkimi ukrepi za olajšanje sodelovanja v ekosistemu bi prednostna možnost ponudnikom omogočila lažjo virtualizacijo delovanja omrežja in zagotavljanje skladnejših čezmejnih storitev. Prednostna možnost bi zato omogočila sodelovanje pod enakimi konkurenčnimi pogoji z akterji v razširjenem ekosistemu povezljivosti. Odobritev za satelitske storitve na ravni EU bi operaterjem omogočila zagotovljen dostop do spektra v vseh državah članicah pod enakimi pogoji za odobritev, kar bi jim omogočilo širitev in zagotavljanje storitev po vsej EU, hkrati pa bi se obravnavali vidiki suverenosti.

Upravljanje

Prednostna možnost temelji na obstoječi strukturi BEREC-a in Urada BEREC ter vključuje nadgradnjo Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra iz strokovne skupine Komisije v organ s sekretariatom, ki ga zagotavlja Urad BEREC. Urad, ki se bo preimenoval v Urad za digitalna omrežja, bo imel novo nalogo koordinacije, s katero se bo povečala učinkovitost upravljanja spektra. Organ za digitalna omrežja bo z zagotavljanjem upravnih in podpornih storitev BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra okrepil obstoječo

povezavo med obema organoma, kar bo omogočilo boljšo koordinacijo in bolj dosledne rezultate.

Upravni stroški

Upravni stroški za podjetja se nanašajo na obveznosti in koristi izklopa bakrenih omrežij in dostopa do njih ter na področja poenostavitve. Dodatne upravne obveznosti, povezane s pogojenim izklopom bakrenih omrežij, povzročijo povečanje neposrednih ponavljajočih se upravnih stroškov za 7 % (v ekvivalentih polnega delovnega časa na leto) in 73 milijonov EUR enkratnih stroškov v primerjavi s trenutnim stanjem. S harmonizacijo pogojev za odobritev in odobritvijo za satelitske storitve na ravni EU bo nastalo nekaj enkratnih stroškov za prilagoditev skupnim pogojem. Vendar pa se bodo ponavljajoči se stroški za odobritev in izvajanje na splošno zmanjšali.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Kar zadeva regulacijo dostopa, bi se s prednostno možnostjo odpravilo več določb v zvezi z ureditvijo pomembne tržne moči, kot so določbe o sovlaganju (člen 76 EZEK) in funkcionalni ločitvi (člena 77 in 78 EZEK). Hkrati bi se z omogočanjem nacionalnim regulativnim organom, da na lastno pobudo (in ne na zahtevo kot zdaj) naložijo obveznosti zagotovitve dostopa do hišne napeljave in prek prve koncentracijske točke, poenostavil način izvajanja regulacije dostopa. S tem bi se poenostavila obstoječa pravila ter odpravile zaznane pomanjkljivosti, nepotrebna zapletenost in morebitno pomanjkanje skladnosti, povezano z navedenimi določbami, ki so privedle do njihove omejene uporabe. Poleg tega bodo učinki odprave teh določb na pokritost z optičnimi omrežji, njihovo uporabo in konkurenco verjetno omejeni. To zlasti velja za člen 76 EZEK, ki ga je nadomestila širša analiza, ki jo izvedejo nacionalni regulativni organi, o posledicah poslovnih dogovorov, vključno s sovlaganjem, v okviru postopka analize trga. Deležniki so prepoznali tudi potencial teh določb v okviru programa REFIT.

Poleg tega se bo s predlagano možnostjo poenostavil, okrepil in povečal nadzor, kar bo privedlo do doslednejše uporabe popravnih ukrepov, kar bo koristilo tudi enotnemu trgu EU. S harmonizacijo specifikacij za ključne veleprodajne izdelke in namenjanjem pozornosti jamstvom za kakovost storitev za podjetja bi bilo treba poenostaviti uporabo dostopovnih izdelkov in prispevati k razvoju konkurence na področju storitev za podjetja z več lokacijami in multinacionalna podjetja.

Kar zadeva spekter, združitev ustreznih določb PPRS in EZEK prinaša pomembne koristi za program REFIT, saj bo zagotovila skladnost z odpravo podvojenih in zastarelih določb, ki ovirajo konkurenčnost EU pri uvajanju inovativnih storitev.

Odobritev EU za zagotavljanje satelitskih omrežij in storitev ter uporabo satelitskega spektra predstavljajo potencial za znatne prihranke pri učinkovitosti, saj bi se z njimi zmanjšali stroški odobritve za satelitske storitve za satelitske operaterje in nacionalne organe. Satelitskemu operaterju, ki želi zagotavljati storitve po vsej EU, ne bi bilo treba opraviti 27 postopkov za odobritev, spoštovati 27 različnih sklopov pogojev za odobritev, ki vključujejo raznolike in drage obveznosti poročanja ter neučinkovite izvršilne ukrepe, in pridobiti pravic do uporabe spektra v vseh državah članicah.

Namesto tega bi Komisija s pomočjo Urada za digitalna omrežja prejela zahtevke in izdala odobritve za zagotavljanje satelitskih storitev ter odobritve za uporabo spektra, vključno z individualnimi pravicami do uporabe spektra, bodisi v nekaterih državah članicah, kjer želi

ponudnik zagotavljati storitve, bodisi za celotno EU. Pogoji za odobritev, vključno z elementi poročanja, bi bili enotni po vsej EU in oblikovani s pomočjo Urada za digitalna omrežja in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. Komisija bi zagotovila tudi izbiro na ravni EU v primeru pomanjkanja spektra. Poleg tega bi obstajal zavezujoč okvir za zagotavljanje skladnosti in izvrševanje na ravni EU, ki bi zagotavljal, da je dostop satelitskih konstelacij do trga EU skladen s skupnimi pogoji v skladu z mednarodnim pravom.

Z izvrševanjem na ravni EU (vključno z odvzemom odobritve za celoten enotni trg EU) bi se učinkovito obravnavala vprašanja motenja in hkrati spodbujalo izpolnjevanje zahtev za odobritev.

Odobritve za prizemna omrežja in storitve so še eno ključno področje, na katerem bo mogoče doseči večjo učinkovitost. Glavni vzrok za težave v zvezi z režimom splošne odobritve v sektorju elektronskih komunikacij EU izhaja iz regulativne prožnosti EZEK. Ta prožnost je povzročila razdrobljenost in nedosledno uporabo pogojev za splošno odobritev. Z EZEK so bili določeni usklajeni pogoji za splošno odobritev, vendar je EZEK ostal seznam vseh možnih pogojev, zato se je ohranila nacionalna diskrecijska pravica glede dodajanja pogojev. Zato države članice niso sprejele skupnega pristopa k režimu splošne odobritve glede vrst ponudnikov omrežij in storitev ter so uvedle različno sekundarno zakonodajo in/ali upravne (regulativne) odločitve za podrobnejšo opredelitev pogojev. To stanje s seznamom vseh možnih pogojev, ki jih je 39, v 26 državah članicah (razen na Danskem, ki nima vzpostavljenega sistema splošne odobritve), lahko pomeni, da je na nacionalni ravni določenih do 1 014 pogojev, ki jih mora na primer izpolnjevati čezmejni operater (ki je prisoten ali ima regulativno sled v 27 državah članicah).

S predlogom se zmanjšuje ta razdrobljenost ter omejujejo obveznosti poročanja in zagotavljanja skladnosti, saj ponudnikom nalaga le poenostavljene dodatno harmonizirane pogoje in obveznosti, ki so določeni v Uredbi, vključno s skladnostjo z drugimi pravnimi akti in političnimi pobudami EU, kot je strategija EU za gospodarsko varnost, za krepitev zaupanja vrednega in varnega zagotavljanja omrežij in storitev. Poleg tega se s predlogom v obliki enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev za podjetja, ki želijo zagotavljati omrežja in storitve na enotnem trgu, ohranja poenostavljen sistem, ki temelji na obveščanju, vendar ponudnikom omogoča, da delujejo v eni, več ali vseh državah članicah na podlagi potrditve enega nacionalnega regulativnega organa. V ta namen določa splošne pogoje za splošno odobritev, postopek za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev ter mehanizme za koordinacijo, medsebojno pomoč in dosledno izvrševanje med nacionalnimi regulativnimi organi, ki jih podpirata BEREC in Urad za digitalna omrežja.

Kar zadeva učinek na MSP, se pričakuje, da se bodo s poenostavljenimi postopki, vključno s skupno predlogo za uradno obveščanje in enotnim mehanizmom za uradno obveščanje, zmanjšali upravni stroški in stroški zagotavljanja skladnosti za ponudnike, zlasti za MSP. Ti prihranki bodo MSP omogočili, da sredstva preusmerijo v inovacije in rast namesto v regulativne postopke. Večja pravna varnost in regulativna predvidljivost dodatno krepita konkurenčnost MSP ter olajšujeta vstop na trg. MSP imajo posredne koristi tudi od skupnih prožnejših ureditev dostopa, vključno s poenostavljenim dostopom do spektra in souporabo spektra, ki zmanjšujejo ovire za vstop ter podpirajo razvoj in širitev inovativnih storitev. To zlasti velja za sektorje, kot so proizvodnja, zdravstvo, kmetijstvo in promet. Nesorazmernih negativnih učinkov na MSP se ne pričakuje. Nasprotno, pričakuje se, da bodo ukrepi ustvarili neto koristi, vključno s prihranki pri stroških in boljšimi možnostmi za inovacije.

- **Temeljne pravice**

Analiziran je bil učinek predloga na temeljne pravice, kot so svoboda izražanja in obveščanja, nediskriminacija, varstvo potrošnikov, vključno z varstvom potrošnikov invalidov, varstvo osebnih podatkov in pravica do zasebnosti. Z Uredbo bo zlasti določena višja raven harmonizacije pravic končnih uporabnikov ob ohranjanju visoke ravni varstva potrošnikov.

Predlog v celoti upošteva temeljne pravice in načela, ki jih priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah. Natančneje, predlagani ukrepi so namenjeni doseganju višjih ravni povezljivosti s posodobljenim naborom pravil za varstvo potrošnikov. S tem bo nato zagotovljen nediskriminatoren dostop do vseh vsebin in storitev, vključno z javnimi storitvami, predlog pa bo prav tako prispeval k spodbujanju svobode izražanja in svobode gospodarske pobude ter državam članicam omogočil izpolnjevanje obveznosti iz Listine.

Uvedba obveznega, vendar pogojenega izklopa bakrenih omrežij pomeni omejitev svobode gospodarske pobude iz člena 16 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Vendar je taka omejitev lahko upravičena, če se z no uresničuje cilj splošnega interesa in je v skladu z načeloma nujnosti in sorazmernosti. Razvoj trga že kaže, da operaterji postopoma ukinjajo bakrena omrežja na podlagi poslovnih razlogov, kar nakazuje, da strukturiran izklop sam po sebi ni v nasprotju z njihovimi interesi. Glede na pričakovane družbene, gospodarske in okoljske koristi se zdi, da je ukrep skladen z zahtevo po nujnosti. Poleg tega predlagani pogoji glede trajnostnosti, možnost ohranitve bakrenih omrežij za daljše obdobje, če pogoji niso izpolnjeni, ter morebitna izjema pri izklopu bakrenega omrežja, kadar postavitev optičnega omrežja ali druge ustrezne rešitve povezljivosti niso mogoče, zagotavljajo spoštovanje načela sorazmernosti.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Proračunske posledice predloga so podrobno opisane v oceni finančnih posledic in digitalnih razsežnosti, priloženi predlogu. Za delo v zvezi s pobudo je skupno potrebnih 47 ekvivalentov polnega delovnega časa (EPDČ), od tega 32 delovnih mest v skladu s kadrovskim načrtom in 15 zunanjih sodelavcev (PU in NNS), da se zagotovi celovito in učinkovito izvajanje pobude. Potreba se bo krila z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerazporejeno znotraj GD ali drugih služb Komisije. Poleg teh obstoječih virov je za pobudo potrebnih 5 EPDČ izrednega dodatnega osebja, ki se zahtevajo poleg sedanjega števila zaposlenih, da se zagotovi celovito in učinkovito izvajanje pobude. Iz sedanje odhodkovne proračunske vrstice Urada BEREC se bo še naprej financiral nespremenjeni del Urada za digitalna omrežja, dodatni odhodki, ki izhajajo iz novih nalog, namenjenih Uradu za digitalna omrežja in opisanih v predlogu, pa se bodo financirali iz pristojbin za odobritev uporabe satelitskega spektra in, če bodo na voljo, pristojbin za odobritve EU za številčenje ter prostovoljnih prispevkov in prispevkov v naravi držav članic.

Predlog vključuje tudi naloge, ki zahtevajo dodatno osebje za Urad BEREC (ki naj bi se preimenoval v Urad za digitalna omrežja), kar pomeni skupno povečanje števila zaposlenih za 25 EPDČ, pri čemer se vsi financirajo iz pristojbin.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bi morala spremljati uporabo te uredbe in sčasoma oceniti njeno učinkovitost. Pet let po začetku veljavnosti in nato vsakih pet let bi morala pregledati izvajanje te uredbe ter Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo. V teh pregledih bi morala zlasti oceniti,

kako člen 69 in člen 83 učinkujeta na trg in ali pooblastila za predhodno in drugo ukrepanje v skladu s to uredbo zadostujejo, da se nacionalni regulativni organi lahko odzovejo na nekonkurenčne oligopolne tržne strukture in zagotovijo, da je za trge elektronskih komunikacij še naprej značilna učinkovita konkurenca v korist končnih uporabnikov.

Nacionalni regulativni organi bi morali Komisijo uradno obvestiti tudi o imenih podjetij, ki so za namene te uredbe določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, in o obveznostih, ki so takim podjetjem naložene na podlagi te uredbe. Komisijo bi bilo treba brez odlašanja uradno obvestiti o vseh spremembah, ki vplivajo na obveznosti, naložene podjetjem, ali na zadevna podjetja.

Komisija bi morala v treh letih po datumu začetka uporabe te uredbe pregledati delovanje sodelovanja v ekosistemu ter pri tem v največji možni meri upoštevati poročilo BEREC-a o učinkih uporabe smernic o učinkovitem sodelovanju v ekosistemu ter o delovanju mehanizma za prostovoljno spravo.

Poleg tega bi morala Komisija do 30. junija 2034 pregledati obseg cenovno dostopne univerzalne storitve in razpoložljivost univerzalne storitve glede na družbeni, gospodarski in tehnološki razvoj, vključno s prehodom na optična omrežja. Pri pregledu bi bilo treba upoštevati prevladujoče tehnologije, ki jih uporablja večina potrošnikov. Komisija bi morala Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti poročilo o rezultatih pregleda.

Urad za digitalna omrežja bi moral v dveh letih po začetku uporabe te uredbe pripraviti poročilo o enotnem trgu elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. To poročilo bi moralo vključevati pregled razvoja trga, v njem pa bi bilo treba preučiti, kako ukrepi, uvedeni v skladu s to uredbo, vplivajo na delovanje enotnega trga ter kakšen je učinek združitev na trg. Osnutek poročila bi bilo treba pred objavo posredovati BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra v odobritev. Nato bi bilo treba vsako leto objaviti posodobljena poročila za spremljanje napredka in nastajajočih trendov.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Del I: področje uporabe, cilji in opredelitev pojmov

V delu I te uredbe je določen horizontalni okvir, ki ureja organizacijo sektorja elektronskih komunikacij v EU. V njem so opredeljeni predmet urejanja, področje uporabe in ključni pojmi ter vzpostavljene skupne opredelitve pojmov, ki se uporabljajo v pravnem okviru, da se zagotovita pravna varnost in dosledna uporaba v vseh državah članicah. Določeni so tudi splošni cilji in regulativna načela za usmerjanje držav članic, nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov, BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja ter Komisije pri njihovem delu.

Del II: odpornost

V delu II je uveden poseben okvir za odpornost in pripravljenost omrežij in storitev, pri čemer se priznava, da so elektronska komunikacijska omrežja in storitve ter druge digitalne infrastrukture bistvene za delovanje družbe in gospodarstva. V ta namen so določene obveznosti in mehanizmi sodelovanja za zagotovitev razpoložljivosti in zmogljivosti omrežij in storitev v primerih večjih kriz. To vključuje kontinuiteto komunikacij v sili in javnih

opozoril. Določeno je tudi sprejetje poročila BEREC-a z naslovom „Union Preparedness Plan for Digital Infrastructures“ (Načrt Unije za pripravljenost na digitalne infrastrukture). Poročilo bo vključevalo oceno, skupna operativna priporočila in prakse obvladovanja kriz. Pojasnjene bodo tudi vloge organov EU in nacionalnih pristojnih organov na področju spremljanja, usklajevanja in odzivanja, s čimer se bo okrepil dosleden in učinkovit vseevropski pristop k odpornosti in pripravljenosti v sektorju elektronskih komunikacij.

Del III: dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev

V delu III je določen okvir za enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev za elektronska komunikacijska omrežja in storitve v okviru režima splošne odobritve. V njem je potrjena svoboda zagotavljanja takih omrežij in storitev po vsej EU, če so izpolnjeni skupni dodatni pogoji in obveznosti, določeni v tej uredbi. Ohranjen je tudi poenostavljen sistem, ki temelji na obveščanju, kar ponudnikom omogoča delovanje v eni, več ali vseh državah članicah na podlagi ene same potrditve enega nacionalnega regulativnega organa. Predlog je skladen z drugimi pobudami za okrepitev zahtev glede varnosti dobavne verige IKT. V ta namen so v njem določeni splošni pogoji za izdajo dovoljenj, postopek za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev ter mehanizmi za koordinacijo, medsebojno pomoč in dosledno izvrševanje med nacionalnimi organi, ki jih podpirata BEREC in Urad za digitalna omrežja. V smernicah BEREC-a bodo v sodelovanju z drugimi pristojnimi organi in Komisijo določeni postopkovni vidiki sodelovanja med ponudniki, nacionalnimi regulativnimi in drugimi pristojnimi organi ter približevanja veljavnih pogojev in pravil v državah članicah.

Del IV: viri, spekter in številčenje

V delu IV je določen celovit in v prihodnost usmerjen okvir za upravljanje, razporejanje in uporabo ključnih elektronskih komunikacijskih virov. To vključuje radiofrekvenčni spekter in vire številčenja, pri čemer se priznava njihova vloga kot strateških javnih dobrin, ki so bistvene za povezljivost, inovacije, varnost in delovanje enotnega trga. V zvezi z radiofrekvenčnim spektrom so določeni skupna načela in cilji za usklajeno strateško načrtovanje in upravljanje na ravni EU v skladu z mednarodnimi obveznostmi ter okrepljeni mehanizmi za čezmejno koordinacijo in odpravljanje škodljivega motenja. Uvedeni sta tehnološka nevtralnost in nevtralnost storitev, spodbujeni souporabo in učinkovita uporaba spektra ter določeni strategija in časovni načrti EU za spekter, da se zagotovijo predvidljivost, pravočasna razpoložljivost in usklajenost s širšimi cilji politike EU.

S to uredbo se tudi harmonizirajo režim odobritve, pogoji za dodelitev, trajanje, obnovitev, prenos in souporabo pravic do uporabe spektra ter krepijo postopki dodeljevanja, ki spodbujajo naložbe in konkurenci prijazno okolje. Poleg tega se z njo vzpostavljajo orodja na ravni EU, kot so postopek na enotnem trgu spektra, skupni pogoji za odobritev, postopki „vse na enem mestu“ in odobritve EU, vključno s posebnim okvirom za satelitska omrežja in storitve v EU. Z njo se zlasti vzpostavljajo odobritve za satelitski spekter ter njegovo spremljanje in izvrševanje na ravni EU. Poleg tega je v njej določen postopek za dodelitev takih odobritev in z njo so vzpostavljeni okrepljeni koordinacijski mehanizmi za prijave pri Mednarodni telekomunikacijski zvezi ter zagotovljen soobstoj razporejanja satelitskega in prizemnega spektra v EU.

Hkrati je v delu IV določen okvir za vseevropske vire številčenja in določena so pravila za upravljanje virov številčenja, s čimer se zagotavljajo njihovo učinkovito upravljanje,

razpoložljivost in ekstrateritorialna uporaba po vsej EU, podpirajo storitve na ravni EU ter varujejo potrošniki in zagotavlja pravičen dostop. Vse te določbe so namenjene zagotavljanju učinkovite, usklajene in na prihodnost pripravljene uporabe omejenih virov ter povečujejo pravno varnost, zmanjšujejo razdrobljenost in omogočajo razvoj inovativnih čezmejnih elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev po vsej EU.

Del V: prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca

V delu V so določena pravila, ki zagotavljajo pravilno delovanje trgov elektronskih komunikacij in učinkovitost konkurence po vsej EU.

Prvič, v njem je uveden poseben okvir za urejen prehod z obstoječih bakrenih omrežij na omrežja optike do doma. Okvir se bo uporabljal, kadar bodo bakrena omrežja ostala v uporabi tudi po določenem datumu. Prehod na optična omrežja bo temeljil na nacionalnih načrtih, ki jih je treba uradno sporočiti Komisiji. V teh nacionalnih načrtih bo pojasnjeno: (i) na katerih območjih bodo bakrena omrežja izklopljena in do kdaj ter (ii) kateri so ukrepi za podporo prehodu na optična omrežja.

V začetni fazi bodo morale države članice odrediti izklop bakrenih omrežij na območjih, kjer sta kumulativno izpolnjena naslednja pogoja: (i) vsaj 95-odstotna pokritosti z optičnimi omrežji in (ii) razpoložljivost cenovno dostopnih maloprodajnih storitev povezljivosti. V zadnji fazi pogoji ne bodo več pomembni, države članice pa bodo morale odrediti izklop na vseh preostalih območjih izklopa bakrenih omrežij, razen na območjih, kjer postavitev optičnih omrežij ni ekonomsko vzdržna in ni na voljo ustrezne rešitve za povezljivost, ki bi lahko nadomestila storitve, ki temeljijo na bakrenih omrežjih. Zaščitni ukrepi se uporabljajo med celotnim postopkom, da se ohrani kontinuiteta in zaščitijo potrošniki.

Del V zajema tudi okvir za dostop do zemljišč in pravice do poti, medomrežno povezovanje in dostop ter uporabo simetričnih regulativnih ukrepov in regulativnih ukrepov, ki temeljijo na pomembni tržni moči. V njem so pojasnjene pravice in obveznosti podjetij pri pogajanjih o dostopu in medomrežnem povezovanju, poleg tega pa so nacionalni regulativni organi pooblaščeni, da naložijo sorazmerne ukrepe za zagotovitev povezljivosti med koncema in interoperabilnosti, kadar je to upravičeno.

V tem delu so ohranjeni glavni elementi sedanjega sistema simetrične ureditve in regulacije dostopa na podlagi pomembne tržne moči. Kar zadeva pomembno tržno moč, pravila dajejo prednost „naložbam prijazni“ regulaciji dostopa do pasivnih omrežij (vodi in drogovi, kjer operaterji postavljajo lastna optična omrežja) ter spodbujajo harmonizacijo dostopovnih izdelkov. Kar zadeva simetrični dostop, so pravila namenjena spodbujanju uporabe optičnih omrežij z ohranjanjem dostopa do stavbne napeljave, kadar je to zahtevano. Poleg tega lahko nacionalni regulativni organi uporabijo simetrične ukrepe za odpravo lokalnih ozkih grl z naložitvijo obveznosti dostopa do lokalnih optičnih omrežij. Poleg tega bi morala simetrična pravila omogočati priključitev končnih uporabnikov, katerih prostori niso povezani, z naložitvijo obveznosti operaterjem optičnih omrežij, ki postavljajo omrežje v bližini, da te uporabnike priključijo.

Del V krepi postopke na enotnem trgu za osnutke nacionalnih ukrepov, ki vplivajo na trgovino med državami članicami, ter zagotavlja dosledno uporabo po vsej EU z usklajenimi mehanizmi obveščanja, ocenjevanja in posredovanja.

Del VI: storitve

V delu VI so določene obveznosti, ki so povezane s storitvami in so namenjene zagotavljanju, da lahko končni uporabniki v EU koristijo bistveno povezljivost in skupno raven zaščite. V njem so posodobljene obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, tako da je v skladu z načelom 20 evropskega stebra socialnih pravic posodobljena pravica vseh potrošnikov, zlasti tistih z nizkimi dohodki, do dostopa do cenovno dostopne ustrezne storitve dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev na fiksni lokaciji. Določeni so skupni postopki za to, kako države članice opredeljujejo „ustrezno“ povezljivost glede na najmanjšo pasovno širino, ki jo ima na voljo večina potrošnikov. Ti skupni postopki so podprti s smernicami BEREC-a in zagotavljajo pasovno širino, potrebno za družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi. Zagotavlja tudi strukturiran pristop k cenovni dostopnosti, vključno s spremljanjem gibanja maloprodajnih cen, ukrepi za potrošnike z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami ter posebno podporo za zagotovitev enakovrednega dostopa za končne uporabnike invalide, hkrati pa Komisiji omogoča sprejetje izvedbenih aktov o ustrezni storitvi dostopa do interneta ob upoštevanju nacionalnih pogojev ter meril in metodologije, ki jih je treba upoštevati pri oceni cenovne dostopnosti. Predlagan je nov in prožnejši pristop k financiranju brez sektorske določitve ali povezanega mehanizma financiranja.

Del VI zagotavlja dodatno zaščito pravic končnih uporabnikov v digitalnem okolju. Ohranja dostop do odprtega interneta s kodifikacijo pravic končnih uporabnikov do dostopa do vsebin in njihovega razširjanja ter do uporabe aplikacij in terminalske opreme po lastni izbiri. To dopolnjuje stroge obveznosti glede omrežne nevtralnosti, za katere veljajo le ozko opredeljene in sorazmerne izjeme ter strog nadzor nacionalnih regulativnih organov, ki ga dopolnjujejo poročanje in smernice BEREC-a. V tem delu so združena in posodobljena pravila o varstvu končnih uporabnikov, ki so predstavljena v treh poglavjih.

Poglavje „Pravice potrošnikov“ zajema potrošnike ter se razširja na mikropodjetja in neprofitne organizacije (nekatere določbe se uporabljajo tudi za mala in srednja podjetja) ter vključuje sektorska pravila o preglednosti in informacijah o pogodbah (vključno s predlogo povzetka pogodbe), trajanju in prenehanju pogodbe ter paketnih ponudbah.

Poglavje „Pravice končnih uporabnikov“ vključuje zamenjavo ponudnika in prenosljivost številk ter zagotavlja nediskriminacijo.

Poglavje „Zmogljivosti in funkcionalnosti za končne uporabnike“ vključuje ukrepe proti goljufivim dejavnostim in zagotavlja kritične storitve, kot so dežurne telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok, komunikacije v sili in sistemi javnega opozarjanja, ter uporabo evropske denarnice za digitalno identiteto. Ob upoštevanju tehnološkega razvoja in novih izzivov za zaščito končnih uporabnikov v zvezi s tem poglavje vključuje tudi posodobljena pravila o identifikaciji klicne linije, identifikaciji izvora, samodejni podaji klicev in avtomatiziranih klicnih sistemih. Vsebuje določbe o enakovrednem dostopu in izbiri za končne uporabnike invalide.

Del VI ohranja tudi ciljno usmerjene določbe o interoperabilnosti in obveznosti prenosa ter pooblašča Komisijo, da z delegiranimi akti spremeni tehnične priloge, da bi jih posodobila glede na tehnološki in družbeni razvoj.

Del VII: Upravljanje

V delu VII je določen okvir upravljanja za zagotovitev doslednega, neodvisnega in učinkovitega delovanja enotnega trga elektronskih komunikacij. V njem so opredeljene vloge, pooblastila in zaščitni ukrepi, ki veljajo za nacionalne regulativne in druge pristojne organe,

katerim so zaupane jasno določene naloge, pri čemer je ohranjena njihova pravna in funkcionalna neodvisnost od udeležencev na trgu ter so jim zagotovljeni ustrezna sredstva in proračunska avtonomija. Določeni so tudi skupna načela glede imenovanja, razrešitve, odgovornosti in preglednosti ter obveznosti sodelovanja in usklajevanja na nacionalni in čezmejni ravni, s čimer se krepita regulativna skladnost in medsebojno zaupanje po vsej EU.

Del VII dodatno utrjuje upravljanje na ravni EU z vključevanjem in krepitvijo vlog BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja. V njem so pojasnjeni cilji, naloge in notranja organizacija BEREC-a, s čimer je okrepljena njegova zmogljivost za spodbujanje doslednega izvajanja regulativnega okvira z mnenji, smernicami, poročili in dobrimi praksami, podprtimi s strukturiranim zbiranjem podatkov in spremljanjem trga. Glede na geopolitične razmere krepi pristojnosti BEREC-a, povezane z odpornostjo in pripravljenostjo, na primer s sprejetjem načrta EU za pripravljenost na digitalne infrastrukture. Hkrati določa trdnejši okvir za strateško upravljanje radiofrekvenčnega spektra prek Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, in sicer z opredelitvijo njegove svetovalne in usklajevalne vloge v politiki spektra EU ter pri čezmejnem usklajevanju in mednarodnem sodelovanju, obenem pa zagotavlja tesno sodelovanje z BEREC-om, kadar se regulativne zadeve in zadeve, povezane s spektrom, prekrivajo.

Del VII zagotavlja celovit organizacijski, finančni in odgovornostni okvir za Urad za digitalna omrežja kot organ EU, ki podpira BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra. V njem so določeni naloge, struktura upravljanja, načrtovanje programov ter proračunska in kadrovska pravila Urada za digitalna omrežja, s čimer se zagotavljajo preglednost, dobro finančno poslovodenje in učinkovit nadzor, vključno z mehanizmi za boj proti goljufijam, revizijo in vrednotenje.

Del VIII: Splošne in končne določbe

Del VIII vsebuje splošne, postopkovne in končne določbe, ki zagotavljajo učinkovito, pregledno in enotno uporabo te uredbe po vsej EU. Vzpostavlja celovit okvir za harmonizirano zagotavljanje, izmenjavo in objavo informacij, ki nacionalne regulativne in druge pristojne organe, BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra pooblašča, da od podjetij zahtevajo sorazmerne, utemeljene in pravočasne informacije, tudi o trajnostnosti, hkrati pa varujejo zaupnost, varstvo podatkov in poslovne skrivnosti. Poleg tega so v njem določeni redni geografski pregledi postavitev omrežij in napovedi, ki omogočajo regulativne ukrepe na podlagi dokazov ter po možnosti prispevajo k informiranim odločitvam o javnem financiranju in usklajenemu načrtovanju, tudi med prehodom z obstoječih na optična omrežja.

Del VIII prav tako krepi odprtost, sodelovanje in regulativno skladnost s strukturiranimi mehanizmi posvetovanja in preglednosti. V njem je določeno, da so potrebni javno posvetovanje o osnutkih ukrepov s pomembnim vplivom na trg, dostopni postopki posvetovanja ter sistematično vključevanje končnih uporabnikov, vključno s potrošniki in končnimi uporabniki invalidi, ter drugih deležnikov. Na ravni EU uvaja postopke harmonizacije in standardizacije, ki Komisiji omogočajo, da ob podpori BEREC-a ali Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra obravnava razlike, ki bi lahko razdrobile enotni trg, hkrati pa na tehnološko nevtralen način spodbuja interoperabilne tehnične standarde, primerne za prihodnost.

V delu VIII so določena jasna pravila o reševanju sporov, skladnosti, izvrševanju in pravni varnosti. Določeni so mehanizmi za izvensodno in regulativno reševanje sporov na nacionalni in čezmejni ravni, ki so dopolnjeni s smernicami in prostovoljnim spravnim posredovanjem za

spodbujanje sodelovalnih, inovativnih in trajnostnih praks v ekosistemu. Določeni so tudi sorazmerna izvršilna pooblastila, kazni in zaščitni ukrepi, vključno s pravico do pritožbe, ter opredeljeni uporaba delegiranih in izvedbenih pooblastil, postopki v odboru, spremljanje, pregled in prehodne ureditve.

2026/0013 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o digitalnih omrežjih, spremembi Uredbe (EU) 2015/2120, Direktive 2002/58/ES in Odločbe 676/2002/ES ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1971, Direktive (EU) 2018/1972 in Sklepa št. 243/2012/EU (akt o digitalnih omrežjih)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[24],

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,[25]

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Tehnologije se hitro razvijajo, podatkovni promet se znatno povečuje in povpraševanje po gigabitni povezljivosti narašča. Sodobne in trajnostne digitalne infrastrukture za povezljivost in računalništvo so ključni dejavniki, ki omogočajo digitalizacijo ter s tem konkurenčnost industrije in omogočajo, da družba v celoti izkoristi digitalne storitve. Zato je potrebna visokokakovostna, varna in odporna povezljivost za vse in povsod v Uniji, vključno s cenovno dostopnim dostopom za ljudi z nizkimi dohodki, in na vseh ozemljih, vključno s podeželskimi in oddaljenimi območji, otoki ter gorskimi, redko poseljenimi ali najbolj oddaljenimi regijami.

(2) Notranji trg na področju elektronskih komunikacij je še vedno razdrobljen na 27 nacionalnih trgov, evropski operaterji pa se še naprej soočajo z ovirami pri čezmejnem poslovanju in širitvi, kar omejuje njihovo sposobnost vlaganja, inoviranja in konkuriranja v razširjenem ekosistemu povezljivosti pod enakimi konkurenčnimi pogoji. Drugi akterji, ki vstopajo v širši ekosistem povezljivosti, kot so ponudniki vsebin in aplikacij, imajo v veliki meri koristi od ureditve države sedeža in zato v Uniji delujejo na enotnem trgu. Ti neenaki konkurenčni pogoji med različnimi akterji v ekosistemu so bili priznani v beli knjigi Komisije Kako obvladati potrebe po digitalni infrastrukturi v Evropi[26], pa tudi v poročilu Maria Lette[27]. V zvezi s tem je

---

24 UL C , , str. .

25 UL C , , str. .

26 Bela knjiga Komisije z dne 21. februarja 2024 Kako obvladati potrebe po digitalni infrastrukturi v Evropi (COM(2024) 81 final).

27 Https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf.

Evropski svet v sklepih iz oktobra 2025 poudaril, da so potrebna posebna prizadevanja za „poglobitev enotnega trga za elektronske komunikacije“.

(3) S Sklepom (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta[28] je bil vzpostavljen program politike Digitalno desetletje z digitalnimi cilji do leta 2030. Navedeni program odraža pričakovane cilje povezljivosti, kadar so vsi končni uporabniki na fiksni lokaciji pokriti z gigabitnim omrežjem do omrežne priključne točke in so vsa poseljena območja pokrita z brezžičnim omrežjem visoke hitrosti naslednje generacije z zmogljivostjo vsaj enakovredno 5G. Za dosego teh ciljev bi morale politike poenostaviti in pospešiti postavitev gigabitnih fiksnih in brezžičnih omrežij po vsej Uniji ter zmanjšati njene stroške, tudi z zmanjšanjem upravnega bremena za operaterje in nacionalne uprave.

(4) Z Direktivo (EU) 2018/1972 je bil vzpostavljen Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah (v nadaljnjem besedilu: EZEK). Cilji spodbujanja povezljivosti ter dostopa do naprednih omrežij in njihove uporabe iz EZEK so pripomogli k doseganju oziroma ohranjanju učinkovite konkurenco na trgih elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Države članice so morale do 21. decembra 2020 sprejeti in objaviti zakone, predpise in upravne določbe, potrebne za prenos EZEK v svojo nacionalno zakonodajo. Popoln prenos v vseh 27 državah članicah je bil zaključen šele leta 2024. Tako dolge zamude od sprejetja Direktive do njenega prenosa v pravne sisteme držav članic niso več primerne za hitre tehnološke spremembe v sedanjih geopolitičnih in gospodarskih razmerah, ki zahtevajo pravila, ki lahko hitro učinkujejo na trg. Poleg tega nekatere nacionalne določbe, ki so povezane z določbami EZEK, presegajo tisto, kar bi bilo nujno potrebno za popolnost in skladnost prenosa. Zato je EZEK kot direktiva povzročil nacionalno razdrobljenost in z njim ni bil vzpostavljen resničen enotni trg. Zato bi ga bilo treba preoblikovati v uredbo in združiti njegove določbe z določbami, ki so povezane s cilji, vendar so določene v drugih direktivah, uredbah ali sklepih, vključno z Uredbo (EU) 2018/1971 Evropskega parlamenta in Sveta[29]. Direktivo 2018/1972, Uredbo (EU) 2018/1971, Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta[30], dele Uredbe (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta[31] ter Direktive 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta[32] bi bilo torej treba združiti v eno samo uredbo, akt o digitalnih omrežjih.

---

28 Sklep (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi programa politike Digitalno desetletje do leta 2030 (UL L 323, 19.12.2022, str. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj).

29 Uredba (EU) 2018/1971 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Agencije za podporo BEREC-u (Urad BEREC), spremembi Uredbe (EU) 2015/2120 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1211/2009 (UL L 321, 17.12.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1971/oj).

30 Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra (UL L 081, 21.3.2012, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).

31 Uredba (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta in v zvezi z maloprodajnimi cenami za regulirane komunikacije znotraj EU ter spremembi Direktive 2002/22/ES ter Uredbe (EU) št. 531/2012 (UL L 310, 26.11.2015, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2120/oj).

32 Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

(5) Komisija je v beli knjigi iz leta 2024 Kako obvladati potrebe po digitalni infrastrukturi v Evropi[33] ugotovila, da v sektorju povezljivosti prihaja do pomembnih tehnoloških sprememb, saj digitalne infrastrukture vse bolj temeljijo na oblaku in umetni inteligenci, ekosistem povezljivosti pa se širi, da omogoča nove inovativne storitve. Zato je treba upoštevati razvoj elektronskih komunikacijskih omrežij v „digitalna omrežja“.

(6) Ta uredba ne zajema vsebine, ki se zagotavlja po elektronskih komunikacijskih omrežjih z uporabo elektronskih komunikacijskih storitev, kot so radiodifuzijske vsebine, finančne storitve in nekatere storitve informacijske družbe, ter ne posega v ukrepe, ki so bili za take storitve sprejeti na ravni Unije ali na nacionalni ravni v skladu s pravom Unije ali nacionalnim, da bi spodbujali kulturno in jezikovno raznolikost in zagotovili ohranitev pluralnosti medijev. Vsebina televizijskih programov je zajeta v Direktivi 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta[34]. Namen zakonske ureditve avdiovizualne politike in vsebine je doseganje ciljev v splošnem interesu, kot so svoboda izražanja, pluralnost medijev, nepristranskost, kulturna in jezikovna raznolikost, socialna vključenost, varstvo potrošnikov in varstvo mladoletnikov. Ločitev zakonske ureditve elektronskih komunikacij od zakonske ureditve vsebin ne vpliva na upoštevanje povezav med njima, zlasti zato, da se zagotovijo pluralnost medijev, kulturna raznolikost in varstvo potrošnikov. Pristojni organi bi morali v okvirih svojih pristojnosti pripomoči k temu, da se izvajajo politike, usmerjene v spodbujanje teh ciljev.

(7) Ta uredba ne vpliva na uporabo Direktive 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta[35] za radijsko opremo, ureja pa avtomobilsko radijsko opremo in potrošniške radijske sprejemnike ter potrošniško opremo, ki se uporablja za digitalno televizijo. Za zagotovitev zaščitnih ukrepov za interoperabilnost med koncema je treba zakonsko regulirati nekatere vidike radijske opreme, kot je opredeljena v Direktivi 2014/53/EU, in potrošniške opreme, ki se uporablja za digitalno televizijo, da se olajša dostop končnim uporabnikom invalidom. Pomembno je, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi spodbujajo omrežne operaterje in proizvajalce opreme k sodelovanju, da bi končnim uporabnikom invalidom olajšali dostop do elektronskih komunikacijskih storitev. Za zagotovitev usklajenega pristopa glede režima odobritve za radijsko terminalsko opremo bi bilo treba zakonsko regulirati tudi neizključno uporabo radiofrekvenčnega spektra za lastno uporabo take radijske terminalske opreme.

(8) Zahteve glede zmogljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij se stalno povečujejo. Medtem ko je bil v preteklosti poudarek zlasti na povečevanju pasovne širine, ki je bila na voljo na splošno in za posamezne uporabnike, postajajo vse bolj pomembni drugi parametri, kot so navzdolnje in navzgornje podatkovne hitrosti, latenca, razpoložljivost in zanesljivost. V odgovor na te zahteve je tehnologija optičnih vlaken vedno bolj dostopna končnim uporabnikom, prihodnja „gigabitna omrežja“ pa zahtevajo parametre delovanja, ki so enakovredni tistim, ki jih lahko zagotovi omrežje,

---

33 COM(2024) 81 final.

34 Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, 15.4.2010, str. 1, ELI http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

35 Direktiva 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu in razveljavitvi Direktive 1999/5/ES (UL L 153, 22.5.2014, str. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj).

ki temelji na elementih optičnih vlaken vsaj do omrežne priključne točke. Pri brezžičnih povezavah to ustreza zmogljivosti omrežja, ki je podobna zmogljivosti optične povezave do bazne postaje kot omrežne priključna točke. Taka gigabitna omrežja, tako fiksna kot mobilna, lahko pri navzgornji in navzdolnji povezavi zagotavljajo podatkovne hitrosti v velikostnem razredu vsaj enega gigabita na sekundo ter druge napredne parametre delovanja, kot sta nizka latenca in visoka stabilnost. Izraz „gigabitno omrežje“ nadomešča izraz „zelo visokozmogljivo omrežje“ s posodobljenimi značilnostmi delovanja, ki ustrezajo tehnološkemu in tržnemu razvoju. Zato se na podlagi te uredbe vsako sklicevanje na „zelo visokozmogljivo omrežje“, kot je opredeljeno v členu 2(2) Direktive (EU) 2018/1972, šteje za sklicevanje na „gigabitno omrežje“, kot je opredeljeno v tej uredbi.

(9) Nekatere elektronske komunikacijske storitve iz te uredbe bi lahko spadale tudi v okvir opredelitve storitev informacijske družbe iz člena 1 Direktive (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta[36]. Določbe navedene direktive, ki urejajo storitve informacijske družbe, se uporabljajo za naveden elektronske komunikacijske storitve, če v tej uredbi ali drugih aktih Unije ni bolj specifičnih določb, ki bi se uporabljale zanje. Vendar so elektronske komunikacijske storitve, na primer storitve govorne telefonije, storitve sporočanja in elektronska pošta, vključene v to uredbo. Eno podjetje, na primer ponudnik internetnih storitev, lahko ponuja elektronsko komunikacijsko storitev, kot je dostop do interneta, in storitve, ki niso zajete v tej uredbi, kot je zagotavljanje internetnih vsebin in ne vsebin, povezanih s komunikacijami.

(10) Eno podjetje, na primer operater kabelskega omrežja, lahko ponuja elektronsko komunikacijsko storitev, na primer prenos televizijskih signalov, in storitve, ki niso zajete v tej uredbi, na primer komercializacijo ponudbe storitev zvočnih ali televizijskih radiodifuzijskih vsebin, zato se lahko temu podjetju naložijo dodatne obveznosti v zvezi z njegovo dejavnostjo ponudnika ali distributerja vsebin v skladu z drugimi določbami, ne z določbami iz te uredbe, ne da bi to posegalo v pogoje iz priloge k tej uredbi.

(11) Opredelitev elektronskih komunikacijskih storitev zajema storitve, ki se običajno izvajajo za plačilo. Ob polnem priznavanju, da je varstvo osebnih podatkov temeljna pravica in da osebnih podatkov zato ni mogoče šteti za blago, bi bilo treba dostop do osebnih podatkov, njihovo uporabo ali drugo obdelavo v okviru zagotavljanja elektronskih komunikacijskih storitev obravnavati enako kot plačilo, kadar ponudnik storitve zahteva in končni uporabnik zavestno zagotovi osebne podatke v smislu Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta[37] neposredno ali posredno ponudniku. To zajema primere, ko končni uporabnik dovoli dostop do informacij, ne da bi jih aktivno posredoval, na primer do osebnih podatkov, vključno z naslovom IP, ali drugih informacij, ki se generirajo samodejno, kot so informacije, ki jih zbirajo in posredujejo piškotki ali podobne tehnologije. Obdelava osebnih podatkov bi morala biti v vsakem primeru skladna s pravom Unije na področju varstva podatkov. V skladu

---

[36] Direktiva (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L 241, 17.9.2015, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/1535/oj).

[37] Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

s sodno prakso Sodišča Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče) glede člena 57 PDEU[38] gre za plačilo v smislu PDEU tudi, če ponudnik storitve prejme plačilo od tretje osebe in ne od prejemnika storitve. Pojem plačila bi moral zato zajemati tudi primere, v katerih je končni uporabnik izpostavljen oglasom.

(12) Medosebne komunikacijske storitve so storitve, ki omogočajo medosebno in interaktivno izmenjavo informacij, obsegajo pa storitve, kot so tradicionalni govorni klici med dvema posameznikoma, pa tudi vse vrste elektronske pošte, storitve sporočanja in skupinski klepet. Medosebne komunikacijske storitve obsegajo samo komunikacijo med končnim – torej ne potencialno neskončnim – številom fizičnih oseb, ki ga določi pobudnik komunikacije. Komunikacija med pravnimi osebami bi morala spadati v opredelitev, kadar fizične osebe delujejo v imenu teh pravnih oseb ali so udeležene vsaj na eni strani komunikacije. Interaktivna komunikacija vključuje možnost, da prejemnik informacij odgovori. Storitve, ki ne ustrezajo tem pogojem, na primer linearna radiodifuzija, video na zahtevo, spletna mesta, družabna omrežja, blogi ali izmenjava informacij med napravami, se ne bi smele šteti za medosebne komunikacijske storitve. V izjemnih okoliščinah se kot medosebne komunikacijske storitve ne bi smele šteti storitve, pri katerih je možnost medosebne in interaktivne komunikacije manj pomembna in zgolj spremljevalna funkcija druge storitve in se iz objektivnih tehničnih razlogov ne more uporabljati brez navedene glavne storitve, njena vključitev v storitev pa ni namenjena izogibanju pravilom, ki urejajo elektronske komunikacijske storitve. Kot elementa za izvzetje iz opredelitve bi se morala izraza „manj pomembna“ in „zgolj spremljevalna“ razlagati ozko in z objektivnega vidika končnega uporabnika. Funkcija medosebne komunikacije bi lahko veljala za manj pomembno, kadar je za končnega uporabnika objektivno malo uporabna in kadar jo končni uporabniki dejansko komajda uporabljajo. Primer funkcije, za katero bi se lahko štelo, da ne spada v okvir opredelitve medosebnih komunikacijskih storitev, bi lahko načeloma bil komunikacijski kanal pri spletnih igrah, in sicer glede na funkcije komunikacijskega mehanizma storitve.

(13) Medosebne komunikacijske storitve, ki uporabljajo številke iz nacionalnih ali mednarodnih načrtov številčenja, so povezane z javno dodeljenimi viri številčenja. Te medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke obsegajo tako storitve, ki so jim dodeljene številke končnih uporabnikov, da se zagotovi povezljivost med koncema, kot tudi storitve, ki končnim uporabnikom omogočajo, da vzpostavijo v stik z osebami, ki so jim te številke dodeljene. Uporaba številke kot identifikatorja se ne bi smela šteti za enakovredno uporabi številke za povezavo z javno dodeljenimi številkami, zato sama po sebi ne bi smela zadoščati za opredelitev medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke. Za medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, bi se morale obveznosti uporabljati samo, kadar je uporaba posebnih regulativnih obveznosti za vse vrste medosebnih komunikacijskih storitev v javnem interesu, ne glede na to, ali za izvajanje storitev uporabljajo številke. Upravičeno je, da se medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke obravnavajo drugače, saj potekajo v javno zagotovljenem interoperabilnem sistemu in imajo torej koristi od njega.

(14) Za regulativne namene pomeni omrežna priključna točka mejo med regulativnim okvirom za elektronska komunikacijska omrežja in storitve ter zakonsko ureditvijo

[38] Sodba Sodišča z dne 26. aprila 1988, Bond van Adverteerders in drugi/Nizozemska država, C-352/85, ECLI: EU:C:1988:196.

telekomunikacijske terminalske opreme. Za opredelitev lokacije omrežne priključne točke je odgovoren nacionalni regulativni organ.

(15) Pojem medomrežnega povezovanja bi bilo treba razumeti tako, da se nanaša predvsem na tehnično povezovanje med omrežji, ne glede na to, ali so taka omrežja javna elektronska komunikacijska omrežja ali zasebna omrežja, vključno s tistimi, ki so v lasti ali upravljanju ponudnikov vsebin in aplikacij, vključno z infrastrukturami za prenos vsebin. Zaradi tehnološkega in poslovnega razvoja se je povečalo uvajanja predpomnilnikov, vozlišč za dostavo vsebin in drugih tehnik, ki izboljšujejo izmenjavo prometa in optimizirajo učinkovitost med koncema, s čimer prihaja do tesnejšega tehničnega sodelovanja ter pogostejšega medomrežnega povezovanja med javnimi in zasebnimi omrežji.

(16) Cilje novega regulativnega okvira bi bilo treba posodobiti tudi zato, da bi obravnavali izzive sektorja in zagotovili njegovo prilagajanje prihodnjemu razvoju. S tehnološko preobrazbo elektronskih komunikacijskih omrežij v digitalna omrežja, ki vključujejo rešitve, ki temeljijo na oblaku in umetni inteligenci, se ekosistem povezljivosti širi. Zato bi morala ta uredba podpirati konkurenčnost sektorja in sposobnost obvladovanja te preobrazbe. Spodbujati bi morala inovacije in učinkovito sodelovanje med širokim naborom akterjev v razširjenem ekosistemu povezljivosti.

(17) Z namenom povečanja konkurenčnosti in odpornosti sektorja bi morala olajšati razvoj enotnega trga elektronskih komunikacij z uvedbo poenostavljenih in dodatno harmoniziranih ukrepov, olajšanjem širitve v Uniji ter podpiranjem in spodbujanjem inovacij in naložb v sodobna, odporna in trajnostna omrežja in storitve. To bi moralo vključevati olajševanje čezmejnega zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, vključno z vseevropskimi satelitskimi komunikacijskimi storitvami, ter razvoj vseevropskih digitalnih omrežij.

(18) Krepitev odpornosti digitalne infrastrukture in storitev Unije je ključna za povečanje pripravljenosti na naravne nesreče, antropogene grožnje in krize ter motenje omrežij in radijskih signalov. V ta namen bi bilo treba s to uredbo okrepiti strateško avtonomijo Unije, zagotoviti odporno digitalno infrastrukturo in storitve ter pripravljenost na nepredvidene dogodke, kot so fizični, kibernetski in hibridni napadi ter naravne nesreče, omogočiti izvajanje blažilnih ukrepov, izboljšati odpornost, zlasti redundanco kritičnih segmentov omrežja na podlagi doslednega povezovanja prizemnih in neprizemnih omrežij, ter zagotoviti potrebne omrežne zmogljivosti, ki jih družba potrebuje za odzivanje na krize.

(19) Ker na ravni infrastrukture še vedno ostajajo ozka grla in ovire za vstop, tudi kot posledica prehoda na optična omrežja, je treba zagotoviti trajnostno konkurenco z izvajanjem poenostavljenega regulativnega okvira za dostop, ki obravnava nedelovanje trga, tako da bodo končni uporabniki še naprej imeli koristi od večje izbire naprednih, cenovno dostopnih in visokokakovostnih storitev.

(20) V prihodnosti je treba zaradi razvoja konkurence na trgih zmanjšati predhodna sektorska pravila in na koncu zagotoviti, da elektronske komunikacije ureja le konkurenčno pravo. To je bil cilj že od sprejetja prvega regulativnega okvira za elektronska komunikacijska omrežja in storitve leta 2009. Vendar je sedanji okvir povzročil nacionalno razdrobljenost in ni omogočil dokončnega oblikovanja enotnega trga, zato je potrebna večja doslednost pri predhodnih regulativnih obveznostih. Zaradi močne konkurenčne dinamike na trgih elektronskih komunikacij v zadnjih letih je nujno zagotoviti, da se predhodne regulativne obveznosti naložijo le v primeru nedelovanja zadevnih trgov, brez poseganja v konkurenčno pravo.

(21) Zagotoviti je treba tudi ustrezne spodbude za naložbe v gigabitna omrežja (vključno z naprednimi omrežji 5G in 6G, optičnimi omrežji, podmorskimi komunikacijskimi kabli in hrbteničnimi omrežji), ki podpirajo inovacije na področju internetnih storitev z bogato vsebino in krepijo splošno konkurenčnost Unije. Zato je bistveno spodbujati učinkovite naložbe v razvoj navedenih omrežij in rešitev ter podpirati široko razpoložljivost in uporabo gigabitnih omrežij in elektronskih komunikacijskih storitev, tudi s pravočasnim prehodom na povsem optično okolje po vsej Uniji.

(22) Za države članice, nacionalne regulativne in druge pristojne organe ter deležnike ta cilj glede povezljivosti na eni strani pomeni prizadevanja za gospodarsko vzdržna omrežja in storitve s čim večjo možno zmogljivostjo na določenem območju in na drugi strani prizadevanja za teritorialno kohezijo v smislu združevanja zmogljivosti, ki so na voljo na različnih območjih.

(23) Za večjo uskladitev okvira elektronskih komunikacij s cilji Unije glede prehoda na nizkoogljično gospodarstvo je treba spodbujati trajnostna omrežja in storitve z zagotavljanjem privlačnih pogojev za naložbe v energetsko učinkovita in nizkoogljična omrežja ter rešitve. Zlasti bi moral biti ta cilj usklajen s spodbujanjem povezljivosti, ki omogoča energijsko učinkovitost in ogljično nevtralnost v drugih industrijskih sektorjih, ter naložbami v energijsko učinkovito infrastrukturo za povezljivost v skladu s posodobljenim okvirom taksonomije in ustreznim kodeksom ravnanja Unije za trajnostnost telekomunikacijskih omrežij. Treba je tudi spodbujati sodelovanje med akterji, vključenimi v zagotavljanje storitev med koncema, pri učinkovitem upravljanju podatkovnega prometa.

(24) Za dosego ciljev bi morali nacionalni regulativni organi in drugi pristojni organi, kadar je to potrebno, usklajevati svoje ukrepe z organi drugih držav članic ter z Organom evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (v nadaljnjem besedilu: BEREC), Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra in Uradom za digitalna omrežja.

(25) Kot nadaljevanje poziva iz Neversa z dne 9. marca 2022 so države članice izvedle oceno tveganja evropskih komunikacijskih infrastruktur in omrežij. Za zmanjšanje ugotovljenih tveganj je navedena ocena vključevala več strateških in tehničnih priporočil za države članice, Komisijo in Agencijo Evropske unije za kibernetsko varnost (v nadaljnjem besedilu: agencija ENISA), ki jih je treba izvajati ob podpori BEREC-a. Med drugimi strateškimi priporočili je v oceni tveganja predlagano, (i) naj se oceni odpornost mednarodnih medomrežnih povezav, (ii) naj se ocenijo kritičnost, odpornost in redundanca osnovne internetne infrastrukture, kot so podmorski komunikacijski kabli, ter (iii) naj se okrepijo zmogljivosti Unije in usklajeno ukrepanje za povečanje odpornosti komunikacijskih infrastruktur. Za doseganje učinkovite pripravljenosti in povečanje odpornosti bi bilo treba okrepiti sodelovanje med nacionalnimi pristojnimi organi in organi na ravni Unije, tudi s skupnimi smernicami in pravočasno izmenjavo informacij.

(26) Elektronska komunikacijska omrežja in storitve so ključni steber družbe in gospodarstva Unije. Čeprav Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta [39] obravnava kibernetsko varnost in odpornost bistvenih, pomembnih in kritičnih subjektov, je treba dodatno okrepiti splošno odpornost, pripravljenost in kontinuiteto

[39] Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji, spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 in Direktive (EU) 2018/1972 ter razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

elektronskih komunikacij na ravni Unije, tudi v primerih, ki vključujejo čezmejne ali obsežne naravne ali antropogene motnje, krize ali višjo silo, ki lahko negativno vplivajo na prebivalstvo. Urad za digitalna omrežja bi moral imeti osrednjo usklajevalno vlogo, kar zadeva odpornost v sektorju elektronskih komunikacij, pri čemer bi se moral opirati na svoje strokovno znanje, nadzor trga in celovit pogled na Unijo. Kot tak bi si moral izmenjevati informacije in se usklajevati z nacionalnimi regulativnimi organi, Komisijo ter drugimi ustreznimi organi in agencijami Unije, vključno z agencijo ENISA, po potrebi pa tudi z mednarodnimi organizacijami, kot je NATO, glede vprašanj, povezanih z ocenjevanjem, spremljanjem, analizo in pripravljenostjo elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev na ravni Unije ter njihovo zmožnostjo prispevati k splošni odpornosti družbe in gospodarstva Unije, pri tem pa v celoti spoštovati vloge agencije ENISE, Skupine za sodelovanje na področju varnosti omrežij in informacijskih sistemov ter Evropske organizacijske mreže za povezovanje v kibernetski krizi (v nadaljnjem besedilu: mreža EU-CyCLONe) v okvirih Unije za kibernetsko varnost in civilno zaščito.

(27) V tem okviru bi moral biti Urad za digitalna omrežja zadolžen za zagotavljanje skladnega, čezmejnega pristopa k elektronskim komunikacijskim omrežjem in storitvam. Vloga Urada za digitalna omrežja bi morala dopolnjevati Direktivo (EU) 2022/2555 in ne posegati vanjo ter se osredotočati na pripravljenost na ravni celotnega sistema, zamenljivo infrastrukturo, kontinuiteto vseevropskega omrežja in storitev ter usklajeno odzivanje na krize.

(28) Kadar se v Uniji pojavijo naravne ali antropogene motnje, krize ali višja sila, ki lahko negativno vplivajo na prebivalstvo, so razpoložljivost in posebne zmogljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ključnega pomena, saj omogočajo prebivalstvu pravočasno prejemanje informacij, ohranjanje socialnih in gospodarskih stikov ter dostop do javnih storitev in storitev, povezanih z izrednimi razmerami, nacionalnim organom pa komunikacijo s prebivalstvom ter organizacijo prizadevanj za reševanje in pomoč. Brez poseganja v Direktivo (EU) 2022/2555 bi morali zato vsi ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev in drugi ponudniki v okviru režima splošne odobritve sprejeti ukrepe, s katerimi bi prispevali k zagotavljanju razpoložljivosti medosebnih komunikacijskih storitev in storitev dostopa do interneta, kadar pride do takih dogodkov. Ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij, ki se v celoti ali pretežno uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev ali storitev informacijske družbe, ki so na voljo javnosti, kot so podmorski komunikacijski kabli, bi lahko v takih kritičnih razmerah zagotovili redundanco. Če je to tehnično izvedljivo in v javnem interesu, bi morali sodelovati in prispevati k razpoložljivosti medosebnih komunikacijskih storitev in storitev dostopa do interneta, če so javno dostopna elektronska komunikacijska omrežja in storitve zaradi navedenih obsežnih dogodkov kritično moteni.

(29) Končnim uporabnikom bi moralo biti omogočeno, da v primeru obsežnih dogodkov, ki bi lahko negativno vplivali na prebivalstvo, kot so izredno hude okvare na omrežjih ali višja sila, prek komunikacij v sili zaprosijo pristojne organe za pomoč ali podporo in od njih prejmejo informacije na način, ki ga lahko zaznajo in razumejo prek javnih opozoril. Podobno bi morale biti v celoti na voljo kritične komunikacije, ki službam za ukrepanje v sili in javnim organom, pristojnim za varnost in zaščito, omogočajo opravljanje njihovih nalog. Zato bi morali ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev sprejeti posebne ukrepe za zagotovitev neprekinjenih elektronskih komunikacij, vključno z internetnim prometom, v obsegu, ki je potreben za učinkovit

prenos komunikacij v sili in javnih opozoril od in do vseh prizadetih končnih uporabnikov ali prebivalstva. Kritične komunikacije, ki se običajno zagotavljajo v namenskem omrežju nacionalnih organov, se lahko izvajajo kot specializirane storitve, podprte z novimi tehnologijami, kot je omrežno rezinjenje, ki bi morale imeti koristi od zadostne zmogljivosti omrežja za zagotavljanje kakovosti storitev v kriznih razmerah. Če je to potrebno za zagotovitev kakovosti takih storitev, bi bilo treba dati prednost povezanemu prometu in zagotoviti redundanco za stalno razpoložljivost kritičnih komunikacij. Nacionalni sistemi centrov za obveščanje in sistemi javnega opozarjanja bi morali biti zasnovani tako, da so redundančni in odporni v primeru obsežnih dogodkov, ki bi lahko negativno vplivali na prebivalstvo.

(30) Preden se izvedejo pomembne spremembe v omrežjih, ki se uporabljajo za zagotavljanje dostopa do služb za pomoč v sili, bi morali ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev in centri za obveščanje sprejeti vse potrebne ukrepe, vključno s preizkušanjem in potrjevanjem rešitev, da zagotovijo stalno razpoložljivost in dostopnost komunikacij v sili ter informacij o lokaciji kličočega za končne uporabnike ter stalno možnost pošiljanja javnih opozoril končnim uporabnikom. Ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev bi morali pristojnim organom države članice predložiti časovni načrt, v katerem bi bil naveden postopek migracije in ki bi vseboval dovolj informacij za oceno tveganja za razpoložljivost komunikacijskih storitev v sili ter potencialno prizadete končne uporabnike. Tak časovni načrt bi bilo treba pripraviti zato, da bodo uporabniki elektronskih komunikacijskih storitev, ki so odvisni od sedanje tehnologije, pravočasno obveščeni in se bodo lahko pripravili na nove tehnologije ali se jim prilagodili ter se izognili ukinitvi elektronskih komunikacijskih storitev na napravah, ki jih uporabljajo.

(31) V okviru dolgoročnih ukrepov za povečanje odpornosti bi bilo treba pri razvoju odporne integrirane povezljivosti med drugim obravnavati pripravljenost za sprejetje najsodobnejših tehnologij, kot so nastajajoče kvantne komunikacijske tehnologije, da se zagotovi naslednja generacija varnih komunikacij, zlasti v kritičnih segmentih omrežja. V zvezi s tem je potreben prehod na postkvantno kriptografijo. Poleg tega bi lahko imela kvantna komunikacija, podprta z optičnimi komunikacijskimi omrežji, pomembno vlogo. Evropska infrastruktura za kvantno komunikacijo (EuroQCI), ki naj bi postala sestavni del novega vesoljskega varnega komunikacijskega sistema Unije (infrastruktura za odpornost, medsebojno povezljivost in varnost prek satelita – IRIS^2), bi lahko bila gonilna sila za naslednjo generacijo varnih komunikacij v korist vlad in podjetij po vsej Uniji. Zato bi bilo treba okrepiti varnost občutljivih podatkov in kritične infrastrukture z zagotavljanjem pravočasnega prehoda na postkvantno kriptografijo, s postopnim vključevanjem kvantnih sistemov v obstoječo komunikacijsko infrastrukturo ter z razvojem odpornega ekosistema in industrije kvantne komunikacije v Uniji.

(32) Da bi se zagotovila učinkovita pripravljenost elektronskih komunikacijskih omrežij in digitalne infrastrukture ter neprekinjeno zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, tudi v primerih naravnih ali antropogenih nesreč, kriz ali višje sile, ter ob upoštevanju odpornih nacionalnih in čezmejnih povezav, bi bilo treba okrepiti vlogo BEREC-a na ravni Unije na področju pripravljenosti in obvladovanja kriz. V zvezi s tem bi moral BEREC dopolniti prizadevanja na ravni Unije za zagotovitev visoke ravni pripravljenosti in odpornosti s sprejetjem poročila z naslovom „Načrt Unije za pripravljenost na digitalne infrastrukture“ (v nadaljnjem besedilu: načrt), ki ga pripravi Urad za digitalna omrežja. Načrt bi moral vključevati celovito oceno, operativna priporočila in prakse obvladovanja kriz. Z njimi bi bilo treba zagotoviti dosleden

pristop k odpornosti po vsej Uniji, vključno z mehanizmi financiranja, ki zagotavljajo redundanco in krepijo pripravljenost na krize na ravni Unije.

(33) Predloga BEREC-a za zbiranje podatkov o odpornosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, ki bi morala biti podlaga za pripravo načrta, bi morala vključevati informacije o zmogljivosti, arhitekturi, zmožnostih in uporabi segmentov omrežja, ki se štejejo za ključne za zagotavljanje splošne odpornosti in kontinuitete storitev na ravni Unije. To bi moralo zlasti vključevati posebne segmente omrežja, kot so mednarodne medomrežne povezave, agregacijska omrežja, jedrna in hrbtenična omrežja, podmorski komunikacijski kabli, vključno z njihovimi sprejemnimi postajami, satelitska omrežja, integrirana s prizemnimi omrežji, ki lahko zagotavljajo rezervne storitve v primeru nedosegljivosti katerega koli od teh omrežij, omrežja za dostavo vsebin ali omrežja, ki povezujejo velike podatkovne centre. Kadar si je treba podatke, ki so uvrščeni med tajne v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom izmenjevati, jih sporočati ali kako drugače souporabljati na podlagi te uredbe, bi se morala uporabljati pravila o ravnanju s tajnimi podatki. Po potrebi bi bilo treba dovoliti vzporedno izmenjavo netajnih povzetkov, ki omogočajo operativno koordinacijo.

(34) Poleg tega bi moral Urad za digitalna omrežja na ravni Unije prispevati k spremljanju, analizi in sintezi informacij o arhitekturi, zmogljivosti, tehničnih zmožnostih in odpornosti elektronskih komunikacijskih omrežij ter podpirati prizadevanja za koordinacijo, namenjena zagotavljanju razpoložljivosti in povečanju zmogljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev med naravnimi ali antropogenimi motnjami, krizami ali višjo silo, ob polnem spoštovanju nacionalnih okvirov usklajevanja odzivanja na krize. To bi lahko na primer vključevalo opredelitev področij, na katerih je potrebna redundanca, obveščanje o strateških političnih in naložbenih odločitvah za podporo redundanci, zlasti za vseevropska digitalna omrežja in z njimi povezane prihodnje programe financiranja, kot so predlagani v okviru digitalnega sklopa Evropskega sklada za konkurenčnost v večletnem finančnem okviru. Celovita ocena BEREC-a, ki jo pripravi Urad za digitalna omrežja, bi morala zagotoviti tudi pregled rezervnih zmogljivosti omrežij ter obstoječih in nastajajočih mehanizmov za prednostno razvrščanje prometa, vključno z omrežnim rezinjenjem in drugimi rešitvami za upravljanje in optimizacijo omrežja, ki ščitijo in varujejo komunikacije. Taki mehanizmi imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju kontinuitete delovanja bistvenih komunikacijskih omrežij in storitev v razmerah povečanega povpraševanja, prezasedenosti omrežja ali drugih motenj v komunikaciji, ki se lahko pojavijo med krizami.

(35) Zlasti specializirane storitve, ki jih omogočajo napredne zmogljivosti omrežij, kot je omrežno rezinjenje, imajo vse pomembnejšo vlogo pri podpiranju primerov uporabe z višjimi zahtevami glede varnosti, zanesljivosti in nizke latence. To vključuje aplikacije, kot je upravljanje sistemov brezpilotnih zrakoplovov, vključno z droni, ki zahtevajo zagotovljene ravni zmogljivosti, odpornosti in ločenosti od drugega prometa, da se zagotovi varno in zanesljivo delovanje. Razpoložljivost takih specializiranih storitev lahko javnim organom in zasebnim operaterjem omogoči učinkovitejšo uvedbo aplikacij, povezanih z varnostjo, in aplikacij, ključnih za varnost, hkrati pa spodbuja inovacije in učinkovito uporabo omrežnih virov v skladu s cilji Unije na področju varnosti, tehnološkega vodstva in razvoja naprednih digitalnih storitev. Elektronska komunikacijska omrežja bi bilo treba izkoristiti za izboljšano odkrivanje dronov in drugih letečih sredstev, ne glede na to, ali so povezana z omrežjem ali ne. Zlasti bi bilo treba postopno razviti celično zaznavanje in ga v

velikem obsegu uvajati kot nadgrajujoči in dopolnilni sistem za odkrivanje za civilne in vojaške aplikacije, vključno z odkrivanjem, sledenjem in spremljanjem groženj iz zraka ter odkrivanjem motenja.

(36) Odpornost Unije je vse bolj odvisna od povezljivosti, primerne za prihodnost, in zmanjšanih strateških odvisnosti. To zahteva v prihodnost usmerjen pristop, ki krepi sposobnost prizemnih in neprizemnih (satelitskih) omrežij za nemoteno medomrežno povezovanje in delovanje, tudi v kriznih razmerah. Odpornost je mogoče okrepiti z integriranimi, večplastnimi omrežnimi arhitekturami, ki združujejo prizemna omrežja z neprizemnimi omrežji, podprtimi z virtualizacijo, redundanco in avtomatiziranim upravljanjem omrežij. S tako integracijo se lahko ohranijo bistvene komunikacije, kadar je prizemna infrastruktura poškodovana ali preobremenjena, in okrepi splošna kontinuiteta storitev. V tem okviru bi moral Urad za digitalna omrežja sodelovati pri spremljanju trga in tehnološkem razvoju, prepoznavati ozka grla za interoperabilnost in postavitev (tudi med prizemnimi in neprizemnimi sistemi ter za nastajajoče tehnologije) ter dajati priporočila za podporo doslednemu pristopu k odporni povezljivosti na ravni Unije.

(37) Urad bi moral biti sposoben, kjer je to ustrezno, ter v sodelovanju z ustreznimi in pristojnimi organi analizirati okolje groženj, kateremu so elektronska komunikacijska omrežja in storitve Unije vse bolj izpostavljeni. To med drugim vključuje primere škodljivega motenja radiofrekvenčnega spektra. Število takih primerov se je v zadnjih letih v okolju povečanih geopolitičnih napetosti povečalo ter lahko vpliva na razpoložljivost in kakovost storitev, pogosto s čezmejnimi posledicami. V zvezi s tem bi moral Urad analizirati take trende in podpirati pristojne organe z izdajanjem operativnih priporočil. Ta vloga bi morala dopolnjevati nacionalne odgovornosti in prispevati k usklajenemu odzivu na ravni Unije.

(38) Za dopolnitev doslednega in usklajenega regulativnega odziva na ravni Unije za izboljšanje pripravljenosti na krize bi moral BEREC sprejeti prakse obvladovanja kriz z določitvijo skupnih postopkov in ureditev usklajevanja za nacionalne regulativne in druge pristojne organe, tudi na področju obvladovanja kriz in civilne zaščite v primeru naravnih ali antropogenih motenj, kriz ali višje sile. Navedene prakse bi morale biti usklajene z obstoječimi okviri Unije in nacionalnimi okviri za obvladovanje kriz ter podpirati dosledno ukrepanje, tudi z izmenjavo informacij z ustreznimi sistemi za krizno odzivanje in koordinacijo civilne zaščite na ravni Unije ter prek mehanizmov za odzivanje na kibernetske incidente, kadar pride do njih. Načrt bi moral zajemati tudi vidike, povezane s situacijskim zavedanjem znatnih motenj, ki vplivajo na komunikacije v sili, kritične komunikacije in prenos javnih opozoril v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz ustreznega prava Unije.

(39) V skladu z Direktivo (EU) 2018/1972 lahko države članice pravico ponudnikov javnih elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev pogojujejo le s precej prožnim režimom splošne odobritve. Cilj je spodbuditi razvoj novih omrežij in storitev ter hkrati ponudnikom storitev in potrošnikom omogočiti, da izkoristijo ekonomijo obsega notranjega trga. Ta uredba podpira ta cilj ter ohranja svobodo zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev na podlagi splošne odobritve v Uniji.

(40) Trenutno veljavni sistem splošne odobritve temelji na harmoniziranem, vendar največjem možnem seznamu pogojev, s katerim se ohranjata prožnost držav članic pri odločanju, katere pogoje za splošno odobritev bodo uporabljale na svojem ozemlju in kako jih bodo dodatno opredelile na nacionalni ravni, ter možnost, da od ponudnikov zahtevajo, da nacionalnemu regulativnemu organu ali drugim pristojnim organom

predložijo uradno obvestilo, v katerem navedejo svojo namero o začetku zagotavljanja storitev. Uradno obvestilo naj bi bilo pojasnjevalne narave, zato ni bila potrebna izrecna odločba ali upravni akt nacionalnega regulativnega organa.

(41) Vendar je ocena Direktive (EU) 2018/1972 pokazala, da je neobstoj enotnega in usklajenega sistema splošnih odobritev, ki bi bil v veliki meri razvit in se izvajal na nacionalni ravni, ter enotnega in doslednega pristopa k veljavnim pogojem in postopkom uradnega obveščanja, kljub harmonizirani neobvezni predlogi BEREC-a, povzročil regulativno razdrobljenost in povečal ovire za operaterje pri širitvi in čezmejnem poslovanju.

(42) Za premagovanje izzivov, ki jih prinaša Direktiva (EU) 2018/1972, in omogočanje ponudnikom, da v celoti izkoristijo notranji trg elektronskih komunikacij, je treba uvesti sodoben režim splošne odobritve, ki se bo uporabljal za vse vrste elektronskih komunikacijskih omrežij, vključenih v zagotavljanje javno dostopnih digitalnih storitev, in z določenimi izjemami tudi za javno dostopne elektronske komunikacijske storitve.

(43) V zvezi s ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij se sistem splošne odobritve ne bi smel uporabljati za nekatere vrste omrežij, katerih glavni namen ni podpirati zagotavljanje javno dostopnih elektronskih komunikacijskih ali digitalnih storitev. Primeri so omrežja, ki se večinoma uporabljajo za zasebne, interne ali zaprte komunikacije vnaprej določenih skupin uporabnikov, vključno z omrežji, ki se uporabljajo samo za interne povezave med zmogljivostmi komunikacijske infrastrukture, ki večinoma ni namenjena javno dostopnim digitalnim storitvam. V zvezi z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih storitev bi morale biti medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, še naprej izključene s področja uporabe splošne odobritve. Za razliko od drugih kategorij elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, se za medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, ne uporabljajo javni viri številčenja, prav tako pa se tovrstne storitve tudi ne izvajajo v javno zagotovljenem interoperabilnem ekosistemu. Zato ni primerno, da bi se za tovrstne storitve uporabljal režim splošne odobritve. Vendar lahko za ponudnike medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, veljajo nekatere obveznosti iz te uredbe.

(44) Režim splošne odobritve bi moral biti skladen s krajšim in posodobljenim seznamom popolnoma harmoniziranih pogojev, ki se uporabljajo v vseh državah članicah, ter z nekaterimi drugimi pogoji, ki izhajajo iz drugega prava Unije ali nacionalnega prava, vendar še niso popolnoma harmonizirani, kot so pravila o dostopu organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj in pravosodnih organov do podatkov, vključno z zakonitim prestrezanjem in hrambo podatkov ter zahtevami glede varnosti dobavne verige IKT v skladu s pravili o kibernetski varnosti, vključno z aktom o kibernetski varnosti, ki bo nadomestil Uredbo (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta[40].

(45) Poleg tega bi morali ponudniki, za katere velja splošna odobritev, predložiti uradno obvestilo nacionalnemu regulativnemu organu države članice, v kateri nameravajo začeti zagotavljati elektronska komunikacijska omrežja ali storitve ali kjer se taka

[40] Uredba (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o Agenciji Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) in o certificiranju informacijske in komunikacijske tehnologije na področju kibernetske varnosti ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 526/2013 (Akt o kibernetski varnosti) (UL L 151, 7.6.2019, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

omrežja ali storitve že zagotavljajo. Prav tako bi jim moralo biti dovoljeno, da predložijo samo eno uradno obvestilo eni državi članici, če nameravajo zagotavljati omrežja ali storitve v eni ali več državah članicah v okviru režima enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev. Za satelitske sisteme se ne bi smela uporabljati enotna dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev, temveč poseben postopek na ravni Unije.

(46) Za pripravo uradnega obvestila bi bilo treba uporabiti obvezno predlogo, ki jo da na voljo BEREC. Uradno obvestilo bi moralo vključevati izjavo fizične ali pravne osebe nacionalnemu regulativnemu organu o nameri, da začne zagotavljati elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, ter predložitev omejenih informacij, podrobneje določenih v ustrezni predlogi BEREC-a, vključno z identiteto, kontaktnimi in poslovnimi podatki, informacijami o omrežjih ali storitvah, ki jih namerava zagotavljati, in njihovem geografskem območju razpoložljivosti ter predvidenim datumom začetka dejavnosti.

(47) Nacionalni regulativni organi ne bi smeli naložiti dodatnih ali ločenih zahtev glede uradnega obveščanja. V zvezi s tem nacionalni regulativni organi v okviru splošne odobritve ne bi smeli zahtevati nobenih dodatnih dokumentov, ki niso vključeni v predlogo BEREC-a za uradno obveščanje. Zahteve glede obveščanja in njihove posodobitve bi bilo treba čim bolj omejiti.

(48) Za spodbujanje zagotavljanja čezmejnih omrežij in storitev bi bilo treba ponudnikom omogočiti, da uradno obvestilo predložijo v katerem koli uradnem jeziku Unije ali vsaj v angleščini.

(49) Da bi prispevali k ciljem digitalizacije Unije, bi morali vsi nacionalni regulativni organi sprejemati uradna obvestila na spletu, na primer prek vstopne točke na spletnem mestu zadevnega organa in, kadar je to odrejeno, prek harmoniziranih digitalnih rešitev, kot so podjetniške denarnice, ter od ponudnikov ne bi smeli zahtevati, da uporabljajo digitalna potrdila, omejena na nacionalno ozemlje, ki niso vzajemno priznana v drugih državah članicah in niso v skladu z minimalnimi zahtevami iz Sklepa Komisije 2011/130/EU[41] za čezmejno obdelavo dokumentov z elektronskim podpisom pristojnih organov. Iz istega razloga se od ponudnikov ne bi smelo zahtevati, da imajo nacionalne predstavnike za sodelovanje z nacionalnimi organi. Javni organi bi morali pri izmenjavi informacij ali dokumentov po elektronski poti izpolnjevati zahteve iz Uredbe (EU) 2024/903 Evropskega parlamenta in Sveta[42].

(50) Pristojni organi ne bi smeli na noben način ovirati zagotavljanja elektronskih komunikacij ali storitev, tudi če je bilo predloženo nepopolno uradno obvestilo. Uradno obvestilo o začetku opravljanja dejavnosti ne bi smelo povzročiti upravnih stroškov za ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev.

(51) Za podporo učinkovitemu čezmejnemu usklajevanju bi moral Urad za digitalna omrežja vzdrževati centralno podatkovno zbirko vseh uradnih obvestil. Pristojni organi bi morali Uradu za digitalna omrežja posredovati le popolna uradna obvestila.

---

41 Sklep Komisije 2011/130/EU z dne 25. februarja 2011 o določitvi minimalnih zahtev glede čezmejne obdelave dokumentov z elektronskim podpisom pristojnih organov v skladu z Direktivo 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta o storitvah na notranjem trgu (UL L 80, 19.3.2014, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/130(1)/oj).

42 Uredba (EU) 2024/903 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. marca 2024 o določitvi ukrepov za visoko raven interoperabilnosti javnega sektorja v Uniji (Akt o interoperabilni Evropi) (UL L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).

(52) Na podlagi uradnega obvestila bi morali nacionalni regulativni organi ponudniku po elektronski poti potrditi začetek zagotavljanja omrežij ali storitev ter opisati pogoje, pravice in obveznosti, ki veljajo v državi članici oziroma državah članicah, v katerih namerava ponudnik zagotavljati omrežja ali storitve. Kadar ponudnik uradno obvesti o svoji nameri, da bo zagotavljal omrežja ali storitve samo na ozemlju ene države članice, bi moral izpolnjevati harmonizirane pogoje za splošno odobritev in, kar zadeva morebitne posebnosti, pogoje, ki veljajo v jurisdikciji zadevne države članice.

(53) Potrditev, da lahko ponudniki začnejo opravljati svoje dejavnosti, bi morala vključevati informacije o pravicah in obveznostih podjetij iz splošne odobritve. Ponudniki bodo morda potrebovali tako potrditev, na primer, da zaprosijo za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja, pridobitev dostopa ali medomrežno povezovanje ter pravice do namestitve naprav, vključno s pravicami do poti, zlasti za olajšanje pogajanj z drugimi, regionalnimi ali lokalnimi organi ali s ponudniki storitev v drugih državah članicah. Na zahtevo ponudnika bi moralo biti potrditev mogoče zagotoviti tudi v obliki izjave. Take izjave same po sebi ne bi smele pomeniti upravičenosti do pravic, prav tako pa od take izjave ne bi smele biti odvisne nobene pravice iz splošne odobritve, pravice do uporabe ali uveljavljanje takih pravic. Izjava bi se morala uporabljati kot potrdilo ali dokazilo drugim nacionalnim ali regionalnim organom, da je bila ponudniku izdana odobritev v skladu s to uredbo.

(54) Pri podeljevanju pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, virov številčenja ali pravic do namestitve zmogljivosti bi morali nacionalni regulativni organi podjetja, katerim podelijo take pravice, obvestiti o ustreznih pogojih za uporabo radiofrekvenčnega spektra pri individualnih pravicah do uporabe ali v potrdilu za dejavnosti na podlagi splošne odobritve.

(55) Posebne obveznosti, naložene podjetjem, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in elektronske komunikacijske storitve, v skladu s pravom Unije zaradi njihove opredelitve kot podjetij s pomembno tržno močjo bi bilo treba naložiti ločeno od splošnih pravic in obveznosti iz splošne odobritve.

(56) Pri elektronskih komunikacijskih omrežjih, ki se ne zagotavljajo za javnost, je primerno, da se določi manj pogojev, če sploh, in manj stroge obveznosti v primerjavi s pogoji in obveznostmi, ki so upravičeni za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki se zagotavljajo za javnost. Vendar zanje še vedno veljajo, med drugim, obveznosti, povezane z javnim interesom, kot so odpornost omrežja, pripravljenost, kibernetska varnost, zakonito prestrezanje in hramba podatkov v skladu s to uredbo ali drugo veljavno zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo, ki je skladna s pravom Unije. Čeprav se za take ponudnike ne uporablja splošna odobritev v skladu s to uredbo, se lahko take obveznosti naložijo ponudnikom medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke.

(57) Postopek za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev bi moral olajšati zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v državah članicah. Postopek bi se moral končati s potrditvijo ponudniku, da lahko začne zagotavljati omrežja ali storitve. Omogočena bi morala biti izdaja dodatnih izjav, vendar le na zahtevo ponudnika in v skladu s smernicami BEREC-a o splošni odobritvi. Na primer, kadar je to potrebno, lahko ponudnik v okviru potrditve enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev prek Urada za digitalna omrežja zahteva izjavo, v kateri je opisano, v kakšnih okoliščinah ima ponudnik elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev na podlagi splošne odobritve pravico zaprositi za pravice do namestitve naprav, medomrežnega povezovanja in pridobitve dostopa do

medomrežnega povezovanja, da se olajša uveljavljanje teh pravic, na primer pri drugih javnih organih ali v zvezi z drugimi podjetji. V takih izjavah bi bili lahko opisani merila in postopki v zvezi s posebnimi obveznostmi posameznih podjetij, nacionalni regulativni organ države članice, v kateri se bodo zagotavljala omrežja ali storitve, pa bi moral take izjave prek Urada za digitalna omrežja predložiti na zahtevo ponudnika. V smernicah BEREC-a bi morale biti določene podrobnosti o možnosti zahteve za tako izjavo.

(58) Pomembno je zagotoviti učinkovitost režima enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev. Zato bi bilo treba od nacionalnih regulativnih organov ali drugih pristojnih organov držav članic zahtevati, da med seboj sodelujejo ter podpirajo BEREC in Urad za digitalna omrežja pri razvoju in posodabljanju smernic in informacijskih virov o harmonizirani uporabi pogojev za splošno odobritev v državah članicah. V ta namen bi morale države članice določiti nacionalne enotne kontaktne točke.

(59) Polno korist režima enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev je mogoče doseči le, če se nacionalne posebnosti, povezane s pogoji za splošno odobritev, zmanjšajo na minimum. To velja tudi za pravila, ki niso del akta o digitalnih omrežjih, na primer na področju kibernetske varnosti ali preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. V smernicah BEREC-a bi zato morala biti opredeljena področja, na katerih je potrebna nadaljnja uskladitev nacionalnih pravil ali njihovega izvajanja. Ti elementi bi morali biti podlaga za nadaljnje ukrepanje Komisije, pristojnih organov Unije ali drugih strokovnih skupin za obravnavo teh pravil. Za podporo tem dejavnostim bi morale določene nacionalne enotne kontaktne točke tesno sodelovati z Uradom za digitalna omrežja in med seboj glede pogojev za splošno odobritev, povezanih z nacionalno zakonodajo in postopki, v skladu s pravom Unije, ki se uporablja za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, zlasti v zvezi s kibernetsko varnostjo ali preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj.

(60) Zlasti bi morale določene nacionalne enotne kontaktne točke Uradu za digitalna omrežja sporočiti vse posebnosti glede nacionalnega izvajanja harmoniziranih pogojev za splošno odobritev v svojih državah članicah ter vse nacionalne postopke, vzpostavljene za učinkovito izvrševanje pogojev za splošno odobritev. Kadar so v državi članici različni organi pristojni za izvrševanje pogojev za splošno odobritev, bi morali ti nacionalni organi tesno sodelovati z določenimi enotnimi kontaktnimi točkami.

(61) Določene nacionalne enotne kontaktne točke bi morale zagotavljati tudi medsebojno pomoč pri izvrševanju pogojev za splošno odobritev v skladu s smernicami BEREC-a.

(62) Nacionalni regulativni organ države članice, v kateri je bilo izdano uradno obvestilo, bi moral imeti pooblastilo za nalaganje kazni za kršitev pogojev za splošno odobritev, pod pogojem, da nacionalni regulativni organ države, v kateri se omrežja ali storitve zagotavljajo, še ni naložil kazni za kršitev istih pogojev. Kazni bi morale biti naložene v skladu z nacionalnim pravom in bi lahko v primeru resne kršitve ter po potrebi po posvetovanju z regulativnimi organi prizadetih držav članic vključevale odvzem pravice do zagotavljanja omrežij in storitev v vseh državah članicah, ki jih zajema enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev. Resno kršitev bi bilo na primer mogoče ugotoviti, kadar kljub popravnim ukrepom, ki jih sprejme nacionalni regulativni organ ali drug pristojni organ, še vedno ni izpolnjen eden ali več pogojev za splošno odobritev. Nacionalni regulativni organ države članice, v kateri se

zagotavljajo omrežja ali storitve, bi moral imeti le v izjemnih primerih, ko ugotovi, da bi kršitev pogojev za odobritev lahko imela negativen vpliv na njegovem ozemlju zaradi razlogov nacionalne varnosti ali javnega interesa, pravico, da v okviru svoje pristojnosti naloži sankcije. Tak izjemni izvršilni ukrep bi bilo treba sprejeti v sodelovanju z ustreznimi pristojnimi organi države članice, v kateri je bilo izdano uradno obvestilo.

(63) Izjemoma bi se morala v primeru storitev stroj–stroj z ekstrateritorialno uporabo virov številčenja uporabljati ustrezna pravila države članice, kateri je bilo izdano uradno obvestilo.

(64) Zahteve za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev ne bi smele posegati v pristojnost držav članic, da v posameznih primerih blokirajo dostop do številk ali storitev, kadar je to upravičeno zaradi goljufije ali zlorabe.

(65) Obstajati bi morala možnost, da se podjetjem, ki zagotavljajo elektronske komunikacijske storitve naložijo upravne dajatve za financiranje dejavnosti nacionalnega regulativnega organa ali drugih pristojnih organov za upravljanje sistema splošnih odobritev in podeljevanje pravic do uporabe. S takimi dajatvami bi se morali kriti le dejanski upravni stroški za te dejavnosti in pristojbine se ne bi smele zaračunavati malim ponudnikom. Zato bi bilo treba pri prihodkih in izdatkih nacionalnih regulativnih organov in drugih pristojnih organov zagotoviti preglednost z vsakoletnim poročanjem o skupni vsoti zbranih dajatev in nastalih upravnih stroškov, da bi lahko podjetja preverila njihovo uravnoteženost.

(66) Sistemi za upravne dajatve ne bi smeli izkrivljati konkurence ali povzročati ovir za vstop na trg. S sistemom splošne odobritve je nemogoče posameznim podjetjem nalagati upravne dajatve in s tem pristojbine, razen za podelitev pravic do uporabe virov številčenja in radiofrekvenčnega spektra ter pravic do namestitve zmogljivosti. Primer pravične, enostavne in pregledne alternative za navedena merila določanja pristojbin bi bil lahko prihodkovno naravnani delitveni ključ. Kadar so upravne dajatve zelo nizke, bi bile lahko primerne tudi pavšalne dajatve ali dajatve, sestavljene na podlagi pavšala in prihodkovnega elementa. Če se sistem splošne odobritve uporablja tudi za podjetja z zelo majhnim tržnim deležem, na primer lokalne ponudnike omrežnih storitev ali ponudnike storitev, katerih poslovni model ustvarja zelo omejene prihodke, tudi v primeru večjega prodora na trg v smislu obsega, bi morale države članice določiti ustrezen prag *de minimis* za zaračunavanje upravnih dajatev.

(67) Spremembe bi bilo treba obravnavati kot manjše spremembe, kar pomeni, da bi bilo za manjše spremembe, kot so omejitev, preklic ali sprememba, potrebno predhodno posvetovanje o pravicah, ki so bile sprejete. Sedanji regulativni okvir, ki obravnava radiofrekvenčni spekter, predvsem Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah, odločba o radiofrekvenčnem spektru (Odločba 676/2002/ES) in program za politiko radiofrekvenčnega spektra (Sklep št. 243/2012/EU), je bil oblikovan v drugačnih geopolitičnih razmerah. V tem okviru strateška razsežnost radiofrekvenčnega spektra ni zadostno obravnavana. Radiofrekvenčni spekter podpira ključne storitve, kot so kritične komunikacije, komunikacije v sili, nadzor zračnega prometa, pomorska navigacija ter omrežja javne varnosti in zaščite. Tako kot vse osnovne dobrine bi lahko tudi radiofrekvenčni spekter in dostop do njega postala ranljiva. Poleg tega bi se lahko v okviru oboroženih in gospodarskih konfliktov uporabil kot orožje, na primer za motenje in slepljenje signalov ter oviranje ključnih vojaških in civilnih dejavnosti, od prometa do bančništva.

(68) Radiofrekvenčni spekter je za Unijo in njene države članice izjemnega strateškega in geopolitičnega pomena. Bistveno je omogočiti komunikacijo, spodbujati gospodarsko rast in družbeno blaginjo ter podpirati varnost in zagotavljanje kritičnih storitev v različnih sektorjih. Radiofrekvenčni spekter je postal ključen za strateško avtonomijo in varnost Unije, njegovo usklajeno upravljanje pa je nepogrešljivo za zagotavljanje varnosti, odpornosti in digitalne suverenosti Unije. Hkrati se številne politike Unije zanašajo na ustrezen dostop do spektra in njegovo upravljanje, kot je vesoljska, povezljivostna ali prometna politika. Poleg tega je učinkovito in usklajeno upravljanje radiofrekvenčnega spektra ključno za postavitev visokokakovostnih brezžičnih omrežij, ki so pogoj za gospodarski razvoj in konkurenčnost Unije ter za dokončno oblikovanje enotnega trga elektronskih komunikacij. Zaradi tehnološkega napredka, zlasti možnosti, da sateliti komunicirajo z nespremenjenimi mobilnimi napravami uporabnikov, ter konvergence med prizemnimi in neprizemnimi omrežji ter med telekomunikacijskimi omrežji, računalništvom na robu in računalništvom v oblaku, lahko upravljanje radiofrekvenčnega spektra kot skupnega evropskega vira poveča njegovo vrednost za države članice in Unijo. Zato je treba radiofrekvenčni spekter kot skupni vir strateško učinkovito upravljati in uporabljati.

(69) Zaradi razvoja novih brezžičnih tehnologij in aplikacij se povečuje povpraševanje po radiofrekvenčnem spektru, ne le na področju elektronskih komunikacij, kot je zagotavljanje vseprisotne gigabitne povezljivosti na poti za državljane in podjetja, temveč tudi v drugih sektorjih, ki so odvisni od radiofrekvenčnega spektra, kot so promet, proizvodnja, vesolje in energija. Za zadovoljitev naraščajočega povpraševanja je ustrezen medsektorski pristop k upravljanju radiofrekvenčnega spektra bistven za zagotovitev učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra.

(70) Radiofrekvenčni spekter bi bilo treba upravljati na način, ki zagotavlja preprečevanje škodljivega motenja. Osnovni pojem škodljivega motenja bi bilo treba zato pravilno opredeliti ter tako omejiti regulativne posege in preprečiti tako motenje. Uporabljati bi bilo treba napredne metode za zaščito pred škodljivim motenjem in druge metode upravljanja radiofrekvenčnega spektra, da bi se, kolikor je mogoče, preprečila uporaba načela nemotenja in nezaščite, tj. obveznosti iz Pravilnika o radijskih komunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze za postaje, ki delujejo na sekundarni podlagi, da ne povzročajo škodljivega motenja primarnih storitev, in načela, da ne morejo zahtevati zaščite pred motenjem, ki ga povzročajo odobrene primarne storitve.

(71) Nacionalne meje so vedno manj pomembne pri določanju optimalne uporabe radiofrekvenčnega spektra. Zaradi nepotrebne razdrobljenosti nacionalnih politik so stroški za uporabnike radiofrekvenčnega spektra večji in njihove priložnosti na trgu izgubljene, lahko pa se tudi upočasnijo inovacije, kar bi škodilo pravilnemu delovanju notranjega trga, pa tudi potrošnikom in celotnemu gospodarstvu. Strateško načrtovanje, koordinacija in po potrebi harmonizacija na ravni Unije lahko prispevajo k temu, da uporabniki radiofrekvenčnega spektra v celoti izkoristijo prednosti notranjega trga in da se lahko na svetovni ravni učinkovito zaščitijo interesi Unije.

(72) Dejavnosti v zvezi s politiko radiofrekvenčnega spektra v Uniji ne bi smele posegati v ukrepe, sprejete na ravni Unije ali na nacionalni ravni v skladu s pravom Unije za namen doseganja ciljev v splošnem interesu, zlasti v zvezi z javnimi vladnimi in obrambnimi omrežji, regulacijo vsebin ter avdiovizualno in medijsko politiko, in v pravico držav članic, da organizirajo in uporabljajo svoj radiofrekvenčni spekter za javni red, javno varnost in obrambo.

(73) Pravila o upravljanju radiofrekvenčnega spektra bi morala biti skladna z delom mednarodnih in regionalnih organizacij, ki se ukvarjajo z upravljanjem radiofrekvenčnega spektra, kot sta Mednarodna telekomunikacijska zveza (v nadaljnjem besedilu: ITU) in Evropska konferenca poštnih in telekomunikacijskih uprav (v nadaljnjem besedilu: konferenca CEPT), da se zagotovita učinkovito upravljanje in harmonizacija uporabe radiofrekvenčnega spektra v Uniji ter med državami članicami in drugimi članicami ITU.

(74) Nujno je treba zagotoviti, da državljani niso izpostavljeni elektromagnetnim poljem v takšni meri, da bi bilo ogroženo javno zdravje. Nacionalni pristojni organi bi morali to vprašanje obravnavati dosledno po vsej Uniji, ob posebnem upoštevanju previdnostnega pristopa iz Priporočila Sveta 1999/519/ES[43], da bi si prizadevali zagotoviti skladnejše pogoje postavitve. Po potrebi bi morali uporabiti postopek iz Direktive (EU) 2015/1535, tudi zato, da bi deležnikom zagotovili preglednost, drugim državam članicam in Komisiji pa možnost za odziv.

(75) Radiofrekvenčni spekter je omejen javni vir, ki ima pomembno javno in tržno vrednost. Je bistven vir za vse vrste brezžičnih omrežij in storitev, vključno z radioelektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami. Zato bi ga morali nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi učinkovito razporediti in dodeliti v skladu s harmoniziranimi cilji in načeli, ki urejajo njihovo delovanje, ter v skladu z objektivnimi, preglednimi in nediskriminatornimi merili, ob upoštevanju demokratičnih, družbenih, jezikovnih in kulturnih interesov, povezanih z uporabo radiofrekvenčnega spektra. Odločba 676/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta[44] vzpostavlja okvir za harmonizacijo radiofrekvenčnega spektra.

(76) Če se države članice in njihovi pristojni organi pri organizaciji uporabe radiofrekvenčnega spektra na svojem ozemlju ne usklajujejo, to lahko, če države članice ne dosežejo rešitve z dvostranskimi pogajanji, privede do obsežnega motenja, ki lahko močno prizadene razvoj enotnega digitalnega trga. Države članice in njihovi pristojni organi bi morali sprejeti vse potrebne ukrepe, da med njimi ne bi prišlo do čezmejnega in škodljivega motenja. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra, ki je bila ustanovljena z Odločbo Komisije 2002/622/ES[45], podpira potrebno čezmejno koordinacijo in je forum za reševanje čezmejnih vprašanj med državami članicami. Vendar je pomoč Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra pomanjkljiva pri vprašanjih čezmejnega usklajevanja s tretjimi državami na splošno ali med državami članicami, ki vključujejo neharmonizirani radiofrekvenčni spekter (npr. frekvence FM), saj enostavno ni zadostne pravne podlage in orodij za njeno ukrepanje. Postopek čezmejnega usklajevanja bi se moral nadaljevati, vendar bi ga bilo treba razširiti na neharmonizirani radiofrekvenčni spekter, na primer frekvence FM, ki se uporabljajo za radijsko oddajanje, saj ima lahko tak radiofrekvenčni spekter tudi visoko ekonomsko, kulturno in družbeno vrednost za državljane Unije. Poleg tega bi moral imeti vsak

---

43 1999/519/ES, Priporočilo Sveta 1999/519/ES z dne 12. julija 1999 o omejevanju izpostavljanja javnosti elektromagnetnim poljem (od 0 Hz do 300 GHz) (UL L 199, 30.7.1999, str. 59, ELI:_ http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj). http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj)

44 Odločba Evropskega parlamenta in Sveta 676/2002/ES z dne 7. marca 2002 o pravnem okviru za politiko radijskega spektra v Evropski skupnosti (Odločba o radijskem spektru) (UL L 108, 24.4.2002, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj).

45 Sklep Komisije z dne 11. junija 2019 o ustanovitvi Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra in razveljavitvi Sklepa 2002/622/ES (UL C 196, 12.6.2019, str. 16; Sklep Komisije 2002/622/ES z dne 26. julija 2002 o ustanovitvi Skupine za politiko radijskega spektra (UL L 198, 27.7.2002, str. 49, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/622/oj).

imetnik pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra možnost, da začne postopek za pomoč pri odpravljanju motenja, kadar škodljivo motenje neposredno vpliva nanj pri zakoniti uporabi njegovega radiofrekvenčnega spektra.

(77) Težke primere škodljivega motenja med državami članicami, ki jih kljub podpori Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ni mogoče rešiti z neposrednimi pogajanji, bo morda treba dokončno rešiti z uvedbo zavezujočih rešitev, ki jih sprejme Komisija na podlagi predloga rešitve Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, ali z uveljavitvijo usklajene rešitve v skladu s pravom Unije. Tak mehanizem bi se moral uporabljati v določenih rokih, ki zagotavljajo, da ne prihaja do neupravičenih zamud, in predlagati ustrezne rešitve, vključno z odvzemom katere koli pravice, ki je vir škodljivega motenja, ter pravico do odškodnine.

(78) Čezmejno motenje iz tretjih držav postaja vse bolj zaskrbljujoč problem na mejah Unije in grožnja ne le za sama omrežja, temveč tudi za varnost Unije. Motenje globalnega satelitskega navigacijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: GNSS) v bližini območij oboroženih spopadov, kot so vzhodne meje Unije, ima na primer resne posledice za promet, kritično infrastrukturo, elektronske komunikacije in finančni sektor, saj je sodobna infrastruktura pri pridobivanju natančnih podatkov za pozicioniranje, navigacijo in določanje časa (v nadaljnjem besedilu: PNT) močno odvisna od tega sistema. V takih primerih ni dovolj zanašanje na prizadevanja ITU. V pravu Unije je treba zagotoviti solidarnostni mehanizem za učinkovitejšo podporo prizadetim državam članicam. V okviru tega solidarnostnega mehanizma bi bilo treba od vseh držav članic zahtevati, naj ukrepajo skupaj in v skladu s posebnimi ukrepi, ki jih Unija opredeli skupaj z Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra, ter skupaj s Komisijo posredujejo pri podpori prizadetim državam članicam. V primeru vztrajnega in resnega škodljivega motenja, ki krši mednarodno pravo, bi lahko Svet razmislil o sprejetju omejevalnih ukrepov na podlagi člena 29 PDEU v skladu s cilji skupne zunanje in varnostne politike.

(79) Tehnološki razvoj, zlasti radijske tehnologije naslednje generacije (npr. 6G) in umetna inteligenca, izboljšujejo izvedljivost in zanesljivost souporabe radiofrekvenčnega spektra v širokem razponu frekvenčnih pasov, s čimer več uporabnikom omogočajo dostop do omejenega vira, hkrati pa preprečujejo škodljivo motenje in zagotavljajo ustrezno zaščito obstoječih storitev. Učinkovita, uspešna in na inovacijah temelječa uporaba radiofrekvenčnega spektra je ključna za doseganje ciljev Unije glede povezljivosti in za podporo konkurenčnosti Unije. Za doseganje teh ciljev je potreben regulativni pristop, ki sistematično obravnava souporabo radiofrekvenčnega spektra kot pravilo za odobritev za uporabo radiofrekvenčnega spektra na podlagi načela „uporabi ali daj v souporabo“, medtem ko se izključne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra uporabljajo le, kadar je to potrebno in upravičeno. Hkrati bi morala taka politika zagotoviti, da souporaba radiofrekvenčnega spektra spodbuja konkurenco, namesto da bi jo omejevala.

(80) Nacionalni pristojni organi bi morali upoštevati, da je radiofrekvenčni spekter, ki se ne uporablja na določenem ozemlju ali za določeno obdobje, mogoče dati v souporabo, razen če imetnik pravice do uporabe dokaže, da souporaba ni tehnično izvedljiva ali da bi ovirala, poslabšala ali kako drugače omejila uporabo radiofrekvenčnega spektra prvotnega imetnika ali da ima načrte za uporabo radiofrekvenčnega spektra na način, ki ne omogoča souporabe. Da bi ugotovili, ali se radiofrekvenčni spekter uporablja, bi morali nacionalni pristojni organi upoštevati več elementov, vključno z načrti imetnika pravice za postavitev v bližnji prihodnosti in pravnimi obveznostmi na podlagi prava Unije. Pogoje za souporabo po načelu „uporabi ali daj v souporabo“, vključno s

plačilom, načinom določitve trajanja obveznosti souporabe in tehničnimi pogoji, bi bilo treba določiti vnaprej ob podelitvi pravice do uporabe.

(81) Nacionalni pristojni organi bi morali spodbujati souporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu s konkurenčnim pravom z določitvijo najprimernejših režimov odobritve za vsak scenarij ter z določitvijo ustreznih in preglednih pravil in pogojev za to. Souporaba radiofrekvenčnega spektra lahko temelji na splošnih odobritvah ali uporabi, za katero ni potrebno dovoljenje, ki pod posebnimi pogoji souporabe več uporabnikom omogoča dostop do istega radiofrekvenčnega spektra in njegovo uporabo v različnih geografskih območjih ali v različnih obdobjih. Temelji lahko tudi na individualni pravici do uporabe v okviru ureditev, kot je sodostop na podlagi dovoljenja, kjer se vsi uporabniki (obstoječi uporabniki in novi uporabniki) strinjajo s pogoji sodostopa, pod nadzorom nacionalnih pristojnih organov in na način, ki zagotavlja minimalno zagotovljeno kakovost radiofrekvenčnega prenosa. Kadar pristojni organi dovolijo souporabo radiofrekvenčnega spektra v okviru različnih režimov odobritve, ne bi smeli določiti zelo različnih obdobij trajanja souporabe, da bi zagotovili možnost spremembe namena uporabe ali ponovne dodelitve spektra v konkurenčnem postopku.

(82) Čeprav souporaba spektra spodbuja njegovo učinkovito uporabo, morda ni primerna v vseh okoliščinah. Nacionalni pristojni organi bi morali imeti možnost, da omejijo souporabo spektra ali se vzdržijo predlaganja njegove souporabe iz razlogov, povezanih s konkurenco in nediskriminatornim dostopom do trga, tehnično ali ekonomsko izvedljivostjo, potrebo po izključni uporabi spektra za zaščito javne varnosti, nacionalno varnost, obrambo ali zaščito bistvenih storitev, kot so opredeljene v Direktivi (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta[46]. To po potrebi vključuje uvedbo ključnih varnih in kritičnih komunikacijskih sistemov za Evropo, za katere bodo morda potrebni predvidljiv dostop do spektra, večja odpornost in zagotovljena zmogljivost, ki jih pri souporabi ni mogoče zagotoviti. Vsaka odločitev o omejitvi ali izključitvi souporabe bi morala biti ustrezno utemeljena, sorazmerna in temeljiti na objektivnih merilih.

(83) Prožnost upravljanja in dostopa do radiofrekvenčnega spektra se trenutno zagotavlja s tehnološko in storitveno nevtralnimi odobritvami, da lahko uporabniki tega spektra izberejo najboljše tehnologije za uporabo in storitve, ki se zagotavljajo v radiofrekvenčnih pasovih, ki so opredeljeni kot razpoložljivi za elektronske komunikacijske storitve v ustreznih nacionalnih načrtih za razporejanje frekvenc v skladu s pravom Unije (v nadaljnjem besedilu: načeli tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev). Vsaka upravna določitev tehnologij in storitev, ki se uporabljajo v določenem pasu, bi morala temeljiti na sorazmernih in nediskriminatornih merilih, biti jasno utemeljena, v primeru storitev s cilji splošnega interesa, in se redno pregledovati. Ker bi taka določitev pomenila izjemo od pravil tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev ter zmanjšala svobodo izbire ponujenih storitev ali uporabljenih tehnologij, bi moral biti vsak predlog za tako določitev pregleden in o njem bi se bilo treba javno posvetovati.

(84) Omejitve načela tehnološke nevtralnosti bi morale biti ustrezne in utemeljene s potrebo po preprečevanju škodljivega motenja, na primer z uvedbo emisijskih mask in ravni moči, po zagotovitvi varovanja javnega zdravja z omejitvijo izpostavljenosti

[46] Direktiva (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o odpornosti kritičnih subjektov in razveljavitvi Direktive Sveta 2008/114/ES (UL L 333, 27.12.2022, str. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

javnosti elektromagnetnim poljem, pravilnega delovanja storitev z ustrezno ravnjo tehnološke kakovosti storitev, pri čemer ni nujno izključena možnost uporabe več kot ene storitve v istem radiofrekvenčnem pasu, pravilne souporabe radiofrekvenčnega spektra, zlasti kadar je njegova uporaba dovoljena samo na podlagi splošne odobritve, in učinkovite uporabe tega spektra ali s potrebo po uresničitvi cilja v splošnem interesu v skladu s pravom Unije.

(85) Nacionalnim pristojnim organom bi moralo biti dovoljeno zahtevati zagotavljanje posebne storitve v določenem radiofrekvenčnem pasu, da bi dosegli jasno opredeljene cilje, kot so varovanje življenja, javna varnost in zaščita, potreba po spodbujanju socialne, regionalne in teritorialne kohezije ali preprečevanje neučinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra. Med temi cilji bi moralo biti spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti ter pluralnosti medijev, kot so ga opredelile države članice v skladu s pravom Unije Razen kadar je to potrebno za varovanje življenja, javne varnosti in zaščite, izjeme ne bi smele povzročiti izključne uporabe določenih storitev, temveč bi jim morale dati prednost, tako da bi lahko, kolikor je to mogoče, v istem radiofrekvenčnem pasu soobstajale tudi druge storitve ali tehnologije. Za opredelitev področja uporabe in narave vsakega odstopanja za spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti in pluralnosti medijev so pristojne države članice.

(86) Kadar se nacionalni pristojni organi odločijo izjemoma omejiti prosto ponudbo elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev na podlagi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, bi morali pojasniti razloge za tako omejitev.

(87) Različna področja politik Unije, kot so elektronske komunikacije, raziskave, tehnološki razvoj in vesolje, promet, energija, skupna varnost in obramba ter avdiovizualne in kulturne politike, so odvisna od radiofrekvenčnega spektra. Moralo bi biti mogoče določiti usmeritve in cilje politike za razpoložljivost in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra, kadar je to potrebno za dokončno oblikovanje notranjega trga na navedenih področjih politik Unije. Nacionalni pristojni organi in Komisija bi morali zlasti sprejeti vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da je na voljo dovolj radiofrekvenčnega spektra za zagotavljanje vsesplošne in visokokakovostne povezljivosti vsem državljanom in podjetjem Unije, tudi med potovanjem ali na podeželskih, oddaljenih ali obalnih območjih. Zagotoviti bi morali razpoložljivost radiofrekvenčnega spektra in njegovo zaščito za izvajanje programov Unije, povezanih z vesoljem, zlasti za opazovanje Zemlje in vesolja, satelitsko navigacijo in določanje položaja ter varne in odporne satelitske komunikacije za vladne uporabnike, pa tudi za promet in sisteme za upravljanje prometa ter dejavnosti skupne varnostne in obrambne politike. Glede na pomen teh politik za gospodarstvo in družbo EU bi si morali prizadevati tudi za zagotovitev zadostnega radiofrekvenčnega spektra za avdiovizualne storitve in storitve produkcije vsebin ter za raziskovalne in znanstvene dejavnosti.

(88) Čeprav so take usmeritve in cilji politike, določeni v večletnem programu za politiko radiofrekvenčnega spektra, vzpostavljenim s Sklepom št. 243/2012/EU[47], še vedno veljavni, so ukrepi iz tega programa večinoma zaključeni ali so postali zastareli. Za preprečitev podvajanja in zagotovitev skladnost bi se morali cilji večletnega programa za politiko radiofrekvenčnega spektra (v nadaljnjem besedilu: PPRS) upoštevati v tej uredbi, Sklep št. 243/2012/EU pa bi bilo treba razveljaviti.

---

47 Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra (UL L 81, 21.3.2012, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj).

(89) Za izvajanje posameznih sedanjih in prihodnjih politik Unije, ki so odvisne od radijskega spektra, je bistvena pravočasna opredelitev njihovih potreb po radijskem spektru. Ob upoštevanju, da bi bilo treba za povečanje regulativne predvidljivosti pri oblikovanju ali sprejemanju takih politik poznati natančne potrebe in časovni okvir za razpoložljivost radiofrekvenčnega spektra, bi morala Komisija v strateškem dokumentu, sprejetem po posvetovanju z Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra, za vsak primer posebej določiti harmonizirane podrobnosti posameznih zadevnih pasov ter usklajena pravila za njihovo razpoložljivost in uporabo. Po vsaki svetovni konferenci o radijskih komunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze bi bilo treba sprejeti strategijo Unije za radiofrekvenčni spekter, da se med drugim zagotovi preglednost glede tega, kako bodo različne odločitve svetovne konference o radijskih komunikacijah vključene v pravni red Unije. Cilj strategije za radiofrekvenčni spekter je povečati preglednost dejavnosti, povezanih z radiofrekvenčnim spektrom, na ravni Unije ter povečati predvidljivost za različne pristojne organe in udeležence na trgu.

(90) Strategija Unije za radiofrekvenčni spekter bi lahko vključevala operativne časovne načrte za radiofrekvenčni spekter, v katerih bi bili opredeljeni posamezni mejniki in roki za razpoložljivost in odobritve za uporabo radiofrekvenčnega spektra, ki se določijo z izvedbenimi akti Komisije, kadar so znane posebne okoliščine in potrebe po radiofrekvenčnem spektru. Komisija bi morala pri sprejemanju strategije in časovnih načrtov Unije za radiofrekvenčni spekter upoštevati cilje politike Unije, kot so potreba po zaščiti strateške avtonomije Unije, vključno s skupnimi varnostnimi in obrambnimi potrebami, cilji programa politike Digitalno desetletje na področju povezljivosti, zlasti za omrežja 5G in napredna brezžična omrežja, dokončno oblikovanje enotnega trga in potreba po izpolnjevanju posebnih tehnoloških zahtev in zahtev glede kakovosti za čezmejne storitve. V taki strategiji Unije za spekter bi bilo treba zlasti opredeliti spekter (dele spektra/pasov), ki bi ga morale države članice dati na voljo v skladu s harmoniziranimi postopki in pogoji za namene skupne varnostne in obrambne politike Unije. Komisija bi morala upoštevati tudi, da je radiofrekvenčni spekter javna dobrina s pomembno družbeno, kulturno in gospodarsko vrednostjo, ki bi jo bilo treba uporabljati učinkovito in uspešno. V strategiji in časovnem načrtu Unije za radiofrekvenčni spekter bi bilo treba upoštevati ustrezne mednarodne sporazume, ki se uporabljajo za radiofrekvenčni spekter, vključno s preprečevanjem škodljivega motenja, ter spodbujati načeli tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev ter souporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s konkurenčnim pravom. Da bi strategija in časovni načrti Unije za radiofrekvenčni spekter prinesli spremembe, bi bilo treba v okviru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra vzpostaviti postopek, ki bi nacionalnim pristojnim organom skupaj s Komisijo omogočal spremljanje napredka pri izvajanju v državah članicah ter izmenjavo izkušenj, dobrih praks in informacij. Poleg tega bi bilo treba preučiti sinergije z mehanizmom spremljanja v okviru programa politike Digitalno desetletje in evropskega semestra.

(91) Glede na pomen pravočasne uvedbe brezžičnih širokopasovnih komunikacij naslednje generacije (6G), vključno z neprizemnimi elementi, za konkurenčnost EU, bi moralo biti to v ospredju prve strategije in časovnega načrta Unije za radiofrekvenčni spekter. Vendar pa bi morala strategija vključevati tudi potrebe po radiofrekvenčnem spektru drugih politik Unije, ko se pojavijo, in celovito upoštevati ne le uporabo licenc, temveč tudi nelicenčno uporabo, na primer za radijska lokalna omrežja (v nadaljnjem besedilu: RLAN).

(92) Da bi se v celoti izkoristile prednosti usklajevanja na podlagi Odločbe 676/2002/ES, bi bilo treba uporabo usklajenih radiofrekvenčnih pasov dovoliti pravočasno in sočasno po vsej Uniji. Dovolitev uporabe radiofrekvenčnega pasu vključuje dodelitev radiofrekvenčnega spektra na podlagi režima splošne odobritve ali individualnih pravic do uporabe, da se lahko tak spekter uporablja takoj po končanem postopku dodelitve. Za dodelitev radiofrekvenčnih pasov je morda treba sprostiti pas, ki ga zasedajo drugi uporabniki, in tem uporabnikom plačati nadomestilo za neposredne stroške migracije ali prerazporeditve spektra v skladu z nacionalnim pravom. Vendar lahko na upoštevanje skupnega roka v določeni državi članici vplivajo vprašanja, povezana z nerešenim čezmejno koordinacijo, zapleteno tehnično migracijo obstoječih uporabnikov pasu, ciljem splošnega interesa, varovanjem nacionalne varnosti in obrambe ali višjo silo. V vsakem primeru bi morali pristojni organi sprejeti vse ukrepe, ki so potrebni, da se čim bolj zmanjšajo morebitne zamude glede geografske pokritosti, časovne razporeditve in razpona radiofrekvenčnega spektra. Nacionalni pristojni organi bi morali, glede na ustrezne okoliščine, zaprositi Unijo za pravno, politično in tehnično podporo pri reševanju vprašanj usklajevanja radiofrekvenčnega spektra s sosednjimi državami, vključno z državami kandidatkami in pristopnicami.

(93) Zaradi hitrega razvoja novih brezžičnih tehnologij in storitev, vključno z uporabo sodobnih zmogljivosti, kot je umetna inteligenca, bi moralo biti upravljanje radiofrekvenčnega spektra v Uniji prožnejše in bolj proaktivno. V zvezi s tem je pomembno, da se inovatorjem in drugim potencialnim uporabnikom omogoči začetek postopka harmonizacije na ravni Unije, če se med drugim pokaže potreba po uvedbi novih tehnologij ali odpravi starih tehnologij, zaradi katerih je uporaba radiofrekvenčnega spektra neučinkovita ali škoduje potrošnikom. Zato bi bilo treba vzpostaviti odprt, pregleden in nediskriminatoren postopek za uradno prijavo in pregled zahtevkov za harmonizacijo spektra s strani Komisije. Postopek bi moral vključevati javno posvetovanje, ki bi Komisiji pomagalo pri odločitvi, ali naj začne nov postopek, in če da, v kakšnem obsegu. Zato bi morala imeti Komisija možnost, da se odloči, ali bo začela posodabljati ali razvijati politiko, povezano z radiofrekvenčnim spektrom, s podporo Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, ali pa bo začela razvijati harmonizirane tehnične in operativne pogoje za uporabo določenega radiofrekvenčnega pasu skupaj z Odborom za radijski spekter v skladu z Odločbo 676/2002/ES. V smernicah bi bilo treba navesti obliko, vsebino in raven podrobnosti, ki jih je treba vključiti v zahtevke, podrobnosti o postopku obravnave zahtevkov in, kjer je ustrezno, morebitne roke.

(94) Splošne odobritve za uporabo radiofrekvenčnega spektra lahko omogočijo najučinkovitejšo uporabo radiofrekvenčnega spektra ter v nekaterih primerih spodbudijo inovacije in krepijo konkurenco, medtem ko so lahko v drugih primerih v nekaterih posebnih okoliščinah individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra najprimernejši režim odobritve. O individualnih pravicah do uporabe bi bilo treba na primer razmisliti, kadar zaradi ugodnih lastnosti širjenja radiofrekvenčnega spektra ali predvidene ravni moči prenosa s splošno odobritvijo ni mogoče odpraviti težav v zvezi z motenjem ob upoštevanju zahtevane kakovosti storitev. Tehnični ukrepi, kot so rešitve za izboljšanje ravni odpornosti sprejemnika, lahko omogočijo uporabo splošnih odobritev ali souporabo radiofrekvenčnega spektra ter morda preprečijo sistematično uporabo načela nemotenja in nezaščite. Splošne odobritve se lahko kombinirajo z individualnimi pravicami do uporabe. To bi lahko bilo še posebej koristno za pasove, ki nimajo dobrih lastnosti širjenja, kot so milimetrski valovni pasovi. Pas se lahko na primer dodeli na podlagi individualnih pravic do uporabe na urbanih območjih, na podeželskih območjih pa je na voljo na podlagi splošne

odobritve. Za spodbujanje doslednega pristopa v Uniji lahko Komisija sprejme priporočilo, s katerim določi najustreznejši režim odobritve za uporabo radiofrekvenčnega spektra v določenem harmoniziranem radiofrekvenčnem pasu ali njegovih delih.

(95) Na splošno morajo pristojni organi odločiti o najustreznejšem režimu odobritve, ki se uporablja v določenem radiofrekvenčnem pasu ali njegovih delih. Kadar obstaja tveganje različnih rešitev, ki bi lahko razdrobile notranji trg, zlasti kadar so harmonizirani pogoji za radiofrekvenčni pas določeni z Odločbo 676/2002/ES, in bi to lahko povzročilo zamudo pri uvajanju brezžičnih sistemov, bi morala biti Komisija pooblaščena, da ob upoštevanju mnenja Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, odloči o skupnih rešitvah ter prizna veljavne tehnične harmonizacijske ukrepe. Namen takih odločitev je zagotoviti skupen nabor orodij za pristojne organe, ki bi ga morali ti upoštevati za določitev primernih usklajenih režimov odobritve, ki se uporabijo za pas ali njegov del, odvisno od dejavnikov, kot so gostota prebivalstva, lastnosti širjenja pasov, razlike med uporabo na urbanih in podeželskih območjih, morebitna potreba po zaščiti obstoječih storitev in s tem povezane posledice za ekonomijo obsega v proizvodnem sektorju.

(96) Za olajšanje razvoja naprednih storitev v večjem obsegu, omogočanje učinkovitejše uporabe radiofrekvenčnega spektra in zmanjšanje stroškov postavitve brezžičnih omrežij bi bilo treba bodočim uporabnikom radiofrekvenčnega spektra za javna ali nejavna omrežja omogočiti, da zahtevajo, da se v državah članicah, v katerih uporabljajo radiofrekvenčni spekter za svoja omrežja, v največji možni meri uporabljajo enaki pogoji odobritve. Komisija in pristojni organi bi morali sodelovati med seboj in z Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra, da bi oblikovali skupne pogoje za odobritev. Komisija bi morala imeti tudi pooblastilo, da določi obvezno uporabo takih pogojev. Harmonizacija pogojev odobritve je namenjena olajšanju čezmejnega opravljanja storitev in doseganju ekonomije obsega.

(97) Za spodbujanje zagotavljanja vseevropskih visokokakovostnih omrežij in storitev ali izkoriščanje ekonomije obsega bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastilo za odobritev dela radiofrekvenčnega spektra na ravni Unije. Vsaka nova generacija mobilnih omrežij je dražja od prejšnje, kar zadeva postavitev omrežij. Zato ni ekonomsko izvedljivo, da bi vsi operaterji mobilnih omrežij, ki so trenutno dejavni na trgu Unije, nadgradili svoja omrežja na 6G. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra bi moral zato na zahtevo Komisije v svojem mnenju o skupnih pogojih za odobritev oceniti primernost dodelitve radiofrekvenčnega spektra na ravni Unije ter predlagati ustrezen postopek odobritve in pogoje za dodelitev, kot je na primer delovanje na podlagi veleprodajnega modela. Enaka potreba bi se lahko pojavila tudi za povečanje količine radiofrekvenčnega spektra, ki se uporablja za mobilne satelitske storitve, s spremembo namena prizemnega radiofrekvenčnega spektra. Za zagotovitev zagotavljanja vseevropskih storitev bi bilo treba tak radiofrekvenčni spekter s spremenjenim namenom dodeliti in odobriti tudi na ravni Unije. Z določitvijo enakih pogojev odobritve na ravni Unije ter, če se to zahteva, pogojev odobritve in harmoniziranih pogojev za dodelitev na ravni Unije bi se lahko olajšala uvajanje in razvoj visokokakovostnih omrežij in storitev, kot so storitve satelitskih komunikacij, ki se zagotavljajo z uporabo radiofrekvenčnega spektra, dodeljenega prizemnim storitvam, ali omrežij 6G.

(98) Za zmanjšanje birokracije in pospešitev dostopa do radiofrekvenčnega spektra, za katerega so bili pogoji odobritve harmonizirani v več kot eni državi članici, bi bilo treba omogočiti vzpostavitev postopka, ki bi olajšal podeljevanje individualnih pravic

do uporabe s strani več kot enega nacionalnega regulativnega organa, na usklajen način in na eni lokaciji v obliki postopka „vse na enem mestu“. Komisija bi morala imeti možnost pristojnim organom priporočiti načine za obravnavo takih zahtevkov po načelu „vse na enem mestu“.

(99) Kadar se na ravni Unije sprejme dogovor o harmonizirani dodelitvi radiofrekvenčnega spektra posameznim podjetjem, bi morale države članice take dogovore dosledno upoštevati pri podeljevanju pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra iz nacionalnega načrta za razporejanje frekvenc.

(100) Dovolj dolgo trajanje pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra bo povečalo naložbeno predvidljivost ter prispevalo k hitrejši uvedbi omrežja, boljšim storitvam in stabilnosti, kar bo spodbudilo trgovanje s tem spektrom in njegov zakup. Minimalno trajanje pravic do uporabe za brezžične širokopasovne povezave, določeno z Direktivo (EU) 2018/1972, se ni izkazalo za zadostno, da bi pritegnilo dovolj naložb, omogočilo kontinuiteto poslovanja in amortizacijo projektov na področju mobilnih komunikacij v primerjavi z drugimi komunikacijskimi tehnologijami ter spodbudilo ambicioznejše uvajanje omrežij ter naprednih in čezmejnih storitev.

(101) Predvidljivost naložb je zato mogoče bolje doseči z zagotavljanjem pravic z neomejenim trajanjem, ki bi jih morali imeti nacionalni pristojni organi možnost redno pregledovati, z verodostojnimi možnostmi preklica, ki bi jih imeli pristojni organi, vključno z nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco. Hkrati neomejeno trajanje olajšuje razvoj delujočega sekundarnega trga za trgovanje z radiofrekvenčnim spektrom in njegov zakup. Vendar je treba tveganje, da bi neomejeno trajanje pravic do uporabe preprečilo vstop na trg ter zmanjšalo konkurenco, razpoložljivost, kakovost storitev in naložbene spodbude, obvladovati s strogimi in verodostojnimi regulativnimi zaščitnimi ukrepi, ki varujejo konkurenco in preprečujejo kopičenje radiofrekvenčnega spektra, kot so obveznosti zagotavljanja veleprodajnega dostopa ali omogočanja souporabe radiofrekvenčnega spektra ob spoštovanju konkurenčnega prava. Z izbiro ustreznih pogojev odobritve, kot sta „uporabi ali daj v souporabo“ in „uporabi ali izgubi“, ter obveznosti glede uvajanja, in z njihovim uveljavljanjem, lahko nacionalni pristojni organi zagotovijo, da radiofrekvenčni spekter ne ostane neizkoriščen ali blokiran in da je na voljo učinkovitejšim ali inovativnim konkurentom. Glede na pomen tehničnih inovacij bi morali imeti nacionalni pristojni organi možnost zagotoviti pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra v poskusne namene, tudi v znanstvenoraziskovalnih projektih in poskusih, ki se izvajajo v življenjskem ciklu projektov, financiranih v okviru programov EU, pod posebnimi omejitvami in pogoji, vključno s trajanjem, ki so izrecno utemeljeni s poskusno naravo takih pravic.

(102) Ker je dolgoročno načrtovanje naložb odvisno od jamstev za obnovitev pravic do uporabe na enak način kot od trajanja pravic do uporabe, bi morala biti obnovitev načeloma samodejna, razen če obstajajo utemeljeni razlogi proti njej. Nacionalni pristojni organi bi morali imeti pooblastilo, da pravic do uporabe ne obnovijo ali jih obnovijo za krajše obdobje ali pod spremenjenimi pogoji. To bi moralo veljati, kadar so izpolnjeni določeni pogoji za zavrnitev ali spremembo na podlagi meril, ki bi jih bilo treba razlagati ozko, da se zagotovijo zadostna jamstva in predvidljivost. Zavrnitev obnovitve bi lahko temeljila na ciljih javne politike v skladu s pravom Unije ter na splošnih ciljih te uredbe, vključno z obrambnimi in varnostnimi potrebami. Vsaka odločitev o neobnovitvi bi morala biti predmet odprtega, nediskriminatornega in preglednega postopka ter priglašena v okviru postopka na enotnem trgu spektra. Za zagotovitev pravne varnosti in spoštovanja legitimnih pričakovanj imetnikov pravic bi

bilo treba možnost zavrnitve obnovitve preučiti v ustreznem, najmanj petletnem obdobju pred iztekom zadevnih pravic.

(103) Obnovitev bi moral spremljati pregled letnih in enkratnih pristojbin za uporabo radiofrekvenčnega spektra, da se zagotovi, da te pristojbine še naprej spodbujajo optimalno uporabo, med drugim ob upoštevanju razvoja trga in tehnološkega napredka. Tak pregled bi moral temeljiti na vrednosti pravic do uporabe, ki izhaja iz najnovejšega konkurenčnega ali primerjalnega postopka dodelitve, prilagojenega tako, da odraža stroške dodatnih pogojev, povezanih z njim, kot so zahteve glede pokritosti ali kakovosti storitev. Upoštevati bi bilo treba tudi prihodke na priključek ter skupno breme, ki ga imajo imetniki pravic zaradi vseh svojih deležev radiofrekvenčnega spektra, da bi se preprečilo, da bi zelo visoke cene, plačane na preteklih dražbah, še naprej preobremenjevale imetnike pravic in jim preprečevale naložbe v omrežja. Zaradi pravne varnosti bi morale vse prilagoditve obstoječih pristojbin temeljiti na enakih načelih, kot se uporabljajo za pristojbine, določene v okviru podelitve novih pravic do uporabe.

(104) Prenos pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra je lahko uspešen način za učinkovitejšo uporabo radiofrekvenčnega spektra. Za zagotovitev prožnosti in učinkovitosti ter omogočanja tržnega ovrednotenja radiofrekvenčnega spektra, bi morali nacionalni pristojni organi sami po sebi uporabnikom tega spektra dovoliti, da prenesejo ali dajo v zakup svoje pravice do uporabe spektra tretjim osebam, in sicer po enostavnem postopku in pod pogoji, vezanimi na take pravice in pravila o konkurenci, pod nadzorom odgovornih nacionalnih regulativnih organov. Pogoje, pod katerimi lahko imetnik individualne pravice to pravico prenese ali da v zakup, bi bilo treba določiti ob podelitvi zadevne pravice. Da se omogočijo taki prenosi in zakupi, pod pogojem, da se upoštevajo tehnični izvedbeni ukrepi, sprejeti na podlagi Odločbe 676/2002/ES, bi morale države članice obravnavati tudi zahtevke, da se pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra porazdelijo ali razčlenijo, pogoji uporabe pa pregledajo. Hkrati bi moral imeti nacionalni pristojni organ možnost, da zavrne prenos ali zakup radiofrekvenčnega spektra zaradi varnosti ali suverenosti ali drugih javnih oziroma političnih ciljev, vključno s spodbujanjem ali ohranjanjem učinkovite konkurence, ali če ni zadostnih jamstev, da se bo radiofrekvenčni spekter uporabljal v skladu s pogoji odobritve ali za predvideno uporabo.

(105) Novi koncepti souporabe radiofrekvenčnega spektra zahtevajo natančne podatke o zasedenosti frekvenc v realnem času, da se zagotovi učinkovita uporaba radiofrekvenčnega spektra in preprečijo motenje. Dinamična podatkovna zbirka, osredotočena na določene frekvenčne pasove, bi morala prispevati k prepoznavanju premalo izkoriščenega radiofrekvenčnega spektra ter podpirati učinkovitejšo uporabo in souporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu s konkurenčnim pravom. Takšna dinamična evidenca bi lahko prispevala tudi k razvoju in izvajanju katerega koli operativnega načrta za radiofrekvenčni spekter.

(106) V skladu s sodno prakso Sodišča nacionalni pristojni organi ne bi smeli naložiti dajatev ali pristojbin za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, razen tistih, ki so določene v tej uredbi. Kadar je zagotavljanje elektronskih komunikacij odvisno od javnih virov, za uporabo katerih je potrebna posebna odobritev, bi morali imeti nacionalni pristojni organi možnost naložiti pristojbine, da se zagotovi optimalna uporaba teh virov. Pristojbine bi morale odražati vrednost pravic do uporabe, med drugim ob upoštevanju gospodarskih in tehničnih razmer na zadevnem trgu, ter biti določene na način, ki zagotavlja učinkovito dodeljevanje in uporabo radiofrekvenčnega spektra. Te pristojbine bi moralo na primer biti možno

uporabljati za financiranje dejavnosti nacionalnih regulativnih in drugih nacionalnih pristojnih organov, ki jih ni mogoče kriti z upravnimi dajatvami. Kadar so pri konkurenčnih ali primerjalnih izbirnih postopkih pristojbine za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra sestavljene izključno ali delno iz enkratnega zneska, bi se moralo z načini plačila zagotoviti, da se zaradi teh pristojbin v praksi ne izbira na podlagi meril, ki niso povezana s ciljem zagotavljanja optimalne uporabe radiofrekvenčnega spektra.

(107) Metodologija za izračun višine pristojbin za radiofrekvenčni spekter v Uniji se med državami članicami precej razlikuje. To neskladje bi lahko otežilo zagotavljanje omrežij, ki temeljijo na radiofrekvenčnem spektru, v več državah članicah. Komisija bi zato morala redno objavljati primerjalne študije in po potrebi pripraviti druge smernice v zvezi z metodologijo za izračun letnih pristojbin za radiofrekvenčni spekter, ki jih morajo nacionalni pristojni organi naložiti za prizemni spekter. Taka metodologija bi morala temeljiti na načelih učinkovite in uspešne uporabe radiofrekvenčnega spektra, preglednosti, nediskriminacije in sorazmernosti glede na predvideni namen ter nacionalnim pristojnim organom omogočati, da izračunajo natančno pristojbino, ki jo je treba uporabiti in ki bi lahko vključevala fiksni letni del (na KHz na kategorijo pasu) ter odstotek letnega prometa, ustvarjenega z uporabo frekvenc. Ko bo Komisija določila metodologijo, bodo izkušnje BEREC-a in nacionalnih regulativnih organov pri oblikovanju ustreznih stroškovnih modelov neprecenljive in bi jih bilo treba upoštevati. Nacionalni pristojni organi bi morali zagotoviti, da znesek pristojbin v vsakem primeru krije stroške upravljanja radiofrekvenčnega spektra.

(108) Pristojbine, naložene podjetjem za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, lahko vplivajo na odločitve glede uveljavljanja takih pravic in uporabe virov radiofrekvenčnega spektra. Nacionalni pristojni organi bi zato morali določiti pridržane cene na način, ki vodi do učinkovitega dodeljevanja teh pravic, ne glede na vrsto uporabljenega izbirnega postopka. Komisija lahko izda priporočilo o skupni metodologiji za določitev pridržanih cen ob upoštevanju meril, kot so oportunitetni stroški radiofrekvenčnega spektra, značilnosti pasu in stroški, povezani z izpolnjevanjem pogojev odobritve, naloženih za doseganje ciljev politike. Pri tem bi bilo treba upoštevati tudi konkurenčne razmere na zadevnem trgu, vključno z morebitnimi alternativnimi uporabami virov. Načeloma pristojni nacionalni organi ne bi smeli določati pridržanih cen, kadar nalagajo obveznosti glede pokritosti ali kakovosti storitev, razen če obstaja tveganje dogovarjanja in/ali neresnega sodelovanja, ki neupravičeno podaljšuje postopek, itd. Komisija bi morala biti pooblaščena za sprejemanje izvedbenih aktov, če priporočilo ni uspešno pri zagotavljanju doslednih rezultatov v Uniji in to ogroža vsesplošno postavitev visokokakovostnih brezžičnih omrežij v Uniji.

(109) Glede na visoke stroške radiofrekvenčnega spektra, ki so nastali zaradi zanašanja na izbiro na dražbah na podlagi primerjalnega plačila pristojbin, bi bilo treba dati prednost zavezam pred pristojbinami. Zato bi moralo biti mogoče pristojbine nadomestiti z zavezami, ki jih vložniki ponudijo za izvajanje ukrepov, ki bi neposredno koristili postavitvi omrežij in kakovosti brezžičnih komunikacij. V praksi bi to lahko bilo v obliki predplačil, ki bi se povrnila, ali bančnih jamstev, ki bi se sprostila, ko bi bile te zaveze izpolnjene.

(110) Zahteve po spoštovanju načel tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev pri dodeljevanju pravic do uporabe skupaj z možnostjo za prenos pravic med podjetji povečujejo svobodo in sredstva za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev

javnosti, s čimer pospešujejo tudi doseganje ciljev v splošnem interesu. Ta uredba ne posega v odločitev o tem, ali se radiofrekvenčni spekter dodeli neposredno ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ali subjektom, ki ta omrežja ali storitve uporabljajo. Taki subjekti so lahko ponudniki radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih vsebin. Odgovornost za izpolnjevanje pogojev, povezanih s pravicami do uporabe radijskega spektra, in ustreznih pogojev, povezanih s splošno odobritvijo, bi moralo v vsakem primeru imeti podjetje, ki mu je bila pravica do uporabe radiofrekvenčnega spektra podeljena. Nekatere obveznosti, naložene radiodifuzijskim hišam za zagotavljanje avdiovizualnih medijskih storitev, lahko zahtevajo uporabo posebnih meril in postopkov za dodeljevanje pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, da se doseže posebni cilj v splošnem interesu, ki ga določijo nacionalni pristojni organi v skladu s pravom Unije. Vendar pa bi moral biti postopek za dodelitev takih pravic vedno objektiven, pregleden, nediskriminatoren in sorazmeren.

(111) Sodna praksa Sodišča določa, da morajo biti vse nacionalne omejitve pravic, ki jih zagotavlja člen 56 PDEU, objektivno utemeljene, sorazmerne in ne smejo presegati tistega, kar je potrebno za dosego njihovih ciljev. Poleg tega se radiofrekvenčni spekter, ki je bil dodeljen brez odprtega razpisnega postopka, ne bi smel uporabljati v druge namene, kot za cilj v splošnem interesu, za katerega je bil dodeljen. V takem primeru bi bilo treba zainteresiranim stranem dati možnost, da v razumnem času izrazijo svoje stališče.

(112) Nacionalni pristojni organi bi morali v okviru postopka obravnave vloge za podelitev pravic preveriti, ali vložnik lahko izpolni pogoje, ki so povezani s takimi pravicami. Ti pogoji bi se morali odražati v merilih za upravičenost, določenih na objektiven, pregleden, sorazmeren in nediskriminatoren način pred začetkom vsakega konkurenčnega izbirnega postopka. Za namene uporabe takih meril se lahko od vložnikov zahteva, da predložijo potrebne informacije, s katerimi dokažejo svojo sposobnost izpolnjevanja teh pogojev. Kadar take informacije niso predložene, bi moral imeti nacionalni pristojni organ možnost zavrniti vlogo za pravico do uporabe radiofrekvenčnega spektra.

(113) Pred podelitvijo pravice bi morali nacionalni pristojni organi preveriti samo tiste elemente, ki jih skrbni vložnik lahko razumno dokaže, ob upoštevanju, da je radiofrekvenčni spekter omejen javni vir s pomembno javno in tržno vrednostjo. To ne preprečuje nacionalnemu pristojnemu organu, da bi naknadno preveril izpolnjevanje meril za upravičenost, na primer na podlagi mejnikov, kadar meril na začetku ni bilo mogoče razumno izpolniti. Da se zaščiti dejanska in učinkovita uporaba radiofrekvenčnega spektra, nacionalni pristojni organi ne bi smeli podeliti pravic, kadar njihovo preverjanje pokaže vložnikovo nesposobnost izpolnjevanja pogojev, brez poseganja v možnost dopustitve časovno omejene poskusne uporabe.

(114) Kadar je povpraševanje po radiofrekvenčnem pasu večje od razpoložljivosti, nacionalni pristojni organ pa posledično sklene, da je treba število pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra omejiti, bi bilo treba uporabiti ustrezne in pregledne postopke za podelitev takih pravic, da bi se preprečila vsakršna diskriminacija in optimizirala uporaba omejenega vira. Takšna omejitev bi morala biti upravičena, sorazmerna in osnovana na poglobljeni oceni tržnih pogojev, pri čemer bi bilo treba ustrezno upoštevati skupne koristi za uporabnike ter nacionalne cilje in cilje notranjega trga. Cilji, ki urejajo kakršen koli postopek omejitve, bi morali biti jasno določeni vnaprej in, kjer je mogoče, količinsko opredeljeni, pri čemer bi bilo treba ustrezno upoštevati potrebo po izpolnjevanju nacionalnih ciljev in ciljev notranjega trga.

Nacionalni pristojni organi bi se morali pri obravnavi najustreznejšega izbirnega postopka v skladu z usklajevalnimi ukrepi, sprejetimi na ravni Unije, pravočasno in pregledno posvetovati z vsemi zainteresiranimi stranmi o utemeljitvi, ciljih in pogojih postopka, pri čemer bi morali med drugim navesti rezultat morebitne s tem povezane ocene konkurenčnega, tehničnega in gospodarskega položaja na trgu. Nacionalni pristojni organi bi morali imeti možnost, da za dodelitev radiofrekvenčnega spektra med drugim uporabijo konkurenčne ali primerjalne izbirne postopke, pri čemer bi morali med drugim upoštevati konkurenčne, tehnične in gospodarske razmere na trgu. Pri upravljanju takih postopkov bi morali upoštevati cilje te uredbe. Če država članica meni, da lahko da na voljo nadaljnje pravice v pasu, bi morala začeti temu namenjen postopek

(115) Dražbe, ki sicer podpirajo pregledno, nediskriminatorno dodeljevanje in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra, bi lahko kot vrsta izbirnega postopka, ki temelji na konkurenčnih cenovnih ponudbah, povzročile pomembno finančno breme za operaterje, če niso ustrezno zasnovane ali če pogoji za dodelitev ne odražajo razmer na trgu. Zato bi bilo treba dati prednost dražbam, usmerjenim v naložbe, ki se osredotočajo na izpolnjevanje nekaterih obveznosti glede kakovosti in pokritosti, namesto na plačilo pristojbin.

(116) Prostovoljnemu forumu za medsebojne strokovne preglede, ustanovljenemu z Direktivo (EU) 2018/1972 kot instrumentu za vzajemno učenje, ni uspelo doseči bolj usklajene uporabe in opredelitve elementov izbirnih postopkov in pogojev, povezanih s pravicami do uporabe radiofrekvenčnega spektra, saj so kolegi pregledali le približno tretjino nacionalnih ukrepov. Ker ti elementi in pogoji pomembno vplivajo na tržne pogoje in konkurenčne razmere, vključno s pogoji za vstop in širitev, bi bilo treba vzpostaviti nov predhodni koordinacijski mehanizem – postopek na enotnem trgu radiofrekvenčnega spektra. Ta postopek bi se moral uporabljati za vsak ukrep, ki ga predlagajo nacionalni pristojni organi, z namenom izvedbe izbirnega postopka ali spremembe oziroma obnovitve pravic do uporabe v zvezi s harmoniziranim radiofrekvenčnim spektrom za brezžična širokopasovna elektronska komunikacijska omrežja in storitve. Tak predhodni mehanizem je učinkovitejši od naknadnega posredovanja, saj lahko vnaprej odkrije ukrepe, ki so slabo utemeljeni ali nesorazmerni. Organ, ki pošlje uradno obvestilo, bi moral zlasti pojasniti, kako je vsak predlagani ukrep za oblikovanje trga potreben za ohranitev ali doseganje učinkovite konkurence, ter na podlagi analize trga opisati njegove verjetne učinke na obstoječe in prihodnje naložbe udeležencev na trgu. Če namerava organ, ki pošlje uradno obvestilo, določiti določeno trajanje pravice do uporabe, bi moral predstaviti argumente, zakaj meni, da je predlagano trajanje zadostno glede na naložbe, ki so potrebne za doseganje ciljev postopka dodelitve in te uredbe. Komisija bi morala imeti možnost, da uradno sporoči morebitne pridržke glede osnutkov ukrepov za oblikovanje trga, tj. ukrepov, ki vplivajo na strukturo ali raven konkurence na trgu, kot so kapice radiofrekvenčnega spektra, rezervacije ali obveznosti veleprodajnega dostopa, in bi morala v tem primeru navesti razloge za pridržke. Komisija bi lahko menila, da bi ukrep ustvaril oviro za notranji trg, ali resno dvomila o njegovi združljivosti s pravom Unije, zlasti s cilji te uredbe. Lahko bi uradno sporočila tudi morebitne pridržke, ki bi se lahko pojavili v primeru omejenega trajanja, če meni, da tako trajanje ni zadostno. V svojem vrednotenju bo morala upoštevati vse možne učinke, ki bi jih trajanje pravic do uporabe imelo na konkurenco. Za zagotovitev njegove učinkovitosti bi moral postopek Komisiji zagotoviti možnost veta na trajanje pravic do uporabe in po potrebi na ukrepe za oblikovanje trga. Ta novi postopek na enotnem trgu radiofrekvenčnega spektra bi moral nadomestiti forum za medsebojne strokovne preglede.

(117) Če so ukrepi za oblikovanje trga in omejeno trajanje licenc podprti z zanesljivimi ekonomskimi dokazi in dobro zasnovani, imajo lahko pomembno vlogo pri varovanju učinkovite konkurence na trgih elektronskih komunikacij. O ukrepih, ki se ob podelitvi ali obnovitvi pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra sprejmejo posebej za spodbujanje konkurence, bi morali odločati nacionalni regulativni organi in drugi nacionalni pristojni organi, ki imajo potrebno ekonomsko, tehnično in tržno znanje. Pogoji za dodelitev radiofrekvenčnega spektra lahko vplivajo na konkurenčne razmere na trgih elektronskih komunikacij in pogoje za vstop. Omejen dostop do radiofrekvenčnega spektra, zlasti kadar je ta omejen, lahko povzroči oviro za vstop na trg oziroma naložbe, uvajanje omrežij, ponudbo novih storitev ali aplikacij, inovacije in konkurenco. Na obstoječo konkurenco lahko vplivajo tudi nove pravice do uporabe, vključno s tistimi, ki so pridobljene s prenosom ali zakupom, ter uvedba novih prožnejših meril za uporabo radiofrekvenčnega spektra. Kadar se nekateri pogoji za spodbujanje konkurence uporabljajo neustrezno, imajo lahko tudi druge učinke. Kapica in rezervacija radiofrekvenčnega spektra lahko na primer povzročita umetno pomanjkanje spektra, obveznosti veleprodajnega dostopa lahko ob pomanjkanju tržne moči neupravičeno omejujejo poslovne modele, omejitve prenosov pa preprečujejo razvoj sekundarnih trgov. Zato je za določitev takih pogojev potrebno dosledno in objektivno preverjanje konkurence, ki bi ga bilo treba uporabljati usklajeno. Uporaba takih ukrepov bi zato morala temeljiti na poglobljeni in objektivni oceni trga in njegovih konkurenčnih pogojev, ki jo izvedejo nacionalni regulativni organi na podlagi analize trga. Vendar bi morali nacionalni pristojni organi vedno zagotoviti dejansko in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra ter preprečiti izkrivljanje konkurence s protikonkurenčnim kopičenjem.

(118) Ukrepi, ki posegajo v strukturo trga, kot so kapica ali rezervacija radiofrekvenčnega spektra, se lahko uvedejo le, kadar manj invazivni ukrepi, kot so obveznosti veleprodajnega dostopa, ne zadoščajo za zagotovitev učinkovite konkurence na maloprodajni ravni. Preden se naložijo obveznosti veleprodajnega dostopa, bi morali nacionalni pristojni organi oceniti, ali bi bili maloprodajni trgi učinkovito konkurenčni v odsotnosti veleprodajnega posredovanja. Ocena bi morala biti celovita in upoštevati številne parametre, kot so med drugim navedene cene za potrošniške in poslovne izdelke na množičnem trgu, rabati, vključno s ciljno usmerjenimi rabati, ter naložbe in kakovost storitev. Nacionalni pristojni organ bi moral pri določanju pravic do uporabe, za katere veljajo take obveznosti, upoštevati zmogljivost, ki je na voljo za podporo veleprodajnim ponudbam.

(119) Močna rast povpraševanja po radiofrekvenčnem spektru in povpraševanja končnih uporabnikov po brezžičnih širokopasovnih zmogljivostih zahteva rešitve, ki omogočajo alternativne, dopolnilne in spektrsko učinkovite rešitve za dostop, vključno z brezžičnimi dostopovnimi sistemi majhne moči, ki obratujejo v majhnem dosegu, kot so RLAN in omrežja majhnih celičnih dostopovnih točk majhne moči. Takšni dopolnilni brezžični dostopovni sistemi, zlasti javno dostopne dostopovne točke RLAN, končnim uporabnikom omogočajo boljši dostop do interneta, mobilnim operaterjem pa razbremenitev mobilnega prometa. RLAN uporabljajo harmoniziran radiofrekvenčni spekter, ne da bi bila za to potrebna individualna odobritev ali pravica do uporabe radiofrekvenčnega spektra. Dandanes večino dostopovnih točk RLAN uporabljajo zasebni uporabniki kot lokalno brezžično razširitev njihove fiksne širokopasovne povezave. Končnim uporabnikom se v okviru omejitev naročniškega razmerja za dostop do interneta ne bi smelo preprečevati delitve dostopa do njihovega RLAN z drugimi, da bi se povečalo število razpoložljivih dostopovnih točk, zlasti na gosto poseljenih območjih, da bi se čim bolj povečala zmogljivost brezžičnega

podatkovnega prenosa s ponovno uporabo radiofrekvenčnega spektra in da bi se vzpostavila stroškovno učinkovita dopolnilna brezžična širokopasovna infrastruktura, ki bi bila dostopna drugim končnim uporabnikom. Zato bi bilo treba odpraviti nepotrebne omejitve za postavitev in medsebojno povezovanje dostopovnih točk RLAN.

(120) Javni organi ali ponudniki javnih storitev, ki uporabljajo RLAN v svojih prostorih za svoje osebje, obiskovalce ali stranke, na primer za olajšanje dostopa do storitev e-uprave, informacije o javnem prevozu ali upravljanje cestnega prometa, bi morali zagotavljati tudi dostop do takih dostopovnih točk za splošno rabo s strani državljanov, in sicer kot pomožne storitve ob storitvah, ki jih v takih prostorih ponujajo javnosti, v obsegu, ki ga dopuščajo pravila o konkurenci in javnem naročanju. Poleg tega lahko za ponudnika takšnega lokalnega dostopa do elektronskih komunikacijskih omrežij na zasebnem zemljišču ali v njegovi bližini ali omejenem javnem območju ali v njegovi bližini na nekomercialni podlagi ali v primeru pomožne storitve za drugo dejavnost, ki ni odvisna od takšnega dostopa, kot so točke RLAN, dane na voljo strankam drugih komercialnih dejavnosti ali splošni javnosti na tem območju, veljajo zahteve glede skladnosti s splošnimi odobritvami za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, vendar zanje ne bi smeli veljati drugi pogoji ali zahteve, povezane s splošno odobritvijo, ki se uporabljajo za ponudnike javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, ali obveznosti v zvezi s končnimi uporabniki ali medomrežnim povezovanjem. Vendar pa bi morala za takega ponudnika še naprej veljati pravila v zvezi z odgovornostjo, določena v Uredbi (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta[48]. Pojavljajo se nove tehnologije, kot so komunikacije prek vidne svetlobe, ki bodo dopolnile zmogljivosti sedanjega radiofrekvenčnega spektra RLAN in brezžične dostopovne točke z vključitvijo optičnih vidnih svetlobnih dostopovnih točk ter vodile k hibridnim lokalnim omrežjem, ki omogočajo optično brezžično komunikacijo.

(121) Ker so maloobmočne brezžične dostopovne točke majhne moči, kot so femtocelice, pikocelice, metrocelice ali mikrocelice, lahko zelo majhne in se zanje uporablja nevsiljiva oprema, podobna tisti za domače usmerjevalnike RLAN, ki ne potrebujejo nobenih dovoljenj, razen tistih, ki so potrebna za uporabo radiofrekvenčnega spektra, in ker take dostopovne točke pozitivno vplivajo na uporabo radiofrekvenčnega spektra in na razvoj brezžičnih komunikacij, bi morale biti kakršne koli omejitve za njihovo postavitev čim manjše. Zato nacionalni pristojni organi za omogočitev postavitve maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk in brez poseganja v morebitne zahteve, ki se uporabljajo za upravljanje radiofrekvenčnega spektra, postavitve takih naprav na stavbah, ki niso uradno zaščitene kot del zaščitenega okolja ali zaradi njihovega posebnega arhitekturnega ali zgodovinskega pomena, načeloma ne bi smele pogojevati z individualnimi dovoljenji, razen iz razlogov javne varnosti. Zato bi bilo treba njihove značilnosti, kot so največja velikost, teža in emisije, določiti na ravni Unije na način, ki je sorazmeren za lokalno postavitev in zagotavlja visoko stopnjo varovanja javnega zdravja. Za obratovanje maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk bi se moral uporabljati člen 7 Direktive 2014/53/EU. To ne posega v pravice do zasebne lastnine, določene v pravu Unije ali nacionalnem pravu. Postopek za obravnavo vlog za dovoljenje bi moral biti enostaven in ne bi smel posegati v poslovne sporazume,

[48] Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) (UL L 277, 27.10.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

kakršne koli z njim povezane upravne pristojbine pa bi morale biti omejene na upravne stroške obdelave vloge. Postopek preučitve zahtevka za dovoljenje bi moral biti čim krajši in načeloma ne bi smel biti daljši od štirih mesecev.

(122) Številni končni uporabniki, ki potrebujejo povezljivost za uporabo digitalnih javnih storitev, digitalnega prometa in drugih storitev, vsak dan obiskujejo in uporabljajo javne zgradbe in drugo javno infrastrukturo. Drugi objekti javne infrastrukture, kot so ulične svetilke in semaforji, so na primer zaradi svoje gostote in podobnih značilnosti dragocena mesta za postavitev malih celic. Brez poseganja v možnost, da nacionalni pristojni organi za postavitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk zahtevajo predhodna individualna dovoljenja, bi operaterji morali imeti pravico do dostopa do teh javnih objektov, da bi ustrezno zadostili povpraševanju. Nacionalni pristojni organi bi zato morali zagotoviti, da so take javne zgradbe in druga javna infrastruktura na voljo pod razumnimi pogoji za postavitev malih celic, da se dopolni Uredba (EU) 2024/1309 Evropskega parlamenta in Sveta[49] in brez poseganja v načela iz navedene uredbe. Uredba (EU) 2024/1309 temelji na funkcionalnem pristopu in nalaga obveznosti dostopa do fizične infrastrukture le, kadar je ta del omrežja in kadar je v lasti ali uporabi omrežnega operaterja, zato številne zgradbe v lasti ali uporabi javnih organov niso vključene na področje njene uporabe. Nasprotno pa specifična obveznost ni potrebna za fizično infrastrukturo, kot so cevni vodi ali drogovi, ki se uporablja za inteligentne prometne sisteme, ki so v lasti omrežnih operaterjev (ponudnikov prevoznih storitev ali ponudnikov javnih elektronskih komunikacijskih omrežij) in gostijo dele omrežja, tako da spadajo na področje uporabe Uredbe (EU) 2024/1309.

(123) Člen 4 Odločbe 676/2002/ES, ki se nanaša na funkcijo Odbora za radijski spekter, bi bilo treba spremeniti. Za zagotovitev varnosti in tehnološke suverenosti Unije in njenih držav članic je treba vzpostaviti mehanizem, ki bo Komisiji in državam članicam omogočal razpravo o vprašanjih in odločanje o skupnem stališču brez sodelovanja tretjih držav in deležnikov. Zato bi bilo treba Komisijo pooblastiti, da lahko od držav članic zahteva, da v Odboru za radijski spekter pred razpravami v okviru konference CEPT oblikujejo skupna stališča v zvezi z razvojem določenih tehničnih izvedbenih ukrepov, ki bi lahko vplivali na varnost ali tehnološko suverenost Unije ali njenih držav članic.

(124) Satelitske komunikacije imajo ključno vlogo pri zagotavljanju varnosti, odpornosti in strateške avtonomije Unije. Nedavni tehnološki napredek, razvijajoča se tržna dinamika, geopolitični izzivi in pomisleki glede konkurence, povezani s satelitskimi omrežji, zahtevajo okrepljeno ukrepanje na ravni Unije. Satelitski operaterji si vse bolj prizadevajo za vseevropski dostop do trga, regulatorji pa so pod vse večjim pritiskom, da vzpostavijo ustrezne regulativne okvire, ki bodo usklajeni s politikami in cilji Unije. Treba je poenostaviti in poenotiti pravila o zagotavljanju satelitskih komunikacijskih omrežij in storitev ter uporabi satelitskega spektra, olajšati vzpostavitev čezmejnih storitev in omrežij ter preprečiti regulativne vrzeli v pogojih za dostop do trgov satelitov v Uniji.

(125) Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra je v svojem mnenju z dne 16. junija 2021 o programu za politiko radiofrekvenčnega spektra poudarila, da bi

[49] Uredba (EU) 2024/1309 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev gigabitnih elektronskih komunikacijskih omrežij, spremembi Uredbe (EU) 2015/2120 in razveljavitvi Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitni infrastrukturi) (UL L, 2024/1309, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj).

morala politika spektra podpirati razvoj inovativnih satelitskih sistemov, ki zagotavljajo povezljivost pod nadzorom EU ter zanesljive, odporne in stroškovno učinkovite vladne satelitske storitve. Zato je potreben okrepljen okvir Unije, da bi se Unija uveljavila kot pomembna akterka v svetovni vesoljski industriji, da bi zagotovila trdno podlago za razvoj in delovanje vseevropskih satelitskih infrastruktur ter da bi zagotovila učinkovito izvrševanje zaščitnih ukrepov za varnost in konkurenco. Poleg tega bi moral biti ta okvir ključen za izvajanje evropske strategije za unijo pripravljenosti, sprejete 26. marca 2025, v kateri je med drugim poudarjena potreba po razvoju minimalnih meril pripravljenosti za bistvene storitve, kot so elektronske komunikacijske storitve, da se zagotovi odpornost ključnih družbenih funkcij, ter po spodbujanju „vgrajene dvojne rabe“ pri razvoju varnih komunikacij in povezljivosti po vsej Uniji.

(126) V skladu s členom 216(1) PDEU ima Unija zunanjo pristojnost in lahko sklepa sporazume z mednarodnimi organizacijami, kadar je tako določeno v Pogodbah ali kadar je to potrebno za doseganje ciljev politik Unije. Upravljanje radiofrekvenčnega spektra in uporaba radijskih frekvenc, tudi za satelitske komunikacije, sta področji, ki ju večinoma ureja zakonodaja Unije, sprejeta na podlagi člena 114 PDEU, zlasti Direktiva (EU) 2019/1872 in Odločba 676/2002/ES. Uporaba radiofrekvenčnega spektra s strani satelitov je po svoji naravi mednarodna, saj jo urejajo globalni koordinacijski mehanizmi v okviru ITU in omogoča čezmejno zagotavljanje storitev v več državah. Hkrati je satelitski radiofrekvenčni spekter kritično sredstvo za svetovne komunikacijske trge, saj vpliva na konkurenčnost, naložbe in razpoložljivost inovativnih storitev po vsej Uniji. Zaradi teh dvojnih mednarodnih in tržnih razsežnosti je potreben dosleden in v prihodnost usmerjen pristop Unije, da se zagotovijo učinkovita uporaba satelitskega radiofrekvenčnega spektra, učinkovita koordinacija in pravilno delovanje enotnega notranjega trga.

(127) Eden od osnovnih procesov za zagotovitev nemotenega delovanja je koordinacija satelitskih omrežij pred začetkom njihovega delovanja. V skladu s Pravilnikom o radijskih komunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze bi morala uprava, ki vlaga vlogo za nov satelitski sistem, uskladiti delovanje z vsemi sistemi, ki so že začeli delovati, ali sistemi, za katere je bila že vložena vloga, na katere bi lahko vplival novi satelitski sistem, in prilagoditi parametre, tako da novi sistem ne povzroča škodljivega motenja takih sistemov. Za povečanje preglednosti v Uniji v zvezi z vlogami in registri ITU bi morali nacionalni pristojni organi o takih dejavnostih obvestiti Komisijo in druge nacionalne pristojne organe v Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra. Poleg tega bi bilo treba vzpostaviti mehanizem, s katerim bi se zagotovilo, da lahko uprava zahteva: podporo drugih nacionalnih pristojnih organov in Unije pri koordinaciji ITU, zlasti kadar obstaja tveganje, da bo to vplivalo na interese in politike Unije.

(128) Harmonizacija in upravljanje radiofrekvenčnega spektra za satelitsko uporabo na mednarodni ravni prek ITU ne vplivata na harmonizacijo nacionalnih postopkov odobritve za zagotavljanje satelitskih komunikacijskih storitev in za uporabo povezanega spektra. Veljavna pravila in pogoji, ki urejajo satelitska omrežja in satelitske komunikacijske storitve, so med državami članicami še vedno razdrobljeni, kar satelitske operaterje v Uniji ovira pri doseganju potrebnega obsega za zagotavljanje čezmejnih ali vseevropskih storitev povezljivosti. Take storitve so vse bolj pomembne za povezovanje manj pokritih in oddaljenih območij, krepitev odpornosti in podporo uvajanju novih tehnologij. Za premagovanje navedenih izzivov bi morala biti za zagotavljanje satelitskih omrežij in storitev potrebna splošna

odobritev na ravni Unije, pod pogoji, ki jih oblikuje Komisija skupaj z državami članicami. Glede na raznolikost satelitskih omrežij in storitev bi bilo treba take pogoje odobritve bolje oblikovati z izvedbenimi akti in v tesnem sodelovanju z Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra, saj imajo nacionalni organi, odgovorni za spekter, bogate izkušnje z odobritvami za satelitske storitve. Z uradnim obvestilom Komisiji na podlagi take splošne odobritve bi podjetje pridobilo enake pravice po vsej Uniji, ne da bi bilo potrebno ločeno uradno obvestilo v posameznih državah članicah.

(129) Vzpostaviti bi bilo treba usklajen in centraliziran okvir Unije za odobritev uporabe satelitskega spektra, katerega izvajanje bi podpirali nacionalni pristojni organi držav članic. Tak okvir, ki bi pod skupnimi pogoji zagotavljal pravice do uporabe na ravni Unije, bi povečal pravno varnost, zmanjšal razdrobljenost ter okrepil strateško avtonomijo, varnost in suverenost Unije na področju satelitskih komunikacij, hkrati pa bi dopolnjeval cilje akta Unije o vesolju in vizijo za vesoljsko gospodarstvo Unije. Z odobritvijo za satelitske storitve na ravni Unije s postopkom, ki vključuje Komisijo in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ter ga podpira Urad za digitalna omrežja, v vseh fazah, od razporejanja, licenciranja do izvrševanja, bi se zmanjšalo upravno breme, povečala preglednost dostopa do trga ter zagotovilo dosledno upravljanje pomanjkanja in motenja radiofrekvenčnega spektra. Z njim bi se zaščitila celovitost notranjega trga, spodbujale varne in konkurenčne storitve ter uskladile politike radiofrekvenčnega spektra s strateškimi cilji Unije, s čimer bi se podprle varne, nadgradljive in strateško avtonomne satelitske komunikacije.

(130) Za spekter, ki se uporablja za satelitska omrežja in storitve, bi se morala zahtevati odobritev na ravni Unije, ki jo izda Komisija s pomočjo Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. Sprejeti bi bilo treba evropsko tabelo za razporejanje satelitskih frekvenc, da se satelitskim operaterjem zagotovi preglednost glede tega, do katerega spektra je mogoče dostopati za posamezne satelitske storitve. Medtem ko lahko Komisija za nekatere satelitske frekvenčne pasove odloči, da je dostop do njih mogoč na podlagi splošne odobritve, na primer za internet stvari, bi bilo treba za druge dati prednost individualnim pravicam do uporabe, ob upoštevanju potrebe po preprečevanju škodljivega motenja ter zagotavljanju kakovosti storitev, odpornosti omrežij in varnosti komunikacij.

(131) Poleg tega bi morali biti pogoji odobritve za uporabo satelitskega spektra enaki po vsej Uniji, da se omogoči zagotavljanje vseevropskih satelitskih omrežij in storitev. Taki pogoji odobritve bi morali zlasti zagotavljati spoštovanje veljavnih pravil Pravilnika o radijskih komunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze o usklajevanju satelitov in preprečevanju škodljivega motenja ter usklajevanju z drugimi sedanjimi in prihodnjimi satelitskimi sistemi, kar je posebej pomembno za obstoječe in načrtovane satelitske sisteme v okviru programov Unije. Pogoji odobritve za zagotavljanje satelitskih omrežij ali storitev bi morali biti namenjeni tudi zagotavljanju skladnosti z aktom o kibernetski varnosti, ki bo nadomestil Uredbo (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta.

(132) Ker bi večino satelitskega spektra lahko učinkovito souporabljali različni ponudniki, bi se večina odobritev na ravni Unije izdala po načelu „kdor prej pride, prej melje“. Doslej so bili samo imetniki pravice do uporabe pasu 2 GHz za vseevropsko zagotavljanje mobilne satelitske storitve (v nadaljnjem besedilu: MSS) izbrani na podlagi izbirnega postopka Unije v skladu z Odločbo 626/2008/ES. Ker bi lahko drug satelitski spekter v prihodnosti postal omejen, bi bilo treba v uredbi določiti ustrezen izbirni postopek za izbiro imetnikov pravic do uporabe v pasovih v takih okoliščinah. Tak postopek bi moral temeljiti na postopku iz Odločbe 626/2008/ES, ki določa

primerjalni izbirni postopek. Primerjalni izbirni postopki bi morali biti osredotočeni na uvajanje inovativnih satelitskih komunikacij in spodbujanje vključevanja evropskih tehnologij v novi vesoljski ekosistem. To je ključno za povečanje industrijskih in znanstvenih zmogljivosti Unije ter okrepitev strateške avtonomije Evrope in njenih dobavnih verig v vesoljskem sektorju. V nekaterih primerih so lahko konkurenčni postopki, kot so dražbe, primernejši za zagotovitev, da se spekter dodeli podjetjem, ki bi ga lahko najbolje izkoristila. V takih primerih bi bilo treba paziti, da se ustrezno upoštevajo drugi cilji politike, kot je potreba po zagotovitvi široke pokritosti ozemlja Unije.

(133) Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra je v svojem mnenju z dne 17. junija 2025 o pristopu politike na ravni EU k satelitski povezljivosti neposredno z napravami in s tem povezanih vprašanjih enotnega trga opredelila potrebo po zaščitnem mehanizmu, ki bi državam članicam omogočil, da se v korist interesov EU skupaj odzovejo na primere neskladnosti s skupnimi zahtevami za satelitske komunikacijske storitve. Čeprav v okviru ITU obstaja dobro uveljavljen postopek za dvostransko reševanje primerov čezmejnega motenja med upravami, je tak postopek dolg in ga ne spremljajo zadostna jamstva za učinkovito in pravočasno odpravo motenja. Zato bi bilo treba s to uredbo vzpostaviti orodja za zagotavljanje skladnosti s pogoji odobritve iz Uredbe, zlasti obveznosti usklajevanja in preprečevanja škodljivega motenja na ozemlju Unije. Čeprav bi bilo treba odobritve za satelitska omrežja in storitve ter uporabo s tem povezanega spektra izdajati na ravni Unije, bi bilo treba za spremljanje skladnosti s pogoji odobritve izkoristiti sodelovanje med Komisijo in nacionalnimi pristojnimi organi, ki imajo pristojnosti, zmogljivosti in strokovno znanje za preverjanje skladnosti in odkrivanje težav, povezanih s škodljivim motenjem.

(134) Za zagotovitev usklajenega spremljanja in izvrševanja odobritev na ravni Unije bi morala Komisija ob upoštevanju mnenja Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sprejeti podrobne ureditve, ki bi določale načine izvrševanja. Komisija lahko naloži tudi globe ali periodične denarne kazni za kršitev pogojev odobritve ali drugih določb iz naslova o uporabi satelitskega radiofrekvenčnega spektra. Pri takih globah bi bilo treba upoštevati težo in trajanje kršitve ter, kadar kršitev pomeni kršitev nacionalnih pravil, vse kazni, ki so jih nacionalni organi že naložili. Nacionalni pristojni organi bi morali imeti možnost, da Komisijo opozorijo na vsako kršitev pogojev odobritve ali določb iz naslova o uporabi satelitskega radiofrekvenčnega spektra. Za zagotovitev skladnosti bi morale države članice na svojem ozemlju v celoti uveljaviti odločitev o naložitvi popravnih ukrepov ali sankcij, vključno s tem, da podjetju v skrajnem primeru preprečijo zagotavljanje satelitskih omrežij ali storitev v Uniji. Vendar bi moralo biti v takih primerih državi članici, katere povezljivost bi bila zaradi kakršne koli začasne prekinitve ali prenehanja dejavnosti satelitskega operaterja resno motena, omogočeno, da od Komisije zahteva odložitev uporabe takega usklajenega ukrepa na svojem nacionalnem ozemlju za obdobje do šestih mesecev, ki se lahko podaljša.

(135) Tehnološki razvoj vodi k postopnemu vključevanju prizemnih in neprizemnih omrežij v enotno komunikacijsko arhitekturo, ki združuje talno infrastrukturo z neprizemnimi komponentami, zlasti satelitskimi konstelacijami za nizko zemeljsko orbito (v nadaljnjem besedilu: LEO), s čimer se zagotavlja vseprisotna, odporna in visokozmogljiva povezljivost na svetovni ravni. Svetovna konkurenca za standardizacijo in dostop do satelitskega spektra za mobilne tehnologije naslednje generacije kaže na strateški pomen spektra kot kritičnega vira. Za učinkovito obravnavo tega razvoja so potrebne posebne pravne določbe na tem področju, in sicer

z okrepitvijo pravil, ki urejajo upravljanje satelitskega spektra, da se Uniji omogoči zagotovitev strateške avtonomije pri uvajanju varnih in odpornih prizemnih in neprizemnih omrežij 5G in 6G. Hkrati zaradi pomanjkanja mobilnega satelitskega spektra obstaja vse večja potreba po souporabi spektra med uporabniki prizemnih in neprizemnih uporabnikov. Taka souporaba bi morala potekati na način, ki ne bi ogrožal zagotavljanja prizemnih storitev. Za zaščito neomejene kontinuitete sedanjih načinov uporabe in aplikacij bi morala ta uredba zagotoviti, da lahko prizemni in satelitski sistemi souporabljajo spekter le, če se primarni imetnik pravice do uporabe prizemnih sistemov s tem strinja in je za to odgovoren. V okviru integriranih satelitskih in mobilnih komunikacijskih storitev, ki jih omogočajo tehnologije 6G, postajajo tradicionalne meje med prizemnimi in satelitskimi omrežji vse bolj zabrisane. Zato je potreben usklajen in v prihodnost usmerjen regulativni okvir, da se preprečita razdrobljenost trga in motenje spektra, zlasti v frekvenčnih pasovih, ki jih bodo skupaj uporabljali prizemni mobilni in satelitski operaterji.

(136) Za izvajanje posameznih sedanjih in prihodnjih politik Unije, ki so odvisne od virov številčenja, je bistvena pravočasna opredelitev potreb po sedanjih in inovativnih storitvah. Z razvojem notranjega trga Unije se povečuje uvajanje čezmejnih storitev, ki so pogosto odvisne od virov številčenja. Da bi take storitve uspevale ter prinesle pričakovane družbene koristi in gospodarsko rast, bi bilo treba zagotoviti regulativno skladnost in predvidljivost v zvezi z načrtovanjem, razporejanjem in upravljanjem virov številčenja v Uniji. Komisija bi morala na podlagi prispevkov vseh zainteresiranih strani in ob ustreznem upoštevanju mnenja BEREC-a pripraviti v prihodnost usmerjeno strategijo številčenja, ki bi bila podlaga za načrt številčenja Unije.

(137) Razpoložljivost vseevropskih virov številčenja bi omogočila doslednost in poenostavitev uporabe virov številčenja s strani ponudnikov čezmejnih ali vseevropskih storitev. Komisija bi morala imeti možnost, da ob podpori držav članic sprejme ukrepe, tudi s sprejetjem izvedbenih aktov, za sprejetje načrta številčenja Unije, da se omogoči vložitev zahtev za dodelitev številskih območij pri ITU in da se določijo pogoji, ki se lahko navezujejo na pravico do uporabe virov številčenja iz načrta številčenja Unije, vključno s pristojbinami za pravice do uporabe takih virov in možnostjo prenosa takih pristojbin na Urad za digitalna omrežja. Medtem ko bi morali nacionalni regulativni organi dodeliti vseevropske vire številčenja, saj so najprimernejši za zagotavljanje izvrševanja pogojev, povezanih z individualnimi pravicami do uporabe, bi moral Urad za digitalna omrežja v sodelovanju z nacionalnimi regulativnimi organi in pod nadzorom BEREC-a voditi posodobljeno podatkovno zbirko vseevropskih virov številčenja, da bi imel centraliziran pregled nad njihovo razpoložljivostjo.

(138) Razvoj vseevropskih storitev, zlasti storitev stroj–stroj, bi dodatno omogočila razpoložljivost harmoniziranih številk po vsej Uniji, upravljanje teh virov številčenja s strani nacionalnih regulativnih organov v sodelovanju z Urad za digitalna omrežja pa bi zagotovilo enoten sklop pogojev, ki bi jih morali izpolnjevati ti ponudniki storitev. V ta namen bi morale države članice podpreti Komisijo pri pridobivanju območij virov številčenja od ITU, tudi tako, da v njihovem imenu zaprosi za taka posebna številska območja. Kadar je potrebna harmonizacija virov številčenja v Uniji zaradi podpiranja razvoja vseevropskih storitev ali čezmejnih storitev, zlasti novih storitev stroj–stroj, kot so povezani avtomobili, in kadar bi centralizirano upravljanje teh virov s strani nacionalnih regulativnih organov v sodelovanju z Uradom za digitalna omrežja

omogočilo enostavnejše in preglednejše postopke razporejanja za izvajalce storitev, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov.

(139) Za učinkovito podpiranje prostega pretoka blaga, storitev in oseb v Uniji bi moralo biti mogoče nekatere nacionalne vire številčenja, zlasti nekatere ne geografske številke, uporabljati ekstrateritorialno, torej zunaj ozemlja države članice, ki jih dodeli. Zaradi znatnega tveganja goljufije pri medosebnih komunikacijah bi morala biti taka ekstrateritorialna uporaba dovoljena samo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve. Države članice bi morale zagotoviti izvrševanje ustrezne nacionalne zakonodaje, zlasti pravil za varstvo potrošnikov in drugih pravil, povezanih z uporabo virov številčenja, in sicer neodvisno od tega, kje v Uniji so bile pravice do uporabe podeljene in kje se viri številčenja uporabljajo.

(140) Nacionalni regulativni organi držav članic v primeru uporabe virov številčenja iz druge države članice nimajo nadzora nad takimi viri številčenja. Zato je bistveno, da nacionalni regulativni organ države članice, ki podeli pravice ekstrateritorialne uporabe, zagotovi tudi učinkovito varstvo končnih uporabnikov v državah članicah, v katerih se zadevne številke uporabljajo. Za doseganje učinkovitega varstva bi morali nacionalni regulativni organi, ki podeljujejo pravice ekstrateritorialne uporabe, določiti pogoje glede tega, ali ponudnik spoštuje pravila o varstvu potrošnikov in druga pravila v zvezi z uporabo virov številčenja v državah članicah, v katerih se bodo viri številčenja uporabljali.

(141) Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi držav članic, v katerih se uporabljajo viri številčenja, bi morali imeti možnost, da zaprosijo nacionalne regulativne ali druge pristojne organe, ki so podelili pravice do uporabe virov številčenja, za pomoč pri izvrševanju njihovih pravil. Izvršilni ukrepi nacionalnih regulativnih organov, ki so podelili pravice do uporabe, bi morali vključevati odvračilne kazni, in sicer zlasti v primeru resne kršitve odvzem pravice ekstrateritorialne uporabe virov številčenja, dodeljenih zadevnemu podjetju. Zahteve glede ekstrateritorialne uporabe ne bi smele posegati v pooblastila nacionalnega regulativnega organa, da blokira dostop do številk ali storitev, kadar je to upravičeno zaradi goljufije ali zlorabe. Ekstrateritorialna uporaba virov številčenja ne bi smela posegati v pravila Unije, povezana z zagotavljanjem storitev gostovanja, tudi tista, ki se nanašajo na preprečevanje nepravilne uporabe ali zlorabe storitev gostovanja, za katere velja regulacija maloprodajnih cen in za katere se uporabljajo regulirane veleprodajne cene gostovanja. Državam članicam bi moralo biti še naprej omogočeno, da sklepajo posebne sporazume o ekstrateritorialni uporabi virov številčenja s tretjimi državami.

(142) Dostop do virov številčenja na podlagi preglednih, objektivnih in nediskriminatornih meril je temeljni pogoj za konkurenco podjetij v sektorju elektronskih komunikacij. Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost podeliti pravice do uporabe virov številčenja podjetjem, ki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, glede na vse večji pomen številk za različne storitve interneta stvari. Vse elemente nacionalnih načrtov številčenja bi morali upravljati nacionalni regulativni organi, vključno s točkovnimi kodami, ki se uporabljajo pri omrežnem naslavljanju.

(143) Da bi se zainteresiranim stranem omogočilo, da se informirajo, bi bilo treba objaviti odločitve o podelitvi pravic do uporabe virov številčenja. Zahtevo za objavo bi moralo biti mogoče izpolniti s tem, da so odločitve javno dostopne na spletnem mestu.

(144) Stran, ki zagotavlja informacije, bi morala imeti možnost dostopa do vseh številk, vključenih v nacionalne načrte številčenja drugih držav članic, in dostopa do storitev z

uporabo negeografskih številk, vključno s številkami brezplačnih telefonskih klicev in številkami premijskih storitev ter vseevropskimi viri številčenja v Uniji, razen če se je stran prejemnica iz poslovnih razlogov odločila omejiti dostop z nekaterih geografskih območij. Stran, ki zagotavlja informacije, bi morala imeti tudi možnost dostopa do številk z enotne mednarodne brezplačne telefonske številke.

(145) Čezmejnega dostopa do virov številčenja in pripadajočih storitev se ne bi smelo preprečevati, razen v objektivno utemeljenih primerih, na primer kadar je to potrebno zaradi boja proti goljufijam ali zlorabam (na primer v zvezi z nekaterimi premijskimi storitvami), ko se številka uporablja samo v določeni državi (na primer nacionalna številka skrajšanega izbiranja) ali kadar je to ekonomsko neizvedljivo. Nacionalni regulativni organi bi morali imeti pooblastila, da na podlagi analize posameznih primerov glede tveganj, povezanih z določenim vzorcem uporabe, tudi preventivno, blokirajo dostop do številk ali storitev, kadar je to upravičeno zaradi goljufije ali zlorabe. Tarife, zaračunavane strankam, ki od zunaj kličejo v zadevno državo članico, niso nujno enake tarifam za stranke, ki kličejo znotraj te države članice. Uporabniki bi morali biti vnaprej in jasno obveščeni o vseh dajatvah, ki se nanašajo na številke brezplačnih telefonskih klicev, kot so dajatve mednarodnih klicev za številke, dostopne prek standardnih mednarodnih izbirnih kod. Kadar ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev zadržijo prihodke iz medomrežnih povezav ali drugih storitev zaradi goljufije ali zlorabe, bi morale države članice zagotoviti, da se zadržani prihodki iz storitev, kadar je to mogoče, povrnejo končnim uporabnikom, ki so bili prizadeti zaradi zadevne goljufije ali zlorabe

(146) Visokohitrostna in visokokakovostna povezljivost je bistvena za kohezijo družbe Unije in konkurenčnost gospodarstva Unije. Omrežja „optika do doma“ so najbolj za prihodnost primerno sredstvo za zagotavljanje varne, zanesljive in energetsko učinkovite fiksne povezljivosti, s katerim je mogoče doseči cilje Unije na področju digitalne preobrazbe in podnebne cilje, hkrati pa zmanjšati stroške vzdrževanja in operativne stroške za operaterje.

(147) Za pospešitev prehoda na optična omrežja, zlasti postavitve omrežij optike do doma, in povečanje uporabe storitev, ki se zagotavljajo prek navedenih omrežij, je treba urejeno in pravočasno načrtovati in izvesti izklop obstoječih bakrenih omrežij. V ta namen bi bilo treba vzpostaviti strukturiran okvir za postopen in sorazmeren prehod z bakrenih na optična omrežja. Uporabo bakrenih omrežij v splošnem interesu bi bilo treba regulirati brez poseganja v lastništvo omrežnih sredstev, ki bi ga moralo še naprej urejati nacionalno pravo.

(148) Pri izklopu bakrenih omrežij bi bilo treba upoštevati načela predvidljivosti, preglednosti in sorazmernosti. Zato je treba določiti objektivne pogoje, postopkovne korake in zaščitne ukrepe, ki bodo urejali izklop bakrenih omrežij, hkrati pa določiti sorazmerne izjeme. Navedeni ukrepi skupaj z dovolj dolgim prehodnim obdobjem ščitijo interese končnih uporabnikov, povečujejo pravno varnost za podjetja in preprečujejo izkrivljanje konkurence. Navedeno prehodno obdobje zadostuje, da se operaterjem bakrenih omrežij omogočijo organizacija, priprava in dokončanje izklopa bakrenih omrežij. To obdobje bi moralo operaterjem bakrenih omrežij tudi omogočiti, da, če menijo, da je to ekonomsko in poslovno upravičeno, nadgradijo svoja obstoječa omrežja na optiko do doma ali postavijo omrežja optike do doma. Poleg tega enoletni rok od zavezujočega pravnega akta, ki nalaga izklop bakrenih omrežij, operaterjem bakrenih omrežij zagotavlja dovolj časa za načrtovanje začetka izklopa bakrenih omrežij in izvedbo vseh potrebnih korakov pred tem začetkom.

(149) Za podporo dosledni in učinkoviti pripravi na izklop bakrenih omrežij je potrebno usklajeno ukrepanje na ravni Unije in nacionalni ravni v državah članicah, v katerih se bodo storitve, ki temeljijo na bakrenih omrežjih, še vedno uporabljale tudi po 30. juniju 2029. Te države članice imajo ključno vlogo pri doseganju hitrega in urejenega prehoda na optična omrežja v korist končnih uporabnikov. Vsaka taka država članica bi morala pripraviti nacionalni načrt prehoda na optična omrežja, v katerem bi določila svojo strategijo za prehod. V takem načrtu bi bilo treba opisati pokritost z omrežjem za ustrezne tehnologije, opredeliti pobude za vzpostavitev ter določiti ukrepe za podporo pravočasnemu in urejenemu prehodu z bakrenih na optična omrežja.

(150) Načrti prehoda na optična omrežja bi morali podpirati doseganje ciljev programa politike Digitalno desetletje na področju povezljivosti, zlasti gigabitne povezljivosti. Za zagotovitev, da se lahko potrebe po naložbah za prehod na optična omrežja dovolj podrobno opredelijo že v zgodnji fazi, bi morale države članice pri pripravi načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva v okviru naslednjega večletnega finančnega okvira v svojih poročilih upoštevati priporočila, naslovljena nanje v poročilih v okviru programa Digitalno desetletje, ter ustrezno prilagoditi svoje nacionalne strateške časovne načrte za digitalno desetletje. Države članice bi morale pri reviziji svojih načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva v okviru vmesnega pregleda upoštevati tudi svoje spreminjajoče se potrebe, zlasti glede na napredek pri prehodu na optična omrežja in izklopu bakrenih omrežij[50].

(151) Za strukturirano in pregledno načrtovanje in upravljanje izklopa bakrenih omrežij bi morali nacionalni regulativni organi opredeliti posebna geografska območja izklopa bakrenih omrežij (v nadaljnjem besedilu: območja izklopa bakrenih omrežij) z uporabo harmoniziranih meril na podlagi smernic, ki jih sprejme Komisija. Nacionalni regulativni organi bi morali navedena področja pregledovati glede na postavitev omrežij in razvoj trga.

(152) Pogoj glede trajnostnosti v zvezi s pokritostjo z optičnimi omrežji se lahko izpolni ne glede na to, ali taka omrežja postavijo obstoječi ali drugi operaterji. Da bi nacionalni regulativni organi ocenili, ali so končnim uporabnikom, ki uporabljajo storitve, ki temeljijo na bakrenih omrežjih, na voljo cenovno dostopne maloprodajne storitve povezljivosti primerljive kakovosti, bi morali uporabiti objektivna in pregledna merila, pri tem pa upoštevati nacionalne okoliščine, lokalne pogoje za postavitev in ustrezne tržne podatke.

(153) Države članice bi si morale prizadevati za začetek izklopa bakrenih omrežij na večjem delu območij izklopa bakrenih omrežij precej pred 31. decembrom 2035. V ta namen bi morale sprejeti ustrezne ukrepe v skladu s svojim nacionalnim načrtom prehoda na optična omrežja, da bi čim bolj povečale število območij izklopa bakrenih omrežij, na katerih so pogoji glede trajnostnosti izpolnjeni že v zgodnji fazi.

(154) Kadar so izpolnjeni pogoji glede trajnostnosti, bi morale države članice po objavi ustreznih ocen nacionalnih regulativnih organov odrediti izklop bakrenih omrežij v določenih rokih. Ta postopni pristop olajšuje urejeno migracijo, zmanjšuje negotovost ter operaterjem in končnim uporabnikom omogoča dovolj časa za prilagoditev.

---

[50] V skladu s členom 25 Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Evropskega sklada za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo, kmetijstvo in podeželje, ribištvo in pomorstvo ter blaginjo in varnost za obdobje 2028–2034 ter spremembi Uredbe (EU) 2023/955 in Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 (COM(2025) 565 final).

(155) Kadar pogoji glede trajnostnosti na območju izklopa bakrenih omrežij niso izpolnjeni, državam članicam na teh območjih ni treba odrediti izklopa bakrenih omrežij pred 31. decembrom 2035 in bakrena omrežja lahko še naprej delujejo. Vendar bi moral biti izklop bakrenih omrežij do 31. decembra 2035 praviloma odrejen na vseh območjih izklopa bakrenih omrežij. Ta dolgoročni cilj zagotavlja jasen signal za naložbe, hkrati pa omogoča zadostno prožnost za upoštevanje razlik v napredku pri postavljanju omrežij med državami članicami in regijami.

(156) V izjemnih primerih, ko postavitev optičnih omrežij ni ekonomsko vzdržna in ni na voljo ustrezne rešitve za povezljivost, ki bi lahko nadomestila storitve, ki temeljijo na bakrenih omrežjih, bi morale imeti države članice možnost, da ne odredijo izklopa bakrenih omrežij. Take izjeme so potrebne, da se preprečijo nesorazmerni učinki na končne uporabnike in zagotovi kontinuiteta bistvenih storitev. V tem okviru se ustrezne rešitve za povezljivost nanašajo na rešitve, s katerimi se lahko zagotovi kontinuiteta elektronskih komunikacijskih storitev, katerih kakovost je primerljiva s kakovostjo, ki jo zagotavljajo bakrena omrežja na istem območju. Razpoložljivost takih ustreznih rešitev za povezljivost bi morali določiti nacionalni regulativni organi na podlagi objektivnih meril, vključno s kakovostjo in cenovno dostopnostjo, ob upoštevanju tržnih pogojev.

(157) Za zagotovitev nemotenega prehoda in zaščito končnih uporabnikov bi morale države članice pred izklopom bakrenih omrežij zagotoviti ustrezne zaščitne ukrepe. Ti zaščitni ukrepi bi morali vključevati jasne in pravočasne informacije ter ukrepe za zagotovitev kontinuitete ali migracije kritičnih storitev na funkcionalno enakovredne alternative.

(158) Nacionalni regulativni organi bi morali nadzorovati izvajanje izklopa bakrenih omrežij in zagotoviti, da operaterji upoštevajo odobrene načrte izklopa, roke in obveznosti sporočanja. V primerih neskladnosti bi bilo treba naložiti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.

(159) Zagotoviti je treba ustrezne spodbude za naložbe v gigabitna omrežja, ki podpirajo inovacije na področju internetnih storitev z bogato vsebino, in okrepiti mednarodno konkurenčnost Unije. Zato je bistveno spodbujati učinkovite naložbe v razvoj teh novih omrežij, pri tem pa zagotoviti regulativno predvidljivost in skladnost ter tako varovati konkurenco, ker na ravni infrastrukture še vedno ostajajo ozka grla in ovire za vstop na trg, ter povečevati izbiro za potrošnike.

(160) Konkurenca se lahko najbolje spodbuja z ekonomsko učinkovito ravnjo naložb v novo in obstoječo infrastrukturo, ki so po potrebi dopolnjene z zakonsko ureditvijo, da se potrošnikom in podjetjem zagotovi izbira storitev. Učinkovita raven konkurence, ki temelji na infrastrukturi, je obseg podvajanja infrastrukture, pri katerem lahko vlagatelji razumno pričakujejo pravičen donos.

(161) Za podelitev pravic za namestitev zmogljivosti bi bilo treba zagotoviti pravočasne, nediskriminatorne in pregledne postopke, da se zagotovijo pogoji za pošteno in učinkovito konkurenco. Dovoljenja, izdana ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, ki jim omogočajo dostop do javne ali zasebne lastnine, so ključni dejavniki za vzpostavitev elektronskih komunikacijskih omrežij ali novih omrežnih elementov. Nepotrebna zapletenost in zamude v postopkih podeljevanja pravic do poti lahko zato pomenijo pomembno oviro za razvoj konkurence. Zato bi bilo treba poenostaviti način, na katerega pooblaščena podjetja pridobivajo pravice do poti. Pristojni organi bi morali usklajevati pridobivanje pravic do poti in na svojih spletnih mestih omogočiti dostop do ustreznih informacij.

(162) Treba je okrepiti pristojnosti, ki jih imajo države članice glede imetnikov pravic do poti, da bi se na pošten, učinkovit in okoljsko odgovoren način ter neodvisno od obveznosti podjetja, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, da omogoči dostop do svojega elektronskega komunikacijskega omrežja, zagotovila uvedba ali širitev novega omrežja Z izboljšanjem souporabe zmogljivosti se lahko zmanjšajo okoljski stroški vzpostavitve elektronske komunikacijske infrastrukture, prispeva k javnemu zdravju in javni varnosti ter dosežejo cilji prostorskega načrtovanja. Pristojni organi bi morali biti zato pooblaščeni, da lahko od podjetij, ki so koristila pravice za namestitev zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču oziroma nad ali pod njim, po primerno dolgem javnem posvetovanju, v katerem bi morale imeti vse zainteresirane strani priložnost izraziti svoje stališče, zahtevajo souporabo zmogljivosti ali zemljišč, vključno s fizično kolokacijo, na posebnih območjih, kjer je zaradi splošnega interesa takšna souporaba potrebna. Gre za primere, kadar je na primer podtalje prezasičeno ali kadar je treba prečkati naravno mejo. Pristojni organi bi zlasti lahko odredili souporabo omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti, kot so cevni vodi, kanali, drogovi, vstopni jaški, priključne omarice, antene, stolpi in druge podporne konstrukcije, zgradbe ali vhodi v zgradbe, ter boljšo koordinacijo javnih del iz razlogov okoljske trajnostnosti elektronskih komunikacijskih omrežij ali drugih javnopolitičnih razlogov. Nasprotno pa bi morali nacionalni regulativni organi določiti pravila za razdelitev stroškov za souporabo zmogljivosti ali zemljišč in zagotovitev, da se tveganje ustrezno porazdeli med zadevna podjetja. Na primer, v simetričnem okviru bi bilo treba po potrebi upoštevati vse smernice, ki jih izda Komisija ali BEREC na podlagi člena 3, člena 5(6) in člena 11(6) Uredbe (EU) 2024/1309. Ob upoštevanju obveznosti iz Uredbe (EU) 2024/1309 bi morali pristojni organi, zlasti lokalni organi, v sodelovanju z nacionalnimi regulativnimi organi vzpostaviti tudi ustrezne postopke usklajevanja v zvezi z javnimi deli ter drugimi zadevnimi zmogljivostmi ali zemljišči, vključno s postopki, s katerimi se zagotovi, da imajo zainteresirane strani dostop do informacij o ustreznih javnih zgradbah ali zemljiščih ter javnih delih, ki so v teku oziroma načrtovana, da so pravočasno obveščene o teh delih in da je souporaba omogočena v največji možni meri.

(163) Kadar morajo mobilni operaterji souporabljati stolpe ali drogove iz okoljevarstvenih razlogov, bi lahko taka odrejena souporaba povzročila znižanje najvišjih ravni prenosne zmogljivosti, ki jih sme vsak operater uporabljati zaradi javnega zdravja, to pa bi lahko zahtevalo, da operaterji namestijo več oddajnih postaj in tako zagotovijo pokritost po vsej državi. Pristojni organi bi si morali prizadevati za uskladitev zadevnih okoljskih vidikov in vidikov javnega zdravja ob ustreznem upoštevanju previdnostnega pristopa.

(164) Obveznosti glede dostopa in medomrežnega povezovanja bi se morale uporabljati samo za javna elektronska komunikacijska omrežja. Za ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso javna, te obveznosti ne bi smele veljati. Lahko pa bi jim bil omogočen dostop do javnih omrežij pod pogoji, ki jih določijo države članice. Vendar ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso javna, kot sredstvo za prenos podatkov med koncema vse pogosteje predajajo prenos podatkov ponudnikom javnih elektronskih komunikacijskih omrežij v obliki medsebojnega pregledovanja ali tranzita. V nekaterih primerih lahko tak promet povzroči nesorazmerne ali nevzdržne potrebe po naložbah za sprejemne ponudnike javnih elektronskih komunikacijskih omrežij. Take primere bi bilo treba obravnavati v skladu s smernicami za olajšanje sodelovanja v ekosistemu, ki jih je sprejel BEREC, in po potrebi s predvidenim mehanizmom za prostovoljno spravo.

(165) Na odprtem in konkurenčnem trgu ne bi smelo biti omejitev, ki bi podjetjem preprečevale, da se med seboj pogajajo o ureditvi dostopa in medomrežnega povezovanja, zlasti pri čezmejnih sporazumih, pri čemer upoštevajo pravila o konkurenci iz PDEU. V smislu doseganja učinkovitejšega, pravega vseevropskega trga z učinkovito konkurenco, večjo izbiro in konkurenčnimi storitvami za končne uporabnike bi morala podjetja, ki prejemajo zahtevke za dostop ali medomrežno povezovanje od drugih podjetij, ki morajo pridobiti splošno odobritev, da javnosti zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, načeloma skleniti take sporazume na komercialni podlagi in se pogajati v dobri veri.

(166) Na trgih, kjer še naprej obstajajo velike razlike v pogajalski moči med podjetji in kjer so nekatera podjetja pri opravljanju svojih storitev odvisna od infrastrukture, ki jo zagotavljajo drugi, je primerno vzpostaviti regulativni okvir, ki omogoča učinkovito delovanje trga. Kadar so poslovna pogajanja neuspešna, bi morali biti nacionalni regulativni organi pooblaščeni za zagotovitev primernega dostopa do storitev, medomrežnega povezovanja in interoperabilnosti storitev v interesu končnih uporabnikov. Zlasti bi morali zagotoviti povezljivost med koncema z naložitvijo sorazmernih obveznosti podjetjem, ki morajo pridobiti splošno odobritev in nadzorujejo dostop do končnih uporabnikov. Nadzor nad sredstvi za dostop lahko pomeni lastništvo ali nadzor fizične povezave (fiksne ali mobilne) do končnega uporabnika ali zmožnost spremembe ali odvzema nacionalne številke ali številk, ki so potrebne za dostop do omrežne priključne točke končnega uporabnika. To bi se na primer zgodilo, če bi operaterji omrežja neutemeljeno omejili izbiro končnega uporabnika pri dostopu do internetnih portalov in storitev.

(167) Nacionalni regulativni organi bi morali ob upoštevanju načela nediskriminacije zagotoviti, da se lahko vsa podjetja, ne glede na njihovo velikost in poslovni model, vertikalno integriranost ali ločenost, medsebojno povezujejo pod razumnimi pogoji, da bi zagotovila povezljivost med koncema in dostop do interneta.

(168) Nacionalni zakoni ali drugi predpisi, s katerimi so pogoji za dostop ali medomrežno povezovanje vezani na dejavnosti strani, ki zaprosi za medomrežno povezovanje, zlasti pa na višino njene naložbe v omrežno infrastrukturo in ne na opravljene storitve medomrežnega povezovanja ali dostopa, lahko povzročajo izkrivljanje razmer na trgu in so tako lahko nezdružljivi s pravili o konkurenci.

(169) Operaterji omrežja, ki nadzorujejo dostop do svojih strank, nadzor izvajajo na podlagi enotnih številk ali naslovov iz objavljenega območja številčenja ali naslavljanja. Drugi operaterji omrežja morajo imeti možnost, da do teh strank posredujejo klice, torej morajo imeti možnost neposrednega ali posrednega medomrežnega povezovanja drug z drugim. Zato je primerno določiti pravice in obveznosti glede pogajanj o medomrežnem povezovanju.

(170) Od interoperabilnosti imajo korist končni uporabniki in je pomemben cilj regulativnega okvira EU. Spodbujanje interoperabilnosti je eden od ciljev nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov, kot je določeno v navedenem okviru. Navedeni okvir bi moral tudi določati, da bi morala Komisija kot podlago za spodbujanje harmonizacije na področju elektronskih komunikacij objaviti seznam standardov ali specifikacij, ki vključujejo zagotavljanje storitev, tehničnih vmesnikov ali omrežnih funkcij. Države članice bi morale spodbujati uporabo objavljenih standardov ali specifikacij v obsegu, ki je nujno potreben za zagotovitev interoperabilnosti storitev in izboljšanje proste izbire za uporabnike.

(171) Trenutno sta povezljivost med koncema in dostop do storitev v sili odvisna od končnih uporabnikov, ki uporabljajo medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke. Večja izključna uporaba medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, s strani vse večjega števila končnih uporabnikov bi lahko povzročila pomanjkanje interoperabilnosti med komunikacijskimi storitvami. Posledično bi se lahko pojavile znatne ovire za vstop na trg in prepreke za prihodnje inovacije, ki bi občutno ogrozile učinkovito povezljivost med koncema med končnimi uporabniki.

(172) Kadar se pojavijo takšne težave glede interoperabilnosti, bi Komisija morala imeti možnost zahtevati poročilo BEREC-a, ki bi moralo vsebovati dejansko oceno položaja na trgu na ravni Unije in držav članic. Komisija bi morala ob upoštevanju poročila BEREC-a in drugih razpoložljivih dokazov ter upoštevajoč učinke na notranji trg odločiti, ali obstaja potreba po regulativnih posegih, vključno s posegi nacionalnih regulativnih organov ali drugih pristojnih organov. Če Komisija meni, da so takšni regulativni posegi potrebni na ravni Unije ali da bi morali o njih razmisliti nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi, bi morala biti pooblaščena za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi bi opredelila vrsto in obseg možnih regulativnih posegov, vključno s posegi nacionalnih regulativnih ali drugih pristojnih organov, med drugim zlasti obveznosti glede objave ter dovolitve uporabe, spremembe in nadaljnjega širjenja zadevnih informacij s strani organov in ponudnikov, ter ukrepe za uvedbo obvezne uporabe standardov ali specifikacij za vse ali določene ponudnike.

(173) Nacionalni regulativni organi bi morali z vidika specifičnih nacionalnih okoliščin oceniti, ali je potreben in utemeljen kakršen koli poseg, da se zagotovi povezljivost med koncema, ter bi morali v takem primeru v skladu z izvedbenimi akti Komisije uvesti sorazmerne obveznosti za ponudnike medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, ki imajo znatno raven pokritosti in uporabnikov. Za ponudnike z manjšim številom končnih uporabnikov ali omejeno geografsko pokritostjo, ki bi le malenkostno prispevali k izpolnitvi tega cilja, običajno ne bi smele veljati takšne obveznosti glede interoperabilnosti.

(174) Kadar je podjetjem onemogočen dostop do ustreznih alternativ za nepodvojljive napeljave, kable in pripadajoče zmogljivosti v stavbah ali do prve koncentracijske ali razdelilne točke in da se spodbuja konkurenčnost v korist končnih uporabnikov, bi morali biti nacionalni regulativni organi pooblaščeni za naložitev obveznosti dostopa vsem podjetjem, ne glede na to ali so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo. V tem smislu bi morali nacionalni regulativni organi upoštevati vse tehnične in ekonomske ovire za prihodnje podvajanje omrežij. Take obveznosti pa so lahko v nekaterih primerih vsiljive, zmanjšujejo spodbude za naložbe in krepijo položaj akterjev s pomembno tržno močjo, zato bi jih bilo treba naložiti le, kadar je to upravičeno in sorazmerno za doseganje trajnostne konkurence na upoštevnih trgih. Samo dejstvo, da že obstaja več kot ena takšna infrastruktura, se ne bi smelo razumeti kot dokaz, da so ta sredstva podvojljiva. Kadar je to potrebno v povezavi s takšnimi obveznostmi dostopa, bi morala imeti podjetja možnost, da se oprejo tudi na obveznosti zagotovitve dostopa do fizične infrastrukture na podlagi Uredbe (EU) 2024/1309. Vsakršne obveznosti, ki jih naloži nacionalni regulativni organ, in odločitve, ki jih na podlagi Uredbe (EU) 2024/1309 sprejmejo drugi pristojni organi za zagotovitev dostopa do fizične infrastrukture v stavbah ali do fizične infrastrukture do dostopovne točke, bi morale biti usklajene.

(175) Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost, da podjetjem po potrebnem naložijo obveznosti zagotavljanja dostopa do nekaterih zmogljivosti, in sicer do vmesnikov za aplikacijsko programiranje (v nadaljnjem besedilu: API) in elektronskih

programskih vodnikov (v nadaljnjem besedilu: EPG), da bi zagotovili dostopnost končnih uporabnikov do digitalnih storitev radijske in televizijske radiodifuzije ter povezanih dopolnilnih storitev, vključno s storitvami, povezanimi s programi, ki so posebej namenjene izboljšanju dostopnosti za končne uporabnike invalide, in s povezanimi televizijskimi storitvami v zvezi s programi.

(176) Pomembno je, da nacionalni regulativni organi pri odločanju, do katere koncentracijske ali razdelilne točke nameravajo naložiti obveznost dostopa, izberejo točko v skladu s smernicami BEREC-a. Izbira točke, ki je bliže končnim uporabnikom, kjer je to mogoče, bo bolj koristna za konkurenco na področju infrastrukture in uvajanje gigabitnih omrežij. Lahko bi bilo tudi upravičeno naložiti obveznosti dostopa do napeljav in kablov, ki presegajo prvo koncentracijsko ali razdelilno točko, kadar se dokaže, da obstajajo velike in stalne fizične ali ekonomske ovire za podvajanje, ki povzročajo težave na področju konkurence ali nedelovanje trga na maloprodajni ravni v škodo končnih uporabnikov. Za oceno ponovljivosti omrežnih elementov je potrebna analiza trga, vendar se od nacionalnega regulativnega organa ne bi smelo zahtevati, da naloži navedene obveznosti. Po drugi strani je za takšno analizo trga potrebna zadostna ekonomska ocena tržnih pogojev, da se ugotovi, ali so izpolnjena merila, potrebna za naložitev obveznosti, ki presegajo prvo koncentracijsko ali razdelilno točko. Verjetneje je, da bodo take obveznosti dostopa potrebne na geografskih območjih, kjer poslovni model za uvedbo alternativne infrastrukture ni izvedljiv ali je bolj tvegan, na primer zaradi majhne gostote prebivalstva. Obratno pa lahko velika gostota gospodinjstev običajno nakazuje, da je naložitev takih obveznosti nepotrebna.

(177) Nacionalni regulativni organi bi morali razmisliti, ali lahko takšne simetrične obveznosti okrepijo položaj podjetij, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo. Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost, da naložijo obveznost dostopa do aktivnih ali virtualnih omrežnih elementov, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev na takšni infrastrukturi, ki presegajo prvo koncentracijsko ali razdelilno točko, če bi bil dostop do pasivnih elementov ekonomsko neučinkovit ali fizično neizvedljiv in če nacionalni regulativni organ meni, da brez takšnega posega ne bi bil dosežen namen obveznosti dostopa. Za okrepitev dosledne regulativne prakse po vsej Uniji bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da od nacionalnega regulativnega organa zahteva umik osnutkov ukrepov za razširitev obveznosti dostopa prek prve koncentracijske ali razdelilne točke.

(178) Za izpolnjevanje načela sorazmernosti je lahko za nacionalne regulativne organe ustrezno, da določene kategorije podjetij izvzamejo iz obveznosti, ki presegajo prvo koncentracijsko ali razdelilno točko, ki bi jo morali določiti nacionalni regulativni organi, če bi obveznost dostopa, ki ne temelji na določitvi podjetja kot podjetja s pomembno tržno močjo, ogrozila njihov poslovni model za nedavno vzpostavljene omrežne elemente, zlasti z majhnimi lokalnimi projekti. Za izključno veleprodajna podjetja ne bi smele veljate takšne obveznosti dostopa, če ponudijo učinkovit alternativni dostop do gigabitnega omrežja na komercialni podlagi po pravičnih, nediskriminatornih in razumnih pogojih, tudi kar zadeva ceno. To izjemo bi moralo biti mogoče razširiti pod enakimi pogoji tudi na druge ponudnike. Izjema se ne bi smela uporabljati za ponudnike, ki prejemajo javna sredstva.

(179) Souporaba pasivne infrastrukture, ki se uporablja pri zagotavljanju brezžičnih elektronskih komunikacijskih storitev v skladu z načeli konkurenčnega prava, je lahko zlasti uporabna za čim večjo gigabitno povezljivost po vsej Uniji, zlasti na manj gosto poseljenih območjih, kjer je podvajanje neizvedljivo in obstaja tveganje, da bodo

končni uporabniki prikrajšani za takšno povezljivost. Nacionalni regulativni organi bi izjemoma morali imeti možnost naložiti takšno souporabo ali lokaliziran dostop do gostovanja v skladu s pravom Unije, če je ta možnost izrecno določena v prvotnih pogojih za podelitev pravice do uporabe in če dokažejo koristi takšne souporabe v smislu premagovanja nepremostljivih ekonomskih ali fizičnih ovir in je torej dostop do omrežij ali storitev zelo pomanjkljiv ali ga sploh ni, pri čemer upoštevajo več dejavnikov, zlasti potrebo po pokritosti vzdolž glavnih prometnih poti, izbiri in kakovostnejših storitvah za končne uporabnike ter ohranjanju pobud za postavitev infrastrukture. Kadar končni uporabniki nimajo dostopa, souporaba pasivne infrastrukture pa ne zadošča za rešitev položaja, bi nacionalni regulativni organi morali imeti možnost, da naložijo obveznosti glede souporabe aktivne infrastrukture. Pri tem bi morali nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi ohraniti prožnost, da izberejo najustreznejšo obveznost souporabe ali dostopa, ki bi morala biti sorazmerna in utemeljena glede na vrsto ugotovljene težave.

(180) Čeprav je v določenih okoliščinah sicer primerno, da nacionalni regulativni organ ali drugi pristojni organ naloži obveznosti podjetjem, ne glede na določitev kot podjetja s pomembno tržne močjo, da bi se dosegli cilji, kot je povezljivost ali interoperabilnost storitev med koncema, pa je treba zagotoviti tudi, da se take obveznosti naložijo v skladu z regulativnim okvirom in zlasti njegovimi postopki uradnega obveščanja. Take obveznosti bi bilo treba naložiti le, kadar je to upravičeno za zagotovitev ciljev in kadar so objektivno utemeljene, pregledne, sorazmerne in nediskriminatorne v skladu z ustreznimi postopki uradnega obveščanja.

(181) V okviru prehoda na optična omrežja je bistveno zagotoviti, da so končni uporabniki priključeni na razpoložljiva optična omrežja, ki prečkajo njihove prostore v razumnem časovnem okviru.

(182) Da se zagotovi priključitev končnih uporabnikov, bi morali nacionalni regulativni organi vsakemu ponudniku elektronskih komunikacijskih omrežij naložiti obveznost, da z razumno dodatno gradnjo vzpostavi povezovalni priključek med domom končnega uporabnika prosilca, in najbližjo distribucijsko ali priključno točko, namenjeno oskrbi njegovih objektov.

(183) Cene, zaračunane za ta priključek, načeloma ne bi smele presegati običajne priključnine v zadevni državi članici. Vendar lahko nacionalni regulativni organi ob upoštevanju geografskih in drugih ustreznih pogojev dovolijo dodatno pristojbino, če so stroški, ki jih plačajo končni uporabniki, pošteni in razumni, ter lahko po potrebi posredujejo pri določanju najvišjih cen. Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost, da uporabijo obstoječe pogodbe in komercialne pogoje, dogovorjene med ponudniki maloprodajnih storitev in končnimi uporabniki, kot referenčno merilo za ugotavljanje, ali so cene in pogoji pošteni in razumni.

(184) Prehod na optična omrežja, potreba po zagotovitvi, da so končni uporabniki priključeni na optično omrežje v svojih domovih, in sporočene težave, s katerimi se srečujejo operaterji pri postavljanju optičnih omrežij v večstanovanjskih stavbah, da bi zadostili povpraševanju končnih uporabnikov, upravičujejo izvzetje iz člena 11(4) Uredbe (EU) 2024/1309. V takih okoliščinah, kadar je za priključitev končnega uporabnika prosilca potrebna namestitev napeljave v stavbi in pripadajočih zmogljivosti v večstanovanjski enoti, lastnikom ali skrbnikom enote ne bi smelo biti dovoljeno, da tako namestitev zavrnejo. Da pa bi se izognili prekomernemu poseganju v zasebno lastnino in nepotrebnemu podvajanju infrastrukture v svoji stavbi, bi morali imeti pravico, da zavrnejo namestitev druge napeljave v stavbi in pripadajočih naprav.

Nacionalni regulativni organi bi morali nato zagotoviti, da je dostop do omrežja zagotovljen simetrično.

(185) Da bi lahko premostili nepremostljive ekonomske ali fizične ovire, ki preprečujejo, da bi končnim uporabnikom zagotovili storitve ali omrežja, ki temeljijo na uporabi radiofrekvenčnega spektra, in kadar še vedno obstajajo vrzeli v pokritosti mobilnega omrežja, lahko to zahteva dostop do pasivne infrastrukture in njeno souporabo, kadar to ne zadostuje, pa dostop do aktivne infrastrukture in njeno souporabo, ali lokalizirane sporazume o dostopu do gostovanja. Brez poseganja v obveznosti souporabe, vezane na pravice do uporabe na podlagi določb o odobritvi in dodelitvi pravic do uporabe, in zlasti v ukrepe za spodbujanje konkurence, se lahko nacionalne regulativne ali druge pristojne organe, kadar nameravajo sprejeti ukrepe za naložitev souporabe pasivne infrastrukture oziroma – kadar pasivni dostop in souporaba ne zadostujeta – aktivne infrastrukture ali lokalizirane sporazume o dostopu do gostovanja, tudi pozove, naj preučijo morebitno tveganje za udeležence na trgu na manj pokritih območjih.

(186) Sama pravila o konkurenci morda ne zadostujejo vedno za zagotovitev kulturne raznolikosti in pluralnosti medijev na področju digitalne televizije. Zaradi tehnološkega in tržnega razvoja mora obveznosti zagotavljanja pogojnega dostopa pod pravičnimi, razumnimi in nediskriminatornimi pogoji za svoj domači trg redno preverjati država članica, zlasti zato, da ugotovi, ali je utemeljila razširitev obveznosti na EPG in API, v obsegu, potrebnem za zagotovitev dostopnosti do posebnih digitalnih radiodifuzijskih storitev za končne uporabnike. Države članice bi morale imeti možnost, da opredelijo digitalne radiodifuzijske storitve, do katerih morajo imeti končni uporabniki zagotovljen dostop, z zakoni ali drugimi predpisi, za katere menijo, da so potrebni.

(187) Države članice bi morale imeti tudi možnost svojemu nacionalnemu regulativnemu organu dovoliti pregledati obveznosti v zvezi s pogojnim dostopom do digitalnih radiodifuzijskih storitev, da bi ta z analizo trga ocenil, ali je treba preklicati ali spremeniti pogoje za podjetja, ki nimajo pomembne tržne moči na upoštevnem trgu. Tak preklic ali sprememba ne bi smela negativno vplivati na dostop končnih uporabnikov do takih storitev ali možnosti za učinkovito konkurenco.

(188) V posebnih okoliščinah se zahtevajo predhodne obveznosti, da se zagotovi razvoj konkurenčnega trga, katerega pogoji spodbujajo postavitev in uporabo gigabitnih omrežij in storitev ter potrošnikom zagotavljajo čim večje koristi. Pri ocenjevanju potrebe po predhodnem regulativnem posredovanju bi morali nacionalni regulativni organi upoštevati, ali je veleprodajni dostop na voljo kateremu koli zainteresiranemu podjetju na podlagi že obstoječe ureditve (zlasti na podlagi Uredbe (EU) 2024/1309) ali komercialnih pogojev, ki končnim uporabnikom omogočajo trajnostne konkurenčne rezultate na maloprodajnem trgu. Če navedene možnosti dostopa niso dovolj pomembne, bi moral nacionalni regulativni organ nemudoma oceniti, ali je treba naložiti obveznosti podjetjem, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo. Bistveno je, da se predhodne regulativne obveznosti naložijo na veleprodajnem trgu le, kadar je na njem eno ali več podjetij s pomembno tržno močjo, da se zagotovi trajnostna konkurenca, in kadar ukrepi konkurenčnega prava Unije in nacionalnega konkurenčnega prava ne zadoščajo za rešitev težave. Pojem pomembne tržne moči bi moral biti usklajen s pojmom prevladujočega položaja, kot je opredeljen v sodni praksi Sodišča.

(189) Komisija je pripravila smernice na ravni Unije v skladu z načeli konkurenčnega prava, ki jih bodo morali nacionalni regulativni organi upoštevati pri ocenjevanju učinkovitosti konkurence na danem trgu in pri ocenjevanju pomembne tržne moči. Nacionalni regulativni organi bi morali analizirati, ali na posameznem trgu izdelkov ali storitev na danem geografskem območju obstaja učinkovita konkurenca, pri čemer lahko to območje zajema celotno ozemlje zadevne države članice ali del njenega ozemlja ali dele sosednjih ozemelj držav članic, ki se obravnavajo kot celota. Analiza učinkovite konkurence bi morala vključevati analizo, ali je trg potencialno konkurenčen, in s tem tudi, ali je pomanjkanje učinkovite konkurence trajno. Komisija bi morala smernice redno pregledovati, zlasti kadar pregleduje obstoječe pravo, ob upoštevanju sodne prakse Sodišča, ekonomske literature in dejanskih tržnih izkušenj, da se zagotovi njihova ustreznost na hitro razvijajočem se trgu. Nacionalni regulativni organi bi morali med seboj sodelovati, kadar se upoštevni trg obravnava kot čeznacionalni trg.

(190) Komisija bi morala pri rednem ocenjevanju tržnih trendov v Uniji upoštevati povratne informacije deležnikov. Rezultati posvetovanja z deležniki bi morali biti javno dostopni v poročilu. Komisija bo pri oceni, ali je treba sprejeti priporočilo Komisije o upoštevnih trgih izdelkov in storitev (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o trgih), ocenila, ali kateri koli upoštevni trg izdelkov in storitev izpolnjuje preskus treh meril. Priporočilo o trgih lahko sprejme po javnem posvetovanju, tudi z nacionalnimi regulativnimi organi, in ob upoštevanju mnenja BEREC-a.

(191) Nacionalni regulativni organi bi morali opredeliti upoštevne geografske trge na svojem ozemlju ob upoštevanju priporočila o trgih, kadar je tako priporočilo sprejeto v skladu s to uredbo, ter ob upoštevanju nacionalnih in lokalnih razmer. Zato bi morali analizirati vsaj trge, ki jih vsebuje priporočilo o trgih, vključno s trgi, ki so navedeni, vendar niso več regulirani v določenem nacionalnem ali lokalnem okviru. Nacionalni regulativni organi bi morali analizirati tudi trge, ki niso zajeti v priporočilu o trgih, vendar so regulirani na ozemlju v njihovi jurisdikciji na podlagi predhodnih analiz trga, ali druge trge, če imajo zadostne razloge, da menijo, da so tri merila izpolnjena. Nacionalni regulativni organi bi morali tudi odločiti, ali je treba opraviti pregled trga na podlagi rezultatov informacij, zbranih v okviru geografske preglede.

(192) V nekaterih okoliščinah so geografski trgi opredeljeni kot nacionalni ali podnacionalni, na primer zaradi nacionalne ali lokalne narave uvajanja omrežja, ki določa meje potencialne tržne moči podjetij glede veleprodajne ponudbe, vendar še vedno obstaja znatno čeznacionalno povpraševanje ene ali več kategorij končnih uporabnikov. Tak primer je zlasti povpraševanje poslovnih končnih uporabnikov, ki upravljajo več objektov na več lokacijah v različnih državah članicah. Če dobavitelji ne pokrivajo čeznacionalnega povpraševanja v zadostni meri, ker so na primer razdrobljeni vzdolž državnih meja ali lokalno, se lahko pojavi ovira na notranjem trgu. BEREC bi zato moral pripraviti smernice za nacionalne regulativne organe o skupnih regulativnih pristopih za zagotovitev, da se lahko čeznacionalno povpraševanje zadovoljivo pokriva, pri čemer bi moral zagotoviti podlago za interoperabilnost veleprodajnih dostopovnih izdelkov za vso Unijo ter kljub razdrobljeni dobavi omogočiti učinkovitost in ekonomijo obsega. Smernice BEREC-a bi morale biti podlaga za odločitve nacionalnih regulativnih organov, kadar se zaradi uresničevanja notranjega trga odločijo, da bodo na nacionalni ravni podjetjem, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, naložili regulativne obveznosti, hkrati pa bi morale zagotavljati usmeritve za harmonizacijo tehničnih specifikacij veleprodajnih

dostopovnih izdelkov, ki lahko krijejo takšno opredeljeno čeznacionalno povpraševanje, v interesu notranjega trga.

(193) Nacionalni regulativni organi bi morali pri ugotavljanju, ali ima podjetje pomembno tržno moč na določenem trgu, ravnati v skladu s pravom Unije in upoštevati smernice Komisije za analizo trga in presojo pomembne tržne moči.

(194) Izhodišče, na podlagi katerega lahko nacionalni regulativni organi opredelijo veleprodajne trge, ki so lahko predmet predhodne regulacije, bi morala biti analiza ustreznih maloprodajnih trgov. Analiza učinkovite konkurence na malo- in veleprodajni ravni bi morala biti izvedena iz v prihodnost usmerjene perspektive za določen časovni okvir, pri čemer bi bilo treba upoštevati konkurenčno pravo, vključno po potrebi z zadevno sodno prakso Sodišča. Če se ugotovi, da bi bil maloprodajni trg učinkovito konkurenčen ob odsotnosti predhodne regulacije zadevnih upoštevnih trgov na veleprodajni ravni, bi moral nacionalni regulativni organ skleniti, da na zadevni veleprodajni ravni regulacija ni več potrebna.

(195) Nacionalni regulativni organi bi morali zagotoviti, da se trgi analizirajo dosledno in po možnosti istočasno. Poleg tega bi moralo biti uradno obvestilo celovito, vključno z opredelitvijo trga, določitvijo pomembne tržne moči in povezanimi popravnimi ukrepi, da se zagotovi, da so naloženi popravni ukrepi sorazmerni in odražajo dejanske razmere na trgu, ter da se v največji možni meri zagotovi preglednost za udeležence na trgu.

(196) Regulacija na veleprodajni ravni bi morala reševati težave na maloprodajni ravni. Nacionalni regulativni organi bi jo morali oceniti za vsak posamezen veleprodajni trg, pri katerem se preučuje možnost regulacije, začenši s popravnimi ukrepi za dostop do gradbeniške infrastrukture, saj taki popravni ukrepi običajno spodbujajo bolj trajnostno konkurenco, vključno s konkurenco na področju infrastrukture, temu pa naj bi sledila analiza vseh veleprodajnih trgov, za katere velja, da bi bili lahko predmet predhodne regulacije, zaradi verjetne primernosti za reševanje opredeljenih težav na področju konkurence na maloprodajni ravni. Nacionalni regulativni organi bi morali pri odločanju o naložitvi določenega popravnega ukrepa upoštevati posledice uvedbe določenega popravnega ukrepa, ki bi lahko, če bi bil izvedljiv le na nekaterih omrežnih topologijah, odvračal od postavitve gigabitnih omrežij v interesu končnih uporabnikov.

(197) Brez poseganja v načelo tehnološke nevtralnosti bi morali nacionalni regulativni organi, po možnosti pred uvedbo infrastrukture, zagotoviti spodbude s popravnimi ukrepi, ki se naložijo za razvoj prožne in odprte omrežne arhitekture, kar bi sčasoma zmanjšalo breme in zahtevnost popravnih ukrepov, naloženih na poznejši stopnji. Nacionalni regulativni organ bi moral na vsaki stopnji ocenjevanja, preden določi, ali je treba naložiti dodatne, bolj obremenjujoče popravne ukrepe, ugotoviti, ali bi bil zadevni maloprodajni trg učinkovito konkurenčen, tudi ob upoštevanju vseh zadevnih poslovnih dogovorov ali drugih okoliščin veleprodajnega trga, vključno z drugimi vrstami že veljavnih predpisov, in vseh predpisov, za katere nacionalni regulativni organ že meni, da so primerni za podjetje, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo. Takšno ocenjevanje, katerega cilj je zagotoviti, da se naložijo le najustreznejši popravni ukrepi, potrebni za učinkovito reševanje vseh težav, ugotovljenih v analizi trga, ne izključuje možnosti, da bi nacionalni regulativni organ ugotovil, da je v skladu z načelom sorazmernosti najmanj vsiljiv način za rešitev težave kombinacija tovrstnih popravnih ukrepov, tudi takšnih, ki so različno intenzivni. Četudi zaradi takih razlik niso opredeljeni ločeni geografski trgi, bi moralo

biti možno, da te razlike upravičijo razlikovanje ustreznih popravnih ukrepov, naloženih ob upoštevanju različne intenzivnosti konkurenčnih omejitev.

(198) Ko nacionalni regulativni organ prekliče regulacijo na veleprodajni ravni, bi moral določiti ustrezen odpovedni rok, da bi zagotovil trajnostni prehod na deregulirani trg. Nacionalni regulativni organ bi moral pri določanju takega odpovednega roka upoštevati obstoječe sporazume, ki so jih ponudniki in prosilci za dostop sklenili na podlagi naloženih regulativnih obveznosti. Taki sporazumi lahko prosilcem za dostop zlasti zagotovijo pogodbeno pravno varstvo za določeno obdobje. Nacionalni regulativni organ poleg tega upošteva dejansko možnost, da udeleženci na trgu sprejmejo ponudbe poslovnega veleprodajnega dostopa ali ponudbe o sovlaganju, ki so lahko prisotne na trgu, in potrebo po izogibanju podaljšanemu obdobju možne regulativne arbitraže. Pri predhodnih ureditvah, ki jih je uvedel nacionalni regulativni organ, bi bilo treba upoštevati obseg in časovni razpored regulativnega nadzora predhodno obstoječih ureditev, potem ko začne teči odpovedni rok.

(199) Da se udeležencem na trgu zagotovi predvidljivost regulativnih pogojev, je treba določiti rok za preglede trga. Pomembno je, da se analiza trga izvaja redno ter v razumnem in ustreznem časovnem okviru. Obstaja tveganje, da bi nepravočasna analiza trga s strani nacionalnega regulativnega organa ogrozila notranji trg.

(200) Zaradi visoke ravni tehnoloških inovacij in zelo dinamičnih trgov v sektorju elektronskih komunikacij je treba regulacijo hitro prilagoditi na usklajen in harmoniziran način na ravni Unije, saj izkušnje kažejo, da lahko razlike med nacionalnimi regulativnimi organi pri izvajanju regulativnega okvira povzročijo oviro za notranji trg.

(201) Zaradi večje stabilnosti in predvidljivosti regulativnih ukrepov bi moralo najdaljše dovoljeno obdobje med analizami trga ostati pet let, če zaradi sprememb na trgu v vmesnem obdobju ni potrebna nova analiza in brez poseganja v možnost uvedbe začasnih ukrepov. Nacionalni regulativni organi bi morali izpolniti svojo obveznost analize trgov in vsaj vsakih pet let uradno sporočiti ustrezen osnutek ukrepa, da bi zagotovili, da veljavni predpisi odražajo konkurenčne pogoje na trgu. Zato bi bilo treba za začetek novega petletnega tržnega cikla šteti le uradno obvestilo, ki vključuje novo oceno opredelitve trga in pomembne tržne moči.

(202) Za naložitev posebne obveznosti podjetju, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, ni potrebna dodatna analiza trga, temveč utemeljitev, da je zadevna obveznost primerna in sorazmerna glede na vrsto ugotovljene težave na zadevnem trgu in povezanem maloprodajnem trgu.

(203) Pri ocenjevanju sorazmernosti obveznosti in pogojev, ki bodo naloženi, bi morali nacionalni regulativni organi upoštevati razlike v konkurenčnih pogojih, ki obstajajo med različnimi območji v njihovi državi članici, predvsem glede na rezultate izvedenega geografskega pregleda.

(204) Pregledi obveznosti, naloženih podjetjem, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, v časovnem okviru analize trga bi morali nacionalnim regulativnim organom omogočiti, da upoštevajo vpliv sprememb na trgu na konkurenčne pogoje. Preglednost, nediskriminacija, ločeno računovodstvo, nadzor cen in stroškovno računovodstvo bi se lahko predvideli kot dopolnitev uvedbe harmoniziranih dostopovnih izdelkov Unije. Kadar se obveznosti naložijo podjetjem, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje utemeljenih zahtevkov za dostop do omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti ter njihovo uporabo, bi se morali taki zahtevki zavrniti le na

podlagi objektivnih meril, kot je tehnična izvedljivost ali potreba po ohranitvi celovitosti omrežja. Kadar se dostop zavrne, bi oškodovana stranka morala imeti možnost predložiti zadevo v postopke reševanja sporov na podlagi te uredbe. Od podjetja, ki so mu je odrejene obveznosti dodelitve dostopa, se ne more zahtevati, da zagotovi vrste dostopa, za katere ni v njegovi moči, da jih zagotovi. Če nacionalni regulativni organi odredijo obveznost dodelitve dostopa, ki kratkoročno poveča konkurenco, to ne bi smelo zmanjšati spodbud za konkurente, da vlagajo v alternativne zmogljivosti, ki bodo dolgoročno zagotavljale večjo trajnostno konkurenco ali večjo zmogljivost in koristi za končne uporabnike. Pri izbiranju najmanj vsiljivega regulativnega posega in v skladu z načelom sorazmernosti bi se lahko nacionalni regulativni organi na primer odločili, da pregledajo obveznosti, naložene podjetjem, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, in spremenijo morebitne prejšnje odločitve, pri čemer lahko med drugim odpravijo obveznosti in naložijo nove obveznosti dostopa ali jih ne naložijo, če je to v interesu uporabnikov in trajnostne konkurence na področju storitev. Ker imajo lahko tehnične podrobnosti obveznosti dostopa ključno vlogo pri zmožnosti dejanskega podvajanja storitev ponudnikov dostopa in konkuriranja na maloprodajni ravni, bi morali imeti nacionalni regulativni organi možnost, da ponudniku ali upravičencem do pooblaščenega dostopa naložijo tehnične in operativne pogoje v skladu s pravom Unije. Zlasti naložitev tehničnih standardov bi morala biti v skladu z Direktivo (EU) 2015/1535 Nacionalni regulativni organi bi morali pri nalaganju obveznosti za dostop do novih in izboljšanih infrastruktur zagotoviti, da pogoji dostopa odražajo okoliščine, na katerih temelji naložbena odločitev, in da se pri tem med drugim upoštevajo stroški uvajanja, pričakovana hitrost uveljavitve novih izdelkov in storitev ter pričakovane ravni maloprodajnih cen. Poleg tega bi morali imeti nacionalni regulativni organi možnost, da po potrebi določijo pogoje, če ti nimajo diskriminatornega učinka, da bi vlagateljem zagotovili gotovost pri načrtovanju. Pri vseh naloženih pogojih za dostop bi bilo treba upoštevati potrebo po ohranitvi učinkovite konkurence pri storitvah za uporabnike in podjetja.

(205) Obveznost dodelitve dostopa do omrežne infrastrukture se lahko utemelji kot sredstvo za povečanje konkurence, vendar morajo nacionalni regulativni organi uravnotežiti pravice lastnika infrastrukture do izkoriščanja svoje infrastrukture za lastne namene in pravice drugih izvajalcev storitev do dostopa do zmogljivosti, ki jih potrebujejo za opravljanje storitev. Obveznost dodelitve dostopa do omrežne infrastrukture se lahko utemelji kot sredstvo za povečanje konkurence, vendar morajo nacionalni regulativni organi uravnotežiti pravice lastnika infrastrukture do izkoriščanja svoje infrastrukture za lastne namene in pravice drugih izvajalcev storitev do dostopa do zmogljivosti, ki jih potrebujejo za opravljanje konkurenčnih storitev. Nadzor cen je lahko potreben, kadar analiza trga pokaže, da je na določenem trgu konkurenca neučinkovita. Zlasti podjetja, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, bi morala preprečiti cenovne škarje, pri čemer razlika med njihovimi maloprodajnimi cenami in cenami za medomrežno povezovanje ali dostop, ki se zaračunavajo konkurentom, ki zagotavljajo podobne storitve na maloprodajni ravni, ni primerna za zagotovitev trajnostne konkurence. Kadar nacionalni regulativni organ izračuna stroške, ki nastanejo pri uvedbi storitve, določene po tej uredbi, je primerno predvideti ustrezno donosnost vloženega kapitala operaterjev s pomembno tržno močjo, vključno z ustreznimi stroški dela in gradnje, pri čemer se vrednost kapitala prilagodi, kadar je to potrebno, da bi odražala tekoče vrednotenje sredstev in učinkovitost operacij. Metoda povračila stroškov bi morala ustrezati okoliščinam ob upoštevanju potrebe po spodbujanju učinkovitosti, trajnostne konkurence in postavitve gigabitnih omrežij ter upoštevati

gigabitno povezljivost. Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost, da se odločijo, da ohranijo regulirane veleprodajne cene dostopa do omrežij naslednje generacije ali jih ne uvedejo, če obstajajo zadostni zaščitni ukrepi za varstvo konkurence. Natančneje, da bi se preprečile prekomerne cene na trgih, na katerih so prisotna podjetja, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, bi morali prožnost pri določanju cen spremljati dodatni zaščitni ukrepi za varstvo konkurence in interesov končnih uporabnikov, kot so stroge obveznosti nediskriminacije, ukrepi za zagotavljanje tehnične in ekonomske podvojljivosti izdelkov nižje v prodajni verigi ter dokazljiva omejitev maloprodajnih cen, ki izhaja iz konkurence na področju infrastrukture, ali cenovno sidro, ki izhaja iz drugih regulativnih dostopovnih izdelkov, ali oboje. Ti zaščitni ukrepi za varstvo konkurence ne posegajo v možnost, da bi nacionalni regulativni organi opredelili druge okoliščine, v katerih ne bi bilo primerno, da se za nekatere veleprodajne vložke naložijo regulirane cene dostopa, kadar je na primer zaradi velike cenovne elastičnosti povpraševanja končnih uporabnikov za podjetje, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, nedobičkonosno, da bi cene dvignilo znatno nad konkurenčno raven, ali kadar manjša gostota prebivalstva zmanjšuje spodbude za razvoj gigabitnih omrežij in nacionalni regulativni organ ugotovi, da je učinkovit in nediskriminatoren dostop zagotovljen na podlagi naloženih obveznosti.

(206) Gradbeniška infrastruktura, ki lahko gosti elektronsko komunikacijsko omrežje, je ključna za uspešno uvajanje novih omrežij zaradi visokih stroškov njenega podvajanja in precejšnjih prihrankov, kadar se lahko ponovno uporabi. Zato je poleg pravil o fizični infrastrukturi iz Uredbe (EU) 2024/1309 potreben poseben popravni ukrep v primerih, ko je gradbeniška infrastruktura v lasti podjetja, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo. Kadar gradbeniška infrastruktura obstaja in jo je mogoče ponovno uporabiti, so pozitivni učinki doseganja učinkovitega dostopa do nje pri uvajanju konkurenčne infrastrukture zelo visoki, zato je treba zagotoviti, da je dostop do takšne infrastrukture mogoče uporabiti kot samostojen popravni ukrep za izboljšanje konkurenčne dinamike in dinamike vzpostavitve na vseh podrejenih trgih in da ga je treba upoštevati, preden se oceni, ali je treba naložiti druge morebitne popravne ukrepe, ter da ne velja zgolj za pomožen popravni ukrep za druge veleprodajne izdelke ali storitve ali za popravni ukrep, ki je omejen na podjetja, ki uporabljajo te druge veleprodajne izdelke ali storitve. Nacionalni regulativni organi bi morali oceniti obstoječo gradbeniško infrastrukturo, ki se lahko ponovno uporabi, na podlagi regulativne knjigovodske vrednosti, zmanjšane za skupno vrednost amortizacije v času izračuna, popravljene z ustreznim indeksom cen, kot je indeks maloprodajnih cen, in ob izključitvi infrastrukturnih sredstev, ki so v celoti amortizirana v obdobju najmanj 40 let, a se še vedno uporabljajo Če se tudi na podlagi zbranih informacij o vzpostavitvi gigabitne infrastrukture ugotovi, da je dostop do fizične infrastrukture ključni predpogoj za postavljena omrežja in s tem za podrejeni trg, se lahko šteje, da opredelitev ločenega trga fizične infrastrukture zagotavlja tudi dolgoročno regulativno predvidljivost.

(207) Za spodbuditev vzpostavitve notranjega trga na področju digitalnih omrežij in storitev je bistveno, da se, kadar je to mogoče, dodatno harmonizirajo dostopovni izdelki. Zato bi morala ta uredba določati zahteve, v skladu s katerimi bi se lahko veleprodajni dostopovni izdelek štel za evropski harmonizirani veleprodajni dostopovni izdelek, ki bi ga lahko uvedli nacionalni regulativni organi vseh držav članic. Harmonizirani dostopovni izdelki lahko vključujejo razvezavo optike do doma in virtualni razvezani lokalni dostop kot izdelka, ki se običajno uporabljata na veleprodajnih trgih, ki oskrbujejo množične odjemalce. Poleg tega bi lahko taki harmonizirani izdelki

vključevali ethernetne zakupljene vode in parametre kakovosti storitev na trgih, ki oskrbujejo poslovne stranke, kadar je to potrebno.

(208) Nacionalni regulativni organi bi morali zato oceniti, ali bi bila nadomestitev obveznosti, ki so bile predhodno naložene podjetjem s pomembno tržno močjo, da zagotovijo veleprodajni dostop do gigabitnih omrežij, z obveznostjo zagotavljanja evropskega harmoniziranega dostopovnega izdelka ustrezna in sorazmerna.

(209) Ob upoštevanju stalnega razvoja trga in tehnološkega razvoja bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi bi po potrebi določila tehnične zahteve za evropske dostopovne izdelke.

(210) Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da bi bil evropski harmonizirani dostopovni izdelek ustrezen in sorazmeren, bi ga moral uvesti za zadevno podjetje s pomembno močjo. Uvedba evropskih harmoniziranih dostopovnih izdelkov bi morala imeti prednost pred naložitvijo drugih popravnih ukrepov. Nacionalni regulativni organi bi morali uvesti obveznosti dostopa do določenih omrežnih elementov in pripadajočih naprav ter njihove uporabe le, kadar evropski harmonizirani dostopovni izdelek ne bi zadoščal za reševanje konkurenčnih težav na določenem trgu.

(211) Oblikovanje cen za dostop do novozgrajene gradbeniške infrastrukture podjetij, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo za postavitev gigabitnih omrežij s strani alternativnih operaterjev, bi lahko vplivalo na spodbude operaterja s pomembno tržno močjo za izgradnjo nove gradbeniške infrastrukture z zadostno zmogljivostjo za gostovanje alternativnih omrežij. Cena za dostop do novozgrajene gradbeniške infrastrukture bi morala odražati trenutne tržne razmere in bi morala temeljiti na vseh dejanskih stroških, ki jih ima operater s pomembno tržno močjo, če je v pogojih za dostop do take infrastrukture zagotovljena stroga nediskriminacija. Tak pristop bi zagotovil prave spodbude za naložbe v novo gradbeniško infrastrukturo. Poleg tega lahko izgradnja pomembne nove gradbeniške infrastrukture za operaterja s pomembno tržno močjo glede na tržne razmere pomeni profil naložbenega tveganja, ki je višji od profila tveganja, povezanega s ponovno uporabo obstoječe gradbeniške infrastrukture. Ta profil tveganja bi vključeval tveganja v smislu nastalih stroškov in pričakovanih prihodkov, ki bi jih morali oceniti nacionalni regulativni organi. Kadar pa se enakovrednost obveznosti dostopa (enakovrednost vložkov ali izložkov) učinkovito izvaja in obstaja dokazana omejitev maloprodajnih tržnih cen, ki jo dopolnjuje ekonomska ponovljivost izdelkov nižje v prodajni verigi, nacionalni regulativni organi načeloma ne bi smeli določati reguliranih cen. Take obveznosti bi morale na primer vključevati preskuse tehnične in ekonomske ponovljivosti v kombinaciji z mehanizmi spremljanja. Omejitev maloprodajnih tržnih cen bi lahko izhajala iz infrastrukturne konkurence, jasnih zavez alternativnih ponudnikov za postavitev gigabitnih omrežij na manj pokritih območjih, ki izhajajo iz geografskih pregledov, in reguliranih sidrnih izdelkov, za katere velja stroškovna naravnanost. Kadar nacionalni regulativni organ naloži obveznosti za uvedbo sistema stroškovnega računovodstva, da se podpre cenovni nadzor, bi moral imeti možnost, da, če ima potrebno usposobljeno osebje, sam prevzame letno revizijo, s katero zagotovi skladnost s sistemom stroškovnega računovodstva, ali zahteva, da revizijo opravi drug kvalificiran organ, ki je neodvisen od zadevnega podjetja. Sistem zaračunavanja v Uniji za veleprodajno zaključevanje govornih klicev temelji na načelu „plača tisti, ki kliče“. Analiza zamenljivosti povpraševanja in ponudbe kaže, da zdaj na veleprodajni ravni ni nadomestil, ki bi lahko omejevala določanje stroškov za zaključevanje klicev na določenem omrežju, niti jih ne bo v bližnji prihodnosti. Ob upoštevanju dvostranske narave trgov zaključevanja klicev je druga morebitna težava na področju konkurence med drugim

navzkrižno subvencioniranje med operaterji. Navedene morebitne težave na področju konkurence so značilne za trge zaključevanja fiksnih in mobilnih govornih klicev. Ker lahko operaterji, ki zaključujejo klice, cene dvignejo bistveno nad raven stroškov, se stroškovna naravnanost šteje za najprimernejši srednjeročni odziv na to težavo. Prihodnji razvoj trga lahko spremeni dinamiko teh trgov do te mere, da regulacija ne bi bila več potrebna.

(212) Da bi se po vsej Uniji usklajeno zmanjšalo regulativno breme pri reševanju težav na področju konkurence v zvezi z veleprodajnim zaključevanjem govornih klicev, bi morala Komisija z delegiranim aktom še naprej določati enotno najvišjo ceno zaključevanja govornih klicev za mobilne storitve in enotno najvišjo ceno zaključevanja govornih klicev za fiksne storitve, ki se uporabljajo po vsej Uniji. Določiti bi bilo treba podrobna merila in parametre, na podlagi katerih se določijo vrednosti cen zaključevanja govornih klicev. Cene zaključevanja klicev v Uniji nenehno padajo in bodo najverjetneje tudi v prihodnje.

(213) Da bi se upošteval tržni, družbeni in tehnološki razvoj, vključno z razvojem tehničnih standardov, obravnavala tveganja za varnost omrežij in storitev ter zagotovil učinkovit dostop do služb za pomoč v sili prek komunikacije v sili, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme delegirane akte, s katerimi določi enotno najvišjo ceno zaključevanja govornih klicev na ravni Unije na trgih fiksne in mobilne telefonije; ukrepe za preprečevanje goljufij; ukrepe, povezane s sprejetjem ukrepov v zvezi s komunikacijo v sili v Uniji ter spremeni priloge k tej uredbi, da bi se upošteval tehnološki in družbeni razvoj ali spremembe tržnega povpraševanja. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje[51]. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

(214) Že zdaj je na nekaterih trgih možno, da podjetje, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, v okviru analize trga ponudi zaveze, katerih namen je odpraviti težave na področju konkurence, ki jih ugotovi nacionalni regulativni organ; slednji te zaveze nato upošteva, ko odloča o ustreznih regulativnih obveznostih. Taki popravni ukrepi lahko vključujejo tudi prenos sredstev krajevnega dostopovnega omrežja ali znatnega dela teh sredstev na ločen pravni subjekt pod drugim lastništvom ali ustanovitev ločenega poslovnega subjekta. Vsako spremembo na trgu bi bilo treba upoštevati pri odločanju o najustreznejših popravnih ukrepih, ki lahko zagotovijo dolgoročno učinkovitost. Brez poseganja v določbe o regulativni obravnavi izključno veleprodajnih podjetij pa narava ponujenih zavez ne omejuje diskrecijske pravice, ki jo ima nacionalni regulativni organ, da naloži popravne ukrepe podjetjem, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo. Za izboljšanje preglednosti in zagotovitev pravne varnosti po vsej Uniji bi bilo treba v tej uredbi določiti postopek, s katerim lahko podjetja ponudijo zaveze in s katerim jih nacionalni regulativni organi, ob upoštevanju mnenj udeležencev na trgu s preskusom trga, ocenijo in po potrebi določijo, da so za zadevno podjetje zavezujoče in izvršljive s strani regulativnega organa. Razen če so nacionalni regulativni organi določili, da so zaveze zavezujoče in

[51] UL L 123, 12.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

se odločili, da ne bodo naložili obveznosti, ta postopek ne posega v uporabo postopka analize trga ter v obveznost naložitve ustreznih in sorazmernih popravnih ukrepov za odpravljanje ugotovljenega nedelovanja trga.

(215) Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost, da določijo, da so zaveze v celoti ali delno zavezujoče za določeno obdobje, ki ne sme biti daljše od obdobja, za katero so ponujene, in sicer po izvedbi preskusa trga na podlagi javnega posvetovanja z zainteresiranimi stranmi. Kadar se določi, da so zaveze obvezujoče, bi moral nacionalni regulativni organ posledice te odločitve upoštevati pri svoji analizi trga in pri izbiri najustreznejših regulativnih ukrepov. Nacionalni regulativni organi bi morali oceniti zaveze, sprejete na podlagi v prihodnost usmerjene perspektive, ki temelji na trajnostnosti, zlasti pri izbiri obdobja, za katero naj bi bile zaveze obvezujoče; prav tako bi morali upoštevati potrebo po zagotovitvi stabilnih in predvidljivih tržnih pogojev. Obvezujoče zaveze v zvezi s prostovoljno ločitvijo vertikalno integriranega podjetja, ki je bilo določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo na enem ali več upoštevnih trgih, lahko povečajo predvidljivost in preglednost z določitvijo postopka izvajanja načrtovane ločitve podjetja, ki je bilo določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo. Za pomoč nacionalnim regulativnim organom pri nadzoru skladnosti strank lahko zaveze vključujejo imenovanje skrbnika za spremljanje, čigar identiteto in mandat bi moral odobriti nacionalni regulativni organ, ter obveznost podjetja, ki jih ponuja, da predloži redna poročila o izvajanju.

(216) Lastniki omrežja, katerih poslovni model je omejen na zagotavljanje veleprodajnih storitev drugim, lahko pozitivno vplivajo na vzpostavljanje uspešnega veleprodajnega trga s pozitivnimi učinki na maloprodajno konkurenco nižje v prodajni verigi. Poleg tega je lahko njihov poslovni model, čeprav je manj privlačen za kratkoročne vlagatelje, privlačen za potencialne finančne vlagatelje v manj nestanovitna infrastrukturna sredstva in z dolgoročnejšimi perspektivami za postavitev gigabitnih omrežij. Vendar prisotnost izključno veleprodajnega podjetja ne vodi nujno do dejansko konkurenčnih maloprodajnih trgov in izključno veleprodajna podjetja se lahko na določenem trgu izdelkov ali geografskem trgu določijo kot podjetja s pomembno tržno močjo. Nekatera tveganja za konkurenco, ki izhajajo iz vedenja podjetij z izključno veleprodajnimi poslovnimi modeli, so lahko manjša kot pri vertikalno integriranih podjetjih, če je izključno veleprodajni model pristen in med ponudniki nižje v prodajni verigi ni spodbud za diskriminacijo. Regulativni odziv bi zato moral biti sorazmerno manj vsiljiv, vendar bi bilo treba pri njem ohraniti zlasti možnost uvedbe obveznosti v zvezi s pošteno in razumno ceno. Po drugi strani bi moralo biti nacionalnim regulativnim organom omogočeno, da ukrepajo, če se pojavijo težave na področju konkurence v škodo končnim uporabnikom. To bi bilo zlasti pomembno na tistih območjih, kjer lahko po zaključku postopka izklopa bakrenih omrežij izključno veleprodajno podjetje ostane edini ponudnik gigabitnega omrežja. Podjetje, dejavno na veleprodajnem trgu, ki zagotavlja maloprodajne storitve le poslovnim uporabnikom, večjim od malih in srednjih podjetij, bi bilo treba obravnavati kot izključno veleprodajno podjetje.

(217) Mehanizem Unije, ki Komisiji omogoča, da od nacionalnih regulativnih organov zahteva umik načrtovanih ukrepov v zvezi z opredelitvijo trga in določitvijo podjetij kot podjetij s pomembno tržno močjo, bistveno prispeva k enotnemu pristopu pri določanju okoliščin, v katerih je mogoče uporabiti predhodno regulacijo in v katerih takšna regulacija velja za podjetja. Na podlagi izkušenj s postopki iz členov 32 in 33 Direktive (EU) 2018/1972 je bilo ugotovljeno, da bi neskladja pri uporabi popravnih ukrepov s strani nacionalnih regulativnih organov pod podobnimi tržnimi pogoji

ogrozila notranji trg na področju elektronskih komunikacij. Zato je treba Komisijo in BEREC še vedno pooblastiti, da v okviru svojih odgovornosti zagotovita višjo raven doslednosti pri uporabi popravnih ukrepov v zvezi z osnutki ukrepov, ki jih predlagajo nacionalni regulativni organi. Kar zadeva osnutke ukrepov v zvezi z razširitvijo obveznosti prek prve koncentracijske ali razdelilne točke, kadar je to potrebno za odpravo velikih in stalnih ekonomskih ali fizičnih ovir za podvajanje, za podjetja ne glede na to, ali so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, ali za regulativno obravnavo novih elementov gigabitnih omrežij, bi morala imeti Komisija še vedno možnost, da od nacionalnega regulativnega organa zahteva, da umakne osnutek ukrepa. Da bi izkoristila strokovno znanje nacionalnih regulativnih organov o analizi trga, bi se morala Komisija pred sprejetjem svojih odločitev ali priporočil posvetovati z BEREC-om.

(218) Pri ocenjevanju osnutkov ukrepov bi moral za Komisijo še naprej veljati jasen rok, da se zagotovi temeljita, vendar hitra ocena. Vendar določitev različnih rokov za oceno pregledov trga na eni strani in popravnih ukrepov na drugi strani ni več upravičena. Z enotnim rokom za obe oceni bi se povečala doslednost ter prispevalo k oblikovanju poenostavljenega in učinkovitejšega regulativnega okvira.

(219) V interesu državljanov in deležnikov ter da bi se vsem zadevnim stranem omogočilo, da izrazijo svoja stališča, bi bilo treba povečati preglednost pri uporabi mehanizma Unije za utrditev notranjega trga elektronskih komunikacij, med drugim tako, da se od nacionalnih regulativnih organov zahteva, da vsak osnutek ukrepa objavijo, ko ga sporočijo Komisiji, BEREC-u in nacionalnim regulativnim organom v drugih državah članicah. Vsak tak osnutek ukrepa bi moral biti utemeljen in bi moral vsebovati podrobno analizo trga.

(220) Za namene konsolidacije notranjega trga elektronskih komunikacij in v okviru postopkov za dosledno uporabo popravnih ukrepov bi se bilo treba pred posvetovanjem na ravni Unije posvetovati z zainteresiranimi stranmi na nacionalni ravni, da bi se njihova stališča upoštevala pri posvetovanju na ravni Unije. S tem bi se izognilo drugemu posvetovanju na ravni Unije, ki bi bilo potrebno, če bi bil načrtovani ukrep spremenjen na podlagi nacionalnega posvetovanja.

(221) Od nacionalnih regulativnih organov bi bilo treba zahtevati, da med seboj, z BEREC-om in s Komisijo sodelujejo na pregleden način, da se v vseh državah članicah zagotovi dosledna uporaba te uredbe.

(222) Diskrecijsko pravico nacionalnih regulativnih organov je treba uskladiti z razvojem skladnih regulativnih praks in s skladno uporabo pravnega okvira, da bi učinkovito prispevali k razvoju in dokončnemu oblikovanju notranjega trga. Nacionalni regulativni organi bi morali zato podpirati ustrezne dejavnosti, ki jih na notranjem trgu izvajata Komisija in BEREC.

(223) Ukrepi, ki bi lahko vplivali na trgovino med državami članicami, so ukrepi, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden, dejanski ali potencialni vpliv na strukturo trgovanja med državami članicami na način, ki utegne povzročiti oviro za notranji trg. Vključujejo ukrepe, ki znatno vplivajo na podjetja ali uporabnike v drugih državah članicah, in vključujejo: ukrepe, ki vplivajo na cene za uporabnike v drugih državah članicah, ukrepe, ki vplivajo na zmožnost podjetja s sedežem v drugi državi članici, da zagotavlja elektronsko komunikacijsko storitev, in zlasti ukrepe, ki vplivajo na zmožnost ponujanja storitev na nadnacionalni podlagi, ter ukrepe, ki vplivajo na strukturo trga ali dostop do njega, kar ima posledice za podjetja v drugih državah

članicah. Obravnavanje takih ukrepov je izjemno pomembno, saj je namen te uredbe postopno vzpostaviti notranji trg elektronskih komunikacij in digitalnih omrežij.

(224) Kadar Komisija sprejme odločitev, s katero od nacionalnega regulativnega organa zahteva umik načrtovanega ukrepa, bi moral nacionalni regulativni organ umakniti svoj osnutek ukrepa ali Komisiji predložiti spremenjeni ukrep. Treba bi bilo določiti rok za nacionalni regulativni organ, v katerem je treba Komisijo uradno obvestiti o spremenjenem ukrepu, da se udeleženci na trgu seznanijo s trajanjem pregleda trga in da se poveča pravna varnost.

(225) Čeprav je bistveno, da imajo nacionalni regulativni organi dovolj časa za izvedbo temeljitih analiz/pregledov trga, bi morali imeti tudi možnost, da se nemudoma odzovejo na razmere, ki zahtevajo nujne ukrepe.

(226) Zato bi bilo treba določiti izjemo od splošnega časovnega okvira, določenega za preglede trga, da se nacionalnim regulativnim organom omogoči sprejetje začasnih ukrepov. Taki začasni ukrepi bi se morali uporabljati omejeno obdobje in se ne bi smeli uporabiti več kot enkrat za obravnavanje iste težave.

(227) Zaradi kratkih rokov v posvetovalnem mehanizmu na ravni Unije bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje priporočil ali smernic za poenostavitev postopkov za izmenjavo informacij med Komisijo in nacionalnimi regulativnimi organi, na primer v zadevah v zvezi s stabilnimi trgi ali le manjšimi spremembami predhodno sporočenih ukrepov. Prav tako bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za uvedbo izjem od obveznosti uradnega obveščanja, da bi se v nekaterih primerih poenostavili postopki. Komisija bi morala imeti možnost, da ob upoštevanju mnenja BEREC-a po potrebi sprejme priporočila v zvezi z opredelitvijo upoštevnih trgov izdelkov in storitev, v zvezi z uradnimi obvestili po postopku za krepitev notranjega trga in v zvezi s harmonizirano uporabo določb regulativnega okvira.

(228) Povečana konkurenca in izbira komunikacijskih storitev sta postopoma privedli do zmanjšanja obsega univerzalne storitve. Elementi, kot so imeniki ali zagotavljanje javnih plačilnih telefonov, so bili postopoma izključeni iz obsega univerzalne storitve. Zato bi se moral koncept univerzalne storitve še naprej razvijati tako, da bo odražal tehnološki napredek in tržni razvoj ter spremembe povpraševanja uporabnikov.

(229) Univerzalna storitev bi morala ostati varnostna mreža, s katero se zagotavlja, da je nabor vsaj minimalnih storitev na voljo vsem in po dostopni ceni potrošnikom, če brez takega dostopa obstaja tveganje socialne izključenosti, ki državljanom preprečuje polno družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi.

(230) Temeljna zahteva univerzalne storitve je zagotoviti, da imajo vsi potrošniki ustrezen dostop do storitev ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev po dostopni ceni na fiksni lokaciji. Kadar obstajajo omejitve dostopa, lahko države članice razmislijo tudi o zagotovitvi cenovne dostopnosti storitev ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev, ki se ne zagotavljajo na fiksni lokaciji, če menijo, da je to potrebno za zagotovitev polne družbene in gospodarske udeležbe potrošnikov v družbi. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti zagotavljanju, da imajo potrošniki invalidi enakovreden dostop na fiksni lokaciji. Omejitve za tehnična sredstva, s katerimi se zagotavljajo storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji, kar omogoča uporabo žične ali brezžične tehnologije na tehnološko nevtralen način, ter omejitve glede tega, katera podjetja zagotavljajo del ali vse obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, ne bi smele obstajati.

(231) Hitrost, s katero posamezni uporabnik dostopa do interneta, je odvisna od številnih dejavnikov, vključno z internetno povezljivostjo ponudnikov in tudi s posamezno aplikacijo, za katero je priključek uporabljen. Države članice ob upoštevanju smernic BEREC-a same opredelijo ustrezen dostop do interneta glede na minimalno pasovno širino, ki je na voljo večini potrošnikov na ozemlju posamezne države članice, da bi na svojem ozemlju omogočile zadostno raven socialne vključenosti in udeležbe v digitalnem gospodarstvu in družbi. Ustrezna storitev dostopa do interneta bi morala imeti zadostno pasovno širino za dostop do in uporabo vsaj osnovnih storitev, ki ustrezajo storitvam, ki jih uporablja večina potrošnikov. V ta namen bi bilo treba v smernicah BEREC-a, da bi prispevale k dosledni uporabi v državah članicah, upoštevati razvoj uporabe interneta za opredelitev spletnih storitev, ki jih uporablja večina potrošnikov po vsej Uniji ter so potrebne za družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi. BEREC bi moral upoštevati podatke, ki jih letno zberejo nacionalni regulativni organi o razvoju in ravni maloprodajnih cen ustreznih storitev dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev v kakovosti, določeni na zadevnih nacionalnih ozemljih. Pred izdajo smernic bi se moral posvetovati z deležniki, vključno z organizacijami civilne družbe, ki zastopajo ranljive potrošnike. Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov za določitev ustrezne storitve dostopa do interneta in pasovne širine, potrebne za družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi. Pravice končnih uporabnikov, ki se uporabljajo za elektronske komunikacijske storitve, bi se morale uporabljati tudi za vse storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve.

(232) Nacionalni regulativni organi bi morali ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi spremljati razvoj in podrobnosti maloprodajnih cen storitev ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev, ki jih uporabljajo potrošniki, da bi ocenili potrebe po ukrepih za cenovno dostopnost. Takšno spremljanje bi se moralo izvajati največ enkrat letno, da ne bi povzročilo prekomerne upravne obremenitve za nacionalne regulativne in druge pristojne organe ali ponudnike takih storitev. Spremljanje bi lahko vključevalo podrobnosti o ponudbah tarifnih opcij ali paketov za potrošnike z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami, vključno s potrošniki invalidi, in bi moralo biti podlaga za določitev ukrepov za cenovno dostopnost.

(233) Potreba po ukrepih za cenovno dostopnost se med državami članicami razlikuje, harmoniziran pristop k merilom in metodologiji, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju cenovne dostopnosti storitev ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev, pa bi moral zagotoviti doslednost pristopov ob upoštevanju različnih razmer v državah članicah. Za uskladitev meril in metodologije, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju cenovne dostopnosti, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov. Merila bi morala med drugim vključevati najugodnejšo ceno, ki je na voljo na trgu, in njen delež v dohodku potrošnikov, pri čemer bi bilo treba upoštevati potrošnike z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami. Poleg tega bi morali ekonomski in socialni vidiki, ki bi jih bilo treba upoštevati, vključevati tudi kupno moč in nacionalne programe podpore, zlasti za ranljive potrošnike.

(234) Dostopna cena pomeni ceno, ki jo določijo države članice na nacionalni ravni ob upoštevanju skupnih meril in metodologije, določenih v izvedbenem aktu Komisije. Kadar države članice ugotovijo, da maloprodajne cene za storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve niso cenovno dostopne za potrošnike z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami, vključno s starejšimi ljudmi,

potrošniki invalidi in potrošniki, ki živijo na podeželskih ali geografsko odročnih območjih, bi morale sprejeti ustrezne ukrepe. V ta namen bi lahko države članice tem potrošnikom za namene komunikacije zagotovile neposredno pomoč, ki bi lahko bila del socialnih prejemkov, kuponi ali neposrednih plačil tem potrošnikom. Države članice bi lahko namesto ali poleg tega od vseh ponudnikov takih storitev zahtevale, da ponudijo osnovne tarifne opcije ali pakete, vključno z znižanimi mesečnimi naročninami.

(235) S takimi posebnimi tarifnimi opcijami ali paketi, namenjenimi zadovoljevanju potreb potrošnikov z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami, bi bilo treba storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve zagotavljati brez dodatnih paketnih storitev, da se zmanjša vpliv na delovanje trga.

(236) Kadar država članica od ponudnikov zahteva, da potrošnikom z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami ponudijo tarifne opcije ali pakete, ki se razlikujejo od tistih, ki se zagotavljajo pod običajnimi komercialnimi pogoji, bi morali take tarifne opcije ali pakete zagotavljati vsi ponudniki storitev dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev. Zahteva, da vsi ponudniki storitev dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev ponujajo tarifne opcije ali pakete, ne bi smela povzročiti prekomernega upravnega ali finančnega bremena za take ponudnike ali države članice.

(237) Glede na zmanjšan obseg obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve obstaja omejena potreba po uporabi sektorskih označb. Javna finančna podpora se lahko izkaže za potrebno za kritje nekaterih ali vseh specifičnih neto stroškov, nastalih pri izpolnjevanju obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, vključno z razumnim dobičkom, pri čemer je treba preprečiti prekomerna nadomestila. V tem primeru bi bilo treba glede na obstoj pravil o državni pomoči za javno financiranje, zlasti za storitve splošnega gospodarskega pomena (v nadaljnjem besedilu: sveženj o storitvah splošnega gospodarskega pomena)[52], razveljaviti sektorska pravila o določitvi podjetij in izračunu morebitnega nadomestila za zagotavljanje univerzalne storitve za elektronske komunikacije. Če se za obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve dodeli kakršno koli javno nadomestilo, mora biti to v skladu z veljavnimi pravili o državni pomoči, zlasti s členi 106(2), 107 in 108 PDEU ter svežnjem o storitvah splošnega gospodarskega pomena. S poenostavitvijo v zvezi z odpravo sektorske obveznosti imenovanja izvajalca univerzalne storitve in s tem povezane metode izračuna neto stroškov bi se lahko povečala prožnost držav članic pri izbiri metode financiranja obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, s čimer bi se lahko zmanjšalo upravno breme za izvajalce in hkrati zagotovila združljivost z notranjim trgom.

---

[52] Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL C 8, 11.1.2012, str. 4); Sklep Komisije 2025/2630/EU z dne 16. decembra 2025 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 2025/2630, 19.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2630/oj); Sporočilo Komisije – Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (2011) (UL C 8, 11.1.2012, str. 15) in Uredba Komisije (EU) 2023/2832 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena (UL L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj).

(238) Cenovna dostopnost ne bi smela biti ovira za dostop potrošnikov do minimalnega nabora povezljivostnih storitev. Pravica do sklenitve pogodbe s ponudnikom bi morala pomeniti, da bi morali imeti potrošniki z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami, ki so upravičeni do opcij ali paketov socialnih tarif, možnost skleniti pogodbo za zagotavljanje cenovno dostopnih storitev ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev vsaj na fiksni lokaciji. Da se čim bolj zmanjšajo finančna tveganja, kot so neplačevanje računov, bi morali imeti ponudniki možnost skleniti pogodbo pod pogoji predplačil, na podlagi cenovno dostopnih posameznih predplačanih enot.

(239) Cenovna dostopnost za posamezne potrošnike bi morala temeljiti na njihovi pravici do sklenitve pogodbe s ponudnikom. Druge pravice, na primer razčlenjeno obračunavanje, razpoložljivost številke za ustrezno obdobje ter zmožnost spremljanja in nadzora izdatkov, so pravice končnih uporabnikov v tej uredbi za vse potrošnike in bi se morale uporabljati tudi za potrošnike, ki imajo koristi od ukrepov za cenovno dostopnost univerzalne storitve.

(240) Potrošniki ne bi smeli biti obvezani dostopati do storitev, ki jih ne želijo, zato bi moralo biti mogoče, da upravičeni potrošniki na zahtevo omejijo univerzalno storitev po dostopni ceni na govorne komunikacijske storitve.

(241) Države članice bi morale uvesti ukrepe za spodbujanje oblikovanja trga za cenovno dostopne izdelke in storitve, ki vsebujejo zmogljivosti za potrošnike invalide, vključno z opremo za podporne tehnologije. To se lahko med drugim doseže s sklicevanjem na evropske standarde ali s podpiranjem uveljavljanja zahtev iz Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta[53]. Države članice bi morale uvesti ustrezne ukrepe in sprejeti posebne ukrepe, na primer če trg v običajnih gospodarskih pogojih ne zagotavlja cenovno dostopnih proizvodov in storitev, ki vključujejo zmogljivosti za potrošnike invalide. Taki ukrepi bi lahko vključevali neposredno finančno pomoč potrošnikom. Stroški storitev prenosa za potrošnike invalide bi morali biti enakovredni povprečnim stroškom govornih komunikacijskih storitev.

(242) Storitve prenosa pomenijo storitve, ki omogočajo dvosmerno komunikacijo na daljavo med končnimi uporabniki, ki uporabljajo različne načine komunikacije (na primer besedilo, znake, govor), s pretvorbo med temi načini komunikacije, običajno s strani človeškega operaterja. Besedilo v realnem času je opredeljeno v skladu z Direktivo (EU) 2019/882. Kadar se država članica odloči, da bo podjetjem, ki zagotavljajo osnovne tarifne opcije ali pakete, izplačala nadomestilo, na primer kadar zagotavljanje povzroči nepravično finančno breme, bi morala zagotoviti združljivost takega ukrepa z notranjim trgom, vključno s pravili o konkurenci.

(243) Za podatkovno komunikacijo s podatkovnimi hitrostmi, ki so dovolj velike za zagotavljanje ustreznega dostopa do interneta, so fiksni priključki skoraj univerzalno dostopni in jih uporablja večina državljanov v Uniji, storitve, ki temeljijo na brezžičnih tehnologijah, pa imajo še večji doseg. Vendar pa med državami članicami obstajajo razlike v razpoložljivosti in cenovni dostopnosti ustreznih storitev dostopa do interneta na fiksni lokaciji na urbanih in podeželskih območjih.

---

[53] Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

(244) Trg ima pri zagotavljanju razpoložljivosti dostopa do interneta z nenehnim večanjem zmogljivosti vodilno vlogo. Na področjih, kjer trg ne bi dosegel želenih rezultatov, se zdi, da so druga orodja javne politike za podpiranje razpoložljivosti ustreznega dostopa do internetnih povezav načeloma stroškovno učinkovitejša in manj izkrivljajo trg kot obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, na primer uporaba finančnih instrumentov, denimo tistih, ki so na voljo v okviru programa InvestEU in sklada za širokopasovno povezovanje Evrope, ki ga podpira instrument za povezovanje Evrope, uporaba javnega financiranja Unije, ki ga upravljajo države članice, nacionalna sredstva in povezovanje obveznosti glede pokritosti s pravicami do uporabe radiofrekvenčnega spektra za podporo postavitvi širokopasovnih omrežij na manj gosto poseljenih območjih. Eden od ciljev ukrepov javne politike je lahko tudi, da se končnim uporabnikom omogoči nakup ustreznih storitev dostopa do interneta, ki jih sicer ne bi kupili, po potrebi na primer z neposredno podporo ali kuponi za povezljivost za financiranje mesečnih pristojbin, standardnih stroškov vzpostavitve povezave, potrebne terminalske opreme ali omejene hišne napeljave, na primer, kadar je to potrebno in pomožno pri zagotavljanju storitve. Kadar namerava država članica dodeliti finančno podporo v ta namen, bi morala zagotoviti združljivost takega ukrepa z notranjim trgom, vključno s pravili o konkurenci.

(245) Če se po izvedbi ustrezne ocene in ob upoštevanju rezultatov geografskega pregleda postavitve omrežij, ki ga izvede pristojni organ, izkaže, da niti trg niti mehanizmi javnega posredovanja potrošnikom, mikropodjetjem, malim podjetjem ali neprofitnim organizacijam na nekaterih območjih verjetno ne bodo zagotovili povezave, ki bi lahko zagotavljala ustrezno storitev dostopa do interneta, kot jo opredelijo države članice, in govornih komunikacijskih storitev na fiksni lokaciji, bi morala imeti država članica možnost, da izjemoma pooblasti različne ponudnike ali skupine ponudnikov takih storitev na različnih ustreznih delih nacionalnega ozemlja. Države članice bi morale imeti možnost, da poleg geografskih pregledov po potrebi uporabijo vsakršne dodatne dokaze, da bi ugotovile, v kakšnem obsegu so na voljo storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji. Takšni dodatni dokazi bi lahko vključevali podatke, ki so na voljo nacionalnim regulativnim organom na podlagi postopka analize trga, in podatke, zbrane od uporabnikov. Države članice bi morale imeti možnost, da omejijo obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve v podporo razpoložljivosti storitve ustreznega dostopa do interneta na primarno lokacijo ali primarno prebivališče končnega uporabnika.

(246) Kadar se država članica odloči, da bo za zagotavljanje razpoložljivosti storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve, kadar take storitve ni mogoče zagotavljati v običajnih komercialnih pogojih ali z drugimi orodji javne politike, enega ali več podjetij pooblastila za zagotavljanje take razpoložljivosti na celotnem nacionalnem ozemlju ali njegovih delih in v ta namen dodelila finančno podporo, bi morala: zagotoviti združljivost takega ukrepa z notranjim trgom, vključno s pravili o konkurenci.

(247) Zahteve za zagotovitev vsenacionalne ozemeljske pokritosti v postopku pooblastitve najverjetneje izključujejo ali odvračajo določena podjetja, da bi se prijavila za izvajalce univerzalne storitve. Pooblastitev izvajalcev za izpolnjevanje obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve za predolgo ali nedoločeno obdobje bi lahko povzročila tudi izključenost nekaterih ponudnikov. Če se država članica odloči, da bo vse ponudnike pooblastila za zagotavljanje tarifnih opcij ali paketov za namene cenovne dostopnosti, bi lahko samo enega ali nekatere od njih pooblastila za zagotavljanje elementa razpoložljivosti univerzalne storitve.

(248) Po postopnem zmanjšanju obsega univerzalne storitve se zagotavljanje javnih telefonskih govorilnic in imenikov ter imeniških storitev v okviru režima univerzalne storitve še naprej postopno opušča. Zato so določbe Direktive (EU) 2018/1972 o statusu obstoječih univerzalnih storitev, ki presegajo področje uporabe Direktive (EU) 2018/1972, zastarele.

(249) Cenovna dostopnost storitev ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev je povezana z informacijami, ki jih uporabniki prejmejo o stroških uporabe in tudi o relativnih stroških uporabe v primerjavi z drugimi storitvami, povezana pa je tudi z njihovo sposobnostjo nadzora stroškov. Navedene zmogljivosti, ki jih ponudniki cenovno dostopne univerzalne storitve zagotavljajo upravičenim potrošnikom, med drugim vključujejo možnost, da potrošniki selektivno blokirajo nekatere klice, kot so dragi klici premijskih storitev, da nadzorujejo stroške s predplačili, in da vnaprej poravnajo priključnino.

(250) Razen v primerih nenehnih zamud pri plačilu ali neplačevanja računov bi bilo treba potrošnike, ki so upravičeni do cenovno dostopnih tarif, dokler se spor ne reši, zaščititi pred takojšnjim odklopom z omrežja zaradi neplačanega računa, zlasti pa bi morali imeti v primeru sporov zaradi visokih računov za premijske storitve še naprej dostop do osnovnih govornih komunikacijskih storitev in minimalne ravni storitev dostopa do interneta.

(251) Za zagotovitev stabilnosti in podpiranje postopnega prehoda s sektorskih pravil za organizacijo in financiranje univerzalne storitve na pravni okvir, ki se uporablja za storitve splošnega gospodarskega pomena, to ne bi smelo vplivati na obstoječa imenovanja podjetij za zagotavljanje univerzalne storitve v državah članicah na podlagi Direktive (EU) 2018/1972, če so veljala šest mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe. Status bi morala ohraniti do izteka takih imenovanj, če storitve ali primerljive storitve niso na voljo v običajnih komercialnih pogojih.

(252) s prihodnjim družbenim, gospodarskim in tehnološkim razvojem, vključno s prehodom na optična omrežja, bi se lahko spremenila potreba po razpoložljivosti ali cenovni dostopnosti univerzalne storitve. BEREC bi zato moral spremljati razpoložljivost in cenovno dostopnost ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacij v državah članicah ter objaviti mnenje, vključno z oceno učinka takega razvoja na uporabo določb te uredbe v praksi. V mnenju BEREC-a bi se lahko upoštevali morebitni zaščitni ukrepi, ki so jih države članice sprejele za potrošnike z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami v okviru izklopa bakrenih omrežij. Komisija bi morala ob upoštevanju mnenja BEREC-a predložiti poročilo, v katerem bi zlasti predlagala spremembo ali ponovno opredelitev področja uporabe pravil o razpoložljivosti ali cenovni dostopnosti univerzalne storitve.

(253) Z Uredbo (EU) 2015/2120 so bila določena skupna pravila za zaščito enake in nediskriminatorne obravnave prometa pri zagotavljanju storitev dostopa do interneta in s tem povezanih pravic končnih uporabnikov, namenjena pa je zaščiti končnih uporabnikov ob hkratnem zagotavljanju neprekinjenega delovanja internetnega ekosistema kot gonila inovacij.

(254) Sedanje preoblikovanje evropskega regulativnega okvira za elektronska omrežja in storitve v tej uredbi je priložnost za združitev določb o ukrepih v zvezi z odprtim internetom iz Uredbe (EU) 2015/2120 v to uredbo, ne da bi se pri tem posegalo v temeljna načela enake in nediskriminatorne obravnave prometa pri zagotavljanju storitev dostopa do interneta ter pravico končnih uporabnikov do dostopa do

informacij in vsebin ter njihovega razširjanja, uporabe in zagotavljanja aplikacij in storitev ter uporabe terminalske opreme po lastni izbiri.

(255) V drugem poročilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Uredbe (EU) 2015/2120 je bilo potrjeno, da načela, ki urejajo dostop do odprtega interneta, še naprej ustrezajo svojemu namenu ter zagotavljajo ustrezno ravnovesje med zaščito končnih uporabnikov in omogočanjem tehnološkega napredka. Vendar je treba glede na znaten razvoj omrežnih tehnologij od leta 2015 določiti pogoje, pod katerimi bi bilo treba ponujati specializirane poslovne storitve. Te specializirane poslovne storitve postajajo sestavni del omrežne ponudbe za medsebojno povezovanje podatkovnih centrov, zagotavljanje računalništva na robu in storitve umetne inteligence. Zagotavljanje nizke latence in zajamčena kakovost storitev sta bistveni značilnosti specializiranih poslovnih storitev. Kritične vladne storitve bi bilo treba obravnavati tudi kot prednostne storitve, da se zagotovi, da elektronska komunikacijska omrežja zadovoljujejo povečano povpraševanje po varnostnih in obrambnih potrebah, kot sta odzivanje na odkrivanje in mobilnost. BEREC je sicer pooblaščen za izdajanje smernic v podporo doslednemu izvajanju s strani nacionalnih regulativnih organov, vendar bodo morda potrebne dodatne smernice na ravni Unije, da se zagotovi harmoniziran pristop k nastajajočim storitvam in tehnologijam, vključno z omrežnim rezinjenjem, eksperimentalnimi storitvami in primeri različne industrijske uporabe. Pooblastilo Komisiji za sprejetje izvedbenega akta o izvajanju specializiranih storitev bi zato moralo prispevati k pravni varnosti in regulativni skladnosti po vsej Uniji z določitvijo jasnih meril za skladnost, med drugim vključno s parametri kakovosti storitev ali minimalnimi ravnmi, ki jih je treba zagotoviti za splošne internetne dostopovne storitve. Tak izvedbeni akt bi moral dopolnjevati smernice BEREC-a, podpirati enotno uporabo okvira ter spodbujati naložbe in inovacije v napredne storitve povezljivosti in zlasti v segmentu poslovanja med podjetji, s čimer bi se okrepila konkurenčnost digitalnega gospodarstva Unije ter zagotovilo prednostno razvrščanje kritičnih vladnih storitev.

(256) Za lažjo primerljivost po Uniji in zmanjšanje stroškov zagotavljanja skladnosti bi moral BEREC sprejeti smernice o ustreznih parametrih kakovosti storitev za storitve dostopa do interneta, ki bi jih morali nacionalni regulativni organi ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi v največji možni meri upoštevati pri izvrševanju obveznosti glede kakovosti storitev, povezanih s pravicami končnih uporabnikov. BEREC bi moral v svojih smernicah za storitve dostopa do interneta določiti parametre kakovosti storitev, ki jih je treba meriti za namene zahtevkov za informacije za pogodbe in za informacije, ki jih je treba objaviti zaradi preglednosti, ob upoštevanju standardov in tehničnih specifikacij, ki jih izdajo evropski in mednarodni organi za standardizacijo. Parametri bi morali vključevati vsaj parametre za mehanizem spremljanja za storitve dostopa do interneta, ustrezne parametre za končne uporabnike invalide, hitrosti prenosa in nalaganja v skladu z zahtevanimi informacijami o hitrostih za informacije za pogodbe o storitvah dostopa do interneta in za informacije, ki jih je treba objaviti, latenco, trepetanje in izgubo paketov. Ustrezni parametri za končne uporabnike invalide bi morali vključevati tudi parametre za medosebne komunikacijske storitve.

(257) Zaradi različnega izvajanja pravil o varstvu končnih uporabnikov so nastale znatne ovire na notranjem trgu, ki vplivajo tako na ponudnike elektronskih komunikacijskih storitev kot tudi na končne uporabnike. Te ovire bi bilo treba zmanjšati z uporabo istih pravil, ki zagotavljajo visoko skupno raven varstva v Uniji. Z umerjeno popolno harmonizacijo pravic končnega uporabnika, zajetih v tej uredbi, bi bilo treba znatno povečati pravno varnost za končne uporabnike in ponudnike elektronskih

komunikacijskih storitev ter znatno zmanjšati ovire za vstop na trg ter nepotrebna bremena zagotavljanja skladnosti, ki izhajajo iz razdrobljenosti pravil. S popolno harmonizacijo bi se odpravile ovire za delovanje notranjega trga, ki so posledica takih nacionalnih določb v zvezi s pravicami končnih uporabnikov in ki hkrati varujejo nacionalne ponudnike pred konkurenco iz drugih držav članic. S popolno harmonizacijo pravic končnih uporabnikov bi se povečalo njihovo zaupanje v notranji trg, saj bi pridobili enako visoko raven varstva pri uporabi elektronskih komunikacijskih storitev, ne le v matični državi članici, ampak tudi med bivanjem, delom ali potovanjem v drugih državah članicah.

(258) Pogodbe so pomembno orodje za končne uporabnike, da se zagotovita preglednost informacij in pravna varnost. Večina ponudnikov storitev bo v konkurenčnem okolju sklepala pogodbe s svojimi strankami, ker je to zaželeno iz poslovnih razlogov. Obveznosti glede zahtevkov za informacije za pogodbe zajemajo storitve dostopa do interneta in medosebne komunikacijske storitve. Dodatne zahteve glede informacij za pogodbe ne zajemajo storitev, ki so v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov, kot so storitve prenosa, ki se uporabljajo za storitve stroj–stroj. Zahteve glede informacij, ki se lahko zahtevajo tudi v skladu z Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta[54], ne bi smele povzročiti podvajanja informacij v predpogodbenih in pogodbenih dokumentih. Za ustrezne informacije, predložene v zvezi s to direktivo, vključno z bolj predpisujočimi in podrobnejšimi zahtevami glede informacij, bi moralo veljati, da izpolnjujejo vse ustrezne zahteve na podlagi Direktive 2011/83/EU. Poleg tega se za transakcije potrošnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami uporabljajo zahteve veljavnega prava Unije o varstvu potrošnikov v zvezi s pogodbami, zlasti Direktiva Sveta 93/13/EGS[55] in Direktiva 2011/83/EU. Za obdelavo osebnih podatkov se uporablja Uredba 2016/679 o varstvu podatkov.

(259) Nekatere od navedenih določb o varstvu končnih uporabnikov, ki se uporabljajo le za potrošnike, in sicer tiste o informacijah o pogodbi, najdaljšem možnem času trajanja pogodb in paketih, bi morale koristiti ne le potrošnikom, temveč tudi mikropodjetjem in neprofitnim organizacijam, kot so opredeljene v nacionalnem pravu. Pogajalski položaj navedenih kategorij podjetij in organizacij je primerljiv s položajem potrošnikov, zato bi morala zanje veljati enaka raven varstva, razen če se tem pravicam izrecno odpovejo. Obveznosti glede informacij o pogodbi iz te uredbe, vključno z obveznostmi iz Direktive 2011/83/EU, ki so navedene v tej uredbi, bi se morale uporabljati ne glede na to, ali se plačilo izvede, in ne glede na višino plačila potrošnika. Obveznosti glede informacij o pogodbi, vključno z obveznostmi iz Direktive 2011/83/EU, bi se morale samodejno uporabljati za mikropodjetja in neprofitne organizacije, razen če se ti želijo pogajati o individualnih pogodbenih pogojih s ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev. Za razliko od mikropodjetij in neprofitnih organizacij imajo večja podjetja običajno večjo pogajalsko moč in zato niso odvisna od istih zahtev glede pogodbenih informacij kot potrošniki. Določbe o zamenjavi ponudnika in prenosljivosti številk, ki so pomembne tudi za večja podjetja, bi se morale še naprej uporabljati za vse končne uporabnike.

---

[54] Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

[55] Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, 21.4.1993, str. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1993/13/oj).

Neprofitne organizacije so pravni subjekti, ki ne ustvarjajo dobička za lastnike ali člane. Običajno gre za dobrodelne ustanove ali druge vrste organizacij javnega interesa. Ker je njihov položaj podoben, je upravičeno, da se ta vrsta organizacij v tej uredbi v zvezi s pravicami končnih uporabnikov obravnava enako kot mikropodjetja. Poleg tega so potrošniki, ki so upravičeni do dostopnih tarif na podlagi univerzalne storitve, upravičeni do enake ravni varstva kot vsi drugi potrošniki.

(260) Zaradi posebnosti sektorja elektronskih komunikacij je poleg horizontalnih pogodbenih pravil potrebno omejeno število dodatnih določb o varstvu končnih potrošnikov. Končni uporabniki bi med drugim morali biti obveščeni o ponujeni kakovosti storitev, pogojih za posebne ponudbe in odpoved pogodb, veljavnih tarifnih shemah in tarifah za storitve, za katere veljajo posebni pogoji oblikovanja cen. Take informacije so pomembne za ponudnike storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev. Obveznosti v zvezi z zahtevami glede informacij za ponudnike javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ne bi smele veljati za pogodbe, pri katerih ponudnik in z njim povezane družbe ali osebe ne prejmejo nikakršnega plačila, ki bi bilo neposredno ali posredno povezano z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih storitev, na primer, kadar univerza obiskovalcem v svojih prostorih omogoča prost dostop do svojega brezžičnega omrežja, ne da bi za to prejela nadomestilo v obliki plačila uporabnikov ali iz oglaševalskih prihodkov. To ne bi smelo vplivati na zahteve glede informacij v skladu s pravom Unije na področju varstva podatkov.

(261) Bistveno je, da se pred sklenitvijo pogodbe predložijo zahtevane ustrezne informacije v jasnem in razumljivem jeziku in na trajnem nosilcu podatkov ali – kadar to ni izvedljivo in brez poseganja v opredelitev trajnega nosilca podatkov iz Direktive 2011/83/EU ali zahteve v zvezi z njim – v dokumentu, ki ga da na voljo ponudnik in o tem obvesti uporabnika, dokument pa je enostavno prenesti, odpreti in prebrati na napravah, ki jih potrošniki običajno uporabljajo. Ponudniki bi morali predložiti tudi povzetek bistvenih pogodbenih pogojev. Končno pogodbo bi morali sestavljati informacije, zagotovljene pred podpisom pogodbe, in povzetek. Povzetek pogodbe bi moral biti strnjen in lahko berljiv, po možnosti ne daljši od ene enostranske strani A4 oziroma, kadar je v eno pogodbo združenih več različnih storitev, ne daljši od treh enostranskih strani A4. Da bi se Komisija odzvala na tehnološki, družbeni in tržni razvoj ter zmanjšala stroške izpolnjevanja obveznosti, lahko sprejme izvedbene akte za take povzetke pogodb, ki jih ponudniki uporabljajo v skladu z glavnimi elementi zahtev glede informacij iz te uredbe.

(262) Brez poseganja v bistveno obveznost ponudnika, povezano z varnostjo, bi bilo treba v pogodbi podrobno navesti vrsto ukrepa, ki ga lahko ponudnik uporabi v primeru varnostnih incidentov, groženj ali ranljivosti. Poleg tega bi morale biti v pogodbi navedene vse ureditve v zvezi z nadomestili in povračili, ki so na voljo, če se ponudnik neustrezno odzove na varnostni incident, tudi v primeru varnostnega incidenta, o katerem je bil ponudnik obveščen, zaradi znanih ranljivosti programske ali strojne opreme, za katere je proizvajalec ali razvijalec izdal popravke, ki jih ponudnik storitev ni uporabil in ni sprejel drugih ustreznih protiukrepov.

(263) Določbe o zaščiti odprtega dostopa do interneta bi bilo treba dopolniti z učinkovitimi določbami o končnih uporabnikih, ki obravnavajo zlasti vprašanja, povezana s storitvami dostopa do interneta, in potrošnikom omogočajo, da sprejemajo informirane odločitve. Ponudniki storitev dostopa do interneta bi morali potrošnike na jasen način obvestiti o možnih vplivih uporabljanih praks upravljanja prometa na kakovost storitev dostopa do interneta, zasebnost potrošnikov in varstvo osebnih podatkov ter o

morebitnem vplivu storitev, ki niso storitve dostopa do interneta, na katere so naročeni, na kakovost in razpoložljivost njihovih storitev dostopa do interneta. Da bi ponudniki storitev dostopa do interneta v takih primerih dali potrošnikom možnost izbire, bi jih morali zato v pogodbi obvestiti o hitrosti, ki so jo sposobni dejansko zagotoviti. Običajna razpoložljiva hitrost se razume kot hitrost, ki jo končni uporabnik večino časa lahko pričakuje pri dostopu do storitve. Ponudniki storitev dostopa do interneta bi morali potrošnike obvestiti tudi o razpoložljivih pravnih sredstvih v skladu z nacionalnim pravom v primeru nedoseganja zmogljivosti. Kakršne koli bistvene in stalne ali redno ponavljajoče se razlike, ugotovljene v okviru mehanizma za spremljanje, ki ga je potrdil nacionalni regulativni organ, med dejansko zmogljivostjo storitve in zmogljivostjo, navedeno v pogodbi, bi bilo treba šteti za nedoseganje zmogljivosti za namene določanja pravnih sredstev, ki so potrošniku na voljo v skladu z nacionalnim pravom. Metodologija bi morala biti določena v smernicah BEREC-a.

(264) Končni uporabniki se pogosto ne zavedajo stroškov svojega potrošniškega vedenja ali težko ocenijo porabljeni čas ali količino prenesenih podatkov pri uporabi elektronskih komunikacijskih storitev. Da bi se povečala preglednost in da bi se končnim uporabnikom omogočil boljši nadzor nad tem, koliko porabijo za komunikacije, je pomembno, da se jim omogoči sprotno spremljanje porabe. Poleg tega bi morali ponudniki za zaščito pred pretresi zaradi visokih računov zagotoviti brezplačna opozorila v primeru netipičnih ali prekomernih vzorcev porabe, tudi v zvezi s premijskimi storitvami in drugimi storitvami, za katere veljajo posebni cenovni pogoji. Na razčlenjenih računih o uporabi dostopa do interneta bi morali biti navedeni samo čas, trajanje in količina porabe med eno sejo, ne bi pa smela biti navedena spletna mesta ali internetne končne točke, s katerimi je bila med zadevno sejo vzpostavljena povezava. Na podlagi Direktive (EU) 2018/1972 so države članice lahko zagotovile, da lahko pristojni organi, po potrebi ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi, od ponudnikov storitve dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke zahtevajo, da dajo na voljo vse ali del dodatnih zmogljivosti, vključenih v Direktivo (EU) 2018/1972. Države članice so lahko tudi presegle zmogljivosti, da bi zagotovile višjo raven varstva potrošnikov. Te dodatne zmogljivosti bi bilo treba zagotoviti uporabnikom univerzalne storitve, ki imajo koristi od ukrepov cenovne dostopnosti. Poleg tega so razčlenjeno obračunavanje, kjer je to ustrezno, in nekateri ukrepi za nadzor stroškov obvezne zmogljivosti, ki jih je treba brezplačno zagotoviti vsem potrošnikom. Države članice v svojo nacionalno zakonodajo ne bi smele uvesti drugih različnih zahtev za dodatne zmogljivosti. Vendar bi morale imeti države članice možnost, da ohranijo določbe o navedenih zmogljivostih iz Direktive (EU) 2018/1972, vključno z zmogljivostmi, ki od ponudnikov zahtevajo, da zagotovijo dodatne informacije o ravni porabe in začasno preprečijo nadaljnjo uporabo zadevne storitve, ki presega finančno ali količinsko omejitev.

(265) Razpoložljivost preglednih, posodobljenih in primerljivih informacij o ponudbah in storitvah je ključnega pomena za potrošnike na konkurenčnih trgih z več ponudniki storitev. Potrošnikom bi moralo biti omogočeno, da na podlagi informacij, objavljenih v preprosto dostopni obliki, zlahka primerjajo cene različnih storitev, ki se ponujajo na trgu. Da bi jim omogočili enostavno primerjavo cen in storitev, bi morali ponudniki storitev dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev zaradi večje preglednosti objaviti informacije, vključno s tarifami, kakovostjo storitev, pogoji za dobavljeno terminalsko opremo in drugimi ustreznimi informacijami. Podjetja se običajno zanašajo na dogovorjene pogodbene pogoje in niso odvisna od enakih zahtev glede objave ponudb kot potrošniki.

(266) Ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev, ki morajo v izjemnih okoliščinah, in sicer zaradi tehnične neizvedljivosti, prek komunikacij v sili zagotoviti dostop do služb za pomoč v sili, morda ne bodo mogli zagotoviti dostopa do služb za pomoč v sili ali lokacije kličočega ali do obojega. V takih primerih bi morali v pogodbi ustrezno obvestiti svoje stranke. Taki ponudniki bi morali v prvotni pogodbi zagotoviti svojim strankam jasne in pregledne informacije ter jih posodobiti v primeru kakršne koli spremembe pri zagotavljanju dostopa do služb za pomoč v sili, na primer na računih. Te informacije bi morale vključevati vse omejitve glede ozemeljske pokritosti na podlagi načrtovanih tehničnih operativnih parametrov komunikacijske storitve in razpoložljive infrastrukture. Kadar se storitev ne zagotavlja prek povezave, ki omogoča določeno kakovost storitve, bi morale informacije vključevati tudi raven zanesljivosti dostopa in informacij o lokaciji kličočega v primerjavi s storitvijo, ki se zagotavlja prek take povezave, ob upoštevanju aktualnih tehnoloških in kakovostnih standardov, pa tudi parametrov kakovosti storitve, ki so opredeljeni v tej uredbi.

(267) Ker imajo končni uporabniki vse več možnosti za iskanje in primerjavo širokega nabora ponudb z uporabo zasebnih ali javnih naprednih digitalnih iskalnih orodij, je postalo obvezno zagotavljanje orodij za primerjavo s strani ustreznih pristojnih organov manj pomembno. Orodja za primerjavo, kot so spletna mesta, so za končne uporabnike učinkovit način, da ocenijo prednosti različnih ponudnikov storitev dostopa do interneta in medosebnih komunikacijskih storitev, kadar se zanje plačujejo ponavljajoča se ali na porabi temelječa neposredna denarna plačila, in da pridobijo nepristranske informacije, zlasti s primerjavo cen, tarif in parametrov kakovosti na enem mestu. Pristojni organi bi lahko taka orodja certificirali na zahtevo ponudnika orodja, da bi zagotovili njihovo operativno neodvisnost od ponudnikov storitev in da noben ponudnik storitev ne bi bil deležen ugodnejše obravnave pri rezultatih iskanja.

(268) Da bi potrošniki lahko v celoti izkoristili konkurenčno okolje, bi morali imeti možnost izbire na podlagi informacij in zamenjave ponudnika, kadar je to v njihovem interesu. Bistveno je zagotoviti, da jih pri tem ne ovirajo pravne, tehnične ali praktične ovire, vključno s pogodbenimi pogoji, postopki in dajatvami. To ponudnikom ne preprečuje, da bi v potrošniških pogodbah določili razumno najkrajše pogodbeno obdobje največ 24 mesecev. Vendar bi morale države članice imeti možnost, da glede na nacionalne razmere, kot sta raven konkurence in stabilnost naložb v omrežja, ohranijo določbe za krajše najdaljše pogodbeno obdobje, potrošnikom pa omogočijo spremembo tarifne sheme ali odpoved pogodbe znotraj pogodbenega obdobja brez dodatnih stroškov. Neodvisno od pogodbe za elektronske komunikacijske storitve pa bi potrošnikom morda bolj ustrezalo in koristilo daljše obdobje za povračilo stroškov fizičnih povezav. Take obveznosti potrošnikov so lahko pomemben dejavnik pri spodbujanju postavitve gigabitnih omrežij do objektov končnega uporabnika ali v njihovi neposredni bližini, tudi prek shem za združevanje povpraševanja, ki vlagateljem v omrežja omogočajo zmanjšanje začetnih tveganj pri uporabi. Vendar pa pravic potrošnikov, da zamenjajo ponudnika elektronskih komunikacijskih storitev, ne bi smela omejevati taka obdobja za povračilo stroškov v pogodbah o fizičnih povezavah, take pogodbe pa ne bi smele zajemati terminalske opreme ali opreme za dostop do interneta, kot so mobilne naprave, usmerjevalniki ali modemi. Zagotoviti bi bilo treba enako obravnavo subjektov, vključno z operaterji, ki financirajo postavitev gigabitne fizične povezave do objektov končnega uporabnika, tudi kadar se tako financiranje izvaja na podlagi pogodbe na obroke. Obveznosti glede trajanja pogodbe bi se morale uporabljati za mikropodjetja in neprofitne organizacije, razen če se s ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev raje pogajajo o individualnih pogodbenih pogojih. V nasprotju z mikropodjetji imajo večja podjetja običajno večjo pogajalsko moč in zato

niso odvisna od enakih zahtev glede trajanja pogodbe kot potrošniki. Obveznosti glede odpovedi pogodbe bi se morale uporabljati za mikropodjetja, mala podjetja, srednja podjetja in neprofitne organizacije, razen če se s ponudnikom elektronskih komunikacijskih storitev raje pogajajo o individualnih pogodbenih pogojih.

(269) Možno je samodejno podaljšanje pogodb za elektronske komunikacijske storitve. Potrošniki bi morali imeti v takih primerih možnost odpovedi pogodbe brez stroškov po poteku prvotnega pogodbenega obdobja.

(270) Vse spremembe pogodbenih pogojev, ki jih predlagajo ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, in niso v korist potrošnika, na primer v zvezi z dajatvami, tarifami, omejitvami količine podatkov, hitrostmi prenosa podatkov, pokritostjo ali obdelavo osebnih podatkov na zakoniti podlagi v skladu s pravom Unije na področju varstva podatkov, razen na podlagi privolitve, bi morale biti razlogi, zaradi katerih ima potrošnik pravico odpovedati pogodbo brez kakršnih koli stroškov, tudi če so te spremembe povezane z nekaterimi spremembami v korist uporabnikov. Ob vsaki spremembi pogodbenih pogojev s strani ponudnika bi torej moral potrošnik imeti pravico, da odpove pogodbo, razen če je sprememba sama po sebi v korist potrošnika ali če so spremembe zgolj administrativne narave, kot je sprememba ponudnikovega naslova, in nimajo negativnih posledic za potrošnika ali če so spremembe nujne zaradi zakonodajnih ali regulativnih sprememb, kot so nove zahteve glede informacij o pogodbi, ki jih nalaga pravo Unije ali nacionalno pravo. Ali je sprememba izključno v korist potrošnika, bi bilo treba oceniti na podlagi objektivnih meril. Pravico potrošnika do odpovedi pogodbe bi bilo mogoče izključiti le, če ponudnik lahko dokaže, da so vse spremembe pogodbe izključno v korist potrošnika ali da so zgolj administrativne narave in nimajo negativnih posledic za potrošnika.

(271) Kadar je zakonita klavzula o indeksiranju cen, določena v skladu z zahtevami glede informacij za pogodbe, v katerih je treba opisati metodo, po kateri se lahko cena zakonito spreminja, sestavni del pogodbe, njeno izvajanje ne bi pomenilo spremembe pogodbenih pogojev, temveč uporabo obstoječe pogodbene določbe, kadar je klavzula v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom.

(272) Potrošniki bi morali biti o vsaki spremembi pogodbenih pogojev uradno obveščeni prek trajnega nosilca podatkov. Določbe o odpovedi pogodbe ne bi smele posegati v druge določbe prava Unije ali nacionalnega prava v zvezi z razlogi, zaradi katerih lahko ponudnik storitev ali potrošnik odpove pogodbe ali spremeni pogodbene pogoje.

(273) Glede terminalske opreme bi morali biti v potrošniški pogodbi podrobno navedeni vsi pogoji, ki jih ponudnik potrošniku naloži v zvezi z uporabo te opreme, na primer v zvezi z zaklepom kartice SIM mobilnega telefona, če taki pogoji niso prepovedani z nacionalnim pravom, navesti pa bi bilo treba tudi vse dajatve ob odpovedi pogodbe pred dogovorjenim dnem izteka pogodbe ali na ta dan, vključno z vsemi stroški, ki se naložijo v primeru, da se oprema obdrži. Kadar se potrošnik odloči obdržati terminalsko opremo v paketu, ki velja ob sklenitvi pogodbe, nadomestilo ne bi smelo presegati njene vrednosti po načelu časovne porazdelitve, izračunane na podlagi vrednosti v trenutku sklenitve pogodbe, ali preostalega dela provizije za storitev do izteka pogodbe, odvisno od tega, kateri znesek je nižji. Ponudnik bi moral najpozneje po plačilu takega nadomestila brezplačno odpraviti vse omejitve uporabe terminalske opreme na drugih omrežjih.

(274) Paketi, ki jih sestavljajo vsaj storitev dostopa do interneta ali javno dostopne medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke in tudi druge storitve, kot so

javno dostopne medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, linearna radiodifuzija in storitve stroj–stroj ali terminalska oprema, so vse bolj razširjeni in so pomemben element konkurence. Za namene te uredbe bi se moralo šteti, da paket obstaja v primerih, ko elemente paketa ponuja ali prodaja isti ponudnik v okviru iste ali tesno povezane ali sorodne pogodbe. Paketi sicer pogosto prinašajo koristi za potrošnike, po drugi strani pa lahko otežijo ali podražijo zamenjavo ponudnika ter povečajo tveganje pogodbene vezanosti na ponudnika. Kadar za različne storitve in terminalsko opremo, ki se ponudijo v paketih, veljajo različna pravila o odpovedi pogodbe in zamenjavi ponudnika ali o pogodbenih obveznostih glede pridobitve terminalske opreme, potrošniki dejansko ne morejo nemoteno uveljavljati svojih pravic iz te uredbe do zamenjave s konkurenčnimi ponudbami za celoten paket ali del paketa. Nekatere bistvene določbe te uredbe o informacijah v povzetku pogodbe, preglednosti, trajanju pogodbe in njeni odpovedi ter zamenjavi ponudnika bi bilo zato treba uporabljati za vse elemente paketa, vključno s terminalsko opremo in drugimi storitvami, kot so digitalne vsebine ali digitalne storitve, ter elektronskimi komunikacijskimi storitvami, ki niso neposredno zajete v navedenih določbah. Vse obveznosti končnih uporabnikov, ki se uporabljajo za določeno elektronsko komunikacijsko storitev, kadar se ponuja ali prodaja kot samostojna storitev, bi se morale uporabljati tudi, kadar je ta storitev del paketa z vsaj storitvijo dostopa do interneta ali javno dostopno medosebno komunikacijsko storitvijo na podlagi številke. Druga pogodbena vprašanja, na primer kateri ukrepi se uporabljajo v primeru neskladnosti s pogodbo, bi bilo treba urejati s pravili, ki se uporabljajo za ustrezen element paketa, na primer s pravili pogodb o prodaji blaga ali dobavi digitalne vsebine. Vendar bi moral imeti potrošnik na podlagi pravice do odpovedi katerega koli elementa paketa, ki ga sestavlja vsaj storitev dostopa do interneta ali javno dostopna medosebna komunikacijska storitev na podlagi številke, pred koncem dogovorjenega trajanja pogodbe zaradi neskladnosti ali nezagotovitve storitve tudi pravico, da odpove vse elemente paketa. Poleg tega, da bi se ohranila možnost enostavne zamenjave ponudnika, potrošniki ne bi smeli biti vezani na ponudnika s pogodbenim dejanskim podaljšanjem prvotnega pogodbenega obdobja.

(275) Možnost zamenjave ponudnika je ključna za učinkovito konkurenco v konkurenčnem okolju. Zaradi razpoložljivosti preglednih, točnih in pravočasnih informacij o zamenjavi bi morali končni uporabniki bolj zaupati v zamenjavo in biti bolj pripravljeni aktivno sodelovati v konkurenčnem postopku. Ponudniki storitev bi morali zagotoviti kontinuiteto storitev, da bi lahko končni uporabniki zamenjali ponudnika, ne da bi jih pri tem oviralo tveganje izgube storitve, in da bi se zamenjava, kadar bi bilo to tehnično mogoče, izvedla na datum, ki ga zahtevajo končni uporabniki. V izjemnih okoliščinah zamenjava morda ne bo mogoča iz objektivnih tehničnih razlogov, na primer v primerih, ko bi bilo sicer ogroženo varno delovanje terminalske opreme ali njena celovitost. To bi lahko veljalo za kartice SIM ali eSIM, ki so vgrajene v terminalsko opremo ter se uporabljajo za prenos storitev stroj–stroj in za dostop do interneta. Primer za to bi lahko bil avtomobil, pri katerem se ista kartica eSIM uporablja za posodabljanje avtomobilske programske opreme in za dostop do interneta za informacijsko-razvedrilni sistem.

(276) Prenosljivost številk bistveno olajšuje izbiro potrošnikov in učinkovito konkurenco na konkurenčnih trgih elektronskih komunikacij. Končni uporabniki, ki to zahtevajo, bi morali imeti možnost, da zadržijo svoje številke neodvisno od ponudnika storitve in za omejeno obdobje med zamenjavo ponudnika storitev. Zagotavljanje te storitve med priključki na javno telefonsko omrežje na fiksnih in nefiksnih lokacijah ni zajeto v določbah o zamenjavi in prenosljivosti številk.

(277) Učinek prenosljivosti številk se bistveno poveča, če obstajajo pregledne informacije o tarifah za končne uporabnike, ki prenesejo svoje številke, in za končne uporabnike, ki kličejo tiste, ki so svoje številke prenesli. Nacionalni regulativni organi bi morali, če je to izvedljivo, v okviru izvedbe prenosljivosti številk omogočiti ustrezno preglednost tarif.

(278) Nacionalni regulativni organi bi morali, pri zagotavljanju, da so cene za medomrežno povezovanje v zvezi z zagotavljanjem prenosljivosti številk stroškovno naravnane, imeti tudi možnost, da upoštevajo cene, ki so veljavne na primerljivih trgih.

(279) Prenosljivost številk bi bilo treba izvesti v najkrajšem času, tako da začne številka funkcionalno delovati v enem delovnem dnevu in da končni uporabnik ni brez storitve več kot en delovni dan od dogovorjenega dne. Pravico do prenosa številk bi bilo treba dodeliti končnemu uporabniku, ki ima ustrezno (predplačniško ali naročniško) pogodbo s ponudnikom. Da bi se spodbujala ureditev „vse na enem mestu“, ki bi končnim uporabnikom omogočala nemoteno zamenjavo, bi moral postopek zamenjave voditi sprejemni ponudnik elektronskih komunikacijskih storitev javnosti. Da bi BEREC prispeval k dosledni uporabi pravil o zamenjavi ponudnika in prenosljivosti številk v državah članicah, bi moral izdati smernice o globalnem postopku zamenjave in prenosa številk, pri tem pa upoštevati tehnološki razvoj. To bi moralo vključevati, kadar so na voljo, zahtevo, da se prenos izvede z zagotavljanjem storitev po zraku, razen če končni uporabnik zahteva drugače, ter podrobnosti o postopku izplačila nadomestila v primeru zamud ali zlorab pri postopkih prenosa in zamenjave, v primeru, da se storitev in namestitev ne opravi ob dogovorjenem terminu, ali v primeru, da ponudnik ne izpolnjuje obveznosti v zvezi z zamenjavo in prenosljivostjo številk.

(280) Države članice bi morale določiti pravila o kaznih v primeru, da ponudnik ne izpolnjuje obveznosti v zvezi z zamenjavo in prenosom iz te uredbe, vključno z zamudami pri prenosu številke ali zlorabami pri prenosu s strani ponudnika ali v njegovem imenu. Izkušnje v nekaterih državah članicah so pokazale, da obstaja tveganje, da se ponudnik končnih uporabnikov zamenja brez njihove privolitve. Čeprav bi morali te primere obravnavati predvsem organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, pa bi morale imeti države članice možnost, da uveljavijo ustrezne kazni, ki so potrebne za zmanjševanje takih tveganj in za zagotovitev zaščite končnih uporabnikov v celotnem postopku zamenjave ponudnika, ne da bi postopek s tem postal zanje manj zanimiv. Pravica do prenosa številk ne bi smela biti omejena s pogodbenimi pogoji.

(281) Za zagotovitev, da se zamenjava in prenos izvedeta v rokih, določenih v tej uredbi, bi morale imeti države članice možnost določiti nadomestilo, ki ga ponudniki v primeru nespoštovanja dogovora med ponudnikom in končnim uporabnikom enostavno in pravočasno izplačajo končnim uporabnikom. Taki ukrepi bi morali biti sorazmerni s trajanjem zamude pri izpolnjevanju dogovora. Navedeni ukrepi bi lahko vključevali Končni uporabniki bi morali prejeti nadomestilo vsaj za zamude pri aktivaciji storitve, prenosu številke ali izgubi storitve, ki trajajo več kot en delovni dan, in kadar ponudniki ne opravijo storitve ali namestitve ob dogovorjenem terminu. Dodatno nadomestilo bi lahko bilo tudi v obliki samodejnega znižanja plačila, kadar mora prenosni ponudnik še naprej zagotavljati svoje storitve do aktivacije storitev sprejemnega ponudnika.

(282) V skladu z načelom sorazmernosti se več določb o pravicah končnih uporabnikov iz te uredbe ne bi smelo uporabljati za mikropodjetja, ki ponujajo le medosebne

komunikacijske storitve, neodvisne od številke. V skladu s sodno prakso Sodišča[56] je treba opredelitev malih in srednjih podjetij, ki vključuje mikropodjetja, razlagati ozko. Da bi se zajela samo podjetja, ki so dejansko samostojna mikropodjetja, je treba preučiti strukturo mikropodjetij, ki tvorijo gospodarsko skupino, katere moč presega moč mikropodjetja, in zagotoviti, da se opredelitvi mikropodjetja ne izogne zgolj zaradi formalnih razlogov.

(283) Za dokončno oblikovanje notranjega trga elektronskih komunikacij je treba odpraviti ovire in končnim uporabnikom tako omogočiti čezmejni dostop do elektronskih komunikacijskih storitev po vsej Uniji. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij ne bi smeli zavrniti ali omejiti dostopa ali diskriminirati končnih uporabnikov. Razlikovati pa bi moralo biti mogoče na podlagi prava Unije in znotraj njegovih meja, na primer ukrepov iz Uredbe (EU) 2022/612 za preprečevanje zlorabe ali nepravilne uporabe reguliranih maloprodajnih storitev gostovanja.

(284) Končni uporabniki so vse bolj izpostavljeni goljufivim dejavnostim, ki se izvajajo prek medosebnih komunikacijskih storitev. Več držav članic je uvedlo nacionalne ukrepe za boj proti razvijajočim se shemam goljufij, kot so slepljenje z identiteto kličočega, zvabljanje (phishing), prek SMS sporočil (smishing) in govorno (vishing). Vendar navedeni ukrepi ostajajo neusklajeni in odražajo predvsem nacionalne vidike, kar goljufom omogoča, da svoje dejavnosti prenesejo v jurisdikcije, v katerih take prakse niso učinkovito obravnavane. Urad za digitalna omrežja bi moral omogočati zbiranje ustreznih informacij in dobrih praks, da bi BEREC lahko izdal tehnične in pravne smernice o ukrepih, s katerimi bi se lahko končni uporabniki učinkovito zaščitili pred goljufivimi dejavnostmi v Uniji. Smernice BEREC-a bi morale državam članicam omogočiti, da sprejmejo usklajene ukrepe, ki se bodo izvajali z medosebnimi komunikacijskimi storitvami, ob polnem spoštovanju zakonodaje Unije o varstvu osebnih podatkov. Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za dopolnitev učinkovitosti ukrepov, ki so bili uvedeni z medosebnimi komunikacijskimi storitvami za zaščito končnih uporabnikov pred goljufivimi dejavnostmi.

(285) Glede na posebne vidike, povezane s prijavo pogrešanih otrok, bi bilo treba ohraniti obveznost držav članic, da zagotavljajo, da je na njihovem ozemlju na številki „116000“ dejansko na voljo dobro delujoča storitev za prijavo pogrešanih otrok. Države članice bi morale sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev, da je pri delovanju številke „116000“ dosežena zadostna raven kakovosti storitve.

(286) Vzporedno z dežurno številko za prijavo pogrešanih otrok „116000“ lahko države članice zagotovijo tudi, da imajo otroci dostop do otrokom prijazne telefonske številke za pomoč otrokom, ki potrebujejo varstvo in zaščito, z uporabo številke „116111“. Te države članice in Komisija bi morale poskrbeti za ozaveščanje med državljani, predvsem pa med otroci in v nacionalnih sistemih za zaščito otrok, o obstoju telefonske številke za pomoč „116111“.

(287) Za obravnavanje vprašanj javnega interesa v zvezi z uporabo storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke ter spodbujanje varstva pravic in svoboščin drugih bi morale države članice imeti možnost, da ob pomoči ponudnikov takih storitev pripravijo in razširjajo – ali poskrbijo, da jih drugi razširijo v njihovem imenu – informacije javnega interesa,

[56] Sodba Sodišča (sedmi senat) z dne 27. februarja 2014, HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/013 (ECLI: EU:C:2014:114).

povezane z uporabo takih storitev Moralo bi biti mogoče vključiti informacije javnega interesa glede najpogostejših kršitev in njihovih pravnih posledic, na primer glede kršitev avtorskih pravic, drugih nezakonitih načinov uporabe in razširjanja škodljivih vsebin, ter nasvete in možnosti zaščite pred tveganji za osebno varnost, na primer tiste, ki izhajajo iz razkritja osebnih podatkov v določenih okoliščinah, za zasebnost in osebne podatke ter razpoložljivost programske opreme, ki je enostavna za uporabo in nastavljiva, ali njenih različic, ki omogočajo zaščito otrok ali ranljivih oseb. Poleg tega bi bilo treba končne uporabnike opozoriti na tveganja za osebno varnost, zasebnost in osebne podatke pri uporabi storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev, vključno z zaščito pred goljufivimi dejavnostmi, ki se izvajajo prek navedenih storitev, ter jih obvestiti o tem, kako se lahko zaščitijo pred navedenimi tveganji. Informacije bi se lahko usklajevale s postopkom sodelovanja. Take informacije javnega interesa bi bilo treba po potrebi posodabljati ter jih predstaviti v lahko razumljivi obliki, kot to določi posamezna država članica, ter na spletnih mestih nacionalnega javnega organa Države članice bi morale imeti možnost, da ponudnikom storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke naložijo obveznost, da te standardizirane informacije vsem svojim uporabnikom posredujejo na način, ki se zdi primeren nacionalnim javnim organom Vendar razširjenje takih informacij ne bi smelo povzročati prevelikega bremena za ponudnike. Če ga, bi morale države članice zahtevati, da se tako razširjanje izvaja na način, ki ga ponudniki uporabljajo za komuniciranje s končnimi uporabniki med običajnim opravljanjem dejavnosti

(288) Če ni ustreznih pravil prava Unije, se vsebina, aplikacije in storitve štejejo za zakonite ali škodljive glede na nacionalno materialno in procesno pravo. Ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev bi morali delovati v skladu z zahtevami iz Uredbe (EU) 2022/2065, ne glede na to, ali so vsebina, aplikacije ali storitve zakonite ali škodljive. Ta uredba in Direktiva 2002/58/ES ne posegata v Uredbo (EU) 2022/2065, ki med drugim vključuje pravilo o izključnem prenosu podatkov za posredne ponudnike storitev, kot so določeni v navedeni uredbi.

(289) Končni uporabniki bi morali imeti možnost brezplačnega dostopa do služb za pomoč v sili prek komunikacij v sili in brez uporabe plačilnih sredstev, in sicer s katere koli naprave, ki omogoča medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke, tudi med potovanji znotraj Unije. Komunikacije v sili so komunikacijska sredstva, ki vključujejo govorne komunikacijske storitve, sporočanje, videokomunikacije ali druge vrste komunikacij, na primer besedilo v realnem času, storitve celotnega pogovora ali prenosa besedila. Države članice bi morale imeti – ob upoštevanju zmogljivosti in tehnične opreme centrov za obveščanje – možnost določiti, katere medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke so primerne za dostop do služb za pomoč v sili, poleg tega pa bi jim bilo treba omogočiti, da te možnosti za končne uporabnike invalide omejijo na govorne komunikacijske storitve in njihov ekvivalent ali po dogovoru z nacionalnimi centri za obveščanje uvedejo dodatne možnosti. Komunikacija v sili se lahko začne v imenu osebe prek sistema, vgrajenega v vozilo, kot je sistem eCall, kot je opredeljen v Uredbi (EU) 2015/758. Evropska denarnica za digitalno identiteto, izdana na podlagi Uredbe (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta[57], končnim uporabnikom omogoča dostop do digitalnega vozlišča

[57] Uredba (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES (UL L 257, 28.8.2014, str. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

za bistvene storitve. Zato morajo države članice zagotoviti, da bodo lahko tudi končni uporabniki vzpostavili komunikacijo v sili z uporabo svoje digitalne denarnice.

(290) Komunikacije v sili in informacije o lokaciji kličočega morajo biti nemudoma preusmerjene na najustreznejši center za obveščanje, da se omogočita ustrezno odgovarjanje na klice v sili in njihova obravnava. Učinkovito preusmerjanje komunikacij v sili bi bilo treba zagotoviti tudi v okviru tehnološke migracije z vodovno komutiranih tehnologij na paketno komutirane. Najustreznejši center za obveščanje običajno določi država članica na podlagi krajevne pristojnosti za obravnavo komunikacij v sili ali pristojnosti za obravnavo določene vrste komunikacije, na primer center za obveščanje, opremljen za obravnavanje besedilnega sporočanja v realnem času ali komunikacije v znakovnem jeziku. Medosebne komunikacijske storitve, zagotovljene s paketno komutiranimi tehnologijami, ki zagotavljajo govorne, besedilne – tudi besedilne storitve v realnem času – in video storitve, se lahko preusmerjajo v domeno javnega omrežja ali domeno centra za obveščanje. Čeprav komunikacija v sili doseže sistem centrov za obveščanje prek javnih omrežij, bo morda potrebno dodatno preusmerjanje znotraj omrežja IP centrov za obveščanje, da se doseže najustreznejši center za obveščanje, kar je odvisno od nacionalne organizacije centrov za obveščanje. Za zagotovitev razpoložljivosti učinkovitih komunikacij v sili, ki bi koristile vsem končnim uporabnikom, bi morale države članice zagotoviti pravočasno preusmerjanje vseh vrst komunikacij v sili in informacij o lokaciji kličočega, ki so določene na njihovem ozemlju, na najustreznejši center za obveščanje. Države članice bi morale imeti možnost, da odredijo dostop do služb za pomoč v sili prek komunikacij v sili iz medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, če nacionalni sistem centra za obveščanje omogoča prejemanje teh komunikacij s preusmerjanjem na najustreznejši center za obveščanje in prejemanje informacij o lokaciji kličočega. To lahko vključuje možnost, da država članica imenuje en prehod IP za sprejemanje sporočil v sili. Klub temu bi morali ponudniki obvestiti končne uporabnike, kadar ni podprt dostop do enotne evropske številke za klic v sili „112“ ali do informacij o lokaciji kličočega.

(291) Države članice bi morale razmisliti o tem, da bi bili centri za obveščanje sposobni opravljati komunikacije v sili v več kot enem jeziku.

(292) Države članice bi morale sprejeti posebne ukrepe za zagotovitev, da so službe za pomoč v sili, vključno z enotno evropsko številko za klic v sili „112“, enako dostopne za končne uporabnike invalide, zlasti gluhe, slušno prizadete, govorno prizadete in gluho-slepe končne uporabnike, ter v skladu z Direktivo (EU) 2019/882. Načelo enakovrednosti pomeni, da bi morali imeti končni uporabniki invalidi možnost dostopa do služb za pomoč v sili prek komunikacij v sili na način, ki je funkcionalno enakovreden načinu dostopa do služb za pomoč v sili, zagotovljenemu drugim končnim uporabnikom, zlasti s klicanjem na številko „112“ prek govornih storitev.

(293) Z informacijami o lokaciji kličočega, ki se uporabljajo za vse komunikacije v sili, se izboljšuje raven zaščite in varnosti končnih uporabnikov, pomagajo pa tudi pri izvajanju nalog služb za pomoč v sili, če prenos komunikacije v sili in povezanih podatkov zadevnim službam za pomoč v sili zagotavlja nacionalni sistem centrov za obveščanje. Sprejem in uporaba informacij o lokaciji kličočega, ki vključujejo tako informacije o lokaciji iz omrežja, kadar omrežje, ki zagotavlja povezljivost, navedene informacije zagotavlja ponudniku storitev ali centru za obveščanje, kot tudi izboljšane informacije o lokaciji kličočega iz mobilne naprave, kadar jih naprava radijske opreme omogoča za prenos, bi morala biti skladna z vsemi drugimi zahtevami prava Unije o obdelavi osebnih podatkov. Podjetja, ki zagotavljajo lokacijo iz omrežja, bi morala

informacije o lokaciji kličočega dati na voljo službam za pomoč v sili, takoj ko zadevna služba sprejme klic, ne glede na uporabljeno tehnologijo. Vendar pa se je pokazalo, da so lokacijske tehnologije v mobilnih napravah precej natančnejše in stroškovno učinkovitejše zaradi razpoložljivosti podatkov, ki jih zagotavljajo skupna evropska geostacionarna navigacijska storitev in satelitski sistem Galileo ter drugi globalni satelitski navigacijski sistemi, ter podatkov Wi-Fi. Zato bi morale informacije o lokaciji kličočega, pridobljene iz mobilnih naprav, dopolnjevati informacije o lokaciji iz omrežja, tudi če je lokacija, pridobljena iz mobilne naprave, na voljo šele po vzpostavitvi komunikacije v sili. Države članice bi morale zagotoviti, da se razpoložljive informacije o lokaciji kličočega, pridobljene iz mobilnih naprav, dajo na voljo najustreznejšemu centru za obveščanje. To morda ni vedno mogoče, na primer če lokacija ni na voljo na mobilni napravi ali prek uporabljene medosebne komunikacijske storitve ali če pridobitev teh informacij tehnično ni izvedljiva. Poleg tega bi morale države članice zagotoviti, da lahko centri za obveščanje pridobijo in upravljajo informacije o lokaciji kličočega, kadar je to izvedljivo. Pridobitev in prenos informacij o lokaciji kličočega bi morala biti brezplačna za končnega uporabnika in organ, ki obravnava komunikacijo v sili, ne glede na način pridobitve, na primer prek mobilne naprave ali omrežja, ali način prenosa, na primer prek govornega kanala, kratkega sporočila SMS ali na podlagi IP.

(294) Da bi se izboljšala raven zaščite in varnosti državljanov, ki potujejo v Uniji, bi bilo treba povečati ozaveščenost o enotni evropski številki za klic v sili „112“. V ta namen bi bilo treba državljane v celoti seznaniti, zlasti prek informacij na mednarodnih avtobusnih terminalih, železniških postajah, v pristaniščih ali na letališčih ter v telefonskih imenikih, gradivu za končne uporabnike in na računih, da se, ko potujejo po kateri koli državi članici, enotna evropska številka za klic v sili „112“ lahko uporablja kot enotna številka za klic v sili po vsej Uniji. Za to so v prvi vrsti odgovorne države članice, vendar bi morala Komisija še naprej podpirati in dopolnjevati pobude držav članic za povečanje ozaveščenosti glede enotne evropske številke za klic v sili „112“ in redno ocenjevati javno ozaveščenost o številki „112“ in razvoj njene uporabe.

(295) Za odzivanje na tehnološki razvoj v zvezi z dostopom do služb za pomoč v sili z uporabo digitalne denarnice, točnimi informacijami o lokaciji kličočega, enakovrednim dostopom za končne uporabnike invalide in preusmerjanjem klicev do najustreznejšega centra za obveščanje bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da z delegiranim aktom sprejme ukrepe, potrebne za zagotovitev učinkovitih komunikacij v sili v Uniji. Taki ukrepi ne bi smeli posegati v organizacijo služb za storitve v sili držav članic.

(296) Državljan v eni državi članici, ki mora vzpostaviti stik s službami za pomoč v sili v drugi državi članici, za zdaj tega ne more storiti, ker center za obveščanje v matični državi morda nima nobenih kontaktnih podatkov o centru za obveščanje v drugih državah članicah. Zato bi bilo treba vzdrževati varno podatkovno zbirko številk na ravni Unije, ki bi dosegla sisteme centrov za obveščanje v vsaki državi članici. V ta namen bi moral Urad za digitalna omrežja vzdrževati varno podatkovno zbirko številk E.164 za vzpostavitev stika s sistemi centrov za obveščanje države članice, da se zagotovi, da lahko centri za obveščanje v eni državi članici vzpostavijo stik s centrom za obveščanje v drugi državi članici.

(297) Ponudniki mobilnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke imajo pomembno vlogo v nacionalnih strategijah pripravljenosti, zato bi morali javna opozorila posredovati vsem zadevnim končnim uporabnikom. Za zadevne končne

uporabnike bi se morali šteti tisti, ki se nahajajo na geografskih območjih, na katera bi lahko v obdobju opozorila vplivale aktualne ali bližajoče se izredne razmere in nesreče, kot določijo pristojni organi.

(298) Kadar je zagotovljen dejanski doseg vseh zadevnih končnih uporabnikov ne glede na njihov kraj ali državo članico prebivališča in je dosežena najvišja raven varstva podatkov, bi države članice morale imeti možnost, da se javna opozorila posredujejo z uporabo evropskih denarnic za digitalno identiteto, izdanih na podlagi Uredbe (EU) št. 910/2014, pri čemer zagotovijo, da so državljani Unije med potovanjem po drugi državi članici učinkovito zaščiteni.

(299) Identifikacija izvora pomeni identifikacijske podatke izvora komunikacije ali končne točke elektronske komunikacijske storitve, kot je govor po IP v paketno komutiranih omrežjih, ki se lahko med vzpostavljanjem komunikacije prenesejo na terminal prejemnika ali končnega uporabnika. V vodovno komutiranih omrežjih je predstavitev številke kličočega klicanemu pred vzpostavitvijo klica znana kot identifikacija klicne linije.

(300) Pri identifikaciji izvora se lahko uporabljajo identifikatorji kot signalni protokoli, ki niso številke E.164 ali nacionalni načrti številčenja, za prenos identifikacije izvora komunikacije ali končne točke na terminalsko opremo klicanega ali prejemnika med vzpostavljanjem klica ali komunikacije. Ponudniki medomrežnega povezovanja, vključno s ponudniki tranzitnih storitev, bi morali v nacionalnih in mednarodnih sporazumih o medomrežnem povezovanju zagotoviti prenos avtentičnih podatkov o identifikaciji izvora ali identifikaciji klicne linije v skladu z nacionalnimi ali mednarodnimi predpisi ali pravili zadevnih držav.

(301) Treba je zaščititi pravico kličočega, da zavrne prikaz identifikacije klicne linije/izvora, in pravico klicanega, da zavrne klice z neprepoznanih klicnih linij. Nekateri končni uporabniki, zlasti telefonske številke za klice v sili in podobne organizacije, želijo zagotoviti anonimnost kličočih.

(302) Center za obveščanje, ki pri odzivu na komunikacijo v sili prikaže generično identifikacijo klicne linije, se ne bi smel šteti za neprepoznano klicno linijo.

(303) Kar zadeva prikaz identifikacije priključka, je treba zaščititi pravico in legitimne interese klicanega, da zavrne prikaz identifikacije priključka, na katerega je kličoči dejansko priključen.

(304) Uporaba posebne kode ali predpone ne bi smela razbremeniti pravnih ali fizičnih oseb, ki pošiljajo klice za neposredno trženje, obveznosti, da prikažejo identifikacijo klicne linije ali izvora.

(305) V posebnih primerih pa je prikrivanje prikaza identifikacije klicne linije upravičeno. Pravice končnih uporabnikov do zasebnosti in varstva osebnih podatkov v zvezi z identifikacijo klicne linije/izvora bi bilo treba omejiti, kadar je to potrebno za sledenje zlonamernim in nadležnim klicem na podlagi pritožbe zoper tako uporabo pri pristojnih organih ali kadar izvirajo iz komunikacije v sili, ter v zvezi z identifikacijo klicne linije ali izvora in podatki o lokaciji, kadar je to potrebno, da se službam za pomoč v sili in centrom za obveščanje omogoči učinkovito odgovarjanje na komunikacije v sili in njihovo obravnavo.

(306) Obstaja tehnologija, ki ponudnikom elektronskih komunikacijskih storitev omogoča, da končnim uporabnikom na različne načine omejijo sprejemanje zlonamernih, nadležnih ali drugih goljufivih klicev, vključno z blokiranjem tihih klicev, in pristojnim organom pomagajo pri sledenju takih klicev. Ti klici bi lahko vključevali

klice z neveljavnih številk, tj. številk, ki ne obstajajo v načrtu številčenja, ali veljavnih številk, ki niso dodeljene ponudniku medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke ali končnemu uporabniku. Ponudniki javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev bi morali zaščititi končne uporabnike tako, da bi jim brezplačno ponudili možnost, da zahtevajo blokiranje takih klicev, kadar je to tehnično izvedljivo, ali ustavitev samodejne podaje klicev na terminalsko opremo končnega uporabnika s strani tretje osebe. V ta namen bi morali ponudniki uporabljati najsodobnejšo tehnologijo, kot so rešitve za avtentikacijo. Ponudniki bi morali končne uporabnike o obstoju takih funkcij obvestiti z informacijami, priloženimi pogodbi, in na druge načine, na primer z objavo na svoji spletni strani, kadar je to primerno. Možnost blokiranja neželenih klicev bi se morala šteti za tehnično izvedljivo, razen če ponudnik dokaže objektivne tehnične ovire, ki lahko obstajajo, na primer v omrežjih PSTN. Ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, bi morali imeti možnost, da sprejmejo ukrepe za avtentikacijo, da preverijo uporabnike v skladu z Direktivo (EU) 2022/2555.

(307) Javno dostopni imeniki zajemajo vse imenike ali storitve, ki vsebuje informacije o končnih uporabnikih, kot so telefonske številke (vključno z mobilnimi telefonskimi številkami), elektronski naslovi in kontaktni podatki, ter vključuje imeniške storitve. Glavna funkcija imeniških storitev je omogočati identifikacijo takih oseb. Vse večja razpoložljivost in uporaba digitalnih alternativ, kot so spletni iskalniki, družbeni mediji in spletni imeniki, ki ponujajo posodobljen način iskanja kontaktnih podatkov, ne upravičujeta ohranitve obveznosti ponudnikov medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke. Poleg tega so številne imeniške storitve zdaj na voljo kot aplikacije ali na spletu, kar uporabnikom omogoča digitalno iskanje informacij. Poleg tega je za zagotovitev visoke ravni varstva pravice do zasebnosti in varstva osebnih podatkov primerno, da se končne uporabnike, ki so fizične osebe, zaprosi za privolitev, preden se njihovi osebni podatki vključijo v imenik. Za razliko od fizičnih oseb bi bilo treba zaščititi tudi zakonite interese pravnih subjektov, povezane z vključitvijo njihovih podatkov v imenik. Pri uporabi Direktive 2002/58/ES so se pokazale različne prakse v državah članicah glede izbire končnih uporabnikov, ki so fizične osebe, za vključitev njihovih osebnih podatkov v imenik. Države članice včasih določijo, da imajo končni uporabniki pravico nasprotovati vključitvi svojih osebnih podatkov v nacionalno zakonodajo ali da se preklic privolitve fizične osebe ne deli s tretjimi osebami, ki obdelujejo osebne podatke iz imenikov, kar lahko ne le zniža raven varstva po vsej Uniji, temveč tudi izpostavi končne uporabnike goljufivim praksam zlonamernih akterjev. Zahteva za privolitev, tudi za izmenjavo kontaktnih podatkov v elektronski ali papirni obliki, ne glede na ponudnika, bi morala biti v skladu z Uredbo (EU) 2016/679.

(308) V skladu s cilji Listine in obveznostmi iz Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov bi moral regulativni okvir zagotoviti, da bi imeli vsi končni uporabniki, tudi invalidi, starejši ljudje in uporabniki s posebnimi socialnimi potrebami, enostaven in enakovreden dostop do cenovno dostopnih visokokakovostnih storitev ne glede na kraj prebivališča v Uniji. Izjava 22, priložena Amsterdamski pogodbi[58], določa, da morajo institucije Unije pri pripravi ukrepov iz člena 114 PDEU upoštevati potrebe invalidov.

(309) Da bi se končnim uporabnikom invalidom zagotovile možnosti izkoriščanja prednosti konkurence in izbire ponudnikov storitev, kot jih ima večina končnih uporabnikov, bi

[58] UL C 340, 10.11.1997, str. 115, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/ams/fna_1/dcl_22/sign.

morali pristojni organi, kadar je to primerno in ob upoštevanju nacionalnih pogojev ter po posvetovanju s končnimi uporabniki invalidi, opredeliti zahteve glede varstva potrošnikov v primeru končnih uporabnikov invalidov, ki jih morajo izpolniti ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev. Takšne zahteve lahko vključujejo zlasti zahtevo, da morajo ponudniki končnim uporabnikom invalidom zagotoviti, da lahko uporabljajo njihove storitve pod enakimi pogoji, vključno s cenami, tarifami in kakovostjo, kot jih imajo drugi končni uporabniki, ne glede na kakršne koli dodatne stroške, ki jih imajo ti ponudniki. Pristojni organi bi morali pri sprejemanju ukrepov za enakovreden dostop in izbiro spodbujati skladnost z ustreznimi standardi in specifikacijami, določenimi v skladu z določbami te uredbe o standardizaciji. Zahteve glede varstva potrošnikov za končne uporabnike invalide se lahko uporabljajo tudi za veleprodajne dogovore med ponudniki. Da bi preprečili nalaganje prevelikih bremen ponudnikom storitev, bi morali pristojni organi preveriti, ali je cilja enakovrednega dostopa in ponudbe mogoče doseči brez takih ukrepov.

(310) Končnim uporabnikom bi bilo treba za radijski sprejem v novih vozilih kategorije M in sprejem digitalne televizije zagotoviti interoperabilnost vse opreme, ki se prodaja v Uniji. Države članice bi morale imeti možnost zahtevati minimalne harmonizirane standarde za tako opremo. Taki standardi bi se lahko občasno prilagajali glede na tehnološki in tržni razvoj.

(311) Kadar se države članice odločijo sprejeti ukrepe v skladu z Direktivo (EU) 2015/1535 za interoperabilnost potrošniških radijskih sprejemnikov, bi moral biti vpliv na trg radijskih sprejemnikov majhne vrednosti omejen, radijski sprejemniki pa bi morali biti sposobni sprejemati in reproducirati radijske storitve, ki se zagotavljajo prek digitalne prizemne radiodifuzije ali omrežij IP, da se ohrani interoperabilnost. To lahko tudi izboljša javno varnost, saj uporabnikom omogoča, da se pri dostopanju do informacij o izrednih razmerah in njihovem prejemanju v državah članicah zanašajo na širši razpon tehnologij.

(312) Določbe o interoperabilnosti potrošniške radijske in televizijske opreme ne preprečujejo, da bi bili avtomobilski radijski sprejemniki v novih vozilih kategorije M sposobni sprejemati in reproducirati radijske storitve, ki se zagotavljajo prek analogne prizemne radiodifuzije, in te določbe državam članicam ne preprečujejo, da bi uvedle obveznosti za zagotovitev, da so radijski sprejemniki sposobni sprejemati in reproducirati analogne prizemne radiodifuzijske signale

(313) Brez poseganja v pravo Unije ta uredba državam članicam ne preprečuje, da bi sprejele tehnične predpise o digitalni prizemni televizijski opremi ter tako pripravile prehod na nove standarde prizemne radiodifuzije za potrošnike in preprečile dobavo opreme, ki ne bi bila skladna s standardi, ki naj bi bili uvedeni.

(314) Države članice bi morale še naprej imeti možnost, da za podjetja, ki so v njihovi pristojnosti, določijo sorazmerne obveznosti prenosa v interesu legitimne javne politike, vendar bi se morale take obveznosti naložiti samo, kadar je to potrebno za izpolnitev ciljev v splošnem interesu, ki jih države članice jasno opredelijo v skladu s pravom Unije, cilji pa bi morali biti sorazmerni in pregledni. Obveznosti prenosa bi moralo biti mogoče uporabljati za določene radijske in televizijske radiodifuzijske kanale in dopolnilne storitve, ki jih zagotavlja določen ponudnik medijskih storitev. Obveznosti, ki jih naložijo države članice, bi morale biti sorazmerne in pregledne glede na jasno opredeljene cilje splošnega interesa. Države članice bi morale v svojem nacionalnem pravu zagotoviti objektivno utemeljitev obveznosti prenosa, ki jih naložijo, za zagotovitev, da bodo te obveznosti pregledne, sorazmerne in jasno

opredeljene. Obveznosti bi morale biti določene tako, da bi zagotavljale zadostne spodbude za učinkovite naložbe v infrastrukturo.

(315) Elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki se uporabljajo za distribucijo radijske ali televizijske radiodifuzije javnosti, vključujejo kabelska, IPTV, satelitska in prizemna radiodifuzijska omrežja. Vključujejo lahko tudi druga omrežja, če veliko število končnih uporabnikov taka omrežja uporablja kot glavno sredstvo za sprejemanje radijske in televizijske radiodifuzije. Obveznosti prenosa za prenose analogne televizijske radiodifuzije bi bilo treba predvideti le, kadar bi neobstoj take obveznosti povzročil znatne motnje za veliko število končnih uporabnikov ali kadar za določene televizijske radiodifuzijske kanale ni drugih sredstev prenosa. Obveznosti prenosa lahko vključujejo prenos storitev, ki so posebej namenjene omogočanju enakovrednega dostopa za končne uporabnike invalide. Ustrezno dopolnilne storitve vključujejo storitve, ki izboljšujejo dostopnost za končne uporabnike invalide, kot so videotekst, podnaslavljanje za končne uporabnike, ki so gluhi ali naglušni, zvočni opis, govorjeni podnapisi in tolmačenje v znakovni jezik, in bi lahko po potrebi vključevale dostop do povezanih surovih podatkov. Zaradi vse obsežnejšega zagotavljanja in sprejemanja storitev povezane televizije ter stalnega pomena EPG za izbiro končnih uporabnikov je prenos programskih podatkov, potrebnih za podpiranje funkcionalnosti povezane televizije in EPG, mogoče vključiti v obveznosti prenosa. Moralo bi biti mogoče, da taki programski podatki vključujejo informacije o vsebini programa in o dostopu do te vsebine, ne pa same vsebine programa.

(316) Države članice bi morale pregledati obveznosti prenosa ob upoštevanju tehnološkega in tržnega razvoja ter za zagotovitev, da so še naprej sorazmerne s cilji, ki jih je treba doseči. Takšne obveznosti bi lahko po potrebi vključevale sorazmerno plačilo, ki bi moralo biti določeno v nacionalnem pravu. V takem primeru bi bilo treba v nacionalnem pravu določiti metodologijo, ki bi se uporabljala za izračun primernega plačila. Ta metodologija ne bi smela biti neskladna s popravnimi ukrepi za dostop, ki jih lahko nacionalni regulativni organi naložijo ponudnikom storitev prenosa, ki se uporabljajo za radiodifuzijo, ki so bili določeni kot ponudniki s pomembno tržno močjo. Kadar pa je v pogodbi z določenim trajanjem določena drugačna metodologija, bi moralo biti mogoče to metodologijo izjemoma uporabljati še naprej do konca obdobja trajanja pogodbe. Če ni nacionalnih določb o plačilu, bi morali imeti ponudniki radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih kanalov in ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij, ki se uporabljajo za prenos teh radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih kanalov, možnost skleniti pogodbeni dogovor o sorazmernem plačilu.

(317) Regulativni okvir in njegove strukture upravljanja, vključno s Komisijo, nacionalnimi regulativnimi in drugimi pristojnimi organi, BEREC-om in Uradom BEREC, so prinesli dobre rezultate v smislu harmonizacije notranjega trga. Vendar so nacionalni trgi še vedno razdrobljeni, notranji trg elektronskih omrežij in storitev pa še ni vzpostavljen. To vpliva na ponudnike elektronskih komunikacij, ki poslujejo čezmejno ali so dejavni v številnih državah članicah, tudi kadar obstajajo smernice BEREC-a. V vrednotenju so bila opredeljena zlasti tri problematična vprašanja, in sicer, prvič, močan nacionalni vpliv na BEREC, ki bi lahko vplival na učinek njegovih rezultatov na notranji trg, drugič, asimetrična razširitev pristojnosti nacionalnih regulativnih organov, ki ustvarja nedoslednosti v prispevkih nacionalnih regulativnih organov k delu BEREC-a, ter tretjič, omejitve virov in strukturne pomanjkljivosti, ki vplivajo na zmožnost BEREC-a, da opravlja naloge, ki so mu dodeljene. Zato se mora okvir upravljanja razvijati tako, da bo podpiral dokončno oblikovanje notranjega trga elektronskih komunikacij po vsej Uniji z zagotavljanjem doslednih pristopov pri

uporabi pravil ter večjega usklajevanja med nacionalnimi regulativnimi in drugimi pristojnimi organi na nacionalni ravni, med organi in uradi Unije na ravni Unije ter med nacionalno ravnjo in ravnjo Unije.

(318) Nekatere naloge bi morali opravljati le nacionalni regulativni organi, in sicer organi, ki so neodvisni od sektorja in od kakršnih koli zunanjih posegov ali političnih pritiskov. Za zagotovitev, da so vsi nacionalni regulativni organi pristojni za izvajanje potrebnih nalog in da rezultati BEREC-a dobro predstavljajo stališče držav članic, bi bilo treba te naloge razširiti na primer na naloge, povezane z obravnavo uradnih obvestil in postopkom izdaje enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev v okviru režima odobritve, naloge, povezane z izvajanjem ukrepov za prehod na optična omrežja, ali naloge, povezane s podporo za pripravljenost in odpornost. Glede na njihovo strokovno znanje na področju regulacije trga in konkurence bi morali biti nacionalni regulativni organi zlasti pristojni za odločanje o oblikovanju trga in konkurenčnih vidikih postopkov dodeljevanja spektra. Če ni drugače določeno, bi morale države članice imeti možnost, dodeliti druge regulativne naloge, določene v tej uredbi, bodisi nacionalnim regulativnim organom bodisi drugim pristojnim organom. Države članice bi si morale prizadevati za stabilnost pristojnosti nacionalnih regulativnih organov, kar zadeva naloge, ki so bile dodeljene ob prenosu regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije, zlasti tistih, ki so povezane s konkurenco na trgu ali vstopom na trg. Kadar so naloge dodeljene drugim pristojnim organom, bi se morali ti drugi pristojni organi pred sprejetjem odločitev posvetovati z nacionalnimi regulativnimi organi. V skladu z načelom dobrega sodelovanja bi si morali nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri opravljanju svojih nalog izmenjevati informacije.

(319) Države članice bi morale Komisijo obvestiti o identiteti nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov. Organi, pristojni za podeljevanje pravic poti, bi morali imeti možnost, da zahtevo glede obveščanja izpolnijo s sklicevanjem na enotno informacijsko točko, vzpostavljeno na podlagi Uredbe (EU) 2024/1309.

(320) V skladu z načelom ločevanja regulativnih in operativnih funkcij bi morale države članice zagotoviti neodvisnost nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov, da bi zagotovile nepristranskost njihovih odločitev. Ta zahteva po neodvisnosti ne posega v institucionalno avtonomijo in ustavne obveznosti držav članic niti v načelo nevtralnosti v zvezi s pravom držav članic o lastninskih razmerjih iz člena 345 PDEU.

(321) Za zagotovitev učinkovite uporabe regulativnega okvira ter povečanje njegove pristojnosti in predvidljivosti njegovih odločitev bi moral biti nacionalni regulativni organ zaščiten pred zunanjimi posegi ali političnimi pritiski, ki bi lahko ogrozili njegovo neodvisno oceno zadev, ki jih obravnava. Zaradi takšnega zunanjega vpliva ni primerno, da bi nacionalni zakonodajni organ deloval kot nacionalni regulativni organ v regulativnem okviru. V ta namen bi morale države članice že na začetku določiti pravila o razlogih za razrešitev vodje nacionalnega regulativnega organa, da se odpravi kakršen koli razumen dvom v neodvisnost tega organa in v njegovo zavarovanost od zunanjih dejavnikov. V izogib arbitrarnim razrešitvam bi moral imeti razrešeni član pravico, da zahteva, da pristojna sodišča preverijo, ali obstajajo utemeljeni razlogi za razrešitev, kot so določeni v tej uredbi. Razrešitev bi se morala nanašati samo na osebne ali poklicne kvalifikacije vodje ali člana. Pomembno je, da imajo nacionalni regulativni organi svoj proračun, ki jim omogoča predvsem zaposlitev zadostnega števila kvalificiranega osebja. Za zagotovitev preglednosti bi bilo treba ta proračun vsako leto objaviti. V okviru svojega proračuna bi morali imeti avtonomijo pri upravljanju svojih človeških virov in finančnih sredstev. Za zagotovitev

nepristranskosti bi morale države članice, ki ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki prispevajo v proračun nacionalnih regulativnih ali drugih pristojnih organov prek upravnih dajatev, poskrbeti za učinkovito strukturno ločevanje dejavnosti, ki so povezane z izvajanjem lastništva ali nadzora, in dejavnosti, ki so povezane z nadzorom proračuna.

(322) Treba je nadalje okrepiti neodvisnost nacionalnih regulativnih organov, da bi se zagotovila zavarovanost njihovega vodstva in članov od zunanjih pritiskov, in sicer z določitvijo minimalnih kvalifikacij, potrebnih za imenovanje, in minimalnega trajanja njihovega mandata. Poleg tega bi morale države članice razmisliti o omejitvi možnosti podaljšanja mandata vodje ali članov upravnega odbora ter določiti ustrezen sistem rotacije za upravni odbor in višje vodstvo, da se zmanjša tveganje regulativne zlorabe, zagotovi kontinuiteta in okrepi neodvisnost. To bi se lahko na primer uredilo tako, da se prvi člani kolegijskega organa imenujejo za različno dolga obdobja, zato da se njihovi mandati in mandati njihovih naslednikov ne bi iztekli ob istem času.

(323) Nacionalni regulativni organi bi morali odgovarjati za to, kako opravljajo svoje naloge, in o tem poročati. Praviloma bi morali poročati letno in ne na podlagi *ad hoc* zahtevkov za poročanje, ki bi lahko omejili neodvisnost organov ali jih ovirali pri opravljanju nalog, če so nesorazmerni.

(324) Nacionalni regulativni organi bi morali imeti ustrezne finančne in človeške vire za izvajanje dodeljenih nalog. Za okrepitev BEREC-a, njegovo večjo reprezentativnost ter zaščito njegovega strokovnega znanja, izkušenj in poznavanja specifičnih razmer v celotnem spektru nacionalnih trgov bi morala vsaka država članica zagotoviti, da ima njen nacionalni regulativni organ ustrezne finančne in človeške vire, ki so potrebni za popolno sodelovanje pri delu BEREC-a.

(325) BEREC je Komisija prvič ustanovila leta 2002[59] kot svojo strokovno delovno skupino, tj. Evropsko skupino regulatornih organov za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, da bi svetovala in pomaga Komisiji pri utrjevanju notranjega trga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev z zagotavljanjem razvoja dosledne regulativne prakse in dosledne uporabe regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije. Z Uredbo (ES) št. 1211/2009 Evropskega parlamenta in Sveta[60] je bil BEREC ustanovljen kot organ Unije, sestavljen iz nacionalnih regulativnih organov, ki je nadomestil Evropsko skupino regulatornih organov za elektronska komunikacijska omrežja in storitve in ga podpira Urad, organ Skupnosti s pravno osebnostjo, ustanovljen za opravljanje nalog iz navedene uredbe, zlasti zagotavljanje storitev strokovne in upravne podpore BEREC-u. Da bi lahko Urad učinkovito podpiral BEREC, mu je bila dodeljena pravna, upravna in finančna avtonomija. Z Uredbo (EU) 2018/1971 je bila ustanovljena Agencija za podporo BEREC-u (v nadaljnjem besedilu: Urad BEREC) kot agencija Unije za podporo BEREC-u. Na splošno je vrednotenje BEREC-a in Urada BEREC pokazalo, da sta bila oba učinkovita pri izpolnjevanju svojih nalog in ciljev, zato je ureditev dobro delovala in jo je mogoče ohraniti.

---

59 Sklep Komisije 2002/627/ES z dne 29. julija 2002 o ustanovitvi Evropske skupine regulatornih organov za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL L 200, 30.7.2002, str. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/627/oj).

60 Uredba (ES) št. 1211/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Urada (UL L 337, 18.12.2009, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1211/oj).

(326) BEREC bi moral za opravljanje svojih nalog združiti strokovno znanje nacionalnih regulativnih organov in osebja Urada za digitalna omrežja. Prizadevati bi si moral, da bi zagotovil, da pri izpolnjevanju njegovih regulativnih nalog in njegovem delovanju sodelujejo vsi nacionalni regulativni organi.

(327) BEREC deluje kot forum za sodelovanje med nacionalnimi regulativnimi organi ter med nacionalnimi regulativnimi organi in Komisijo pri izvrševanju vseh njihovih odgovornosti na podlagi regulativnega okvira Unije. Evropski parlament, Svet in Komisija BEREC uporabljajo tudi kot organ za razmislek, razpravo in svetovanje na področju elektronskih komunikacij.

(328) BEREC bi moral pomagati in svetovati institucijam Unije in nacionalnim regulativnim organom, med drugim o zadevnem regulativnem učinku vprašanj, ki se nanašajo na vsesplošno dinamiko digitalnih trgov, ali pri njihovih odnosih, razpravah in izmenjavah dobrih regulativnih praks s tretjimi osebami ter pri razširjanju teh praks tretjim osebam. Poleg svojega prispevka k javnemu posvetovanju Komisije bi moral Komisiji na zahtevo svetovati tudi pri pripravi zakonodajnih predlogov. Poleg tega bi moral imeti možnost, da na njuno zahtevo ali na lastno pobudo svetuje Evropskemu parlamentu in Svetu.

(329) Glede na vse večjo konvergenco med sektorji elektronskih komunikacijskih storitev in horizontalno razsežnost regulativnih vprašanj, povezanih z njihovim razvojem, bi morala BEREC in Urad za digitalna omrežja, brez poseganja v njihovo vlogo, sodelovati z nacionalnimi regulativnimi organi, drugimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi skupinami Unije, zlasti z Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra, Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ustanovljenim z Uredbo (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta[61], Evropskim odborom za varstvo podatkov, ustanovljenim z Uredbo (EU) 2016/679, skupino evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve, ustanovljeno z Direktivo 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta[62], Agencijo Evropske unije za varnost omrežij in informacij, ustanovljeno z Uredbo (EU) št. 526/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, Agencijo za evropski GNSS, ustanovljeno z Uredbo (EU) št. 912/2010 Evropskega parlamenta in Sveta[63], mrežo za sodelovanje na področju varstva potrošnikov, ustanovljeno na podlagi Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta[64], Evropsko mrežo za konkurenco in evropskimi organizacijami za standardizacijo ter z obstoječimi odbori (npr. Odborom za komunikacije in Odborom za radijski spekter). Kadar je to ustrezno, bi morala BEREC in Urad BEREC tudi sodelovati z ustreznimi

---

61 Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

62 Uredba (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o Agenciji Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) in o certificiranju informacijske in komunikacijske tehnologije na področju kibernetske varnosti ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 526/2013 (Akt o kibernetski varnosti) (UL L 151, 7.6.2019, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

63 Uredba (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi Vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU (UL L 170, str. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

64 Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 345, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj).

pristojnimi organi držav članic, ki so odgovorni za konkurenco, varstvo potrošnikov, kibernetsko varnost in varstvo podatkov, ter s pristojnimi organi tretjih držav, zlasti regulativnimi organi, ki so pristojni na področju elektronskih komunikacij, ali skupinami takih organov ter z mednarodnimi organizacijami, kadar je to potrebno za opravljanje njunih nalog. BEREC bi moral imeti tudi možnost, da se na podlagi javnih posvetovanj posvetuje z zainteresiranimi stranmi.

(330) BEREC je kot tehnični organ s strokovnim znanjem o elektronskih komunikacijah, ki ga sestavljajo predstavniki nacionalnih regulativnih organov in Komisije, najprimernejši, da se mu zaupajo naloge, kot sta prispevanje k učinkovitim postopkom na notranjem trgu za osnutke nacionalnih ukrepov v zvezi z regulacijo trga ter zagotavljanje potrebnih smernic nacionalnim regulativnim in drugim pristojnim organom, da se zagotovijo skupna merila in dosleden regulativni pristop. Urad za digitalna omrežja bi moral biti opremljen za podporo BEREC-u pri vseh njegovih regulativnih nalogah. To ne posega v naloge, določene za nacionalne regulativne organe, ki so najbližji trgom elektronskih komunikacij in svojim lokalnim razmeram.

(331) Da bi BEREC prispeval k ciljem te uredbe, bi moral poleg svojih sedanjih nalog spodbujati učinkovito sodelovanje med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in podjetji, dejavnimi v tesno povezanih sektorjih, in sicer z izdajo smernic o olajševanju sodelovanja v ekosistemu pri tehničnih in gospodarskih zadevah, povezanih z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih storitev ali storitev informacijske družbe ter inovativnih izdelkov in storitev, zlasti v korist končnih uporabnikov, v skladu s pravili konkurenčnega prava. BEREC bi bilo treba pooblastiti tudi za nove naloge v zvezi z odpornostjo in pripravljenostjo, vključno s sprejetjem načrta Unije za pripravljenost na digitalne infrastrukture, ki ga pripravi Urad za digitalna omrežja. BEREC bi moral sprejeti tudi smernice o tehničnih in pravnih ukrepih, s katerimi bi se lahko končni uporabniki učinkovito zaščitili pred goljufivimi dejavnostmi v Uniji.

(332) Člane Odbora regulatorjev BEREC-a bi morali imenovati nacionalni regulativni organi, običajno izmed vodij nacionalnega regulativnega organa ali članov njegovega kolegijskega organa. Sistem rotacije predsednika Odbora regulatorjev BEREC-a je namenjen zagotovitvi kontinuitete dela BEREC-a. Spodbuja se tudi kroženje vlog podpredsednikov.

(333) BEREC bi moral imeti možnost, da deluje v interesu Unije, neodvisno od vseh zunanjih vplivov, vključno s političnim pritiskom ali gospodarskim vmešavanjem. Zato je treba zagotoviti, da obstajajo najvišja jamstva o osebnostni in funkcionalni neodvisnosti oseb, imenovanih v Odbor regulatorjev. Vodja nacionalnega regulativnega organa, član njegovega kolegijskega organa ali njuni namestniki imajo takšno raven osebnostne in funkcionalne neodvisnosti. Konkretneje, njihovo delovanje bi moralo biti neodvisno in objektivno, pri opravljanju svojih funkcij ne bi smeli zahtevati ali sprejemati navodil ter bi morali biti zaščiteni pred samovoljno razrešitvijo. Funkcijo nadomestnega člana Odbora regulatorjev bi lahko opravljali tudi vodja nacionalnega regulativnega organa, član njegovega kolegijskega organa, njun namestnik ali drug član osebja nacionalnega regulativnega organa, ki deluje v imenu člana Odbora regulatorjev ter v skladu z njegovim mandatom.

(334) BEREC bi moral zagotavljati strokovno znanje in ustvarjati zaupanje na podlagi svoje neodvisnosti, kakovosti svojega svetovanja in informacij, preglednosti svojih postopkov in načinov delovanja ter prizadevnosti pri opravljanju nalog. Neodvisnost

BEREC-a njegovemu Odboru regulatorjev ne bi smela preprečevati, da bi svetoval na podlagi osnutkov, ki jih pripravijo delovne skupine pod njegovim vodstvom.

(335) Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra je bila prvič ustanovljena s Sklepom 2002/622/ES, da bi prispevala k razvoju notranjega trga in podprla razvoj politike radiofrekvenčnega spektra na ravni Unije. Sklep 2002/622/ES je bil pozneje nadomeščen s Sklepom Komisije z dne 11. junija 2019. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra pomaga in svetuje Komisiji pri vprašanjih politike radiofrekvenčnega spektra. Med njimi so razpoložljivost radiofrekvenčnega spektra, koordinacija in razporejanje radiofrekvenčnega spektra, zbiranje informacij v zvezi z razporeditvijo, razpoložljivostjo in uporabo radiofrekvenčnega spektra, postopki za podeljevanje pravic za uporabo radiofrekvenčnega spektra, prerazporeditev, premestitev, vrednotenje in učinkovita raba radiofrekvenčnega spektra ter varovanje zdravja ljudi. Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra svetuje Evropskemu parlamentu in Svetu na njuno zahtevo glede zadev v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom. Postala je forum za koordinacijo izvajanja obveznosti držav članic v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom iz Direktive (EU) 2018/1972 in ima osrednjo vlogo na področjih, ki so bistvena za notranji trg, kot sta čezmejna koordinacija in standardizacija radiofrekvenčnega spektra.

(336) Na splošno so rezultati delovne Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra zagotovili dragocene informacije za nadaljnje premisleke Komisije, prispevali k razvoju notranjega trga in podprli razvoj politike Unije na področju radijskega spektra, deležniki pa so jih pozdravili. Vendar Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra v svojih mnenjih ni v celoti izkoristila svojega mandata za svetovanje institucijam Unije o širših vidikih politike radiofrekvenčnega spektra na splošno (npr. gospodarska, politična, kulturna, strateška, varnostna, zdravstvena in socialna vprašanja), delno zaradi pomanjkanja ustrezne podporne strukture. Tesno sodelovanje med BEREC-om in Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra pri vprašanjih radiofrekvenčnega spektra, ki imajo regulativne posledice, predvidene v Direktivi (EU) 2018/1972, je bilo v praksi omejeno na nekaj skupnih mnenj ali poročil. BEREC in Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra sta se pri vsebinskem delu zanašala na vire svojih članov, kar pomeni, da se vse omejitve, ki jih imajo nacionalni organi, ne glede na to, ali gre za proračunske, kadrovske ali delovne obremenitve, odražajo v njihovi zmožnosti, da učinkovito prispevajo k delu BEREC-a in Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra.

(337) Nove naloge iz te uredbe, na primer na področju uporabe radiofrekvenčnega spektra s strani satelitov in v postopku na enotnem trgu spektra, zahtevajo okrepitev Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra. Razviti bi se morala iz svetovalne skupine Komisije, da bi postala podobna BEREC-u, z ustrezno upravno in strokovno podporo Urada za digitalna omrežja. S to uredbo se tako ustanavlja Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, ki nadomešča Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra bi moral še naprej imeti svetovalno vlogo pri razvoju politike radiofrekvnečnega spektra v Uniji. Komisija, Evropski parlament ali Svet lahko od Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra kadar koli zahtevajo, da sprejme mnenje ali poročilo o katerem koli vprašanju politike radiofrekvenčnega spektra. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra bi moral v svojih mnenjih med drugim upoštevati tehnične, gospodarske, politične, kulturne, strateške, zdravstvene in socialne vidike ter različne potencialno nasprotujoče si potrebe uporabnikov radiofrekvenčnega spektra, da bi zagotovil pravično,

nediskriminatorno in sorazmerno ravnovesje. Poleg tega bi moral prevzeti nove naloge v skladu s to uredbo.

(338) Ker naloge, povezane s politiko radiofrekvenčnega spektra, zahtevajo strokovno znanje različnih nacionalnih pristojnih organov, odgovornih za vprašanja spektra, vključno z organi, ki sprejemajo politične odločitve, nalog Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ni mogoče prenesti na BEREC, ki ga sestavljajo nacionalni regulativni organi, ki nimajo nujno pristojnosti na področju politike spektra.

(339) Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra bi morali sestavljati Odbor Organa in delovne skupine. Delovne skupine bi morale pripravljalno delo za posvetovanje Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra opravljati podobno kot podskupine Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra.

(340) Odbor Organa bi moral vključevati strokovnjake na visoki ravni iz držav članic, ki bi bili odgovorni za strateško politiko radiofrekvenčnega spektra. Ti strokovnjaki bi lahko prihajali iz nacionalnih regulativnih ali drugih pristojnih organov. Na sestankih Organa bi morale nacionalne delegacije predstaviti konsolidirano in usklajeno nacionalno stališče, ne glede na to, ali si odgovornost za radiofrekvenčni spekter delijo različni nacionalni organi, ne le v zvezi z notranjim trgom, temveč tudi v zvezi s politikami javnega reda, javne varnosti, civilne zaščite in obrambe, saj lahko take politike vplivajo na organizacijo radiofrekvenčnega spektra kot celote.

(341) Sedanji dogovor Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, da ima predsednik dveletni mandat in da ga ob koncu mandata nadomesti podpredsednik, se je izkazal za koristnega pri zagotavljanju kontinuitete dela Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra. Zato bi se morala podobna ureditev nadaljevati za predsednika in podpredsednika Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra.

(342) Konferenco CEPT bi bilo treba povabiti kot opazovalko dela Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, saj njegove dejavnosti pomembno vplivajo na radiofrekvenčni spekter na vseevropski ravni ter ima skupaj s svojimi pridruženimi organi obsežno tehnično strokovno znanje na področju upravljanja radiofrekvenčnega spektra. Opiranje na strokovno znanje konference CEPT je primerno tudi na podlagi mandatov, ki so ji bili podeljeni z Odločbo 676/2002/ES, za razvoj tehničnih izvedbenih ukrepov na področju razporejanja radiofrekvenčnega spektra in razpoložljivosti informacij. Glede na pomembnost evropske standardizacije za razvoj opreme, ki uporablja radiofrekvenčni spekter, je prav tako pomembno, da se kot opazovalec vključi Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (v nadaljnjem besedilu: ETSI).

(343) Poleg tega bi morali imeti Odbor regulatorjev BEREC-a, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in upravni odbor Urada za digitalna omrežja možnost, da po potrebi in za vsak primer posebej povabijo katero koli osebo, katere mnenje bi lahko bilo pomembno, na primer glede na njeno vlogo in strokovno znanje, da sodeluje na njihovih sestankih kot opazovalka. Tak status opazovalke ne bi smel biti trajen, zato bi bilo treba izdati vabilo za udeležbo na določenem sestanku Odbora regulatorjev, Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ali upravnega odbora. Glede na občutljivo in zaupno naravo nekaterih razprav, ki jih morajo člani BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra izvesti za opravljanje nalog, kot so na primer naloge, povezane z odpornostjo ali z močno razsežnostjo Unije, je treba Komisijo pooblastiti, da zahteva omejitev udeležbe na sestankih BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. Enako možnost, da zahtevata omejitev udeležbe, bi morala imeti predsednika BEREC-a in Organa za

politiko radiofrekvenčnega spektra, ki lahko to zahtevata v dogovoru z direktorjem Urada za digitalna omrežja.

(344) Odbor regulatorjev BEREC-a, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in upravni odbor Urada za digitalna omrežja bi morali imeti vsaj dva redna sestanka na leto. Glede na pretekle izkušnje ter okrepljeno vlogo BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra se bodo Odbor regulatorjev BEREC-a, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in upravni odbor Urada za digitalna omrežja morda morali sestati na dodatnih sestankih. Za nadaljnjo okrepitev sodelovanja med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra bi se lahko sklicali skupni sestanki Odbora regulatorjev in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, na katerih bi se razpravljalo o zadevah, ki so pomembne za BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra.

(345) Da se bi dodatno povečala razsežnost enotnega trga BEREC-a ter smernic, mnenj, poročil in drugih dokumentov Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, bi morala enotna večina postati pravilo za glasovanje.

(346) Izkušnje so pokazale, da večino nalog BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra bolje opravljajo delovne skupine. Delovne skupine BEREC-a bi morale vedno zagotoviti enako obravnavo vseh stališč in prispevkov nacionalnih regulativnih organov, delovne skupine Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra pa bi morale zagotoviti enako obravnavo vseh stališč in prispevkov članov Organa. Nacionalni regulativni organi in po potrebi pristojni organi, odgovorni za radiofrekvenčni spekter, bi se morali hitro odzvati na zahtevke po predlaganju kandidatov, da bi tako zagotovili hitro ustanovitev delovnih skupin, zlasti tistih, ki so povezane s postopki z določenimi roki. Strokovnjaki iz Komisije bi morali imeti možnost, da sodelujejo v delovnih skupinah. Za dodatno povečanje učinka rezultatov BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra na notranji trg bi moralo tudi strokovno osebje Urada za digitalna omrežja sistematično podpirati dejavnosti delovnih skupin in prispevati k njim. Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra bi zato morala prek Urada za digitalna omrežja ustanoviti delovne skupine in imenovati njihove predsednike, ki bi po možnosti zastopali različne nacionalne regulativne in po potrebi pristojne organe, odgovorne za radiofrekvenčni spekter, ter Urad za digitalna omrežja glede na strokovno znanje in razpoložljivost osebja Urada za digitalna omrežja.

(347) Kadar delovna skupina BEREC-a v postopku na notranjem trgu ocenjuje osnutek nacionalnega ukrepa, ki ga je predlagal nacionalni regulativni organ, in po potrebi pripravlja osnutek mnenja, nanjo ne bi smela vplivati stališča nacionalnega regulativnega organa, ki je sam predlagal ukrep, ali Komisije. Prav tako stališča pristojnega organa, ki predlaga ukrep, ali Komisije ne bi smela vplivati na delovne skupine Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in BEREC-a, ki obravnavajo priglašene osnutke nacionalnih ukrepov v postopku na enotnem trgu spektra. Zato se strokovnjaki Komisije in ustreznega nacionalnega regulativnega organa ali pristojnega organa, odgovornega za spekter, izjemoma ne bi smeli udeleževati sestankov ustrezne delovne skupine BEREC-a ali Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra.

(348) Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra ima pomembno vlogo pri pripravi Unije na svetovne konference o radijskih komunikacijah, saj je skupaj s Komisijo opredelila točke njihovega dnevnega reda, ki bi lahko vplivale na pravo, politike ali programe Unije, in priporočila stališče, ki bi ga morala Unija zavzeti na teh konferencah. Ker na ta priporočila ne bi smela vplivati nobena uprava zunaj EU, so

člani ustrezne podskupine Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra samo strokovnjaki iz držav članic in Komisije. Taka ureditev bi se morala nadaljevati tudi po tem, ko bo naloge Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra prevzel Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra.

(349) Po potrebi in glede na dodelitev nalog organom v posamezni državi članici bi bilo treba k sodelovanju povabiti druge pristojne organe, njihova stališča pa bi bilo treba upoštevati v ustrezni delovni skupini BEREC-a, kadar je potrebno njihovo strokovno znanje. Če se strokovnjaki iz drugih pristojnih organov ne morejo udeležiti takih sestankov, bi morali nacionalni regulativni organi dokazati, da so bila njihova stališča upoštevana. V vsakem primeru bi bilo treba ohraniti neodvisnost BEREC-a. Praviloma bi morale imeti delovne skupine BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra posebna pooblastila in bi jih bilo treba razpustiti takoj, ko zaključijo svoj mandat. Na ta način bi bilo delo BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra prožnejše, strokovnjaki pa bi sodelovali tam in za toliko časa, kot bi bilo potrebno. Po drugi strani pa bi moralo biti mogoče ustanoviti stalne delovne skupine BEREC-a ali Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, kadar se njihove dejavnosti ponavljajo.

(350) Sedanja praksa Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, da deluje na podlagi dvoletnega delovnega programa, se je izkazala za pozitivno, saj je zagotovila dveletno kontinuiteto dejavnosti brez nepotrebnega upravnega bremena. Z organizacijo dejavnosti Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra glede na nujnost in občutljivost dejavnosti je bilo mogoče bolj racionalno vključiti nacionalne strokovnjake, kar je omogočilo, da so bile vse dejavnosti zaključene vsaj v dveletnem obdobju. Ta dobra praksa bi se morala nadaljevati tudi pri Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, sprejeti pa bi jo moral tudi BEREC. Komisija bi morala imeti možnost, da od BEREC-a ali Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra kadar koli v dvoletnem ciklu zahteva mnenje, tudi če se dejavnost, ki temelji na zahtevku, nadaljuje v naslednjem dvoletnem ciklu.

(351) Za zmanjšanje upravnega bremena bi morala BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra vsaki dve leti sprejeti poročilo o svojih dejavnostih v skladu s svojimi delovnimi programi.

(352) Za zagotovitev dosledne in dosledne uporabe regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije in politiko radiofrekvenčnega spektra je treba okrepiti sodelovanje med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra. Glede na vse večjo soodvisnost ureditve elektronskih komunikacij in upravljanja radiofrekvenčnega spektra je strukturirano, redno in sistematično sodelovanje, tudi prek skupnih sestankov in skupnih delovnih skupin, bistveno za preprečevanje regulativne razdrobljenosti, izboljšanje skladnosti politik in podporo učinkovitemu delovanju notranjega trga.

(353) Za okrepitev sodelovanja med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra bi se morala predsednik Odbora regulatorjev BEREC-a in predsednik odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sestati vsaj dvakrat letno. Za obravnavo vprašanj, pri katerih je bilo ugotovljeno, da je potrebno tesno sodelovanje med Organom BEREC in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra, bi morala predsednika svojemu odboru predložiti predloge za skupne dejavnosti, vključno z ustanovitvijo skupnih projektnih skupin. Vprašanja, za katera je bilo ugotovljeno, da je potrebno tesno sodelovanje, bi bilo treba opisati tudi v delovnih programih BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. Področja, na katerih je priporočljivo

tesnejše sodelovanje, bi lahko vključevala regulativna vprašanja skupnega interesa, zlasti regulacijo trga in konkurenco v zvezi z radijskim spektrom ter satelitskimi komunikacijami, vertikalami, omrežji 5G in 6G ter prihodnjimi mobilnimi komunikacijami.

(354) Okrepiti bi bilo treba vlogo Urada BEREC, ki trenutno zagotavlja predvsem upravno podporo BEREC-u, da se BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra zagotovita podpora pri upravnih zadevah in strokovno znanje o vsebini nalog, ki so jima dodeljene. V ta namen bi bilo treba prilagoditi strukturo Urada BEREC in povečati njegova proračunska sredstva. Novo uradno ime Urada BEREC bi moralo biti Urad za digitalna omrežja. Poimenovanje Urad za digitalna omrežja bi se moralo uporabljati kot njegovo kratko ime.

(355) Glede na vse večjo kompleksnost in strateški pomen elektronskih komunikacijskih omrežij in infrastruktur digitalnih omrežij ter njihovo vse večjo soodvisnost s politiko radiofrekvenčnega spektra je treba vzpostaviti okrepljeno podporno strukturo na ravni Unije. Urad za digitalna omrežja bi moral imeti osrednjo vlogo pri zagotavljanju strokovnega znanja, analitičnih zmogljivosti in usklajevanja v podporo BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, pri tem pa v celoti spoštovati njun mandat in neodvisnost. Okrepljena in strukturirana podpora na ravni Unije je bistvena za zagotovitev dosledne uporabe prava Unije, povečanje regulativne skladnosti in skladnosti politik, preprečevanje razdrobljenosti notranjega trga in podporo učinkovitemu izvajanju digitalnih ciljev Unije.

(356) Urad za digitalna omrežja bi moral zagotavljati vso potrebno strokovno in upravno podporo za delo BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, vključno s finančno, organizacijsko in logistično podporo, ter prispevati k njunemu delu.

(357) Za zagotovitev, da BEREC prejme zadostno podporo pri svojih nalogah, in za okrepitev učinka njegovih rezultatov na notranji trg bi bilo treba s to uredbo Uradu za digitalna omrežja dodeliti jasno in opredeljeno vlogo in naloge, kot so dejavno sodelovanje in prispevanje k vsem dejavnostim delovnih skupin BEREC-a, priprava načrta za krepitev odpornosti in pripravljenosti elektronskih komunikacijskih omrežij, storitev in druge digitalne infrastrukture na ravni Unije v primeru naravnih ali antropogenih motenj, kriz ali višje sile, ki bi lahko imele znaten negativen vpliv na prebivalstvo ali delovanje notranjega trga, ter podpora usklajevanju med nacionalnimi regulativnimi organi in drugimi pristojnimi organi za olajšanje izdajanja enotnih odobritev za delovanje v Uniji. Glede na to, da mora Urad za digitalna omrežja za opravljanje nalog, ki so mu dodeljene v podporo Organu BEREC, organu za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Komisiji, zbirati in analizirati podatke, je primerno, da se mu zaupa naloga izdajanja informativnih letnih poročil o napredku na poti k enotnemu trgu elektronskih komunikacij. V takih poročilih bi bilo treba opisati stanje trga, strukturo trga in vpliv ukrepov, ki se izvajajo na podlagi te uredbe, na notranji trg, vključno z naknadnimi učinki združitev na trg. Komisija jih lahko upošteva pri pripravi poročil v okviru programa Digitalno desetletje.

(358) Uradu za digitalna omrežja bi bilo treba zaupati tudi naloge v podporo Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, na primer zagotavljanje analitične, upravne in logistične podpore Odboru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in njegovim delovnim skupinam pri izvajanju nalog, ki so jim dodeljene s to uredbo. Urad za digitalna omrežja bi moral Komisiji in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra pomagati tudi pri postopku dodelitve odobritve na ravni Unije za zagotavljanje satelitskih omrežij in storitev ter uporabo radiofrekvenčnega spektra za satelit,

Komisiji pa bi moral na njeno zahtevo pomagati pri izvedbi izbirnega postopka na ravni Unije. Delovati bi moral tudi kot postopek „vse na enem mestu“, ki bi ga vzpostavila Komisija, da bi olajšala dodeljevanje radiofrekvenčnega spektra pod skupnimi pogoji za odobritev.

(359) Ker Urad za digitalna omrežja nadomešča Urad BEREC, bi moral biti organ Unije s pravno osebnostjo ter biti pravno, upravno in finančno samostojen. Kot decentralizirana agencija Unije bi moral delovati v skladu s svojim mandatom in veljavnim institucionalnim okvirom. Zanj se ne bi se smelo šteti, da predstavlja stališča Unije navzven ali da Unijo zavezuje k pravnim obveznostim. Njegov sedež bi moral ostati v Rigi, kot so odločili predstavniki vlad držav članic[65]. Prvi sporazum o sedežu med vlado Republike Latvije in Uradom je začel veljati 5. avgusta 2011. Pozneje ga je nadomestil nov sporazum o sedežu, podpisan 21. decembra 2020, v skladu z določbami člena 47 Uredbe (EU) 2018/1971.

(360) Urad za digitalna omrežja bi morala sestavljati upravni odbor in direktor.

(361) Upravni odbor Urada bi moral odločati o upravnih zadevah, kot so proračun, osebje in revizije, odbor regulatorjev BEREC-a pa bi se moral osredotočiti na regulativne zadeve, povezane z nalogami BEREC-a. Upravni odbor bi morali sestavljati predstavniki nacionalnih regulativnih organov, Komisije in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. Načeloma bi morali biti predstavniki nacionalnih regulativnih organov v upravnem odboru iste osebe, kot so bile imenovane v Odbor regulatorjev BEREC-a, vendar bi morali imeti nacionalni regulativni organi možnost, da imenujejo druge predstavnike, ki izpolnjujejo enake zahteve. Glede na to, da je Urad za digitalna omrežja zadolžen tudi za podporo Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, bi moral biti predsednik Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra član upravnega odbora, da se zagotovi ustrezna obravnava potreb Organa.

(362) Ta uredba določa, da upravni odbor prenese ustrezna pooblastila organa za imenovanje na direktorja, ki je pristojen, da ta pooblastila prenese naprej. Namen tega je prispevati k učinkovitemu upravljanju enotne kontaktne točke za osebje za predložitev vlog in uradnih obvestil Urada za digitalna omrežja.

(363) Direktor bi moral še naprej zastopati Urad za digitalna omrežja pri pravnih in upravnih zadevah. Upravni odbor bi moral direktorja imenovati na podlagi pozitivnega mnenja predstavnika Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ter po odprtem in preglednem izbirnem postopku, da se zagotovita strogo ocenjevanje kandidatov in visoka stopnja neodvisnosti.

(364) Urad za digitalna omrežja bi moral imeti zadostno število osebja, da bi lahko opravljal svoje dolžnosti. V okviru načrtovanja virov bi bilo treba ustrezno oceniti in upoštevati vse naloge, dodeljene Uradu za digitalna omrežja, vključno s strokovnimi in upravnimi storitvami v podporo BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra pri opravljanju njunih nalog, pa tudi skladnost s finančnimi, kadrovskimi in drugimi veljavnimi predpisi ter večjo zahtevnost operativnih nalog, ki jih mora opravljati Urad za digitalna omrežja, v primerjavi z upravnimi nalogami.

---

[65] Sklep, sprejet v medsebojnem dogovoru predstavnikov vlad držav članic z dne 31. maja 2010 o sedežu Urada Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) (2010/349/EU) (UL L 156, 23.6.2010, str. 12).

(365) Zaradi pravne narave Urada za digitalna omrežja kot organa Unije bi se morala zanj uporabljati Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715[66].

(366) Da se zagotovita avtonomija in neodvisnost Urada za digitalna omrežja ter podpora delu BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, bi moral imeti Urad za digitalna omrežja lasten proračun. Proračun bi moral biti zadosten ter bi moral odražati dodatne dodeljene naloge in okrepljeno vlogo BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada BEREC. Urad za digitalna omrežja bi se moral večinoma financirati iz splošnega proračuna Unije. Da pa bi imel zadosten proračun za opravljanje svojih nalog, bi moral imeti možnost, da podjetjem zaračuna pristojbine za pridobitev in ohranjanje odobritev za satelitske storitve na ravni Unije in vseevropskih virov številčenja. Višino teh pristojbin in načine plačila bi morala določiti Komisija v izvedbenih aktih. Financiranje Urada za digitalna omrežja bi moral odobriti proračunski organ, kot je določeno v točki 27 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo[67]. Da bi dodatno razširili dosledno izvajanje regulativnega okvira za elektronske komunikacije, bi morali odbor regulatorjev BEREC-a, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, delovne skupine, kjer je ustrezno, in upravni odbor omogočati sodelovanje organov tretjih držav, ki so pristojni na področju elektronskih komunikacij ali politike spektra in kadar so te tretje države v ta namen sklenile sporazume z Unijo, kot so države Efte, ki so del EGP, in države kandidatke.

(367) BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra bi morala imeti pravico, da skleneta delovne dogovore s pristojnimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi skupinami Unije, s pristojnimi organi tretjih držav in z mednarodnimi organizacijami, ki ne bi smeli ustvariti pravnih obveznosti. Cilj takih delovnih dogovorov bi lahko bil na primer razvoj sodelovanja in izmenjava stališč o regulativnih vprašanjih. Komisija bi morala zagotoviti, da so potrebni delovni dogovori skladni s politiko in prednostnimi nalogami Unije ter da BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra delujeta v skladu s svojim mandatom in z veljavnim institucionalnim okvirom ter da se ne šteje, da predstavljata stališča Unije navzven ali da Unijo zavezujeta k pravnim obveznostim. Sodelovanje pri delu BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja brez glasovalne pravice organov tretjih držav s primarno odgovornostjo na področju elektronskih komunikacij ali spektra bi moralo biti mogoče le, če so vzpostavljeni ustrezni delovni dogovori.

(368) Da bi dodatno razširili dosledno izvajanje regulativnega okvira za elektronske komunikacije, bi morali Odbor regulatorjev BEREC-a, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, delovne skupine in upravni odbor omogočati sodelovanje organov tretjih držav, ki so pristojni na področju elektronskih komunikacij ali politike spektra in kadar so te tretje države v ta namen sklenile sporazume z Unijo, kot so države Efte, ki so del EGP, in države kandidatke.

---

66 Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 z dne 18. decembra 2018 o okvirni finančni uredbi za organe, ustanovljene na podlagi PDEU in Pogodbe Euratom, iz člena 70 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 122, 10.5.2019, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/715/oj).

67 Medinstitucionalni sporazum z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev (UL L 433I, 22.12.2020, str. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj).

(369) Za zagotovitev visoke ravni zaupnosti in da se prepreči nasprotje interesov, bi se morala tozadevna pravila, ki veljajo za člane organizacijskih teles BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja, uporabljati za njihove nadomestne člane.

(370) Nacionalni regulativni organi bi morali sodelovati z BEREC-om in Uradom za digitalna omrežja ter bi jima morali pravočasno in natančno sporočati podatke, da bi lahko izpolnita svoje naloge. BEREC in Urad za digitalna omrežja bi morala po načelu lojalnega sodelovanja vse potrebne informacije posredovati tudi Komisiji, nacionalnim regulativnim organom in drugim pristojnim organom. Po potrebi bi bilo treba zagotoviti zaupnost informacij. BEREC bi moral pri ocenjevanju, ali je zahteva ustrezno utemeljena, upoštevati, ali se zahtevane informacije nanašajo na izvajanje nalog, ki so bile izključno naložene ustreznim organom. Enako bi smiselno veljalo za Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in pristojne organe, odgovorne za radiofrekvenčni spekter.

(371) Urad za digitalna omrežja bi moral vzpostaviti skupni informacijski in komunikacijski sistem, da bi se preprečilo podvajanje zahtevkov za informacije in olajšala komunikacija med vsemi udeleženimi organi.

(372) Komisija bi morala redno ocenjevati delovanje BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja ter učinkovitost njihove institucionalne strukture v spreminjajočem se digitalnem okolju. Če Komisija na podlagi tega vrednotenja ugotovi, da institucionalna struktura, vzpostavljena s to uredbo, ni učinkovita za doseganje njenih ciljev, zlasti za zagotovitev doslednega izvajanja regulativnega okvira za elektronske komunikacije, bi morala predlagati potrebne spremembe.

(373) Urad BEREC, ki je bil ustanovljen z Uredbo (EU) 2018/1971 kot decentralizirana agencija s pravno osebnostjo, je nasledil Urad za digitalna omrežja, ki je ustanovljen s to uredbo, kar zadeva lastništvo, sporazume, vključno s sporazumom o sedežu, pravne obveznosti, pogodbe o zaposlitvi, finančne zaveze in odgovornosti. Da bi zagotovili kontinuiteto dela BEREC-a, Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja, bi morali sedanji člani Odbora regulatorjev BEREC-a, Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra in direktor ter člani upravnega odbora Urada BEREC še naprej opravljati svoje funkcije do konca svojega mandata.

(374) Da bi lahko nacionalni regulativni organi, drugi pristojni organi ter BEREC učinkovito opravljali svoje naloge, morajo pridobiti informacije od udeležencev na trgu, vključno z oceno skladnosti splošnih pogojev s to uredbo, pri čemer bi ti pogoji med ocenjevanjem skladnosti še vedno veljali. Izjemoma bo morda treba tudi pridobiti informacije od drugih podjetij, ki delujejo v sektorjih, tesno povezanih s sektorjem elektronskih komunikacijskih storitev, kot so ponudniki vsebin, ki imajo informacije, ki bi jih regulativni in drugi pristojni organi ter BEREC lahko potrebovali za opravljanje svojih nalog v skladu s pravom Unije. Take informacije bo morda treba zbirati tudi v imenu Komisije, da bi ta lahko izpolnila svoje obveznosti v skladu s pravom Unije. Zahtevki za informacije bi morali biti sorazmerni in za podjetja ne bi smeli pomeniti prevelikega bremena. Informacije, ki jih zbirajo nacionalni regulativni organi in drugi pristojni organi, bi morale biti dostopne javnosti, razen če so zaupne v skladu z nacionalnimi pravili o javnem dostopu do informacij ter zanje veljajo pravila Unije in nacionalna pravila o poslovni tajnosti.

(375) Da bi lahko nacionalni regulativni organi učinkovito opravljali svoje regulativne naloge, bi morali podatki, ki jih pridobijo, vključevati računovodske podatke o

maloprodajnih trgih, ki so povezani z veleprodajnimi trgi, na katerih je podjetje določeno kot podjetje z znatno tržno močjo in ki jih regulira nacionalni regulativni organ. Podatki bi morali vključevati tudi podatke, ki nacionalnim regulativnim organom omogočajo oceno skladnosti s pogoji, vezanimi na pravice do uporabe, in možnega učinka načrtovanih posodobitev ali sprememb topologije omrežja na razvoj konkurence ali na veleprodajne izdelke, ki so dostopni drugim stranem. Informacije o izpolnjevanju obveznosti glede pokritosti, ki so vezane na pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, so ključne za zagotovitev celovitosti geografskih pregledov postavitev omrežij. Zato bi moral imeti pristojni organ možnost zahtevati, da so predložene informacije razčlenjene na lokalni ravni in imajo stopnjo podrobnosti, ki omogoča geografski pregled omrežij. Razviti bi bilo treba skupne predloge in pristope za poročanje ponudnikov storitev o finančnih in statističnih podatkih, omrežjih in kategorijah storitev ter drugih tržnih informacijah. Ko bodo določene zahteve glede poročanja, bi jih bilo treba čim bolj omejiti, kjer koli je to mogoče.

(376) Za podpiranje trajnostnih ciljev Unije je bistveno, da Unija pritegne naložbe v trajnostne dejavnosti na področju elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Predpisi, kot sta med drugim Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta[68] in Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta[69] finančnim in nefinančnim podjetjem omogočajo skupno opredelitev gospodarskih dejavnosti, ki se lahko štejejo za trajnostne. Elektronska komunikacijska omrežja so zajeta zlasti v kodeksu ravnanja Unije za trajnostnost telekomunikacijskih omrežij, kot je bilo načrtovano v sporočilu Komisije z dne 18. oktobra 2022 z naslovom „Digitalizacija energetskega sistema – akcijski načrt EU“. V skladu z načelom „samo enkrat“ morajo nacionalni regulativni in drugi pristojni organi oceniti, ali informacije o trajnostnosti, ki so jih podjetja že zagotovila v skladu s pravom Unije, zadoščajo zanje in BEREC, da lahko opravljajo svoje regulativne naloge v skladu s pravom Unije. V zvezi s tem bi moral BEREC v okviru svojih horizontalnih smernic o informacijah in poročanju opredeliti obveznosti poročanja v zvezi s trajnostnostjo. Sodelovati bi moral z drugimi pristojnimi organi, da se zagotovita učinkovito zbiranje in obdelava podatkov iz drugih poročil, povezanih s trajnostnostjo, ki se zahtevajo v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom pri uporabi prava Unije, da se čim bolj zmanjša upravno breme in ponovno uporabijo obstoječi ustrezni podatki.

(377) Omogočiti bi bilo treba izmenjavo informacij, ki jih pristojni organ šteje za zaupne v skladu s pravili Unije in nacionalnimi pravili o zaupnosti in poslovnih skrivnostih ter o varstvu osebnih podatkov, s Komisijo, BEREC-om in vsemi drugimi organi, kadar je taka izmenjava potrebna. Izmenjane informacije bi morale biti omejene na obseg, ki ustreza namenu take izmenjave in je sorazmeren z njim.

(378) Obveznosti držav članic, da zagotovijo informacije zaradi varovanja interesov Unije v skladu z mednarodnimi sporazumi, ter obveznosti poročanja v skladu s pravom, ki ni specifično za področje elektronskih komunikacij, kot je na primer konkurenčno pravo, bi morale ostati nedotaknjene.

---

[68] Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

[69] Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti (UL L 322, 16.12.2022, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

(379) Da bi se zmanjšalo breme zahtevkov za informacije, ki jih predložijo ponudniki omrežij in storitev ter zadevni pristojni organ, bi moral BEREC sprejeti smernice o obsegu zahtevkov za informacije in poročanje, predlogah, oblikah, časovnem okviru in pogostosti. S smernicami BEREC-a bi bilo treba harmonizirati redno in sistematično poročanje v zvezi s splošno odobritvijo, individualnimi pravicami do uporabe omejenih virov in posebnimi obveznostmi ter se ne bi smele zahtevati več kot enkrat letno, zanje pa bi morale veljati tudi predloge BEREC-a. Vsi zahtevki za informacije in obveznosti poročanja bi morali biti sorazmerni, objektivno utemeljeni in omejeni na tisto, kar je nujno potrebno. Zlasti bi se bilo treba izogibati podvajanju zahtevkov za informacije s strani pristojnega organa in BEREC-a ter sistematičnemu in rednemu dokazovanju izpolnjevanja vseh pogojev v skladu s splošno odobritvijo ali pravico do uporabe. Podjetja bi morala biti seznanjena z namenom uporabe informacij, ki se zahtevajo. Posredovanje informacij ne bi smelo biti pogoj za dostop na trg. Od ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev se za statistične namene in za vzdrževanje točnih informacij v podatkovni zbirki uradnih obvestil lahko zahteva uradno obvestilo, ko prenehajo opravljati svojo dejavnost.

(380) Regulativni posegi morajo temeljiti na podrobnih informacij glede uvajanja omrežij, da bodo učinkoviti in usmerjeni na področja, kjer so potrebni. Te informacije so bistvene za spodbujanje naložb, povečevanje povezljivosti po vsej Uniji ter zagotavljanje informacij vsem ustreznim organom in državljanom. Vključevati bi morale raziskave glede postavitve gigabitnih omrežij ter večjih nadgradenj ali razširitev obstoječih omrežij, ki v vseh pogledih niso nujno enako zmogljiva kot gigabitna omrežja (npr. postavitev optike do omarice v povezavi z aktivnimi tehnologijami, kot je vektorizacija). Zbiranje informacij bi moralo podpirati tudi postopek izklopa bakrenih omrežij z vsemi ustreznimi informacijami. Zadevne napovedi bi morale zajemati obdobja do treh let. Stopnja podrobnosti in ozemeljska razdrobljenost informacij, ki naj bi jih pridobili pristojni organi, bi morali ustrezati specifičnemu regulativnemu cilju in biti primerni za regulativne namene, ki naj bi se dosegli. Zato se bo tudi velikost ozemeljske enote med državami članicami razlikovala glede na regulativne potrebe, ki nastanejo v nacionalnih okoliščinah, in razpoložljivost lokalnih podatkov. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi bi morali pri opravljanju takih nalog slediti smernicam BEREC-a o dobrih praksah, take smernice pa bodo lahko temeljile na obstoječih izkušnjah nacionalnih regulativnih in/ali drugih pristojnih organov pri izvajanju geografskih pregledov uvajanja omrežij. Brez poseganja v spoštovanje zaupnih informacij in poslovnih skrivnosti bi morali dati pristojni organi informacije, ki jih pridobijo pri takih pregledih, kadar še niso na voljo na trgu, neposredno na voljo v odprtem formatu v skladu z Direktivo (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta[70] in brez omejitev za njihovo ponovno uporabo ter dati končnim uporabnikom na voljo orodja v zvezi s kakovostjo storitev, da bi bili ti bolje seznanjeni z razpoložljivimi storitvami povezljivosti. Pri pridobivanju teh informacij bi morali vsi zadevni organi spoštovati načelo zaupnosti in si prizadevati, da nobeno podjetje ne postavijo v slabši konkurenčni položaj.

(381) Kadar geografski pregledi, po možnosti v kombinaciji z drugimi ustreznimi podatki, kažejo na težave v zvezi s konkurenco, bi morali imeti nacionalni regulativni organi možnost, da izvedejo pregled trga, kadar je to upravičeno.

---

[70] Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 172, 26.6.2019, str. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

(382) Zanesljive informacije o postavitvi širokopasovnih omrežij so bistvene za natančno usmerjanje državne pomoči, preverjanje obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve in učinkovito spodbujanje konkurence. Redne raziskave morda ne bodo zajele dinamične narave uvajanja optičnih omrežij. Zato je v dobrih praksah predlagano, da se evidentiranje postavitev omrežij iz statične raziskave preoblikuje v stalno raziskavo, ki bi po možnosti temeljila na modelu vnašanja podatkov, ki temelji na vmesnikih za aplikacijsko programiranje, s čimer bi se ustvaril „digitalni dvojček v realnem času“ povezljivosti Unije, ki bi vključeval prizemno in neprizemno (satelitsko) povezljivost.

(383) Da bi bilo subvencionirano omrežje skladno s pravili o državni pomoči, mora med drugim zagotoviti ustrezno postopno spremembo v primerjavi z obstoječimi in načrtovanimi omrežji, ki že obstajajo ali so predvidena za postavitev. To lahko zahteva evidentiranje konkretnih pragov hitrosti.

(384) Za natančen izračun razpoložljivosti (objekti z možnostjo priključitve), pripravljenosti (priključeni objekti) in uporabe (aktivirani objekti) geografskega dosega pokritosti s povezljivostjo gigabitnih omrežij, stopenj uporabe in tržnih deležev je potreben natančen imenovalec. Za zagotovitev zanesljivosti teh izračunov bi morali imeti nacionalni regulativni organi in drugi pristojni organi dostop do verodostojnega števila gospodinjstev in fizičnih objektov na naslovno točko, kot ga imajo nacionalni statistični uradi ali katastrski organi. Dostop do teh zanesljivih podatkov je bistven za izračun natančne pokritosti s povezljivostjo in stopenj prodora na trg za spremljanje ciljev programa Digitalno desetletje ter za zagotovitev zanesljive in dosledne analize trga po vsej Uniji.

(385) Dostop do gigabitnih omrežij je predpogoj za socialno vključenost in gospodarski razvoj, vendar dejavniki na strani povpraševanja znatno vplivajo na tekmovalnost trga in izvedljivost naložb. Za učinkovito izvajanje analiz trga, opredelitev upoštevnih trgov in ciljno usmerjanje javnih intervencij bi morali imeti nacionalni regulativni organi možnost razlikovati med „infrastrukturnimi vrzelmi“ (kadar omrežij ni) in „vrzelmi pri uporabi“ (kadar omrežja obstajajo, vendar ostajajo neuporabljena). Zato bi bilo morda koristno primerjati geoprostorske podatke o omrežjih in socialno-ekonomske mikropodatke, da bi se ocenile morebitne omejitve, ki vplivajo na pokritost, povpraševanje in digitalno vključenost.

(386) Podatki o sestavi gospodinjstev, starostni strukturi in razpoložljivem dohodku bi lahko bili pomembni za oceno elastičnosti povpraševanja in morebitnih ovir za uporabo širokopasovnih storitev. Poleg tega se lahko za samodejno preverjanje upravičenosti do socialnih kuponov uporabijo razpoložljivi kazalniki dohodka in revščine. Obdelava teh metrik bi državam članicam omogočila ciljno usmerjanje javnih subvencij v podporo najranljivejšim državljanom, hkrati pa bi omejila morebitno izkrivljanje konkurence.

(387) Izkušnje kažejo, da pri končnem priključku do uporabnika pogosto obstajajo tehnične ovire, kar je drugače kot pri postavitvi bližnjega omrežja. Zato so pomembni statistični podatki o fizičnih značilnostih stavbe, vključno z letom gradnje, vrsto stanovanja (večstanovanjske enote v primerjavi z enostanovanjskimi enotami) in stanovanjskim statusom. Dostop do teh podatkov bi lahko regulativnim organom omogočil, da opredelijo „vertikalna ozka grla“, kot so stroški notranje napeljave, ki lahko ovirajo naložbe, in ustrezno prilagodijo stroškovne modele za oblikovanje cen veleprodajnega dostopa.

(388) Za učinkovito opravljanje regulativnih nalog, vključno z opredelitvijo podnacionalnih geografskih trgov in ciljnim usmerjanjem državne pomoči, lahko nacionalni

regulativni organi zahtevajo obdelavo geoprostorskih podatkov o omrežjih v kombinaciji z razčlenjenimi socialno-ekonomskimi in fizičnimi mikropodatki na ravni posameznih naslovnih točk. Kadar je obdelava osebnih podatkov potrebna za opravljanje navedenih nalog, se taka obdelava izvaja v skladu s členom 6(1), točka (e), in členom 6(3) Uredbe (EU) 2016/679. Za zagotovitev popolne skladnosti z načeli statistične zaupnosti iz Uredbe (ES) št. 223/2009[71] bi morala ta uredba spodbujati uporabo varnega okolja za obdelavo (SPE) ali enakovrednih varnih tehničnih vmesnikov. Navedeno okolje zagotavlja, da se med izvajanjem analize mikropodatkov zaradi natančnosti regulativnim organom ne razkrijejo nobeni zaupni podatki in da je treba vsa javna poročila, ki izhajajo iz te analize, združiti do ravni, ki preprečuje ponovno identifikacijo posebnih statističnih enot, kar običajno zagotavlja minimalni prag vsaj treh enot.

(389) Za zagotovitev skladnosti na notranjem trgu bi moral imeti BEREC možnost, da posodobi svoje smernice, da bi določil tehnične standarde za varno okolje za obdelavo in opredelitve podatkov za socialno-ekonomske kazalnike, s čimer bi zagotovil, da se s standardiziranimi vmesniki za aplikacijsko programiranje čim bolj zmanjša breme za nacionalne statistične urade.

(390) Udeleženci na trgu sicer lahko spremenijo svoje načrte za postavitev iz nepredvidenih, objektivnih in utemeljenih razlogov, vendar bi morali pristojni organi posredovati, med drugim, če to vpliva na javna sredstva, in po potrebi izreči kazni, če je podjetje ali javni organ v teh načrtih zavestno ali iz hude malomarnosti navedel zavajajoče, napačne ali nepopolne informacije. Za hudo malomarnost bi se morali šteti primeri, ko podjetje ali javni organ posreduje zavajajoče, napačne ali nepopolne informacije zaradi njegovega vedenja ali notranje organizacije, ki je občutno pod ravnjo potrebne skrbnosti pri posredovanih informacijah. Veljati bi moralo, da gre za hudo malomarnost tudi takrat, ko podjetje ali javni organ ne ve, da so posredovane informacije zavajajoče, napačne ali nepopolne, vendar bi to moralo vedeti, če bi ravnalo z dolžno skrbnostjo ali z organizacijo poskrbel za dolžno skrbnost. Glede na negativne posledice za konkurenco in projekte, ki se financirajo iz javnih sredstev, je pomembno, da so kazni dovolj odvračilne. Določbe o kaznih ne bi smele posegati v pravico zahtevati nadomestilo za škodo v skladu z nacionalnim pravom.

(391) Premostitev digitalne vrzeli v Uniji je bistvena, da se vsem državljanom Unije omogoči dostop do internetnih in digitalnih storitev. Zato bi morali imeti ustrezni organi v primeru specifičnih in natančno opredeljenih območij možnost, da podjetja in javne organe pozovejo, naj sporočijo namero o postavitvi gigabitnih omrežij na teh območjih, s čimer bi dobili dovolj časa za premišljen odgovor. Informacije, vključene v napovedih, bi morale odražati gospodarske možnosti sektorja elektronskih komunikacijskih omrežij in predvidene naložbe podjetij v času, ko so podatki pridobljeni, da bi se lahko ugotovilo, kakšna povezljivost je na voljo na različnih območjih. Kadar podjetje ali javni organ razglasi, da namerava uvesti gigabitna omrežja na določenem območju, bi moral imeti nacionalni regulativni ali drug pristojni organ možnost, da od drugih podjetij in javnih organov zahteva, da navedejo, ali nameravajo uvesti gigabitna omrežja ali ne. Ta postopek, ki temelji na tem, da se

[71] Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj).

udeleženci na trgu odzovejo verodostojno in v dobri veri, bi moral podjetjem in javnim organom, ki so izrazili interes za postavitev na zadevnem območju, omogočiti preglednost, tako da bodo pri oblikovanju svojih poslovnih načrtov lahko ocenili, kakšno konkurenco lahko pričakujejo od drugih omrežij. Da bi se zagotovile predvidljive razmere za naložbe, bi morali imeti pristojni organi možnost, da podjetjem in javnim organom, ki so zainteresirani za postavitev gigabitnih omrežij, posredujejo informacije o tem, ali na zadevnem območju obstajajo ali so predvidene druge vrste nadgradnje omrežja.

(392) Pomembno je, da se nacionalni regulativni in drugi pristojni organi posvetujejo z vsemi zainteresiranimi stranmi o predlaganih odločitvah, jim glede na zahtevnost zadeve zagotovijo dovolj časa za predložitev pripomb in upoštevajo njihova stališča, preden sprejmejo končno odločitev. Da odločitve na nacionalni ravni ne bi negativno vplivale na delovanje notranjega trg ali druge cilje PDEU, bi morali nacionalni regulativni organi obvestiti Komisijo in druge nacionalne regulativne organe tudi o nekaterih osnutkih odločitev, zlasti v zvezi z delovanjem trga in konkurenco, ter jim tako dati možnost, da podajo pripombe. Primerno je, da se pristojni organi, v primerih, opredeljenih v tej uredbi, posvetujejo z zainteresiranimi stranmi o vseh osnutkih ukrepov, ki vplivajo na trgovino med državami članicami.

(393) V konkurenčnem okolju bi bilo treba upoštevati stališča zainteresiranih strani, tudi uporabnikov in potrošnikov. Da bi bili interesi državljanov ustrezno upoštevani, bi morale države članice vzpostaviti ustrezen mehanizem posvetovanja Tak mehanizem bi imel lahko obliko organa, ki bi neodvisno od nacionalnih regulativnih organov in ponudnikov storitev raziskoval vprašanja, ki zadevajo potrošnike, kot so vedenje potrošnikov in mehanizmi za zamenjavo ponudnika, in ki bi deloval na pregleden način ter prispeval k obstoječim mehanizmom za posvetovanje z deležniki. Poleg tega bi se lahko vzpostavil mehanizem za ustrezno sodelovanje pri vprašanjih, povezanih s spodbujanjem zakonite vsebine. Postopki sodelovanja, sprejeti v skladu s tem mehanizmom, pa ne bi smeli dopuščati sistematičnega nadzora nad uporabo interneta.

(394) Standardizacija bi morala ostati predvsem tržno usmerjen proces. Vendar lahko še vedno obstajajo primeri, ko je primerno zahtevati skladnost z določenimi standardi na ravni Unije, da se izboljšata interoperabilnost in svoboda izbire uporabnikov ter spodbudi medsebojna povezljivost na notranjem trgu. Na nacionalni ravni morajo države članice upoštevati Direktivo (EU) 2015/1535. Postopki standardizacije iz te uredbe ne bi smeli posegati v direktivi 2014/30/EU[72] in 2014/35/EU[73] Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktivo 2014/53/EU.

(395) Potrebe po harmonizaciji in usklajevanju radiofrekvenčnega spektra ter regulaciji opreme, ki jo spremlja standardizacija na podlagi Direktive 2014/53/EU[74], se dopolnjujejo in jih je treba ob podpori Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra

---

72 Direktiva 2014/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z elektromagnetno združljivostjo (UL L 96, 29.3.2014, str. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/30/oj).

73 Direktiva 2014/35/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z omogočanjem dostopnosti na trgu električne opreme, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (UL L 96, 29.3.2014, str. 357, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/35/oj).

74 Direktiva 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu in razveljavitvi Direktive 1999/5/ES (UL L 153, 22.5.2014, str. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj).

natančno uskladiti, da bi se uspešno dosegli njihovi skupni cilji. Vsebinska koordinacija in časovno načrtovanje mandatov v konferenci CEPT na podlagi Odločbe 676/2002/ES ter zahteve za standardizacijo organom za standardizacijo, kot je Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde, tudi glede parametrov radijskih sprejemnikov, bi morala olajšati uvajanje prihodnjih sistemov, podpirati možnosti souporabe radiofrekvenčnega spektra in zagotavljati učinkovito upravljanje tega spektra.

(396) Zahtevki za standardizacijo, naslovljeni na organe za standardizacijo, kot je Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde, tudi v zvezi s parametri radijskih sprejemnikov, bi morali olajšati uvajanje prihodnjih sistemov, podpirati možnosti souporabe radiofrekvenčnega spektra in zagotavljati učinkovito upravljanje radiofrekvenčnega spektra.

(397) Unija in države članice so prevzele obveznosti v zvezi s standardi ter regulativnim okvirom telekomunikacijskih omrežij in storitev v Svetovni trgovinski organizaciji.

(398) Izvensodni postopki za reševanje sporov so lahko hiter in stroškovno učinkovit način za uveljavljanje pravic končnih uporabnikov, zlasti potrošnikov ter mikropodjetij in malih podjetij, kot so opredeljena v Prilogi k Priporočilu Komisije 2003/361/ES[75]. Države članice bi morale nacionalnemu regulativnemu organu ali drugemu pristojnemu organu, ki je odgovoren za pravice končnih uporabnikov, ali vsaj enemu neodvisnemu organu, ki je dokazano usposobljen za to področje, omogočiti, da deluje kot organ za alternativno reševanje sporov. V zvezi s takim reševanjem sporov bi morali organi, priglašeni kot organi za alternativno reševanje sporov, v celoti izpolnjevati zahteve glede kakovosti iz Direktive 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta[76], zlasti zanje ne bi smela veljati nobena navodila. Ker so mnoge države članice vzpostavile postopke reševanja sporov tudi za končne uporabnike, ki niso potrošniki, za katere se Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Svetal ne uporablja, je smiselno, da se postopek reševanja sporov, specifičen za sektor, za potrošnike in, če države članice tako določijo, tudi za druge končne uporabnike, zlasti mikropodjetja in mala podjetja, ohrani. V zvezi z izvensodnim reševanjem sporov bi morale imeti države članice možnost, da ohranijo ali uvedejo pravila, ki presegajo pravila iz Direktive 2013/11/EU, da bi zagotovile višjo raven varstva potrošnikov.

(399) Pri sporih med podjetji v eni državi članici na področju, ki ga ureja ta uredba, na primer o obveznostih za dostop in medomrežno povezovanje ali o sredstvih za prenos seznamov končnih uporabnikov, bi morala imeti oškodovana stran, ki se je pogajala v dobri veri, vendar ji ni uspelo doseči dogovora, možnost pozvati nacionalni regulativni organ, naj reši spor. Nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost, da stranema predpišejo rešitev. Če nacionalni regulativni organ posreduje pri reševanju spora med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij javnosti, storitev ali pripadajočih zmogljivosti v državi članici, bi si moral prizadevati za to, da so izpolnjene obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe.

---

75 Priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

76 Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (Direktiva o alternativnem reševanju potrošniških sporov) (UL L 165, 18.6.2013, str. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj).

(400) Poleg pravice do pritožbe, ki jo določa pravo Unije ali nacionalno pravo, je za rešitev čezmejnih sporov med podjetji, ki zagotavljajo ali so pooblaščena za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v različnih državah članicah, potreben enostaven postopek, ki se sproži na zahtevo katere koli stranke v sporu.

(401) Ena od pomembnih nalog, dodeljenih BEREC-u, je, da sprejema mnenja o čezmejnih sporih, kadar je to primerno. Zato bi morali nacionalni regulativni organi pri ukrepih, s katerimi v takih primerih naložijo obveznost podjetju ali drugače razrešijo spor, v celoti upoštevati mnenje BEREC-a.

(402) Tehnološki in tržni razvoj na področju elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ter omrežij in storitev, ki temeljijo na oblaku in umetni inteligenci, vodi k večji interakciji, sodelovanju in poslovnim sporazumom med številnimi podjetji, vključno s ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, ponudniki vsebin in aplikacij, razvijalci programske opreme in umetne inteligence ter proizvajalci omrežne opreme in naprav. Glede na ta razvoj bi moral BEREC podjetjem pomagati s smernicami, ki bi med drugim zajemale dobre prakse za olajšanje sodelovanja med udeleženci na trgu v širšem ekosistemu povezljivosti v skladu s pravili konkurenčnega prava. Smernice bi morale biti usmerjene v prihodnost ter omogočati prihodnje prelomne inovacije in razvoj primerov uporabe, ki prispevajo k ciljem Unije v okviru kompasa za konkurenčnost. BEREC lahko ob podpori Urada za digitalna omrežja tesno sodeluje s predstavniki industrije in drugimi ustreznimi deležniki. V ta namen lahko ustanovi posebno Skupino za sodelovanje deležnikov, da se olajšata strukturiran dialog in izmenjava dobrih praks in tehničnega strokovnega znanja ter podpre dosledno in učinkovito izvajanje smernic.

(403) Vidiki sodelovanja v skladu z navedenimi smernicami BEREC-a bi morali vključevati sporazume o ravni storitve med ponudniki omrežij, vidike, povezane s pošteno, razumno in sorazmerno uporabo virov druge strani, zlasti v primerih, kot so predaja prometa IP prek medomrežnega povezovanja, razmerja „enak z enakim“ med ponudniki oziroma operaterji (*peering*) in tranzita za namene učinkovitega, ekonomsko vzdržnega in zanesljivega zagotavljanja storitev informacijske družbe ali elektronskih komunikacijskih storitev, zlasti v korist končnih uporabnikov. Zlasti sporazumi med navedenimi akterji o predaji prometa ne bi smeli povzročiti nesorazmernih ali ekonomsko nevzdržnih naložbenih potreb za ponudnike omrežij, koristi, ki izhajajo iz povečanega prometa, pa bi bilo treba deliti na način, ki spodbuja nadaljnje naložbe, inovacije in odpornost omrežja. V skladu s tem bi morale smernice zajemati prakse, ki omogočajo koristno tehnično sodelovanje v širšem ekosistemu povezljivosti in digitalnih storitev.

(404) Smernice BEREC-a bi morale zajemati tudi izmenjavo informacij o pričakovanih vzorcih prometa, vključno s konicami, in na splošno napovedovanje prometa, da bi se podprla optimizirano načrtovanje omrežja in upravljanje prezasedenosti. Poleg tega bi bilo treba v smernicah obravnavati dodatne vidike energetsko učinkovitega, ekonomsko trajnostnega in zanesljivega zagotavljanja prometa med koncema, vključno s spodbujanjem bolj usklajene uporabe tehnik stiskanja podatkov, kot so kodeki, da bi se zmanjšala porabo energije in izboljšala učinkovitost uporabe omrežja. Hkrati in z namenom spodbujanja zagotavljanja inovativnih storitev lahko smernice BEREC-a zagotavljajo tudi usmeritve o okvirih soinovacij med elektronskimi komunikacijskimi omrežji in drugimi podjetji, dejavnimi v sektorju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjih. Poleg tega lahko smernice zagotavljajo dobre prakse za model nevtralnega gostitelja in uvajanje več oblakov v elektronskih komunikacijskih omrežjih ter v skladu z Uredbo (EU) 2023/2854 Evropskega

parlamenta in Sveta zmanjšujejo ovire za inovacije razvijalcev umetne inteligence in ponudnikov vsebin ter spodbujajo standarde interoperabilnosti in druge ustrezne ukrepe za spodbujanje uvajanja inovativnih izdelkov in storitev, za katere je potrebno sodelovanje med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali med takimi ponudniki in drugimi podjetji, dejavnimi v sektorju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjih. Taki inovativni izdelki in storitve lahko med drugim vključujejo skupno uvajanje storitev računalništva na robu, da bi se viri v oblaku, potrebni za zagotavljanje storitev z nizko latenco, približali mobilnim naročnikom, zagotavljanje podjetniških/industrijskih platform interneta stvari, ki zahtevajo sodelovanje med ponudniki storitev v oblaku in elektronskih komunikacij, ali ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij ter ponudnike vsebin in aplikacij, ki souporabljajo predpomnilnike v omrežjih za optimizacijo pretakanja. Za zadeve, obravnavane v navedenih smernicah, vključno z vprašanji v zvezi z medomrežnim povezovanjem med javno dostopnimi elektronskimi komunikacijskimi omrežji in omrežji v lasti podjetij, ki niso javno dostopna elektronska komunikacijska omrežja, se ne bi smel uporabljati mehanizem za reševanje sporov, ki bi moral biti omejen na izvrševanje obveznosti iz te uredbe in ne bi smel zajemati dogovorov o sodelovanju ali prostovoljnih dogovorov.

(405) Za spodbujanje učinkovitega sodelovanja med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in drugimi podjetji, dejavnimi v sektorju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjih, je primerno vzpostaviti prostovoljni spravni postopek za olajšanje dialoga o tehničnih in poslovnih dogovorih. Tak postopek zagotavlja strukturiran in nevtralen forum, ki ga podpirajo nacionalni regulativni organi v sodelovanju z BEREC-om, da se spodbudijo sporazumne rešitve, zmanjša verjetnost dolgotrajnih sporov in okrepi regulativna skladnost. Za zagotovitev dosledne in harmonizirane uporabe tega prostovoljnega spravnega postopka po vsej Uniji, bi bilo treba zagotoviti tesno sodelovanje z BEREC-om med celotnim postopkom, vključno s spravnim sestankom in poročilom o njem. BEREC bi moral zlasti podati mnenje o posameznih primerih, ki jih stranke predstavijo v okviru spravnih postopkov, ki jih vodijo nacionalni regulativni organi. Poleg tega bi morale smernice o sodelovanju v ekosistemu nacionalnim regulativnim organom zagotoviti smernice o oceni ustreznih poslovnih in tehničnih zadev ter o možnostih za učinkovito sodelovanje med stranmi. S spodbujanjem sodelovanja in medsebojnega razumevanja lahko ta postopek prispeva k učinkovitejšemu, ekonomsko vzdržnejšemu in zanesljivejšemu zagotavljanju prometa IP, podpira interoperabilnost in kakovost storitev ter olajša uvajanje inovativnih storitev, ki temeljijo na sodelovanju, hkrati pa ohranja pogodbeno svobodo.

(406) Države članice bodo morda morale spremeniti pravice, pogoje, postopke, dajatve in pristojbine, ki so povezani s splošnimi odobritvami in pravicami do uporabe, če je to objektivno utemeljeno O teh predlaganih spremembah bi bilo treba ustrezno in pravočasno obvestiti vse zainteresirane strani, da lahko ustrezno izrazijo svoja stališča. V primeru manjših sprememb obstoječih pravic do namestitve zmogljivosti ali pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja bi se bilo treba izogibati nepotrebnim postopkom, če take spremembe ne vplivajo na interese tretjih oseb. Manjše spremembe pravic in obveznosti so spremembe, ki so večinoma upravne, ne spreminjajo narave splošnih odobritev in individualnih pravic do uporabe in zato ne morejo zagotoviti konkurenčne prednosti pred drugimi podjetji.

(407) Glede na pomembnost pravne varnosti in da se spodbudi regulativna predvidljivost, da se ustvari varno okolje za naložbe, zlasti za nove brezžične širokopasovne

komunikacije, bi morala vsaka omejitev ali odvzem obstoječih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja ali pravic do namestitve zmogljivosti temeljiti na predvidljivih in preglednih razlogih in postopkih. Zato bi se lahko določile strožje zahteve ali mehanizem za uradno obveščanje, zlasti če so bile pravice do uporabe dodeljene na podlagi konkurenčnega ali primerjalnega postopka in v primeru harmoniziranih radiofrekvenčnih pasov, ki naj bi se uporabljali za brezžične širokopasovne elektronske komunikacijske storitve (v nadaljnjem besedilu: brezžične širokopasovne storitve). Utemeljitve, ki se nanašajo na uspešno in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra in tehnološki razvoj, bi lahko temeljile na tehničnih izvedbenih ukrepih, sprejetih na podlagi Odločbe 676/2002/ES. Kadar je treba splošne odobritve in individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra omejiti, odvzeti ali spremeniti brez privolitve imetnika pravic, se to lahko stori po posvetovanju z zainteresiranimi stranmi, razen če so predlagane spremembe manjše. Omejitev ali odvzem splošnih odobritev ali pravic ima lahko pomembne posledice za njihove imetnike, zato bi morali pristojni organi pred sprejetjem teh ukrepov ravnati še posebej skrbno in vnaprej oceniti potencialno škodo, ki bi jo lahko povzročili.

(408) Pristojni organi bi morali spremljati in zagotavljati skladnost s pogoji splošne odobritve za radiofrekvenčni spekter in pravicami do uporabe ter zlasti zagotavljati dejansko in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra in skladnost z obveznostmi pokritosti in kakovosti storitev, in sicer z nalaganjem upravnih kazni v primeru kršitev teh pogojev, vključno z denarnimi kaznimi in sodnimi odredbami ter preklicem pravic do uporabe. Podjetja bi morala pristojnim organom zagotoviti čim bolj točne in popolne informacije, da bi jim omogočila opravljanje nadzornih nalog.

(409) Vsaka stran, na katero se nanaša odločitev pristojnega organa, vključno z odločitvijo, da ne bo obravnavala vlog za podelitev pravic do namestitve zmogljivosti, bi morala imeti pravico do pritožbe pri organu, ki je neodvisen od udeleženih strani in kakršnih koli zunanjih posegov ali političnih pritiskov. Tak pritožbeni postopek ne bi smel posegati niti v delitev pristojnosti v pravosodnih sistemih posameznih držav niti v pravice, ki jih imajo pravne ali fizične osebe v skladu z nacionalnim pravom. V vsakem primeru bi morale države članice zagotoviti učinkovit sodni nadzor nad takimi odločitvami.

(410) Da se zagotovi pravna varnost za udeležence na trgu, bi morali pritožbeni organi svoje naloge opravljati učinkovito. Zlasti pritožbeni postopki ne bi smeli biti neupravičeno dolgi. Začasni ukrepi, s katerimi se odloži učinkovanje odločitve pristojnega organa, bi se morali sprejeti le v nujnih primerih, da se prepreči resna in nepopravljiva škoda za stran, ki zahteva zadevne ukrepe, in le, če je to potrebno zaradi zagotavljanja ravnovesja interesov.

(411) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za sprejemanje odločitev za odpravo čezmejnega škodljivega motenja med državami članicami; opredelitev harmoniziranega ali usklajenega pristopa za obravnavanje nedoslednega izvajanja splošnih regulativnih pristopov nacionalnih regulativnih organov v zvezi z regulacijo trgov elektronskih komunikacij ter številčenjem, vključno s številskimi območji, prenosljivostjo številk in identifikatorjev, sistemi za prevajanje številk in naslovov ter dostopom do služb za pomoč v sili na enotni evropski številki za klic v sili „112“; za določitev obvezne uporabe standardov ali črtanje standardov ali specifikacij z obveznega dela seznama standardov; za sprejem tehničnih in organizacijskih ukrepov za ustrezno obvladovanje tveganj za varnost omrežij in storitev ter okoliščin, oblike in postopkov, ki se uporabljajo za zahteve glede uradnega obveščanja o varnostnih incidentih; za

opredelitev ustreznih podrobnosti v zvezi z individualnimi pravicami, s katerimi je mogoče trgovati, v standardizirani elektronski obliki, ko so pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ustvarjene za opredelitev fizičnih in tehničnih značilnosti maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk; za dovolitev nacionalnim regulativnim organom, da podjetjem, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, naložijo določene obveznosti dostopa in medsebojnega povezovanja; za harmonizacijo posebnih številk ali številskih območij kot odziv na nepokrito čezmejno ali vseevropsko povpraševanje po virih številčenja ter za opredelitev predloge povzetka pogodbe, ki se predloži potrošnikom. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[77].

(412) Države članice bi morale z objavo informacij zagotoviti, da bodo udeleženci na trgu in potencialni novi udeleženci na trgu razumeli svoje pravice in obveznosti ter vedeli, kje najti ustrezne podrobne informacije. Objava v nacionalnem uradnem listu pomaga zainteresiranim stranem v drugih državah članicah pri iskanju ustreznih informacij.

(413) Komisija mora vedeti, katera podjetja so bila določena kot podjetja s pomembno tržno močjo in katere obveznosti so nacionalni regulativni organi naložili udeležencem na trgu, da lahko presodi o pravilni uporabi prava Unije. Zato morajo države članice poleg objave navedenih informacij na nacionalni ravni navedene informacije predložiti tudi Komisiji. Kadar se od držav članic zahteva, da pošljejo informacije Komisiji, bi moralo biti mogoče, da to storijo z elektronskimi sredstvi, vendar ob upoštevanju ustreznega dogovora o postopkih avtentikacije.

(414) Komisija bi morala redno pregledovati izvajanje te uredbe, zlasti da bi ugotovila, ali so potrebne spremembe glede na spreminjajoče se tehnološke ali tržne pogoje. Pri pregledu izvajanja te uredbe bi morala oceniti, ali so ob upoštevanju razvoja trga in glede na konkurenco in varstvo potrošnikov še potrebne določbe o predhodni regulaciji sektorja oziroma ali bi bilo treba te določbe spremeniti ali razveljaviti.

(415) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal [dd mesec 2026].

(416) Komisiji je treba zagotoviti prehodno obdobje za vzpostavitev režima odobritve za satelitske storitve na ravni Unije, ki bi moral nadomestiti nacionalne režime. V tem obdobju bi morala Komisija določiti pogoje, ki se uporabljajo za zagotavljanje satelitskih omrežij in satelitskih komunikacijskih storitev ter uporabo spektra, in vzpostaviti postopek, vključno s časovnimi okviri in praktičnimi vidiki, za podjetja, da predložijo svoje zahteve za odobritev Unije. Poleg tega bi morali imeti imetniki pravic do uporabe ali uporabniki spektra v skladu z nacionalnim pravom na voljo dovolj časa, da zahtevajo odobritev Unije, Komisija pa dovolj časa za obravnavo takih zahtev –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

1. DEL I – PODROČJE UPORABE, CILJI IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja

[77] Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

1. Ta direktiva vzpostavlja pravila za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev, pripadajočih naprav in pripadajočih zmogljivosti, strateških storitev in upravljanje radiofrekvenčnega spektra ter določenih vidikov terminalske opreme.

2. Ta uredba vzpostavlja tudi okvir upravljanja za sektor elektronskih komunikacij, ki ga sestavljajo nacionalni regulativni in drugi pristojni organi, Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC), Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja ter določa naloge BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja ter nacionalnih regulativnih organov in, kadar je ustrezno, drugih pristojnih organov ter določa sklop postopkov za uporabo ustreznega pravnega okvira po vsej Uniji.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „elektronsko komunikacijsko omrežje“ pomeni prenosne sisteme, ne glede na to, ali temeljijo na stalni infrastrukturi ali centralizirani upravni zmogljivosti, in, kadar je ustrezno, komutacijsko ali usmerjalno opremo ter druge vire, vključno z omrežnimi elementi, ki niso aktivni, ki omogočajo prenos signalov po žicah, z radijskimi valovi, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi, vključno s satelitskimi omrežji, fiksnimi in mobilnimi omrežji, električnimi kabelskimi sistemi, če se uporabljajo za prenos signalov, omrežji, ki se uporabljajo za radijsko in televizijsko radiodifuzijo, ter z omrežji kabelske televizije, ne glede na vrsto prenesenih informacij;

(2) „gigabitno omrežje“ pomeni bodisi elektronsko komunikacijsko omrežje, ki je v celoti sestavljeno iz elementov iz optičnih vlaken do omrežne priključne točke ali elektronsko komunikacijsko omrežje, ki v običajnih razmerah največje obremenjenosti omogoča podobno zmogljivost omrežja glede razpoložljive navzdolnje in navzgornje pasovne širine, odpornosti, z napakami povezanih parametrov ter latence in njenih variacij;“

Ta opredelitev nadomešča opredelitev „zelo visokozmogljivega omrežja“ iz člena 2(2) Direktive (EU) 2018/1972;

(3) „elektronska komunikacijska storitev“ pomeni storitev, ki se navadno zagotavlja za plačilo prek elektronskih komunikacijskih omrežij in ki razen storitev, s katerimi se zagotavljajo vsebine ali izvaja uredniški nadzor nad vsebinami, ki se pošiljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in z elektronskimi komunikacijskimi storitvami, zajema naslednje storitve:

(a) storitev dostopa do interneta;

(b) medosebno komunikacijsko storitev;

(c) storitve, v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov, kot so storitve prenosa, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj–stroj in za radiodifuzijo;

(4) „objekti z možnostjo priključitve“ pomenijo prostore končnih uporabnikov, za katere je operater postavil svoje dostopovno omrežje do oskrbovalne točke (tj. prve koncentracijske ali razdelilne točke, ki naj bi oskrbovala navedene prostore), tako da lahko operater po prejemu zahtevka v štirih tednih da na voljo storitev dostopa z

razumnimi dodatnimi gradbenimi deli (tj. z izvedbo samo standardne končne priključitve in aktivacije za konkretni objekt, ne da bi bilo treba dostopovno omrežje razširiti onkraj oskrbovalne točke;

(5) „priključeni objekti“ pomeni objekte končnega uporabnika, v katerih je bila dostopovna omrežna infrastruktura fizično razširjena z oskrbovalne točke in razvezana v objektu končnega uporabnika;

(6) „osnovna storitev v bakrenem omrežju“ pomeni elektronsko komunikacijsko storitev, ki se zagotavlja prek obstoječe bakrene dostopovne infrastrukture, kolikor podpira kritične ali bistvene funkcije za izvedbo naloge, kot so komunikacija v sili, sistemi zdravniške oskrbe na daljavo, alarmi in nadzorni sistemi spremljanja, ki se uporabljajo v vodni, energetski in prometni industriji;

(7) „storitev dostopa do interneta“ pomeni javno dostopno storitev, ki omogoča dostop do interneta in s tem povezljivost s tako rekoč vsemi končnimi točkami interneta, ne glede na uporabljeno omrežno tehnologijo in terminalsko opremo;

(8) „medosebna komunikacijska storitev“ pomeni storitev, ki se navadno zagotavlja za plačilo in omogoča neposredno medosebno in interaktivno izmenjavo informacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij med omejenim številom oseb, pri čemer osebe, ki začnejo ali sodelujejo v komunikaciji, določajo prejemnike, in ne vključuje storitev, katerih medosebna in interaktivna komunikacija je zgolj manjši postranski del storitve, ki je vsebinsko povezan z drugo storitvijo;

(9) „medosebna komunikacijska storitev na podlagi številke“ pomeni medosebno komunikacijsko storitev, ki se povezuje ali omogoča komunikacijo z javno dodeljenimi viri številčenja, in sicer s številko ali številkami v nacionalnem ali mednarodnem načrtu številčenja;

(10) „medosebna komunikacijska storitev, neodvisna od številke“ pomeni medosebno komunikacijsko storitev, ki se ne povezuje z javno dodeljenimi viri številčenja, in sicer s številko ali številkami v nacionalnem ali mednarodnem načrtu številčenja, ali ki ne omogoča komunikacije s številko ali številkami v nacionalnem ali mednarodnem načrtu številčenja;

(11) „javno elektronsko komunikacijsko omrežje“ pomeni elektronsko komunikacijsko omrežje, ki se v celoti ali pretežno uporablja za zagotavljanje javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki podpirajo prenos informacij med omrežnimi priključnimi točkami;

(12) „omrežna priključna točka“ pomeni fizično točko, na kateri ima končni uporabnik dostop do javnega elektronskega komunikacijskega omrežja in ki se v primeru, kadar omrežja vključujejo komutacijo ali usmerjanje, določi s specifičnim omrežnim naslovom, ki je lahko povezan s številko ali imenom končnega uporabnika;

(13) „pripadajoče zmogljivosti“ pomeni pripadajoče storitve, fizično infrastrukturo in druge zmogljivosti ali elemente, povezane z elektronskim komunikacijskim omrežjem ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogočajo ali podpirajo zagotavljanje storitev po navedenem omrežju ali z navedeno storitvijo ali pa imajo možnosti za to in vključujejo zgradbe ali vhode v zgradbe, napeljavo v njih, antene, stolpe in druge podporne konstrukcije, cevne vode, kanale, drogove, vstopne jaške in priključne omarice;

(14) „pripadajoča storitev“ pomeni storitev, povezano z elektronskim komunikacijskim omrežjem ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogoča ali podpira

zagotavljanje, zagotavljanje z lastnimi zmogljivostmi ali avtomatizirano zagotavljanje storitev po navedenem omrežju ali z navedeno storitvijo ali pa ima možnosti za to in vključuje sisteme za pretvorbo številk ali sisteme, ki zagotavljajo enakovredno delovanje, sisteme s pogojnim dostopom in elektronske programske vodnike ter druge storitve, kot so storitve za ugotavljanje identitete, lokacije in prisotnosti;

(15) „sistem s pogojnim dostopom“ pomeni vsak tehnični ukrep, avtentikacijski sistem in/ali ureditev, pri katerem je dostop do zaščitene storitve radijske ali televizijske radiodifuzije v nekodirani obliki pogojen z naročnino ali drugo obliko predhodne individualne odobritve;

(16) „uporabnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki uporablja ali zaprosi za javno dostopno elektronsko komunikacijsko storitev;

(17) „končni uporabnik“ pomeni uporabnika, ki ne zagotavlja javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev;

(18) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki uporablja ali zaprosi za javno dostopno elektronsko komunikacijsko storitev za namene, ki ne sodijo v njeno dejavnost, obrt ali poklic;

(19) „zagotovitev elektronskih komunikacijskih omrežij“ pomeni vzpostavitev, delovanje, upravljanje ali zagotavljanje dostopnosti takih omrežij;

(20) „vmesnik za aplikacijsko programiranje“ ali „API“ pomeni programski vmesnik med aplikacijami, ki jih zagotavljajo radiodifuzijske hiše ali ponudniki storitev, in vire v TV-komunikatorjih, namenjenih za povezavo s televizijskimi sprejemniki ali v integrirani digitalni televiziji ali digitalnih radijskih sprejemnikih;

(21) „razporeditev radiofrekvenčnega spektra“ pomeni določitev danega pasu radiofrekvenčnega spektra eni ali več vrstam radiokomunikacijskih storitev, kadar je to primerno, pod določenimi pogoji;

(22) „škodljivo motenje“ pomeni motenje, ki ogroža delovanje radionavigacijske storitve ali drugih varnostnih storitev ali kako drugače resno slabša, ovira ali ponavljajoče prekinja radiokomunikacijsko storitev, ki deluje v skladu z veljavnimi mednarodnimi predpisi, predpisi Unije ali nacionalnimi predpisi;

(23) „splošna odobritev“ pomeni pravni okvir, ki zagotavlja pravice in določa obveznosti za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev na notranjem trgu v skladu s to uredbo;

(24) „maloobmočna brezžična dostopovna točka“ pomeni brezžično omrežno dostopovno opremo majhne moči in velikosti, ki deluje v majhnem dosegu, ki uporablja radiofrekvenčni spekter na podlagi dovoljenja ali radiofrekvenčni spekter, za katerega ni potrebno dovoljenje, ali kombinacijo obeh, ki se lahko uporablja kot del javnega elektronskega komunikacijskega omrežja, ki je lahko opremljena z eno ali več antenami z majhnim vizualnim učinkom in ki uporabnikom omogoča brezžični dostop do elektronskih komunikacijskih omrežij ne glede na osnovno omrežno topologijo, ki je lahko bodisi mobilna bodisi fiksna;

(25) „radijsko lokalno omrežje“ ali „RLAN“ pomeni brezžični dostopovni sistem majhne moči, ki deluje v majhnem dosegu, z majhnim tveganjem motenja za druge take sisteme, ki jih v neposredni bližini uporabljajo drugi uporabniki, in ki uporablja harmoniziran radiofrekvenčni spekter na neizključni podlagi;

(26) „harmonizirani radiofrekvenčni spekter“ pomeni radiofrekvenčni spekter, za katerega so bili s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji v zvezi z njegovo razpoložljivostjo in učinkovito uporabo;

(27) „souporaba radiofrekvenčnega spektra“ pomeni dostop po enakem ali hierarhičnem vrstnem redu zaščite dveh ali več tehnologij ali uporabnikov do istih pasov ali kanalov radiofrekvenčnega spektra, da se zagotovi njihova učinkovita uporaba, ki lahko temelji na določeni ureditvi souporabe med uporabniki, odobreni na podlagi splošne odobritve, individualnih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali njihove kombinacije; vključuje regulativne pristope, kot je sodostop na podlagi dovoljenja, ki vsem uporabnikom zagotavlja predvidljive in zanesljive pogoje souporabe;

(28) „dostop“ pomeni zagotovitev razpoložljivosti naprav ali storitev drugemu podjetju pod določenimi pogoji, bodisi na izključni ali neizključni podlagi, za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, storitev informacijske družbe ali storitev radiodifuzije vsebin; to vključuje med drugim: dostop do elektronskega komunikacijskega omrežja in omrežnih elementov ter pripadajočih zmogljivosti, ki lahko vključuje tudi priključitev opreme s fiksnimi ali nefiksnimi sredstvi (zlasti dostop do krajevne zanke ter zmogljivosti in storitev, ki so potrebne za zagotavljanje storitev prek krajevne zanke); dostop do fizične infrastrukture, vključno z zgradbami, kanali in drogovi; dostop do ustreznih sistemov programske opreme vključno s sistemi za podporo delovanja; dostop do informacijskih sistemov ali podatkovnih zbirk za prednaročanje, zagotavljanje, naročanje, vzdrževanje in zahtevke za popravilo ter zaračunavanje; dostop do pretvorbe številk ali do sistemov, ki zagotavljajo enakovredno delovanje; dostop do fiksnih in mobilnih omrežij, zlasti za gostovanje; dostop do sistemov s pogojnim dostopom za digitalne televizijske storitve; dostop do virtualnih omrežnih storitev;

(29) „medomrežno povezovanje“ pomeni specifično vrsto dostopa, izvedenega med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij prek fizičnega in logičnega povezovanja elektronskih komunikacijskih omrežij, ki jih uporablja isto ali drugo podjetje, da omogoči uporabnikom iz enega podjetja komunikacijo z uporabniki iz istega ali drugega podjetja ali dostop do storitev, ki jih zagotavlja drugo podjetje, kadar take storitve zagotavljajo udeležene stranke ali druge stranke, ki imajo dostop do omrežja;

(30) „operater“ pomeni podjetje, ki zagotavlja ali je pooblaščeno za zagotavljanje javnega elektronskega komunikacijskega omrežja ali pripadajoče zmogljivosti;

(31) „krajevna zanka“ pomeni fizično pot elektronskih komunikacijskih signalov, ki povezuje omrežno priključno točko z razdelilnikom ali enakovredno zmogljivostjo v fiksnem javnem elektronskem komunikacijskem omrežju;

(32) „klic“ pomeni zvezo, vzpostavljeno s pomočjo javno razpoložljive medosebne komunikacijske storitve, ki omogoča dvosmerno govorno komunikacijo;

(33) „govorna komunikacijska storitev“ pomeni javno dostopno elektronsko komunikacijsko storitev za neposredno ali posredno odpravljanje in sprejemanje nacionalnih ali nacionalnih in mednarodnih klicev z uporabo številke ali številk iz nacionalnega ali mednarodnega načrta številčenja;

(34) „geografska številka“ pomeni številko iz nacionalnega načrta številčenja, pri kateri ima en del njene številčne strukture geografski pomen, ki se uporablja za usmerjanje klicev na fizično lokacijo omrežne priključne točke;

(35) „negeografska številka“ pomeni številko iz nacionalnega načrta številčenja, ki ni geografska številka, kot so številke mobilnih telefonov, številke brezplačnih telefonskih klicev in številke premijskih storitev;

(36) „storitev celotnega pogovora“ pomeni multimedijsko storitev pogovora v realnem času, ki zagotavlja dvosmeren simetričen prenos videa, besedila in glasu v realnem času med uporabniki na dveh ali več lokacijah;

(37) „center za obveščanje“ pomeni fizično lokacijo, v kateri se prejme komunikacija v sili in za katero je odgovoren javni organ ali zasebna organizacija, ki jo priznava država članica;

(38) „najprimernejši center za obveščanje“ pomeni center za obveščanje, ki so ga ustanovili pristojni organi, na katerega se usmerja komunikacija v sili in ki je pristojen za posredovanje kontekstualnih informacij službam za pomoč v sili z ustreznega področja intervencije;

(39) „komunikacija v sili“ pomeni komunikacijo z uporabo medosebnih komunikacijskih storitev med končnim uporabnikom in centrom za obveščanje z namenom zahtevanja in pridobitve nujne pomoči od službe za pomoč v sili;

(40) „učinkovita komunikacija v sili“ pomeni komunikacijo v sili, ki zagotavlja pravočasno komunikacijo med končnim uporabnikom in najustreznejšim centrom za obveščanje ter pravočasno daje na voljo kontekstualne informacije, vključno z informacijami o lokaciji kličočega;

(41) „kontekstualne informacije“ pomenijo informacije, ki jih prek komunikacije v sili posreduje končni uporabnik ali se samodejno pridobijo in prenesejo iz terminalske opreme končnega uporabnika ali ustreznega omrežja, da se omogočita pravočasna opredelitev intervencijskih virov služb za pomoč v sili in hiter prihod služb za pomoč v sili na kraj intervencije.

(42) „služba za pomoč v sili“ pomeni službo, ki jo priznava država članica in ki v skladu z nacionalnim pravom zagotavlja takojšnjo in hitro pomoč v razmerah, zlasti kadar obstaja neposredno tveganje za življenje ali telo, zdravje ali varnost posameznika ali javnosti, zasebno ali javno lastnino ali okolje;

(43) „informacije o lokaciji kličočega“ pomeni v javnem mobilnem omrežju obdelane podatke, pridobljene iz omrežne infrastrukture ali iz mobilnih naprav, ki razkrivajo geografsko lokacijo mobilne terminalske opreme končnega uporabnika, v javnem fiksnem omrežju pa podatke o fizičnem naslovu omrežne priključne točke.

(44) „terminalska oprema“ pomeni terminalsko opremo, kakor je opredeljena v točki 1 člena 1 Direktive Komisije 2008/63/ES[78];

(45) „satelitske komunikacijske storitve“ pomenijo storitve, pri zagotavljanju katerih se v celoti ali delno uporablja vzpostavitev radijske komunikacije z zemeljskih satelitskih postaj ali njihovih dopolnilnih zemeljskih in zračnih komponent do vesoljske postaje („navzgornje povezave“) in/ali vzpostavitev radijske komunikacije z vesoljske

[78] Direktiva Komisije 2008/63/ES z dne 20. junija 2008 o konkurenci na trgih za telekomunikacijsko terminalsko opremo (UL L 162, 21.6.2008, str. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/63/oj).

postaje do zemeljske satelitske postaje ali njihovih dopolnilnih zemeljskih in zračnih komponent („navzdolnje povezave“);

(46) „zagotavljanje satelitskih omrežij“ pomeni vzpostavitev in delovanje satelitskih sistemov, zemeljskih satelitskih postaj in, kadar je ustrezno, njihovih dopolnilnih zemeljskih in zračnih komponent;

(47) „satelitska zemeljska postaja“ pomeni opremo na Zemlji, ki se lahko uporablja samo za oddajanje ali za oddajanje in sprejemanje („oddajno/sprejemna“) ali samo za sprejemanje („sprejemna“) radiokomunikacijskih signalov s sateliti ali drugimi vesoljskimi sistemi. To med drugim vključuje zemeljske postaje, terminale in kopensko opremo, ki so potrebni za komunikacijo s sateliti ali drugimi vesoljskimi postajami;

(48) „dopolnilne zemeljske in zračne komponente“ pomenijo zemeljske ali zračne postaje satelitskih omrežij, ki se uporabljajo na fiksnih ali spreminjajočih se lokacijah, da se izboljša razpoložljivost satelitskih komunikacijskih storitev na geografskih območjih, ki jih pokrivajo sateliti sistema, kjer komunikacij z eno ali več vesoljskimi postajami ni mogoče zagotoviti z zahtevano kakovostjo;

(49) „osebni podatki“ pomeni osebne podatke, kakor so opredeljeni v členu 4, točka 1, Uredbe (EU) 2016/679;

(50) „privolitev“ pomeni privolitev, kakor je opredeljena v členu 4, točka 11, Uredbe (EU) 2016/679.

Člen 3

Splošni cilji in načela

1. Države članice, nacionalni regulativni in drugi pristojni organi ter BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Urad za digitalna omrežja in Komisija si v skladu s svojimi zadevnimi pristojnostmi v okviru te uredbe prizadevajo uresničiti naslednje splošne cilje, ki niso navedeni v prednostnem vrstnem redu:

   (a) okrepitev konkurenčnosti sektorja povezljivosti in industrije na splošno z olajšanjem naložb v napredne digitalne infrastrukture, vključno z rešitvami, ki temeljijo na oblaku in umetni inteligenci, z omogočanjem inovativnih storitev, vključno s kakovostnimi in zanesljivimi storitvami, ter z olajšanjem sodelovanja med akterji v širšem digitalnem ekosistemu;

   (b) razvoj enotnega trga za elektronske komunikacije, s čimer se olajša čezmejno delovanje omrežja in zagotavljanje storitev znotraj Unije, razvoj vseevropskih digitalnih omrežij ter zagotavljanje inovativnih elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, vključno z vseevropskimi satelitskimi komunikacijskimi storitvami;

   (c) krepitev odpornosti in pripravljenosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev na ravni Unije s spodbujanjem sodelovanja med javnimi organi in ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev pri krepitvi potrebnih zmogljivosti za odpornost ter pri zagotavljanju varnostnih in obrambnih interesov Unije in njenih držav članic;

   (d) spodbujanje naložb v povezljivost in splošno razpoložljivost gigabitnih omrežij, vključno s fiksnimi, mobilnimi in brezžičnimi omrežji, dostop do

njih in njihovo uvajanje v korist vseh državljanov in podjetij Unije, kar zadeva ceno, kakovost in izbiro;

(e) zagotavljanje visokokakovostnih, cenovno dostopnih in javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev vsem končnim uporabnikom z učinkovito konkurenco na področju elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih zmogljivosti, vključno z učinkovito konkurenco na področju infrastrukture, ter na področju elektronskih komunikacijskih storitev in pripadajočih storitev po vsej Uniji;

(f) spodbujanje interesov državljanov Unije in varovanje zaščite pravic končnih uporabnikov, vključno z enako in nediskriminatorno obravnavo prometa pri zagotavljanju storitev dostopa do interneta, tako da imajo vsi končni uporabniki še naprej koristi od velike izbire naprednih, cenovno dostopnih in visokokakovostnih storitev ter zagotavljanje visoke in skupne ravni zaščite, zlasti za ranljive potrošnike, vključno z dostopnimi cenami, izbiro in enakovrednim dostopom;

(g) spodbujanje trajnostnosti z olajšanjem naložb v energijsko učinkovita in nizkoogljična digitalna omrežja in rešitve ter spodbujanje učinkovitosti prometa od konca do konca;

(h) podpora ciljev drugih politik Unije, ki temeljijo na radiofrekvenčnem spektru, vključno z vesoljsko ter skupno varnostno in obrambno politiko.

2. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi, BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Urad za digitalna omrežja in Komisija pri izvajanju svojih pristojnosti ali nalog za doseganje splošnih ciljev delujejo nepristransko, objektivno, pregledno ter nediskriminatorno in sorazmerno. Uporabljajo zlasti naslednja načela:

(a) spodbujanje regulativne predvidljivosti za zagotovitev skladnih regulativnih pristopov z medsebojnim sodelovanjem;

(b) zagotavljanje, da se v podobnih razmerah ukrepi uporabljajo dosledno in ni diskriminacije pri obravnavi ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev;

(c) ustrezno upoštevanje morebitnega regulativnega in upravnega bremena, ki ga nalagajo regulativne odločitve, in prizadevanje za njihovo čim večjo omejitev;

(d) uporabljajo pravo Unije na tehnološko nevtralen način, kolikor je to skladno z doseganjem splošnih ciljev iz tega člena;

(e) ustrezno upoštevajo različne pogoje glede infrastrukture, konkurence, položaja končnih uporabnikov in zlasti potrošnikov na različnih geografskih območjih v državi članici.

2. DEL II – ODPORNOST

Člen 4

Vloga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev pri zagotavljanju odpornosti

Ob upoštevanju bistvene vloge elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev za splošno odpornost družbe in gospodarstva Unije ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev iz člena 5(1) te uredbe, BEREC, Urad za digitalna omrežja, nacionalni regulativni in

pristojni organi, imenovani na podlagi člena 8(1) Direktive (EU) 2022/2555, nacionalni organi za obvladovanje kriz in civilno zaščito, vključno z organi za obvladovanje kibernetskih kriz, imenovanimi na podlagi člena 9(1) Direktive (EU) 2022/2555, v okviru svojih zadevnih pristojnosti prispevajo k predvidevanju in preprečevanju naravnih ali antropogenih motenj, kriz ali višje sile in lahko negativno vplivajo na prebivalstvo, ter odzivanju nanje, in sicer s skladnim izvajanjem obveznosti v zvezi s pripravljenostjo na podlagi te uredbe ter v skladu z ustreznimi mehanizmi Unije in nacionalnimi mehanizmi civilne zaščite, obvladovanja kriz in odzivanja nanje.

Člen 5

Razpoložljivost in zmogljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev

1. Ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev in drugi ponudniki iz člena 9(2), nacionalni regulativni organi, nacionalni pristojni organi, imenovani na podlagi člena 8(1) Direktive (EU) 2022/2555[79], ter drugi pristojni organi, kadar je ustrezno, vključno z nacionalnimi organi za obvladovanje kriz in organi civilne zaščite, vključno z organi za obvladovanje kibernetskih kriz, imenovanimi na podlagi člena 9(1) Direktive (EU) 2022/2555, sodelujejo, da bi zagotovili stalno razpoložljivost elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ter njihove potrebne zmogljivosti za predvidevanje in preprečevanje naravnih ali antropogenih motenj, kriz ali višje sile, ki lahko negativno vplivajo na prebivalstvo, ter za pripravo in odzivanje nanje.

   Pri tem organi in ponudniki iz prvega pododstavka v največji možni meri upoštevajo načrt BEREC-a za pripravljenost Unije za digitalne infrastrukture iz člena 6.

2. Brez poseganja v Direktivo (EU) 2022/2555 ponudniki iz odstavka 1 tega člena in centri za obveščanje ob upoštevanju načrta Unije za pripravljenost za digitalne infrastrukture s strani BEREC-a iz člena 6 te uredbe sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev neprekinjene razpoložljivosti kritičnih komunikacij in komunikacij v sili ter neprekinjenega prenosa javnih opozoril v primeru naravnih ali antropogenih motenj, kriz ali višje sile, ki lahko negativno vplivajo na prebivalstvo.

3. Ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij in javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ter centrov za obveščanje pri uvajanju novih tehnologij v svoja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve sprejmejo vse potrebne pripravljalne ukrepe, vključno s preskušanjem in potrjevanjem rešitev, da zagotovijo razpoložljivost komunikacijskih storitev v sili in storitev javnega opozarjanja v Uniji.

4. Kadar bi lahko prehod na druge omrežne tehnologije povzročil prekinitev storitev na napravah končnih uporabnikov, ki se trenutno uporabljajo, ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij in javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev o tem obvestijo pristojne nacionalne organe in končne uporabnike vsaj dve leti vnaprej, tako da predložijo časovni načrt za proces prehoda.

Člen 6

Načrt Unije za pripravljenost za digitalne infrastrukture

[79] Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji, spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 in Direktive (EU) 2018/1972 ter razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3445/oj).

1. **[***12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe***]** BEREC sprejme poročilo Načrt Unije za pripravljenost za digitalne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: načrt) z namenom okrepitve odpornosti in pripravljenosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ter drugih digitalnih infrastruktur na ravni Unije v primeru naravnih ali antropogenih motenj, kriz ali višje sile, ki bi lahko znatno škodljivo vplivali na prebivalstvo ali delovanje notranjega trga.

2. Načrt vključuje:

   (a) celovito oceno arhitekture, zmogljivosti in uporabe elektronskih komunikacijskih omrežij ponudnikov iz člena 5(1), pripravljeno na podlagi informacij, zbranih v skladu s členom 7(2) te uredbe in posredovano Uradu za digitalna omrežja v skladu s členom 7(3) te uredbe;

   (b) sklop operativnih priporočil o ukrepih za odpornost omrežja, ki med drugim temeljijo na oceni iz točke (a);

   (c) prakse obvladovanja kriz.

   Ocena iz prvega pododstavka, točka (a), med drugim zagotovi pregled omrežne topologije na ravni Unije, opredeli diverzifikacijo poti, morebitna ozka grla ali točke odpovedi in področja, na katerih so potrebni ukrepi, povezani z odpornostjo, kot so strateške naložbe v podporo redundantni zmogljivosti, zlasti za vseevropska digitalna omrežja. Ocena se izvede v skladu z veljavnimi pravili Unije in nacionalnimi pravili o varovanju tajnih podatkov. Informacije, ki jih vsebuje, se predstavijo v zbirni obliki, da se prepreči natančna geolokacija občutljivih sredstev.

   Operativna priporočila iz prvega pododstavka, točka (b), vključujejo priporočila za zagotavljanje tehnične zmogljivosti elektronskih komunikacijskih omrežij za povezovanje z različnimi vrstami prizemnih in neprizemnih omrežij, kot so satelitska omrežja, zmogljivosti za zagotavljanje kontinuitete bistvenih komunikacijskih omrežij in storitev ob povečanem povpraševanju, zamašitvi omrežja ali naravnih ali antropogenih motnjah, med drugim vključno z grožnjami izpada sistema, kot je namerno škodljivo motenje, ali drugimi ukrepi, ki se štejejo za ključne pri zagotavljanju razpoložljivosti storitev in potrebnih omrežnih zmogljivosti.

   Prakse obvladovanja kriz iz prvega pododstavka, točka (c), se naslovijo na nacionalne regulativne in druge pristojne organe, njihov cilj pa so harmonizirani postopki, ureditve usklajevanja in operativni protokoli, ki se uporabljajo v primeru naravnih ali antropogenih motenj, kriz ali višje sile. Prakse obvladovanja kriz so skladne z ustreznimi mehanizmi Unije in nacionalnimi mehanizmi civilne zaščite, obvladovanja kriz in odzivanja nanje ter jih dopolnjujejo.

Člen 7

Sodelovanje in zbiranje podatkov v podporo pripravi načrta

1. Urad za digitalna omrežja v podporo BEREC-u pripravi osnutek načrta v tesnem sodelovanju s Komisijo in, kadar gre za pripravljenost in odpornost elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, s Skupino za sodelovanje, ustanovljeno s členom 14 Direktive (EU) 2022/2555, ter po posvetovanju z agencijo ENISA in ustreznimi evropskimi organi za koordinacijo odzivanja na krize in civilno zaščito, kakor je ustrezno. Načrt se redno pregleduje in posodablja, med drugim na podlagi informacij, zbranih v skladu z odstavkom 2 tega člena.

2. V podporo pripravi načrta nacionalni regulativni organi vsaki dve leti zbirajo informacije o arhitekturi, zmožnosti, zmogljivostih in uporabi javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev in, kadar je ustrezno, omrežij, ki se v celoti ali pretežno uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev ali storitev informacijske družbe, ki so na voljo javnosti, če jim take informacije še niso bile dane na voljo ali drugim pristojnim nacionalnim organom na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava.

3. Zahtevki za informacije iz odstavka 2 so utemeljeni, sorazmerni in omejeni na to, kar je nujno potrebno za opravljanje nalog, povezanih z odpornostjo in pripravljenostjo. Informacije se pošljejo Uradu za digitalna omrežja vsaki dve leti.

4. Do[6 *mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe***]** v tesnem sodelovanju s Komisijo in agencijo ENISA objavi skupno predlogo, ki jo nacionalni regulativni organi uporabljajo za zbiranje informacij iz odstavka 2.

Člen 8

Sodelovanje s Komisijo, drugimi organi Unije ali strokovnimi skupinami

1. Kadar naravna ali antropogena motnja, kriza ali višja sila vključuje kibernetski incident velikih razsežnosti v smislu člena 6, točka 7, Direktive (EU) 2022/2555 ali z njim sovpada, BEREC Evropski organizacijski mreži za povezovanje v kibernetski krizi (EU-CyCLONe) in Komisiji zagotovi ustrezne informacije za zagotovitev skupnega situacijskega zavedanja in skladnosti pri odzivanju na krize.

2. Urad za digitalna omrežja Komisiji na zahtevo posreduje podrobnosti o analizi, uporabljeni za pripravo načrta v skladu s členom 6. Komisija te informacije upošteva pri razvoju in izvajanju instrumentov financiranja, vključno s strateškimi naložbami v vseevropska digitalna omrežja, ali pri sprejemanju politik ali ukrepov za povečanje odpornosti in pripravljenosti elektronskih komunikacijskih omrežij, kakor je ustrezno.

3. Naloge in ukrepi iz tega dela ne vplivajo na naloge agencije ENISA, mreže skupine za odzivanje na incidente na področju računalniške varnosti (CSIRT), mreže EU-CyCLONe, Skupine za sodelovanje, ustanovljene z Direktivo (EU) 2022/2555, ali drugih strokovnih skupin ali sistemov usklajevanja na podlagi prava Unije na področju civilne zaščite.

3. DEL III – ODOBRITEV ZA ENOTNI TRG IN IZDAJA ENOTNEGA DOVOLJENJA ZA ČEZMEJNO OPRAVLJANJE STORITEV

Člen 9

Splošna odobritev

1. V zvezi s svobodo zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev veljajo pogoji in obveznosti iz te uredbe. Države članice lahko omejijo svobodo zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev le iz razlogov, navedenih v členu 52(1) PDEU, in sicer zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja. Vsaka taka omejitev se ustrezno utemelji in uradno sporoči Komisiji.

2. Režim splošne odobritve se uporablja za ponudnike javnih elektronskih komunikacijskih storitev in ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij, ki se v celoti ali pretežno uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev ali storitev informacijske družbe, ki so na voljo javnosti.

3. Režim splošne odobritve se ne uporablja za medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke.

4. V skladu z režimom splošne odobritve za pravico do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev veljajo samo naslednji pogoji:

   (a) skladnost, kot velja za ponudnika, z zahtevami glede odpornosti in pripravljenosti omrežij med naravnimi motnjami ali antropogenimi motnjami, krizami ali višjo silo iz te uredbe ter pogoji uporabe za komunikacijo javnih organov s širšo javnostjo za opozarjanje javnosti o neposrednih grožnjah in za ublažitev posledic večjih katastrof;

   (b) skladnost, kakor velja za ponudnika, s pogoji uporabe za kritične komunikacijske storitve med večjimi nesrečami ali nacionalnimi izrednimi razmerami, da se zagotovi komunikacija med službami za pomoč v sili in organi;

   (c) skladnost, kakor velja za ponudnika, s standardi ali specifikacijami iz člena 187;

   (d) skladnost, kakor velja za ponudnika, s pravili o kibernetski varnosti, vključno z zahtevami glede varnosti dobavne verige IKT, uvedenimi v skladu z Aktom o kibernetski varnosti, ki bo nadomestil Uredbo (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta[80];

   (e) omogočanje dostopa do podatkov organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter pravosodnim organom, tudi za zakonito prestrezanje in hrambo podatkov v skladu z veljavno zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo v državah članicah, v katerih se storitev zagotavlja, v skladu s pravom Unije, kot se uporablja za ponudnika;

   (f) ohranitev integritete javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, vključno s pogoji za preprečevanje elektromagnetnega motenja med elektronskimi komunikacijskimi omrežji ali storitvami v skladu z Direktivo 2014/30/EU[81], kakor se uporablja za ponudnika;

   (g) skladnost, kakor velja za ponudnika, z zahtevami ali ukrepi o medomrežnem povezovanju v skladu s členom 66;

   (h) skladnost, kakor velja za ponudnika, elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev z ustreznimi mednarodnimi sporazumi v zvezi z uporabo omejenih virov, ki niso predmet podelitve individualnih pravic do uporabe;

---

80 Uredba (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o Agenciji Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) in o certificiranju informacijske in komunikacijske tehnologije na področju kibernetske varnosti ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 526/2013 (Akt o kibernetski varnosti) (UL L 151, 7.6.2019, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

81 Direktiva 2014/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z elektromagnetno združljivostjo (UL L 153, 22.5.2014, str. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 (UL L 30, 11.9.2018, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/30/2018-09-11), in Direktivo (EU) 2022/2380 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o spremembi Direktive 2014/53/EU o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo radijske opreme na trgu (UL L 315, 7.12.2022, str. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2380/oj).

(i) interoperabilnost storitev v skladu s to uredbo, kakor se uporablja za ponudnika;

(j) kadar je ustrezno, upravne dajatve v skladu s členom 12.

Dodatni pogoji za uporabo radiofrekvenčnega spektra se uporabljajo v skladu s členoma 20 in 21, kakor veljajo za ponudnika.

Dodatni pogoji za uporabo virov številčenja, ki so dodeljeni iz nacionalnih načrtov številčenja in, kadar je ustrezno, iz načrta številčenja Unije, se uporabljajo v skladu s členoma 46 in 50, kakor veljata za ponudnika.

Člen 10

Postopek izdaje enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev

1. V skladu z režimom splošne odobritve ponudnik, ki namerava zagotavljati elektronska komunikacijska omrežja ali storitve v eni ali več državah članicah, predloži uradno obvestilo nacionalnemu regulativnemu organu ene od teh držav članic v skladu s postopkom izdaje enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev.
2. Od ponudnikov se ne zahteva, da pred uveljavljanjem pravic, ki izhajajo iz splošne odobritve, pridobijo odločbo ali kateri koli drug upravni akt regulativnega organa države članice uradnega obvestila, v kateri ponudnik namerava delovati.
3. Uradno obvestilo iz odstavka 1 se pošlje s predlogo uradnega obvestila v skladu s smernicami BEREC-a, izdanimi na podlagi člena 125, najpozneje šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe. BEREC po potrebi posodobi ustrezne smernice.
4. Uradno obveščeni regulativni organ prejeto uradno obvestilo posreduje Uradu za digitalna omrežja brez nepotrebnega odlašanja. Kadar uradno obvestilo zadeva začetek zagotavljanja omrežij in storitev v več državah članicah, ga Urad za digitalna omrežja brez nepotrebnega odlašanja posreduje v vednost pristojnim organom drugih držav članic, v katerih namerava ponudnik delovati.
5. Kadar uradno obvestilo zadeva namero ponudnika, ki že deluje v eni ali več državah članicah, da razširi svoje dejavnosti na dodatne države članice, Urad za digitalna omrežja tako uradno obvestilo posreduje v vednost pristojnim organom vseh zadevnih držav članic, vključno s tistimi državami članicami, v katerih ponudnik že zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve.
6. V okviru postopka izdaje enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev uradno obveščeni organ ponudniku potrdi odobritev za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v enem tednu od predložitve uradnega obvestila iz odstavka 1. Potrditev vključuje informacije o vseh pogojih za splošno odobritev, ki se uporabljajo v državi članici ali državah članicah, v katerih se omrežja ali storitve nameravajo zagotavljati, ter o povezanih obveznostih in pravicah, ki izhajajo iz odobritve. Kadar uradno obvestilo zadeva namero ponudnika, ki že deluje v eni ali več državah članicah, da svoje dejavnosti razširi na dodatne države članice, potrditev vključuje informacije o pogojih za splošno odobritev, ki se uporabljajo v dodatnih državah članicah.
7. Ko je uradno obvestilo potrjeno, lahko ponudnik uveljavlja pravice, ki izhajajo iz splošne odobritve, in začne opravljati dejavnost ob upoštevanju določb o pravicah do uporabe iz te uredbe, kadar je ustrezno.

8. Urad za digitalna omrežja vzdržuje javno dostopno podatkovno zbirko Unije o uradnih obvestilih, predloženih nacionalnim regulativnim organom. Uradno obveščeni organi vsaj vsaka dva meseca posodobijo informacije o vseh prejetih uradnih obvestilih v podatkovni zbirki.

9. Za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, uradno sporočene pred [*6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*], ni potrebno novo uradno sporočilo. Ponudniki lahko uradno obveščeni nacionalni regulativni organ uradno obvestijo, da pridobijo novo splošno odobritev za obstoječa omrežja ali storitve v okviru postopka za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev. Pri postavitvi novih elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev se za ponudnike uporablja postopek za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev v zvezi s temi novimi omrežji ali storitvami.

Člen 11

Smernice in medsebojna pomoč

1. BEREC do [*6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] v tesnem sodelovanju s Komisijo in drugimi pristojnimi organi, vključno s kontaktnimi točkami, imenovanimi v skladu z odstavkom 2 tega člena, objavi smernice za zagotovitev, da se vsi pogoji iz člena 9(4) uporabljajo usklajeno, nediskriminatorno in sorazmerno ter da so ponudnikom dostopni prek spletne strani Urada za digitalna omrežja.

2. Vsaka država članica imenuje nacionalno enotno kontaktno točko, katere naloga je komuniciranje z Uradom za digitalna omrežja in posodabljanje informacij o nacionalni zakonodaji in postopkih, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, zlasti tistih, ki so povezani s pogoji za splošno odobritev, vključno s pogoji glede kibernetske varnosti, dostopa do podatkov in varstva podatkov ter obveznostmi iz te uredbe.

3. Komisija lahko z izvedbenimi akti podrobneje opredeli ureditve postopkov v zvezi z uradnim obvestilom, potrditvijo začetka dejavnosti in medsebojno pomočjo za izvrševanje in ureditve za izmenjavo informacij med nacionalnimi pristojnimi organi in Uradom za digitalna omrežja v skladu z Uredbo (EU) 2024/903. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

4. Brez poseganja v izvršilna pooblastila držav članic v zvezi s pravom, ki se uporablja v njihovi jurisdikciji, je nacionalni regulativni organ države članice uradnega obvestila v skladu z režimom enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev pooblaščen, da naloži kazni za kršitev pogojev v zvezi z odobritvijo. V primeru resne kršitve možni ukrepi, po potrebi po posvetovanju z regulativnimi organi prizadetih držav članic, vključujejo odvzem pravice do delovanja v državi članici ali državah članicah, za katere velja enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev.

5. Kadar nacionalni regulativni organ države članice, v kateri se zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, ugotovi, da ima lahko kršitev pogojev za odobritev hude negativne posledice na njenem ozemlju zaradi nacionalne varnosti ali javnega interesa, ima pravico naložiti kazni v okviru svoje jurisdikcije in, kadar je ustrezno, po posvetovanju z ustreznimi organi države članice uradnega obvestila.

Člen 12

Upravne dajatve

1. Kadar države članice naložijo upravne pristojbine podjetjem, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve na podlagi splošne odobritve ali vsem, ki jim je bila dodeljena pravica do uporabe, navedene dajatve:

   (a) skupaj pokrivajo samo upravne stroške, ki nastanejo z upravljanjem, nadzorom in uveljavitvijo sistema splošne odobritve in pravic do uporabe ter specifičnih obveznosti iz člena 67, člena 68(1), členov 69 in 77, ki lahko vključujejo stroške mednarodnega sodelovanja, harmonizacije in standardizacije, analize trga, nadzorovanja skladnosti in drugega tržnega nadzora in tudi, kadar je ustrezno, stroške regulativnih dejavnosti, ki vključujejo pripravo in uveljavitev upravnih odločb, na primer odločb o dostopu in medomrežnem povezovanju;

   (b) se naložijo posameznim podjetjem na objektiven, pregleden in sorazmeren način.

2. Podjetjem, katerih promet ne dosega določenega praga ali katerih dejavnosti ne dosegajo minimalnega tržnega deleža ali imajo zelo omejen teritorialni doseg, se upravne dajatve ne zaračunavajo.

3. Kadar se naložijo upravne dajatve, nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi objavijo letni pregled svojih upravnih stroškov in skupne zneske zbranih dajatev. Kadar obstaja razlika med skupno vsoto dajatev in upravnimi stroški, se izvedejo ustrezne prilagoditve.

4. DEL IV – VIRI (RADIOFREKVENČNI SPEKTER IN OŠTEVILČENJE)

4.1. NASLOV I: RADIOFREKVENČNI SPEKTER

4.1.1. POGLAVJE I: Načela in cilji

ODDELEK 1: MEDNARODNA PRAVILA ZA UPORABO IN UPRAVLJANJE RADIOFREKVENČNEGA SPEKTRA

Člen 13

Strateško načrtovanje in upravljanje radiofrekvenčnega spektra

1. Države članice in Komisija usklajeno upravljajo radiofrekvenčni spekter na notranjem trgu, pri čemer upoštevajo njegovo vrednost kot skupnega evropskega vira, v okviru deljene pristojnosti, da bi spodbudile gospodarsko rast, zaščitile vrednote in varnost Unije, dosegle cilje iz člena 3, zlasti enotni trg elektronskih komunikacij, ter si prizadevale za varnost in digitalno suverenost.

2. Komisija, ob pomoči Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, in nacionalni pristojni organi sodelujejo pri strateškem načrtovanju radiofrekvenčnega spektra in usklajevanju pristopov k politiki radiofrekvenčnega spektra.

3. Nacionalni pristojni organi dejansko in učinkovito upravljajo radiofrekvenčni spekter v skladu s to uredbo in Pravilnikom o radijskih komunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze (ITU) ter drugimi sporazumi, sprejetimi v okviru ITU, ki se uporabljajo za radiofrekvenčni spekter. Storijo vse, kar je v njihovi moči, da odpravijo vse morebitne ali dejanske vire čezmejnega ali nacionalnega škodljivega motenja, in sprejmejo ukrepe, povezane z radiofrekvenčnim spektrom, da čim bolj zmanjšajo varnostna tveganja pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

4. Kadar ta uredba pooblašča Komisijo za upravljanje radiofrekvenčnega spektra, zanjo veljajo ista načela in obveznosti kot za pristojne organe, razen če ta uredba ali drugo pravo Unije določa drugače.

Člen 14

Škodljivo motenje

1. Imetniki pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra imajo pravico uporabljati svoje frekvence brez škodljivega motenja v skladu z nacionalnimi načrti za razporeditev frekvenc in mednarodnimi sporazumi.
2. Nacionalni pristojni nacionalni organi sodelujejo med seboj in, kadar je ustrezno, prek Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, pri čezmejni koordinaciji uporabe radiofrekvenčnega spektra. Storijo vse, kar je v njihovi moči, da rešijo kakršne koli težave ali spore v zvezi s čezmejno koordinacijo ali čezmejnim škodljivim motenjem, ki preprečuje uporabo radiofrekvenčnega spektra na ozemlju Unije.
3. V primeru nerešenega čezmejnega usklajevanja ali čezmejnega škodljivega motenja med državami članicami lahko kateri koli nacionalni pristojni organ ali kateri koli imetnik pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra od Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra zahteva, da za rešitev težave uporabi svoje dobre usluge. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko izda mnenje, v katerem predlaga usklajeno rešitev. Tako mnenje izda, kadar to zahteva pristojni organ.
4. Kadar čezmejno vprašanje med državami članicami ni rešeno v 12 mesecih od zahtevka iz odstavka 3, Komisija na zahtevo pristojnega nacionalnega organa katere koli prizadete države članice ali imetnika pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali na lastno pobudo sprejme odločitev z izvedbenim aktom za rešitev čezmejnega vprašanja, pri čemer upošteva morebitno mnenje Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra v skladu z odstavkom 3.
5. Kadar čezmejno vprašanje vključuje tretjo državo, vključno z državo kandidatko in pristopno državo, Komisija in nacionalni pristojni organi v Skupini za politiko radiofrekvenčnega spektra na zahtevo katerega koli pristojnega nacionalnega organa prizadete države članice sodelujejo pri zagotavljanju pravne, politične in tehnične podpore za rešitev takega vprašanja, da lahko zadevne države članice izpolnijo svoje obveznosti in uveljavljajo svoje pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s pravom Unije.
6. Kadar čezmejno vprašanje, ki vključuje tretjo državo, ni rešeno v 12 mesecih od podanega zahtevka iz odstavka 5, lahko Komisija na zahtevo pristojnega nacionalnega organa prizadete države članice in po posvetovanju z Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra z izvedbenim aktom sprejme sklep, v katerem opredeli pomoč ali prispevek, ki ga morajo države članice ob podpori Komisije zagotoviti za rešitev takega vprašanja, ne glede na to, ali škodljivo motenje vpliva nanje ali ne.
7. Kadar čezmejnega vprašanja s tretjo državo ni mogoče rešiti s pomočjo ali prispevkom iz odstavka 6 tega člena, lahko Svet preuči sprejetje omejevalnih ukrepov na podlagi člena 29 PEU v skladu s cilji skupne zunanje in varnostne politike.
8. Izvedbeni akti iz odstavkov 4 in 6 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4) ob pomoči odbora iz člena 199(2) (v nadaljnjem besedilu: Odbor za radijski spekter).

ODDELEK 2: NAČELA

Člen 15

Načelo souporabe radiofrekvenčnega spektra

1. Brez poseganja v izjemo iz drugega pododstavka si radiofrekvenčni spekter na podlagi splošne odobritve in individualnih pravic do uporabe delijo ponudniki iste storitve (souporaba znotraj storitve) ali različnih storitev (souporaba med storitvami) v skladu s konkurenčnim pravom.

   Nacionalni pristojni organi lahko omejijo souporabo radiofrekvenčnega spektra, kadar je to potrebno iz razlogov, povezanih:

   (a) z varovanjem konkurence in nediskriminatornega dostopa do trga;

   (b) s tehnično ali ekonomsko izvedljivostjo;

   (c) s primeri, v katerih so izključne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra potrebne za zaščito javne varnosti, nacionalne varnosti, obrambe ali zaščite bistvenih storitev;

   (d) z izogibanjem škodljivemu motenju;

   (e) s čezmejno koordinacijo.

2. Nacionalni pristojni organi zagotovijo, da se dodeljeni radiofrekvenčni spekter uporablja učinkovito. V ta namen lahko od imetnika pravic do radiofrekvenčnega spektra, vključno s pravicami za obrambo in varnost, zahtevajo souporabo katerega koli dela radiofrekvenčnega spektra, ki ni uporabljen na določenem geografskem območju ali v določenem časovnem obdobju, če souporaba radiofrekvenčnega spektra ne moti, poslabša ali drugače omeji uporabe radiofrekvenčnega spektra prvotnega imetnika in da je souporaba v skladu s konkurenčnim pravom.

Člen 16

Načeli tehnološke nevtralnosti in nevtralnosti storitev

1. Vsakršna tehnologija se lahko uporabi za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev v radiofrekvenčnem spektru, ki je opredeljen kot razpoložljiv za elektronske komunikacijske storitve v nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc v skladu s pravom Unije.

   Nacionalni pristojni organi lahko navedeno pravico omejijo le, kadar je to potrebno in sorazmerno iz naslednjih razlogov:

   (a) izogibanje škodljivemu motenju;

   (b) varovanje javnega zdravja pred tveganimi elektromagnetnimi polji ob upoštevanju Priporočila 1999/519/ES;

   (c) zagotavljanje tehnične kakovosti storitve;

   (d) zagotavljanje največje souporabe radiofrekvenčnega spektra;

   (e) varovanje učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra;

   (f) zagotavljanje uresničitve ciljev v skladu z odstavkom 2.

3. Vsakršne vrste elektronskih komunikacijskih storitev se lahko izvajajo v radiofrekvenčnem spektru, ki je opredeljen kot razpoložljiv za elektronske komunikacijske storitve v nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc v skladu s pravom Unije.

   Nacionalni pristojni organi lahko to pravico omejijo le, da izpolnijo zahtevo iz Pravilnika o radijskih komunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze (ITU) na podlagi sorazmernih in nediskriminatornih meril. Nacionalni pristojni organ ima pravico zahtevati, da se določena storitev zagotavlja v določenem pasu le, kadar je to upravičeno zaradi:

   (a) varovanja življenja;

   (b) spodbujanja socialne, regionalne ali teritorialne kohezije;

   (c) izogibanja neučinkoviti uporabi radiofrekvenčnega spektra;

   (d) spodbujanja kulturne in jezikovne raznolikosti ter pluralnosti medijev, na primer zagotavljanja storitev radijske ali televizijske radiodifuzije;

   (e) potrebe po zaščiti javne varnosti, nacionalne varnosti, obrambe ali osnovnih storitev.

   Nacionalni pristojni organi lahko zagotavljanje katere koli druge storitve v določenem pasu prepovejo le, kadar je to utemeljeno s potrebo po varovanju življenja.

4.1.2. POGLAVJE II: Razporeditev

ODDELEK 1: STRATEGIJA RADIOFREKVENČNEGA SPEKTRA IN ČASOVNI NAČRTI ZA RAZPOREDITEV

Člen 17

Strategija in časovni načrti Unije za radiofrekvenčni spekter

1. Komisija po posvetovanju z deležniki in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra oblikuje v prihodnost usmerjeno strategijo Unije za radiofrekvenčni spekter in jo po potrebi posodobi po vsaki Svetovni konferenci o radijskih komunikacijah.

2. Strategija Unije za radiofrekvenčni spekter usmerja dolgoročno načrtovanje radiofrekvenčnega spektra, inovacije in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra po vsej Uniji. V njej se opredelijo potrebe po radiofrekvenčnem spektru ter zagotovi razpoložljivost in, kadar je ustrezno, zaščiti radiofrekvenčni spekter, potreben za izpolnjevanje ciljev na različnih področjih politike Unije, ki vključujejo uporabo radiofrekvenčnega spektra, vključno z obrambo in varnostjo, za kritične komunikacije in druge namene, vključno z zaznavanjem. Razpoložljivost radiofrekvenčnega spektra za zaščito javne varnosti, nacionalne varnosti, obrambe ali bistvenih storitev pod harmoniziranimi pogoji se upošteva v strategiji Unije za radiofrekvenčni spekter in ustrezno odrazi v nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc.

3. Komisija lahko na podlagi strategije Unije za radiofrekvenčni spekter, kadar je ustrezno, z izvedbenimi akti sprejme časovne načrte Unije za radiofrekvenčni spekter.

   V vsakem časovnem načrtu Unije za radiofrekvenčni spekter se opredelijo potrebe po radiofrekvenčnem spektru, povezane z določeno tehnologijo ali storitvijo radiofrekvenčnega spektra, in določijo roki za tehnično harmonizacijo uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu z Odločbo 676/2002/ES ter, kadar je ustrezno, roki za odobritev uporabe tega radiofrekvenčnega spektra v skladu s to uredbo, ki lahko

odstopajo od roka iz člena 18(1). To ne posega v možnost odstopanja od roka iz člena 18(1) v skladu s členom 18(2) in (3).

Izvedbeni akti iz prvega pododstavka se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4) ob pomoči odbora iz člena 199(2). Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra spremlja tehnični, gospodarski in družbeni razvoj v zvezi z uporabo radiofrekvenčnega spektra in po potrebi priporoči posodobitev kakršnega koli časovnega načrta Unije za radiofrekvenčni spekter.

4. Nacionalni pristojni organi v devetih mesecih po sprejetju časovnih načrtov Unije za radiofrekvenčni spekter Komisiji in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra predložijo svoje nacionalne časovne načrte za radiofrekvenčni spekter, v katerih, kadar je ustrezno, navedejo nacionalne ukrepe, potrebne za izvajanje časovnega načrta Unije za radiofrekvenčni spekter, in njihove roke. Nacionalni pristojni organi objavijo nacionalne časovne načrte za radiofrekvenčni spekter in jih redno posodabljajo.

5. Nacionalni pristojni organi redno poročajo Komisiji in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra o izvajanju svojih nacionalnih časovnih načrtov za radiofrekvenčni spekter. Komisija in nacionalni pristojni organi v okviru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sodelujejo pri ugotavljanju in naslavljanju morebitnih pomanjkljivosti na področjih, na katerih je napredek pri doseganju enega ali več ciljev časovnega načrta Unije za radiofrekvenčni spekter po mnenju Komisije ali Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra nezadosten.

Člen 18

Koordinirani časovni načrt dodelitev radiofrekvenčnega spektra

1. Kadar je uporaba radiofrekvenčnega spektra usklajena v skladu z Odločbo 676/2002/ES za brezžična širokopasovna elektronska komunikacijska omrežja in storitve, jo nacionalni pristojni organi odobrijo v 24 mesecih po sprejetju navedenega ukrepa ali čim prej po odpravi kakršne koli odločitve, da se izjemoma dovoli alternativna uporaba v skladu z odstavkom 5 tega člena.

2. Rok iz odstavka 1 se lahko za določen pas podaljša, kolikor je to potrebno zaradi ene od naslednjih okoliščin:

   (a) omejitve uporabe navedenega pasu na podlagi cilja v splošnem interesu iz člena 16(2), drugi pododstavek, točka (a) ali (d);

   (b) nerešenih vprašanj v okviru čezmejne koordinacije s tretjimi državami, katere posledica je škodljivo motenje, pod pogojem, da je, kadar je to primerno, prizadeta država članica zahtevala pomoč Unije v skladu s členom 14(5);

   (c) potrebe po zaščiti nacionalne varnosti in obrambe;

   (d) višje sile.

   Zadevni nacionalni pristojni organ pregleda podaljšanje iz prvega pododstavka vsaj vsaki dve leti in na zahtevo potencialnega uporabnika radiofrekvenčnega spektra ali Komisije.

3. Rok iz odstavka 1 se lahko za določen pas podaljša, kolikor je to potrebno in za največ 24 mesecev v primeru:

   (a) nerešenih vprašanj v okviru čezmejne koordinacije med državami članicami, katere posledica je škodljivo motenje, pod pogojem, da

prizadeta država članica pravočasno sprejme vse potrebne ukrepe v skladu s členom 14(3) in (4);

(b) potrebe, da zagotovi tehnično migracijo obstoječih uporabnikov navedenega pasu in v primeru kompleksnosti takega zagotavljanja.

4. Nacionalni pristojni organ o podaljšanju iz odstavka 2 ali 3 pravočasno obvesti druge nacionalne pristojne organe in Komisijo ter navede razloge zanj.

5. Ne glede na odstavek 1 lahko nacionalni pristojni organi dovolijo alternativno uporabo celotnega harmoniziranega pasu radiofrekvenčnega spektra ali njegovega dela, kadar:

(a) javno posvetovanje v skladu s členom 184 in v prihodnost usmerjena ocena povpraševanja na trgu v skladu s členom 32 pokažeta, da v bližnji prihodnosti ni povpraševanja po harmonizirani uporabi pasu radiofrekvenčnega spektra;

(b) taka alternativna uporaba ne preprečuje ali ovira razpoložljivosti ali uporabe takega pasu v drugih državah članicah.

Nacionalni pristojni organ o svoji odločitvi in razlogih zanjo prek Urada za digitalna omrežja obvesti Komisijo in druge nacionalne pristojne organe ter jo redno pregleduje.

6. Komisija lahko z izvedbenim aktom določi skupne datume za odobritev uporabe specifičnega harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra v skladu z odstavkom 1 in odstopanjem od odstavkov 1, 2 in 3.

Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom iz člena 199(4).

ODDELEK 2: PETICIJA ZA RAZPOREDITEV/HARMONIZACIJO

Člen 19

Zahtevek za harmonizacijo radiofrekvenčnega spektra

1. Vsaka zainteresirana stranka lahko Komisiji predloži utemeljen zahtevek, da preuči usklajevanje pogojev za razpoložljivost in/ali učinkovito uporabo določenega frekvenčnega pasu v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES.

2. Na tako zahtevo Komisija organizira javno posvetovanje in navedeni zahtevek predloži Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra za poročilo ali mnenje ali Odboru za radijski spekter ali obema. Kadar je naslovnik Odbor za radijski spekter, sprejme mnenje v skladu s členom 3(2) Odločbe 676/2002/ES.

Utemeljen odgovor na tak zahtevek se predloži v razumnem roku.

3. Komisija zahtevek in odgovor objavi.

4.1.3. POGLAVJE III: Dodelitev spektra

ODDELEK 1: NAČELA

Člen 20

Splošna odobritev uporabe radiofrekvenčnega spektra

1. Radiofrekvenčni spekter se uporablja na podlagi splošne odobritve, če so izpolnjeni pogoji iz odstavka 2 tega člena, razen če se v skladu s členom 21 zahteva individualna pravica do uporabe.

2. Za podjetja, ki jim je dovoljena uporaba radiofrekvenčnega spektra na podlagi splošne odobritve, veljajo samo naslednji pogoji:

(a) za zagotavljanje storitve ali uporabe vrste tehnologije, če je omejitev naložena v skladu s členom 16(1), drugi pododstavek, ali členom16(2), drugi pododstavek, vključno z zahtevami glede pokritosti in kakovosti storitve, kadar je ustrezno.

(b) za dejansko in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu s to uredbo;

(c) za uporabo tehničnih in operativnih pogojev, ki so potrebni za izogibanje škodljivemu motenju in za varovanje javnega zdravja pred elektromagnetnimi polji ob upoštevanju Priporočila 1999/519/ES, kadar se taki pogoji razlikujejo od tistih, ki veljajo za uporabo radiofrekvenčnega spektra na podlagi splošne odobritve;

(d) za skladnost s pravili o kibernetski varnosti, vključno z zahtevami glede dobavne verige IKT na podlagi Akta o kibernetski varnosti, ki bo nadomestil Uredbo (EU) 2019/881.

Člen 21

Individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra

1. Nacionalni pristojni organi lahko za uporabo radiofrekvenčnega spektra določijo individualne pravice le, kadar je to potrebno za čim učinkovitejšo uporabo radiofrekvenčnega spektra glede na povpraševanje in ob upoštevanju naslednjega:

(a) specifičnih značilnosti zadevnega radiofrekvenčnega spektra;

(b) potrebe po izogibanju škodljivemu motenju;

(c) oblikovanja zanesljivih pogojev za souporabo radiofrekvenčnega spektra, kadar je ustrezno;

(d) potrebe po zagotavljanju tehnične kakovosti komunikacij ali storitve;

(e) ciljev v splošnem interesu, kakor jih določijo države članice v skladu s pravom Unije;

(f) potrebe po zaščiti učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra.

2. Za podjetja, ki imajo individualno pravico do uporabe radiofrekvenčnega spektra, lahko poleg pogojev iz člena 20(2) veljajo samo pogoji, ki jih določi nacionalni pristojni organ pred dodelitvijo ali obnovitvijo take pravice in se nanašajo na:

(a) časovni okvir in najdaljši čas trajanja v skladu s členom 24, ob upoštevanju vseh sprememb v nacionalnem načrtu za razporeditev frekvenc;

(b) prenos ali zakup pravic v skladu s členom 26;

(c) plačilo pristojbin v zvezi s pravico do uporabe v skladu s členom 29;

(d) izpolnitev vseh zavez, danih v okviru odobritve ali obnovitve odobritve pred podelitvijo odobritve, ali kadar je ustrezno, povabilom k predložitvi vloge za pridobitev pravic do uporabe;

(e) združevanje radiofrekvenčnega spektra ali omogočanje dostopa do njega drugim uporabnikom v določenih regijah ali na nacionalni ravni ali souporaba radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 27;

(f) uporaba pasov radiofrekvenčnega spektra v skladu z ustreznimi mednarodnimi sporazumi;

(g) obveznosti, značilne za poskusno uporabo radiofrekvenčnih pasov;

(h) souporabo pasivne ali aktivne infrastrukture, ki je odvisna od radiofrekvenčnega spektra;

(i) poslovne dogovore o dostopu do gostovanja;

(j) skupno postavitev infrastrukture za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, ki temeljijo na uporabi radiofrekvenčnega spektra.

Pristojni organi ne dodajo pogojev iz prvega pododstavka, točke (e), (h), (i) ali (j), tega odstavka, razen če je to upravičeno v skladu s postopkom iz člena 32.

3. Pristojni organi se pravočasno in pregledno posvetujejo z zainteresiranimi stranmi in jih obvestijo o pogojih, povezanih z individualnimi pravicami do uporabe, preden se naložijo. Vnaprej določijo merila za ocenjevanje skladnosti z navedenimi pogoji in jih na pregleden način posredujejo zainteresiranim stranem.

4. Pristojni organ lahko združi individualne pravice s splošno odobritvijo za uporabo radiofrekvenčnega spektra, pri čemer upošteva vse verjetne učinke na konkurenco, inovacije in vstop na trg.

5. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra zbira dobre prakse v zvezi z izbiro med splošnimi odobritvami in individualnimi pravicami.

ODDELEK 2: HARMONIZACIJA

Člen 22

Skupni pogoji za odobritev uporabe radiofrekvenčnega spektra

1. Potencialni uporabniki radiofrekvenčnega spektra v dveh ali več državah članicah za javna in nejavna elektronska komunikacijska omrežja lahko zahtevajo od nacionalnih pristojnih organov zadevnih držav članic, da s pomočjo Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra skupaj določijo skupne pogoje za odobritev, da se zmanjšajo stroški postavitve ali vpliv na okolje. Nacionalni pristojni organi o takih zahtevkih obvestijo Komisijo.

2. Kadar Komisija ali vsaj dva zadevna nacionalna pristojna organa predložita utemeljen zahtevek, ne glede na to, ali ga predložijo ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali ne, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra brez poseganja v člen 39 te uredbe po posvetovanju z deležniki pripravi predlog skupnih pogojev za odobritev, tudi glede najboljšega načina za souporabo radiofrekvenčnega spektra med javnimi in zasebnimi omrežji, v skladu s konkurenčnim pravom. Komisija lahko ob upoštevanju predloga Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in, kadar je ustrezno, zahtev iz člena 39(4) z izvedbenim aktom sprejme skupne pogoje za odobritev, ki so zavezujoči v vseh državah članicah in določajo enotno obliko, ki jo je treba uporabiti.

3. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra na zahtevo dveh ali več nacionalnih pristojnih organov ali Komisije obravnava možnost in načine odobritve dela

radiofrekvenčnega spektra na ravni Unije ter predlaga ustrezen postopek odobritve in pogoje za podelitev, da se po vsej Uniji zagotovi obstoj visokokakovostnih brezžičnih širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev (v nadaljnjem besedilu: brezžične širokopasovne storitve), vključno s satelitskimi komunikacijskimi storitvami neposrednega povezovanja z napravami. Komisija lahko po posvetovanju z Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra z delegiranim aktom v skladu s členom 198 dopolni to uredbo z opredelitvijo postopkov in pogojev za dodelitev odobritve uporabe radiofrekvenčnega spektra v določenem harmoniziranem pasu radiofrekvenčnega spektra ali njegovih delih na ravni Unije.

4. Pri izvajanju postopka odobritve lahko Komisija za pomoč zaprosi Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Urad za digitalna omrežja, Odbor za komunikacije ali zunanje strokovnjake.

5. Kadar so v skladu z odstavkom 2 tega člena določeni skupni pogoji za odobritev, lahko Komisija z izvedbenimi akti določi podrobnosti postopka „vse na enem mestu“, ki podjetju omogoča, da pri Uradu za digitalna omrežja vloži zahtevke za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra v več kot eni državi članici, in določi postopkovne ureditve, vključno z upravnimi roki.

6. Nacionalni pristojni organi podelijo pravice in odobritve v rokih iz člena 30(8).

7. Izvedbeni akti iz odstavkov 2 in 4 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

Člen 23

Harmonizirano dodeljevanje radiofrekvenčnega spektra

Nacionalni pristojni organi ne naložijo nobenih dodatnih pogojev, dodatnih meril ali postopkov, kadar so bili imetniki pravic do uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra izbrani na podlagi skupnega izbirnega postopka na ravni Unije ali kadar se uporabljajo harmonizirani pogoji za odobritev na ravni Unije.

ODDELEK 3: HARMONIZIRANA PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO ZA POGOJE ZA IZDAJO ODOBRITVE

Člen 24

Trajanje pravic

1. Pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra se načeloma podelijo za nedoločen čas. Nacionalni pristojni organi redno pregledujejo individualne pravice do uporabe, podeljene za nedoločen čas za radiofrekvenčni spekter, ki se uporablja za brezžična širokopasovna omrežja in storitve, vključno z obveznostmi glede pokritosti in kakovosti storitev. Taki pregledi se ne izvedejo prej kot vsakih 20 let po podelitvi take individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra. Redni pregledi se uradno sporočajo v skladu s postopkom iz člena 31.

2. Individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, ki so podeljene za nedoločen čas, se lahko kadar koli prekličejo iz katerega koli razloga iz člena 25(2), v vseh drugih primerih pa pet let vnaprej. Kadar se individualne pravice do uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne storitve, ki so

bile podeljene za nedoločen čas, prekličejo v prvih 40 letih od njihove izdaje, se izjemoma uporablja člen 195.

3. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena se lahko individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra podelijo za omejeno obdobje, ki se šteje za ustrezno glede na cilje, zastavljene v skladu s členom 30(4), kadar je treba spodbujati konkurenco ali se izogniti njenemu izkrivljanju v skladu s členom 32.

   Kadar se individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra podelijo za omejeno obdobje, pristojni organ vnaprej določi najdaljše trajanje brez poseganja v kakršne koli naknadne spremembe nacionalnega načrta za razporeditev frekvenc in ga opredeli v odločitvah o podelitvi individualnih pravic.

4. Kadar pristojni organi individualne pravice do uporabe za harmonizirane ukrepe v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom, da se omogoči njegova uporaba za brezžične širokopasovne storitve, določijo za omejeno obdobje, imajo imetniki teh pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra navedeno pravico do uporabe najmanj 40 let.

   Kadar se individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra podelijo za omejeno obdobje, se obnavljajo v skladu s členom 25.

5. Kadar je to ustrezno utemeljeno, lahko nacionalni pristojni organi za harmoniziran ali neharmoniziran spekter določijo obdobje, krajše od 40 let, v katerem koli od naslednjih primerov:

   (a) na omejenih geografskih območjih, kjer je dostop do omrežij visokih hitrosti zelo pomanjkljiv ali ga ni;

   (b) za specifične kratkoročne projekte;

   (c) za poskusno uporabo z naložitvijo specifičnih obveznosti;

   (d) za uporabo radiofrekvenčnega spektra, ki je lahko v skladu s členom 16(1) in (2) na voljo skupaj z brezžičnimi širokopasovnimi storitvami;

   (e) za alternativno uporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 18(5).

6. Nacionalni pristojni organi lahko prilagodijo trajanje pravic do uporabe iz tega člena, da zagotovijo hkratni potek trajanja pravic v enem ali več pasovih ali da ocenijo potrebo po obnovitvi v skladu s členom 25, v slednjem primeru le za obdobje dveh let, ki se lahko enkrat podaljša.

Člen 25

Obnovitev individualnih pravic do uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra

1. Vsaka časovno omejena pravica do uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra se na zahtevo imetnika samodejno obnovi za podobno obdobje in pod podobnimi pogoji.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 se lahko pristojni organ, potem ko vsem zainteresiranim stranem omogoči, da izrazijo svoja stališča v okviru javnega posvetovanja v skladu s členom 184, vsaj pet let pred iztekom pravice odloči, da pravice do uporabe ne bo samodejno obnovil, in bodisi dovoli, da pravica preneha, ter organizira odprt, pregleden in nediskriminatoren postopek odobritve za podelitev novih pravic, bodisi obstoječe pravice obnovi za drugačno obdobje ali pod drugačnimi pogoji iz enega ali več naslednjih razlogov:

(a) izpolnjevanje ciljev iz člena 3 in člena 30(4) ter ciljev javne politike na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava, pri čemer se upošteva tudi pomen obstoječih naložb;

(b) izvajanje novega tehničnega izvedbenega ukrepa, sprejetega v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES;

(c) resno neizvajanje pogojev, povezanih z zadevno pravico do uporabe, s strani njenega imetnika;

(d) potreba po spodbujanju konkurence ali izogibanje izkrivljanju konkurence v skladu s členom 32;

(e) potreba po povečanju učinkovitosti uporabe radiofrekvenčnega spektra zaradi tehnološkega ali tržnega razvoja;

(f) kadar je bil radiofrekvenčni spekter dodeljen brezplačno.

Kadar nacionalni pristojni organ meni, da ne bo podaljšal pravice do uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra iz razlogov, določenih v prvem pododstavku, točka (d), začne nov izbirni postopek le, kadar obstajajo dokazi o verodostojnem povpraševanju na trgu s strani podjetij, ki niso imetniki pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra v zadevnem pasu, in kadar ugotovi, da je število infrastruktur, ki jih je mogoče ekonomsko ohraniti na trgu, večje od števila obstoječih operaterjev.

3. Če odločitev iz odstavka 2 ni sprejeta najpozneje pet let pred iztekom zadevnih pravic, se obstoječe pravice samodejno obnovijo v skladu z odstavkom 1.

4. Odločitvi o obnovitvi se priloži pregled letnih in enkratnih pristojbin, povezanih z uporabo radiofrekvenčnega spektra, ki se izvede na podlagi člena 29. Pristojni organi pri določanju višine pristojbin med drugim upoštevajo pretekle cene, mednarodne referenčne vrednosti, razvoj povprečnega prihodka na MHz na priključek, pri čemer upoštevajo celoten radiofrekvenčni spekter, ki se uporablja za zadevno storitev, in oportunitetne stroške radiofrekvenčnega spektra.

5. Ta člen se uporablja tudi za pravice do uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, ki so bile podeljene pred [*datum začetka veljavnosti te uredbe*] in prenehajo veljati v obdobju vsaj sedmih let po navedenem datumu.

Člen 26

Prenos ali dajanje v zakup individualnih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra

1. Imetniki pravic do uporabe do radiofrekvenčnega spektra, razen radiofrekvenčnega spektra, dodeljenega za radiodifuzijo v splošnem interesu ali z njim povezanim kulturnim ciljem, in razen spektra, ki je bil dodeljen brezplačno, imajo pravico do prenosa ali dajanja v zakup svojih pravic do uporabe v skladu s tem členom in ob upoštevanju konkurenčnega prava.

2. Imetnik pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra o svoji nameri za prenos ali dajanje v zakup pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra in datumu začetka veljavnosti prenosa obvesti nacionalni pristojni organ, ki to informacijo objavi.

Od datuma prenosa ali dajanja v zakup prevzemnika ali zakupnika zavezujejo prvotni pogoji, vezani na pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, vključno na primer s strogimi pogoji proti kopičenju spektra in pogoji za zagotovitev uspešne in učinkovite uporabe spektra, razen če nacionalni pristojni organ v skladu z odstavkom 3 odloči

drugače. V primeru dajanja v zakup prvotnega prevzemnika zavezujejo prvotni pogoji skupaj z zakupodajalcem. V primeru harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra mora biti vsak tak prenos skladen s tako harmonizirano uporabo.

3. Prenos ali dajanje v zakup navedenih pravic do uporabe se ne zavrne, razen če obstaja očitno tveganje izkrivljanja konkurence zaradi kopičenja pravic do uporabe, zlasti v skladu s členom 32, ali če obstajajo resni dvomi, ali lahko novi uporabnik izpolni prvotne pogoje za pravico do uporabe.

   Ob upoštevanju konteksta in okoliščin prenosa pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, zlasti če je prevzemnik pod neposrednim ali posrednim nadzorom vlade tretje države, na primer z znatnim financiranjem, vključno s subvencijami, ali če izvaja državne zunanje projekte ali programe, so nacionalni pristojni organi pooblaščeni, da preprečijo prenos pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, ki je potreben in sorazmeren za kar koli od naslednjega:

   (a) odpornost;

   (b) varnost, vključno z neprekinjeno oskrbo z elektronskimi komunikacijskimi storitvami;

   (c) obrambo,

   (d) vzdrževanje javnega reda, katerega motnja ali zloraba bi lahko imela znaten vpliv v državi članici ali v Uniji.

   Upravne dajatve, naložene podjetjem v povezavi z obdelavo vloge za prenos, souporabo ali dajanje v zakup pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, morajo biti skladne s členom 12.

4. Nacionalni pristojni organi ocenijo, ali so izpolnjeni pogoji, da bi bile zdajšnje pravice do uporabe prenosljive in zakupljive v skladu s tem členom, ter po potrebi v skladu s členom 194 pravočasno po [*datum začetka veljavnosti te uredbe*] spremenijo pogoje, povezane z obstoječimi pravicami do uporabe, in zagotovijo, da se lahko pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali ustreznega radiofrekvenčnega spektra v največji možni meri razdelijo ali razčlenijo.

Člen 27

Souporaba radiofrekvenčnega spektra

1. V skladu s členom 15 in brez poseganja v pokritost ali druge obveznosti, naložene imetnikom individualnih pravic do uporabe radijske frekvence, ter obveznosti, sprejete v okviru konkurenčnega ali primerjalnega postopka, imetniki pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra sprejmejo ukrepe za organizacijo, omogočanje in nudenje souporabe svojih pravic do uporabe, kadar je taka souporaba tehnično izvedljiva in skladna s konkurenčnim pravom.

2. Vsaka tretja stranka, ki želi uporabljati del radiofrekvenčnega spektra na določenem ozemlju ali v določenem časovnem obdobju, lahko svoj interes izrazi nacionalnemu pristojnemu organu.

   Imetniki pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra imajo pravico zavrniti souporabo radiofrekvenčnega spektra, če izkažejo, da ga uporabljajo ali da so razvili načrte za njegovo uporabo v bližnji prihodnosti na način, zaradi katerega souporaba ni tehnično izvedljiva. Imetniki pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra se zavežejo k

navedenim načrtom. Če imetnik pravice do uporabe ne ravna v skladu s svojim načrtom, se uporablja člen 196.

Nacionalni pristojni organi pri ocenjevanju izvedljivosti souporabe radiofrekvenčnega spektra upoštevajo načrte za postavitev imetnikov pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra v celotnem trajanju njihove pravice. Nacionalni pristojni organi smiselno uporabljajo postopek iz člena 188. Dovolijo lahko souporabo radiofrekvenčnega spektra v omejenem časovnem obdobju ali določijo redne preglede. Nacionalni pristojni organi so pooblaščeni, da na podlagi člena 26(3) blokirajo souporabo radiofrekvenčnega spektra.

3. Pogoji za souporabo radiofrekvenčnega spektra se določijo v pravici do uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 21.

   Taki pogoji določajo naslednje:

   (a) prednost pri uporabi, pravila o soobstoju in vrsto zaščite pred škodljivim motenjem med primarnim in sekundarnim imetnikom;

   (b) vrsto uporabe, dovoljeno novemu uporabniku v primerjavi s prvotno odobreno uporabo;

   (c) ali se lahko souporaba radiofrekvenčnega spektra naloži v primeru kršitve obveznosti, povezane s pravico do uporabe, kot je obveznost glede pokritosti.

4. Vsako obveznost, ki velja za pravico do uporabe radiofrekvenčnega spektra, lahko izpolni prvotni ali novi uporabnik ali oba. Oba uporabnika zavezujejo obveznosti, določene v pravici do uporabe, ki urejajo souporabo radiofrekvenčnega spektra.

5. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra do [*12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] v tesnem sodelovanju s Komisijo in BEREC-om sprejme smernice, ki prispevajo k doslednemu izvajanju tega člena in člena 15.

Člen 28

Podatkovna zbirka

1. Urad za digitalna omrežja vzpostavi dinamično podatkovno zbirko za geolokacijo in spremljanje možnosti uporabe radiofrekvenčnega spektra za spodbujanje in omogočanje souporabe določenih pasov radiofrekvenčnega spektra, da se izboljša učinkovitost uporabe radiofrekvenčnega spektra v podporo politikam Unije.

   Podatkovna zbirka vključuje posodobljene informacije o geolokaciji obstoječih uporab radiofrekvenčnega spektra, ki jih zberejo in zagotovijo države članice in imetniki pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, da se potencialnim uporabnikom radiofrekvenčnega spektra omogoči dostop do navedenega spektra.

Podatkovna zbirka je neposredno dostopna vsem morebitnim uporabnikom radiofrekvenčnega spektra.

2. Za zagotovitev enotnega izvajanja odstavka 1 lahko Komisija po posvetovanju z Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra z izvedbenimi akti opredeli pasove radiofrekvenčnega spektra, ki jih zajema podatkovna zbirka, ter razvije praktične ureditve in enotne oblike za zbiranje in zagotavljanje podatkov Komisiji s strani nacionalnih pristojnih organov.

   Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

3. Vzpostavitev in uporaba podatkovne zbirke zagotavljata varstvo zasebnosti ter pravila o poslovni skrivnosti, zlasti v skladu s členom 8 Odločbe 676/2002/ES, in pravico držav članic, da zadržijo informacije, ki so relevantne za nacionalno varnost. Pri tem se v največji možni meri čim bolj zmanjša upravno breme in obstoječe obveznosti držav članic na podlagi drugega prava Unije, zlasti obveznosti zagotavljanja specifičnih informacij.

4. Urad za digitalna omrežja upravlja podatkovno zbirko.

Člen 29

Prispevki za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra

1. Nacionalni pristojni organi lahko naložijo plačilo za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra v obliki enkratne ali letne pristojbine ali kombinacije navedenega, določene v skladu s tem členom.

2. Letne in enkratne pristojbine, ki niso povezane s primerjalnim ali konkurenčnim izbirnim postopkom, so objektivno utemeljene, pregledne, nediskriminatorne in sorazmerne glede na njihov predvideni namen, zagotavljajo optimalno uporabo radiofrekvenčnega spektra in upoštevajo splošne cilje te uredbe. Pristojbine se določijo na ravni, ki v celoti pokrije vsaj upravne stroške, ki jih imajo nacionalni pristojni organi pri upravljanju, nadzoru in izvrševanju pravil o radiofrekvenčnem spektru v skladu s členom 12(1), točka (a).

   Komisija do [*12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] ob upoštevanju mnenj BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sprejme priporočilo o skupni metodologiji za določanje letnih pristojbin iz prvega pododstavka, ki lahko upošteva različne značilnosti radiofrekvenčnega spektra, kot so zmogljivost radiofrekvenčnega pasu in njegovo pomanjkanje ter storitve, ki naj bi se zagotavljala.

3. Morebitne enkratne pristojbine v primerjalnem izbirnem postopku ali pridržane cene v konkurenčnem izbirnem postopku se določijo na ravni, ki zagotavlja učinkovito dodeljevanje in uporabo radiofrekvenčnega spektra ter naložbe in uvajanje omrežij in storitev.

   Vsaka pridržana cena se določi kot minimalno plačilo za pridobitev pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra.

   Pred naložitvijo pridržane cene ali določitvijo njene ravni nacionalni pristojni organ upošteva stroške, ki nastanejo zaradi pogojev, povezanih z navedenimi pravicami.

   Komisija do [*12 mesecev po začetku uporabe te uredbe*] po posvetovanju z BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra sprejme priporočilo o skupni metodologiji za določitev pridržane cene, pri čemer med drugim upošteva oportunitetne stroške radiofrekvenčnega spektra in značilnosti pasu.

4. Nacionalni pristojni organi upoštevajo priporočila iz odstavkov 2 in 3 tega člena. Če se katero od priporočil ne upošteva in se odstopanja nadaljujejo brez objektivnih obrazložitev, lahko Komisija sprejme sklep z izvedbenim aktom, da se zagotovi harmonizirana uporaba.

   Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom iz člena 199(4).

5. Kakršno koli plačilo pristojbin se uporabi le, kadar je radiofrekvenčni spekter dejansko na voljo za uporabo, omogoči pa se tudi, da se navedene pristojbine plačajo v letnih obrokih.

6. Letne ali enkratne pristojbine se na zahtevo povrnejo, če imetnik pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra izpolni vnaprej določene obveznosti. Možnost in stopnja takega povračila sta pregledni, pravični in nediskriminatorni ter se objavita pred kakršnim koli izbirnim postopkom ali dodelitvijo oziroma obnovitvijo ali pregledom.

ODDELEK 4: POSTOPKI PODELJEVANJA IN IZBIRNI POSTOPKI

Člen 30

Podelitev individualnih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra in izbirni postopek

1. Nacionalni pristojni organi na zahtevo in po odprtih, preglednih, nediskriminatornih in sorazmernih postopkih, ki se določijo vnaprej, podelijo individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 21 vsakemu podjetju, če je sposobno izpolnjevati pogoje, vezane na tako pravico. Vložniki zagotovijo vse potrebne informacije, da dokažejo svojo sposobnost izpolnjevanja pogojev, vezanih na pravico do uporabe radiofrekvenčnega spektra.
2. Nacionalni pristojni organi vloge za individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra presojajo na podlagi objektivnih, preglednih, sorazmernih in nediskriminatornih meril za upravičenost, ki so vnaprej določena in odražajo pogoje, vezane na take pravice. Ne diskriminirajo operaterjev pripadajočih zmogljivosti in operaterjev veleprodajnega omrežja, ko zaprosijo za individualne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, ter podrobno določijo, kako lahko taki operaterji izpolnjujejo obveznosti glede pokritosti, kakovosti ali druge obveznosti.
3. Ne glede na odstavka 1 in 2 tega člena se lahko uporabijo specifična merila in postopki, vključno z izjemo glede zahteve po odprtem postopku, kadar je podelitev individualnih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra ponudnikom storitev vsebin radijske ali televizijske radiodifuzije potrebna za doseganje cilja v splošnem interesu, kakor je določen v pravu Unije ali nacionalnem pravu v skladu s pravom Unije.
4. Kadar je to upravičeno, lahko nacionalni pristojni organ omeji število individualnih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra. V takem primeru opredeli in obrazloži izbrani izbirni postopek in zastavljene cilje, pri čemer navede izid vseh s tem povezanih ocen konkurenčnih, tehničnih in gospodarskih razmer na trgu.
5. Nacionalni pristojni organi vsem zainteresiranim stranem, vključno z uporabniki in potrošniki, omogočijo, da v razumnem roku, ki ni krajši od 30 dni, izrazijo svoja stališča o katerem koli vidiku postopka iz odstavka 4 tega člena, zlasti o morebitnih omejitvah, izbirnem postopku in izbirnih merilih, pri čemer upoštevajo mnenja zainteresiranih strani.
6. Kadar namerava nacionalni pristojni organ omejiti število individualnih pravic do uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra za brezžična širokopasovna omrežja in storitve, uradno sporoči osnutek končnega ukrepa v skladu s členom 31 in ne nadaljuje z izbiro pred zaključkom postopka Unije v zvezi z enotnim trgom radiofrekvenčnega spektra.
7. Nacionalni pristojni organi objavijo vsako odločitev o izbirnem postopku in povezanih pravilih, vključno z izbirnimi merili in pogoji, vezanimi na pravice do uporabe

radiofrekvenčnega spektra, pri čemer jasno navedejo razloge zanjo in povabijo k oddaji vlog za pravice do uporabe.

8. Nacionalni pristojni organi sprejmejo, sporočijo in objavijo odločitve o podelitvi individualnih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra čim prej po prejemu popolne vloge oziroma v šestih tednih v primeru radiofrekvenčnega spektra, ki je bil opredeljen kot razpoložljiv za elektronske komunikacijske storitve v nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc, ki se lahko podaljšajo za do osem mesecev v primeru izbirnega postopka ob upoštevanju morebitnega časovnega razporeda, določenega v skladu s členom 17.

   Navedeni rok ne posega v morebitni veljavni mednarodni sporazum v zvezi z uporabo radiofrekvenčnega spektra ali leg na tirnici.

9. Nacionalni pristojni organ v rednih intervalih, kakor je ustrezno, ali na razumno zahtevo zadevnih podjetij pregleda vse omejitve. Kadar pristojni organ sklene, da se lahko podelijo dodatne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali kombinacija splošne odobritve in individualnih pravic do uporabe, navedeni sklep objavi in začne postopek za podelitev takih pravic.

10. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra zbira dobre prakse v zvezi s postopki za odobritve in povezanimi pogoji za podelitev, kot so zasnova dražb, ki spodbujajo naložbe, in obveznosti glede pokritosti. Komisija lahko priporoči najustreznejše vidike postopkov za odobritve, ki podpirajo naložbe, in izbirne pogoje za odobritev uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra v enem ali več pasovih, da bi se dosegli cilji programa politike digitalnega desetletja, vključno z vsemi njegovimi spremembami.

11. Nacionalni pristojni organi upoštevajo priporočila iz odstavka 10 in Komisiji utemeljijo vsako odstopanje od njih. Če tako odstopanje povzroči nedosledno izvajanje postopkov za odobritve, ki podpirajo naložbe, ali izbirnih pogojev, ki traja najmanj dve leti po sprejetju priporočila, in bi lahko ustvarilo ovire za notranji trg zaradi neenakomernih ravni postavitev visokokakovostnih brezžičnih omrežij, lahko Komisija z izvedbenim aktom sprejme sklep, s katerim zagotovi njihovo harmonizirano uporabo.

    Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom iz člena 199(4).

12. Ta člen ne posega v prenos pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 26.

Člen 31

Postopek Unije v zvezi z enotnim trgom radiofrekvenčnega spektra

1. Kadar namerava nacionalni pristojni organ izvesti izbirni postopek v skladu s členom 30(6) ali spremeniti ali obnoviti pravice do uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra za brezžična širokopasovna omrežja in storitve pod drugačnimi pogoji, tudi kar zadeva trajanje, objavi svoj osnutek končnega ukrepa ter ga hkrati pošlje Komisiji, Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC-u in pristojnim organom drugih držav članic, pri čemer ukrep obrazloži in pojasni, kako:

   (a) podpira razvoj notranjega trga, čezmejno opravljanje storitev ter konkurenco in zagotavlja čim večje koristi za potrošnika ter na splošno dosega cilje iz členov 3 in 13 te direktive ter iz Odločbe 676/2002/ES;

   (b) zagotavlja dejansko in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra;

(c) zagotavlja stabilne in predvidljive naložbene pogoje za obstoječe in potencialne uporabnike radiofrekvenčnega spektra pri postavitvi omrežij za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki temeljijo na radiofrekvenčnem spektru.

Kadar je ustrezno, pristojni organ pojasni tudi razloge za predlaganje:

(a) kakršnih koli ukrepov za oblikovanje trga v skladu s členom 32(2) in vključiti izid opravljene analize;

(b) omejenega trajanja pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 24(3).

2. Nacionalni pristojni organi, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC in Komisija lahko predložijo pripombe na osnutek ukrepa v roku 30 delovnih dni, ki se ne podaljša.

3. Osnutek končnega ukrepa iz odstavka 1 tega člena se ne sprejme nadaljnjih 60 delovnih dni, če je Komisija uradno obvestila zadevni nacionalni pristojni organ, da ima pridržke glede utemeljitve časa trajanja ali sorazmernosti osnutkov ukrepov za oblikovanje trga ali njihove združljivosti s pravom EU in zlasti cilji iz člena 3. V tem primeru Komisija obvesti Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC in nacionalne pristojne organe o svojih pridržkih ter jih sočasno objavi.

4. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in BEREC v 30 delovnih dneh od uradnega obvestila o pridržkih Komisije izdata svoje mnenje o pridržkih Komisije, v katerem navedeta, ali menita, da bi bilo treba osnutek ukrepa ohraniti, spremeniti ali umakniti, in, kadar je ustrezno, v ta namen predložita specifične predloge. Navedena mnenja se obrazložijo in objavijo.

5. Kadar Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ali BEREC v svojem mnenju delno ali v celoti soglaša s pridržki Komisije, tesno sodeluje z zadevnim nacionalnim pristojnim organom in Komisijo, da se določi najprimernejši in najučinkovitejši ukrep.

6. Komisija lahko v 60 delovnih dneh od uradnega obvestila o pridržkih sprejme eno od naslednjih odločitev:

(a) odločitev, s katero od pristojnega organa, ki je poslal uradno obvestilo, zahteva, da spremeni ali prekliče umakne osnutek ukrepa;

(b) odločitev o odpravi pridržkov iz odstavka 3 tega člena.

Komisija pred sprejetjem odločitve v skladu s tem odstavkom upošteva mnenje Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in BEREC-a ter drugih nacionalnih pristojnih organov.

Odločitvi Komisije iz prvega pododstavka, točka (a), se priloži podrobna in objektivna analiza razlogov, zakaj osnutek ukrepa o oblikovanju trga ali omejeno trajanje ne bi smela biti sprejeta, ali obrazložitev, kako bi ju bilo treba spremeniti.

7. Kadar Komisija sprejme odločitev, s katero od organa, ki je poslal uradno obvestilo, zahteva preklic osnutka ukrepa, zadevni organ takega ukrepa ne sprejme. Nacionalni pristojni organ po izvedbi javnega posvetovanja v skladu s členom 184 v šestih mesecih od datuma odločitve Komisije uradno obvesti Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC, druge pristojne nacionalne organe in Komisijo o novem osnutku ukrepa.

8. Razen v primerih iz odstavka 3 tega člena in če Komisija sprejme odločitev, s katero zahteva odvzem, zadevni pristojni organ upošteva pripombe drugih pristojnih organov, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC-a in Komisije ter lahko sprejme posledični ukrep. Ko zadevni nacionalni pristojni organ sprejme ukrep, ga nemudoma sporoči Komisiji. Pristojni organ Komisiji, Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC-u in drugim nacionalnim pristojnim organom sporoči vse sprejete končne ukrepe iz odstavka 1 tega člena.

9. Urad za digitalna omrežja vodi evidenco postopkov v zvezi z enotnim trgom radiofrekvenčnega spektra Unije iz tega člena.

Člen 32

Konkurenca

1. Pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra za elektronska komunikacijska omrežja in storitve se podelijo, spremenijo ali podaljšajo tako, da spodbujajo učinkovito konkurenco in v izogib njenemu izkrivljanju na notranjem trgu v skladu s to uredbo.

2. Kadar nacionalni pristojni organi, odgovorni za upravljanje radiofrekvenčnega spektra, podelijo, spremenijo ali podaljšajo pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra v zvezi s harmoniziranim radiofrekvenčnim spektrom za brezžična širokopasovna omrežja in storitve, nacionalnemu regulativnemu organu predložijo odločitev o katerem koli ukrepu, ki bi lahko vplival na konkurenco, kot so:

   (a) omejitev količine radiofrekvenčnih pasov, za katere so pravice do uporabe podeljene vsakemu podjetju, ali, kadar je to upravičeno, vezanje pogojev na take pravice do uporabe, kot so zagotavljanje veleprodajnega dostopa, nacionalno ali regionalno gostovanje, v nekaterih pasovih ali v nekaterih skupinah pasov s podobnimi značilnostmi;

   (b) rezerviranje določenega dela radiofrekvenčnega pasu ali skupine pasov za dodelitev novim udeležencem na trgu, kadar je to potrebno in upravičeno glede na specifične razmere na nacionalnem trgu;

   (c) zavrnitev podelitve novih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali omogočanja novih uporab radiofrekvenčnega spektra v nekaterih pasovih ali vezanje pogojev na podelitev novih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali za odobritev novih uporab radiofrekvenčnega spektra, da z nobeno dodelitvijo, prenosom ali kopičenjem pravic do uporabe ne bi prišlo do izkrivljanja konkurence;

   (d) vključitev pogojev o prepovedi prenosov pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, za katere se na ravni Unije ali nacionalni ravni ne opravlja nadzora nad združitvami, ali uvedba pogojev zanje, če obstaja verjetnost, da bi taki prenosi znatno škodovali konkurenci;

   (e) sprememba obstoječih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s to uredbo, kadar je to potrebno za naknadno odpravo izkrivljanja konkurence zaradi prenosa ali kopičenja pravic do uporabe.

   Nacionalni regulativni organi predlagajo take ukrepe le na podlagi analize trga, izvedene v skladu s členom 73(2), in zlasti v prihodnost usmerjene ocene konkurenčnih pogojev na trgu in ocene verjetnih učinkov takih ukrepov na ohranjanje ali doseganje učinkovite konkurence ter na obstoječe in prihodnje naložbe.

3. Nacionalni regulativni organi pri izbiri ustreznih ukrepov iz odstavka 2 upoštevajo sorazmernost in uvedejo najmanj vsiljiv ukrep, s katerim lahko zagotovijo konkurenco na maloprodajni ravni:

   (a) nacionalni regulativni organi pred naložitvijo ukrepov, ki vplivajo na strukturo trga, ocenijo število infrastruktur, ki jih je mogoče ekonomsko ohraniti na trgu, ob upoštevanju značilnosti podeljenega spektra in s tem povezanih naložbenih zahtev, potrebnih za doseganje kakovosti ciljne storitve;

   (b) nacionalni regulativni organi pred naložitvijo obveznosti veleprodajnega dostopa pregledajo upoštevne trge na podlagi prihodnjega razvoja in ocenijo, ali bi bili maloprodajni trgi brez veleprodajnega posredovanja dejansko konkurenčni.

   BEREC do [*12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] v tesnem sodelovanju s Komisijo sprejme smernice za dosledno uporabo tega odstavka.

4. Predlagani ukrepi iz odstavka 2 so del osnutka ukrepa, ki ga pristojni organ predloži v postopek v skladu s členom 31.

5. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri uporabi odstavka 2 ravnajo v skladu s postopki iz členov 184, 194 in 195.

ODDELEK 7: POSTAVITEV IN UPORABA BREZŽIČNE OMREŽNE OPREME

Člen 33

Dostop do radijskih lokalnih omrežij

1. Pristojni organi dovolijo, da se dostop do javnih elektronskih komunikacijskih omrežij zagotovi prek RLAN ter da se za to uporabi harmonizirani radiofrekvenčni spekter, za kar se uporabljajo samo veljavni pogoji za splošno odobritev v zvezi z uporabo radiofrekvenčnega spektra iz člena 20(2).

   Kadar tako zagotavljanje ni del gospodarske dejavnosti ali je postranska dejavnost za drugo gospodarsko dejavnost ali javno storitev, ki ni odvisna od prenosa signalov po takih omrežjih, podjetje, za javni organ ali končnega uporabnika, ki zagotavlja tak dostop, za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v skladu s členom 9 ne velja splošna odobritev niti zanje ne veljajo obveznosti v zvezi s pravicami končnih uporabnikov v skladu z naslovom III dela VI ali obveznosti medsebojne povezave njihovih omrežij v skladu s členom 65(1).

2. Člen 4 Uredbe (EU) 2022/2065 se uporablja za odgovornost ponudnikov takega dostopa prek radijskih lokalnih omrežij.

3. Ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev imajo pravico, da drugim ponudnikom takih omrežij in storitev ali javnosti prek radijskih lokalnih omrežij omogočijo dostop do svojih omrežij, če izpolnjujejo veljavne pogoje za splošno odobritev in je predhodno s tem informirano soglašal končni uporabnik, kadar se radijsko lokalno omrežje nahaja v objektu končnega uporabnika.

4. V skladu s členom 93 ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev končnim uporabnikom enostransko ne omejijo ali preprečijo:

(a) dostopanja do radijskih lokalnih omrežij, ki jih zagotavljajo tretje osebe;

(b) da drugim končnim uporabnikom prek RLAN dovolijo vzajemno ali splošnejše dostopanje do omrežij takih ponudnikov, tudi na podlagi pobud tretjih strani, ki združujejo RLAN različnih končnih uporabnikov in zagotavljajo, da so javno dostopna.

5. Končni uporabniki lahko drugim končnim uporabnikom dovolijo vzajemni ali drugačen dostop do svojih RLAN, tudi na podlagi pobud tretjih strani, ki združujejo RLAN različnih končnih uporabnikov in zagotavljajo, da so javno dostopna.

6. Zagotavljanja javnega dostopa do radijskega lokalnega omrežja se neupravičeno ne omejuje:

(a) s strani organov javnega sektorja ali na javnih površinah v bližini objektov, ki jih zasedajo taki organi javnega sektorja, kadar je tako zagotavljanje postranska dejavnost za javne storitve, ki se zagotavljajo v navedenih objektih;

(b) s pobudami nevladnih organizacij ali organov javnega sektorja za združitev in zagotavljanje vzajemne ali splošnejše dostopnosti RLAN različnih končnih uporabnikov, kadar je ustrezno, tudi RLAN, do katerih se javni dostop zagotavlja v skladu s točko (a).

Člen 34

Postavitev in obratovanje maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk

1. Postavitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk ni neupravičeno omejena in zanjo veljajo nacionalno skladna pravila. Taka pravila se objavijo, preden se začnejo uporabljati.

Postavitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk, ki izpolnjujejo značilnosti, določene v skladu z odstavkom 4, je zlasti izvzeta iz katerih koli posameznih urbanističnih dovoljenj ali drugih posameznih predhodnih dovoljenj.

Z odstopanjem od drugega pododstavka se lahko zahteva dovoljenje za postavitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk na stavbah ali v krajih z arhitekturno, zgodovinsko ali naravno vrednostjo, ki so zavarovani v skladu z nacionalnim pravom ali, kadar je to potrebno, zaradi javne varnosti. Členi 7, 8 in 9 Uredbe (EU) 2024/1309 se uporabljajo za podelitev navedenih dovoljenj.

2. Komisija z izvedbenimi akti določi fizične in tehnične značilnosti, kot so največja velikost, teža, in, kadar je primerno, oddajna moč maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk.

Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

Navedeni izvedbeni akti se pregledujejo, da se prilagodijo tehnološkemu napredku in potrebam postavitev omrežja.

3. Ta člen ne posega v bistvene zahteve iz Direktive 2014/53/EU in v režim odobritve za uporabo zadevnega radiofrekvenčnega spektra.

4. V skladu z Uredbo (EU) 2024/1309, kadar je ustrezno, imajo operaterji pravico dostopa do vse fizične infrastrukture, ki je pod nadzorom nacionalnih, regionalnih ali lokalnih javnih organov in je tehnično primerna za namestitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk ali potrebna za povezovanje takih dostopovnih točk s hrbteničnim

omrežjem, vključno s cestno opremo, kot so ulične svetilke, prometni znaki, semaforji, panoji, postajališča za avtobuse in tramvaje ter postaje podzemne železnice. Vsem razumnim zahtevkom za dostop se ugodi na podlagi preglednih, poštenih, razumnih in nediskriminatornih pogojev, ki so javno objavljeni v okviru enotne informacijske točke.

5. Brez poseganja v poslovne sporazume se za postavitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk ne zaračunavajo nobene pristojbine ali dajatve, višje od upravnih dajatev v skladu s členom 12.

Člen 35

Tehnični predpisi o elektromagnetnih poljih

Postopki iz Direktive (EU) 2015/1535 se uporabljajo za vse osnutke ukrepov pristojnih organov, ki bi za postavitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk v zvezi z elektromagnetnimi polji naložili drugačne zahteve, kot so določene v Priporočilu št. 1999/519/ES ali v naknadnih priporočilih, ki ga nadomeščajo.

4.2. NASLOV II: UPORABA RADIOFREKVENČNEGA SPEKTRA PREK SATELITA

Člen 36

Mednarodni okvir in enotni trg

Komisija upravlja uporabo radiofrekvenčnega spektra za zagotavljanje satelitskih omrežij ali satelitskih komunikacijskih storitev le v skladu z mednarodnimi obveznostmi in zavezami Unije, vključno s sklepi, ki jih Svet sprejme na podlagi člena 218 PDEU, na način, ki v celoti odraža mednarodno razsežnost uporabe in strateški pomen za Unijo in države članice ter podpira cilj razvoja enotnega trga za satelitske komunikacijske storitve.

Člen 37

Prijava in koordinacija satelitskih sistemov pri ITU

1. Na zahtevo potencialnega uporabnika radiofrekvenčnega spektra pristojni organ za radiofrekvenčni spekter obvesti Komisijo in druge pristojne nacionalne organe v okviru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra o vsakem zahtevku za prijavo, koordinacijo ali registracijo satelitskega sistema pri ITU, ki naj bi pokrival več kot eno državo članico ali zemeljsko satelitsko postajo in, kadar je ustrezno, njenih dopolnilnih zemeljskih in zračnih komponent. Zadevni nacionalni pristojni organ navede, ali potrebuje podporo drugih nacionalnih pristojnih organov in Unije za koordinacijo pri ITU, da bi branil in spodbujal interese in politike držav članic in Unije. Države članice in Komisija lahko predložijo pripombe na zahtevek. Zadevna država članica zagotovi, da se take pripombe ustrezno upoštevajo, pri čemer se izogiba nepotrebnim zamudam v postopku prijave.

2. Zadevni nacionalni pristojni organ po prejemu zahtevka za koordinacijo frekvenc ali lege na tirnici za satelitski sistem ali zemeljsko satelitsko postajo in njenih morebitnih dopolnilnih zemeljskih in zračnih komponent v skladu s pravili ITU o tem prek Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra nemudoma obvesti Komisijo in druge pristojne organe.

3. Kadar dva ali več nacionalnih pristojnih organov prejmeta zahtevke v zvezi z istim frekvenčnim pasom ali isto lego na tirnici, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ob podpori Urada za digitalna omrežja koordinira stališče Unije za pravočasen in dosleden odziv Unije ITU.

Člen 38

Splošna odobritev na ravni Unije za zagotavljanje satelitskih omrežij in satelitskih komunikacijskih storitev

1. Odobritev Unije v skladu s členom 39 vključuje splošno odobritev za zagotavljanje satelitskih omrežij ali satelitskih komunikacijskih storitev, kot je določeno v tem členu.

2. Z odstopanjem od člena 9 lahko za zagotavljanje satelitskih omrežij, vključno z zemeljskimi satelitskimi postajami in, kadar je ustrezno, dopolnilnih zemeljskih in zračnih komponent, ter satelitskih komunikacijskih storitev v Uniji ali več državah članicah veljajo le pogoji, določeni v skladu z odstavkom 3 tega člena.

   Ponudniki predložijo uradno obvestilo Komisiji in jim ni treba pridobiti izrecne odločitve ali odobritve ali katerega koli drugega upravnega akta drugih pristojnih organov. Urad za digitalna omrežja pomaga Komisiji pri obravnavi uradnih obvestil.

3. Komisija lahko ob upoštevanju mnenja Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra z izvedbenimi akti določi pogoje, vezane na splošno odobritev za zagotavljanje satelitskih omrežij ali satelitskih komunikacijskih storitev, v okviru omejitev iz člena 9(4). Pogoji med drugim vključujejo:

   (a) sedež v Uniji;

   (b) plačilo upravnih dajatev v skladu s členom 12, ki se smiselno uporablja;

   (c) ohranjanje celovitosti, varnosti in odpornosti satelitskih omrežij in satelitskih komunikacijskih storitev;

   (d) ohranjanje stalnega nadzora nad prenosom vseh radijskih postaj, vključno z zemeljskimi satelitskimi postajami in, kadar je ustrezno, njihovimi dopolnilnimi zemeljskimi in zračnimi komponentami, z uporabo radiofrekvenčnega spektra, odobrenega na podlagi odobritve Unije, tudi če so v lasti tretjih oseb, jih te nameščajo ali upravljajo ali se ne nahajajo v Uniji;

   (e) obveznosti hrambe podatkov ali zakonitega prestrezanja. V izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s prvim pododstavkom, se določijo objektivna merila za določitev obveznosti hrambe podatkov in zakonitega prestrezanja, ki se določijo kot pogoj za satelitsko odobritev EU.

   Izvedbeni akti iz prvega pododstavka tega odstavka se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

4. S splošno odobritvijo Unije se podjetjem v vseh državah članicah podelijo minimalne pravice, ki izhajajo iz splošne odobritve iz člena 9.

5. Členi 12, 194 in 195 se smiselno uporabljajo za upravne dajatve, spremembo, omejitve in odvzem pravic in obveznosti iz splošne odobritve.

Člen 39

Odobritev Unije za uporabo radiofrekvenčnega spektra prek satelita

1. Za uporabo radiofrekvenčnega spektra za zagotavljanje satelitskih komunikacijskih storitev v Uniji ali v več kot eni državi članici je potrebna odobritev Unije, ki jo izda Komisija.

2. Komisija ob upoštevanju morebitnega mnenja Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra z izvedbenim aktom vzpostavi in posodobi evropsko tabelo za razporeditev satelitskih frekvenc, v kateri so opredeljeni pasovi radiofrekvenčnega spektra, ki so na voljo za satelitske komunikacijske storitve v Uniji. Komisija harmonizira radiofrekvenčni spekter, ki je na voljo za satelitske komunikacijske storitve v skladu z Odločbo 676/2002/ES, in odobri uporabo harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra za satelitske komunikacijske storitve. Komisija lahko odloči, da je dostop do nekaterih pasov satelitskega radiofrekvenčnega spektra mogoč na podlagi splošne odobritve. V takem primeru določi pogoje za odobritev uporabe radiofrekvenčnega spektra v navedenih pasovih, vključno z vsemi veljavnimi pristojbinami.

3. Kadar Komisija na lastno pobudo ali na zahtevo pristojnega organa ali prosilca meni, da je treba omejiti število odobritev Unije v določenem pasu radiofrekvenčnega spektra zaradi pomanjkanja radiofrekvenčnega spektra ali iz razlogov splošnega interesa, zainteresiranim stranem da možnost, da izrazijo svoja stališča v javnem posvetovanju v skladu s členom 184. Na podlagi rezultatov posvetovanja lahko Komisija sprejme potrebne ukrepe za omejitev števila odobritev.

4. Komisija z izvedbenimi akti, ki jih sprejme do [*12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*], ob upoštevanju značilnosti zadevnih frekvenčnih pasov in morebitnega mnenja Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra določi pogoje za odobritev in uporabo za različne frekvenčne pasove, pri čemer zagotovi, da za odobrene operaterje veljajo naslednje zahteve:

   (a) imajo sedež v Uniji;

   (b) izpolnjujejo Pravilnik o radijskih komunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze (ITU), tako da zagotavljajo:

      (i) uporabo ustreznih postopkov usklajevanja in uradnega obveščanja iz Pravilnika o radijskih komunikacijah, vključno z vpisom v krovni mednarodni register frekvenc (*Master International Frequency Register*) (ITU), ki upošteva status ITU in datume zaščite ter se izvaja v dobri veri;

      (ii) skladnost z ustreznimi mednarodnimi sporazumi o usklajevanju;

      (iii) da ne prihaja do škodljivega motenja drugih satelitskih omrežij ali sistemov ali postaj, ki delujejo v skladu s Pravilnikom o radijskih komunikacijah ITU;

      (iv) delovanje brez motenja in brez zaščite, kadar prijava še ni bila uradno sporočena krovnemu mednarodnemu registru frekvenc in evidentirana ali se delovanje izvaja v skladu s Pravilnikom ITU o radijskih komunikacijah št. 4.4;

   (c) koordinacijo s katerim koli satelitskim sistemom, odobrenim v Uniji;

   (d) uporabo radiofrekvenčnega spektra za zagotavljanje satelitskih komunikacijskih storitev v skladu s Pravilnikom o radijskih komunikacijah (ITU), vključno z izogibanjem škodljivemu motenju, in kadar je ustrezno, v skladu s katerim koli tehničnim usklajevalnim aktom, sprejetim na podlagi Odločbe 626/2002/ES;

(e) da v primeru prijave pri ITU, ki jo opravi tretja država, dokažejo, da jurisdikcija navedene države zagotavlja učinkovito reševanje škodljivega motenja in uporablja orodja za takojšnjo odgovornost v primeru nezakonite uporabe;

(f) plačilo pristojbin za radiofrekvenčni spekter, ki se določijo na podlagi metodologije, ki jo določi Komisija z delegiranim aktom v skladu z merili iz člena 29(2), prvi pododstavek;

(g) vse dodatne objektivne, pregledne in nediskriminatorne pogoje, potrebne za zaščito politik Unije, ki temeljijo na satelitskih omrežjih ali satelitskih komunikacijskih storitvah, vključno s pogoji, ki se uporabljajo za poskusno uporabo spektra.

5. Komisija do [*36 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] nadomesti nacionalne odobritve, veljavne [*6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*], za uporabo radiofrekvenčnega spektra z odobritvami Unije.

6. Izvedbeni akti iz odstavkov 2 in 4 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

Člen 40

Postopek za izdajo odobritve Unije

1. Katero koli podjetje lahko Komisiji predloži vlogo za odobritev Unije za uporabo radiofrekvenčnega spektra za zagotavljanje satelitskih komunikacijskih storitev in satelitskih omrežij. Komisija take vloge po prejemu objavi.

   Pri uporabi tega člena Komisiji za satelitske odobritve pomagata Urad za digitalna omrežja in stalna delovna skupina Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. To skupino sestavljajo predstavniki držav članic s strokovnim znanjem na področju satelitskih komunikacij.

2. Pri uporabi se podrobno določijo potrebe po radiofrekvenčnem spektru, vsebuje pa tudi informacije, potrebne za identifikacijo podjetja, kratek opis satelitske komunikacijske storitve in informacije, potrebne za preverjanje skladnosti s pogoji iz člena 39.

3. Komisija preuči zahtevek s pomočjo delovne skupine za satelitske odobritve Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra Komisiji predloži mnenje v 10 delovnih dneh od prejema zahtevka.

4. Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim izda odobritev Unije, kadar prosilec izpolnjuje pogoje iz člena 39, ali zavrne izdajo odobritve Unije v vseh drugih primerih.

   Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko po potrebi odloži predložitev svojega mnenja in od Komisije zahteva, da sprejme ustrezne ukrepe za harmonizacijo tehničnih pogojev za uporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu z Odločbo 626/2002/ES ali drugih pogojev za odobritve Unije.

5. Kadar se Komisija v skladu s členom 39(3) odloči, da bo v izbirnem postopku izbrala imetnike pravic, tak postopek izvede v skladu s Prilogo VI, razen če je v pravu Unije določen poseben postopek.

6. Komisija do [*12 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe*] sprejme izvedbeni akt, v katerem določi podrobnosti in roke, ki se uporabljajo za postopek izdaje odobritve EU.

Izvedbeni akti iz odstavkov 4 in 6 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

Člen 41

Učinek odobritve Unije

1. Z odstopanjem od člena 9 se z odobritvijo Unije imetniku podeli pravica do zagotavljanja satelitskih omrežij ali satelitskih komunikacijskih storitev in pravica do uporabe radiofrekvenčnega spektra po vsej Uniji ali v posameznih državah članicah, opredeljenih v odobritvi. Za zagotavljanje satelitskih omrežij, satelitskih komunikacijskih storitev ali uporabo radiofrekvenčnega spektra v kateri koli državi članici ni potrebna nacionalna odobritev.
2. Z odobritvijo Unije se v vsaki državi članici podelijo enake pravice in obveznosti na podoben način kot z odobritvijo, ki jo navedena država članica izda za zagotavljanje satelitskih komunikacijskih storitev ali satelitskih omrežij ali za uporabo radiofrekvenčnega spektra.
3. Odobritev Unije imetnika ne odvezuje obveznosti usklajevanja, vključno z obveznostmi souporabe radiofrekvenčnega spektra, v zvezi z obstoječimi ali prihodnjimi satelitskimi omrežji ali satelitskimi komunikacijskimi storitvami, ki izhajajo iz Pravilnika o radijskih komunikacijah ITU.
4. Imetnik odobritve Unije:
    (a) kadar je ustrezno, spoštuje vse zaveze, ki jih je navedel v svoji vlogi ali v izbirnem postopku, ne glede na to, ali kombinirani skupni obseg radijskih frekvenc, ki jih zahtevajo, presega razpoložljivo količino;
    (b) uporablja svoje pravice do uporabe na način, ki je skladen s politikami Unije, ki zadevajo spekter, zlasti tako, da ne povzroča škodljivega motenja nobenega satelitskega sistema, ki se financira v okviru programov Unije, in da v času krize na zahtevo pristojnih organov odobri dostop do radiofrekvenčnega spektra v okviru svojih pravic;
    (c) Komisiji predloži letno poročilo s podrobnostmi o stanju razvoja svojega satelitskega omrežja in / ali satelitskih komunikacijskih storitev.

Člen 42

Trajanje in obnovitev odobritve Unije

1. Trajanje odobritve Unije določi Komisija. Člen 24 se smiselno uporablja za pravice, podeljene na podlagi odobritve Unije.

    Z odstopanjem od člena 24(5) lahko Komisija, kadar je to upravičeno, skrajša trajanje odobritve Unije v naslednjih primerih:
    (a) za specifične kratkoročne projekte;
    (b) za poskusno uporabo na tirnici;
    (c) za izpolnjevanje obveznosti mednarodnega prava, ki veljajo za države članice.
2. V primeru zahtevka za obnovitev pravice do uporabe Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra Komisiji predloži mnenje v 10 delovnih dneh od prejema

zahtevka s strani Komisije. Komisija lahko odobritev Unije podaljša ob upoštevanju morebitnega mnenja Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. Člen 25 se smiselno uporablja za obnovitev pravic, podeljenih na podlagi dovoljenja Unije.

3. Člena 194 in 195 o spremembi, omejitvi in odvzemu pravic do uporabe se smiselno uporabljata za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra.

Člen 43

Nadzor in popravni ukrepi

1. Komisija in nacionalni pristojni organi, ki sodelujejo v odboru iz člena 199(1) in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, spremljajo skladnost satelitskih omrežij in satelitskih komunikacijskih storitev, ki delujejo na podlagi odobritve Unije, s pogoji iz členov 38 in 39 ter pravom Unije in veljavnim Pravilnikom o radijskih komunikacijah ITU ter sprejmejo ustrezne ukrepe za odpravo morebitnih neskladnosti.

   Komisija z izvedbenimi akti sprejme podrobne ureditve za usklajeno spremljanje in izvrševanje odobritev Unije, vključno s pogoji za usklajen začasni ali trajni odvzem odobritev. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(3).

2. Komisija preuči vsako domnevno konkretno kršitev pogoja, vezanega na odobritev Unije, ali katero koli določbo tega naslova. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, ki ga podpira Urad za digitalna omrežja, pomaga Komisiji pri preučevanju tega vprašanja.

   Kadar nacionalni pristojni organ meni, da imetnik odobritve Unije ne izpolnjuje katerega koli pogoja za odobritev ali določbe te uredbe, o tem obvesti Komisijo in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra.

   Kadar Komisija ugotovi, da imetnik dovoljenja Unije ne izpolnjuje katerega od pogojev iz člena 38 ali člena 39, navedenega operaterja obvesti o svojih ugotovitvah.

3. V primeru kršitve katerega koli pogoja za odobritev ali določbe tega naslova Komisija z izvedbenimi akti sprejme ustrezne in sorazmerne korektivne ukrepe, ki vključujejo:

   (a) (začasno ali trajno) prepoved uporabe določenih pasov radiofrekvenčnega spektra za zemeljske satelitske postaje in, kadar je ustrezno, njihovih dopolnilnih zemeljskih in zračnih komponent v Uniji, brez poseganja v civilne in kazenske sankcije na podlagi nacionalnega prava;

   (b) začasni ali trajni odvzem odobritve Unije.

   Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

   Komisija lahko imetniku odobritve Unije naloži globe ali periodične denarne kazni za kršitve pogojev v zvezi z odobritvijo ali določb tega naslova, ki se določijo ob upoštevanju resnosti in trajanja kršitve ter ne presegajo 5 % njegovega skupnega svetovnega prometa v predhodnem proračunskem letu. Sodišče Evropskih skupnosti ima neomejeno pristojnost v smislu člena 229 Pogodbe o delovanju Evropske unije za pregled odločb, s katerimi Komisija določi globo ali periodične denarne kazni; Sodišče lahko prekliče, zmanjša ali poveča naloženo globo ali periodično denarno kazen.

   O svojih ukrepih za izvrševanje iz tega člena Komisija obvesti države članice.

4. Ne glede na odstavka 1 in 2 tega člena se, kadar pristojbine za radiofrekvenčni spekter niso bile plačane in niso bili izpolnjeni pogoji iz člena 38(3), smiselno uporablja postopek v skladu s členom 196.

Člen 44

Izvrševanje

1. Vse ukrepe, ki jih sprejme Komisija v skladu s členom 43, v celoti in v roku, ki ga določi Komisija, izvršujejo nacionalni pristojni organi. Nacionalni pristojni organ lahko izjemoma od Komisije zahteva, da odloži uporabo svojega ukrepa na njegovem nacionalnem ozemlju za obdobje do šestih mesecev, ki se lahko podaljša, kadar bi navedeni ukrep lahko resno oviral povezljivost na njegovem ozemlju. Komisija čim bolj omeji trajanje te izjeme s spodbujanjem končnih uporabnikov k prehodu na alternativna satelitska omrežja ali satelitske komunikacijske storitve, kadar je ustrezno.
2. Vsak ukrep Komisije velja do zaključka sodnega postopka ali druge pritožbe zoper sklep Komisije ali zoper nacionalni izvršilni ukrep, razen če se odobrijo začasni ukrepi, ki so ustrezni za zadostno ublažitev ali odpravo takega poseganja v skladu z odstavkom 3.
3. Kadar je potrebno nujno ukrepanje v izogib škodljivemu motenju na njegovem ozemlju, lahko nacionalni pristojni organ na lastno pobudo ali na zahtevo Komisije sprejme ustrezne začasne ukrepe, vključno z začasnim preklicem uporabe odobritve Unije na svojem ozemlju. Kadar to stori na lastno pobudo, nacionalni pristojni organ v petih delovnih dneh obvesti Komisijo in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra o razlogih za svoje ukrepanje. Komisija obvesti Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in druge nacionalne pristojne organe. Komisija nemudoma začne postopek iz člena 43.

Člen 45

Koordinacija med satelitsko in prizemno uporabo radiofrekvenčnega spektra

1. Souporaba radiofrekvenčnega spektra med prizemnimi in satelitskimi sistemi je mogoča le z dogovorom in na odgovornost primarnega imetnika prizemne pravice do uporabe, kadar tak primarni imetnik obstaja, njen cilj pa je zagotoviti učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra, preprečiti škodljivo motenje prizemnih omrežij, ki zagotavljajo brezžične širokopasovne elektronske komunikacijske storitve, ter ustrezno zaščititi te in druge ustrezne obstoječe brezžične širokopasovne storitve in uporabe z zagotavljanjem neomejene kontinuitete zdajšnjega delovanja ter prihodnjega razvoja in razvoja vseh ustreznih radijskih storitev in aplikacij, ki trenutno uporabljajo te in sosednje pasove.
2. Kadar se od zadevnega pristojnega organa zahteva koordinacija uporabe radiofrekvenčnega spektra med prizemnimi in vesoljskimi uporabami v skladu s pravili ITU v zvezi s harmoniziranim radiofrekvenčnim spektrom, tak zahtevek sporoči Komisiji za takojšnje posredovanje članom Odbora za radijski spekter.
3. Odbor sprejme mnenje, v katerem predlaga odgovor na zahtevek ITU za koordinacijo, pri čemer upošteva vse posebnosti uporabe navedenega radiofrekvenčnega spektra v vsaki državi članici. Komisija lahko v skladu s postopkom iz člena 199(4) sprejme izvedbeni akt o usklajenih pogojih za soobstoj v Uniji.
4. Kadar je to potrebno za zagotovitev usklajenega varstva pravic, ki jih podelijo države članice za prizemno uporabo harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, ali usklajenega podeljevanja pravic do uporabe takega radiofrekvenčnega spektra za zagotavljanje satelitskih komunikacijskih storitev s souporabo z brezžičnimi širokopasovnimi storitvami, lahko Komisija sprejme priporočila za harmonizirano uporabo te uredbe in usklajeno souporabo radiofrekvenčnega spektra med prizemno in satelitsko uporabo.

4.3. NASLOV III: VIRI ŠTEVILČENJA

Člen 46

Strateško načrtovanje in upravljanje virov številčenja

1. Države članice in Komisija usklajeno upravljajo vire številčenja na notranjem trgu kot skupni vir Unije v deljeni pristojnosti, da bi spodbudile gospodarsko rast z omogočanjem inovacij in doslednega zagotavljanja elektronskih komunikacijskih storitev na podlagi številke v Uniji ter zaščitile vrednote in varnost Unije, pri čemer uresničujejo cilje iz člena 3.
2. Komisija ob pomoči Urada za digitalna omrežja in nacionalni regulativni organi sodelujejo pri strateškem načrtovanju virov številčenja v Uniji in opredelitvi morebitne uporabe virov številčenja za čezmejne ali vseevropske storitve.
3. Komisija ob upoštevanju mnenja BEREC-a in po tem, ko vsem zainteresiranim stranem omogoči, da izrazijo svoja stališča, določi v prihodnost usmerjeno strategijo številčenja Unije v zvezi z doslednim upravljanjem virov številčenja v državah članicah in na ravni Unije.
4. Komisija ob pomoči Urada za digitalna omrežja na podlagi strategije številčenja Unije iz odstavka 3 pripravi načrt številčenja Unije, ki določa vire številčenja, ki jih v Uniji uporabljajo ustrezne čezmejne ali vseevropske storitve.

   Komisija lahko z izvedbenimi akti sprejme načrt številčenja Unije, načine v zvezi z uporabo območij številčenja ITU za načrt številčenja Unije in pogoje, ki so lahko vezani na pravico do uporabe za vire številčenja iz načrta številčenja Unije, vključno s pristojbinami za pravice do uporabe takih virov.

   Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(3).

Člen 47

Vseevropski viri številčenja

1. Komisija lahko z izvedbenimi akti v skladu s členom 46(4) sprejme ukrepe za harmonizacijo posebnih številk ali območij številčenja ali zaprosi ITU za območja številčenja, da zagotovi razpoložljivost virov številčenja za čezmejne ali vseevropske storitve v skladu z načrtom številčenja Unije.
2. Države članice podpirajo harmonizacijo posebnih številk ali območij številčenja v Uniji in prijavo za vseevropske vire številčenja pri ITU, kadar ta spodbuja enotni trg za elektronske komunikacije ali razvoj vseevropskih storitev.
3. Nacionalni regulativni organi v sodelovanju z Uradom za digitalna omrežja upravljajo razporejanje številk ali območij številčenja iz vseevropskih virov številčenja in izvršujejo pogoje, vezane na individualne pravice do uporabe iz vseevropskih virov številčenja.
4. Urad za digitalna omrežja vzpostavi in posodablja podatkovno zbirko vseevropskih virov številčenja na podlagi informacij o razporejanju številk in upravičencih do njih, ki jih pravočasno zagotovijo nacionalni regulativni organi. Urad za digitalna omrežja v šestih mesecih po sprejetju načrta številčenja Unije vzpostavi postopek in sistem za zagotavljanje informacij na podlagi tega odstavka in člena 48(4), četrti pododstavek.

Člen 48

Nacionalni viri številčenja

1. Nacionalni regulativni organi nadzorujejo podeljevanje pravic do uporabe vseh nacionalnih virov številčenja in upravljanje nacionalnih načrtov številčenja ter da dajo na voljo ustrezne vire številčenja za zagotavljanje javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev. Nacionalni regulativni organi določijo objektivne, pregledne in nediskriminatorne postopke za podeljevanje pravic do uporabe za nacionalne vire številčenja.

2. Nacionalni regulativni na zahtevo lahko podelijo tudi pravice do uporabe virov številčenja iz nacionalnih načrtov številčenja za zagotavljanje posebnih storitev podjetjem, ki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, pod pogojem, da je dana na voljo zadostna količina ustreznih virov številčenja za zadostitev trenutnega in predvidenega prihodnjega povpraševanja. Ta podjetja izkažejo sposobnost upravljanja z viri številčenja in izpolnjujejo vse ustrezne zahteve, določene na podlagi člena 49. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi lahko takim podjetjem prenehajo podeljevati nadaljnje pravice do uporabe virov številčenja, kadar se izkaže, da obstaja nevarnost izčrpanja virov številčenja.

   Da bi prispeval k dosledni uporabi tega odstavka, BEREC po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo vzdržuje smernice o skupnih merilih za ocenjevanje sposobnosti upravljanja virov številčenja in tveganja njihovega izčrpanja ter jih po potrebi posodablja.

3. Nacionalni regulativni organi uporabljajo nacionalne načrte številčenja in postopke tako, da se za vse ponudnike javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev in podjetja, upravičena v skladu z odstavkom 2, zagotovi enaka obravnava. Podjetja, ki jim je bila podeljena pravica uporabe virov številčenja, ne diskriminirajo drugih ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev glede virov številčenja, ki se uporabljajo za dostop do njihovih storitev.

4. Nacionalni regulativni organi dajo na voljo območje negeografskih številk, ki se lahko uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, na celotnem območju Unije, brez poseganja v Uredbo (EU) 2022/612 in v člen 52(2) te uredbe. Kadar so bile pravice do uporabe virov številčenja v skladu z odstavkom 2 tega člena podeljene podjetjem, ki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, se ta odstavek uporablja za specifične storitve, za zagotavljanje katerih so bile podeljene pravice do uporabe.

   Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da so pogoji, ki so našteti v členu 50 in so lahko priloženi pravicam do uporabe virov številčenja, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev zunaj države članice deželne kode, in ukrepi za njihovo izvrševanje vsaj tako strogi kot pogoji in ukrepi izvrševanja, ki se uporabljajo za storitve, ki se zagotavljajo znotraj države članice deželne kode, v skladu s to uredbo. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi v skladu s členom 49(6) zagotovijo tudi, da ponudniki, ki uporabljajo vire številčenja svoje deželne kode v drugih državah članicah, upoštevajo predpise o varstvu potrošnikov in druge nacionalne predpise, povezane z uporabo virov številčenja, ki se uporabljajo v državah članicah, kjer se viri številčenja uporabljajo. Ta obveznost ne posega v izvršilna pooblastila pristojnih organov teh držav članic.

   Urad za digitalna omrežja na njihovo zahtevo pomaga nacionalnim regulativnim pristojnim organom pri usklajevanju njihovih dejavnosti, da se zagotovi učinkovito upravljanje virov številčenja s pravico ekstrateritorialne uporabe znotraj Unije.

Da bi lahko nacionalni regulativni organi spremljali skladnost z zahtevami tega odstavka, BEREC ob pomoči Urada za digitalna omrežja vzdržuje podatkovno zbirko virov številčenja s pravico ekstrateritorialne uporabe znotraj Unije. V ta namen nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi redno posredujejo ustrezne informacije Uradu za digitalna omrežja.

5. Nacionalni regulativni organi objavijo nacionalne načrte številčenja ter vse njihove poznejše dopolnitve ali spremembe ob upoštevanju zgolj omejitev iz razlogov nacionalne varnosti.

6. BEREC prvič do [*12 mesecev po začetku veljavnosti*] in nato vsaki dve leti izda poročilo o nacionalnih praksah v zvezi s podeljevanjem pravic do uporabe nacionalnih in vseevropskih virov številčenja, pri čemer se osredotoči na različne prakse v Uniji.

Člen 49

Postopek za podeljevanje pravic do uporabe virov številčenja

1. Kadar je treba podeliti individualne pravice do uporabe virov številčenja, nacionalni regulativni organi take pravice na zahtevo podelijo vsakemu podjetju, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, zajeta v splošni odobritvi iz člena 9 in člena 181(3), točka (c), ter ob upoštevanju vseh drugih pravil, ki zagotavljajo učinkovito uporabo navedenih virov številčenja v skladu s to uredbo.

2. Pravice do uporabe virov številčenja se podeljujejo z odprtimi, objektivnimi, preglednimi, nediskriminatornimi in sorazmernimi postopki.

   Pri podeljevanju pravic do uporabe virov številčenja nacionalni regulativni organi določijo, ali in pod kakšnimi pogoji lahko imetnik pravic navedene pravice prenese.

   Kadar nacionalni regulativni organi podelijo pravice do uporabe virov številčenja za določeno časovno obdobje, mora biti trajanje tega obdobja za zadevno storitev ustrezno glede na zasledovan cilj, ob upoštevanju, da je treba omogočiti ustrezno obdobje za amortizacijo naložb.

3. Nacionalni regulativni organi sprejmejo odločitve o podelitvi pravic do uporabe virov številčenja čim prej po prejemu popolne vloge, za vire številčenja, ki so bili razporejeni za posebne namene v okviru nacionalnega načrta številčenja, pa v treh tednih. Take odločitve se objavijo.

4. Kadar nacionalni regulativni organi po posvetovanju z zainteresiranimi stranmi v skladu s členom 186, sklenejo, da je treba pravice do uporabe virov številčenja z izjemnim gospodarskim pomenom podeliti s konkurenčnimi ali primerjalnimi izbirnimi postopki, lahko nacionalni regulativni organi podaljšajo tritedenski rok iz odstavka 3 tega člena za največ tri tedne.

5. Nacionalni regulativni organi ne omejijo števila individualnih pravic do uporabe, ki se podelijo, razen kadar je to potrebno za zagotovitev učinkovite uporabe virov številčenja.

6. Kadar pravice do uporabe virov številčenja vključujejo njihovo ekstrateritorialno uporabo znotraj Unije v skladu s členom 48(4), nacionalni regulativni organi na navedene pravice do uporabe vežejo posebne pogoje, da se zagotovi skladnost z vsemi ustreznimi nacionalnimi pravili o varstvu potrošnikov in nacionalnim pravom v zvezi z uporabo virov številčenja, ki se uporablja v državah članicah, v katerih se viri številčenja uporabljajo.

Na zahtevo nacionalnega regulativnega organa države članice, v kateri se viri številčenja uporabljajo, ki izkaže kršitev ustreznih pravil o varstvu potrošnikov ali nacionalnih predpisov te države članice, povezanih z uporabo virov številčenja, nacionalni regulativni organi države članice, v kateri so bile podeljene pravice do uporabe virov številčenja, uveljavi pogoje, povezane s pravico uporabe na podlagi prvega pododstavka tega odstavka, v skladu s členom 199, v resnih primerih vključno z odvzemom pravice ekstrateritorialne uporabe virov številčenja, ki je bila podeljena zadevnemu podjetju.

Urad za digitalna omrežja omogoča in usklajuje izmenjavo informacij med nacionalnimi regulativnimi organi različnih držav članic ter zagotavlja ustrezno koordinacijo dela med njimi.

7. Ta člen se uporablja tudi, kadar nacionalni regulativni organi pravice do uporabe virov številčenja podelijo podjetjem, ki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v skladu s členom 48(2).

Člen 50

Pogoji, ki so lahko vezani na pravice do uporabe virov številčenja

Kadar nacionalni regulativni organi za pravico do uporabe virov številčenja določijo pogoje, se ti pogoji omejijo na naslednje:

(a) določitev storitve, za katero se uporabi številka, vključno z vsemi zahtevami, povezanimi z zagotavljanjem te storitve, ter – v izogib dvomom – tarifnimi načeli in najvišjimi cenami, ki lahko veljajo v posebnem številčnem območju, da bi zagotovili varstvo potrošnikov v skladu s členom 3(1), točka (f);

(b) Dejanska in učinkovita uporaba virov številčenja v skladu s to direktivo;

(c) zahteve o prenosljivosti številk v skladu s to uredbo;

(d) najdaljši čas trajanja v skladu s členom 49, ob upoštevanju vseh sprememb nacionalnega načrta številčenja;

(e) prenos pravic na pobudo imetnika pravice in pogoji za tak prenos v skladu s to uredbo, vključno z vsemi pogoji, da je pravica do uporabe številk zavezujoča za vsa tista podjetja, na katere se pravice prenesejo;

(f) pristojbine v zvezi s pravico do uporabe v skladu s členom 51;

(g) vse zaveze, ki jih je prevzelo podjetje, ki pridobiva pravice do uporabe, v konkurenčnem ali primerjalnem izbirnem postopku;

(h) obveznosti po ustreznih mednarodnih sporazumih v zvezi z uporabo številk;

(i) obveznosti v zvezi z ekstrateritorialno uporabo številk v Uniji za zagotovitev skladnosti z varstvom potrošnikov in drugimi predpisi držav članic glede številk, ki niso deželne kode;

(j) omogočanje dostopa končnim uporabnikom do številk iz nacionalnega načrta številčenja, enotnih mednarodnih številk brezplačnih telefonskih klicev, načrtov številčenja drugih držav članic in številk iz vseevropskih virov številčenja.

Člen 51

Pristojbine za pravice do uporabe virov številčenja

Nacionalni regulativni organi lahko naložijo pristojbine za pravice do uporabe virov številčenja, ki odražajo potrebo po zagotovitvi optimalne uporabe navedenih virov. Take pristojbine so objektivno utemeljene, pregledne, nediskriminatorne in sorazmerne z njihovim predvidenim namenom, ter upoštevajo splošne cilje iz člena 3.

Člen 52

Dostop do številk in storitev

1. Kadar je to ekonomsko izvedljivo, razen kadar se je prejemnik iz poslovnih razlogov odločil omejiti dostop strankam izvora, ki se nahajajo na določenih geografskih območjih, ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev na podlagi številke sprejmejo vse potrebne ukrepe, da izvornim strankam zagotovijo dostop do vsega naslednjega:
   (a) negeografskih številk in storitev, ki uporabljajo take številke v Uniji;
   (b) vseh številk, ki se zagotavljajo v Uniji, ne glede na to, katero tehnologijo ali napravo uporablja operater, vključno s številkami v nacionalnih načrtih številčenja držav članic in enotnimi mednarodnimi številkami brezplačnih telefonskih klicev (UIFN).
   (c) številk iz vseevropskih virov številčenja.
2. Nacionalni regulativni organi od ponudnikov javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev lahko zahtevajo, da sprejmejo preventivne ukrepe, tako da blokirajo dostop do številk ali storitev, kadar je to utemeljeno zaradi goljufije ali zlorabe, in lahko zahtevajo, da v teh primerih ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev zadržijo ustrezne prihodke iz medomrežnih povezav ali drugih storitev.

5. DEL V – PREHOD NA OPTIČNA OMREŽJA, DELOVANJE TRGOV IN KONKURENCA

5.1. NASLOV I: PREHOD NA OPTIČNA OMREŽJA

Člen 53

Področje uporabe tega naslova

Ta naslov se uporablja v državah članicah, v katerih bakrena omrežja ostanejo v uporabi po 30. juniju 2029.

Člen 54

Odreditev izklopa bakrenega omrežja

1. Države članice pred 31. decembrom 2035 odredijo izklop bakrenega omrežja na območjih izklopa bakrenega omrežja, kadar so izpolnjeni pogoji iz člena 57(1).
2. Države članice do 31. decembra 2035 odredijo izklop bakrenega omrežja na vseh območjih izklopa bakrenega omrežja.
3. V izjemnih primerih glede na odstavek 2, kadar postavitev optičnih omrežij ni ekonomsko vzdržna in ni na voljo ustrezne rešitve za povezljivost, ki bi lahko nadomestila storitve, ki temeljijo na bakrenih omrežjih, se države članice lahko odločijo, da ne odredijo izklopa bakrenih omrežij.

4. Za namene odstavkov 1 in 2 države članice odredijo izklop bakrenega omrežja s sprejetjem zavezujočega pravnega akta. V vsakem takem pravnem aktu se določi datum začetka izklopa bakrenega omrežja, ki je najpozneje eno leto po njegovem sprejetju, in zahteva, da se navedeni izklop dokonča v treh letih od navedenega datuma začetka. Za odreditve v skladu z odstavkom 1 se pravni akt sprejme v šestih mesecih po objavi seznama iz člena 58(3). Za odreditve na podlagi odstavka 2 se pravni akt sprejme najpozneje do 31. decembra 2035.

Člen 55

Območja izklopa bakrenega omrežja

1. Izklop bakrenega omrežja se organizira na območjih izklopa bakrenega omrežja, ki zajemajo vsa geografska območja, na katerih so v uporabi bakrena omrežja.
2. Nacionalni regulativni organi razmejijo območja izklopa bakrenega omrežja ob upoštevanju meril iz smernic Komisije.
3. Nacionalni regulativni organi do 31. maja 2028 objavijo seznam območij izklopa bakrenega omrežja.
4. Navedeni organi pregledajo in, kadar je ustrezno, posodobijo seznam območij izklopa bakrenega omrežja, da podprejo pravočasen in urejen izklop bakrenega omrežja. Vsi posodobljeni seznami se objavijo brez nepotrebnega odlašanja.

Člen 56

Nacionalni načrt prehoda na optična omrežja

1. Vsaka država članica do 31. oktobra 2029 pripravi načrt prehoda na optična omrežja in ga uradno sporoči Komisiji.
2. V načrtu prehoda na optična omrežja se določi strategija države članice za prehod na optična omrežja po vsej državi, zlasti za prehod z bakrenih omrežij na optična omrežja optike do doma. Vsebuje naslednje podatke:
    (a) informacije o pokritosti z bakrenimi in optičnimi omrežji;
    (b) opis vzpostavljenih ali načrtovanih ukrepov za spodbujanje postavitve optičnih omrežij in prehoda na omrežja optike do doma;
    (c) seznam območij izklopa bakrenega omrežja, na katerem je za vsako področje navedeno, ali so izpolnjeni pogoji glede trajnostnosti iz člena 57(1), skupaj z ustreznimi mejniki na področju prehoda in, kadar je ustrezno, omogočitvenimi ukrepi.
3. Države članice do 30. junija 2034 posodobijo svoj načrt prehoda na optična omrežja in posodobljeni načrt uradno sporočijo Komisiji.
4. V posodobljenem načrtu prehoda na optična omrežja se poroča o napredku pri izvajanju prvotnega načrta. Vsebuje naslednje podatke:
    (a) informacije o stanju izklopa bakrenega omrežja na vsakem območju navedenega izklopa;
    (b) seznam območij izklopa bakrenega omrežja, na katerih je uvedba optičnih omrežij ekonomsko vzdržna, vendar bo dokončana šele po 31. decembru 2035, skupaj z informacijami o razpoložljivosti ustreznih rešitev za

povezljivost, ki lahko nadomestijo storitve, ki temeljijo na bakrenem omrežju;

(c) seznam območij izklopa bakrenega omrežja, na katerih uvedba optičnih omrežij ni ekonomsko vzdržna.

5. Komisija lahko predloži pripombe o začetnem in posodobljenem prehodu za načrt za optična omrežja v enem mesecu od njegovega prejema. Države članice navedene pripombe upoštevajo.

Člen 57

Pogoji glede trajnostnosti

1. Za namene tega naslova so pogoji glede trajnostnosti sestavljeni iz naslednjih zahtev:

(a) vsaj 95 % objektov na območju izklopa bakrenega omrežja je pokritih z optičnim omrežjem v smislu člena 2(3);

(b) končnim uporabnikom, ki uporabljajo storitve, ki temeljijo na bakrenem omrežju, so na voljo cenovno dostopne maloprodajne storitve povezljivosti primerljive kakovosti.

2. Nacionalni regulativni organi v skladu z nacionalnimi okoliščinami podrobno določijo objektivne in pregledne parametre ter merila za cenovno dostopnost.

Člen 58

Ocena pogojev glede trajnostnosti

1. Nacionalni regulativni organi za vsako območje izklopa bakrenega omrežja ocenijo, ali so izpolnjeni pogoji glede trajnostnosti iz člena 57(1).

2. Navedeni organi pri oceni iz odstavka 1 upoštevajo podatke, zbrane v skladu s členom 183.

3. Nacionalni regulativni organi do 30. junija 2029 objavijo seznam območij izklopa bakrenega omrežja, na katerih so izpolnjeni pogoji glede trajnostnosti. Navedeni organi nato za obdobje petih let vsaj vsakih 12 mesecev objavijo seznam območij izklopa bakrenega omrežja, ki naknadno izpolnjujejo navedene pogoje.

Člen 59

Zaščitni ukrepi

1. Države članice zagotovijo, da so končni uporabniki, na katere je vplival izklop bakrenega omrežja, jasno, pravočasno in na dostopen način obveščeni o naslednjem:

(a) pričakovanem času izklopa bakrenega omrežja;

(b) vseh potrebnih spremembah njihove storitve povezljivosti ali terminalske opreme;

(c) alternativnih storitvah povezljivosti, ki so jim na voljo.

2. Države članice zagotovijo kontinuiteto elektronskih komunikacijskih storitev, ki podpirajo osnovne storitve v bakrenem omrežju. Operaterji sprejmejo potrebne tehnične in komercialne ukrepe za zagotovitev neprekinjenega delovanja takih storitev ali njihovega prehoda na funkcionalno enakovredne alternative.

3. Države članice ob upoštevanju nacionalnih pogojev sprejmejo zaščitne ukrepe v skladu s členoma 88 in 90, da bi po izklopu bakrenega omrežja še naprej zagotavljale cenovno dostopne storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve potrošnikom iz člena 88(2) in končnim uporabnikom iz člena 90(1).

4. Nacionalni regulativni organi ocenijo potrebo po zaščitnih ukrepih za zaščito končnih uporabnikov, ki so odvisni od storitev, ki temeljijo na bakrenem omrežju, vključno z ukrepi, povezanimi s postopki zamenjave in cenovno dostopnostjo alternativnih storitev povezljivosti, ter ustrezno svetujejo državam članicam.

5. Države članice pred sprejetjem zavezujočega pravnega akta, s katerim se odredi izklop bakrenega omrežja v skladu s členom 54, v vsakem primeru pa najpozneje do 31. decembra 2035, sprejmejo ustrezne zaščitne ukrepe za zaščito končnih uporabnikov, ki uporabljajo storitve, ki temeljijo na bakrenem omrežju.

Člen 60

Načrti operaterjev za izklop bakrenega omrežja

1. Operaterji pripravijo enega ali več načrtov izklopa bakrenega omrežja za območja izklopa bakrenega omrežja, za katera je odrejen navedeni izklop. Načrt vključuje roke, tehnične ukrepe, komunikacijske dejavnosti in ureditve za prehod prosilcev za dostop in končnih uporabnikov.

2. Operaterji predložijo svoje načrte za izklop bakrenega omrežja nacionalnemu regulativnemu organu v šestih mesecih po sprejetju zavezujočega pravnega akta v skladu s členom 54(4).

3. Nacionalni regulativni organ oceni načrte v dveh mesecih od njihovega prejema in jih bodisi odobri bodisi jih odobri s pridržkom sprememb.

4. Operaterji izvajajo načrte za izklop bakrenega omrežja, kot jih je odobril nacionalni regulativni organ, vključno z vsemi zahtevanimi spremembami. Operaterji poročajo o napredku nacionalnemu regulativnemu organu v časovnih presledkih, ki jih ta določi.

Člen 61

Nadzor in izvršilni ukrepi

Nacionalni regulativni organi nadzorujejo izvajanje izklopa bakrenega omrežja v skladu z odobrenimi načrti navedenega izklopa in imajo pooblastila iz člena 196.

5.2. NASLOV II: DOSTOP DO ZEMLJIŠČ

Člen 62

Pristojbine za pravice do namestitve zmogljivosti

Pristojni organi lahko naložijo pristojbine za pravice do namestitve zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev in pripadajočih zmogljivosti, če so take pristojbine objektivno utemeljene, pregledne, nediskriminatorne in sorazmerne glede na njihov predvideni namen ter upoštevajo splošne cilje te uredbe.

Člen 63

Pravice do poti

1. Pristojni organ uporabi odstavek 2 pri obravnavi vloge za podelitev katere koli od naslednjih pravic:

   (a) pravice do namestitve zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje javnih elektronskih komunikacijskih omrežij;

   (b) pravice do namestitve zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso namenjena javnosti.

2. Za namene odstavka 1 pristojni organ:

   (a) deluje na podlagi enostavnih, učinkovitih, preglednih in javno dostopnih postopkov, ki se uporabljajo brez diskriminacije in brez odlašanja, in v vsakem primeru svojo odločitev sprejme v šestih mesecih od prejema vloge, razen v primerih razlastitve;

   (b) upošteva načela preglednosti in nediskriminacije, kadar take pravice pogojuje.

   Postopki iz prvega pododstavka, točka (a), se lahko razlikujejo glede na to, ali prosilec zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali ne.

3. Kadar javni ali lokalni organi ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, je funkcija za podeljevanje pravic iz odstavka 1 učinkovito strukturno ločena od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom.

Člen 64

Kolokacija in souporaba omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti za ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij

1. Kadar je operater uveljavil pravico na podlagi nacionalnega prava do namestitve zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim ali je izkoristil postopek za razlastitev ali uporabo zemljišča, lahko pristojni organi odredijo kolokacijo in souporabo omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti, nameščenih na tej podlagi, zaradi spodbujanja okoljske trajnostnosti elektronskih komunikacijskih omrežij, za varovanje javnega zdravja in javne varnosti ali izpolnjevanja ciljev urbanističnega in prostorskega načrtovanja.

2. Kolokacijo ali souporabo omrežnih elementov in nameščenih zmogljivosti ter souporaba zemljišča lahko odredijo samo po primernem obdobju javnega posvetovanja, med katerim se vsem zainteresiranim stranem da priložnost, da izrazijo svoja mnenja, ter samo na posebnih območjih, kjer taka souporaba šteje za nujno zaradi izpolnjevanja ciljev iz prvega pododstavka. Pristojni organi lahko odredijo souporabo takih zmogljivosti ali zemljišča, vključno s samim zemljiščem, stavbami, vhodi v zgradbe in napeljavo v njih, drogovi, antenami, stolpi in drugimi podpornimi konstrukcijami, kanali, vodi, vstopnimi jaški, priključnimi omaricami ali ukrepi, ki olajšujejo koordinacijo javnih del. Država članica lahko po potrebi določi nacionalni regulativni ali drug pristojni organ za eno ali več od naslednjih nalog:

   (a) delovanje kot enotna informacijska točka;

(b) določitev pravil za porazdelitev stroškov souporabe naprav ali zemljišč ter usklajevanja javnih del, med drugim ob upoštevanju ustreznih smernic, ki jih izda BEREC ali Komisija v skladu z Uredbo (EU) 2024/1309.

3. Ukrepi, ki jih sprejme pristojni organ v skladu s tem členom, so objektivni, pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni. Kadar je ustrezno, se ti ukrepi izvršijo ob usklajevanju z nacionalnimi regulativnimi organi.

5.3. NASLOV III: MEDOMREŽNE POVEZAVE

5.3.1. POGLAVJE I: Splošne določbe in načela

Člen 65

Splošni okvir za dostop in medomrežno povezovanje

1. Podjetja v isti državi članici ali v različnih državah članicah imajo pravico, da se med seboj pogajajo o sporazumih o tehničnih in poslovnih ureditvah za dostop ali medomrežno povezovanje v skladu s pravom Unije. Podjetje, ki zaprosi za dostop ali medomrežno povezovanje, ne potrebuje pooblastila za delovanje v državi članici, v kateri je bil vložen zahtevek za dostop ali medomrežno povezovanje, če v tej državi članici ne izvaja storitev in ne upravlja omrežja.

2. Brez poseganja v člen 115 podjetjem pri odobritvi dostopa ali medomrežnega povezovanja ni treba ponuditi različnim podjetjem različnih pogojev za enakovredne storitve, ali ukrepov, ki jim nalagajo obveznosti, ki niso povezane z dejanskimi storitvami dostopa in medomrežnega povezovanja brez poseganja v pogoje, določene v členu 9.

Člen 66

Pravice in obveznosti podjetij

1. Operaterji javnih elektronskih komunikacijskih omrežij imajo pravico in, kadar tako zahtevajo druga podjetja, ki so za to pooblaščena v skladu s členom 9, obveznost, da se medsebojno pogajajo o medomrežnem povezovanju z namenom zagotoviti javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, s čimer se zagotovi interoperabilnost storitev po vsej Uniji. Operaterji drugim podjetjem ponudijo dostop in medomrežno povezovanje pod pogoji, skladnimi z obveznostmi, ki jih naloži nacionalni regulativni organ na podlagi členov 68, 67 in 77.

2. Brez poseganja v člen 183 podjetja, ki pridobijo informacije od drugega podjetja pred, med in po pogajanjih o ureditvi dostopa ali medomrežnega povezovanja, te informacije uporabijo samo za namen, za katerega so jih pridobile, in vedno spoštujejo zaupnost poslanih ali shranjenih informacij. Ta podjetja prejetih informacij ne smejo pošiljati nobeni drugi stranki, vključno z drugimi oddelki, podružnicami ali partnerji, za katere bi take informacije lahko pomenile konkurenčno prednost.

3. Pogajanja izvajajo nevtralni posredniki, kadar je to potrebno zaradi konkurenčnih pogojev.

Člen 67

Sistemi za pogojni dostop in druge zmogljivosti

1. Države članice zagotovijo, da v zvezi s pogojnim dostopom do digitalnih storitev televizijske in radijske radiodifuzije, ki se oddajajo gledalcem in poslušalcem v Uniji, ne glede na način prenosa, veljajo pogoji, določeni v delu I Priloge I. Na podlagi analize trga iz odstavka 3 tega člena lahko države članice te pogoje uporabijo za druge zmogljivosti iz dela II Priloge I.
2. Pogoji, ki se uporabljajo v skladu s tem členom, ne posegajo v zmožnost držav članic, da naložijo obveznosti v zvezi s predstavitvenim vidikom elektronskih programskih vodnikov ter podobnih pripomočkov za izpis in orientacijo.
3. Ne glede na odstavek 1 tega člena nacionalni regulativni organi lahko pregledajo pogoje, ki se uporabljajo v skladu s tem členom, tako da opravijo analizo trga v skladu s členom 73(1), da bi odločili o tem, ali naj se uporabljeni pogoji ohranijo, spremenijo ali prekličejo.

5.3.2. POGLAVJE II: Simetrična pravila za dostop

Člen 68

Pooblastila in odgovornosti nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov v zvezi z dostopom in medomrežnim povezovanjem

1. Nacionalni regulativni organi ali, v primerih iz drugega odstavka, prvi pododstavek, točki (b) in (c), tega člena, nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi, pri izpolnjevanju ciljev iz člena 3 spodbujajo in, kadar je primerno, zagotovijo primeren dostop in medomrežno povezovanje ter interoperabilnost storitev v skladu s to uredbo, svojo pristojnost pa izvajajo na način, ki pospešuje učinkovitost, trajnostno konkurenco, postavitev gigabitnih omrežij, omogočevalce inovativnih storitev, učinkovite naložbe in inovacije ter vzdržno zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, storitve in vsebine informacijske družbe, končnim uporabnikom pa omogoča največje možne koristi.

   Pripravijo smernice in javno objavijo postopke, ki se uporabljajo za pridobitev dostopa in medomrežnega povezovanja, ter s tem zagotovijo, da podjetja, vključno z malimi in srednjimi podjetji ter ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij z omejenim geografskim dosegom lahko izkoristijo prednosti, ki jih prinašajo naložene obveznosti.
2. Nacionalni regulativni organi ali, v primerih iz točk (b) in (c) tega pododstavka, nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi lahko brez poseganja v ukrepe, ki bi lahko bili sprejeti v skladu s členom 77 v zvezi s podjetji, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo,
   (a) v obsegu, ki je potreben za zagotovitev povezljivosti med koncema, obveznosti za podjetja, za katera velja splošna odobritev in ki nadzorujejo dostop do končnih uporabnikov, vključno v utemeljenih primerih z obveznostjo medomrežnega povezovanja njihovih omrežij, kadar to še ni bilo storjeno;
   (b) v utemeljenih primerih ter v obsegu, ki je za to potreben, obveznosti za podjetja, za katera velja splošna odobritev in ki nadzorujejo dostop do končnih uporabnikov, da naredijo svoje storitve interoperabilne;
   (c) v utemeljenih primerih, kadar je ogrožena povezljivost med koncema med končnimi uporabniki zaradi nezadostne interoperabilnosti med medosebnimi komunikacijskimi storitvami, ter v obsegu, ki je potreben za zagotovitev povezljivosti med koncema med končnimi uporabniki,

obveznosti za relevantne ponudnike medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, ki dosegajo znatno raven pokritosti in uporabnikov, da zagotovijo interoperabilnost svojih storitev;

(d) obveznosti za operaterje, da zagotovijo dostop do drugih zmogljivosti iz dela II Priloge I pod pravičnimi, primernimi in nediskriminatornimi pogoji, v obsegu, ki je potreben, da se končnim uporabnikom zagotovi dostopnost do digitalnih storitev radijske in televizijske radiodifuzije in povezanih dopolnilnih storitev, ki jih je določila država članica.

Obveznosti iz prvega pododstavka, točka (c), se naložijo le:

(i) v obsegu, ki je potreben za zagotovitev interoperabilnosti medosebnih komunikacijskih storitev, in lahko vključuje sorazmerne obveznosti za ponudnike teh storitev, da objavijo ter organom in drugim ponudnikom dovolijo uporabo, spremembo in razširjanje ustreznih informacij, ali da uporabljajo in uresničujejo standarde ali specifikacije iz člena 187(1) ali druge ustrezne evropske ali mednarodne standarde;

(ii) kadar je Komisija po posvetovanju z BEREC-om in ob upoštevanju njegovega mnenja ugotovila, da je občutno ogrožena povezljivost med koncema med končnimi uporabniki po vsej Uniji ali v vsaj treh državah članicah, in sprejela izvedbene ukrepe, v katerih je opredelila naravo in področje uporabe obveznosti, ki se lahko naložijo.

Izvedbeni ukrepi iz drugega pododstavka, točka (b), tega odstavka se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 199(4).

Člen 69

Simetrični ukrepi

1. Brez poseganja v člen 68(1) in (2) lahko nacionalni regulativni organi na utemeljeno zahtevo naložijo obveznosti odobritve dostopa do napeljav in kablov ter pripadajočih zmogljivosti znotraj stavb ali do prve koncentracijske ali razdelilne točke, ki jo določi nacionalni regulativni organ, kadar je ta točka zunaj stavbe. Kadar je to utemeljeno iz razloga, da bi bilo podvajanje takih omrežnih elementov gospodarsko neučinkovito ali fizično neizvedljivo, se take obveznosti lahko naložijo ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali lastnikom takih napeljav in kablov ter pripadajočih zmogljivosti, kadar ti lastniki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij. Naloženi pogoji dostopa lahko vključujejo posebna pravila o dostopu do takih omrežnih elementov ter pripadajočih zmogljivosti in pripadajočih storitev, o preglednosti in nediskriminaciji ter o poštenih in razumnih pogojih.

2. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da obveznosti, naložene v skladu z odstavkom 1, morda ne odpravljajo v zadostni meri velikih in stalnih gospodarskih ali fizičnih ovir za podvajanje, ki so podlaga za obstoječe ali nastajajoče razmere na trgu, ki znatno omejujejo konkurenčne rezultate za končne uporabnike, lahko naloži obveznosti dostopa po prvi koncentracijski ali distribucijski točki pod poštenimi in razumnimi pogoji, razen če posebne in upravičene okoliščine zahtevajo stroškovno naravnanost. Nacionalni regulativni organ pri določitvi obsega obveznosti po prvi koncentracijski ali razdelilni točki v največji možni meri upošteva ustrezne smernice BEREC-a.

3. Nacionalni regulativni organi ponudniku elektronskih komunikacijskih omrežij ne naložijo obveznosti v skladu z odstavkom 2, kadar ugotovijo, da:

(a) ima ponudnik značilnosti iz člena 84(1) in daje na voljo vzdržen in podoben alternativen način za doseganje končnih uporabnikov z zagotavljanjem dostopa do gigabitnega omrežja vsem podjetjem pod poštenimi, nediskriminatornimi in razumnimi pogoji; lahko nacionalni regulativni organi to izvzetje razširijo na druge ponudnike, ki pod poštenimi, nediskriminatornimi in razumnimi pogoji nudijo dostop do gigabitnega omrežja;

(b) bi naložitev obveznosti ogrozila gospodarsko ali finančno vzdržnost postavitve novega omrežja, zlasti v okviru majhnih lokalnih projektov.

3. Obveznosti in pogoji, naloženi v skladu s tem členom, so objektivni, pregledni, sorazmerni in nediskriminatorni. Izvedejo se v skladu s postopki iz členov 85 in 184. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi, ki so naložili take obveznosti in pogoje, ocenijo rezultate teh obveznosti in pogojev v petih letih po sprejetju predhodnega ukrepa, ki je bil sprejet v zvezi z istimi podjetji, ter ocenijo, ali bi jih bilo ustrezno preklicati ali spremeniti glede na spreminjajoče se razmere. Navedeni organi uradno sporočijo izid svoje ocene v skladu s postopki iz členov 85 in 184.

4. Za namene odstavkov 1 in 2 tega člena lahko nacionalni regulativni organ v utemeljenih primerih posreduje na lastno pobudo, da bi zavaroval cilje politik iz člena 3 v skladu s to uredbo.

5. BEREC do 31. oktobra 2029 oceni učinkovitost smernic o skupnih pristopih k opredelitvi omrežnih priključnih točk v različnih omrežnih topologijah pri prispevanju k dosledni opredelitvi lokacije omrežnih priključnih točk s strani nacionalnih regulativnih organov.

Člen 70

Lokalizirano gostovanje

1. Brez poseganja v člen 68(1) in (2) imajo nacionalni regulativni organi pooblastilo, da podjetjem, ki zagotavljajo ali jim je odobreno, da zagotavljajo obveznosti glede elektronskih komunikacijskih omrežij, v skladu s pravom Unije naložijo obveznosti v zvezi s souporabo pasivne infrastrukture ali obveznosti sklenitve lokaliziranih sporazumov o dostopu do gostovanja, kadar je to v enem ali drugem primeru neposredno potrebno za lokalno zagotavljanje storitev, ki temeljijo na uporabi radiofrekvenčnega spektra, in pod pogojem, da nobenemu podjetju ni dan na voljo noben vzdržen in podoben alternativen način dostopa do končnih uporabnikov pod poštenimi in primernimi pogoji. Nacionalni regulativni organi lahko naložijo take obveznosti le, kadar je ta možnost jasno določena pri podelitvi pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra in kadar je to utemeljeno iz razlogov, da na področju, za katerega veljajo take obveznosti, za tržno postavitev infrastrukture za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, ki temeljijo na uporabi radiofrekvenčnega spektra, obstajajo nepremostljive gospodarske ali fizične ovire in zato izrazito primanjkuje možnosti za dostop končnih uporabnikov do omrežij ali storitev ali takega dostopa sploh ni. V takih okoliščinah, ko zgolj dostopanje do pasivne infrastrukture in njena souporaba ne zadoščata za obravnavo teh razmer, lahko nacionalni regulativni organi naložijo obveznosti za souporabo aktivne infrastrukture.

2. Nacionalni regulativni organi upoštevajo:

(a) potrebo po čim večji povezljivosti po vsej Uniji ob glavnih prometnih poteh in zlasti na teritorialnih ozemljih ter možnost znatnega povečanja izbire in večje kakovosti storitev za končne uporabnike;

(b) učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra;

(c) tehnično izvedljivost souporabe in z njo povezane pogoje;

(d) stanje konkurence na področju infrastrukture in na področju storitev;

(e) tehnološke inovacije;

(f) nujno potrebo, da se podpre motivacija gostitelja, da sploh postavi infrastrukturo.

3. V primeru reševanja sporov lahko nacionalni regulativni organi med drugim upravičencu, ki ima koristi od obveznosti souporabe ali dostopa, naložijo obveznost, da radiofrekvenčni spekter združuje ali souporablja z gostiteljem infrastrukture na zadevnem območju ali omogoči dostop do radiofrekvenčnega spektra drugim uporabnikom v določenih regijah ali na nacionalni ravni.

Člen 71

Simetrični ukrepi za prehod na optično omrežje

1. Nacionalni regulativni organ ponudniku, ki uvaja optično omrežje do doma na območju, na katerem je bil odrejen izklop bakrenega omrežja, naloži obveznost, da na zahtevo uporabnika priključi gospodinjstva na območju, pokritim z optičnim omrežjem. Kadar je na območju prisoten več kot en ponudnik, lahko nacionalni regulativni organ take obveznosti naloži samo enemu ponudniku na podlagi preglednih, sorazmernih in nediskriminatornih meril.

2. Nacionalni regulativni organ v analizi trga, izvedeni v skladu s členom 73(1) v okviru izklopa bakrenega omrežja, po potrebi opredeli pogoje za obveznosti glede dostopa, vključno z izračunom povračila stroškov.

3. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da stroški presegajo običajno priključnino in da je dodatna priključnina lahko upravičena, zagotovi, da je taka dodatna pristojbina, če jo krijejo končni uporabniki, poštena in razumna. Nacionalni regulativni organ se lahko odloči, da določi najvišjo raven priključnin, ki jih morajo plačati končni uporabniki.

4. Kadar morajo ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij za priključitev gospodinjstev namestiti novo optično napeljavo in kable ter pripadajoče zmogljivosti v večstanovanjski enoti na območjih, na katerih je bil odrejen izklop bakrenega omrežja, lastnik ali upravitelj take večstanovanjske enote dovoli tako postavitev na zahtevo katerega koli prebivalca večstanovanjske enote.

5. Obveznost omogočanja postavitve optične napeljave in kablov ter pripadajočih naprav v večstanovanjski enoti se šteje za izpolnjeno, ko omrežje postavi en ponudnik elektronskih komunikacijskih omrežij. Nacionalni regulativni organ naloži ukrepe v skladu s členom 68(1) in členom 69, kadar je to potrebno za zagotovitev učinkovitega dostopa drugih ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij do nove optične napeljave in kablov ter pripadajočih zmogljivosti.

6. Nacionalni regulativni organ lahko od katerega koli drugega ponudnika elektronskih komunikacijskih omrežij zahteva, da nadaljuje s tako postavitvijo, kadar ponudnik elektronskih komunikacijskih omrežij, ki je pokril večstanovanjsko enoto, z dokazi utemelji, da te obveznosti ni mogoče izpolniti.

5.4. NASLOV IV: TRGI IN KONKURENCA

5.4.1. POGLAVJE I – Analiza trga in pomembna tržna moč

Člen 72

Opredelitev trga

1. Kadar nameravajo nacionalni regulativni organi opredeliti upoštevne trge glede na nacionalne okoliščine, to storijo v skladu z načeli konkurenčnega prava. Nacionalni regulativni organi pri opredelitvi upoštevnih geografskih trgov na svojem ozemlju upoštevajo stopnjo konkurence na področju infrastrukture.

   Komisija na podlagi rezultatov posvetovanja z deležniki redno analizira splošne trende v Uniji in s sklicevanjem na člen 73(1), točke (a), (b) in (c), oceni, ali je treba sprejeti priporočilo o upoštevnih trgih izdelkov in storitev (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o trgih). Priporočilo o trgih lahko sprejme po javnem posvetovanju, tudi z nacionalnimi regulativnimi organi, in ob upoštevanju mnenja BEREC-a.

   V priporočilu so opredeljeni trgi izdelkov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, katerih značilnosti lahko utemeljujejo naložitev regulativnih obveznosti iz te uredbe, ne da bi to posegalo v trge, ki se lahko v posebnih primerih opredelijo po konkurenčnem pravu. Ti trgi izdelkov in storitev se opredelijo v skladu z načeli konkurenčnega prava. Kadar se Komisija odloči sprejeti priporočilo o trgih, ga redno pregleduje.

   Kadar je trg vključen v priporočilo o trgih, ga nacionalni regulativni organi pregledajo. Trgi, na katerih se uvede predhodna regulacija, se pregledajo vsakih pet let, da se ugotovi, ali so izpolnjena merila iz člena 73(1).

2. Nacionalni regulativni organi, kadar je ustrezno, upoštevajo tudi rezultate analize geografskega pregleda, izvedenega v skladu s členom 183(12).

Člen 73

Postopek analize trga

1. Nacionalni regulativni organi ugotovijo, ali je upoštevni trg, opredeljen v skladu s členom 72, tak, da upravičuje naložitev regulativnih obveznosti, določenih v tej uredbi. Nacionalni regulativni organi izvedejo analizo v sodelovanju z nacionalnimi organi, pristojnimi za konkurenco, kadar je ustrezno.

   Pred izklopom bakrenega omrežja nacionalni regulativni organi izvedejo preglede upoštevnih trgov, ki zajemajo vsaj območja, na katerih je bilo izklopljeno bakreno omrežje.

   Nacionalni regulativni organi pri izvajanju tržnih analiz upoštevajo postopke iz členov 85 in 184 ter postopek pravočasno zaključijo v enem letu.

   Šteje se, da trg upravičuje naložitev regulativnih obveznosti iz te uredbe, če so izpolnjena vsa naslednja merila:

   (a) prisotne so visoke in stalne strukturne, pravne ali regulativne ovire za vstop na trg;

   (b) tržna struktura ne kaže, da se bo v zadevnem časovnem obdobju razvila učinkovita konkurenca, ob upoštevanju stanja konkurence na področju infrastrukture in drugih virov konkurence za ovirami za vstop na trg;

(c) konkurenčno pravo samo ne zadošča za primerno odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti na trgu.

Kadar nacionalni regulativni organ izvede analizo trga, ki je vključen v priporočilo, upošteva, da so bile točke (a), (b) in (c) izpolnjene, razen če nacionalni regulativni organ ugotovi, da v specifičnih nacionalnih okoliščinah eden ali več takih meril ni izpolnjenih.

2. Kadar nacionalni regulativni organ izvede analizo, zahtevano v odstavku 1, v perspektivi, usmerjeni v prihodnost, preuči, kako bi se trgi razvijali brez regulacije, naložene na podlagi tega člena. Nacionalni regulativni organ v svoji analizi upošteva vse naslednje:

(a) razvoj trga, ki vpliva na verjetnost tega, da se bo na upoštevnem trgu razvila učinkovita konkurenca;

(b) vse relevantne konkurenčne omejitve na veleprodajni in maloprodajni ravni, ne glede na to, ali se šteje, da so viri takih omejitev elektronska komunikacijska omrežja, elektronske komunikacijske storitve ali druge vrste storitev ali programov, ki so primerljive z vidika končnega uporabnika, in ne glede na to, ali so take omejitve del upoštevnega trga;

(c) druge vrste regulacije ali ukrepov, ki so uvedeni in vplivajo na upoštevni trg ali povezani maloprodajni trg ali trge v vsem zadevnem obdobju, vključno z vsakršnimi obveznostmi, naloženimi v skladu s členi 64, 68 in 69;

(d) regulacijo, uvedeno na drugih upoštevnih trgih na podlagi tega člena.

3. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da upoštevni trg ne upravičuje naložitve regulativnih obveznosti v skladu s postopkom iz odstavkov 1 in 2 tega člena, ali kadar pogoji iz odstavka 4 tega člena niso izpolnjeni, ne naloži nobene od posebnih regulativnih obveznosti v skladu s členom 77 in prekliče prejšnje obveznosti, naložene v skladu s členom 77.

4. Nacionalni regulativni organi preučijo odreditev primernega roka za odpravo popravnih ukrepov, ob upoštevanju potrebe po zagotavljanju trajnostnega prehoda za upravičence, ki imajo koristi od teh obveznosti, in končne uporabnike, izbira končnih uporabnikov in potrebe po tem, da zakonska ureditev ne traja dlje, kot je potrebno. Pri določanju roka za obvestitev lahko nacionalni regulativni organi v zvezi z obstoječimi sporazumi o dostopu določijo posebne pogoje in roke za obvestitev.

5. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da je na upoštevnem trgu uvedba regulativnih obveznosti v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena upravičena, opredeli vsa podjetja, ki imajo sama ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč na tem upoštevnem trgu v skladu s členom 76. Nacionalni regulativni organ tem podjetjem naloži ustrezne posebne regulativne obveznosti v skladu s členom 77 ali ohrani ali spremeni take obveznosti, kadar že obstajajo, če meni, da brez teh obveznosti rezultat za končne uporabnike ne bi bil dejansko konkurenčen.

6. Za ukrepe, sprejete v skladu z odstavkoma 3 in 4 tega člena, se uporabljajo postopki iz členov 85 in 184. Nacionalni regulativni organi izvedejo analizo upoštevnega trga in uradno sporočijo ustrezen osnutek ukrepa v skladu s členom 85 v petih letih od sprejetja predhodnega ukrepa, če je nacionalni regulativni organ opredelil upoštevni trg in določil, katera podjetja imajo pomembno tržno moč.

Člen 74

Postopek identifikacije čeznacionalnih trgov

1. Kadar Komisija ali vsaj dva zadevna nacionalna regulativna organa predložita obrazloženo zahtevo, ki vključuje ustrezna dokazila, BEREC opravi analizo potencialnega čeznacionalnega trga. Komisija lahko po posvetovanju z deležniki in ob upoštevanju analize, ki jo je izvedel BEREC, sprejme odločitve o identifikaciji čeznacionalnih trgov v skladu z načeli konkurenčnega prava.
2. Pri čeznacionalnih trgih, identificiranih v skladu z odstavkom 1 tega člena, zadevni nacionalni regulativni organi skupaj izvedejo analizo trga, pri čemer upoštevajo smernice glede pomembne tržne moči, in se sporazumno odločijo o naložitvi, ohranitvi, spremembi ali preklicu regulativnih obveznosti iz člena 73(4). Zadevni nacionalni regulativni organi skupaj Komisiji uradno sporočijo osnutke ukrepov v zvezi z analizo trga in vse regulativne obveznosti v skladu s členom 85.
3. Dva ali več nacionalnih regulativnih organov lahko skupaj uradno sporočijo tudi osnutke ukrepov v zvezi z analizo trga in vse regulativne obveznosti, če ni čeznacionalnih trgov, kadar menijo, da so tržne razmere v njihovih jurisdikcijah dovolj homogene.

Člen 75

Postopek identifikacije čeznacionalnega povpraševanja

BEREC opravi analizo čeznacionalnega povpraševanja končnih uporabnikov po izdelkih in storitvah, ki se zagotavljajo v Uniji, kadar od Komisije ali vsaj dveh zadevnih nacionalnih regulativnih organov prejme obrazložen zahtevek z dokazili, v katerem je navedeno, da je treba rešiti resno težavo v zvezi s povpraševanjem. BEREC lahko tako analizo opravi tudi, kadar prejme obrazložen zahtevek z zadostnimi dokazili od udeležencev na trgu in meni, da je treba rešiti resno težavo v zvezi s povpraševanjem. Analiza BEREC-a ne posega v ugotovitve glede čeznacionalnih trgov v skladu s členom 74(1) ali ugotovitve glede nacionalnih ali podnacionalnih geografskih trgov, ki jih posredujejo nacionalni regulativni organi v skladu s členom 72.

Člen 76

Podjetja s pomembno tržno močjo

1. Kadar nacionalni regulativni organ na podlagi te direktive po postopku iz člena 73 ugotovi, da ima podjetje pomembno tržno moč, se uporabi odstavek 2 tega člena.
2. Podjetje šteje za podjetje s pomembno tržno močjo, kadar bodisi samostojno ali skupaj z drugimi uživa položaj, ki je enakovreden prevladujočemu položaju, in sicer položaj gospodarske moči, ki mu omogoča, da ravna v precejšnji meri neodvisno od konkurentov, strank in končno tudi od potrošnikov.
3. Kadar nacionalni regulativni organi ocenijo, ali imata dve ali več podjetij skupaj prevladujoči položaj na trgu, morajo ravnati zlasti v skladu s pravom Unije in upoštevati smernice za analizo trga in ocenjevanje pomembne tržne moči, ki jih je objavila Komisija v skladu z odstavkom 5 tega člena.
4. Kadar ima podjetje na specifičnem trgu pomembno tržno moč, se lahko to podjetje določi kot podjetje s pomembno tržno močjo tudi na trgu, ki je tesno povezan s prvim trgom, kadar povezave med obema trgoma omogočajo, da se tržna moč s prvega specifičnega trga prenese na tesno povezan trg in se s tem okrepi tržna moč podjetja.

Posledično je mogoče popravne ukrepe za preprečevanje takega prenosa uporabiti na tesno povezanem trgu na podlagi členov 77 do 84.

5. Komisija po posvetovanju z BEREC-om objavi smernice za analizo trga in ocenitev pomembne tržne moči (v nadaljnjem besedilu: smernice glede pomembne tržne moči), ki morajo biti v skladu z ustreznimi načeli konkurenčnega prava. Smernice glede pomembne tržne moči morajo vključevati navodila za nacionalne regulativne organe glede uporabe koncepta pomembne tržne moči v specifičnem kontekstu predhodne ureditve trgov elektronskih komunikacij, ob upoštevanju treh meril iz člena 73(1).

5.4.2. POGLAVJE II: Popravni ukrepi za dostop, naloženi podjetjem s pomembno tržno močjo

Člen 77

Naložitev, sprememba ali preklic obveznosti, naloženih podjetjem s pomembno tržno močjo

1. Nacionalni regulativni organi pri ocenjevanju konkurenčnih pogojev na določenem trgu in potrebe po regulativnem posredovanju v skladu s členom 73(2) najprej preučijo vpliv obstoječih predpisov na konkurenčno dinamiko, morebitne ponujene zaveze ali popravne ukrepe, naložene v okviru postopkov na podlagi nacionalnega konkurenčnega prava ali konkurenčnega prava Unije ali trgovinskih sporazumov.

2. Kadar je podjetje na podlagi analize trga, izvedene v skladu s členom 73, določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo na določenem trgu, nacionalni regulativni organ v skladu z načelom sorazmernosti izbere najmanj vsiljiv način za obravnavo morebitnih težav, ugotovljenih v analizi trga. Nacionalni regulativni organi pri tej oceni upoštevajo zaveze, ki jih ponudijo operaterji, določeni kot operaterji s pomembno tržno močjo v skladu s členom 83.

3. Obveznosti, naložene v skladu s tem členom morajo:

   (a) temeljiti na naravi problema, ki ga je pri analizi trga ugotovil nacionalni regulativni organ, po potrebi ob upoštevanju identifikacije čeznacionalnega povpraševanja na podlagi člena 75;

   (b) biti sorazmerne ter upoštevati stroške in koristi;

   (c) biti upravičene glede na cilje, ki so določeni v členu 3, in

   (d) biti naložene po posvetovanju v skladu s členoma 85 in 184.

4. Kadar je podjetje določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, lahko nacionalni regulativni organi v prvi fazi ocenjevanja, kadar je ustrezno, naložijo obveznosti, kot so obveznosti glede preglednosti in nediskriminacije.

   Kadar nacionalni regulativni organ meni, da zgoraj navedene obveznosti niso zadostne ali ustrezne, preuči, ali bi bila naložitev takih obveznosti v kombinaciji z obveznostmi, naloženimi samo v skladu s členom 80, sorazmerno in zadostno sredstvo za doseganje ciljev iz člena 3.

   Brez poseganja v člen 80, kadar nacionalni regulativni organi menijo, da so potrebne dodatne obveznosti glede dostopa, naložijo obveznosti za podelitev harmoniziranega dostopa iz člena 81.

   Samo kadar nacionalni regulativni organi predložijo utemeljeno obrazložitev, s katero dokažejo, da take obveznosti, naložene v skladu s členoma 80 in 81, ne obravnavajo

ugotovljenih težav v zvezi s konkurenco na zadevnem trgu, lahko naložijo druge obveznosti za dostop do posebnih aktivnih ali virtualnih omrežnih elementov in storitev ter uporabo posebnih omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti v skladu s členom 78.

Kadar obveznosti iz členov 77 do 84 niso ustrezne, lahko nacionalni regulativni organi poleg obveznosti iz četrtega pododstavka tega odstavka naložijo obveznost ločenega računovodstva, obveznost cenovnega nadzora in obveznost stroškovnega računovodstva.

Naložene obveznosti nimajo retroaktivnega učinka. V ustrezno utemeljenih izjemnih okoliščinah se lahko obveznosti naložijo z datumom začetka veljavnosti, ki se razlikuje od običajno določenega datuma.

5. Nacionalni regulativni organi v skladu s postopkom iz člena 85 uradno obvestijo Komisijo o odločitvah glede uvedbe, spremembe ali preklica obveznosti za podjetja.

6. V primeru razvoja na trgu, vključno s poslovnimi sporazumi ali zavezami, ki ne zahtevajo spremembe opredelitve trga ali ocene pomembne tržne moči in ne upravičujejo nove analize trga v skladu s členom 73, nacionalni regulativni organ brez odlašanja oceni, ali je treba pregledati obveznosti, naložene podjetjem, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, in spremeniti predhodno odločitev, tudi s preklicem obveznosti ali z določitvijo novih obveznosti, za zagotovitev, da take obveznosti še vedno izpolnjujejo pogoje iz odstavka 4 tega člena. Take spremembe se uvedejo samo po posvetovanjih v skladu s členoma 85 in 184.

7. Nacionalni regulativni organi naložijo obveznosti brez poseganja v kar koli od naslednjega:

   (a) člene 67, 68 in 69;

   (b) člene 50, 52, 64 in 100 ter ustrezne določbe Direktive 2002/58/ES, ki vsebujejo obveznosti za podjetja, razen za tista, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo;

   (c) potrebo po izpolnitvi mednarodnih obveznosti.

8. Da bi prispevala k dosledni uporabi pravnih sredstev, lahko Komisija v tesnem sodelovanju z BEREC-om izda smernice za pomoč nacionalnim regulativnim organom pri doslednem izvajanju njihovih obveznosti iz tega člena.

Člen 78

Obveznosti dostopa do posebnih omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti in njihova uporaba

1. Nacionalni regulativni organi lahko v skladu s členom 77 podjetjem naložijo obveznosti, da izpolnijo razumne zahtevke za dostop do posebnih omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti, razen navedenih v členih 80 in 81, ter za njihovo uporabo, kadar menijo, da bi zavrnitev dostopa ali nerazumni pogoji s podobnim učinkom ovirali razvoj trajnostnega konkurenčnega maloprodajnega trga ali ne bi bili v interesu končnih uporabnikov. Nacionalni regulativni organi lahko med drugim od podjetij zahtevajo, da:

   (a) tretjim stranem omogočijo dostop do posebnih fizičnih omrežnih elementov in pripadajočih zmogljivosti, kakor je ustrezno, ter njihovo uporabo, vključno z razvezanim dostopom do krajevne zanke in podzanke;

   (b) tretjim stranem omogočijo dostop do določenih aktivnih ali virtualnih omrežnih elementov in storitev;

(c) se v dobri veri pogajajo s podjetji, ki zahtevajo dostop;

(d) ne prekličejo že odobrenega dostopa do zmogljivosti;

(e) opravijo določene storitve na veleprodajni ravni za ponovno prodajo s strani tretjih strani;

(f) odobrijo odprti dostop do tehničnih vmesnikov, protokolov ali drugih ključnih tehnologij, ki so nujno potrebni za interoperabilnost storitev ali storitev virtualnih omrežij;

(g) zagotovijo kolokacijo ali druge oblike souporabe pripadajočih zmogljivosti;

(h) opravijo specifične storitve, potrebne za zagotovitev interoperabilnosti storitev med koncema za uporabnike ali gostovanje v mobilnih omrežjih;

(i) zagotovijo dostop do sistemov za podporo obratovanja ali podobnih sistemov programske opreme, ki so potrebni za zagotovitev pravične konkurence pri izvajanju storitev;

(j) med seboj povezujejo omrežja ali omrežne zmogljivosti;

(k) zagotovijo dostop do pripadajočih storitev, kot so storitve za ugotavljanje identitete, lokacije in prisotnosti.

Nacionalni regulativni organi lahko pogojujejo navedene obveznosti s pogoji v zvezi s pravičnostjo, razumnostjo in pravočasnostjo.

2. Kadar nacionalni regulativni organi preučujejo ustreznost naložitve možnih posebnih obveznosti iz odstavka 1 in zlasti kadar v skladu z načelom sorazmernosti presojajo, ali in kako je treba take obveznosti naložiti, analizirajo, ali bi druge oblike dostopa do veleprodajnih vložkov na istem ali povezanem veleprodajnem trgu zadostovale za odpravo ugotovljenega problema v korist končnih uporabnikov. V to presojo se vključijo ponudbe komercialnega dostopa, regulirani dostop na podlagi člena 68 in člena 69 ali obstoječi ali predvideni regulirani dostop do drugih veleprodajnih vložkov v skladu s tem členom. Nacionalni regulativni organi upoštevajo zlasti naslednje dejavnike:

(a) tehnično in gospodarsko upravičenost uporabe ali namestitve konkurenčnih zmogljivosti z vidika stopnje tržnega razvoja in pri čemer se upoštevata narava in vrsta vključenega medomrežnega povezovanja ali dostopa, vključno z zmožnostjo drugih izdelkov za dostop do nabavnega trga, kot je dostop do vodov;

(b) pričakovan tehnološki razvoj, ki vpliva na zasnovo in upravljanje omrežja;

(c) potrebo, da se zagotovi tehnološka nevtralnost, ki strankam omogoča zasnovo in upravljanje njihovih lastnih omrežij;

(d) izvedljivost zagotovitve predlaganega dostopa v zvezi z razpoložljivo kapaciteto;

(e) začetno vlaganje imetnika zmogljivosti, pri čemer se upoštevajo vsa javna vlaganja in tveganja v zvezi z vlaganjem, zlasti v zvezi z vlaganji v gigabitna omrežja in z njimi povezanimi ravnmi tveganja;

(f) potrebo po dolgoročnem varstvu konkurence, pri čemer se posebna pozornost posveti ekonomsko učinkoviti konkurenci na področju infrastrukture in inovativnim poslovnim modelom, ki podpirajo trajnostno konkurenco, kot so modeli, ki temeljijo na sofinanciranju omrežij;

(g) vse zadevne pravice intelektualne lastnine, kadar je to primerno;

(h) zagotavljanje vseevropskih storitev.

3. Kadar nacionalni regulativni organi podjetju naložijo obveznosti zagotavljanja dostopa v skladu s tem členom, so pooblaščena, da določijo tehnične ali operativne pogoje, ki jih morajo ponudnik ali upravičenci do takega dostopa izpolnjevati, kadar je to potrebno za zagotovitev normalnega delovanja omrežja. Obveznosti upoštevanja posebnih tehničnih standardov ali specifikacij morajo biti skladne s standardi in specifikacijami, določenimi v skladu s členom 189.

Člen 79

Obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva

1. Nacionalni regulativni organ lahko v primerih, kadar analiza trga pokaže, da pomanjkanje učinkovite konkurence pomeni, da utegne zadevno podjetje zadržati cene na previsoki ravni ali uporabiti cenovne škarje v škodo končnih uporabnikov, v skladu s členom 77 naloži obveznosti v zvezi s povračilom stroškov in cenovnim nadzorom, vključno z obveznostmi za stroškovno naravnanost cen in obveznostmi glede sistemov stroškovnega računovodstva, da se zagotovijo določene vrste medomrežnega povezovanja ali dostopa.

   Nacionalni regulativni organi pri ugotavljanju, ali bi bile obveznosti cenovnega nadzora primerne, upoštevajo potrebo po spodbujanju konkurence ter dolgoročne interese končnih uporabnikov v zvezi s postavitvijo in uvajanjem gigabitnih omrežij. Za spodbuditev naložb podjetja, vključno v gigabitna omrežja, nacionalni regulativni organi zlasti upoštevajo naložbe podjetja, zlasti kadar so bile opravljene nove naložbe. Kadar nacionalni regulativni organi menijo, da je obveznost cenovnega nadzora primerna, podjetju dovolijo primerno stopnjo donosnosti naložbe za ustrezno vložena sredstva, pri čemer se upoštevajo tveganja, povezana s posamičnim projektom novih naložb v omrežje.

   Nacionalni regulativni organi preučijo možnost, da obveznosti na podlagi tega člena ne naložijo ali ohranijo, kadar ugotovijo, da obstaja dokazljiva omejitev maloprodajne cene in da vse obveznosti, naložene v skladu s členom 77, vključno zlasti s preverjanjem gospodarske ponovljivosti, zagotavljajo učinkovit in nediskriminatoren dostop.

   Kadar nacionalni regulativni organi menijo, da je primerno uvesti obveznosti cenovnega nadzora nad dostopom do obstoječih omrežnih elementov, upoštevajo koristi predvidljivih in stabilnih veleprodajnih cen pri zagotavljanju učinkovitega vstopa na trg in zadostne spodbude za vsa podjetja za postavitev novih in izboljšanih omrežij.

2. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da sta vsak predpisani mehanizem povračila stroškov ali metodologija določanja cen namenjena spodbujanju postavitve novih in izboljšanih omrežij ter učinkovitosti in trajnostne konkurence in da čim bolj trajnostno koristita končnemu uporabniku. Pri tem lahko nacionalni regulativni organi upoštevajo tudi cene, ki so na voljo na primerljivih konkurenčnih trgih.

3. Kadar mora podjetje pri svojih cenah upoštevati stroškovno naravnanost, mora zadevno podjetje dokazati, da so dajatve izračunane na podlagi stroškov, vključno iz primerne stopnje donosnosti naložbe. Za izračunavanje stroškov učinkovitega zagotavljanja storitev lahko nacionalni regulativni organi uporabljajo metode stroškovnega računovodstva, ki so neodvisne od tistih, ki jih uporablja podjetje. Nacionalni regulativni

organi lahko od podjetja zahtevajo, da jim popolnoma utemelji svoje cene, in lahko po potrebi zahtevajo prilagoditev cen.

4. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da je v primeru obvezne uporabe sistema stroškovnega računovodstva za podporo cenovnega nadzora javnosti na voljo opis sistema stroškovnega računovodstva, ki prikazuje vsaj glavne kategorije, v okviru katerih so stroški razvrščeni v skupine, in pravila, ki se uporabljajo za razporeditev stroškov. Kvalificirani neodvisni organ preveri skladnost s stroškovnim računovodstvom in vsako leto objavi izjavo o skladnosti.

Člen 80

Dostop do pasivnih omrežij

1. Nacionalni regulativni organ lahko v skladu s členom 77 podjetjem naloži obveznosti, da izpolnijo utemeljene zahtevke za dostop do temnega vlakna in gradbeniške infrastrukture ter za njeno uporabo, med drugim vključno z zgradbami ali vhodi v zgradbe, kabli, tudi napeljavami, antenami, stolpi in drugimi podpornimi konstrukcijami, drogovi, stebri, cevnimi vodi in kanali, revizijskimi in vstopnimi jaški ter omaricami, kadar nacionalni regulativni organ na podlagi analize trga ugotovi, da bi zavrnitev dostopa ali dostop pod neprimernimi pogoji s podobnim učinkom oviral razvoj trajnostnega konkurenčnega trga in ne bi bil v interesu končnega uporabnika.
2. Nacionalni regulativni organi lahko podjetju naložijo obveznosti, da zagotovi dostop v skladu s tem členom, ne glede na to, ali so sredstva, na katera vpliva obveznost, del upoštevnega trga v skladu z analizo trga, pod pogojem, da je obveznost potrebna in ustrezna za izpolnjevanje ciljev člena 3.

Člen 81

Harmonizirani dostopovni izdelki

1. Nacionalni regulativni organ brez poseganja v člen 80 oceni, ali je upravičeno in sorazmerno operaterju, ki je na podlagi analize trga, izvedene v skladu s členom 73, določen kot operater s pomembno tržno močjo na določenem trgu, naložiti obveznost, da pred naložitvijo drugih dostopovnih izdelkov ponudi izdelke, harmonizirane na ravni Unije.
2. Kadar se nacionalni regulativni organ odloči naložiti druge dostopovne izdelke, pojasni, zakaj so za odpravo ugotovljenih težav primernejši od harmoniziranih dostopovnih izdelkov.
3. Harmonizirani izdelki Unije lahko vključujejo izdelke z lokalnim dostopom.
4. Komisija lahko v [*6 mesecih od začetka veljavnosti te uredbe*] sprejme izvedbene akte, v katerih določi tehnične specifikacije, standardne stroškovne elemente, stroškovne metodologije za harmonizirane izdelke in referenčno ponudbo v zvezi s harmoniziranimi dostopovnimi izdelki, pri čemer upošteva mnenje BEREC-a. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).
5. Harmonizirani dostopovni izdelki izpolnjujejo naslednje bistvene zahteve:
    (a) lahko se ponudijo kot dostopovni izdelki kateremu koli ponudniku elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, ki je dejaven v Uniji;

(b) imajo najvišjo stopnjo omrežne in storitvene interoperabilnosti in nediskriminatornega upravljanja omrežja med operaterji v skladu z omrežno topologijo;

(c) lahko služijo končnim uporabnikom pod konkurenčnimi pogoji;

(d) so stroškovno učinkoviti, pri čemer se upošteva zmogljivost, ki se bo izvajala na obstoječih in novozgrajenih omrežjih ter bo soobstajala z drugimi dostopovnimi izdelki, ki se lahko zagotavljajo na isti omrežni infrastrukturi;

(e) so operativno učinkoviti, zlasti pri čim večjem omejevanju ovir pri izvajanju in stroškov uvajanja za ponudnike dostopa in prosilce za dostop;

(f) spoštujejo pravila o varstvu zasebnosti, osebnih podatkov, varnosti in celovitosti omrežij ter preglednosti v skladu s pravom Unije.

6. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da obveznost ponujanja takih harmoniziranih dostopovnih izdelkov nadomešča predhodno naložene obveznosti veleprodajnega dostopa, pred razveljavitvijo zadnjenavedenih ukrepov določi ustrezno prehodno obdobje najmanj šestih mesecev.

Člen 82

Cene zaključevanja klicev

1. Komisija ob upoštevanju mnenja BEREC-a z delegiranim aktom o dopolnitvi te uredbe določi enotno najvišjo ceno zaključevanja govornih klicev v mobilnih omrežjih na ravni Unije in enotno najvišjo ceno zaključevanja govornih klicev v fiksnih omrežjih na ravni Unije (v nadaljnjem besedilu skupaj: cene zaključevanja govornih klicev na ravni Unije), ki se naložijo vsem ponudnikom storitev zaključevanja mobilnih govornih klicev ali zaključevanja fiksnih govornih klicev v kateri koli državi članici. Komisija ta delegirani akt pregleda vsakih pet let po [*datum začetka veljavnosti te uredbe*] in ob vsaki taki priložnosti z uporabo meril iz člena 73(1) preuči, ali je še vedno potrebno določiti cene zaključevanja govornih klicev na ravni Unije. Kadar Komisija po pregledu v skladu s tem odstavkom sklene, da ne bo predpisala najvišje cene zaključevanja mobilnih govornih klicev ali najvišje cene zaključevanja fiksnih govornih klicev ali obeh, lahko nacionalni regulativni organi v skladu s členom 73 izvedejo analizo trgov zaključevanja govornih klicev, da ocenijo, ali je treba naložiti regulativne obveznosti. Kadar nacionalni regulativni organ na podlagi take analize na upoštevnem trgu predpiše stroškovno naravnane veleprodajne cene zaključevanja klicev, pri tem upošteva načela, merila in parametre iz Priloge II, osnutek njegovega ukrepa pa se izvaja po postopkih iz členov 85, in 184.

2. Nacionalni regulativni organi pozorno spremljajo uporabo cen zaključevanja govornih klicev na ravni Unije in zagotavljajo, da jih ponudniki storitev zaključevanja govornih klicev spoštujejo. Nacionalni regulativni organi lahko od ponudnikov storitev zaključevanja govornih klicev kadar koli zahtevajo, da spremenijo ceno, ki jo zaračunavajo drugim podjetjem, če ta cena ni skladna z delegiranim aktom iz odstavka 1.

Člen 83

Postopek za prevzem zavez

1. Nacionalni regulativni organi obvestijo operaterje o možnosti, da ponudijo zaveze za obravnavo ugotovljenih težav v zvezi s konkurenco.

2. Podjetja, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, lahko nacionalnemu regulativnemu organu ponudijo zaveze glede pogojev za dostop, sovlaganje ali obeh, ki se uporabljajo za njihova omrežja, med drugim v zvezi z:

    (a) dogovori o sodelovanju, pomembnimi za oceno ustreznih in sorazmernih obveznosti na podlagi člena 77;

    (b) sovlaganjem v gigabitna omrežja;

    (c) učinkovitim in nediskriminatornim dostopom tretjih strani v obdobju izvajanja prostovoljne ločitve, vključno s prenosom njihovih sredstev lokalnega dostopovnega omrežja ali znatnega dela teh sredstev na ločeno pravno osebo z drugim lastništvom ali ustanovitvijo ločenega poslovnega subjekta s strani vertikalno integriranega podjetja in po izvedbi predlagane oblike ločitve.

    Ponudba za zaveze mora biti dovolj podrobna, kar zadeva področje uporabe, trajanje, časovni okvir in način izvajanja, da nacionalnemu regulativnemu organu omogoča izvedbo ocene v skladu z odstavkom 3 tega člena. Take zaveze lahko presegajo obdobja za izvedbo analize trga iz člena 73(6).

3. Nacionalni regulativni organi preučijo, ali bi bile same zaveze sorazmerno in zadostno sredstvo za obravnavo ugotovljenih težav v zvezi s konkurenco. Za ocenitev vseh zavez, ki jih podjetje ponudi na podlagi odstavka 2 tega člena, nacionalni regulativni organ izvede – razen če take zaveze očitno ne izpolnjujejo enega ali več ustreznih pogojev ali meril – preskus trga, zlasti na podlagi ponujenih pogojev, tako da opravi javno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi, zlasti s tistimi tretjimi stranmi ki so neposredno prizadete. Potencialni sovlagatelji ali prosilci za dostop lahko predstavijo stališča o skladnosti ponujenih zavez s pogoji iz člena 77, in lahko predlagajo spremembe.

4. Nacionalni regulativni organ v zvezi z zavezami, ponujenimi na podlagi tega člena, pri ocenjevanju obveznosti na podlagi člena 77(3) upošteva zlasti:

    (a) dokaze glede pravičnosti in primernosti ponujenih zavez;

    (b) odprtost zavez vsem tržnim udeležencem;

    (c) pravočasno razpoložljivost dostopa pod pravičnimi, razumnimi in nediskriminatornimi pogoji pred začetkom izvajanja s tem povezanih maloprodajnih storitev ter

    (d) splošno ustreznost ponujenih zavez, da se omogoči trajnostna konkurenca na trgih na koncu prodajne verige ter olajša kooperativna postavitev in uvajanje gigabitnih omrežij v interesu končnih uporabnikov.

    Nacionalni regulativni organ ob upoštevanju vseh mnenj, izraženih med posvetovanjem, in obsega, v katerem ta mnenja odražajo stališča različnih deležnikov, podjetju, ki je določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo, sporoči predhodne ugotovitve o tem, ali so ponujene zaveze skladne s cilji, merili in postopki iz člena 77 in pogoji, pod katerimi bi lahko določil, da so zaveze zavezujoče. Podjetje lahko revidira svojo prvotno ponudbo, da se upoštevajo predhodne ugotovitve nacionalnega regulativnega organa ter izpolnijo merila iz tega člena oziroma člena 77.

5. Nacionalni regulativni organ lahko sprejme odločitev, da so zaveze v celoti ali delno zavezujoče.

6. Nacionalni regulativni organ lahko z odstopanjem od člena 73(6) določi, da so nekatere ali vse zaveze zavezujoče za določeno obdobje, ki je lahko celotno obdobje, za katero so

bile ponujene, v primeru zavez o sovlaganju, ki so bile določene kot zavezujoče, pa določi, da so zavezujoče za obdobje najmanj sedmih let. Kadar nacionalni regulativni organ na podlagi tega člena določi, da so zaveze zavezujoče, v skladu s členom 77 oceni posledice te odločitve za razvoj trga in ustreznost morebitnih obveznosti, ki jih je naložil oziroma jih je imel namen naložiti na podlagi členov 77 do 81, če ne bi določil zavezujočih zavez. Ko nacionalni regulativni organ uradno sporoči zadevni osnutek ukrepa iz člena 77 v skladu s členom 85, mu priloži odločitev o zavezah.

7. Nacionalni regulativni organ spremlja, nadzira in zagotavlja skladnost z zavezami, ki jih je v skladu z odstavkom 5 tega člena določil kot zavezujoče, na enak način, kot spremlja, nadzira in zagotavlja skladnost z obveznostmi, naloženimi na podlagi člena 77, in po poteku prvotnega zavezujočega obdobja, preuči možnost podaljšanja obdobja. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da podjetje ne izpolnjuje zavez, ki so bile določene kot zavezujoče v skladu z odstavkom 5 tega člena, lahko takemu podjetju naloži kazni v skladu s členom 196. Brez poseganja v postopek za zagotavljanje skladnost s posebnimi obveznostmi na podlagi člena 196 lahko nacionalni regulativni organ ponovno oceni obveznosti, naložene v skladu s členom 77.

8. Odstavki 1, 2 in 3 tega člena se uporabljajo za podjetja, ki lahko ponudijo zaveze, da bi se izognila regulativnim ukrepom iz člena 69.

Člen 84

Izključno veleprodajna podjetja

1. Nacionalni regulativni organ, ki določi podjetje, ki je odsotno z vseh maloprodajnih trgov za elektronske komunikacijske storitve na upoštevnem geografskem trgu, kot podjetje s pomembno tržno močjo na enem ali več veleprodajnih trgih v skladu s členom 73, preuči, ali ima to podjetje naslednje značilnosti:

   (a) vse družbe in poslovne enote v podjetju, vse družbe, ki so pod nadzorom, vendar ne nujno v celoti v lasti istega končnega lastnika, in vsi delničarji, ki lahko izvajajo nadzor nad podjetjem, izvajajo le dejavnosti (trenutne in načrtovane v prihodnosti) na veleprodajnih trgih za elektronske komunikacijske storitve in zato ne izvajajo dejavnosti na nobenem maloprodajnem trgu za elektronske komunikacijske storitve, ki se zagotavljajo končnim uporabnikom v Uniji na upoštevnem geografskem trgu ali na katerem koli drugem trgu, ki bi lahko vplivale na ravnanje podjetja na upoštevnem veleprodajnem trgu;

   (b) podjetje ni zavezano poslovanju z enim samim in ločenim podjetjem, ki posluje nižje v prodajni verigi in je dejavno na maloprodajnem trgu za elektronske komunikacijske storitve, ki se zagotavljajo končnim uporabnikom na upoštevnem geografskem trgu ali na katerem koli drugem trgu, ki bi lahko vplivale na ravnanje podjetja na upoštevnem veleprodajnem trgu, zaradi izključnega sporazuma ali sporazuma, ki dejansko pomeni izključni sporazum.

2. Kadar nacionalni regulativni organ ugotovi, da so pogoji iz odstavka 1 tega člena izpolnjeni, lahko zadevnemu podjetju naloži le obveznosti na podlagi člena 78 in nediskriminacije ali v zvezi s poštenim in razumnim oblikovanjem cen, kadar je to upravičeno na podlagi analize trga, vključno s prihodnjo oceno verjetnega vedenja podjetja, ki je bilo določeno kot podjetje s pomembno tržno močjo.

3. Nacionalni regulativni organ kadar koli pregleda obveznosti, naložene podjetju v skladu s tem členom, če ugotovi, da pogoji iz odstavka 1 tega člena niso več izpolnjeni, in uporabi člen 73 in člene 77 do 83, kakor je ustrezno. Podjetja brez nepotrebnega odlašanja obvestijo nacionalni regulativni organ o vseh spremembah okoliščin v zvezi z odstavkom 1, točki (a) in (b), tega člena.

4. Nacionalni regulativni organ pregleda tudi obveznosti, naložene podjetju v skladu s tem členom, če na podlagi dokaza, povezanega s pogoji, ki jih podjetje nudi strankam, ki so nižje v prodajni verigi, ugotovi, da so se pojavili ali da se lahko pojavijo problemi na področju konkurence v škodo končnim uporabnikom, zaradi katerih je treba naložiti eno ali več obveznosti iz členov 77 do 81 ali spremeniti obveznosti, naložene v skladu z odstavkom 2 tega člena. Naložitev obveznosti in njihov pregled v skladu s tem členom se izvedeta v skladu s postopki iz členov 85 in 184.

5.4.3. POGLAVJE III: Postopki notranjega trga za regulacijo trga

Člen 85

Konsolidacija notranjega trga na področju elektronskih komunikacij

1. Nacionalni regulativni organi pri izvajanju svojih nalog v skladu s to uredbo upoštevajo, v največji možni meri, cilje iz člena 3.

2. Kadar namerava nacionalni regulativni organ – razen če je v priporočilih ali smernicah, sprejetih v skladu s členom 186, določeno drugače – po zaključku javnega posvetovanja sprejeti ukrep, ki:

   (a) spada na področje uporabe člena 68 in člena 69, členov 71 do 84;

   (b) bi vplival na trgovino med državami članicami,

   objavi osnutek ukrepa ter ga istočasno sporoči Komisiji, BEREC-u in nacionalnim regulativnim organom v drugih državah članicah in navede razloge zanj, v skladu s členom 184(4). Nacionalni regulativni organi, BEREC in Komisija lahko predložijo pripombe na ta osnutek ukrepa v 30 delovnih dneh. Roka 30 delovnih dni ni mogoče podaljšati.

3. Osnutek ukrepa iz odstavka 3 tega člena se v nadaljnjem obdobju 90 delovnih dni ne sprejme, kadar je namenjen:

   (a) opredelitvi upoštevnega trga in oceni njegove dovzetnosti za predhodno ureditev v skladu s členom 72;

   (b) odločitvi o tem, ali se podjetje določi kot podjetje, ki ima bodisi samo ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč, na podlagi člena 73;

   (c) naložitvi, spremembi ali preklicu obveznosti za podjetje pri uporabi člena 69(2) ali člena 77, razen obveznosti, naloženih v skladu s členoma 80 in 81,

   ter je Komisija nacionalnemu regulativnemu organu sporočila, da meni, da bi osnutek ukrepa povzročil oviro za notranji trg, ali če ima resne pomisleke o njegovi skladnosti s pravom Unije in zlasti s cilji iz člena 3. Navedenega roka 90 delovnih dni ni mogoče podaljšati. V tem primeru Komisija obvesti BEREC in nacionalne regulativne organe o svojih pridržkih ter jih sočasno objavi.

4. V 30 delovnih dneh od začetka 90-dnevnega obdobja iz odstavka 3 BEREC izda mnenje o pridržkih Komisije iz navedenega odstavka, v katerem navede, ali meni, da bi bilo

treba osnutek ukrepa ohraniti, spremeniti ali preklicati, in, kadar je to primerno, v ta namen poda konkretne predloge. To mnenje je obrazloženo in se objavi.

5. Kadar v svojem mnenju BEREC delno ali v celoti soglaša z resnimi pomisleki Komisije, tesno sodeluje z zadevnim nacionalnim regulativnim organom in Komisijo, da se določi najprimernejši in najučinkovitejši ukrep.

6. V roku 90 delovnih dni iz odstavka 3 lahko Komisija:

   (a) sprejme odločitev, s katero od zadevnega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da ne sprejme osnutka ukrepa, če so pridržki Komisije temeljili na odstavku 3, točke (a), (b) ali (c);

   (b) sprejme odločitev, s katero odpravi pridržke iz odstavka 3;

   (c) za osnutke ukrepov iz člena 69(2) sprejme odločitev, s katero od zadevnega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da osnutek ukrepa prekliče.

   Komisija pred sprejemom odločitve upošteva, v največji možni meri, mnenje BEREC-a.

   Odločitvam iz prvega pododstavka, točki (a) in (c), se priloži podrobna in objektivna analiza o tem, zakaj Komisija meni, da osnutek ukrepa ne bi smel biti sprejet, ter jih spremljajo konkretni predlogi za spremembo osnutka ukrepa.

7. Kadar Komisija sprejme odločitev v skladu z odstavkom 6, točka (c), tega člena, s katero od nacionalnega regulativnega organa zahteva preklic osnutka ukrepa, nacionalni regulativni organ takega ukrepa ne sprejme. Nacionalni regulativni organ po izvedbi javnega posvetovanja v skladu s členom 186 v 18 mesecih od datuma odločitve Komisije uradno sporoči nov osnutek ukrepa.

8. Razen v primerih iz odstavka 3 in odstavka 6, točki (a) in (c), zadevni nacionalni regulativni organ v največji možni meri upošteva pripombe drugih nacionalnih regulativnih organov, BEREC-a in Komisije ter lahko sprejme posledični osnutek ukrepa in ga, če ga sprejme, sporoči Komisiji. Nacionalni regulativni organ Komisiji in BEREC-u sporoči vse sprejete končne ukrepe, ki spadajo pod odstavek 2.

Člen 86

Začasni ukrepi

1. Kadar nacionalni regulativni organ meni, da je nujno treba ukrepati z odstopanjem od postopka iz člena 85, lahko nemudoma sprejme sorazmerne in prehodne ukrepe, veljavne za obdobje, ki ne presega 18 mesecev, da bi zagotovil konkurenco ali zaščitil interese uporabnikov. Komisiji, drugim nacionalnim regulativnim organom in BEREC-u brez odlašanja sporoči te ukrepe s polno obrazložitvijo.

2. Po izteku 18-mesečnega obdobja se začasni ukrep bodisi prekliče bodisi nadomesti s trajnim ukrepom, ki je predmet predhodnega posvetovanja na nacionalni ravni in ravni Unije v skladu s členoma 85 in 184.

3. Nacionalni regulativni organ ne sprejme začasnega ukrepa za obravnavo iste težave v zvezi s konkurenco, za katero je bil začasni ukrep že sprejet.

6. DEL VI – STORITVE

6.1. NASLOV I: OBVEZNOSTI ZAGOTAVLJANJA UNIVERZALNE STORITVE

Člen 87

Univerzalna storitev

1. Vsi potrošniki v Uniji imajo na fiksni lokaciji pravico do dostopa do cenovno dostopne in ustrezne storitve dostopa do interneta ter do govorne komunikacijske storitve kakovosti, določene na njihovem ozemlju.

2. Vsaka država članica glede na minimalno pasovno širino, ki je na voljo večini potrošnikov na njenem ozemlju, ter ob upoštevanju poročila BEREC-a, kakor je določeno v drugem pododstavku tega odstavka, določi primerno storitev dostopa do interneta iz odstavka 1 z namenom zagotavljanja potrebne pasovne širine za družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi.

   BEREC do [*12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo ter ob upoštevanju razpoložljivih podatkov Komisije (Eurostata) izda smernice v podporo opredelitvi storitve ustreznega dostopa do interneta iz odstavka 1 in specifikaciji pasovne širine, potrebne za družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi. Da se upošteva tehnološki napredek in spremembe vzorcev uporabe potrošnikov, se smernice redno posodabljajo.

Člen 88

Zagotavljanje cenovno dostopne univerzalne storitve

1. Nacionalni regulativni organi ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi letno spremljajo razvoj in raven maloprodajnih cen za storitve iz člena 87(1), ki so na voljo na trgu, zlasti v zvezi z nacionalnimi cenami in nacionalnimi dohodki potrošnikov.

2. Kadar države članice ugotovijo, da maloprodajne cene za storitve iz člena 87(1), ob upoštevanju nacionalnih razmer, niso cenovno dostopne, ker potrošniki z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami ne morejo dostopati do takih storitev, sprejmejo ukrepe, da takim potrošnikom zagotovijo cenovno dostopnost storitve ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev vsaj na fiksni lokaciji.

3. Kadar se države članice odločijo, da bodo zahtevale tarifne opcije ali pakete, jih ponudijo vsi ponudniki. Te ponudbe so zlahka dostopne potrošnikom z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami. Nacionalni regulativni organi ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi zagotovijo, kadar je ustrezno, da so pogoji, pod katerimi podjetja ponujajo tarifne opcije ali pakete, v celoti pregledni ter so objavljeni in se uporabljajo v skladu z načeloma nediskriminacije in učinkovitosti.

   Potrošniki, ki so upravičeni do tarifnih opcij ali paketov iz prvega pododstavka tega odstavka, imajo pravico skleniti pogodbo s ponudnikom storitve ustreznega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve.

   Na zahtevo potrošnika je pogodba omejena na govorne komunikacijske storitve.

4. Države članice zagotavljajo ustrezno podporo potrošnikom invalidom in po potrebi sprejmejo druge posebne ukrepe z namenom zagotoviti, da so povezana terminalska oprema ter posebna oprema in storitve, ki izboljšujejo enakovreden dostop, po potrebi

vključno s storitvami celotnega pogovora in storitvami prenosa, razpoložljive in cenovno dostopne.

5. Države članice uporabijo najučinkovitejši in najprimernejši pristop za ukrepe iz tega člena, pri čemer upoštevajo načela objektivnosti, preglednosti, nediskriminacije in sorazmernosti ter zagotavljajo združljivost z notranjim trgom, vključno s pravili o konkurenci.

Člen 89

Opredelitev ustrezne internetne dostopovne storitve, potrebne pasovne širine, meril in metodologije za cenovno dostopnost

Komisija lahko ob upoštevanju tehnološkega napredka in sprememb vzorcev uporabe potrošnikov sprejme izvedbene akte, s katerimi določi metodologijo za opredelitev storitve ustreznega dostopa do interneta, vključno s potrebno pasovno širino za družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi, iz člena 87 glede na nacionalne razmere. Izvedbeni akti vključujejo tudi merila in metodologijo, ki jih morajo nacionalni regulativni organi v sodelovanju z drugimi pristojnimi organi upoštevati pri ugotavljanju, ali so maloprodajne cene storitev iz člena 87(1) cenovno dostopne za potrošnike z nizkimi dohodki ali posebnimi socialnimi potrebami iz člena 88.

Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

Člen 90

Razpoložljivost univerzalne storitve

1. Kadar je država članica ob upoštevanju rezultatov, geografskega pregleda, izvedenega v skladu s členom 183, in po potrebi morebitnih dodatnih dokazov ugotovila, da razpoložljivosti storitve ustreznega dostopa do interneta, kakor je opredeljena v skladu s členom 87(2), in govornih komunikacijskih storitev na fiksni lokaciji na nacionalnem ozemlju ali njegovih delih ni mogoče zagotoviti v običajnih poslovnih okoliščinah, država članica uporabi orodja javne politike, kadar pa druga orodja javne politike niso dosegla želenega učinka, lahko naloži obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, da bi zagotovila, da so izpolnjene vse razumne zahteve potrošnikov, mikropodjetij, malih podjetij in neprofitnih organizacij za dostop do navedenih storitev na zadevnih delih svojega ozemlja.

2. Kadar drugi ukrepi ali orodja javne politike niso zagotovili želenega učinka in se države članice odločijo naložiti obveznosti univerzalne storitve iz odstavka 1, lahko eno ali več podjetij pooblastijo za zagotavljanje takih obveznosti na celotnem nacionalnem ozemlju ali za pokrivanje določenih delov nacionalnega ozemlja.

   Države članice uporabijo najučinkovitejši in najprimernejši pristop za ukrepe iz tega odstavka, pri čemer upoštevajo načela objektivnosti, preglednosti, nediskriminacije in sorazmernosti ter zagotavljajo združljivost z notranjim trgom, vključno s pravili o konkurenci.

Člen 91

Nadzor nad izdatki ter dodatnimi zmogljivostmi in storitvami

1. Ponudniki ustreznih storitev dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev v skladu s členi 87, 88 in 90, pri zagotavljanju zmogljivosti in storitev poleg tistih iz

člena 87, določijo pogoje tako, da upravičenemu končnemu uporabniku ni treba plačati zmogljivosti ali storitev, ki niso potrebne ali se ne zahtevajo za zahtevano storitev.

2. Ponudniki storitve ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev iz člena 87, ki zagotavljajo storitve v skladu s členom 88, potrošnikom, ki so upravičeni do ukrepov iz člena 88, kakor je ustrezno, ponudijo naslednje posebne zmogljivosti in storitve, določene v delu A Priloge VI, da lahko spremljajo in nadzorujejo izdatke:

   (a) selektivno zaporo za izhodne klice, kratka premijska sporočila SMS, večpredstavnostna sporočila MMS ali druge podobne aplikacije, kadar je to tehnično izvedljivo;

   (b) sisteme predplačila;

   (c) obročno odplačevanje priključnine;

   (d) sorazmerne, nediskriminatorne in objavljene ukrepe, ki zagotavljajo ustrezno opozorilo o vsaki posledični prekinitvi ali odklopu storitve, za kritje neplačil izdanih računov ponudnikov, ukrepe za izogibanje neupravičenemu odklopu storitve, vključno z ustreznim mehanizmom za preverjanje stalnega interesa za uporabo storitve;

   (e) nasvet glede tarif;

   (f) nadzor stroškov, vključno z brezplačnimi opozorili potrošnikom v primeru netipičnih ali prekomernih vzorcev porabe;

   (g) mehanizem za deaktiviranje izdajanja računov s strani tretjih strani.

Člen 92

Prehodne določbe v zvezi z imenovanji podjetij na podlagi Direktive (EU) 2018/1972 in pregledom univerzalne storitve

1. Podjetja, ki so bila pred [*6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] imenovana za zagotavljanje posebnih tarifnih opcij ali paketov ali za zagotavljanje razpoložljivosti storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta in govornih komunikacijskih storitev na fiksni lokaciji v skladu z Direktivo (EU) 2018/1972, ohranijo svoj status do izteka veljavnosti takih imenovanj.

2. BEREC spremlja razpoložljivost in cenovno dostopnost ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacij glede na tržni in tehnološki razvoj ter do 30. junija 2033 objavi mnenje o takem razvoju in njegovem vplivu na konkretno razpoložljivost in cenovno dostopnost.

3. Komisija ob upoštevanju mnenja BEREC-a do 30. junija 2034 pregleda področje uporabe cenovno dostopne univerzalne storitve iz člena 88 in razpoložljivost univerzalne storitve iz člena 90, zlasti da bi Evropskemu parlamentu in Svetu predlagala spremembo ali ponovno opredelitev področja uporabe.

   Pregled se opravi z vidika družbenega, gospodarskega in tehnološkega razvoja, vključno s prehodom na optična omrežja in med drugim ob upoštevanju prevladujočih tehnologij, ki jih uporablja večina potrošnikov. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o rezultatu pregleda.

6.2. NASLOV II: DOSTOP DO ODPRTEGA INTERNETA

Člen 93

Zaščita dostopa do odprtega interneta

1. Končni uporabniki imajo prek storitve dostopa do interneta pravico do dostopa do informacij in vsebin ter njihovega razširjanja, do uporabe in zagotavljanja aplikacij in storitev ter do uporabe terminalske opreme po lastni izbiri, ne glede na svojo lokacijo ali lokacijo ponudnika storitve oziroma lokacijo, izvor ali cilj informacije, vsebine, aplikacije ali storitve. Ta odstavek ne posega v pravo Unije ali nacionalno pravo, ki je skladno s pravom Unije, kar zadeva zakonitost vsebin, aplikacij ali storitev.

2. Sporazumi med ponudniki storitev dostopa do interneta in končnimi uporabniki o poslovnih in tehničnih pogojih ter značilnostih storitev dostopa do interneta, kot so cena, količina podatkov ali podatkovna hitrost, ter kakršnih koli poslovnih praksah ponudnikov storitev dostopa do interneta ne omejujejo uveljavljanja pravic končnih uporabnikov iz odstavka 1.

3. Ponudniki storitev dostopa do interneta pri zagotavljanju storitev dostopa do interneta obravnavajo ves promet enako, brez diskriminacije, omejevanja ali motenja ter ne glede na pošiljatelja in prejemnika, vsebino, do katere se dostopa ali ki se razširja, aplikacije ali storitve, ki se uporabljajo oziroma zagotavljajo, ali terminalsko opremo, ki se uporablja.

   Prvi pododstavek ponudnikom storitev dostopa do interneta ne preprečuje uvajanja ukrepov za razumno upravljanje prometa. Da bi se taki ukrepi šteli za razumne, morajo biti pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni ter ne smejo temeljiti na poslovnih razlogih, temveč na objektivno različnih zahtevah glede tehnične kakovosti storitev za posamezno vrsto prometa. Taki ukrepi ne spremljajo posameznih vsebin in se ne izvajajo dlje, kot je to potrebno.

   Ponudniki storitev dostopa do interneta ne izvajajo ukrepov za upravljanje prometa, ki presegajo ukrepe iz drugega pododstavka, zlasti pa ne onemogočajo, upočasnjujejo, spreminjajo, omejujejo, motijo ali poslabšujejo posameznih vsebin, aplikacij ali storitev oziroma posameznih vrst vsebin, aplikacij ali storitev ali diskriminirajo med njimi, razen kolikor je potrebno in le toliko časa, kot je potrebno za:

   (a) skladnost z zakonodajnimi akti Unije ali nacionalno zakonodajo, skladno s pravom Unije, ki velja za ponudnika storitev dostopa do interneta, ali z ukrepi, skladnimi s pravom Unije, s katerimi se izvajajo taki zakonodajni akti Unije oziroma nacionalna zakonodaja, vključno s sodnimi odločbami ali odločbami javnih organov, ki so jim podeljena ustrezna pooblastila;

   (b) ohranitev celovitosti in varnosti omrežja, storitev, ki se zagotavljajo prek tega omrežja, ter terminalske opreme končnih uporabnikov;

   (c) preprečitev neizbežne preobremenjenosti omrežja ter blažitev posledic izredne ali začasne preobremenjenosti omrežja, pod pogojem, da se enakovredne vrste prometa obravnavajo enako.

4. Ukrepi za upravljanje prometa lahko vključujejo obdelavo osebnih podatkov, samo če je taka obdelava potrebna in sorazmerna za doseganje ciljev iz odstavka 3. Taka obdelava se izvaja v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta. Ukrepi za upravljanje prometa morajo biti skladni tudi z Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

5. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij, vključno s ponudniki storitev dostopa do interneta, ter ponudniki vsebin, aplikacij in storitev lahko ponujajo storitve, ki niso storitve dostopa do interneta in ki so optimizirane za določene vsebine, aplikacije ali storitve oziroma njihovo kombinacijo, če je optimizacija nujna za izpolnitev zahtev v zvezi z vsebinami, aplikacijami ali storitvami za določeno raven kakovosti. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij, vključno s ponudniki storitev dostopa do interneta, lahko nudijo ali omogočajo take storitve le, kadar zmogljivost omrežja omogoča, da se zagotavljajo poleg vseh storitev dostopa do interneta, ki se zagotavljajo. Take storitve se ne uporabljajo ali ponujajo kot nadomestek za storitve dostopa do interneta in ne smejo škodljivo vplivati na razpoložljivost ali splošno kakovost storitev dostopa do interneta za končne uporabnike.

6. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, v katerih podrobno opredeli pogoje iz tega člena za ponujanje storitev, ki niso storitve dostopa do interneta in so optimizirane za določene vsebine, aplikacije ali storitve ali njihovo kombinacijo.

   Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

Člen 94

Nadzor in uveljavljanje dostopa do odprtega interneta

1. Nacionalni regulativni organi skrbno spremljajo in zagotavljajo skladnost s členom 93 ter spodbujajo stalno razpoložljivost nediskriminatorne storitve dostopa do interneta take kakovosti, ki odraža napredek v tehnologiji. V ta namen lahko nacionalni regulativni organi enemu ali več ponudnikom javnih elektronskih komunikacij, vključno s ponudniki storitev dostopa do interneta, naložijo zahteve v zvezi s tehničnimi značilnostmi, zahteve glede minimalne kakovosti storitev ter druge ustrezne in potrebne ukrepe.

2. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij, vključno s ponudniki storitev dostopa do interneta, nacionalnim regulativnim organom vsaki dve leti zagotovijo informacije v zvezi z obveznostmi iz členov 93, zlasti informacije o upravljanju svojih zmogljivosti omrežja ter prometa, pa tudi utemeljitve morebitnih uporabljenih ukrepov za upravljanje prometa.

3. Nacionalni regulativni organi BEREC-u posredujejo posodobljene informacije o svojih glavnih praksah in nacionalnih ugotovitvah v zvezi z dostopom do odprtega interneta na podlagi informacij, prejetih v skladu z odstavkom 2. BEREC na podlagi informacij nacionalnih regulativnih organov v 24 mesecih po datumu začetka veljavnosti te uredbe in nato vsaki dve leti objavi poročilo o glavnih praksah in ugotovitvah v zvezi z dostopom do odprtega interneta v Uniji.

4. BEREC do [*12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] v tesnem sodelovanju s Komisijo objavi skupno predlogo, ki se uporabi za zbiranje zahtevanih informacij iz odstavka 2.

5. BEREC po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo izda smernice za izvajanje obveznosti nacionalnih regulativnih organov na podlagi tega člena. V smernicah so podrobno opisani tudi ustrezni parametri kakovosti storitev za storitve dostopa do interneta, vključno s parametri za mehanizem spremljanja iz člena 97(4), drugi pododstavek, parametri, pomembnimi za končne uporabnike invalide, veljavnimi merilnimi metodami, vsebino in obliko informacij, kot je določeno v Prilogi III, in objavo, kot je določeno v Prilogi IV, ter mehanizmi za potrjevanje kakovosti. Ustrezni parametri za končne uporabnike invalide vključujejo tudi parametre za javno dostopne medosebne komunikacijske storitve.

Nacionalni regulativni organi pri izvrševanju obveznosti glede kakovosti storitev upoštevajo smernice BEREC-a.

6.3. NASLOV III: PRAVICE KONČNEGA UPORABNIKA

6.3.1. POGLAVJE I Pravice potrošnikov

Člen 95

Zahteve za zagotavljanje informacij za pogodbe

1. Preden se potrošnik zaveže s pogodbo ali ustrezno ponudbo in poleg zahtev iz Direktive 2011/83/EU, ponudniki storitev dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev zagotovijo informacije iz Priloge III k tej uredbi, če se navedene informacije nanašajo na storitev, ki jo zagotavljajo.

   Informacije se zagotovijo na jasen in razumljiv način na trajnem nosilcu podatkov, kakor je opredeljen v členu 2, točka 10, Direktive 2011/83/EU, ali, kadar posredovanje na trajnem nosilcu podatkov ni izvedljivo, v dokumentu, ki se ga da enostavno prenesti k sebi ter ki ga da na voljo ponudnik. Ponudnik izrecno opozori potrošnika, da je ta dokument na voljo in da ga je treba prenesti k sebi za namene dokumentacije, prihodnje uporabe in nespremenjene reprodukcije.

   Informacije se na zahtevo zagotovijo v obliki, ki je dostopna končnim uporabnikom invalidom, v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882.

2. Ponudniki storitev dostopa do interneta ali javno razpoložljivih medosebnih komunikacijskih storitev potrošnikom predložijo strnjen in zlahka berljiv povzetek pogodbe. V tem povzetku se navedejo glavni elementi zahtev v zvezi z informacijami v skladu z odstavkom 1. Navedeni glavni elementi zajemajo:

   (a) ime, naslov in kontaktne podatke ponudnika ter kontaktne podatke za morebitne pritožbe, če so drugačni;

   (b) glavne značilnosti posamezne ponujene storitve;

   (c) zadevne cene za aktivacijo elektronske komunikacijske storitve in znesek vseh ponavljajočih se ali s potrošnjo povezanih dajatev, kadar se storitev zagotavlja za neposredno denarno plačilo;

   (d) trajanje pogodbe ter pogoje za njeno obnovitev in odpoved,

   (e) podatek o tem, v kolikšnem obsegu so izdelki in storitve oblikovani za končne uporabnike invalide;

   (f) glede storitev dostopa do interneta, povzetek informacij, zahtevanih v skladu s točkama (d) in (e) oddelka 5 Priloge III.

   Komisija lahko sprejme izvedbeni akt, ki določa predlogo povzetka pogodbe, ki jo morajo ponudniki uporabljati za izpolnitev obveznosti iz tega odstavka.

   Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

   Ponudniki, za katere veljajo obveznosti iz odstavka 1, navedeno predlogo povzetka pogodbe ustrezno izpolnijo z zahtevanimi informacijami in povzetek pogodbe brezplačno zagotovijo potrošnikom, preden bi potrošnika zavezovala pogodba ali morebitna ustrezna ponudba, vključno s pogodbami, sklenjenimi na daljavo. Kadar iz objektivnih tehničnih razlogov povzetka pogodbe takrat ni mogoče zagotoviti, se brez

nepotrebnega odlašanja posreduje pozneje in preden bi potrošnika zavezovala pogodba ali katera koli ustrezna ponudba

3. Informacije iz odstavkov 1 in 2 postanejo sestavni del pogodbe in se ne spreminjajo, razen če se pogodbeni stranki izrecno dogovorita drugače.

4. Kadar je ponudnik izpolnil zahteve za informacije v skladu z odstavkoma 1 in 2, se šteje, da je izpolnil zahteve za informacije iz člena 5(1)(a) ali 6(1)(a), člena 5(1)(b) ali 6(1)(b) in 6(1)(c), člena 5(1)(c) ali 6(1)(e), člena 5(1)(f), členov 6(1)(o) in 6(1)(p) ter prvega pododstavka člena 8(2) Direktive 2011/83/EU.

5. Kadar se storitve dostopa do interneta ali javno dostopne medosebne komunikacijske storitve zaračunavajo na podlagi časovne ali količinske porabe, njihovi ponudniki potrošnikom ponudijo možnost spremljanja in nadzora uporabe in stroškov vsake izmed navedenih storitev. Ta možnost vključuje dostop do pravočasnih informacij o ravni porabe storitev, ki so vključene v tarifno shemo. Ponudniki zlasti uradno obvestijo potrošnike, preden se doseže vsakršna zgornja meja porabe, ki je vključena v njihovo tarifno shemo, pa tudi ko je storitev, vključena v njihovo tarifno shemo, v celoti porabljena.

6. Kadar je ustrezno, ponudniki potrošnikom brezplačno ponudijo osnovno raven razčlenjenih računov, da jim omogočijo:

   (a) preverjanje in nadzor dajatev, ki nastanejo pri uporabi storitev dostopa do interneta ali medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke;

   (b) ustrezno spremljajo svojo porabo in izdatke ter imajo tako svoje račune pod primernim nadzorom.

   Na razčlenjenih računih morajo biti izrecno navedeni identiteta dobavitelja in trajanje storitev, ki jih ponudniki premijskih številk zaračunajo potrošniku, razen če je slednji zahteval, da se te informacije ne navedejo.

   Klicev, ki so brezplačni za kličočega končnega uporabnika, vključno s klici na številko telefona za pomoč uporabnikom, ni treba navesti v razčlenjenem obračunu kličočega potrošnika.

   Potrošniki imajo pravico do prejema nerazčlenjenih obračunov. Pravice potrošnikov, ki prejmejo razčlenjene račune, se uskladijo s pravico do zasebnosti kličočih in klicanih potrošnikov, vključno z zagotavljanjem, da so takim potrošnikom na voljo zadostne alternativne metode za izboljšanje zasebnosti komunikacij ali plačil.

7. Države članice v svojem nacionalnem pravu ne ohranijo ali vanj ne uvedejo določb o zaščiti potrošnikov, ki bi se razlikovale od tega člena, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotovitev drugačne ravni zaščite. To ne posega v pravico držav članic, da ohranijo določbe o dodatnih zmogljivostih v skladu z Direktivo (EU) 2018/1972

Člen 96

Preglednost

1. Kadar ponudniki storitev dostopa do interneta ali javno razpoložljivih medosebnih komunikacijskih storitev za zagotavljanje navedenih storitev potrošnikom določijo pogoje uporabe storitev, objavijo informacije iz Priloge IV k tej uredbi na jasen, celovit in strojno berljiv način ter v dostopni obliki za končne uporabnike invalide v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882. Take informacije se stalno posodabljajo.

2. Države članice v svojem nacionalnem pravu ne ohranijo ali vanj ne uvedejo določb o zaščiti končnih uporabnikov, ki bi se razlikovale od tega člena, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotovitev drugačne ravni zaščite.

Člen 97

Trajanje in prenehanje pogodbe

1. Pogoji in postopki za odpoved pogodbe ne smejo odvračati od menjave ponudnika storitev. Pogodbe, sklenjene med potrošniki in ponudniki, ki zagotavljajo javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, in niso storitve prenosa, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj–stroj, ne zahtevajo začetnega zavezujočega obdobja, daljšega od 24 mesecev. To ne posega v pravico držav članic, da ohranijo določbe, ki odrejajo krajše najdaljše možno zavezujoče obdobje.

   Ta odstavek se ne uporablja za trajanje pogodbe na obroke, pri kateri se je potrošnik v ločeni pogodbi zavezal k obročnim plačilom izključno za postavitev fizične povezave, zlasti z gigabitnimi omrežji. Pogodba na obroke za postavitev fizične povezave ne vključuje terminalske opreme, kot je usmerjevalnik ali modem, in potrošnikom ne preprečuje, da uveljavljajo svoje pravice na podlagi odstavkov 2 do 6.

2. Kadar pogodba ali nacionalno pravo določa samodejno podaljšanje pogodbe z omejenim trajanjem za storitve, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, in niso storitve prenosa, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj–stroj, imajo potrošniki pravico, da lahko po takem podaljšanju kadar koli odpovejo pogodbo z največ enomesečnim odpovednim rokom in brez kakršnih koli stroškov, razen dajatev za prejemanje storitve v odpovednem roku. Preden se pogodba samodejno podaljša, ponudniki potrošnike pravočasno in na jasen način ter na trajnem nosilcu podatkov obvestijo o prenehanju pogodbene obveznosti in o načinih odpovedi pogodbe. Poleg tega ponudniki hkrati potrošnikom svetujejo glede najboljših tarif v zvezi z njihovimi storitvami.

3. Potrošniki imajo pravico odpovedati pogodbo brez kakršnih koli dodatnih stroškov, ko so obveščeni o spremembah pogodbenih pogojev s strani ponudnika javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, razen če so predlagane spremembe izključno v korist potrošnika, so zgolj administrativne narave in nimajo negativnih posledic za potrošnika ali so neposredno naložene s pravom Unije ali nacionalnim pravom.

   Ponudniki o vsaki spremembi pogodbenih pogojev obvestijo potrošnike najmanj en mesec vnaprej in jih hkrati seznanijo s pravico do odpovedi pogodbe brez vsakršnih dodatnih stroškov, če novih pogojev ne sprejmejo. Pravica do odpovedi pogodbe se lahko uveljavlja v roku enega meseca od prejetja obvestila. Uradno obvestilo se poda na jasen in razumljiv način na trajnem nosilcu podatkov.

4. Vsakršno stalno ali pogosto ponavljajoče se znatno odstopanje med dejanskim izvajanjem elektronskih komunikacijskih storitev, ki ni storitev dostopa do interneta ali medosebna komunikacijska storitev, neodvisna od številke, ter izvajanjem, navedenim v pogodbi, šteje za povod za uporabo ukrepov, ki so potrošniku na voljo v skladu z nacionalnim pravom, vključno s pravico do brezplačne odpovedi pogodbe.

   Za storitev dostopa do interneta se vsakršno bistveno stalno ali redno ponavljajoče se razhajanje med dejansko zmogljivostjo storitve dostopa do interneta glede hitrosti ali drugih parametrov kakovosti storitev in zmogljivostjo, ki jo navede ponudnik storitve

dostopa do interneta v skladu s točkami (a) do (d) oddelka 5 Priloge III, pri čemer so ustrezna dejstva ugotovljena z mehanizmom spremljanja iz smernic BEREC-a iz člena 94(5), ki ga je potrdil nacionalni regulativni organ, šteje za nedoseganje zmogljivosti za namene uveljavljanja popravnih ukrepov, ki so potrošniku na voljo v skladu z nacionalnim pravom.

5. Kadar ima potrošnik pravico odpovedati pogodbo za javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, pred koncem dogovorjenega trajanja pogodbe v skladu s to uredbo ali drugimi določbami prava Unije ali nacionalnega prava, ne plača nadomestila, razen za subvencionirano terminalsko opremo, ki jo obdrži.

   Kadar se potrošnik odloči obdržati terminalsko opremo v paketu, ki velja ob sklenitvi pogodbe, nadomestilo ne sme presegati njene vrednosti, določene ob sklenitvi pogodbe, ali preostalega dela provizije za storitev do izteka pogodbe, odvisno od tega, kateri znesek je nižji.

   Ponudnik najpozneje ob plačilu takega nadomestila brezplačno odpravi vse pogoje glede uporabe terminalske opreme na drugih omrežjih.

6. Države članice v svojem nacionalnem pravu ne ohranijo ali vanj ne uvedejo določb o zaščiti končnih uporabnikov, ki bi se razlikovale od tega člena, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotovitev drugačne ravni zaščite. To ne posega v pravico držav članic, da ohranijo določbe iz odstavka 1.

Člen 98

Paketne ponudbe

1. Kadar paket storitev ali paket storitev in terminalska oprema, ki se ponudi potrošniku, vsebuje vsaj storitev dostopa do interneta ali javno dostopno medosebno komunikacijsko storitev na podlagi številke, se za vse elemente paketa uporabljajo člen 95(2), člen 96(1), člen 97 in člen 100(1), smiselno vključno s tistimi, za katere navedene določbe sicer ne bi veljale.

2. Kadar ima potrošnik na podlagi prava Unije ali na podlagi nacionalnega prava v skladu s pravom Unije, pravico odpovedati kateri koli element paketa iz odstavka 1 pred koncem dogovorjenega trajanja pogodbe zaradi neskladnosti s pogodbo ali nezagotovitve storitve, ima potrošnik pravico odpovedati pogodbo glede vseh elementov paketa.

3. Naročnina na dodatne storitve ali terminalsko opremo, ki jih zagotavlja ali distribuira isti ponudnik storitev dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke, ne podaljša prvotnega obdobja veljavnosti pogodbe, ki se ji dodajo take storitve ali terminalska oprema, razen če se je potrošnik pri naročanju dodatnih storitev ali terminalske opreme izrecno dogovoril drugače.

4. Države članice v svojem nacionalnem pravu ne ohranijo ali vanj ne uvedejo določb o zaščiti končnih uporabnikov, ki bi se razlikovale od tega člena, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotovitev drugačne ravni zaščite.

Člen 99

Pravice mikropodjetij, malih in srednjih podjetij ali neprofitnih organizacij

Člen 95, člen 97(1), člen 98(1) in člen 98(3) se uporabljajo tudi za končne uporabnike, ki so mikropodjetja ali neprofitne organizacije, razen če so izrecno privolili, da se odpovedujejo

uporabi vseh ali dela pravic iz navedenih določb. Člen 97(2), člen 97(3) in člen 97(5) se uporabljata tudi za končne uporabnike, ki so mikro, mala in srednja podjetja ali neprofitne organizacije, razen če so izrecno privolili, da se odpovedujejo uporabi vseh ali dela navedenih določb.

6.3.2. POGLAVJE II: Pravice končnih uporabnikov

Člen 100

Zamenjava ponudnika in prenosljivost številk

1. V primeru zamenjave ponudnika storitev dostopa do interneta zadevni ponudnik končnemu uporabniku da na voljo ustrezne informacije pred postopkom zamenjave in med njim ter zagotovi kontinuiteto storitve dostopa do interneta, razen če to s tehničnega vidika ni izvedljivo. Sprejemni ponudnik zagotovi, da se storitev dostopa do interneta aktivira v najkrajšem možnem času na datum in v časovnem okviru, ki sta izrecno dogovorjena s končnim uporabnikom. Prenosni ponudnik zagotavlja svoje storitve dostopa do interneta pod enakimi pogoji dokler sprejemni ponudnik ne aktivira svojih storitev dostopa do interneta. Prekinitev storitve med postopkom zamenjave ne sme biti daljša od enega delovnega dneva.

   Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da je postopek menjave za končnega uporabnika učinkovit in enostaven.

2. Končni uporabniki s številkami iz nacionalnih načrtov številčenja, ki to zahtevajo, imajo pravico, da ohranijo svoje številke neodvisno od podjetja, ki storitev izvaja. Ta pravica se uporablja:

   (a) pri geografskih številkah na določeni lokaciji;

   (b) pri negeografskih številkah na vsaki lokaciji.

   Pravica iz prvega pododstavka se ne uporablja za prenos številk med omrežji, ki zagotavljajo storitve na fiksni lokaciji, in mobilnimi omrežji.

3. Kadar končni uporabnik odpove pogodbo, končni uporabnik ohrani pravico, da številko iz nacionalnega načrta številčenja najmanj v enem mesecu po datumu odpovedi prenese na istega ali drugega ponudnika, razen če se tej pravici odpove.

4. Nacionalni organi zagotovijo, da je oblikovanje cen med ponudniki v zvezi z zagotavljanjem prenosljivosti številk stroškovno naravnano in da se ne uporabljajo nobene neposredne dajatve za končne uporabnike.

5. Prenos številk in njihovo poznejše aktiviranje se izvede v najkrajšem možnem času na datum, ki je bil izrecno dogovorjen s končnim uporabnikom. Za končne uporabnike, ki so podpisali pogodbo za prenos številke na novega ponudnika, se številka v vsakem primeru aktivira v enem delovnem dnevu od datuma, dogovorjenega s končnim uporabnikom. V primeru, da postopek prenosa ni uspešen, prenosni ponudnik ponovno aktivira številko in povezane storitve končnega uporabnika dokler prenos ni uspešno izveden. Prenosni ponudnik zagotavlja svoje storitve po enakih pogojih vse do aktivacije storitev sprejemnega ponudnika. Prekinitev storitve med postopkom zamenjave ponudnika in prenosa številke v nobenem primeru ne sme biti daljša od enega delovnega dneva. Operaterji, katerih dostopovna omrežja ali zmogljivosti uporablja bodisi prenosni bodisi sprejemni ponudnik ali oba, zagotovijo, da se storitev ne prekine, da ne bi prišlo do zamude v postopku zamenjave in prenosa.

6. Postopek zamenjave in prenosa, določen v odstavkih 1 in 5, vodi sprejemni ponudnik, sprejemni in prenosni ponudnik pa sodelujeta v dobri veri. Ne povzročata zamud v postopku zamenjave in prenosa in ga ne zlorabljata ter ne preneseta številk ali zamenjata končnih uporabnikov brez njihove izrecne privolitve. Pogodbe končnih uporabnikov s prenosnim ponudnikom se samodejno odpovejo ob zaključku postopka zamenjave.

   BEREC do [*12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo sprejme smernice, v katerih določi podrobnosti postopkov zamenjave in prenosa, pri čemer upošteva tehnično izvedljivost in potrebo po ohranjanju kontinuitete storitev za končne uporabnike. V smernicah je podrobno opisan tudi postopek, po katerem ponudniki končnim uporabnikom izplačajo nadomestilo v primeru zamud ali zlorab pri postopku prenosa in zamenjave in v primeru, da se storitev in namestitev ne opravi ob dogovorjenem terminu ali če ponudnik ne izpolnjuje obveznosti iz tega člena. Nacionalni regulativni organi določijo podrobnosti postopkov zamenjave in prenosa ob upoštevanju smernic BEREC-a. To vključuje zahtevo, kadar je to tehnično izvedljivo, da se prenos izvede z zagotavljanjem storitev po zraku, razen če končni uporabnik zahteva drugače.

   Nacionalni regulativni organi sprejmejo tudi ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so končni uporabniki ustrezno obveščeni in zaščiteni v postopku zamenjave in prenosa in poskrbijo, da se ponudnik ne zamenja brez njihove privolitve.

   Prenosni ponudniki potrošnikom, ki uporabljajo predplačniške storitve, na zahtevo povrnejo morebitno preostalo dobroimetje. Za povračilo se lahko zaračuna pristojbina samo, če je tako določeno v pogodbi. Vsaka taka pristojbina je sorazmerna in skladna z dejanskimi stroški prenosnega ponudnika pri nudenju povračila.

7. Države članice v svojem nacionalnem pravu ne ohranijo ali vanj ne uvedejo določb o zaščiti končnih uporabnikov, ki bi se razlikovale od tega člena, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotovitev drugačne ravni zaščite. To ne posega v pravico držav članic, da sprejmejo ali ohranijo pravila, na podlagi katerih ponudniki izplačajo nadomestilo končnim uporabnikom v primeru, da ponudnik ne izpolnjuje obveznosti iz tega člena, ter v primeru zamud ali zlorab pri postopku prenosa in zamenjave in v primeru, da se storitev in namestitev ne opravita ob dogovorjenem terminu.

Člen 101

Izvzetje določenih mikropodjetij

Z izjemo člena 102 se ta naslov ne uporablja za mikropodjetja, ki zagotavljajo medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, razen če zagotavljajo tudi druge elektronske komunikacijske storitve.

Mikropodjetje, ki je upravičeno do take izjeme, pred sklenitvijo pogodbe končne uporabnike obvesti o izjemi iz prvega odstavka.

Člen 102

Nediskriminacija

Ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ne uporabljajo nobenih drugačnih zahtev ali splošnih pogojev za dostop do omrežij ali storitev ali njihovo uporabo za končne uporabnike, razen če je to upravičeno znotraj prava Unije.

6.3.3. POGLAVJE III: Zmogljivosti in funkcije za končne uporabnike

Člen 103

Zaščita končnih uporabnikov pred goljufivimi dejanji

1. Ponudniki storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev sodelujejo s pristojnimi nacionalnimi organi, da bi opredelili učinkovite ukrepe za preprečevanje goljufivih dejanj pri uporabi navedenih storitev, ki vplivajo na končne uporabnike, pri čemer zagotovijo popolno skladnost z zakonodajo Unije o varstvu osebnih podatkov.
2. Urad za digitalna omrežja zbira informacije od nacionalnih regulativnih ali drugih pristojnih organov, ustreznih evropskih in svetovnih organizacij ter deležnikov, vključno z Europolom in agencijo ENISA, o goljufivih dejavnostih, storjenih z uporabo storitev iz odstavka 1, zlasti o takih čezmejnih dejavnostih.
3. BEREC po posvetovanju z Evropskim odborom za varstvo podatkov in agencijo ENISA izda smernice o tehničnih in pravnih ukrepih, ki bi lahko dejansko zaščitili končne uporabnike pred goljufivimi dejanji v Uniji, zlasti o ukrepih, ki temeljijo na pooblastitvi nacionalnih regulativnih organov ali pristojnih organov za blokiranje številk in storitev v skladu s členom 52(2). Prve take smernice BEREC-a se sprejmejo [*12 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe*]. BEREC po potrebi posodobi smernice, vendar vsaj vsaki dve leti po njihovem sprejetju.
4. Nacionalni pristojni organi sprejmejo ukrepe za preprečevanje goljufivih dejanj, storjenih z uporabo storitev iz odstavka 1, pri čemer upoštevajo smernice, izdane v skladu z odstavkom 3.
5. Komisija lahko sprejme delegirane akte v skladu s členom 198 za dopolnitev odstavka 3 tega člena v zvezi z ukrepi, potrebnimi za zagotovitev učinkovitosti, usklajevanja in dopolnjevanja ukrepov za preprečevanje goljufij v Uniji.

Člen 104

Dežurni številki za prijavo pogrešanih otrok in za pomoč otrokom

1. Ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke končnim uporabnikom, vključno s končnimi uporabniki invalidi, zagotovijo brezplačen dostop do storitve, ki upravlja dežurno številko za prijavo pogrešanih otrok. Končni uporabniki imajo med potovanjem po Uniji brezplačen dostop do storitev obiskane države. Ta storitev je na voljo na številki „116000“.
2. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da organ ali podjetje, ki mu je bila dodeljena številka „116000“, zagotovi sredstva, potrebna za delovanje dežurne telefonske številke.
3. Države članice in Komisija po potrebi zagotovijo, da so končni uporabniki ustrezno obveščeni o obstoju in uporabi storitev, ki so na voljo na številkah „116000“ in po potrebi „116111“.

Člen 105

Razširjanje informacij javnega interesa

Ponudniki storitve dostopa do interneta ali javno dostopne medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke ali oboje, brezplačno razširjajo informacije javnega interesa obstoječim in novim končnim uporabnikom, kadar je to primerno, prek sredstev, kot jih običajno sami uporabljajo za komuniciranje s končnimi uporabniki. Informacije javnega interesa zagotovijo zadevni javni organi v standardizirani obliki, med drugim pa zajemajo vsaj naslednje teme:

(a) uporabe storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev za izvajanje nezakonitih dejavnosti ali za širjenje škodljivih vsebin, zlasti kadar bi to lahko škodovalo spoštovanju pravic in svoboščin drugih, pravice do varstva osebnih podatkov, avtorskih pravic in sorodnih pravic;

(b) načine zaščite pred tveganji za osebno varnost, zasebnost in osebne podatke pri uporabi storitev dostopa do interneta in javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev, vključno z zaščito pred goljufivimi dejanji pri uporabi navedenih storitev.

Člen 106

Komunikacije v sili in enotna evropska številka za klic v sili

1. Ponudniki javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke končnim uporabnikom zagotovijo dostop do služb za pomoč v sili prek komunikacije v sili, ki jo odredijo države članice. Navedena komunikacija v sili se zagotovi brezplačno in brez uporabe plačilnih sredstev, vključno z uporabo enotne evropske številke za klic v sili „112“ in katere koli nacionalne številke za klic v sili, ki jo določijo države članice.

   Ponudniki komunikacij v sili zagotovijo, da lahko centri za obveščanje brezplačno in, kadar to ni ekonomsko izvedljivo, po maloprodajni ceni, ki ne presega domače maloprodajne cene ponudnika, ki zagotavlja storitve centru za obveščanje, vrnejo klic končnim uporabnikom, ki so vzpostavili komunikacijo v sili, ali vzpostavijo medosebno komunikacijo z uporabo iste medosebne komunikacijske storitve, kot je tista, prek katere so bili kontaktirani.

   Države članice lahko zahtevajo dostop do služb za pomoč v sili prek komunikacij v sili na podlagi medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, če nacionalni sistem centrov za obveščanje omogoča preusmerjanje na najustreznejši center za obveščanje in prejemanje informacij o lokaciji kličočega.

   Ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso javno dostopne, vendar omogočajo klice v javna elektronska komunikacijska omrežja, zagotovijo dostop do služb za pomoč v sili z uporabo enotne evropske številke za klic v sili „112“, kadar alternativen in preprost dostop do služb za pomoč v sili ni na voljo.

2. Države članice najpozneje 24 mesecev po sprejetju delegiranega akta iz odstavka 8 zagotovijo, da lahko končni uporabniki vzpostavijo komunikacijo v sili prek mobilne aplikacije v povezavi z evropskimi denarnicami za digitalno identiteto, izdanimi na podlagi Uredbe (EU) št. 910/2014.

3. Ponudniki medosebnih elektronskih komunikacijskih storitev iz odstavka 1 izvajajo tehnične in organizacijske ukrepe za zagotovitev učinkovite komunikacije v sili za svoje končne uporabnike na potovanjih po Uniji.

4. Ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev in nacionalni sistemi centrov za obveščanje zagotovijo, da se komunikacija v sili in informacije o lokaciji kličočega

nemudoma preusmerijo na najprimernejši center za obveščanje. Nacionalne organizacije centrov za obveščanje zagotovijo, da se na vso komunikacijo v sili, tudi kadar se uporablja enotna evropska številka za klic v sili „112“, ustrezno odgovori in se z njo ustrezno ravna.

5. Ponudniki iz odstavka 1 zagotovijo, da imajo končni uporabniki invalidi dostop do služb za pomoč v sili, ki je na voljo prek komunikacije v sili in je enakovreden dostopu drugih končnih uporabnikov, vključno z izpolnjevanjem Direktive (EU) 2019/882.

   Države članice pri odrejanju načinov dostopa do služb za pomoč v sili prek komunikacij v sili za končne uporabnike invalide zagotovijo, da so, če je to tehnično izvedljivo, izpolnjene naslednje zahteve glede funkcionalne enakovrednosti:

   (a) komunikacija v sili omogoča dvosmerno interaktivno komunikacijo med končnim uporabnikom invalidom in centrom za obveščanje;

   (b) komunikacija v sili je končnim uporabnikom invalidom, ki potujejo znotraj Unije, na voljo nemoteno in brez predhodne registracije;

   (c) komunikacija v sili je končnim uporabnikom invalidom zagotovljena brezplačno;

   (d) komunikacija v sili se nemudoma preusmeri na najustreznejši center za obveščanje, ki je kvalificiran in opremljen za ustrezno odgovarjanje na komunikacijo v sili s strani končnih uporabnikov invalidov in njeno obdelavo;

   (e) za komunikacijo v sili za končne uporabnike invalide so zagotovljene ravni natančnosti in zanesljivosti informacij o lokaciji kličočega, enakovredne tistim, ki so zagotovljene drugim končnim uporabnikom;

   (f) končnim uporabnikom invalidom je omogočeno, da dosežejo vsaj enako raven ozaveščenosti o načinih dostopa do služb za pomoč v sili prek komunikacij v sili kot drugi končni uporabniki o klicih v sili na številko „112“, bodisi na podlagi same zasnove sredstev dostopa bodisi z ukrepi za ozaveščanje.

6. Ponudniki komunikacij v sili zagotovijo, da se informacije o lokaciji kličočega dajo na voljo najustreznejšemu centru za obveščanje takoj po vzpostavitvi komunikacije v sili. To vključuje informacije o lokaciji iz omrežja ter, kadar jih naprava radijske opreme omogoči za prenos, informacije o lokaciji kličočega, pridobljene iz mobilnih naprav. Ponudniki komunikacij v sili zagotovijo, da sta pridobivanje in prenos informacij o lokaciji kličočega za končnega uporabnika in center za obveščanje brezplačna za vse komunikacije v sili na enotno evropsko številko za klic v sili „112“. Organizacije centrov za obveščanje zagotovijo, da so vzpostavljeni tehnični in organizacijski ukrepi za prejemanje in obdelavo informacij o lokaciji kličočega. Države članice lahko določijo, da te obveznosti veljajo tudi za komunikacije v sili na nacionalne številke za klic v sili.

7. Države članice zagotovijo, da so končni uporabniki, vključno s končnimi uporabniki gostovanja, in končni uporabniki invalidi ustrezno obveščeni o načinih dostopa do služb za pomoč v sili prek komunikacije v sili, tudi z uporabo enotne evropske številke za klic v sili „112“, ter o načinih dostopa za končne uporabnike invalide. Navedene informacije se zagotovijo v dostopnih oblikah, ki obravnavajo različne vrste invalidnosti, v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882. Komisija podpira in dopolnjuje ukrepe držav članic.

8. Komisija lahko sprejme delegirane akte v skladu s členom 198 za dopolnitev odstavkov 1, 2, 3, 5 in 6 tega člena z določitvijo ukrepov, potrebnih za zagotovitev učinkovite komunikacije v sili v Uniji v zvezi s tehničnimi specifikacijami, ki omogočajo

vzpostavitev komunikacije v sili z mobilno aplikacijo, povezano z evropskimi denarnicami za digitalno identiteto, informacijskimi rešitvami v zvezi z lokacijo kličočega, harmoniziranimi evropskimi merili za določanje lokacije kličočega, enakovrednim dostopom za končne uporabnike invalide in preusmerjanjem na najprimernejši center za obveščanje.

9. Države članice sporočijo Uradu za digitalna omrežja številke E.164 za vzpostavitev stika s sistemi centrov za obveščanje držav članic. BEREC ob pomoči Urada za digitalna omrežja vzpostavi in vzdržuje podatkovno zbirko navedenih teh številk, ki jih sistemi centrov za obveščanje v državah članicah uporabljajo za medsebojne stike med državami članicami.

Člen 107

Posredovanje javnih opozoril

1. Ponudniki mobilnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke zadevnim končnim uporabnikom prek tehnologije, ki jo odredijo države članice, v katerih zagotavljajo storitev, posredujejo javna opozorila na geografskih območjih, ki bi jih lahko v obdobju opozarjanja prizadele aktualne ali bližajoče se izredne razmere in nesreče, kot jih določijo pristojni organi.

2. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi tehnične določbe v zvezi s prenosom javnih opozoril z uporabo mobilne aplikacije, povezane evropskimi denarnicami za digitalno identiteto, izdanimi na podlagi Uredbe (EU) št. 910/2014, vsem zadevnim končnim uporabnikom, vključno s končnimi uporabniki gostovanja. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(3).

3. Države članice zagotovijo, da se eno leto po prvem izvedbenem aktu, sprejetem na podlagi odstavka 3 tega člena, javna opozorila prek mobilne aplikacije, vezane na evropske denarnice za digitalno identiteto, izdane na podlagi Uredbe (EU) št. 910/2014, posredujejo tudi vsem zadevnim končnim uporabnikom.

Člen 108

Prikaz in omejitev prikaza identifikacije klicne linije, identifikacije priključka in identifikacije izvora

1. Ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev ali storitev dostopa do interneta navedejo identifikacijo klicne linije ali izvora.

   Zagotovijo, da lahko oseba izvora z enostavnimi sredstvi in brezplačno prepreči prikaz klicne linije ali identifikacije izvora na točki, kjer se njihova govorna komunikacija konča za vsako posamezno komunikacijo.

2. Ponudnik omrežja ali storitev zagotovi, da lahko prejemnik z enostavnimi in brezplačnimi sredstvi za razumno uporabo te funkcije prepreči prikaz identifikacije klicne linije ali identifikacije izvora dohodnih klicev.

3. Ponudnik storitev pred vzpostavitvijo govorne komunikacije, ki prikazuje identifikacijo klicne linije ali izvora, zagotovi, da lahko prejemnik z enostavnimi in brezplačnimi sredstvi zavrne dohodno govorno komunikacijo, kadar je stranka izvora uporabila svojo pravico iz odstavka 1.

4. Kadar je ponujen prikaz identifikacije priključka, ponudnik storitve zagotovi, da prejemnik lahko na preprost in brezplačen način prepreči prikaz identifikacije priključka, na katerega je kličoči končni uporabnik priključen.

5. Pododstavek 1 odstavka 1 se uporablja tudi v zvezi z govornimi komunikacijami v tretje države, ki izvirajo iz Unije. Pododstavek 2 odstavka 1 ter odstavki 2, 3 in 4 se uporabljajo tudi za dohodne govorne komunikacije, ki izvirajo iz tretjih držav.

6. Kadar se prikaže prikaz identifikacije kličočega ali povezanega voda ali identifikacije izvora, ponudniki javno dostopnih storitev dostopa do interneta ali medosebnih komunikacijskih storitev o tem in o pravicah iz pododstavka 2 odstavka 1 in odstavkov 2 do 4 tega člena ter izjemah iz člena 109 obvestijo javnost.

Člen 109

Izjeme za sledenje zlonamernim ali nadležnim komunikacijam in komunikacijam v sili

1. Ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev lahko začasno razveljavijo pravico kličočega ali stranke izvora, da ne prikaže identifikacije klicne linije ali identifikacije izvora iz člena 108(2), da se pristojnim organom ali končnemu uporabniku po pritožbi organom omogoči sledenje zlonamernih ali nadležnih komunikacij.

2. Ponudniki iz člena 108(1) razveljavijo preprečevanje identifikacije klicne linije ali izvora in obdelajo podatke o lokaciji stranke izvora z namenom predložitve takih informacij najprimernejšemu centru za obveščanje v skladu s členom 106(6).

Člen 110

Sistemi za samodejno podajo klicev in avtomatizirani klicni sistemi

1. Ponudniki javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke uporabljajo najsodobnejše ukrepe, s katerimi na zahtevo klicanega končnega uporabnika omejijo prejemanje zlonamernih ali nadležnih klicev, tako da brezplačno zagotovijo naslednje možnosti:

    (a) blokiranje dohodnih klicev z določenih številk ali iz anonimnih virov, kadar je to tehnično izvedljivo;

    (b) onemogočanje samodejne podaje klica na terminalsko opremo končnega uporabnika, ki ga izvaja tretja oseba.

2. Ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev, ki ponujajo avtomatizirane klicne sisteme, ne preprečijo pravice do prikaza klicne linije ali identitifikacije izvora na klicani liniji ali prejemniku klica ter navedejo identiteto ali številko, na kateri so dosegljivi.

Člen 111

Enakovreden dostop in izbira za končne uporabnike invalide

1. Ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev zagotovijo, da imajo končni uporabniki invalidi:

    (a) dostop do elektronskih komunikacijskih storitev, vključno z zadevnimi pogodbenimi informacijami, zagotovljenimi v skladu s členom 95, enakovreden tistemu, ki ga uživa večina končnih uporabnikov;

(b) možnost, da izbirajo med podjetji in storitvami, ki so na voljo večini končnih uporabnikov.

Pristojni organi v ta namen določijo zahteve, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki.

2. Pristojni organi pri izvajanju ukrepov iz odstavka 1 tega člena spodbujajo skladnost z ustreznimi standardi ali specifikacijami, določenimi v skladu s členom 187.

Člen 112

Interoperabilnost avtomobilskih radijskih sprejemnikov in potrošniških radijskih sprejemnikov in digitalne televizijske opreme

1. Avtomobilski radijski sprejemniki in potrošniška digitalna televizijska oprema so interoperabilni v skladu s Prilogo V.

2. Kadar se države članice odločijo sprejeti ukrepe za zagotovitev interoperabilnosti drugih potrošniških radijskih sprejemnikov, se taki ukrepi ne uporabljajo za izdelke, pri katerih je radijski sprejemnik povsem postranski, kot so pametni telefoni, in za opremo, ki jo uporabljajo radioamaterji.

3. Ponudniki digitalnih televizijskih storitev zagotovijo, kadar je ustrezno, omogočijo interoperabilnost digitalne televizijske opreme, ki jo zagotovijo svojim končnim uporabnikom, da se lahko digitalna televizijska oprema, kadar je to tehnično izvedljivo, ponovno uporabi z drugimi ponudniki digitalnih televizijskih storitev.

   Brez poseganja v člen 5(2) Direktive 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta[82] imajo končni uporabniki po odpovedi svoje pogodbe možnost, da digitalno televizijsko opremo vrnejo po brezplačnem in enostavnem postopku, razen če ponudnik dokaže, da je ta oprema povsem interoperabilna z digitalnimi televizijskimi storitvami drugih ponudnikov, vključno s tistimi, na katere se je preusmeril končni uporabnik.

   Za digitalno televizijsko opremo, ki je skladna s harmoniziranimi standardi, sklicevanja na katere so bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, ali z njihovimi deli, se šteje, da izpolnjuje zahtevo po interoperabilnosti iz drugega pododstavka, ki jo zajemajo navedeni standardi ali njihovi deli.

4. Države članice v svojem nacionalnem pravu ne ohranijo ali vanj ne uvedejo določb o zaščiti končnih uporabnikov, ki bi se razlikovale od tega člena, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotovitev drugačne ravni zaščite.

Člen 113

Obveznosti prenosa

1. Države članice lahko naložijo podjetjem, ki so v njihovi jurisdikciji in zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki se uporabljajo za distribucijo radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih kanalov v javnosti, razumne obveznosti prenosa posebnih radijskih in televizijskih radiodifuzijskih kanalov in povezanih dopolnilnih storitev, zlasti za zagotovitev ustreznega dostopa končnim uporabnikom invalidom in podatkov, ki podpirajo storitve povezane televizije in elektronskih programskih vodnikov, kadar pomembno število končnih uporabnikov takih omrežij in storitev

[82] Direktiva 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) (UL L 197, 24.7.2012, str. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/19/oj)

slednje uporablja kot svoje glavno sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih radiodifuzijskih kanalov. Take obveznosti se naložijo samo, kadar so potrebne za izpolnitev ciljev v splošnem interesu, kot jih jasno opredeli vsaka država članica, morajo pa biti sorazmerne in pregledne.

2. Države članice pregledajo obveznosti iz odstavka 1, kadar pride do pomembnih sprememb razmer na nacionalnem trgu ali kadar se spremenijo cilji v splošnem interesu iz odstavka 1.

3. Niti odstavek 1 tega člena niti člen 65(2) ne posegata v možnost držav članic, da določijo morebitno ustrezno plačilo za ukrepe, sprejete v skladu s tem členom, pri čemer se zagotovi, da v podobnih okoliščinah ni diskriminacije pri obravnavi ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev. Kadar je predvideno plačilo, države članice jasno določijo obveznost povračila v nacionalnem pravu, vključno, po potrebi, z merili za njihov izračun. Države članice zagotovijo, da se izvaja na sorazmeren in pregleden način.

Člen 114

Prilagoditev prilog IV, V in VI

Na Komisijo se prenese pooblastilo, da sprejme delegirane akte v skladu s členom 198 za spremembo prilog IV, V in VI, da upošteva tehnološki in socialni razvoj ali spremembe tržnega povpraševanja.

7. DEL VII – UPRAVLJANJE

7.1. NASLOV I: NACIONALNI REGULATIVNI IN DRUGI PRISTOJNI ORGANI

Člen 115

Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi

1. Nacionalni regulativni organ je v okviru področja uporabe te uredbe odgovoren vsaj za naslednje naloge:

   (a) obravnavanje uradnega sporočanja in postopka za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev okviru sistema splošne odobritve;

   (b) izvajanje regulacije trga, vključno z uvedbo obveznosti dostopa in medomrežnega povezovanja;

   (c) zbiranje podatkov, tudi o odpornosti in trajnostnosti, ki jih bodo nacionalni regulativni organi morda potrebovali za opravljanje svojih nalog;

   (d) izvajanje ukrepov za prehod na optično omrežje, vključno z opredelitvijo območij izklopa bakrenega omrežja, ocenjevanjem in nadzorom načrtov izklopa bakrenega omrežja, ki jih predložijo omrežni operaterji;

   (e) zagotavljanje reševanja sporov med podjetji;

   (f) zagotavljanje postopka za prostovoljno spravno glede sodelovanja v ekosistemu;

   (g) upravljanje radiofrekvenčnega spektra in odobritev ali, kadar so te naloge dodeljene drugim pristojnim organom, sprejemanje odločitev o elementih oblikovanja trga in konkurence v nacionalnih postopkih v zvezi

s pravicami do uporabe radiofrekvenčnega spektra za elektronska komunikacijska omrežja in storitve;

(h) prispevanje k varstvu pravic končnih uporabnikov ob usklajevanju z drugimi pristojnimi organi, kadar je ustrezno;

(i) nadzor in uveljavljanje dostopa do odprtega interneta;

(j) spremljanje razvoja in ravni maloprodajnih cen storitev;

(k) zagotavljanje prenosljivosti številk;

(l) podeljevanje virov številčenja in upravljanje načrtov številčenja;

(m) zagotavljanje podpore za pripravljenost in odpornost;

(n) opravljanje vseh drugih nalog, ki so v tej uredbi ali drugi zakonodaji Unije določene za nacionalne regulativne organe.

2. Nacionalni regulativni organi dejavno podpirajo cilje BEREC-a glede spodbujanja večjega regulativnega usklajevanja in skladnosti.

3. Države članice objavijo imena nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov ter njihove naloge v skladu s to uredbo v zlahka dostopni obliki.

Države članice uradno obvestijo Komisijo o vseh nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organih, katerim so dodeljene naloge na podlagi te uredbe, ter o njihovih odgovornostih, kakor tudi o vseh spremembah.

Člen 116

Neodvisnost nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov

1. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi iz člena 115 so pravno ločeni in funkcionalno neodvisni od katere koli fizične ali pravne osebe, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja, opremo ali storitve. Države članice, ki ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, zagotovijo dejansko strukturno ločitev regulativne funkcije od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom.

2. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi izvajajo svoje pristojnosti neodvisno, pregledno in pravočasno. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi jim zagotovijo ustrezne tehnične, finančne in človeške vire za opravljanje dodeljenih nalog.

Člen 117

Imenovanje in razrešitev članov nacionalnih regulativnih organov

1. Vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kadar je ustrezno, člani kolegijskega organa, ki v okviru nacionalnega regulativnega organa opravljajo funkcijo vodje, ali njihovi nadomestni člani so imenovani po odprtem in preglednem izbirnem postopku za obdobje najmanj treh let, izbrani pa so med osebami z ugledom in poklicnimi izkušnjami ter na podlagi dosežkov, spretnosti, znanja in izkušenj.

2. Vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kadar je ustrezno, člani kolegijskega organa, ki v okviru nacionalnega regulativnega organa opravljajo funkcijo vodje, ali njihovi nadomestni člani v času svojega mandata se lahko razrešijo samo, če ne izpolnjujejo več pogojev, potrebnih za opravljanje njihovih dolžnosti, ki so določene v nacionalnem pravu, pred njihovim imenovanjem.

3. Sklep o razrešitvi vodje zadevnega nacionalnega regulativnega organa ali, kadar je ustrezno, članov kolegijskega organa, ki opravljajo to funkcijo, se ob razrešitvi objavi. Razrešeni vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kadar je ustrezno, člani kolegijskega organa, ki opravljajo to funkcijo, prejmejo obrazložitev. V primeru, da utemeljitev razlogov ni objavljena, se objavi na zahtevo navedene osebe. Ta sklep je predmet nadzora sodišča tako glede dejanskih kot glede pravnih vprašanj.

Člen 118

Politična neodvisnost in odgovornost nacionalnih regulativnih organov

1. Brez poseganja v člen 122(9) nacionalni regulativni organi delujejo neodvisno in objektivno, tudi pri razvoju notranjih postopkov in organizaciji osebja, ravnajo pregledno in odgovorno v skladu s pravom Unije ter od nobenega drugega organa ne zahtevajo navodil v zvezi z opravljanjem nalog, ki so jim bile dodeljene po nacionalnem pravu, s katerim se izvaja pravo Unije, oziroma tovrstnih navodil ne sprejemajo. To ne preprečuje nadzora v skladu z nacionalnim ustavnim pravom. Samo pritožbeni organi, ustanovljeni v skladu s členom 197, so pristojni, da odložijo izvršitev ali razveljavijo odločitev nacionalnih regulativnih organov.

4. Nacionalni regulativni organi najmanj letno poročajo o stanju trga elektronskih komunikacij, o sklepih, ki jih izdajo, o svojih človeških in finančnih virih in kako se navedeni viri razporejajo ter o prihodnjih načrtih. Njihova poročila se objavijo.

Člen 119

Regulativna sposobnost nacionalnih regulativnih organov

1. Nacionalni regulativni organi imajo ločene letne proračune, ki jih lahko samostojno izvajajo. Ti proračuni se objavijo.

2. Nacionalni regulativni organi imajo ustrezne finančne in človeške vire za opravljanje dodeljenih nalog ter dejavno sodelovanje in prispevanje k delu BEREC-a. Finančna avtonomija ne preprečuje nadzora ali kontrole v skladu z nacionalnim ustavnim pravom. Vsakršna kontrola proračuna nacionalnih regulativnih organov se izvaja na pregleden način in se objavi.

Člen 120

Sodelovanje z nacionalnimi organi in BEREC-om

1. V državah članicah, v katerih je pristojen več kot en nacionalni organ ali pristojni organ, nacionalni regulativni in drugi pristojni organi po potrebi sodelujejo in se usklajujejo.

   Ti organi drug drugemu zagotovijo informacije, potrebne za uporabo te uredbe.

   Pri izmenjavi informacij organ, ki informacije prejme, zagotovi enako stopnjo zaupnosti kot organ, ki informacije zagotovi.

2. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi iste države članice ali različnih držav članic med seboj po potrebi sklepajo dogovore o sodelovanju, da bi spodbudili regulativno sodelovanje.

3. Kadar države članice pristojnosti na podlagi te uredbe ali drugega prava Unije dodelijo drugim pristojnim organom, nacionalni regulativni organi delujejo kot nacionalni

koordinatorji in zagotovijo, da se stališča pristojnih organov v celoti upoštevajo v vseh razpravah in prispevkih BEREC-a.

Nacionalni regulativni organi Uradu za digitalna omrežja zlasti zagotovijo ustrezne stike pri pristojnih nacionalnih organih, da lahko izvaja svoje naloge iz členov 146 in 147.

7.2. NASLOV II: NALOGE IN ORGANIZACIJA BEREC-A

Člen 121

Cilji BEREC-a

1. Ustanovi se Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) s pristojnostmi, določenimi v tej uredbi. BEREC ni pravna oseba in deluje v okviru področja uporabe te uredbe ter uredb (EU) 2022/612 in (EU) 2015/2120.

   BEREC nadomesti in nasledi Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC), ustanovljen z Uredbo (EU) 2018/1971.

2. BEREC zasleduje cilje iz člena 3. BEREC si zlasti prizadeva zagotoviti dosledno izvajanje regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije na področju uporabe iz odstavka 1 tega člena.

3. BEREC izvaja svoje naloge neodvisno, nepristransko, pregledno in pravočasno.

4. BEREC se opira na strokovno znanje nacionalnih regulativnih organov in Urada za digitalna omrežja.

Člen 122

Splošne naloge BEREC-a

1. Splošne regulativne in svetovalne naloge, ki jih BEREC lahko opravlja, so:

   (a) pomaga in svetuje nacionalnim regulativnim in drugim pristojnim organom, Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji ter sodeluje z nacionalnimi regulativnimi organi in Komisijo, na zahtevo ali na lastno pobudo, pri vseh tehničnih zadevah v zvezi z elektronskimi komunikacijami, ki so v njegovi pristojnosti;

   (b) izdaja mnenja, smernice in poročila iz členov 124, 125 in 126 ter priporočila in skupna stališča ter razširja najboljše regulativne prakse, naslovljene na nacionalne regulativne organe, da bi spodbudil dosledno in pravilno izvajanje regulativnega okvira za elektronske komunikacije.

   Komisija lahko, kadar je ustrezno, od BEREC-a zahteva, da izda mnenja, smernice in poročila, tudi če niso izrecno navedena v členih 124, 125 in 126.

2. BEREC ovrednoti potrebo po regulativnih inovacijah in usklajuje medsebojno ukrepanje nacionalnih regulativnih organov in drugih pristojnih organov, da se omogoči razvoj novih inovativnih elektronskih komunikacij.

3. BEREC pri zadevah v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom sodeluje v postopku Unije za enotni trg radiofrekvenčnega spektra.

4. Komisija se lahko posvetuje z BEREC-om pri pregledu združitev na ravni Unije v sektorju elektronskih komunikacij.

5. BEREC spodbuja učinkovito sodelovanje med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in podjetji, dejavnimi v sektorju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjih, v skladu s členom 191(2).

6. BEREC izvaja druge naloge, ki so mu dodeljene s to uredbo ali drugimi pravnimi akti Unije, zlasti z uredbama (EU) 2022/612 in (EU) 2015/2120.

7. BEREC svoje naloge objavi in te informacije posodobi, kadar so mu dodeljene nove naloge.

8. BEREC objavi vsa svoja končna mnenja, smernice, poročila, priporočila, skupna stališča in najboljše prakse ter vse naročene študije, pa tudi ustrezne osnutke dokumentov za namene javnega posvetovanja iz odstavka 10.

9. Brez poseganja v usklajenost z ustreznim pravom Unije in drugimi akti, ki jih je sprejela Komisija, nacionalni regulativni organi in Komisija v največji meri upoštevajo vse smernice, mnenja, priporočila, skupna stališča in najboljše prakse, ki jih sprejme BEREC v skladu s to uredbo za zagotovitev doslednega izvajanja regulativnega okvira za elektronske komunikacije v okviru področja uporabe, navedenega v členu 121.

   Kadar nacionalni regulativni organ odstopa od smernic iz člena 125, to obrazloži.

10. BEREC se po potrebi posvetuje z zainteresiranimi stranmi in jim da možnost, da izrazijo svoje pripombe v razumnem roku, ki je ustrezen glede na kompleksnost zadeve. Taka posvetovanja se opravijo čim bolj zgodaj v procesu odločanja. Razen v izjemnih primerih ta rok ni krajši od 30 dni. BEREC brez poseganja v člen 169 objavi rezultate teh javnih posvetovanj.

11. BEREC se lahko po potrebi posvetuje z ustreznimi nacionalnimi organi, na primer organi, pristojnimi za konkurenco, varstvo potrošnikov, kibernetsko varnost in varstvo podatkov, ter z njimi sodeluje.

12. BEREC lahko, kadar je ustrezno, sodeluje s pristojnimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi skupinami Unije ter s pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami v skladu s členom 166(1).

Člen 123

Analiza, spremljanje in zbiranje informacij

1. BEREC analizira morebitne čeznacionalne trge iz člena 74 in čeznacionalno povpraševanje končnih uporabnikov iz člena 75.

2. BEREC spodbuja posodobitev, koordinacijo in standardizacijo zbiranja podatkov s strani nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov. BEREC da take podatke na voljo javnosti v odprti, ponovno uporabni in strojno berljivi obliki na svojem spletišču in na digitalnem portalu EU.

3. BEREC vzpostavi in vzdržuje podatkovne zbirke:

   (a) uradnih obvestil, ki jih pristojnim organom posredujejo ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, za katere velja splošna odobritev, v skladu s členom 10(8) te uredbe;

   (b) virov številčenja s pravico ekstrateritorialne uporabe v Uniji v skladu s členom 48(4), četrti pododstavek;

   (c) številk E.164 centrov za obveščanje držav članic v skladu s členom 106(9);

(d) podatkovnih zbirk v skladu z Uredbo (EU) 2022/618.

Člen 124

Mnenja BEREC-a

1. BEREC izda nezavezujoča mnenja, kakor je določeno v tej uredbi in Uredbi (EU) 2022/612, zlasti o:

   (a) v prihodnost usmerjeni strategiji številčenja Unije v zvezi z doslednim upravljanjem virov številčenja v državah članicah in na ravni Unije v skladu s členom 46(3);

   (b) povezljivosti med koncema med končnimi uporabniki v skladu s členom 68(2), drugi pododstavek, točka (ii);

   (c) trgih, ki so lahko predmet predhodne regulacije v skladu s členom 72(1);

   (d) tehničnih specifikacijah, standardnih stroškovnih elementih, stroškovni metodologiji in referenčni ponudbi v zvezi z dostopovnimi izdelki Unije v skladu s členom 81;

   (e) določitvi enotne najvišje cene zaključevanja govornih klicev v mobilnih omrežjih na ravni Unije in enotne najvišje cene zaključevanja govornih klicev v fiksnih omrežjih na ravni Unije v skladu s členom 82;

   (f) osnutkih nacionalnih ukrepov v zvezi s postopki notranjega trga za regulacijo trga v skladu s členom 85;

   (g) tržnim in tehnološkim razvojem ter njegovim vplivom na uporabo razpoložljivosti in cenovne dostopnosti ustreznega dostopa do interneta in govornih komunikacij v skladu s členom 92(2);

   (h) osnutkih sklepov in priporočil o harmonizaciji v skladu s členom 186;

   (i) reševanjem čezmejnih sporov v skladu s členom 190;

   (j) elementih zadeve, predložene v postopek za prostovoljno spravo v skladu s členom 192(2).

2. BEREC o zadevah v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom izda naslednja mnenja:

   (a) o skupnih metodologijah za določanje letnih pristojbin za radijski spekter in pridržanih cen v skladu s členom 29;

   (b) kadar je ustrezno, v skladu s postopkom Unije za enotni trg radiofrekvenčnega spektra iz člena 31.

Člen 125

Smernice BEREC-a

BEREC izda smernice za izvajanje regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije, zlasti kot je navedeno v tej uredbi, o:

(a) skupni predlogi za zbiranje informacij o arhitekturi, zmogljivosti, zmožnostih in uporabi elektronskih komunikacijskih omrežij v skladu s členom 7(4);

(b) splošnih pogojih za odobritev v okviru postopka za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev, da se zagotovi dosledna, nediskriminatorna in sorazmerna uporaba vseh pogojev iz člena 9(4) te uredbe v skladu s členom 11(1);

(c) predlogi uradnega obvestila v skladu s členom 10(3);

(d) o dosledni uporabi ukrepov za oblikovanje trga v skladu s členom 32(3);

(e) skupnih merilih za ocenjevanje sposobnosti upravljanja z viri številčenja in za ocenjevanje tveganja izčrpanja virov številčenja v skladu s členom 48(2);

(f) opredelitvi storitve primernega dostopa do interneta in določitvi potrebne pasovne širine za družbeno in gospodarsko udeležbo v družbi, v skladu s členom 87(2);

(g) ustreznih merilih za spodbujanje dosledne uporabe člena 69(2);

(h) skupnih pristopih k opredelitvi omrežne priključne točke v različnih omrežnih topologijah v skladu s členom 69(6);

(i) skupni predlogi, ki se uporablja za zbiranje informacij, ki se zahtevajo v skladu s členom 94(4);

(j) izvajanju obveznosti nacionalnih regulativnih organov glede zaščite dostopa do odprtega interneta v skladu s členom 94(5), pri čemer se prav tako podrobno opišejo tudi ustrezni parametri kakovosti storitev za storitve dostopa do interneta, vključno s parametri za mehanizem spremljanja iz člena 97(4), drugi pododstavek, parametri, pomembnimi za končne uporabnike invalide, veljavnimi merilnimi metodami, vsebino in obliko informacij, kakor je določeno v Prilogi III k tej uredbi, in objavo, kakor je določeno v Prilogi IV k tej uredbi, ter mehanizmi za potrjevanje kakovosti;

(k) določitvi podrobnosti postopkov zamenjave in prenosa v skladu s členom 100(6) te uredbe;

(l) tehničnih in pravnih ukrepih, s katerimi bi lahko v skladu s členom 103(3) dejansko zaščitili končne uporabnike pred goljufivimi dejanji;

(m) harmonizaciji zahtevkov za informacije in poročanje, kot so opisane v členu 181(1), (3) in (7), o ustreznih temah, vključno s področjem uporabe, časovnim okvirom, pogostostjo, obliko in postopki zbiranja informacij, v skladu s členom 182(1);

(n) doslednem izvajanju obveznosti glede geografskih pregledov in napovedi v skladu s členom 183;

(o) olajševanju sodelovanja v ekosistemu pri tehničnih in gospodarskih zadevah, povezanih z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih storitev ali storitev informacijske družbe ter inovativnih izdelkov in storitev, v skladu s členom 191(1);

(p) drugih smernicah, ki se lahko izdajo na zahtevo Evropskega parlamenta, Sveta ali Komisije za zagotovitev doslednega izvajanja regulativnega okvira za elektronske komunikacije in doslednih regulativnih odločitev nacionalnih regulativnih organov, zlasti v zvezi z regulativnimi vprašanji, ki zadevajo znatno število držav članic ali imajo čezmejni vidik;

(q) vseh smernicah v skladu z uredbama (EU) 2022/612 in (EU) 2015/2120, kakor je ustrezno.

Člen 126

Poročila BEREC-a

BEREC poroča o tehničnih zadevah v okviru svojih pristojnosti, zlasti o:

(a) načrtu, vključno s celovito oceno arhitekture, zmogljivosti, zmožnosti in uporabe elektronskih komunikacijskih omrežij ponudnikov iz člena 5(1), sklopu operativnih priporočil in praksah obvladovanja kriz v skladu s členom 6;

(b) nacionalnih praksah v zvezi s podeljevanjem pravic do uporabe za nacionalne in vseevropske številke, s poudarkom na različnih praksah v Uniji, v skladu s členom 48(6);

(c) glavnih praksah in ugotovitvah v zvezi z dostopom do odprtega interneta v Uniji v skladu s členom 94(3);

(d) učinkih uporabe smernic na učinkovito sodelovanje v ekosistemu in na delovanje instrumenta za prostovoljno spravo v skladu s členom 193(1);

(e) nacionalnem izvajanju in delovanju splošne odobritve ter njunem vplivu na delovanje notranjega trga v skladu s členom 204(4),

in vsakršnih poročilih v skladu z Uredbo (EU) 2022/612.

Člen 127

Sestava Odbora regulatorjev BEREC-a

1. Odbor regulatorjev sestavlja po en član iz vsake države članice. Vsak član ima glasovalno pravico.

   Vsakega člana imenuje nacionalni regulativni organ, ki je primarno odgovoren za nadzor vsakodnevnega delovanja trga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev na podlagi te uredbe. Za člana je imenovan vodja nacionalnega regulativnega organa, član njegovega kolegijskega organa ali namestnik enega od njiju.

2. Vsak član Odbora regulatorjev ima nadomestnega člana, ki ga imenuje nacionalni regulativni organ. Nadomestni član zastopa člana v primeru odsotnosti. Za nadomestnega člana je imenovan vodja nacionalnega regulativnega organa, član njegovega kolegijskega organa, namestnik enega od njiju ali član osebja nacionalnega regulativnega organa.

3. Člani Odbora regulatorjev in njihovi nadomestni člani so imenovani na podlagi svojega znanja na področju elektronskih komunikacij ob upoštevanju ustreznih vodstvenih, upravnih in proračunskih znanj in spretnosti. Z namenom, da se zagotovi kontinuiteta dela Odbora regulatorjev, si vsi nacionalni regulativni organi, ki imenujejo člane, prizadevajo, da se člani in, če je mogoče, nadomestni člani čim manj menjajo in stremijo k uravnoteženi zastopanosti moških in žensk.

4. Komisija pri vseh posvetovanjih Odbora regulatorjev sodeluje brez glasovalne pravice in je zastopana na ustrezno visoki ravni.

5. Posodobljen seznam članov Odbora regulatorjev in njihovih nadomestnih članov je objavljen skupaj z njihovimi izjavami o interesu.

Člen 128

Neodvisnost Odbora regulatorjev BEREC-a

1. Odbor regulatorjev deluje neodvisno in objektivno v interesu Unije, ne glede na kakršne koli posebne nacionalne ali osebne interese.

2. Brez poseganja v koordinacijo, kakor je opredeljena v členu 120(1), člani Odbora regulatorjev in njihovi nadomestni člani ne zahtevajo ali sprejemajo navodil od nobene vlade, institucije, osebe ali organa.

Člen 129

Funkcije Odbora regulatorjev BEREC-a

1. Odbor regulatorjev ima naslednje funkcije:

   (a) izpolnjuje naloge BEREC-a, določene v členih 122 do 126, in sicer sprejema mnenja, smernice, poročila, priporočila in skupna stališča o najboljših praksah iz navedenih členov, pri tem pa se opira na pripravljalno delo, ki ga opravijo delovne skupine;

   (b) sprejema upravne odločitve v zvezi z notranjo organizacijo dela BEREC-a brez poseganja v upravne odločitve v zvezi z organizacijo Urada za digitalna omrežja;

   (c) sprejme dvoletni delovni program BEREC-a iz člena 141;

   (d) sprejme dvoletno poročilo BEREC-a o svojih dejavnostih iz člena 142;

   (e) sprejme pravila za preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov, kakor je določeno v členu 173(5), ter tudi za člane delovnih skupin;

   (f) sprejme podrobna pravila o pravici dostopa do dokumentov, ki jih ima BEREC, v skladu s členom 167;

   (g) sprejme in redno posodablja načrte obveščanja in razširjanja informacij iz člena 168(1) na podlagi analize potreb;

   (h) z dvotretjinsko večino svojih članov sprejme svoj poslovnik in ga objavi;

   (i) skupaj z direktorjem Urada za digitalna omrežja odobri sklenitev delovnih dogovorov s pristojnimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi skupinami Unije ter s pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami v skladu s členom 166(1);

   (j) v sodelovanju z Uradom za digitalna omrežja ustanavlja delovne skupine in imenuje njihove predsednike v skladu s členom 140;

   (k) direktorju Urada za digitalna omrežja zagotovi smernice v zvezi z opravljanjem nalog navedenega urada v povezavi z nalogami BEREC-a.

2. Odbor regulatorjev BEREC-a pregleda svoj poslovnik do [6 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe].

Člen 130

Predsednik in podpredsedniki Odbora regulatorjev BEREC-a

1. Odbor regulatorjev BEREC-a z dvotretjinsko večino svojih članov izmed svojih članov imenuje predsednika in vsaj enega podpredsednika.

2. Eden od podpredsednikov prevzame dolžnosti predsednika, kadar ta ne more opravljati navedenih dolžnosti.

3. Mandat predsednika traja eno leto in se lahko enkrat podaljša. Poslovnik zagotavlja čim večjo kontinuiteto dela na čelu odbora.

4. Predsednik Odbora regulatorjev BEREC-a ne zahteva in ne sprejema navodil od nobene vlade, institucije, osebe ali organa.

5. Predsednik poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju nalog BEREC-a, kadar je k temu pozvan.

7.3. NASLOV III: NALOGE IN ORGANIZACIJA ORGANA ZA POLITIKO RADIOFREKVENČNEGA SPEKTRA

Člen 131

Ustanovitev in cilji Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra

1. Ustanovi se Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, ki ni pravna oseba in ima odgovornosti, določene v tej uredbi.

2. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra nadomesti in prevzame naloge Skupine za politiko radijskega spektra, ki je bila ustanovljena s Sklepom Komisije z dne 11. junija 2019.

3. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra zasleduje cilje iz člena 3 te uredbe. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra si zlasti prizadeva zagotoviti dosledno izvajanje regulativnega okvira za spekter in podpirati razvoj politike radiofrekvenčnega spektra na ravni Unije.

4. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra izvaja svoje naloge nepristransko, pregledno in pravočasno.

5. Navedeni organ se opira na strokovno znanje nacionalnih regulativnih organov in Urada za digitalna omrežja.

Člen 132

Naloge Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra v podporo Komisiji in drugim institucijam Unije

1. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra pomaga in svetuje Komisiji:

   (a) pri strateških vprašanjih politike radiofrekvenčnega spektra v Uniji;

   (b) pri koordinaciji pristopov politike radiofrekvenčnega spektra v Uniji;

   (c) z izdajanjem mnenj v zvezi s priporočili Komisije glede harmonizirane uporabe določb regulativnega okvira za elektronske komunikacije na področju radiofrekvenčnega spektra, brez poseganja v vlogo BEREC-a;

   (d) pri koordinaciji in sodelovanju med Komisijo, državami članicami in zadevnimi pristojnimi organi v zvezi z izvajanjem obstoječe zakonodaje, programov in politik Unije na področju radiofrekvenčnega spektra;

   (e) po potrebi o harmoniziranih pogojih glede razpoložljivosti in učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra, potrebnih za vzpostavitev in delovanje notranjega trga.

2. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra pomaga Komisiji:

   (a) pri razvoju strategije Unije za radiofrekvenčni spekter v skladu s členom 17 ter pri spremljanju tehničnega, gospodarskega in družbenega razvoja,

da se predlagajo posodobitve katerega koli časovnega načrta Unije za radiofrekvenčni spekter v skladu s členom 17(3).

(b) kadar zainteresirana stran zahteva razporeditev radiofrekvenčnega spektra v zadevah, ki vplivajo na politiko radiofrekvenčnega spektra, v skladu s členom 19;

(c) pri določanju ustreznih skupnih pogojev za odobritev in, kadar je ustrezno, pri predlaganju ustreznega postopka za odobritev in pogojev za dodelitev v skladu s členom 22;

(d) pri priporočanju skupnih metodologij za določanje letnih pristojbin in pridržanih cen v skladu s členom 29;

(e) pri razvoju vidikov skupnih postopkov za odobritve, ki podpirajo naložbe in izbirnih pogojev za odobritev uporabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 30(10);

(f) kadar je ustrezno, pri opredelitvi pogojev, vezanih na splošno odobritev v skladu s členom 38(3);

(g) pri pripravi evropske tabele za razporeditev satelitskih frekvenc v skladu s členom 39(2);

(h) pri opredelitvi pogojev za odobritev in uporabo različnih frekvenčnih pasov v skladu s členom 39(4);

(i) pri ocenjevanju vlog za odobritve Unije v skladu s členom 40;

(j) pri priporočanju usklajene souporabe radiofrekvenčnega spektra med prizemnimi in satelitskimi uporabami v skladu s členom 45(4).

3. Odbor za radiofrekvenčni spekter pomaga Komisiji tudi pri pripravljalnem delu v zvezi s predlogi Svetu za sprejetje sklepov v skladu s členom 218(9) PDEU o določitvi stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v mednarodnih organizacijah, pristojnih za zadeve v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom.

4. Komisija lahko, kadar je ustrezno, od Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra zahteva, da izda mnenja ali poročila, tudi če niso izrecno navedena v tem členu.

5. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra se po potrebi posvetuje z zainteresiranimi stranmi in jim da možnost, da izrazijo svoje pripombe v razumnem roku, ki je ustrezen glede na kompleksnost zadeve. Taka posvetovanja se opravijo čim bolj zgodaj v procesu odločanja. Razen v izjemnih primerih posvetovanje ne traja manj kot 45 dni. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra brez poseganja v člen 169 objavi rezultate takih javnih posvetovanj.

6. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra pomaga in svetuje Svetu in Evropskemu parlamentu na njuno zahtevo pri strateškem načrtovanju in usklajevanju pristopov politike radiofrekvenčnega spektra v Uniji.

Člen 133

Naloge Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra v podporo nacionalnim pristojnim organom

1. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra pomaga nacionalnim pristojnim organom pri medsebojnem sodelovanju in sodelovanju s Komisijo v podporo strateškemu

načrtovanju in usklajevanju pristopov politike radiofrekvenčnega spektra v Uniji, tako da:

(a) oblikujejo najboljše prakse glede vprašanj, povezanih z radiofrekvenčnim spektrom, z namenom izvajanja prava Unije, vključno z zbiranjem dobrih praks o:

(i) najustreznejšem režimu odobritve v skladu s členom 21(5);

(ii) postopkih odobritve radiofrekvenčnega spektra in izbirnih pogojih v skladu s členom 30(10).

(b) olajševanju usklajevanja med državami članicami z namenom izvajanja prava Unije in prispevanja k razvoju enotnega trga za elektronske komunikacije, vključno z izboljševanjem izmenjave informacij, sodelovanja in vzajemnega učenja med državami članicami;

(c) usklajevanju pristopov držav članic k izvajanju pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra in objavljanju poročil in mnenj o vprašanjih, povezanih z radiofrekvenčnim spektrom;

(d) kadar je ustrezno, organizaciji sestankov, na katerih lahko nacionalni pristojni organi na svojo zahtevo razpravljajo ter si izmenjujejo stališča in izkušnje v zvezi s postopki za odobritve in pogoji uporabe radiofrekvenčnega spektra;

(e) organizaciji rednih razprav s Komisijo o različnih strateških vprašanjih, povezanih z radiofrekvenčnim spektrom;

(f) organizaciji delavnic in predstavitev s predstavniki deležnikov in akademskih krogov o tehničnem, gospodarskem in družbenem razvoju v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom.

2. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra pomaga pristojnim organom in Komisiji pri:

(a) nudenju svojih dobrih uslug za reševanje vseh vprašanj ali sporov v zvezi s čezmejno koordinacijo ali čezmejnim škodljivim motenjem med državami članicami ali s tretjimi državami ter izdajanju ustreznih mnenj v skladu s členom 14;

(b) spremljanju izvajanja nacionalnih časovnih načrtov za radiofrekvenčni spekter v skladu s členom 17(5).

(c) izvajanju souporabe spektra s sprejetjem smernic v skladu s členom 27(5);

(d) opredelitvi pasov radiofrekvenčnega spektra, ki jih morajo zajemati podatkovne zbirke, in praktični ureditvi podatkovnih zbirk v skladu s členom 28(2);

(e) povezavi s prijavami in koordinacijo satelitskih sistemov pri ITU v skladu s členom 37;

(f) spremljanju skladnosti satelitskih sistemov, ki delujejo na podlagi odobritve Unije, ter preučevanju kršitev te odobritve in ustreznem odzivanju nanje v skladu s členom 43, vključno z izdajanjem ustreznih mnenj;

(g) izmenjavi informacij o nujnih ukrepih v skladu s členom 44(3).

3. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra sodeluje v postopku Unije za enotni trg radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 31 ter podaja pripombe in mnenja, kadar je to določeno v tej uredbi.

Člen 134

Sestava Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra

1. Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sestavlja po en član iz vsake države članice iz organov, pristojnih za politiko radiofrekvenčnega spektra. Vsak član ima glasovalno pravico.
2. Član odbora, ki ga imenuje vsaka država članica, je predstavnik na visoki ravni s splošno odgovornostjo za strateško politiko radiofrekvenčnega spektra.
3. Komisija na vseh sestankih Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sodeluje brez glasovalne pravice in je zastopana na ustrezno visoki ravni.
4. Vsak član Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Komisija imenujeta namestnika predstavnika, ki člana nadomešča v njegovi odsotnosti.
5. Seznam z imeni in pripadnostjo predstavnikov članov Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in njihovih namestnikov se objavi na spletišču navedenega organa.

Člen 135

Funkcije Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra

1. Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ima naslednje funkcije:
    (a) izpolnjuje naloge Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra iz členov 132 do 133, in sicer sprejema mnenja in poročila ter razširja najboljše prakse, pri tem pa se opira na pripravljalno delo, ki ga opravijo delovne skupine;
    (b) sprejme upravne odločitve v zvezi z notranjo organizacijo dela Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra brez poseganja v upravne odločitve v zvezi z organizacijo Urada za digitalna omrežja;
    (c) sprejme letni delovni program Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra iz člena 141;
    (d) sprejme letno poročilo Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra o svojih dejavnostih iz člena 142;
    (e) sprejme pravila o preprečevanju in obvladovanju nasprotij interesov, kakor je določeno v členu 173(5), ter tudi za člane delovnih skupin;
    (f) sprejme podrobna pravila o pravici dostopa do dokumentov, ki jih ima Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, v skladu s členom 167;
    (g) sprejme in redno posodablja načrte obveščanja in razširjanja informacij iz člena 168(1) na podlagi analize potreb;
    (h) sprejme in objavi svoj poslovnik z dvotretjinsko večino svojih članov;
    (i) skupaj z direktorjem Urada za digitalna omrežja odobri sklenitev delovnih dogovorov s pristojnimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi

skupinami Unije ter s pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami v skladu s členom 166(1);

(j) v sodelovanju z Uradom za digitalna omrežja ustanavlja delovne skupine in imenuje njihove predsednike v skladu s členom 140;

(k) direktorju Urada za digitalna omrežja zagotovi smernice v zvezi z opravljanjem nalog navedenega urada v povezavi z nalogami Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra.

2. Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra pregleda svoj poslovnik do [6 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe].

Člen 136

Predsednik in podpredsedniki Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra

1. Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra z dvotretjinsko večino svojih članov izmed svojih članov imenuje predsednika in podpredsednika.
2. Eden od podpredsednikov prevzame dolžnosti predsednika, kadar ta ne more opravljati navedenih dolžnosti.
3. Mandat predsednika traja dve leti in se lahko enkrat podaljša. Poslovnik zagotavlja čim večjo kontinuiteto dela na čelu odbora.
4. Predsednik poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju nalog Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, kadar je k temu pozvan.

7.4. NASLOV IV: SKUPNE DOLOČBE IN SODELOVANJE MED BEREC-OM IN ORGANOM ZA POLITIKO RADIOFREKVENČNEGA SPEKTRA

Člen 137

Organizacijska struktura BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra

BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra sestavljata vsak:

(a) odbor,

(b) delovne skupine.

Člen 138

Sestanki Odbora regulatorjev BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra

1. Predsednika Odbora BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sklicujeta seje Odbora regulatorjev BEREC oziroma Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ter določita dnevne rede teh sej, ki se objavijo.
2. Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra bi morala imeti vsaj dve redni seji na leto.

   Izredne seje so sklicane na pobudo predsednika, na zahtevo najmanj treh članov odbora ali na zahtevo Komisije.
3. Direktor Urada za digitalna omrežja se udeležuje vseh posvetovanj, vendar nima glasovalne pravice.

4. Predsednika Odbora regulatorjev BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko povabita kogar koli, čigar mnenje bi lahko bilo zanimivo, da na njunih sestankih sodeluje kot opazovalec.

5. Članom in nadomestnim članom Odbora regulatorjev BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko, v skladu z njunim poslovnikom, na sestankih pomagajo njihovi svetovalci ali drugi strokovnjaki.

6. Kadar Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra menita, da je to primerno, lahko na svoje sestanke povabita ustrezne predstavnike industrije, vendar le, da predstavijo svoja stališča.

7. Komisija lahko zahteva, da se omeji sodelovanje v razpravah v zvezi z občutljivimi in zaupnimi zadevami, za katere Komisija meni, da imajo močno razsežnost Unije. Predsednik lahko v dogovoru z direktorjem Urada za digitalna omrežja zahteva, da se omeji sodelovanje v razpravah v zvezi z odpornostjo ali varnostjo, ki bi lahko bile potrebne za izvajanje nalog v skladu s to uredbo.

8. Urad za digitalna omrežja zagotavlja sekretariat za Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra.

Člen 139

Pravila glasovanja

1. Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra odločata z navadno večino svojih članov, razen če je v tej uredbi določeno drugače.

   Odločitve Odbora regulatorjev BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra se objavijo, v njih pa so navedeni pridržki katerega koli člana, če ta tako zahteva.

2. Vsak član Odbora regulatorjev BEREC in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ima en glas. Ob odsotnosti člana ima glasovalno pravico njegov nadomestni član.

   V skladu s pogoji iz zadevnega poslovnika se lahko v primeru odsotnosti člana in nadomestnega člana se lahko glasovalna pravica prenese na drugega člana.

   Predsednik lahko v vsakem primeru prenese svojo glasovalno pravico. Predsednik glasuje, razen če je prenesel svojo glasovalno pravico.

3. Zadevna poslovnika Odbora regulatorjev BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra podrobno urejata glasovanje, vključno s pogoji, pod katerimi lahko en član deluje v imenu drugega, sklepčnost in roke za obvestila o sejah. Poslovnik poleg tega zagotavlja, da člani Odbora regulatorjev BEREC-a Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra dovolj zgodaj pred vsako sejo prejmejo popoln dnevni red in osnutke predlogov, da lahko pred glasovanjem predlagajo spremembe. V poslovniku so lahko med drugim določeni postopek za glasovanje o nujnih zadevah, pisni postopek in druge praktične ureditve za delovanje Odbora regulatorjev BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra.

Člen 140

Delovne skupine

1. Kadar je to upravičeno, lahko odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra po posvetovanju z Uradom za digitalna omrežja ustanovita delovne skupine za izvajanje svojih delovnih programov.

2. Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra imenujeta predsednike svojih delovnih skupin, ki v največji možni meri zastopajo različne nacionalne regulativne organe, člane Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja.

3. V delovnih skupinah BEREC-a lahko sodelujejo strokovnjaki iz vseh nacionalnih regulativnih organov. V delovnih skupinah Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko sodelujejo vsi člani navedenega organa. Strokovnjaki iz Urada za digitalna omrežja in Komisije imajo pravico sodelovati v vseh delovnih skupinah. Osebje Urada za digitalna omrežja prispeva tudi k regulativnemu delu delovnih skupin in jim zagotavlja upravno podporo.

4. Z odstopanjem od odstavka 3:

   (a) strokovnjaki Komisije in zadevni nacionalni regulativni organ ne sodelujejo v delovnih skupinah BEREC-a, ustanovljenih za izvajanje nalog iz člena 124(1), točka (f);

   (b) strokovnjaki Komisije in zadevnega nacionalnega pristojnega organa ne sodelujejo v delovnih skupinah Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in BEREC-a, ustanovljenih za izvajanje nalog iz člena 133(3) oziroma člena 124(2), točka (b);

   (c) v delovni skupini Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, ustanovljeni za izvajanje nalog iz člena 132(3), sodelujejo samo strokovnjaki organov držav članic, Komisije in Urada za digitalna omrežja.

5. V delovnih skupinah BEREC-a, ki so ustanovljene za izvajanje nalog, povezanih s pristojnostmi, ki so na nacionalni ravni dodeljene drugim pristojnim organom, so k sodelovanju povabljeni strokovnjaki iz drugih pristojnih organov, uradno sporočenih v skladu s členom 115(3), njihova stališča pa se upoštevajo. Če se strokovnjaki iz drugih pristojnih organov ne morejo udeležiti takih sestankov, bi morali nacionalni regulativni organi zagotoviti, da so bila stališča teh drugih pristojnih organov upoštevana.

   Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ali predsedniki delovnih skupin lahko v posameznih primerih po potrebi povabijo posamezne priznane strokovnjake z zadevnega področja, da sodelujejo na sestankih delovnih skupin.

6. Delovne skupine se načeloma razpustijo takoj, ko izpolnijo svoj mandat.

7. Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sprejmeta poslovnik, v katerem so določene praktične ureditve za delovanje delovnih skupin.

Člen 141

Program dela

1. Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra po posvetovanju z Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo ter drugimi

zainteresiranimi stranmi v skladu s členom 122(10) oziroma členom 132(5) sprejmeta vsak svoj dvoletni delovni program do 31. decembra v letu pred dvoletnim ciklom.

2. Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra svoja letna delovna programa takoj po sprejetju posredujeta Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji.

Člen 142

Dvoletno poročilo o dejavnosti

Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sprejmeta vsak svoje dvoletno poročilo o dejavnostih. Odbor regulatorjev BEREC-a dvoletno poročilo o dejavnostih vsako drugo leto do 15. junija posreduje Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru.

Člen 143

Sodelovanje med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra

1. BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra stalno in sistematično sodelujeta pri zadevah skupnega pomena, zlasti pri presečnih vprašanjih uredbe o elektronskih komunikacijah in politike radiofrekvenčnega spektra. V ta namen BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, kadar je ustrezno, ustanovita skupne delovne skupine, zagotavljata redne izmenjave informacij in strokovnega znanja ter usklajujeta svoje delovne programe za spodbujanje regulativne skladnosti in učinkovitega izvajanja politike.

2. Predsednik Odbora regulatorjev BEREC-a in predsednik Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra se sestaneta vsaj dvakrat letno, da bi opredelila vprašanja skupnega interesa, ki zahtevajo tesno in sistematično sodelovanje med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra. Predsednika svojima odboroma predložita predloge za sprejetje skupnih dejavnosti, po potrebi vključno z mehanizmi strukturiranega sodelovanja. Ta vprašanja se upoštevajo pri pripravi dvoletnih programov dela BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra.

3. Po potrebi se skličejo skupni sestanki Odbora regulatorjev BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, da se obravnavajo zadeve, ki so pomembne za oba organa, ter zagotovijo dosledni in skladni regulativni pristopi in pristopi glede politike.

7.5. NASLOV V: URAD ZA DIGITALNA OMREŽJA

7.5.1. POGLAVJE I: Naloge in organizacija Urada za digitalna omrežja

Člen 144

Ustanovitev

Urad za digitalna omrežja nadomesti in nasledi Agencijo za podporo BEREC-u (v nadaljnjem besedilu: Urad BEREC), ki je bila ustanovljena z Uredbo (EU) 2018/1971.

Člen 145

Splošni mandat Urada za digitalna omrežja

1. Urad za digitalna omrežja deluje v okviru področja uporabe te uredbe, da bi podprl razvoj enotnega trga za elektronske komunikacije.

2. Urad za digitalna omrežja pri izpolnjevanju svojega mandata podpira BEREC in mu pomaga pri opravljanju njegovih nalog na podlagi te uredbe, tudi z zagotavljanjem tehničnega strokovnega znanja, analitičnih zmogljivosti, usklajevalne podpore in operativne pomoči, brez poseganja v neodvisnost BEREC-a in njegove pristojnosti odločanja. Urad za digitalna omrežja tudi dejavno podpira Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in mu pomaga pri izvajanju njegovih nalog, zlasti z zagotavljanjem tesnega usklajevanja med politiko in regulacijo elektronskih komunikacij in radiofrekvenčnega spektra ter z olajševanjem strukturiranega sodelovanja, kadar se pojavijo vprašanja skupnega pomena.

3. Urad za digitalna omrežja opravlja vse druge naloge, ki so mu dodeljene s to uredbo ali drugimi akti Unije, če so take naloge združljive z njegovim mandatom in prispevajo k ciljem iz člena 3.

Člen 146

Naloge Urada za digitalna omrežja

1. Urad za digitalna omrežja ima naslednje naloge:

   (a) zagotavlja strokovne, strokovne, upravne in logistične podporne storitve BEREC-u pri izpolnjevanju njegovih nalog, vključno s sodelovanjem pri vseh dejavnostih delovnih skupin in prispevanjem k njim, v skladu s členom 140;

   (b) zbira podatke in informacije od nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov ter izmenjuje in posreduje informacije v zvezi z nalogami, dodeljenimi BEREC-u, v skladu s členom 103(2) in členi 122 do 126;

   (c) na podlagi informacij iz točke (b) pripravlja osnutke rednih poročil o specifičnih vidikih razvoja trga elektronskih komunikacij Unije, kot so poročila o gostovanju in primerjalni analizi, ki se predložijo BEREC-u;

   (d) razširja najboljše regulativne prakse med nacionalnimi regulativnimi in drugimi pristojnimi organi v skladu s členom 122(1), točka (b);

   (e) pomaga BEREC-u pri vzpostavitvi in upravljanju registrov in podatkovnih zbirk v skladu s členom 123(3) ter informacijskega in komunikacijskega sistema v skladu s členom 172;

   (f) vzpostavi in upravlja podatkovno zbirko o vseevropskih virih številčenja v skladu s členom 47(4);

   (g) pomaga BEREC-u pri izvedbi javnih posvetovanj v skladu s členom 122(10);

   (h) pomaga pri pripravi dela in zagotavlja drugo upravno in vsebinsko podporo za nemoteno delovanje Odbora regulatorjev BEREC-a;

   (i) na zahtevo Odbora regulatorjev BEREC-a pomaga pri ustanavljanju delovnih skupin, prispeva k regulativnemu delu in zagotavlja upravno podporo za nemoteno delovanje navedenih skupin;

   (j) pripravi načrt v skladu s členoma 6 in 7;

   (k) pošlje uradna obvestila iz člena 10(1) nacionalnim regulativnim in drugim pristojnim organom za olajšanje postopka za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev v skladu s členom 10(4);

   (l) vzdržuje javno dostopno podatkovno zbirko Unije o uradnih obvestilih, predloženih nacionalnim regulativnim organom, v skladu s členom 10(8);

(m) pomaga Komisiji pri strateškem načrtovanju virov številčenja v Uniji in opredelitvi morebitne uporabe virov številčenja za čezmejne ali vseevropske storitve ter pri vzpostavitvi načrta številčenja Unije v skladu s člena 46(2) in (4);

(n) sodeluje z nacionalnimi regulativnimi organi pri dodeljevanju številk in upravljanju vseevropskih virov številčenja v skladu s členom 47(3);

(o) vzpostavi postopek in sistem za zagotavljanje informacij v skladu s členom 47(4);

(p) pomaga nacionalnim regulativnim organom pri usklajevanju dejavnosti v zvezi z viri številčenja s pravico do ekstrateritorialne uporabe v skladu s členom 48(4);

(q) pomaga BEREC-u pri pripravi harmoniziranih predlog v skladu s členom 182;

(r) izvaja druge naloge, ki so mu dodeljene s to uredbo ali drugimi pravnimi akti Unije.

2. Urad za digitalna omrežja do [dve leti po začetku uporabe] in nato vsako leto objavi poročilo o napredku pri vzpostavljanju enotnega trga elektronskih komunikacij, v katerem opiše zlasti stanje trga, strukturo trga in vpliv ukrepov, izvedenih na podlagi te uredbe, na notranji trg, vključno z naknadnimi učinki združitev na trg. Osnutek poročila se pred objavo predloži BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra v odobritev. Navedena poročila se objavijo.

Člen 147

Naloge Urada za digitalna omrežja v podporo Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra

Urad za digitalna omrežja ima naslednje naloge:

(a) zagotavljanje strokovnih, upravnih in logističnih podpornih storitev Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra pri izpolnjevanju njegovih nalog, vključno s sodelovanjem pri vseh dejavnostih delovnih skupin in prispevanjem k njim, v skladu s členom 140;

(b) zbira podatke in informacije od nacionalnih pristojnih organov ter izmenjuje in posreduje informacije v zvezi z nalogami, dodeljenimi Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, v skladu s členoma 132 in 133;

(c) pomaga Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra-u pri izvedbi javnega posvetovanja v skladu s členom 132(5);

(d) pomaga pri pripravi dela in zagotavlja drugo upravno in vsebinsko podporo za nemoteno delovanje Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra;

(e) na zahtevo Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra pomaga pri ustanavljanju delovnih skupin, prispeva k regulativnemu delu in zagotavlja upravno podporo za nemoteno delovanje navedenih skupin;

(f) na zahtevo pomaga Komisiji pri izvajanju postopka odobritve na ravni Unije v skladu s členom 22(4);

(g) deluje kot enotna kontaktna točka za predložitev prijav in uradnih obvestil v skladu s členom 22(5);

(h) vzpostavi in upravlja dinamične podatkovne zbirke za geolokacijo in spremljanje možnosti uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 28;

(i) vodi evidenco postopkov Unije za enotni trg radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 31(9);

(j) zagotavlja podporo Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra pri usklajevanju stališča Unije v skladu s členom 37(3);

(k) pomaga Komisiji pri obravnavi uradnih obvestil v skladu s členom 38(2), drugi pododstavek;

(l) pomaga Komisiji in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra v postopku izdaje dovoljenja Unije v skladu s členom 40 in Komisiji na njeno zahtevo pomaga pri izvedbi izbirnega postopka v skladu s Prilogo VI;

(m) podpira Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra pri pomoči Komisiji pri preučevanju domnevnih kršitev pogojev v skladu s členom 43(2).

Člen 148

Pravna osebnost Urada za digitalna omrežja

1. Urad za digitalna omrežja je organ Unije. Ima pravno osebnost.
2. Urad za digitalna omrežja ima v vseh državah članicah najširšo pravno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalno pravo. Zlasti lahko pridobi premično in nepremično premoženje in z njim razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku.
3. Urad za digitalna omrežja zastopa njegov direktor.
4. Urad za digitalna omrežja ima izključno odgovornost za naloge, ki so mu dodeljene, in pristojnosti, ki so nanj prenesene.
5. Sedež ima v Rigi.

Člen 149

Organizacijska struktura Urada za digitalna omrežja

Urad za digitalna omrežja sestavljajo:

(a) upravni odbor in

(b) direktor.

Člen 150

Sestava upravnega odbora

1. Upravni odbor sestavljajo osebe, ki so bile imenovane za člane Odbora regulatorjev BEREC-a, predsednik Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in en predstavnik Komisije. Vsak član upravnega odbora ima glasovalno pravico.

   Vsak nacionalni regulativni organ, kakor je določeno v členu 127(1), drugi pododstavek, lahko za člana upravnega odbora imenuje osebo, ki ni član Odbora regulatorjev BEREC-a. Ta oseba je vodja nacionalnega regulativnega organa, član njegovega kolegijskega organa ali namestnik enega od njiju.

2. Vsak član upravnega odbora ima namestnika. Nadomestni člani zastopajo člana v primeru odsotnosti.

   Nadomestni član za vsakega člana je oseba, ki je bila imenovana kot nadomestni član za člana Odbora regulatorjev BEREC-a. Tudi predstavnik Komisije ima nadomestnega predstavnika. Namestnik predsednika Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra je podpredsednik Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra.

   Vsak nacionalni regulativni organ, kakor je določeno v členu 127(1), drugi pododstavek, lahko za nadomestnega člana upravnega odbora imenuje osebo, ki ni nadomestni član Odbora regulatorjev BEREC-a. Ta oseba je vodja nacionalnega regulativnega organa, član njegovega kolegijskega organa, namestnik enega od njiju ali član osebja nacionalnega regulativnega organa.

3. Člani upravnega odbora in njihovi nadomestni člani ne zahtevajo in ne sprejemajo navodil od nobene vlade, institucije, osebe ali organa.

4. Posodobljen seznam članov upravnega odbora in njihovih nadomestnih članov je objavljen skupaj z njihovimi izjavami o interesu.

Člen 151

Upravne funkcije upravnega odbora

1. Upravni odbor ima naslednje upravne funkcije:

   (a) zagotavlja, da Urad za digitalna omrežja izvaja vse naloge, ki so mu dodeljene v skladu s to uredbo, ob upoštevanju potrebe po zagotavljanju ustrezne podpore Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra in izvajanju njegovih nalog v skladu s členoma 146 in 147;

   (b) zagotavlja splošne usmeritve za dejavnosti Urada za digitalna omrežja in na letni ravni z dvotretjinsko večino svojih članov sprejme enotni programski dokument Urada za digitalna omrežja, ob upoštevanju mnenja BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ter po prejemu mnenja Komisije in v skladu s členom 157;

   (c) z dvotretjinsko večino glasov članov, ki imajo glasovalno pravico, sprejme letni proračun Urada za digitalna omrežja in izvaja druge funkcije, povezane s proračunom navedenega urada, v skladu s poglavjem II tega naslova;

   (d) sprejme, objavi in oceni konsolidirano letno poročilo o dejavnostih Urada za digitalna omrežja iz člena 161 ter vsako leto do 1. julija predloži poročilo in njegovo oceno Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču;

   (e) v skladu s členom 163 sprejme finančna pravila, ki se uporabljajo za Urad za digitalna omrežja;

   (f) sprejme strategijo za boj proti goljufijam, ki je sorazmerna s tveganjem goljufij, pri čemer upošteva stroške in koristi ukrepov, ki se bodo izvajali;

   (g) zagotavlja ustrezno nadaljnje ukrepanje na podlagi ugotovitev in priporočil, ki izhajajo iz notranjih ali zunanjih revizijskih poročil in ocen ter preiskav Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskega javnega tožilstva;

(h) sprejme pravila za preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov, kakor je določeno v členu 173(5);

(i) sprejme in redno posodablja načrte obveščanja in razširjanja informacij iz člena 168(2) na podlagi analize potreb;

(j) v skladu s členom 167 sprejme praktične ukrepe glede pravice dostopa do dokumentov Urada za digitalna omrežja;

(k) sprejme svoj poslovnik;

(l) odobri sklenitev delovnih dogovorov v skladu s členom 166;

(m) sprejme izvedbena pravila za izvajanje kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije[83] v skladu s členom 110 kadrovskih predpisov;

(n) brez poseganja v sklep iz odstavka 2, prvi pododstavek, pri osebju Urada za digitalna omrežja izvaja pooblastila, ki so s kadrovskimi predpisi podeljena pristojnemu organu za imenovanja, s pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev pa organu, pooblaščenemu za sklenitev pogodbe o zaposlitvi (v nadaljnjem besedilu: pooblastila pristojnega organa za imenovanja);

(o) imenuje direktorja in, kadar je ustrezno, po potrebi podaljša njegov mandat ali ga razreši s položaja v skladu s členom 156;

(p) ob upoštevanju kadrovskih predpisov in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev imenuje računovodjo, ki je pri opravljanju svojih dolžnosti popolnoma neodvisen;

(q) sprejme vse odločitve o vzpostavitvi notranjih struktur Urada za digitalna omrežja in po potrebi njihovih spremembah ob upoštevanju potreb pri dejavnostih Urada za digitalna omrežja in dobrega proračunskega upravljanja.

V zvezi s prvim pododstavkom, točka (p), Urad za digitalna omrežja lahko imenuje istega računovodjo kot drug organ ali institucija Unije. Urad za digitalna omrežja in Komisija se lahko zlasti dogovorita, da bo računovodja Komisije deloval tudi kot računovodja Urada za digitalna omrežja.

2. Upravni odbor v skladu s členom 110 kadrovskih predpisov ter na podlagi člena 2(1) kadrovskih predpisov in člena 6 pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev sprejme sklep o prenosu ustreznih pooblastil organa za imenovanja na direktorja in določitvi pogojev, pod katerimi se lahko ta prenos pooblastil začasno prekliče. Direktor je pooblaščen za nadaljnji prenos navedenih pooblastil.

V izjemnih okoliščinah lahko upravni odbor s sklepom začasno prekliče prenos pooblastil organa za imenovanja na direktorja in njegov nadaljnji prenos pooblastil ter jih izvaja sam ali jih prenese na enega od svojih članov ali člana osebja, ki ni direktor.

3. Upravni odbor določi svoj poslovnik do [6 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe].

---

[83] Uredba Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi kadrovskih predpisov za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter uvedbi posebnih ukrepov, začasno veljavnih za uradnike Komisije (UL L 56, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

Člen 152

Predsednik in podpredsedniki upravnega odbora

1. Predsednik in podpredsedniki upravnega odbora so osebe, ki so bile imenovane za predsednika in podpredsednike Odbora regulatorjev BEREC-a. Mandat je enak.

   Z odstopanjem od prvega pododstavka lahko upravni odbor izmed svojih članov, ki predstavljajo države članice, z dvotretjinsko večino članov za predsednika ali podpredsednika oziroma podpredsednike izvoli druge člane upravnega odbora. Njihov mandat je enak kot mandat predsednika in podpredsednikov Odbora regulatorjev BEREC-a.

2. Eden od podpredsednikov v skladu s poslovnikom prevzame dolžnosti predsednika, kadar ta ne more opravljati navedenih dolžnosti.

3. Predsednik upravnega odbora poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju nalog Urada za digitalna omrežja, kadar je k temu pozvan.

Člen 153

Seje upravnega odbora

1. Seje upravnega odbora skliče predsednik.

2. Direktor Urada za digitalna omrežja se udeležuje posvetovanj, razen tistih v zvezi s členom 156, vendar nima glasovalne pravice.

3. Upravni odbor ima vsaj dve redni seji na leto. Poleg tega predsednik na lastno pobudo ali na zahtevo Komisije ali vsaj treh članov odbora skliče izredne seje.

4. Upravni odbor lahko na svojo sejo kot opazovalca povabi katero koli osebo, katere mnenje bi bilo lahko zanj koristno.

5. Članom upravnega odbora in njihovim nadomestnim članom lahko ob upoštevanju poslovnika na sejah pomagajo svetovalci ali strokovnjaki.

6. Urad za digitalna omrežja upravnemu odboru zagotovi sekretariat.

Člen 154

Pravila glasovanja v upravnem odboru

1. Upravni odbor odloča z absolutno večino svojih članov, razen če v tej uredbi ni določeno drugače.

2. Kadar upravni odbor glasuje o zadevah, povezanih z Delegirano uredbo (EU) 2019/715 ter kadrovskimi predpisi za uradnike in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, je za odločitev potreben pozitiven glas predstavnika Komisije v upravnem odboru.

3. Vsak član ima en glas. Ob odsotnosti člana ima glasovalno pravico njegov nadomestni član.

4. Predsednik lahko v vsakem primeru prenese svojo glasovalno pravico. Predsednik glasuje, razen če je prenesel svojo glasovalno pravico.

5. V poslovniku upravnega odbora se natančneje določijo pravila glasovanja, zlasti pogoji, pod katerimi lahko član deluje v imenu drugega člana.

Člen 155

Naloge in odgovornosti direktorja

1. Direktor je pravni zastopnik Urada za digitalna omrežja in je odgovoren za upravno vodenje navedenega urada. Direktor odgovarja upravnemu odboru.
2. Direktor pripravi seje upravnega odbora in pomaga predsedniku Odbora regulatorjev BEREC-a ter predsedniku Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra pri pripravi sej njunih organov.
3. Direktor je pri opravljanju svojih dolžnosti neodvisen in ne sme zahtevati ali sprejemati navodil od katerih koli vlad, institucij, oseb ali organov.
4. Direktor poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o opravljanju svojih dolžnosti, kadar je k temu pozvan.
5. Direktor je odgovoren za izvajanje nalog Urada za digitalna omrežja ter pri tem upošteva smernice Odbora regulatorjev BEREC-a, Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in upravnega odbora. Direktor je odgovoren zlasti za:
   (a) vsakodnevno upravljanje Urada za digitalna omrežja;
   (b) pripravo dela upravnega odbora in sodelovanje pri delu upravnega odbora brez glasovalne pravice;
   (c) izvajanje upravnih odločitev, ki jih sprejme Odbor regulatorjev BEREC-a, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in upravni odbor;
   (d) pripravo enotnega programskega dokumenta iz člena 157 in njegovo predložitev upravnemu odboru v sprejetje po posvetovanju s Komisijo vsaj štiri tedne pred zadevno sejo upravnega odbora;
   (e) pomoč Odboru regulatorjev BEREC-a in Odboru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra pri pripravi njunih poročil o dejavnosti, kakor je določeno v členu 142;
   (f) pomoč Odboru regulatorjev BEREC-a in Odboru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra pri pripravi njunih letnih delovnih programov, kakor je določeno v členu 141;
   (g) izvajanje enotnega programskega dokumenta in poročanje upravnemu odboru o njegovem izvajanju;
   (h) pripravo osnutka letnega poročila o dejavnostih Urada za digitalna omrežja, kakor je določeno v členu 161, ter njegovo predložitev v oceno in sprejetje upravnemu odboru;
   (i) pripravo akcijskega načrta ob upoštevanju ugotovitev notranjih ali zunanjih revizijskih poročil in ocen ter preiskav OLAF in poročanje upravnemu odboru o napredku vsaj enkrat letno;
   (j) zaščito finančnih interesov Unije z uporabo preventivnih ukrepov proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim ravnanjem, z učinkovitimi pregledi in, ob odkritju nepravilnosti, izterjavo nepravilno izplačanih zneskov ter po potrebi z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi upravnimi ukrepi, vključno z denarnimi kaznimi;
   (k) pripravo strategije Urada za digitalna omrežja za boj proti goljufijam in njeno predložitev v odobritev upravnemu odboru;

(l) pripravo osnutka finančnih pravil, ki se uporabljajo za Urad za digitalna omrežja;

(m) pripravo osnutka načrta prihodkov in odhodkov Urada za digitalna omrežja ter izvrševanje njegovega proračuna v skladu s členom 158;

(n) odobritev, skupaj z Odborom regulatorjev BEREC-a ali Odborom Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, sklenitve delovnih dogovorov s pristojnimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi skupinami Unije ter s pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami v skladu s členom 166.

6. Direktor pod nadzorom upravnega odbora sprejme vse potrebne ukrepe, zlasti za sprejetje notranjih upravnih navodil in objavo obvestil, s katerimi zagotovi, da Urad za digitalna omrežja deluje v skladu s to uredbo.

7. Direktor, ob predhodnem soglasju Komisije, upravnega odbora in zadevnih držav članic, odloči, ali je treba za učinkovito in uspešno izvajanje nalog Urada za digitalna omrežja v eno ali več držav članic napotiti enega ali več članov osebja. Z navedeno odločitvijo se določi obseg dejavnosti, ki se bodo izvajale, in sicer v izogib nepotrebnim stroškom in podvajanju upravnih nalog Urada za digitalna omrežja. Preden se taka odločitev sprejme, se v večletnem programskem dokumentu iz člena 157 določi njen učinek v smislu dodelitve osebja in proračuna.

Člen 156

Imenovanje direktorja

1. Direktor se zaposli kot začasni uslužbenec Urada za digitalna omrežja v skladu s členom 2, točka (a), pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev.

2. Direktorja po odprtem in preglednem izbirnem postopku imenuje upravni odbor na podlagi dosežkov, vodstvenih, upravnih in proračunskih znanj in spretnosti ter znanj, spretnosti in izkušenj na področju elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Za imenovanje je potrebno pozitivno mnenje predstavnika Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra v upravnem odboru.

3. Seznama kandidatov ne smeta predlagati samo predsednik ali podpredsednik. V poslovniku upravnega odbora se podrobno določijo pravila za sestavo ožjega seznama ustreznih kandidatov in postopek glasovanja.

4. Kandidata, ki ga izbere upravni odbor, pred njegovim imenovanjem zasliši pristojni odbor Evropskega parlamenta.

5. Urad za digitalna omrežja za namen sklenitve pogodbe z direktorjem zastopa predsednik upravnega odbora.

6. Mandat direktorja traja pet let. Pred koncem navedenega obdobja upravni odbor izvede oceno, v kateri upošteva vrednotenje uspešnosti direktorja ter naloge in izzive Urada za digitalna omrežja. Navedena ocena se predloži Komisiji.

7. Upravni odbor lahko ob upoštevanju ocene iz odstavka 6 direktorju enkrat podaljša mandat za največ pet let, če Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra izda pozitivno mnenje. Direktor, katerega mandat je bil podaljšan, ne sme sodelovati pri drugem izbirnem postopku za isto delovno mesto.

8. Direktorja se lahko razreši samo na podlagi sklepa upravnega odbora, sprejetega na predlog Komisije ali vsaj dveh tretjin članov upravnega odbora, in na podlagi pozitivnega mnenja Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. Upravni

odbor sklep o imenovanju, podaljšanju mandata ali razrešitvi direktorja sprejme z dvotretjinsko večino svojih članov na podlagi glasovanja.

7.5.2. POGLAVJE II: Proračun in programsko načrtovanje Urada za digitalna omrežja

Člen 157

Letno in večletno načrtovanje

1. Direktor vsako leto pripravi osnutek programskega dokumenta, ki vsebuje letne in večletne načrte programov (v nadaljnjem besedilu: enotni programski dokument) v skladu s členom 32 Delegirane uredbe (EU) 2019/715, pri čemer upošteva smernice Komisije.

   Upravni odbor vsako leto do 31. januarja sprejme osnutek enotnega programskega dokumenta in ga predloži Komisiji, da pridobi njeno mnenje. Osnutek enotnega programskega dokumenta se predloži tudi Evropskemu parlamentu in Svetu.

   Upravni odbor nato sprejme enotni programski dokument, pri čemer upošteva mnenje Komisije. Enotni programski dokument in njegove poznejše posodobljene različice predloži Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji.

   Enotni programski dokument postane dokončen po sprejetju splošnega proračuna Unije in se po potrebi ustrezno prilagodi.

2. Letni programski dokument vsebuje podrobne cilje in pričakovane rezultate, vključno s kazalniki smotrnosti. Vsebuje tudi opis ukrepov, ki se bodo financirali, ter napoved finančnih sredstev in človeških virov, dodeljenih vsakemu ukrepu, v skladu z načeli oblikovanja in upravljanja proračuna po dejavnostih, kot so navedeni v členu 164. Letni programski dokument je usklajen z delovnim programom BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, kakor je navedeno v členu 141, ter večletnim programskim dokumentom Urada za digitalna omrežja iz odstavka 4 tega člena. V njem so jasno navedene naloge, ki so bile v primerjavi s predhodnim proračunskim letom dodane, spremenjene ali črtane.

3. Upravni odbor po potrebi spremeni letni programski dokument, potem ko je bil sprejet delovni program BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra iz člena 141 in kadar BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urad za digitalna omrežja dobijo novo nalogo.

   Vsaka bistvena sprememba letnega programskega dokumenta se sprejme po enakem postopku kot se uporablja za sprejem prvotnega letnega programskega dokumenta. Upravni odbor lahko na direktorja prenese pooblastilo, da v letni programski dokument vnese nebistvene spremembe.

4. Večletni programski dokument vsebuje splošni strateški načrt, vključno s cilji, pričakovanimi rezultati in kazalniki smotrnosti. Določi se tudi načrtovanje virov, vključno z večletnim proračunom in osebjem.

   Načrt virov se letno posodablja. Strateški načrt se posodablja po potrebi, zlasti zaradi upoštevanja rezultatov ocene iz člena 179.

5. Enotni programski dokument Urada za digitalna omrežja vključuje izvajanje strategij BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra za odnose s pristojnimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi skupinami Unije, pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami, kakor so navedeni v členu 166(3), ter s strategijo povezane ukrepe, pa tudi podroben opis pripadajočih virov.

Člen 158

Določitev proračuna

1. Direktor vsako leto pripravi začasni osnutek načrta prihodkov in odhodkov Urada za digitalna omrežja (v nadaljnjem besedilu: osnutek načrta prihodkov in odhodkov) za naslednje proračunsko leto, vključno s kadrovskim načrtom, ter ga predloži upravnemu odboru.

   Informacije iz osnutka načrta prihodkov in odhodkov ter osnutka enotnega programskega dokumenta iz člena 157(1) morajo biti usklajene.

2. Upravni odbor na podlagi predhodnega osnutka načrta sprejme osnutek načrta prihodkov Agencije za delo za naslednje proračunsko leto ter ga pošlje Komisiji vsako leto do 31. januarja.

3. Komisija predloži osnutek načrta Evropskemu parlamentu in Svetu (v nadaljnjem besedilu: proračunski organ) skupaj s predlogom splošnega proračuna Unije.

4. Na podlagi osnutka načrta Komisija v predlog splošnega proračuna Unije vključi načrte, ki se ji zdijo potrebni za kadrovski načrt, in znesek prispevka v breme splošnega proračuna ter tega predloži proračunskemu organu v skladu s členoma 313 in 314 PDEU.

5. Proračunski organ odobri proračunska sredstva za prispevek za Urad za digitalna omrežja.

6. Proračunski organ sprejme kadrovski načrt Urada za digitalna omrežja.

7. Upravni odbor sprejme proračun navedenega urada. Proračun postane dokončen po dokončnem sprejetju splošnega proračuna Unije. Proračun se po potrebi ustrezno prilagodi.

8. Za vsak projekt gradnje, ki bi lahko imel znatne posledice za proračun Urada za digitalna omrežja, se uporablja Delegirana uredba (EU) 2019/715.

Člen 159

Sestava proračuna

1. Vsako proračunsko leto, ki ustreza koledarskemu letu, se pripravi načrt vseh prihodkov in odhodkov Urada za digitalna omrežja ter se prikaže v proračunu navedenega urada.

2. Proračun Urada za digitalna omrežja je uravnotežen v smislu prihodkov in odhodkov.

3. Prihodki Urada za digitalna omrežja brez poseganja v druge vire vključujejo katero koli kombinacijo naslednjega:

   (a) prispevek Unije;

   (b) vse pristojbine, ki jih podjetja plačajo za pridobitev in vzdrževanje satelitskih odobritev Unije, ki se določijo z izvedbenim aktom Komisije iz člena 39(4), pristojbine za pravice do uporabe vseevropskih virov številčenja, ki se določijo z izvedbenim aktom Komisije iz člena 46(4), dajatve za objave in vse druge storitve, ki jih zagotavlja Urad za digitalna omrežja;

   (c) morebitne prispevke v naravi ali prostovoljne prispevke držav članic in tretjih držav ali regulativnih organov, pristojnih za področje elektronskih komunikacij tretjih držav, ki sodelujejo pri delu Urada za digitalna omrežja, kot je določeno v členu 166.

4. Prihodki, ki jih prejme Urad za digitalna omrežja, ne smejo ogrožati njegove nevtralnosti, neodvisnosti ali objektivnosti.

5. Komisija redno pregleduje višino pristojbin iz odstavka 3, točka (b), na podlagi vrednotenja ter metodologijo ali višino navedenih pristojbin in način njihovega plačevanja po potrebi prilagodi.

6. Proračunski organ po potrebi ponovno preuči višino prispevka Unije na podlagi ocene potreb in ob upoštevanju višine pristojbin.

7. Odhodki Urada za digitalna omrežja vključujejo prejemke osebja, upravne odhodke in odhodke za infrastrukturo ter operativne odhodke.

Člen 160

Izvrševanje proračuna

1. Proračun Urada za digitalna omrežja izvršuje direktor.

2. Direktor Evropskemu parlamentu in Svetu vsako leto predloži vse informacije, ki so relevantne za ugotovitve postopkov ocenjevanja.

Člen 161

Konsolidirano letno poročilo o dejavnosti

Upravni odbor sprejme konsolidirano letno poročilo o dejavnosti v skladu s členom 48 Delegirane uredbe (EU) 2019/715, pri čemer upošteva smernice Komisije.

Člen 162

Predstavitev zaključnega računa in razrešnica

1. Računovodja Urada za digitalna omrežja predloži računovodji Komisije in Računskemu sodišču začasni zaključni račun za proračunsko leto do 1. marca naslednjega proračunskega leta.

2. Urad za digitalna omrežja predloži Evropskemu parlamentu, Svetu in Računskemu sodišču poročilo o upravljanju proračuna in finančnem poslovodenju do 31. marca naslednjega proračunskega leta.

3. Računovodja Urada za digitalna omrežja po prejemu pripomb Računskega sodišča k začasnemu zaključnemu računu navedenega urada na lastno odgovornost pripravi končni zaključni račun Urada za digitalna omrežja. Direktor predloži končni zaključni račun upravnemu odboru, da bi ta dal mnenje.

4. Upravni odbor poda mnenje o končnem zaključnem računu Urada za digitalna omrežja.

5. Direktor predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču končni zaključni račun in mnenje upravnega odbora do 1. julija po vsakem proračunskem letu.

6. Urad za digitalna omrežja objavi končni zaključni račun v *Uradnem listu Evropske unije* do 15. novembra naslednjega leta.

7. Direktor predloži Računskemu sodišču odgovor na njegove pripombe do 30. septembra naslednjega proračunskega leta. Direktor predloži ta odgovor tudi upravnemu odboru.

8. Direktor Evropskemu parlamentu na njegovo zahtevo predloži vse potrebne informacije za nemoteno uporabo postopka za razrešnico za zadevno proračunsko leto v skladu s členom 267(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta[84].

9. Na priporočilo Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, Evropski parlament do 15. maja leta N + 2 direktorju da razrešnico za izvrševanje proračuna za leto N.

Člen 163

Finančna pravila

Upravni odbor po posvetovanju s Komisijo sprejme finančna pravila, ki se uporabljajo za Urad za digitalna omrežja. Pravila ne odstopajo od Delegirane uredbe (EU) 2019/715, razen če je tako odstopanje potrebno za delovanje Urada za digitalna omrežja in je Komisija dala predhodno soglasje.

Člen 164

Osebje Urada za digitalna omrežja

1. Za osebje Urada za digitalna omrežja se uporabljajo kadrovski predpisi in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev ter pravila, sprejeta s sporazumom med institucijami Unije za izvajanje navedenih kadrovskih predpisov in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev.

2. V skladu z načelom upravljanja človeških virov glede na dejavnosti ima Urad za digitalna omrežja osebje, ki ga potrebuje za opravljanje svojih dolžnosti.

3. Število članov osebja in temu ustrezna finančna sredstva se predlagajo v skladu s členom 157(2) in (4) ter členom 158(1), pri čemer se upoštevata člena 146 in člen 147, ter vse druge naloge, ki so v skladu s to uredbo ali drugimi pravnimi akti Unije dodeljene Uradu za digitalna omrežja, pa tudi to, da je treba zagotoviti skladnost s predpisi, ki se uporabljajo za vse decentralizirane agencije Unije.

4. Urad za digitalna omrežja lahko uporabi napotene nacionalne strokovnjake ali drugo osebje, ki ni zaposleno pri navedenem uradu. Za to osebje ne veljajo kadrovski predpisi in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev.

5. Upravni odbor sprejme sklep, s katerim določi pravila o napotitvi nacionalnih strokovnjakov na Urad za digitalna omrežja.

7.5.3. POGLAVJE III: Splošne določbe

Člen 165

Privilegiji in imunitete

Za Urad za digitalna omrežja in njegovo osebje se uporablja Protokol o privilegijih in imunitetah Evropske unije.

Člen 166

Sodelovanje z organi Unije, tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami

[84] Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

1. Brez poseganja v pristojnosti držav članic in institucij Unije lahko BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja sodelujejo s pristojnimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi skupinami Unije, s pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami, kolikor je to potrebno za dosego ciljev iz te uredbe in izvajanje njihovih nalog.

   V ta namen lahko BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja na podlagi predhodne odobritve Komisije sklenejo delovne dogovore. Navedeni dogovori ne ustvarjajo pravnih obveznosti.

2. V Odboru regulatorjev BEREC-a, Odboru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, delovnih skupinah in upravnem odboru lahko sodelujejo organi tretjih držav, ki so prvenstveno odgovorni za področje elektronskih komunikacij ali politiko radiofrekvenčnega spektra, kakor je ustrezno, kadar so navedene tretje države z Unijo v ta namen sklenile sporazume.

   Na podlagi ustreznih določb teh sporazumov se pripravijo delovni dogovori, v katerih so navedeni zlasti narava, obseg in način sodelovanja zadevnih organov tretjih držav, ki nimajo glasovalne pravice, pri delu BEREC-a, Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja, vključno z določbami o sodelovanju pri pobudah BEREC-a in Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, finančnih prispevkih in osebju Urada za digitalna omrežja. Glede kadrovskih zadev so navedeni dogovori v vseh pogledih skladni s kadrovskimi predpisi.

3. V okviru dvoletnega delovnega programa iz člena 141 Odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sprejmeta strategijo BEREC-a oziroma Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra za odnose s pristojnimi organi, uradi, agencijami in svetovalnimi skupinami Unije, s pristojnimi organi tretjih držav in mednarodnimi organizacijami v zvezi z zadevami, za katere sta pristojna BEREC oziroma Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra. Komisija, BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja sklenejo ustrezen delovni dogovor, ki naj bi zagotovil, da BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja delujejo v skladu s svojim mandatom in veljavnim institucionalnim okvirom.

Člen 167

Dostop do dokumentov in varstvo podatkov

1. Za dokumente, ki jih hranijo BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja, se uporablja Uredba (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta[85].

2. Upravni odbor Urada za digitalna omrežja po potrebi posodobi podrobna pravila, sprejeta za uporabo Uredbe (ES) št. 1049/2001 za dokumente, ki jih hranijo BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja. Za obravnavo zahtev za dostop do navedenih dokumentov je odgovoren Urad za digitalna omrežja.

3. Urad za digitalna omrežja obdeluje osebne podatke v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725.

---

[85] Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, 31.5.2001, str. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

Člen 168

Preglednost in obveščanje

1. BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko ob podpori Urada za digitalna omrežja na lastno pobudo izvajata dejavnosti obveščanja na področju svojih pristojnosti v skladu z ustreznimi načrti obveščanja in razširjanja informacij, ki jih sprejme odbor regulatorjev BEREC-a in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. Dodelitev virov za tako podporo dejavnostim obveščanja v proračunu Urada za digitalna omrežja BEREC ne sme škodljivo vplivati na učinkovito izvajanje nalog BEREC-a iz členov 122 do 126 in nalog Urada za politiko radiofrekvenčnega spektra iz členov 132 in 133 ali nalog Urada za digitalna omrežja iz členov 146 in 147.
2. Dejavnosti obveščanja Urada za digitalna omrežja se izvajajo v skladu z ustreznimi načrti obveščanja in razširjanja informacij, ki jih sprejme upravni odbor.

Člen 169

Zaupnost

1. Brez poseganja v člen 167(1) in člen 171(2), BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja tretjim osebam ne smejo razkriti informacij, ki jih obdelujejo ali prejmejo in za katere je bil podan obrazložen zahtevek, da se v celoti ali deloma obravnavajo kot zaupne.
2. Člani in drugi udeleženci sestankov Odbora regulatorjev BEREC-a, Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, upravnega odbora in delovnih skupin, direktor, napoteni nacionalni strokovnjaki in drugo osebje, ki ni zaposleno v Uradu za digitalna omrežja, spoštujejo zahteve glede zaupnosti.
3. Odbor regulatorjev BEREC-a, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in upravni odbor določijo praktično ureditev za izvajanje pravil o zaupnosti iz odstavkov 1 in 2.

Člen 170

Varnostni predpisi za varstvo tajnih in občutljivih podatkov brez stopnje tajnosti

BEREC, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja sprejmejo svoja varnostna pravila, enakovredna varnostnim pravilom Komisije za varstvo tajnih podatkov Evropske unije in občutljivih podatkov brez stopnje tajnosti, med drugim določbe o izmenjavi, obdelavi in hrambi takih podatkov, kakor je določeno v sklepih Komisije (EU, Euratom) 2015/443[86] in (EU, Euratom) 2015/444[87]. BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urad za digitalna omrežja pa lahko sprejme odločitev, da bo smiselno uporabljal pravila Komisije.

Člen 171

Izmenjava informacij

[86] Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/443 z dne 13. marca 2015 o varnosti v Komisiji (UL L 72, 17.3.2015, str. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj-).

[87] Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj)-.

1. Komisija in nacionalni regulativni organi ter drugi pristojni organi BEREC-u, Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Uradu za digitalna omrežja na njihovo obrazloženo zahtevo pravočasno in natančno sporočijo vse potrebne informacije, da lahko opravljajo svoje naloge, če imajo dostop do ustreznih informacij in če je zahteva za informacije potrebna zaradi narave zadevne naloge.

   BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urad za digitalna omrežja lahko zahteva tudi, da se mu take informacije sporočajo v rednih časovnih presledkih in v določenih oblikah. Za take zahteve se, kadar je mogoče, uporabljajo enotne oblike poročanja.

2. BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urad za digitalna omrežja na zahtevo Komisije, države članice ali nacionalnega regulativnega ali drugega pristojnega organa pravočasno in natančno zagotovi vse informacije, ki jih Komisija, država članica, nacionalni regulativni ali drug pristojni organ potrebuje za opravljanje svojih nalog v skladu z načelom lojalnega sodelovanja. Komisija, država članica, nacionalni regulativni ali drugi pristojni organ v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom, vključno z Uredbo (ES) št. 1049/2001, zagotovijo zaupnost informacij, ki jih BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urad za digitalna omrežja štejejo za zaupne. Poslovna tajnost ne preprečuje pravočasne izmenjave informacij.

3. V izogib podvajanju obveznosti poročanja, BEREC, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urad za digitalna omrežja upošteva vse ustrezne obstoječe informacije, ki so javno dostopne, preden zahteva informacije v skladu s tem členom.

4. Kadar nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi ali država članica informacij ne dajo pravočasno na voljo, lahko BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urad za digitalna omrežja naslovi obrazložen zahtevek bodisi na druge nacionalne regulativne organe in druge pristojne organe zadevne države članice ali neposredno na ustrezna podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja, storitve in pripadajoče zmogljivosti. BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urad za digitalna omrežja uradno obvesti nacionalne regulativne ali druge pristojne organe, ki niso zagotovili informacij o zahtevkih v skladu s prvim odstavkom.

   Na zahtevo BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urada za digitalna omrežja nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pomagajo BEREC-u ali Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra pri zbiranju informacij.

5. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi so pooblaščeni, da od drugih odgovornih nacionalnih organov ali podjetij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, pripadajoče zmogljivosti ali pripadajoče storitve, zahtevajo, da predložijo vse informacije, ki jih potrebujejo za opravljanje svojih nalog iz tega člena.

   Drugi odgovorni nacionalni organi ali podjetja, kakor so določeni v prvem pododstavku, take informacije na zahtevo sporočijo takoj in v skladu z zahtevanimi roki in ravnjo podrobnosti.

   Države članice zagotovijo, da so nacionalni regulativni organi in drugi pristojni organi pooblaščeni, da uveljavljajo take zahtevke za informacije z naložitvijo ustreznih, učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazni.

Člen 172

Informacijski in komunikacijski sistem

1. Urad za digitalna omrežja vzpostavi ter upravlja informacijski in komunikacijski sistem, ki ima vsaj naslednje funkcije:

   (a) je skupna platforma za izmenjavo informacij, ki BEREC-u, Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, Komisiji in nacionalnim regulativnim organom ter pristojnim organom za radiofrekvenčni spekter zagotavlja potrebne informacije za dosledno izvajanje regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije;

   (b) je namenski vmesnik za zahtevke za informacije in uradno obveščanje o zahtevkih iz člena 171, do katerega dostopajo BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Urad za digitalna omrežja, Komisija in nacionalni regulativni organi, odgovorni za radiofrekvenčni spekter;

   (c) Platforma za zgodnje ugotavljanje potreb po usklajevanju med nacionalnimi regulativnimi organi in pristojnimi organi, odgovornimi za radiofrekvenčni spekter.

2. Upravni odbor sprejme tehnične in funkcijske specifikacije za vzpostavitev informacijskega in komunikacijskega sistema iz odstavka 1. Upravni odbor zagotovi, da je sistem skladen z zakonodajo o pravicah intelektualne lastnine in zahtevano stopnjo zaupnosti.

Člen 173

Izjave o interesih

1. Člani Odbora regulatorjev BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, upravnega odbora Urada za digitalna omrežja, direktor, napoteni nacionalni strokovnjaki in drugo osebje, ki ni zaposleno v Uradu za digitalna omrežja, podajo pisno izjavo, v kateri navedejo svoje zaveze, pa tudi obstoj oziroma neobstoj kakršnih koli neposrednih ali posrednih interesov, ki bi lahko vplivali na njihovo neodvisnost.

2. Take izjave se dajo ob prevzemu dolžnosti, so natančne in izčrpne ter se posodobijo vsakič, ko se pojavi tveganje neposrednega ali posrednega interesa, ki bi lahko vplival na neodvisnost oseb, ki dajejo to izjavo.

3. Izjave, ki jih dajo člani Odbora regulatorjev BEREC-a, Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, člani upravnega odbora Urada za digitalna omrežja in direktor, se objavijo.

4. Člani Odbora regulatorjev BEREC-a, Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, upravnega odbora Urada za digitalna omrežja in delovnih skupin ter drugi udeleženci njihovih sestankov, direktor, napoteni nacionalni strokovnjaki in drugo osebje, ki ni zaposleno v Uradu za digitalna omrežja, podajo najpozneje na začetku vsakega sestanka natančno in izčrpno izjavo o kakršnih koli interesih, ki bi lahko vplivali na njihovo neodvisnost glede točk dnevnega reda, ter se vzdržijo sodelovanja pri razpravah in glasovanju o takih točkah.

5. Odbor regulatorjev BEREC-a, Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in upravni odbor Urada za digitalna omrežja določijo pravila za preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter zlasti za praktično ureditev za uporabo odstavkov 1 in 2.

Člen 174

Boj proti goljufijam

1. Urad za digitalna omrežja do [6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe] pristopi k Medinstitucionalnemu sporazumu z dne 25. maja 1999 o notranjih preiskavah Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF)[88] in sprejme ustrezne določbe, ki se uporabljajo za vse osebje Urada za digitalna omrežja, z uporabo predloge iz Priloge k navedenemu sporazumu.

2. Računsko sodišče je pooblaščeno za izvajanje revizij na podlagi dokumentov in inšpekcij na kraju samem pri vseh upravičencih do nepovratnih sredstev, izvajalcih in podizvajalcih, ki so od Urada za digitalna omrežja prejeli sredstva Unije.

3. OLAF lahko v skladu z določbami in postopki iz Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta[89] (Euratom, ES) št. 2185/96[90] izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je v povezavi s sporazumom ali sklepom o nepovratnih sredstvih ali pogodbo, financirano strani Urada za digitalna omrežja, prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije.

4. Brez poseganja v odstavke 1, 2 in 3 delovni sporazumi s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, pogodbe ter sporazumi in sklepi o nepovratnih sredstvih, ki so posledica izvajanja tega sklepa, vsebujejo določbe, ki Komisijo, Računsko sodišče in OLAF izrecno pooblaščajo za izvajanje takih revizij in preiskav v skladu z njihovimi pristojnostmi.

   V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga nezakonita ravnanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot so določena v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta.

Člen 175

Odgovornost

1. Pogodbeno odgovornost Urada za digitalna omrežja ureja pravo, ki se uporablja za posamezno pogodbo.

2. Za odločanje na podlagi katere koli arbitražne klavzule iz pogodb, ki jih sklene Urad za digitalna omrežja, je pristojno Sodišče Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče).

3. V primeru nepogodbene odgovornosti Urad za digitalna omrežja v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, povrne vsakršno škodo, ki jo pri opravljanju svojih dolžnosti povzročijo njegovi oddelki ali njegovo osebje.

4. V odškodninskih sporih iz odstavka 3 je za reševanje sporov pristojno Sodišče.

5. Osebno odgovornost osebja Urada za digitalna omrežja do samega urada urejajo določbe kadrovskih predpisov oziroma pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev, ki se uporabljajo zanje.

---

88 UL L 136, 31.5.1999, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/1999/531/oj.

89 Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11 septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

90 Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj)2-.

Člen 176

Upravne poizvedbe

Evropski varuh človekovih pravic lahko opravlja poizvedbe o dejavnostih BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja v skladu s členom 228 PDEU.

Člen 177

Jezikovna ureditev

1. Za Urad za digitalna omrežja se uporablja Uredba št. 1[91].
2. Prevajalske in vse druge jezikovne storitve, ki jih zahteva Urad za digitalna omrežja, razen tolmačenja, zagotavlja Prevajalski center za organe Evropske unije, ustanovljen z Uredbo Sveta (ES) št. 2965/94[92].

Člen 178

Sporazum o sedežu in pogoji delovanja

1. Sporazum o sedežu med Agencijo za podporo Organu evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije in vlado Republike Latvije z dne 21. decembra 2020 se lahko pregleda po pridobitvi odobritve upravnega odbora.
2. Država članica gostiteljica zagotovi potrebne pogoje za nemoteno in učinkovito delovanje Urada za digitalna omrežja, vključno z večjezičnim šolanjem z evropsko vsebino in ustreznimi prometnimi povezavami.

Člen 179

Ocena

1. Komisija do [60 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe] in nato vsakih pet let izvede oceno v skladu s smernicami Komisije, da oceni uspešnost BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja v zvezi z njihovimi cilji, mandatom, nalogami in lokacijo. V oceni se zlasti obravnavajo morebitna potreba po spremembi strukture ali mandata BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja ter finančne posledice takih sprememb.
2. Kadar Komisija meni, da nadaljnji obstoj BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra ali Urada za digitalna omrežja glede na zastavljene cilje, mandat in naloge ni več upravičen, lahko predlaga ustrezno spremembo ali razveljavitev te uredbe.
3. Komisija Evropskemu parlamentu, Svetu in upravnemu odboru poroča o rezultatih ocene in te rezultate objavi.

---

91 Uredba Sveta št. 1 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL 17, 6.10.1958, str. 385, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj).

92 Uredba Sveta (ES) št. 2965/94 z dne 28. novembra 1994 o ustanovitvi Prevajalskega centra za organe Evropske unije (UL L 314, 7.12.1994, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1994/2965/oj).

Člen 180

Prehodne določbe v zvezi z BEREC-om, nasledstvom Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra po Skupini za politiko radiofrekvenčnega spektra in nasledstvom Urada za digitalna omrežja po Uradu BEREC

1. Urad za digitalna omrežja nasledi Urad BEREC, ki je bil ustanovljen z Uredbo (EU) 2018/1971, kar zadeva lastništvo, sporazume, pravne obveznosti, pogodbe o zaposlitvi, finančne obveznosti in odgovornosti.
2. Ta uredba zlasti ne vpliva na pravice in obveznosti osebja Urada BEREC.
3. Direktor, imenovan na podlagi Uredbe (EU) 2018/1971, od [6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe] deluje kot direktor s funkcijami, določenimi v tej uredbi. Ostali pogoji pogodbe Direktorja ostanejo nespremenjeni.
4. Upravni odbor se lahko odloči, da bo podaljšal mandat direktorja iz odstavka 3 tega člena. Smiselno se uporablja člen 156(6) in (7). Skupni mandat direktorja ni daljši od desetih let.
5. Odbor regulatorjev BEREC-a in upravni odbor iz členov 127 in 150 te uredbe sestavljajo člani Odbora regulatorjev BEREC-a in upravnega odbora iz členov 7 in 15 Uredbe (EU) 2018/1971, dokler niso imenovani novi predstavniki, razen predsednika Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra iz odstavka 8 tega člena, ki postane član upravnega odbora Urada za digitalna omrežja od [6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe].
6. Predsednik in podpredsedniki Odbora regulatorjev BEREC-a in upravnega odbora Urada za digitalna omrežja, ki so bili imenovani na podlagi Uredbe (EU) 2018/1971, ostanejo na položaju kot predsednik in podpredsedniki Odbora regulatorjev BEREC-a, kakor je določeno v členu 130 te uredbe, ter kot predsednik in podpredsedniki upravnega odbora, kakor je določeno v členu 152 te uredbe, do izteka svojega enoletnega mandata.
7. Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra iz člena 134 te uredbe sestavljajo člani Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra iz člena 3 Sklepa Komisije z dne 11. junija 2019, dokler niso imenovani novi predstavniki.
8. Predsednik in namestniki predsednika Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, ki so na položaju [datum začetka uporabe], ostanejo na položaju predsednika in podpredsednika Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra do konca svojega mandata.
9. Delovni dogovori, pripravljeni na podlagi člena 35(2) Uredbe (EU) 2018/1971, ostanejo veljavni za BEREC in Urad za digitalna omrežja. Člani Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra brez glasovalnih pravic postanejo člani Odbora Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra brez glasovalnih pravic, če se delovni dogovori pripravijo v skladu s členom 166(2), drugi pododstavek, te uredbe.

8. DEL VIII – SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

8.1. NASLOV I: ZAGOTAVLJANJE INFORMACIJ, RAZISKAVE IN MEHANIZMI POSVETOVANJA

Člen 181

Zagotavljanje informacij

1. Podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, pripadajoče zmogljivosti ali pripadajoče storitve, zagotovijo vse informacije, vključno s finančnimi informacijami, ki jih nacionalni regulativni organi, drugi pristojni organi, BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra potrebujejo za opravljanje svojih nalog in zagotavljanje skladnosti z določbami te uredbe ali odločitvami ali mnenji, sprejetimi v skladu z njo. Kadar predložene informacije ne zadostujejo za opravljanje njihovih regulativnih nalog na podlagi prava Unije, imajo nacionalni regulativni organi, drugi pristojni organi ter BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra pravico, da take informacije zahtevajo od drugih ustreznih podjetij, dejavnih v sektorju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjih, ter od enotnih informacijskih točk, vzpostavljenih na podlagi Uredbe (EU) 2024/1309.

2. Vsak zahtevek za informacije mora biti sorazmeren z opravljanjem nalog, ki jih določa ta uredba, in obrazložen. Kadar nacionalni regulativni organi od podjetij zahtevajo, da posredujejo informacije, omenjene v odstavku 1, jih obvestijo o posebnem namenu, za katerega je treba informacije uporabiti. Podjetja predložijo zahtevane informacije nemudoma, v vsakem primeru pa v določenih rokih.

3. Nacionalni regulativni organi lahko od podjetij zahtevajo, da zagotovijo informacije v zvezi s splošno odobritvijo in odobritvijo Unije za uporabo spektra prek satelitskih komunikacij, pravicami do uporabe ali posebnimi obveznostmi, ki so sorazmerne in objektivno upravičene, zlasti za:

   (a) sistematično preverjanje ali preverjanje za vsak posamezen primer izpolnjevanja pogojev ali obveznosti iz člena 9(4), členov 20, 21, 29, 38, 39, 49, 50, 51, 67, člena 68(1) ter členov 69 in 77;

   (b) preverjanje izpolnjevanja pogojev za vsak posamezen primer glede pogojev za splošno odobritev ali obveznosti in pogojev za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja, kadar je bila prejeta pritožba ali kadar pristojni organ iz drugih razlogov meni, da pogoj ni izpolnjen, ali v primeru, da pristojni organ na lastno pobudo opravi preiskavo;

   (c) izvajanja postopkov za zahtevke ali za presojo zahtevkov za podelitev pravic do uporabe;

   (d) objave primerjalnih pregledov kakovosti in cen storitev v korist potrošnikov;

   (e) zbiranja jasno opredeljenih statističnih podatkov, poročil ali študij;

   (f) izvajanje analiz trga za namene te uredbe, vključno s podatki o trgih na koncu prodajne verige ali maloprodajnih trgih, ki so povezani s trgi, za katere se opravlja analiza trga, in računovodskimi podatki o maloprodajnih trgih podjetij, ki so bila določena kot podjetja s pomembno tržno močjo;

   (g) varovanja učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra in virov številčenja ter zagotavljanja njihovega učinkovitega upravljanja;

   (h) ovrednotenje prihodnjega razvoja omrežja ali storitev, ki bi lahko vplival na veleprodajne storitve, ki so na voljo konkurentom, ter informacije o elektronskih komunikacijskih omrežjih in pripadajočih zmogljivostih, ki so razčlenjene na lokalni ravni in dovolj podrobne v smislu ozemeljske pokritosti, o povezljivosti, ki je na voljo končnim uporabnikom, ali za izvajanje geografskih pregledov v skladu s členom 183;

   (i) odgovarjanja na obrazložene zahtevke za informacije BEREC-a ali Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra.

(j) Informacij iz prvega pododstavka, točki (a) in (b) ter točke (d) do (i), se ne zahtevajo pred dostopom na trg ali kot pogoj zanj.

4. Nacionalni regulativni organ, pod pristojnostjo katerega se zagotavljajo omrežja in storitve, lahko od pristojnega organa, imenovanega na podlagi akta o kibernetski varnosti, ki bo nadomestil Uredbo (EU) 2019/881, zahteva, da preveri skladnost z zahtevami glede varnosti dobavne verige IKT in sporoči ugotovitve, kadar je tako preverjanje potrebno za namene ocenjevanja skladnosti s pogoji za splošno odobritev v skladu s členom 9(4), točka (d), in členom 20.

5. V zvezi s pravicami do uporabe radiofrekvenčnega spektra se informacije iz odstavka 3 nanašajo zlasti na dejansko in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra ter na izpolnjevanje vseh obveznosti glede pokritosti in kakovosti storitev, povezanih s pravicami do uporabe radiofrekvenčnega spektra in njihovim preverjanjem.

6. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi ne podvajajo zahtevkov za informacije, ki jih je vložil že BEREC ali Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra na podlagi odstavka 1 ali 3 tega člena, kadar je BEREC ali Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra prejete informacije dal na voljo navedenim organom.

7. Nacionalni regulativni organi od ponudnikov zahtevajo, da o splošni odobritvi, pravicah do uporabe in posebnih obveznostih poročajo največ enkrat letno.

Člen 182

Harmonizirani zahtevki za informacije in poročanje

1. Za harmonizacijo zahtevkov za informacije in poročanje podjetjem na podlagi člena 181(1), (3) in (7) ter v skladu s členom 3(2), točka (c), in členom 202 BEREC do [12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe] v tesnem sodelovanju s Komisijo izda smernice v zvezi z ustreznimi temami, vključno s področjem uporabe, časovnim okvirom, pogostostjo in obliko zahtevkov za informacije in poročanje ter postopki zbiranja informacij. Smernice vključujejo tudi predloge za zahtevke za informacije in poročanje.

2. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, kadar je ustrezno, pripravi predloge za zahtevke za informacije. Informacije se zahtevajo in predložijo v skladu s pripravljenimi predlogami.

3. Komisija lahko z izvedbenim aktom harmonizira metodologije za zbiranje informacij s strani nacionalnih regulativnih organov.

   Izvedbeni akt iz prvega pododstavka tega odstavka se sprejme v skladu s postopkom iz člena 199(4).

4. Kadar se zbirajo informacije o trajnostnosti iz člena 3(1), točka (g), nacionalni regulativni in drugi pristojni organi najprej dostopajo do informacij, ki jih zagotovijo podjetja v skladu z drugo ustrezno zakonodajo Unije. Če nacionalni regulativni in drugi pristojni organi ugotovijo, da te informacije ne zadostujejo za izpolnitev nalog iz te uredbe, lahko BEREC posodobi smernice iz odstavka 1 tega člena, tako da zagotovi zbiranje potrebnih dodatnih podatkov.

5. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi Komisiji na obrazloženo zahtevo predložijo informacije, ki jih Komisija potrebuje za izvajanje svojih nalog na podlagi PDEU. Informacije, ki jih zahteva Komisija, morajo biti sorazmerne z izvajanjem teh nalog. Kadar se predložene informacije nanašajo na informacije, ki so jih pred tem

zagotovila podjetja na zahtevo organa, je treba taka podjetja o tem obvestiti. Komisija da posredovane informacije na voljo drugemu organu v drugi državi članici, če je to potrebno in če organ, ki informacije zagotavlja, ni predložil izrecnega in obrazloženega nasprotnega zahtevka.

6. Ob upoštevanju zahtev iz odstavka 7 se informacije, predložene enemu organu, dajo na voljo drugemu organu v isti ali drugi državi članici, BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra na obrazloženo zahtevo, da lahko oba organa ali BEREC ali Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra po potrebi izpolnijo svoje odgovornosti v skladu s pravom Unije.

7. Kadar nacionalni regulativni ali drugi pristojni organ v skladu s pravili Unije in nacionalnimi pravili o tajnosti informacij meni, da so informacije, zbrane v skladu s členom 181(1) in (3), tudi informacije zbrane pri geografskih pregledih v skladu s členom 183, zaupne, Komisija, BEREC in drugi zadevni pristojni organi zaščitijo tako zaupnost. Komisiji, BEREC-u in drugim zadevnim pristojnim organom se ne prepreči, da si med seboj pravočasno izmenjujejo informacije za namene pregleda, spremljanja in nadzora uporabe te uredbe.

8. Nacionalni regulativni objavijo informacije, ki prispevajo k odprtemu in konkurenčnemu trgu, pri čemer ravnajo v skladu z nacionalnimi predpisi o javnem dostopu do informacij ter ob upoštevanju pravil Unije ter nacionalnih pravil o poslovni tajnosti in varstvu osebnih podatkov.

9. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi objavijo pogoje javnega dostopa do informacij iz odstavka 7, vključno s postopki za pridobitev takega dostopa.

Člen 183

Geografski pregledi postavitev omrežij

1. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi izvedejo geografski pregled o dosegu elektronskih komunikacijskih omrežij, ki lahko zagotavljajo storitve širokopasovnega dostopa (v nadaljnjem besedilu: širokopasovna omrežja), do [12 mesecev po datuma začetka veljavnosti te uredbe] in ga nato posodabljajo najmanj vsaka tri leta.

2. Geografski pregled vključuje pregled trenutnega geografskega dosega razpoložljivosti (objekte z možnostjo priključitve), pripravljenosti (priključeni objekti) in uvajanja (prostori s priključkom, kjer je storitev aktivna in funkcionalna) vsakega elektronskega komunikacijskega omrežja, pri čemer se, kadar je ustrezno, razlikuje med stanovanjskimi, poslovnimi in javnimi segmenti na njihovem ozemlju, kakor se zahteva za naloge nacionalnih regulativnih ali drugih pristojnih organov v skladu s to uredbo. Geografski pregled prispeva k uporabi pravil o državni pomoči, če so izpolnjene ustrezne zahteve.

3. Geografski pregled vključuje napoved dosega širokopasovnih omrežij na njegovem ozemlju za obdobje, ki ga določi ustrezni organ, ki vključuje vsaj objekte z možnostjo priključitve in, kadar je ustrezno, priključene objekte na gigabitna omrežja. Geografski pregled prispeva k evidentiranju, ki je potrebno za uporabo pravil o državni pomoči, če so izpolnjene ustrezne zahteve.

4. Napoved iz odstavka 3 vključuje vse ustrezne informacije, vključno z informacijami o načrtovanih postavitvah vsaj gigabitnih omrežij s strani katerega koli podjetja ali javnega organa. V ta namen nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi od podjetij in javnih

organov zahtevajo, da posredujejo take informacije v kolikor so te na voljo in jih lahko posredujejo z razumnim naporom.

5. Nacionalni regulativni organ ob upoštevanju nalog, ki so mu posebej dodeljene na podlagi te uredbe, določi, v kakšnem obsegu je primerno upoštevati vse ali del informacij, zbranih v okviru take napovedi.

6. Kadar nacionalni regulativni organ ne opravi geografskega pregleda, sodeluje pri njegovi izvedbi, kolikor je to ustrezno za njegove naloge. Informacije, zbrane v geografskem pregledu, so ustrezno lokalno razčlenjene in po potrebi segajo do ravni naslova ter vključujejo zadostne informacije o kakovosti storitve, vključno vsaj s hitrostjo prenosa in nalaganja, načinom prenosa (brezžičnim ali ožičenim) in uporabljeno tehnologijo, ter se obravnavajo v skladu s členom 182(6).

7. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi lahko določijo območje z jasnimi ozemeljskimi mejami, kadar je na podlagi zbranih informacij in morebitnih napovedi, pripravljenih v skladu z odstavkom 1, ugotovljeno, da v zadevnem obdobju iz napovedi nobeno podjetje ali javni organ ni postavil ali ne načrtuje postavitve gigabitnega omrežja ali znatno nadgraditi svoje obstoječe elektronsko komunikacijsko omrežje na gigabitno omrežje. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi objavijo določena območja.

8. Ustrezni organi lahko pozovejo podjetja in javne organe, da izrazijo namero, da bodo v obdobju iz zadevne napovedi postavili gigabitna omrežja na določenih območjih. Kadar podjetje ali javni organ po tem pozivu izrazi tako namero, lahko zadevni organ od drugih podjetij in javnih organov zahteva, da izrazijo morebitno namero, da bodo na tem območju postavili gigabitna omrežja. Zadevni organ natančno določi informacije, ki jih morajo vsebovati take ponudbe, da bi zagotovil, da so podatki vsaj podobno podrobni, kot so bili tisti, upoštevani v napovedi na podlagi odstavka 1.

9. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi zberejo podatke v skladu z učinkovitim, po možnosti avtomatiziranim, objektivnim, preglednim in nediskriminatornim postopkom, pri čemer nobeno podjetje ni vnaprej izključeno.

10. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi ter lokalni, regionalni in nacionalni organi, ki so odgovorni za dodeljevanje javnih sredstev za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij, oblikovanje nacionalnih načrtov za širokopasovne povezave, opredelitev obveznosti glede pokritosti, povezanih s pravicami do uporabe radiofrekvenčnega spektra, ter za preverjanje razpoložljivosti storitev, ki na njihovem ozemlju spadajo v obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, upoštevajo rezultate geografskega pregleda in vseh določenih območij na podlagi odstavkov 1, 2 in 3. Za namene dodeljevanja javnih sredstev za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij se upoštevajo rezultati geografskih pregledov in vsa območja, določena v skladu z odstavki 1, 2 in 3, če so relevantni in primerni za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz uporabe pravil o državni pomoči. Organi, ki opravljajo geografski pregled, sporočijo navedene rezultate, pod pogojem, da organ prejemnik zagotavlja enako raven zaupnosti in varovanja poslovne skrivnosti kot organ, ki je informacije izdal, ter obvestijo stranke, ki so jim informacije predložile. Ti rezultati se na zahtevo in pod enakimi pogoji dajo na voljo tudi BEREC-u in Komisiji.

11. Če ustrezne informacije niso na voljo na trgu, pristojni organi zagotovijo, da so podatki iz geografskih pregledov, za katere ne velja poslovna tajnost, neposredno dostopni v skladu z Direktivo (EU) 2019/1024 za ponovno uporabo. Kadar taka orodja niso na voljo na trgu, poleg tega dajo na voljo informacijska orodja, ki končnim uporabnikom

omogočajo, da ugotovijo razpoložljivost povezljivosti na različnih območjih, in sicer dovolj podrobno, da jim to lahko pomaga pri izbiri operaterja ali ponudnika storitev.

12. Nacionalni regulativni organ analizira rezultate informacij, zbranih v okviru geografskega pregleda iz tega člena, in odloči, ali je treba opraviti pregled trga v smislu členov 72 in 73. Nacionalni regulativni organ javno objavi rezultate take analize v obliki poročila.

13. V obdobju prehoda na optična omrežja poročilo iz odstavka 12 tega člena vključuje analizo informacij v zvezi z geografskimi pregledi in analizo informacij, zbranih v skladu s členom 181, ali drugih razpoložljivih virov v zvezi s cenami in kakovostjo storitev, ki so na voljo po bakrenem omrežju in po ceni optičnega omrežja. Poročilo se uporablja za oceno pogojev glede trajnostnosti iz člena 57. Prvo poročilo se objavi najpozneje [*12. decembra leta po začetku veljavnosti te uredbe*].

Člen 184

Mehanizem za posvetovanja in preglednost

1. Razen v primerih iz člena 86, 188 ali 189, kadar nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi nameravajo sprejeti ukrepe v skladu s to uredbo ali kadar nameravajo določiti omejitve v skladu s členom 16(1) in (2), ki imajo znaten vpliv na upoštevni trg, dajo zainteresiranim stranem možnost, da izrazijo svoje stališče o osnutku ukrepov v primernem roku glede na kompleksnost zadeve, ki ni krajši od 30 dni.

2. Za namene člena 31 te uredbe pristojni organi ob objavi obvestijo Komisijo, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC in pristojne organe drugih držav članic o vsakem osnutku ukrepa, ki spada na področje uporabe primerjalnega ali konkurenčnega izbirnega postopka v skladu s členom 30(4) te uredbe in se nanaša na uporabo harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, da se omogoči njegova uporaba za brezžična širokopasovna omrežja in storitve.

3. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi objavijo svoje nacionalne posvetovalne postopke prek enotne informacijske točke, prek katere je mogoče dostopati do vseh tekočih posvetovanj.

4. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi javno objavijo rezultate posvetovalnega postopka, razen kadar veljajo informacije za zaupne v skladu s pravili Unije in nacionalnimi pravili o poslovni tajnosti.

Člen 185

Posvetovanje z deležniki

1. Pristojni organi, ki se uskladijo, kadar je ustrezno, z nacionalnimi regulativnimi organi, upoštevajo stališča končnih uporabnikov, zlasti potrošnikov in končnih uporabnikov invalidov, proizvajalcev in podjetij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, o vprašanjih v zvezi z vsemi pravicami končnih uporabnikov in potrošnikov, vključno z enakovrednim dostopom in izbiro za končne uporabnike invalide, glede javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, zlasti kadar imajo pomemben vpliv na trg.

2. Pristojni organi, ki se, kadar je ustrezno, uskladijo z nacionalnimi regulativnimi organi, vzpostavijo mehanizem posvetovanja, dostopen končnim uporabnikom invalidom, ki zagotavlja, da so v njihovih odločitvah o vprašanjih v zvezi s pravicami končnih

uporabnikov in potrošnikov glede javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ustrezno upoštevani interesi potrošnikov na področju elektronskih komunikacij.

3. Zainteresirane strani lahko pod vodstvom pristojnih organov, ki se, kadar je ustrezno, uskladijo z nacionalnimi regulativnimi organi, razvijejo mehanizme, ki vključujejo potrošnike, skupine uporabnikov in ponudnike storitev, da se izboljša splošna kakovost zagotavljanja storitev, med drugim z razvijanjem in nadzorovanjem pravil o ravnanju in obratovalnih standardov.

4. Brez poseganja v nacionalna pravila, ki so v skladu s pravom Unije in spodbujajo cilje kulturne in medijske politike, kot so kulturna in jezikovna raznolikost ter pluralnost medijev, lahko pristojni organi, ki se po potrebi uskladijo z nacionalnimi regulativnimi organi, spodbujajo sodelovanje med podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve in med sektorji, ki so zainteresirani za spodbujanje zakonitih vsebin v okviru elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. To sodelovanje lahko vključuje tudi koordinacijo informacij javnega interesa, ki se predložijo na podlagi člena 105.

8.2. NASLOV II: POSTOPKI HARMONIZACIJE

Člen 186

Postopki harmonizacije

1. Kadar Komisija ugotovi, da bi lahko razlike v tem, kako nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi izvajajo regulativne naloge, določene v tej uredbi, povzročile oviro za notranji trg, lahko ob upoštevanju mnenja BEREC-a ali, kadar je ustrezno, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, sprejme priporočila ali, ob upoštevanju odstavka 3 tega člena, sklepe v obliki izvedbenih aktov, s katerimi zagotovi harmonizirano uporabo te uredbe ter nadaljnje pospeševanje doseganja splošnih ciljev iz člena 3.

2. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri opravljanju svojih nalog upoštevajo priporočila iz odstavka 1. Kadar se nacionalni regulativni ali drug pristojni organ odloči, da priporočila ne bo upošteval, o tem obvesti Komisijo z navedbo razlogov za svoje stališče.

3. Sklepi, sprejeti na podlagi odstavka 1, vključujejo le identifikacijo harmoniziranega ali koordiniranega pristopa za obravnavo naslednjih zadev:

   (a) nedoslednega izvajanja splošnih regulativnih pristopov za regulacijo trgov elektronskih komunikacij za uporabo členov 72 in 73 s strani nacionalnih regulativnih organov, če to predstavlja oviro za notranji trg. Take odločitve se ne nanašajo na posamična uradna obvestila, ki jih izdajo nacionalni regulativni organi v skladu s členom 85. V takem primeru Komisija predlaga osnutek sklepa le:

      (i) po najmanj dveh letih po sprejetju priporočila Komisije, ki obravnava isto vprašanje;

      (ii) ob upoštevanju mnenja BEREC-a o sprejetju takega sklepa, ki ga BEREC izda v treh mesecih od zahtevka Komisije;

   (b) številčenja, vključno s številčnimi območji, prenosljivostjo številk in identifikatorjev, sistemi za prevajanje številk in naslovov ter dostopom do služb za pomoč v sili prek komunikacij v sili.

4. Izvedbeni akti iz odstavka 1 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

5. BEREC lahko na lastno pobudo Komisiji svetuje, ali bi bilo treba sprejeti ukrep v skladu z odstavkom 1.

6. Kadar Komisija ne sprejme priporočila ali sklepa v enem letu od dneva, ko je BEREC sprejel mnenje o obstoju razlik pri tem, kako nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi izvajajo regulativne naloge, določene v tej uredbi, ki bi lahko povzročile oviro za notranji trg, razloge za to sporoči Evropskemu parlamentu in Svetu ter jih objavi.

   Kadar Komisija sprejme priporočilo v skladu z odstavkom 1 tega člena, vendar nedosledno izvajanje, ki povzroča ovire za notranji trg, dve leti pozneje še vedno obstaja, Komisija ob upoštevanju odstavka 3 tega člena, sprejme sklep o obravnavi zadev iz odstavka 3 tega člena v obliki izvedbenega akta v skladu s postopkom iz člena 199(4).

   Kadar Komisija v nadaljnjem letu po tem, ko je bilo sprejeto priporočilo na podlagi drugega odstavka 1, ne sprejme sklepa, razloge za to sporoči Evropskemu parlamentu in Svetu in jih objavi.

Člen 187

Standardizacija

1. Komisija sestavi seznam neobveznih standardov ali tehničnih specifikacij, ki bi bili podlaga za spodbujanje harmoniziranega zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev ter pripadajočih zmogljivosti in pripadajočih storitev, ter ga objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Komisija lahko po posvetovanju z odborom, ustanovljenim z Direktivo (EU) 2015/1535, na podlagi člena 10 Uredbe (EU) št. 1025/2012[93] po potrebi od ene ali več evropskih organizacij za standardizacijo zahteva pripravo standardov.

2. Države članice spodbujajo uporabo standardov ali tehničnih specifikacij iz odstavka 1 za zagotavljanje storitev, tehničnih vmesnikov ali omrežnih funkcij, kadar je to nujno potrebno za zagotovitev interoperabilnosti storitev, povezljivosti med koncema, lažje zamenjave ponudnikov in prenosljivosti številk in identifikatorjev ter boljšo izbiro za uporabnike.

3. Če se standardi ali tehnične specifikacije ne objavijo v skladu z odstavkom 1, države članice spodbujajo uporabo standardov ali tehničnih specifikacij, ki so jih sprejele evropske organizacije za standardizacijo. Če takih standardov ali specifikacij ni, države članice spodbujajo uporabo mednarodnih standardov ali priporočil, ki jih sprejme Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU), Evropska konferenca poštnih in telekomunikacijskih uprav (CEPT), Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO) ali Mednarodna komisija za elektrotehniko (IEC).

4. Kadar mednarodni standardi obstajajo, države članice spodbujajo evropske organizacije za standardizacijo, da te standarde ali njihove ustrezne dele uporabljajo kot podlago za

---

93 Uredba (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 316, 14.11.2012, str. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj).

standarde, ki jih same razvijajo, razen kadar bi bili taki mednarodni standardi ali njihovi ustrezni deli neučinkoviti. Noben standard ali tehnična specifikacija iz odstavka 1 ali iz tega odstavka ne preprečuje dostopa, ki ga je mogoče zahtevati na podlagi te uredbe, kadar je to izvedljivo.

5. Kadar standardi ali specifikacije iz odstavka 1 niso ustrezno uporabljeni in zato ni mogoče zagotoviti interoperabilnosti storitev v eni ali več državah članicah, se lahko uporaba takih standardov ali specifikacij predpiše kot obvezna na podlagi postopka iz odstavka 6, kolikor je to nujno potrebno za zagotovitev interoperabilnosti in večjo svobodo pri izbiri za uporabnike.

6. Kadar namerava Komisija predpisati obvezno uporabo nekaterih standardov ali tehničnih specifikacij, obvestilo o tem objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in vse zadevne stranke pozove, naj javno izrazijo svoja stališča. Komisija z izvedbenimi akti določi, da je uporaba zadevnih standardov ali tehničnih specifikacij obvezna, in sicer tako, da jih na seznamu standardov ali tehničnih specifikacij, objavljenem v *Uradnem listu Evropske unije*, navede kot obvezne standarde ali obvezne tehnične specifikacije.

7. Kadar Komisija meni, da standardi ali tehnične specifikacije iz odstavka 1 ne prispevajo več k zagotavljanju harmoniziranih elektronskih komunikacijskih storitev, ne izpolnjujejo več potreb potrošnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, jih odstrani s seznama standardov ali tehničnih specifikacij iz odstavka 1.

8. Kadar Komisija meni, da standardi ali specifikacije iz odstavka 6 ne prispevajo več k zagotavljanju harmoniziranih elektronskih komunikacijskih storitev, ne izpolnjujejo več potreb potrošnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, lahko z izvedbenimi akti navedene standarde ali specifikacije odstrani s seznama standardov ali specifikacij iz odstavka 1.

9. Izvedbeni akti iz odstavkov 6 in 8 tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 199(4).

10. Ta člen se ne uporablja za nobeno od bistvenih zahtev, specifikacij vmesnika ali harmoniziranih standardov, za katere se uporablja Direktiva 2014/53/EU.

8.3. NASLOV III: REŠEVANJE SPOROV

Člen 188

Izvensodno reševanje sporov

1. Nacionalni regulativni organ ali drug pristojni organ, odgovoren za uporabo členov 95, 96, 97, 98 in 100 te uredbe, ali vsaj en neodvisen organ z dokazanim strokovnim znanjem na področju uporabe teh členov je uvrščen na seznam organov za alternativno reševanje sporov v skladu s členom 20(2) Direktive 2013/11/EU za namene reševanja sporov med ponudniki in potrošniki ter, kadar je ustrezno in v okviru pristojnosti ustreznega organa, med mikro- in malimi podjetji, ki nastanejo po tej uredbi in zadevajo izvajanje pogodb.

2. Brez poseganja v Direktivo 2013/11/EU, kadar taki spori vključujejo stranke v različnih državah članicah, pristojni organi iz odstavka 1 koordinirajo svoja prizadevanja z namenom rešitve spora.

3. Ponudniki storitev dostopa do interneta vzpostavijo pregledne, preproste in učinkovite postopke za obravnavanje pritožb končnih uporabnikov v zvezi s pravicami in obveznostmi, določenimi v členu 93, in pritožbami potrošnikov, mikropodjetij in neprofitnih organizacij, ki se nanašajo na pravice iz oddelka 5 Priloge III.

Člen 189

Reševanje sporov med podjetji

1. V primeru spora med ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v državi članici v zvezi z obstoječimi obveznostmi iz te uredbe ali med takimi podjetji in drugimi podjetji v državi članici, ki imajo koristi iz obveznosti glede dostopa ali medomrežne povezave, ali med ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v državi članici in ponudniki pripadajočih zmogljivosti izda zadevni nacionalni regulativni organ na zahtevo katere koli stranke zavezujočo odločitev za rešitev spora na podlagi jasnih in učinkovitih postopkov v najkrajšem možnem času, najpozneje pa v štirih mesecih, razen v izjemnih okoliščinah. Vse stranke v celoti sodelujejo z nacionalnim regulativnim organom.
2. Nacionalni regulativni organ pri reševanju spora sprejema odločitve, namenjene doseganju splošnih ciljev iz člena 3. Vse obveznosti, ki jih lahko nacionalni regulativni organ naloži podjetju pri reševanju spora, morajo biti skladne s to uredbo.
3. Odločitev nacionalnega regulativnega organa je, ob upoštevanju zahtev poslovne tajnosti, dostopna javnosti. Nacionalni regulativni organ zadevnim strankam posreduje izčrpno utemeljitev razlogov, na katerih temelji odločitev.
4. Postopek iz odstavkov 1, 2 in 3 ne preprečuje nobeni stranki, da bi vložila tožbo pri sodišču.

Člen 190

Reševanje čezmejnih sporov

1. Pri sporu, ki nastane po tej uredbi med podjetji v različnih državah članicah, se uporabljajo odstavki 2, 3 in 4 tega člena. Navedene določbe se ne uporabljajo za spore, povezane s koordinacijo radiofrekvenčnega spektra iz člena 14.
2. Vsaka stranka lahko spor predloži zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu ali organom. Kadar spor vpliva na trgovino med državami članicami, pristojni nacionalni regulativni organ ali organi o sporu uradno obvestijo BEREC, da bi zagotovili skladno rešitev spora v skladu s cilji iz člena 3.
3. Kadar je bilo podano tako uradno obvestilo, BEREC izda mnenje, v katerem pozove zadevni nacionalni regulativni organ ali organe, naj sprejmejo posebne ukrepe za rešitev spora v najkrajšem možnem času in najpozneje v štirih mesecih, razen v izjemnih okoliščinah, ali ne ukrepajo.
4. Zadevni nacionalni regulativni organ ali organi počakajo na mnenje BEREC-a, preden sprejmejo ukrepe za rešitev spora. V izjemnih okoliščinah, kadar je treba takoj ukrepati, da se zavaruje konkurenca ali zaščitijo interesi končnih uporabnikov, lahko kateri koli pristojni nacionalni regulativni organ bodisi na zahtevo strank bodisi na svojo lastno pobudo sprejme začasne ukrepe.
5. Vse obveznosti, ki jih podjetju naloži nacionalni regulativni organ kot del reševanja spora, morajo biti skladne s to uredbo in upoštevajo mnenje, ki ga je sprejel BEREC, ter mora biti sprejet v enem mesecu od takega mnenja.
6. Postopek iz odstavka 2 nobeni stranki ne preprečuje, da bi zadevo predložila sodišču.

8.4. NASLOV IV: SODELOVANJE V EKOSISTEMU

Člen 191

Smernice za lažje sodelovanje v ekosistemu

1. BEREC do [*12 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*] po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo objavi smernice v pomoč ponudnikom elektronskih komunikacijskih omrežij in drugim podjetjem, dejavnim na področju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjev, pri uporabi industrijskih praks in olajševanju sodelovanja pri tehničnih in gospodarskih zadevah, povezanih z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih storitev ali storitev informacijske družbe na učinkovit, ekonomsko vzdržen in zanesljiv način ter v zvezi z zagotavljanjem inovativnih izdelkov in storitev v korist končnih uporabnikov. Take smernice zajemajo zadeve zunaj področja uporabe obveznosti iz te uredbe, ki vplivajo na zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev ali storitev informacijske družbe.
2. BEREC ob podpori Urada za digitalna omrežja spodbuja učinkovito sodelovanje med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in podjetji, dejavnimi v sektorju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjih, pri čemer zagotavlja, da je tako sodelovanje skladno s smernicami iz odstavka 1. BEREC omogoča skladno uporabo navedenih smernic, spodbuja razvoj skupnih tehničnih in poslovnih praks ter spremlja njihove učinke na učinkovito, ekonomsko vzdržno in zanesljivo zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev in storitev informacijske družbe.

Člen 192

Instrument za prostovoljno spravo

1. Nacionalni regulativni organi na zahtevo ponudnikov elektronskih komunikacijskih omrežij ali drugih podjetij, dejavnih v sektorju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjih, ponudijo spravni sestanek med dvema ponudnikoma elektronskih komunikacijskih omrežij ali med takim ponudnikom in drugim podjetjem, dejavnim v sektorju elektronskih komunikacij ali tesno povezanih sektorjih, o tehničnih in poslovnih dogovorih, za katere veljajo smernice iz člena 191(1). Spravni sestanek skliče nacionalni regulativni organ stranke, ki vloži zahtevek za spravo, razen če se stranki dogovorita drugače.
2. Nacionalni regulativni organ v enem tednu po zahtevku za prostovoljno spravo obvesti BEREC o elementih zadeve. BEREC v dveh mesecih po zahtevku izda mnenje o elementih zadeve in možnostih za učinkovito sodelovanje v skladu s smernicami iz člena 191.
3. Nacionalni regulativni organ iz odstavka 1 tega člena v sodelovanju z BEREC-om skliče sestanek pogodbenic najpozneje tri mesece po predložitvi zahtevka za instrument za prostovoljno spravo. Nacionalni regulativni organ najpozneje en mesec po sestanku ob upoštevanju mnenja BEREC-a predloži pisno poročilo o sestanku, ki vsebuje naslednje informacije:
   (a) stališča udeleženih strank;
   (b) možne naslednje korake;
   (c) elemente dogovora, kadar je ustrezno in če sta bili na sestanku prisotni obe stranki;

(d) možnosti, ki jih predlaga nacionalni regulativni organ za učinkovito sodelovanje, če sta bili na sestanku prisotni obe stranki in dogovor ni bil dosežen.

Člen 193

Poročanje o delovanju sodelovanja v ekosistemu in njegov pregled

BEREC do [*24 mesecev po datumu začetka uporabe te uredbe in nato vsaki dve leti*] objavi poročilo o učinkih uporabe smernic iz člena 191(1) na učinkovito sodelovanje v ekosistemu ter na delovanje instrumenta za prostovoljno spravo iz člena 192.

Komisija do [*36 mesecev po datumu začetka uporabe te uredbe*] ob upoštevanju poročila BEREC-a iz odstavka 1 pregleda delovanje sodelovanja v ekosistemu.

8.5. NASLOV V: SKLADNOST IN PRAVICA DO PRITOŽBE

Člen 194

Sprememba pravic in obveznosti v skladu s splošno odobritvijo in posameznih odobritev za redke vire

1. Pravice, pogoji in postopki v zvezi s splošno odobritvijo in pravicami do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja ali pravicami do namestitve zmogljivosti se lahko spremenijo le v objektivno utemeljenih primerih in na sorazmeren način, pri čemer se po potrebi upoštevajo posebni pogoji, ki veljajo za prenosljive pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja.
2. Namera o izvedbi takih sprememb se uradno sporoči dovolj vnaprej, razen če so predlagane manjše spremembe in se je z njimi strinjal imetnik pravic ali splošne odobritve. Imetniki pravic ali splošne odobritve in druge zainteresirane strani, vključno z uporabniki in potrošniki, imajo na voljo dovolj časa, da izrazijo svoja stališča o predlaganih spremembah. Ta rok ne sme biti krajši od štirih tednov, razen v izjemnih okoliščinah. Nacionalni pristojni organi objavijo spremembe skupaj z njihovo obrazložitvijo.

Člen 195

Omejitev ali odvzem pravic

1. Brez poseganja v člen 196(10) in (11) pristojni organi ne omejijo ali odvzamejo pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja, podeljenih za določeno obdobje, pred iztekom roka, za katerega so bile podeljene, razen kadar je to upravičeno na podlagi odstavka 2 tega člena in, kadar je ustrezno, v skladu s členom 20, 21 ali 50 ter na podlagi ustreznih nacionalnih določb o nadomestilih za odvzem pravic.
2. Pristojni organi lahko omejijo ali odvzamejo pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, razen tistih, ki so podeljene za nedoločen čas, kadar je to potrebno za zagotovitev učinkovite in uspešne uporabe radiofrekvenčnega spektra ali za izvajanje tehničnih usklajevalnih ukrepov, sprejetih v skladu s členom 4 Odločbe 676/2002/ES. Vsaka taka odločitev temelji na vnaprej določenih in jasno opredeljenih postopkih na podlagi nacionalnega prava v skladu z načeloma sorazmernosti in nediskriminacije. Če so bile pravice do uporabe podeljene za določeno obdobje, razen če je bilo ob podelitvi pravice določeno drugače, imajo imetniki pravic pravico do ustreznega nadomestila za

neposredne stroške prehoda ali prerazporeditve radiofrekvenčnega spektra v skladu z nacionalnim pravom.

3. Sprememba uporabe radiofrekvenčnega spektra, ki je posledica uporabe člena 16(1) ali (2), sama po sebi ne predstavlja razloga, ki upravičuje odvzem pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra.

4. Pri vsaki nameri, da se omejijo ali odvzamejo pravice iz splošne odobritve ali posamezne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja brez privolitve imetnika pravic, je potrebno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi v skladu s členom 185.

Člen 196

Skladnost s pogoji splošne odobritve ter obveznostmi in pogoji za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, vire številčenja, posebne obveznosti in ukrepe v primeru neskladnosti

1. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi spremljajo in nadzorujejo skladnost s pogoji splošne odobritve iz člena 9(4) z obveznostmi in pogoji za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra iz členov 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 33 in 34, za vire številčenja iz členov 46, 49 in 50 ter s posebnimi obveznostmi iz dela V.

2. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi lahko od podjetij, za katera velja splošna odobritev ali uživajo pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali virov številčenja, zahtevajo, da v skladu s členom 181 posredujejo vse informacije, potrebne za preverjanje izpolnjevanja pogojev iz splošne odobritve ali obveznosti in pogojev glede pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra in virov številčenja ali izpolnjevanja posebnih obveznosti Dela V.

3. Kadar pristojni organ ugotovi, da podjetje ne izpolnjuje enega ali več pogojev iz splošne odobritve ali obveznosti in pogojev za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra, virov številčenja ali ne izpolnjuje posebnih obveznosti iz dela V, podjetje uradno obvesti o navedenih ugotovitvah in mu da priložnost, da v razumnem roku izrazi svoja stališča.

4. Pristojni organ lahko zahteva ustavitev kršitve iz odstavka 3 takoj ali pa v razumnem roku ter sprejme ustrezne in sorazmerne ukrepe za zagotavljanje skladnosti.

Pri tem so pristojni organ pooblaščeni za naložitev:

(a) odvračilnih denarnih kazni, kadar je ustrezno, ki lahko vključujejo periodične kazni z retroaktivnim učinkom;

(b) odredb, da se prekine ali odloži zagotavljanje storitve ali paketa storitev, ki bi lahko, v kolikor bi se nadaljevale, zelo škodile konkurenci, dokler niso izpolnjene obveznosti dostopa na podlagi analize trga, ki se izvede v skladu s členom 73.

Pristojni organi o ukrepih in razlogih zanje brez odlašanja obvestijo zadevno podjetje in določijo razumen rok, v katerem se mora podjetje uskladiti z ukrepi.

5. Države članice določijo pravila o kaznih, po potrebi vključno z globami in nekazenskimi vnaprej določenimi ali periodičnimi kaznimi za kršitve določb iz te uredbe, ali katerih koli pravno zavezujočih odločitev, ki jih sprejme Komisija, nacionalni regulativni ali drug pristojni organ na podlagi te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za njihovo izvajanje. Predvidene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

6. Ne glede na odstavka 3 in 4 tega člena državе članice pooblastijo pristojni organ, da, kadar je to primerno, podjetjem naloži denarne kazni, ker niso posredovala informacij v skladu z obveznostmi na podlagi člena 181(3), prvi pododstavek, točka (a) ali (b), in obveznostmi glede preglednosti v razumnem roku, ki ga je določil pristojni organ.

7. Države članice določijo kazni v okviru postopka iz člena 183(8) samo, kadar je podjetje ali javni organ zavestno ali iz hude malomarnosti posredoval zavajajoče, napačne ali nepopolne informacije.

8. Pri določanju zneska glob ali periodičnih kazni za podjetje ali javni organ, ki je v okviru postopka iz člena 183(8) zavestno ali iz hude malomarnosti posredoval zavajajoče, napačne ali nepopolne informacije, se med drugim upošteva, ali je imelo ravnanje podjetja ali javnega organa negativne posledice za konkurenco in zlasti ali je podjetje ali javni organ v nasprotju s prvotno posredovanimi informacijami ali njihovimi posodobitvami postavilo, razširilo ali nadgradilo omrežje oziroma omrežja ni postavilo ter navedene spremembe načrta ni objektivno utemeljilo.

9. V primeru resne kršitve ali ponavljajočih se kršitev pogojev splošne odobritve ali obveznosti in pogojev za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra in virov številčenja ali posebnih obveznosti iz dela V, države članice pristojne organe pooblastijo, da podjetju preprečijo nadaljnje zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ali začasno ali stalno odvzamejo navedene pravice do uporabe, kadar ukrepi iz odstavkov 3 in 4 tega člena, namenjeni zagotovitvi skladnosti, niso dosegli namena. Take kazni se lahko uporabijo za obdobje katere koli kršitve, četudi je bila kršitev kasneje odpravljena.

10. Nacionalni regulativni organ, pod pristojnostjo katerega se zagotavljajo omrežja in storitve, na zahtevo pristojnega organa, imenovanega na podlagi akta o kibernetski varnosti, ki bo nadomestil Uredbo (EU) 2019/881 Evropskega parlamenta in Sveta, potem ko so bili izčrpani popravni ukrepi zaradi neskladnosti na podlagi akta o kibernetski varnosti, odvzame pravico do zagotavljanja omrežij in storitev na podlagi splošne odobritve ali individualnih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 9(4), točka (d), in členom 20, kadar ponudnik ne izpolnjuje zahtev glede varnosti dobavne verige IKT iz akta o kibernetski varnosti.

11. Ne glede na odstavke 3, 4 in 9 tega člena in brez poseganja v člen 39 o odobritvi Unije za uporabo satelitskega radiofrekvenčnega spektra lahko pristojni organ pred sprejetjem končne odločitve sprejme nujne začasne ukrepe za odpravo tega stanja, kadar ima dokaze o kršitvi pogojev splošne odobritve, obveznosti in pogojev za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra in virov številčenja ali posebnih obveznosti iz Dela V, ki predstavlja neposredno in resno grožnjo za javno varnost, varnost ljudi ali javno zdravje ali predstavlja tveganje, da bo drugim ponudnikom ali uporabnikom elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev ali drugim uporabnikom radiofrekvenčnega spektra povzročila resne gospodarske težave ali težave pri delovanju. Pristojni organ da zadevnemu podjetju priložnost, da izrazi svoje stališče in predlaga kakršne koli popravne ukrepe. Kadar je primerno, lahko pristojni organ potrdi začasne ukrepe, ki veljajo največ tri mesece, ki pa se lahko v primeru, da izvršilni postopki niso bili zaključeni, podaljšajo za nadaljnje obdobje do treh mesecev.

Člen 197

Pravica do pritožbe

1. Vsak uporabnik ali podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve ali pripadajoče zmogljivosti ter ga zadeva odločitev pristojnega organa, ima pravico do pritožbe zoper to odločitev pri pritožbenem organu, ki je neodvisen od udeleženih strank ter od zunanjih posegov ali političnih pritiskov, ki bi lahko ogrozili neodvisno presojo zadev, ki jih obravnava. Ta organ, ki je lahko sodišče, mora imeti ustrezno strokovno znanje in izkušnje, da lahko dejansko izpolni svoje naloge.
2. Dokler rezultat pritožbe ni znan, velja odločitev pristojnega organa, razen če so v skladu z nacionalnim pravom sprejeti začasni ukrepi.
3. Kadar pritožbeni organ iz odstavka 1 tega člena nima sodnega značaja, vedno poda pisno obrazložitev svoje odločitve. Poleg tega je v takem primeru njegova odločitev predmet presoje sodišča v smislu člena 267 PDEU.
4. Države članice zagotovijo, da je pritožbeni mehanizem učinkovit.

8.6. NASLOV VI: KONČNE DOLOČBE

Člen 198

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 22(3), člena 39(4), točka (f), člena 82(1), člena 103(5), člena 106(8) in člena 114 se prenese na Komisijo za obdobje petih let od [*datuma začetka veljavnosti te uredbe*]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje takemu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Prenos pooblastil iz člena 22(3), člena 82(1), člena 103(5), člena 106(8) in člena 114 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 22(3), člena 82(1), člena 103(5), člena 106(8) in člena 114, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 199

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Odbor za komunikacije, ustanovljen z Direktivo (EU) 2018/1972. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Za izvedbene akte iz člena 14(8), člena 17(3) in člena 45(3) te uredbe Komisiji pomaga Odbor za radijski spekter, ustanovljen v skladu s členom 3(1) Odločbe 676/2002/ES. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.
4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 200

Izmenjava informacij

1. Komisija Odboru za komunikacije predloži vse ustrezne informacije o rezultatih rednih posvetovanj s predstavniki operaterjev omrežja, ponudnikov storitev, uporabnikov, potrošnikov, proizvajalcev in sindikatov ter z državami nečlanicami in mednarodnimi organizacijami.
2. Odbor za komunikacije ob upoštevanju politike Unije o elektronskih komunikacijah pospešuje izmenjavo informacij med državami članicami ter med državami članicami in Komisijo o stanju in razvoju regulativnih dejavnosti v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami.

Člen 201

Objava informacij

1. Države članice zagotovijo, da se posodobljene informacije o izvajanju te uredbe javno objavijo tako, da je vsem zainteresiranim stranem zagotovljen preprost dostop do njih. Obvestilo o tem objavijo v svojem nacionalnem uradnem listu, iz katerega je razvidno, kako in kje so informacije objavljene. Prvo tako obvestilo se objavi pred [*24 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe*], potem pa se obvestilo objavi ob vsaki spremembi tam navedenih informacij.
2. Države članice ob objavi vsakega obvestila Komisiji predložijo kopijo tega obvestila. Komisija predloži Odboru za komunikacije informacije, kot je to primerno.
3. Države članice zagotovijo, da se vse ustrezne informacije o pravicah, pogojih, postopkih, dajatvah, pristojbinah in odločitvah glede splošnih odobritev, pravic do uporabe in pravic do namestitve zmogljivosti objavijo in posodabljajo na ustrezen način, s čimer se vsem zainteresiranim stranem zagotovi preprost dostop do navedenih informacij.
4. Kadar se informacije iz odstavka 3 hranijo na različnih upravnih ravneh, zlasti informacije glede postopkov in pogojev o pravicah do namestitve zmogljivosti, si pristojni organ po najboljših močeh prizadeva, da ob upoštevanju stroškov, ki pri tem nastanejo, izdela uporabnikom prijazen pregled vseh informacij, vključno z informacijami o ustreznih upravnih ravneh in odgovornih organih, da se olajša predložitev vlog za pridobitev pravic do namestitve zmogljivosti.
5. Države članice zagotovijo, da se določene obveznosti, naložene podjetjem na podlagi te uredbe, objavijo ter da se opredelijo specifični trgi proizvodov in storitev ter geografski trgi. Ob upoštevanju potrebe po varovanju poslovne tajnosti zagotovijo, da se posodobljene informacije javno objavijo na način, ki vsem zainteresiranim stranem zagotavlja preprost dostop do njih.

6. Države članice Komisiji posredujejo informacije, ki so jih javno objavile na podlagi odstavka 5. Komisija da te informacije na voljo v neposredno dostopni obliki in jih, kadar je to primerno, predloži Odboru za komunikacije.

Člen 202

Uporaba evropskih poslovnih denarnic

Države članice, nacionalni regulativni in drugi pristojni organi ter BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Urad za digitalna omrežja in Komisija pri uporabi te uredbe omogočijo in uporabljajo evropske poslovne denarnice, vzpostavljene z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta [XXX][94].

Člen 203

Obveščanje in spremljanje

Nacionalni regulativni organi uradno obvestijo Komisijo o imenih podjetij, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo v skladu z nameni te uredbe, in o obveznostih, ki so jim naložene po tej uredbi. Komisijo je treba brez odlašanja uradno obvestiti o vseh spremembah, ki vplivajo na obveznosti, naložene podjetjem, ali o spremembah pri podjetjih, za katere velja ta uredba.

Člen 204

Postopki pregleda

1. Komisija do [60 mesecev od dneva začetka veljavnosti te uredbe] ter potem vsakih pet let pregleda delovanje te uredbe in Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo.
2. V teh pregledih se zlasti oceni, kako člena 69 in 83 učinkujeta na trg in ali pooblastila za predhodno ukrepanje v skladu s to uredbo zadostujejo, da nacionalni regulativni organi lahko zagotovijo, da na trgih elektronskih komunikacij konkurenca še naprej uspešno deluje v korist končnih uporabnikov.
3. Za namene tega člena lahko Komisija zahteva podatke od držav članic, ki jih te dostavijo brez nepotrebnega odlašanja.
4. BEREC do [*36 mesecev* po *datumu* začetka veljavnosti *te uredbe*], nato pa vsake tri leta objavi poročilo o nacionalnem izvajanju in delovanju splošne odobritve ter o njenem vplivu na delovanje notranjega trga.
5. Komisija lahko ob upoštevanju mnenja BEREC-a predloži zakonodajni predlog za spremembo navedenih določb, kadar meni, da je to potrebno za obravnavo ovir za pravilno delovanje notranjega trga.

Člen 205

Prehodne določbe v zvezi s predlogo povzetka pogodbe

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2243[95] se še naprej smiselno uporablja za namene določitve predloge povzetka pogodbe, ki jo ponudniki storitve dostopa do interneta ali javno

[94] [Po sprejetju predloga Komisije vstaviti sklic na uredbo o vzpostavitvi evropskih poslovnih denarnic].

[95] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2243 z dne 17. decembra 2019 o določitvi predloge za povzetek pogodbe, ki jo morajo uporabljati ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev v

dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev uporabljajo za izpolnjevanje svojih obveznosti iz člena 95(2) te uredbe, do dneva začetka uporabe izvedbenega akta iz navedenega člena.

Člen 206

Spremembe Uredbe (EU) 2015/2120

Uredba (EU) 2015/2120 se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„Uredba (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z maloprodajnimi cenami za regulirane komunikacije znotraj EU“

(b) v členu 1 se črtata odstavka 1 in 2;

(c) v členu 2 se črtata točki 1 in 2;

(d) členi 3, 4, 5 in 9 se črtajo;

(e) v členu 6 se črta prvi pododstavek;

(f) člen 10 se spremeni:

(a) v odstavku 2 se črtajo točke (a), (b), (c) in (d);

(b) odstavka 3 in 4 se črtata;

Člen 207

Spremembe Direktive 2002/58/ES

Členi 7, 8, 10, 11 in 12 Direktive 2002/58/ES se črtajo.

Sklici na člen 8 Direktive 2002/58/ES se razumejo kot sklici na člen 109 te uredbe.

Člen 208

Sprememba Odločbe št. 676/2002/ES

V člen 4 Odločbe 676/2002/ES se vstavi naslednji odstavek:

„2a. Za razvoj tehničnih izvedbenih ukrepov iz odstavka 1, ki lahko vplivajo na varnost ali tehnološko suverenost Unije ali njenih držav članic, lahko Komisija od držav članic zahteva, da določijo skupna stališča glede njihovega sodelovanja v dejavnostih CEPT.

Komisija ravna po postopku iz člena 3(3).“

Člen 209

Razveljavitev

Uredba (EU) 2018/1971, Direktiva (EU) 2018/1972 in Sklep št. 243/2012/EU se razveljavijo z učinkom od [6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe].

---

skladu z Direktivo (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 336, 30.12.2019, str. 274, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/2243/oj).

Sklicevanja na Uredbo (EU) 2018/1971, Direktivo (EU) 2018/1972 in Sklep št. 243/2012/EU se štejejo za sklicevanja na to uredbo.

Člen 210

Začetek veljavnosti in uporaba

1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
2. Uporablja se od [6 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe].
3. Z odstopanjem od odstavka 2:

   (a) členi 38, 39 in 40 se uporabljajo od [*12 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe*].

   Nacionalni pristojni organi z dodeljenimi pristojnostmi za splošno odobritev na podlagi Direktive (EU) 2018/1972 še naprej opravljajo svoje funkcije najpozneje do [6 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe].

   Podjetja, ki jim je odobreno zagotavljanje satelitskih komunikacij na podlagi Direktive (EU) 2018/1972, imajo še naprej pravice ter zanje veljajo ustrezni pogoji in obveznosti do [36 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe];

   (b) Člen 115(1), točka (a), se uporablja od [*12 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe*].

   Pristojni organi, ki niso nacionalni regulativni organi, z dodeljenimi pristojnostmi za splošno odobritev na podlagi Direktive (EU) 2018/1972 lahko še naprej opravljajo svoje funkcije najpozneje do [12 mesecev od datuma začetka veljavnosti te uredbe].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednik	*predsednik/predsednica*

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE ... 3
1.1 Naslov predloga/pobude ... 3
1.2 Zadevna področja ... 3
1.3 Cilji ... 3
1.3.1 Splošni cilji ... 3
1.3.2 Specifični cilji ... 3
1.3.3 Pričakovani rezultati in posledice ... 3
1.3.4 Kazalniki smotrnosti ... 3
1.4 Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša ... 4
1.5 Utemeljitev predloga/pobude ... 4
1.5.1 Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude ... 4
1.5.2 Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same ... 4
1.5.3 Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti ... 4
1.5.4 Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti ... 5
1.5.5 Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev ... 5
1.6 Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic ... 6
1.7 Načrtovani načini izvrševanja proračuna ... 6
2. UKREPI UPRAVLJANJA ... 8
2.1 Pravila o spremljanju in poročanju ... 8
2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi ... 8
2.2.1 Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol ... 8
2.2.2 Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje ... 8
2.2.3 Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku) ... 8
2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti ... 9
3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE ... 10
3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice 10

3.2 Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve 12
3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje 12
3.2.1.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna 12
3.2.1.2 Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov 17
3.2.2 Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje 22
3.2.3 Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve 24
3.2.3.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna 24
3.2.3.2 Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov 24
3.2.3.3 Odobritve skupaj 24
3.2.4 Ocenjene potrebe po človeških virih 25
3.2.4.1 Financirano iz izglasovanega proračuna 25
3.2.4.2 Financirano iz zunanjih namenskih prejemkov 26
3.2.4.3 Potrebe po človeških virih skupaj 26
3.2.5 Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami 28
3.2.6 Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom 28
3.2.7 Udeležba tretjih oseb pri financiranju 28
3.3 Ocenjene posledice za prihodke 29
4. DIGITALNE RAZSEŽNOSTI 29
4.1 Zahteve digitalnega pomena 30
4.2 Podatki 30
4.3 Digitalne rešitve 31
4.4 Ocena interoperabilnosti 31
4.5 Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju 32

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1 Naslov predloga/pobude

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o aktu o digitalnih omrežjih

1.2 Zadevna področja

Predlog zadeva področja politike, povezana z razvojem elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, s poudarkom na zagotavljanju nemotenega in pravočasnega prehoda na visokokakovostna, odporna in v prihodnost usmerjena digitalna omrežja. Namenjen je določitvi regulativnih pogojev za enotni trg povezljivosti, ki bodo spodbujali naložbe v fiksna, mobilna in satelitska omrežja (vključno z optičnimi omrežji, visokokakovostnimi omrežji 5G, prihodnjimi omrežji 6G in naprednimi mobilnimi satelitskimi komunikacijskimi sistemi) ter podpirali zahteve glede povezljivosti, ki izhajajo iz nastajajočih tehnologij, kot so umetna inteligenca, internet stvari, kvantna komunikacija in napredne storitve v oblaku. Namen pobude je s posodobitvijo sedanjega okvira olajšati učinkovite naložbe, spodbujati trajnostno konkurenco in zmanjšati tehnološko odvisnost ter tako podpreti dolgoročno konkurenčnost in odpornost Evropske unije.

Namen predloga je odpraviti še vedno obstoječe ovire za čezmejno zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev ter izboljšati regulativno skladnost in predvidljivost v državah članicah. V ta namen so v njem predvidene prilagoditve regulativnih pristojnosti in struktur upravljanja, vključno z večjo harmonizacijo pogojev za odobritev za uporabo spektra in doslednejšo uporabo pravil EU. Namen teh ukrepov je okrepiti delovanje enotnega trga, olajšati ekonomijo obsega za ponudnike ter zagotoviti, da lahko potrošniki in podjetja po vsej Uniji uporabljajo visokokakovostne storitve povezljivosti.

Poleg tega pobuda prispeva k politikam Unije na področju varnosti, odpornosti in pripravljenosti. Elektronska komunikacijska omrežja, vključno s satelitskimi sistemi, so kritična infrastruktura, ki je bistvena za delovanje gospodarstva, javnih storitev in družbe na splošno. Predlog zato vključuje ukrepe za podporo razvoju in povezovanju naprednih neprizemnih omrežij, obravnavanje izzivov, povezanih z motenjem, ter povečanje zanesljivosti in varnosti povezljivosti v vseh regijah. Pobuda s krepitvijo digitalne odpornosti Evrope, zagotavljanjem zanesljivih komunikacijskih zmogljivosti in podpiranjem strateške avtonomije na ključnih tehnoloških področjih ustreza prednostnim nalogam iz nedavnih poročil na visoki ravni ter prispeva k širšim ciljem Unije na področju pripravljenosti in varnosti.

1.3 Cilji

1.3.1 Splošni cilji

Splošni cilj pobude je pripraviti EU na **prehod na visokokakovostna, zanesljiva in odporna prihodnja digitalna omrežja**, v skladu s prednostnimi nalogami na področju konkurenčnosti, enotnega trga in pripravljenosti, opredeljenimi v poročilih Maria Draghija, Enrica Lette in Saulija Niinistöja. Zagotavljanje napredne povezljivosti za vse regije, vključno s podeželskimi in oddaljenimi območji, je bistveno za ohranjanje gospodarske moči, socialnih standardov in tehnološkega vodstva Evrope.

Za dosego tega je cilj predloga vzpostaviti pravila, ki bodo olajšala naložbe v sodobna digitalna omrežja in njihov razvoj. To pomeni, da je treba podpreti prehod s

starih bakrenih vodov na optične vode, pospešiti uvajanje visokokakovostnih omrežij 5G in prihodnjih omrežij 6G ter omogočiti rast druge brezžične infrastrukture in infrastrukture v oblaku. Ta napredna omrežja so bistvena za tehnologije, ki so odvisne od hitrih podatkov v realnem času in umetne inteligence, kot so povezane naprave, avtonomni avtomobili, pametni energetski sistemi in avtomatizirana industrija. Krepitev teh temeljev bo EU pomagala ostati konkurenčna v svetovnem gospodarstvu.

Cilj vključuje tudi poglobitev enotnega trga za povezljivost z izboljšanjem regulativne skladnosti, predvidljivosti in čezmejnega zagotavljanja storitev. V predlogu je po vzoru poročila Saulija Niinistöja poudarjena vloga elektronskih komunikacij, vključno s satelitskimi sistemi, pri krepitvi varnosti, odpornosti in pripravljenosti EU.

1.3.2 Specifični cilji

Specifični cilj št. 1

Hitra uvedba in uporaba optičnih omrežij

Ta cilj se osredotoča na pospešitev postavitve optičnih omrežij in spodbujanje uporabe storitev, ki temeljijo na optičnih omrežjih po vsej EU. Namenjen je zagotovitvi visokohitrostne in visokokakovostne povezljivosti za družbo in gospodarstvo ob podpiranju trajnostne konkurence in učinkovitih naložb. Namen pobude je tudi olajšati čezmejno opravljanje storitev in racionalizirati regulativni okvir, da bi trg postal učinkovitejši za vse deležnike.

Specifični cilj št. 2

Odprava vrzeli v kakovosti mobilnih omrežij

Ta cilj je usmerjen v izboljšanje učinkovitosti mobilnih omrežij, da bi dosegla raven vodilnih v svetu. Poudarja naložbe v visokokakovostna omrežja 5G, zgoščevanje omrežij in prihodnjo uvedbo omrežij 6G za povečanje hitrosti prenosa in nalaganja, zmanjšanje latence ter zagotavljanje boljše splošne povezljivosti za potrošnike in podjetja. S tem se bo sprostil celoten inovacijski potencial mobilnih omrežij v več sektorjih na enotnem trgu.

Specifični cilj št. 3

Razširitev delovanja vseevropskih omrežij in zagotavljanja storitev

Cilj je olajšati delovanje omrežij in zagotavljanje storitev na enotnem trgu ter vzpostavitev naprednih infrastruktur, vključno s satelitskimi konstelacijami LEO, poleg prizemnih omrežij. Namenjen je odpravi regulativnih ovir, spodbujanju povezovanja satelitskih in prizemnih tehnologij ter podpiranju preobrazbenih tehnologij, kot so omrežja v oblaku, ki uporabljajo in omogočajo umetno inteligenco, ob krepitvi industrijske zmogljivosti in strateške avtonomije Evrope v vesoljskem in digitalnem sektorju.

To je tesno povezano s ciljem št. 4 o poglobitvi enotnega trga za povezljivost, med drugim z okrepljenim sistemom upravljanja.

1.3.3 Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

1. Prehod na optična omrežja

Predlagani ukrepi za postavitev optičnih omrežij se osredotočajo na pospešitev uvajanja in uporabe omrežij optike do doma ter na izboljšanje regulacije dostopa. Ohranjajo učinkovite elemente obstoječega okvira, vendar po potrebi poudarjajo tržne, manj vsiljive regulativne ukrepe. Med pričakovanimi učinki predlaganih ukrepov so večja pokritost z optičnimi omrežji (do 98 % do leta 2035) in višje stopnje uporabe (do 78 %), višje hitrosti interneta, pozitivni učinki na BDP in zmanjšanje emisij CO_2. Med upravičenci so potrošniki in podjetja, ki pridobijo dostop do hitrejše in zanesljivejše povezljivosti, medtem ko imajo omrežni operaterji koristi od jasnejših pravil in predvidljivih naložbenih pogojev.

2. Upravljanje spektra

Kar zadeva spekter, se s predlaganimi ukrepi potrebna harmonizacija usklajuje s prožnostjo za države članice, pri čemer se na začetku zagotavlja mehka harmonizacija, strožji ukrepi pa le, če še vedno obstajajo razlike. S tem pristopom se zagotavlja pravna varnost, zmanjšujejo naložbena tveganja ter podpira obsežno in čezmejno uvajanje spektra za omrežja 5G in prihodnja omrežja 6G. Ciljne skupine vključujejo mobilne operaterje, vlagatelje in končne uporabnike, ki bodo imeli koristi od hitrejšega uvajanja omrežij, večje pokritosti in inovativnih storitev, hkrati pa bodo omogočali stroškovno učinkovito povezljivost na območjih, kjer optična omrežja niso izvedljiva, vključno s fiksnim brezžičnim dostopom ali satelitskimi rešitvami.

3. Odobritev

S predlogom se uvajata enotna odobritev za prizemna omrežja in odobritev za satelitski spekter na ravni EU, s čimer se bo zmanjšalo upravno breme in breme izpolnjevanja obveznosti. To zagotavlja regulativno skladnost, preglednost in predvidljivost, kar koristi zlasti MSP in novim udeležencem na trgu, saj zmanjšuje ovire za vstop na trg in omogoča hitrejše uvajanje storitev. Satelitski operaterji imajo koristi od harmoniziranih postopkov, manjše regulativne razdrobljenosti in strateške uporabe spektra, s čimer se podpirajo vseevropski ali globalni projekti povezljivosti ter krepijo odpornost, varnost in kontinuiteta storitev za končne uporabnike.

4. Upravljanje

Predlagani sistem upravljanja zagotavlja kontinuiteto, hkrati pa krepi koordinacijo na ravni EU. Temelji na obstoječi ureditvi BEREC-a in Urada BEREC ter nadgrajuje Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra iz strokovne skupine Komisije v organ, podoben BEREC-u, ob podpori sekretariata Urada za digitalna omrežja, ki bo nadomestil Urad BEREC. S tem se povečuje učinkovitost upravljanja spektra ter izboljšuje usklajenost med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra. Komisija je še vedno pristojna za odločanje, pri čemer ohranja močno razsežnost enotnega trga, Urad za digitalna omrežja (na podlagi okrepljenega Urada BEREC) pa obema organoma zagotavlja upravne in podporne storitve. Ta pristop z zmernimi stroški zagotavlja želene koristi, vključno z izboljšano koordinacijo, spremljanjem in svetovalno podporo, ter dopolnjuje druge ukrepe za optična omrežja, spekter in odobritev.

1.3.4 Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

1. Hitra uvedba in uporaba optičnih omrežij

Napredek pri postavljanju in uporabi optičnih omrežij se bo spremljal z uporabo kazalnikov, ki merijo pokritost in uporabo. Ključne metrike vključujejo število

domov, pokritih z optiko do doma, in odstotek doseženih gospodinjstev, število domov, priključenih na optiko do doma, in stopnjo uporabe storitev optike do doma. S temi kazalniki se bo lahko ocenilo, kako hitro se v EU uvajajo in sprejemajo optična omrežja ter ali pobuda uspešno omogoča visokohitrostno in visokokakovostno digitalno povezljivost za potrošnike in podjetja.

2. Odprava vrzeli v kakovosti mobilnih omrežij

Za spremljanje izboljšav kakovosti mobilnih omrežij se bo v okviru pobude uporabljala kombinacija kazalnikov pokritosti, spektra in kakovosti storitev. Ti vključujejo samostojno pokritost z omrežji 5G in njihovo razpoložljivost, pokritost populacije z omrežji 5G v srednjih frekvenčnih pasovih in pripravljenost spektra, merjeno v MHz na populacijo v pionirskih frekvenčnih pasovih omrežij 5G in prihodnjih omrežij 6G. Dodatni kazalniki zajemajo kakovost storitev in uporabniško izkušnjo, čas za pridobitev odobritve za uporabo spektra, število licenc s pogoji souporabe in količino spektra, ki ga uporablja več uporabnikov ali kategorij. Te metrike bodo skupaj pokazale, ali EU dohiteva vodilne v svetu na področju mobilne povezljivosti in omogočanja inovativnih aplikacij.

3. Povečanje delovanja vseevropskih omrežij in zagotavljanja storitev

Učinkovitost prizadevanj za razširitev vseevropskih omrežij in storitev se bo ocenjevala s kazalniki, povezanimi z odobritvami ponudnikov in satelitskimi operacijami. Ti vključujejo število ponudnikov, ki uporabljajo čezmejni režim splošne odobritve, število novih imetnikov odobritve za satelitske storitve na ravni EU in število operaterjev, izbranih s centraliziranimi postopki za harmonizirane satelitske pasove. Dodatna metrike vključujejo čas, potreben za dokončanje postopkov odobritve za satelitske storitve, in število primerov motenja, ki se pravočasno in učinkovito obravnavajo, kar odraža zanesljivost in integracijo vseevropske digitalne infrastrukture.

4. Poglobitev enotnega trga za povezljivost

Doseganje ciljev enotnega trga se bo spremljalo s kazalniki za spremljanje regulativnih rezultatov in prizadevanj za harmonizacijo. To vključuje število rezultatov visoke kakovosti, ki so neposredno povezani s cilji enotnega trga in se merijo z odstotkom načrtovanih rezultatov, doseženih pravočasno, ter njihovo kakovost (učinek, uporaba, regulativni pomen) in količino (obseg rezultatov, kot so smernice ali mnenja BEREC-a). Napredek bo spremljal Urad za digitalna omrežja, ki bo stalno vrednotil, kako učinkovito strukture upravljanja in regulativne pristojnosti podpirajo popolnoma integriran trg digitalnih komunikacij EU.

1.4 Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

☐ Nov ukrep

☐ Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa[96]

☐ Podaljšanje obstoječega ukrepa

☒ Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

[96] Po členu 58(2), točka (a) oz. (b), finančne uredbe.

1.5 Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1 Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

Uredba, ki temelji na aktu o digitalnih omrežjih, naj bi začela veljati v 20 dneh od objave v Uradnem listu. Uporabljati bi se morala začeti v šestih mesecih, s pomembnimi izjemami za pravila, ki zahtevajo dodatno prehodno obdobje. Te izjeme na primer zadevajo smernice BEREC-a in izvedbene/delegirane akte Komisije, predvidene v aktu o digitalnih omrežjih, ki BEREC-u, Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra in Komisiji ob podpori Urada za digitalna omrežja omogočajo dovolj časa za njihovo pripravo in uporabo.

1.5.2 Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

Razlogi za ukrepanje na ravni EU (predhodno)

Za okrepitev evropske konkurenčnosti je potrebna hitra, varna in odporna digitalna infrastruktura. Področje digitalne povezljivosti se hitro razvija zaradi vključevanja telekomunikacijskih, satelitskih, tehnologij na robu in v oblaku ter virtualizacije in umetne inteligence. V zvezi s tem obstaja tveganje, da bi razdrobljeni nacionalni pristopi ustvarili nedosledne regulativne okvire in obremenjujoče upravne prakse, kar bi lahko oviralo naložbe, inovacije in pravilno delovanje enotnega trga. Izkušnje z EZEK so privedle do počasnega izvajanja in prekomerne regulacije zaradi različnega prenosa direktiv EU v državah članicah. Glede na čezmejno naravo izzivov je potrebno ukrepanje na ravni EU, da se zagotovi harmonizirano pravno okolje, olajša usklajeno načrtovanje ter uspešno in učinkovito obravnavajo sektorski izzivi.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost EU (naknadno)

Pričakuje se, da bo sodelovanje EU prineslo jasno dodano vrednost, ki bo presegala tisto, kar bi države članice lahko dosegle posamično. Z ukrepanjem na ravni EU lahko pobuda:

zagotovi pravno varnost in harmonizacijo po vsej Uniji ter prepreči razdrobljena nacionalna pravila, ki bi lahko omejila priložnosti na enotnem trgu,

pospeši uvajanje digitalne infrastrukture z usklajenim izvajanjem in zmanjšanjem upravnih ovir,

doseže večjo splošno uspešnost in učinkovitost z obravnavanjem izzivov na ravni EU in ne razdrobljenih na nacionalni ravni,

ustvari dopolnjevanje med nacionalnimi pobudami, zmanjša stroške in poveča koristi naložb v državah članicah.

Na splošno se pričakuje, da bodo ukrepi na ravni EU privedli do hitrejših, skladnejših in stroškovno učinkovitejših rezultatov ter ustvarili koristi, ki jih ne bi bilo mogoče doseči, če bi države članice delovale neodvisno.

1.5.3 Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

Predlog zadevne uredbe temelji na praktičnih izkušnjah pri izvajanju pravil za sektor elektronskih komunikacij, kot je podrobno opisano v priloženem delovnem

dokumentu služb Komisije (Priloga 11 – Ocena Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah (EZEK), uredbe o BEREC-u, programa politike radiofrekvenčnega spektra (PPRS), uredbe o odprtem internetu ter nekaterih vidikov direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah). V poročilu o vrednotenju sedanjega pravnega okvira je opredeljena vrsta konkretnih pomanjkljivosti na področjih obstoja obstoječih bakrenih omrežij in regulacije dostopa, politike spektra, režima splošne odobritve, določb o končnih uporabnikih, obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve in upravljanja. Predlog temelji tudi na obsežnem posvetovanju z deležniki v skladu s strategijo posvetovanja z deležniki, kot je povzeta v Prilogi 2 k delovnemu dokumentu služb Komisije.

1.5.4 Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

Predlog je skladen z večletnim finančnim okvirom, saj posodobljena pravila zagotavljajo nadaljevanje regulativnega okvira za trg elektronskih komunikacij.

Predvideni so majhni dodatni odhodki, da se zagotovi izvajanje novih elementov uredbe s strani Komisije, predvideni pa so tudi dodatni prihodki iz zunanjih virov za podporo pravilnemu delovanju posodobljene decentralizirane agencije (Urad za digitalna omrežja).

Hkrati ta uredba temelji na nekaterih temeljnih elementih direktive o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (EZEK), kot je regulativni in upravljavski model, prilagojen potrebam dinamično spreminjajočega se področja povezljivosti, ob upoštevanju postopnega pristopa k regulaciji na tem področju.

Predlog temelji na strukturah in mehanizmih, razvitih v okviru drugih zakonskih aktov o odpornosti in kibernetski varnosti, kot sta Direktiva (EU) 2022/2555 (direktiva NIS 2) in Direktiva (EU) 2022/2557 (direktiva o odpornosti kritičnih subjektov), ter zagotavlja koordinacijo z njimi.

Predlog je skladen tudi s predlogom uredbe o varnosti, odpornosti in trajnostnosti vesoljskih dejavnosti v Uniji, o katerem trenutno potekajo pogajanja (SEC(2025) 335 final (akt o vesolju)), in predlogom digitalnega zbirnega svežnja (predlog o spremembi uredb (EU) 2016/679, (EU) 2018/1724, (EU) 2018/1725 in (EU) 2023/2854 ter direktiv 2002/58/ES, (EU) 2022/2555 in (EU) 2022/2557 glede poenostavitve digitalnega zakonodajnega okvira ter razveljavitvi uredb (EU) 2018/1807, (EU) 2019/1150 in (EU) 2022/868 ter Direktive (EU) 2019/1024).

1.5.5 Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Upravljanje področij ukrepanja, dodeljenih Uradu za digitalna omrežja, ustreza njegovemu trenutnemu mandatu in splošnim nalogam Urada BEREC. Vendar bodo za nova delovna področja, kot so tista, povezana z vprašanji spektra in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra, postopki odobritve, vidiki notranjega trga in odpornostjo, potrebni specializirani profili ali nove naloge, ki jih s sedanjim številom zaposlenih ni mogoče absorbirati ali obravnavati zgolj z notranjo prerazporeditvijo.

Podobno je upravljanje področij ukrepanja, dodeljenih Komisiji, še naprej usklajeno z njenim mandatom, vendar bo zaradi vse večjega obsega ukrepov, povezanih s spektrom, potrebno dodatno strokovno znanje. Zaradi vse večje tehnične in operativne zapletenosti postopkov izbire in odobritve, povezanih s sateliti, vključno z nadzorom in usklajenim izvrševanjem načel ITU, so potrebni strokovnjaki z

naprednim znanjem o upravljanju spektra, tehnologijah spremljanja, satelitih in mednarodnih koordinacijskih mehanizmih. Nove odgovornosti pri nadzoru nacionalnih ukrepov, analiziranju zahtevkov za peticije, ocenjevanju okvirov skladnosti in prispevanju k prihodnjim regulativnim instrumentom zahtevajo tudi okrepljene gospodarske, tehnične in regulativne zmogljivosti. Poleg tega novi tehnološki dosežki in dinamični scenariji uporabe spektra zahtevajo strokovnjake, usposobljene za oblikovanje in nadzor inovativnih podatkovno vodenih orodij in metodologij. Poleg tega bo potrebno strokovno znanje na področju sistemov odobritve ter s tem povezanih postopkov in pravil, tudi na področju nacionalne varnosti. Kar zadeva odpornost in pripravljenost, bodo potrebna znanja in spretnosti v zvezi z evidentiranjem omrežij, ocenjevanjem zmogljivosti omrežij in obvladovanjem kriz. Na splošno obseg, občutljivost in čezmejna narava teh novih nalog zahtevajo zaposlitev namenskih strokovnjakov, da se zagotovita učinkovito izvajanje in skladnost po vsej Uniji.

Agencija se lahko pri nekaterih horizontalnih nalogah, kot so upravna podpora, pravno svetovanje in upravljanje pogodb, opre na obstoječe vire in tako poveča učinkovitost. Razvite bodo tudi sinergije z notranjimi tehničnimi strukturami, kot so tiste, ki podpirajo izmenjavo informacij s centri držav članic za spremljanje varnosti.

1.6 Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☐ **Časovno omejeno:**

☐ od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,

☐ finančne posledice med letoma LLLL in LLLL za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma LLLL in LLLL za odobritve plačil.

☒ **Časovno neomejeno:**

izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma 2028 in 2030,

ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7 Načrtovani načini izvrševanja proračuna[97]

☒ **Neposredno upravljanje** – Komisija:

☒ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije

☐ prek izvajalskih agencij

☐ **Deljeno upravljanje** z državami članicami

☒ **Posredno upravljanje**, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo

☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite)

☐ Evropski investicijski banki in Evropskemu investicijskemu skladu

☒ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe

☐ subjektom javnega prava

☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva

☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščeni za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva

☐ organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov skupne zunanje in varnostne politike na podlagi naslova V Pogodbe o Evropski uniji ter opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu

☐subjektom s sedežem v državi članici, za katere velja zasebno pravo države članice ali pravo Unije in ki so upravičeni, da se jih v skladu s pravili za posamezni sektor pooblasti za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev, če so takšni subjekti pod nadzorom subjektov javnega prava ali subjektov zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, in imajo ustrezna finančna jamstva v obliki solidarne odgovornosti nadzornih teles ali enakovredna finančna jamstva, ki so lahko za vsak ukrep omejena na najvišji znesek podpore Unije

Opombe

[97] Pojasnila o načinih izvrševanja proračuna in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

Za Komisijo je predvideno neposredno upravljanje, v primeru novega Urada za digitalna omrežja pa je metoda izvrševanja proračuna posredno upravljanje v skladu s členom 70 finančne uredbe.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1 Pravila o spremljanju in poročanju

Uredba bo pregledana in ovrednotena pet let po začetku veljavnosti. Komisija bo Evropskemu parlamentu in Svetu poročala o ugotovitvah vrednotenja.

Poleg tega bi moral BEREC podpirati spremljanje izvajanja na nacionalni ravni in prispevati k usklajenosti na notranjem trgu. BEREC vsaka tri leta objavi poročilo o nacionalnem izvajanju in delovanju splošne odobritve ter o njenem vplivu na delovanje notranjega trga.

Za podporo doslednemu izvajanju in učinkovitemu spremljanju Uredbe bi morale države članice zagotoviti, da so ustrezne informacije o določitvi podjetij in obveznostih, ki so jim naložene, pravočasno na voljo Komisiji.

2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1 Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

Uredba vzpostavlja nov okvir politike za harmonizirana pravila, ki urejajo zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev na notranjem trgu, hkrati pa podpira cilje politike Unije glede blaginje potrošnikov, industrijske konkurenčnosti, varnosti in odpornosti ter trajnostnosti. Uredba, ki temelji na aktu o digitalnih omrežjih, je namenjena poenostavitvi in izboljšanju usklajevanja regulativnega okvira, ki bosta ponudnikom omogočila učinkovitejše delovanje in inovacije na enotnem trgu. Ti cilji zahtevajo okrepljeno koordinacijo in operativno zmogljivost na ravni EU, za kar pa so potrebna ciljno usmerjena in sorazmerna proračunska sredstva.

Uredba uvaja sorazmerne spremembe modela upravljanja ter vzpostavlja sistem upravljanja za regulacijo trga (BEREC) in upravljanje spektra (Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra), ki je prilagojen novim nalogam na ravni EU z jasno razsežnostjo enotnega trga, hkrati pa zagotavlja, da odločanje ostane na najučinkovitejši ravni. Izbrani model upravljanja temelji na obstoječih strukturah in mandatih, s čimer omejuje potrebo po novih subjektih in omogoča izvrševanje proračuna z uveljavljenimi upravnimi in finančnimi ureditvami, kar zagotavlja stroškovno učinkovitost in predvidljivost odhodkov.

Nova pravila zahtevajo okrepljen mehanizem za skladnost za čezmejno uporabo obveznosti iz te uredbe. Za to je potreben okrepljen Urad BEREC, ki bo nacionalnim regulativnim organom in institucijam EU zagotavljal upravno, tehnično in analitično podporo, da bi se zagotovili enotna uporaba prava Unije in usklajenost s cilji politike na ravni EU. Urad BEREC (ki ga bo nadomestil Urad za digitalna omrežja) je zaradi svojega obstoječega strokovnega znanja, strukture upravljanja in operativne zmogljivosti najprimernejši za opravljanje teh nalog. Zato se bo proračun izvrševal v okviru neposrednega upravljanja za Komisijo in posrednega upravljanja za decentralizirano agencijo (Urad za digitalna omrežja) v skladu s členoma 70 in 71 finančne uredbe, predvsem z odhodki za osebje in odobritvami za poslovanje za Urad BEREC/Urad za digitalna omrežja in Komisijo. Financiranje bo zajemalo stroške osebja, usklajevalne dejavnosti, analitično podporo, orodja IT in sestanke, pri čemer se bodo uporabljale letne odobritve v skladu z večletnim načrtovanjem programov.

Za opravljanje teh novih nalog so potrebni dodatni človeški viri. Ocenjuje se, da je za izvajanje in izvrševanje Uredbe potrebnih 25 dodatnih ekvivalentov polnega delovnega časa (EPDČ) za Urad za digitalna omrežja in 5 dodatnih EPDČ za Komisijo, zlasti za čezmejne naloge, povezane z upravljanjem spektra, shemo splošne odobritve, odobritvijo za satelitske storitve in številčenjem. Predlagano število osebja je neposredno povezano z obsegom in zapletenostjo novih odgovornosti ter odraža stroškovno najučinkovitejšo možnost, pri čemer se je treba izogniti podvajanju na nacionalni ravni in zmanjšati upravno breme za udeležence na trgu.

Plačila bodo izvedena v skladu s standardnimi proračunskimi postopki EU, vključno z obveznostmi in plačili na letni osnovi, v skladu s finančno uredbo in v okviru zgornjih mej veljavnega večletnega finančnega okvira, podprtimi z letnimi prispevki iz pristojbin, ki krijejo stroške dodatnih nalog, vključno z dolgoročnimi stroški. Za odhodke bo veljal okvir notranje kontrole Komisije, vključno s predhodnimi pregledi, naknadnimi revizijami, spremljanjem smotrnosti in poročanjem. Ta strategija kontrol zagotavlja dobro finančno poslovodenje, zakonitost in pravilnost odhodkov ter učinkovito porabo sredstev Unije, hkrati pa omogoča pravočasno izvajanje Uredbe.

2.2.2 Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Za zagotovitev, da imajo člani BEREC-a in Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra možnost izvajanja informiranih analiz na podlagi dejanskih dokazov, je predvideno, da bi jih moral podpirati Urad za digitalna omrežja, ki bi nadomestil Urad BEREC, in da bi moralo osebje Urada za digitalna omrežja po potrebi zagotoviti dodatno strokovno znanje.

Določbe akta o digitalnih omrežjih o upravljanju zagotavljajo celovit organizacijski, finančni in odgovornostni okvir za Urad za digitalna omrežja kot organ Unije, ki podpira BEREC in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra. Akt o digitalnih omrežjih določa naloge Urada za digitalna omrežja, strukturo upravljanja, načrtovanje programov, proračunska in kadrovska pravila ter zagotavlja preglednost, dobro finančno poslovodenje in učinkovit nadzor, vključno z mehanizmi za boj proti goljufijam, revizijo in vrednotenje.

2.2.3 Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

Za odhodke za sestanke v zvezi z dvema odboroma: Odborom za komunikacije (COCOM) in Odborom za radijski spekter (RSC) se glede na nizko vrednost na transakcijo (npr. povračilo potnih stroškov za delegata na sestanku, stroški priprave in dostave hrane) zdijo standardni postopki kontrol zadostni.

Stroške Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, ki bo nadomestil sedanjo Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra (in njene podskupine), bo prevzel Urad za digitalna omrežja, ki bo Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra zagotavljal upravno podporo. V zvezi z operativnimi in poslovnimi stroški Urada za digitalna omrežja je vzpostavljen sistem notranje kontrole v skladu z organizacijskim, finančnim in odgovornostnim okvirom akta o digitalnih omrežjih (del VII Upravljanje).

2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Obstoječi ukrepi za preprečevanje goljufij, ki se uporabljajo za Komisijo, bodo zajemali dodatne odobritve, potrebne za to uredbo.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.[98]	držav Efte[99]	držav kandidatk in potencialnih kandidatk[100]	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
	BEREC / Urad za digitalna omrežja	dif./nedif.	Da	Ne	Ne	Ne
	Prihodki od pristojbin (ni določeno, ali bo pristojbine pobirala Komisija ali Urad za digitalna omrežja) [XX.YY.YY.YY]	dif./nedif.	Da	Ne	Ne	Ne
	[XX YY YY YY]	dif./nedif.	Da	Ne	Ne	Ne

98 Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

99 Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

100 Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2 Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.

☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.1.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira		

GD CNECT			Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	Leto	**VFO 2028–2034**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**SKUPAJ**
Odobritve za poslovanje[101] < eCOMM>										
Proračunska vrstica	obveznosti	(1a)	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	**4,200**
	plačila	(2a)		0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	**3,600**
Proračunska vrstica	obveznosti	(1b)								**0**
	plačila	(2b)								**0**
Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov[102]										
Proračunska vrstica		(3)								
Odobritve SKUPAJ	obveznosti	= 1a + 1b + 3	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**4,200**

101 eComm.

102 Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

za GD CNECT	plačila	= 2a + 2b + 3		**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**3,600**

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

[Agencija]: <Urad BEREC / Urad za digitalna omrežja>	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**
Proračunska vrstica: / Prispevek iz proračuna EU za agencijo BEREC / Urad za digitalna omrežja								

. <……>..Obvezna tabela

			Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**
Odobritve za poslovanje SKUPAJ (vključno s prispevki za decentralizirane agencije)	obveznosti	(4)								
	plačila	(5)	0	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	**3,600**
Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ		(6)		0	0	0	0	0	0	0
Odobritve iz RAZDELKA <7> večletnega finančnega okvira **SKUPAJ**	obveznosti	= 4 + 6								
	plačila	= 5 + 6	**0**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**3,600**

Razdelek večletnega finančnega okvira	4	„Upravni odhodki“[103]

GD <CNECT >		Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**
• Človeški viri		7,293	7,592	7,786	7,786	7,786	7,786	7,786	**53,815**
• Drugi upravni odhodki		0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	**3,003**
GD <CNECT> **SKUPAJ**	odobritve	**7,722**	**8,021**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**56,818**

Odobritve iz RAZDELKA 4 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	**7,722**	**8,021**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**56,818**

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 4	obveznosti	**8,322**	**8,621**	**8,815**	**8,815**	**8,815**	**8,815**	**8,815**	**61,018**
večletnega finančnega okvira **SKUPAJ**	plačila	**0,000**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**3,600**

[103] Potrebne odobritve je treba določiti na podlagi povprečnih letnih stroškov, ki so na voljo na ustrezni spletni strani BUDGpedie.

3.2.3 Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve upravne narave.

☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve upravne narave, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.3.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

IZGLASOVANE ODOBRITVE	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**2028–2034 SKUPAJ**
RAZDELEK 4								
Človeški viri	7,293	7,592	7,786	7,786	7,786	7,786	7,786	**53,815**
Drugi upravni odhodki	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	**3,003**
Seštevek za RAZDELEK 4	**7,722**	**8,021**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**56,818**
Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Drugi odhodki upravne narave	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
SKUPAJ	**7. 722**	**8,021**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**56,818**

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge odhodke upravne narave se krijejo z odobritvami generalnega direktorata, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj generalnega direktorata, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu generalnemu direktoratu dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Zahtevano število osebja in zahtevane odobritve bi bilo treba obravnavati kot okvirne in ne morejo predvideti izida tekočih pogajanj o prihodnjem večletnem finančnem okviru.

3.2.4 Ocenjene potrebe po človeških virih

☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.

☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.4.1 Financirano iz izglasovanega proračuna

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa[104]

IZGLASOVANE ODOBRITVE	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)							
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)	30 (neto)	31 (neto)	32	32	32	32	32
20 01 02 03 (delegacije EU)	0	0	0	0	0	0	0
(Posredne raziskave)	0	0	0	0	0	0	0
(Neposredne raziskave)	0	0	0	0	0	0	0

[104] Pod tabelo navedite, koliko ekvivalentov polnega delovnega časa od navedenih je že dodeljenih za upravljanje ukrepa in/ali jih je mogoče prerazporediti znotraj vašega generalnega direktorata ter kakšne so vaše neto potrebe.

Druge proračunske vrstice (navedite)		0	0	0	0	0	0	0
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa)								
20 02 01 (PU in NNS iz splošnih sredstev)		14 (neto)	15 (neto)	15	15	15	15	15
20 02 03 (PU, LU, NNS in MSD na delegacijah EU)		0	0	0	0	0	0	0
Vrstica za upravno podporo	– na sedežu	0	0	0	0	0	0	0
[XX 01 YY YY]	– na delegacijah EU	0	0	0	0	0	0	0
(PU in NNS za posredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0
(PU in NNS za neposredne raziskave)		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 4		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 4		0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ		**44**	**46**	**47**	**47**	**47**	**47**	**47**

Osebje, potrebno za izvajanje predloga (v ekvivalentu polnega delovnega časa):

	Obstoječe osebje na voljo v službah Komisije	**Izredno dodatno osebje***		
		financirano iz razdelka 4 ali odobritev za raziskave	**financirano iz vrstice BA**	**financirano s pristojbinami**
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom	29	3	n. r.	
Zunanji sodelavci (PU, NNS, AU)	13	2		

Skupno je 42 EPDČ, zahtevanih za pobudo, že vzpostavljenih v GD CNECT in bodo prerazporejeni, kar vključuje 29 delovnih mest v kadrovskem načrtu in 13 zunanjih sodelavcev (PU in NNS). Poleg teh obstoječih virov pobuda zahteva 5 EPDČ izrednega dodatnega osebja (3 uradniki in 2 zunanja uslužbenca – PU ali NNS), ki se zahtevajo poleg trenutnega števila osebja, da se zagotovi celovito in učinkovito izvajanje pobude.

Obstoječi človeški viri GD CNECT ne morejo prevzeti novih nalog, ki jih uvaja predlog, zlasti tistih, ki so povezane z upravljanjem spektra, odobritvijo za satelitske storitve, predhodnim nadzorom nad dodeljevanjem spektra ter tesnejšo koordinacijo z BEREC-om in Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra, poleg podpiranja harmonizacije pogojev splošne odobritve in postopka izdaje enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev.

Vodilna enota za zadeve v zvezi s spektrom in sateliti, ki je pristojna za ta področja, je zelo majhna in že upravlja širok portfelj tehnično zapletenih in časovno občutljivih zadev, povezanih z vsemi vidiki politike spektra EU. Ta skupina poleg svojih obstoječih nalog trenutno opravlja celotno funkcijo sekretariata Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra,

ki jo upravlja 1,5 EPDČ, kljub vse večji delovni obremenitvi in vse večjemu številu vprašanj v zvezi s spektrom, ki zahtevajo koordinacijo na ravni EU. Notranje ocene kažejo, da enota nima zmogljivosti za prevzem dodatnih odgovornosti, ne da bi ogrozila osnovno tekoče delo ali zmanjšala kakovost in pravočasnost usklajevanja politike spektra in satelitske politike na ravni EU.

Prerazporeditev znotraj GD CNECT ni izvedljiva možnost. Druge enote nimajo presežnega osebja niti specializiranega tehničnega strokovnega znanja, potrebnega za učinkovito delo na področju satelitskih komunikacij, naprednega inženiringa spektra, upravljanja motenj ali nastajajočega ekosistema sateliti–naprave. To so zelo inovativna in tehnično zahtevna področja, na katerih splošni profili ali osebje, prerazporejeno z nepovezanih področij politike, ne morejo nadomestiti namenskih strokovnjakov. Naloge, predvidene v predlogu, zahtevajo poglobljeno poznavanje posameznih področij ter stalno sodelovanje z nacionalnimi organi, industrijo in mednarodnimi organi. Zaradi kombinacije zelo majhne obstoječe skupine, že tako velike delovne obremenitve, vključno s sekretariatom Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra z enim zaposlenim, ter specializirane narave dela na področju satelitov in spektra so za Komisijo pri izpolnjevanju novih odgovornosti, dodeljenih v skladu s predlogom, nepogrešljiva dodatna namenska delovna mesta.

Vrsta osebja je navedena v zgornji tabeli.

Zahtevano število osebja in zahtevane odobritve bi bilo treba obravnavati kot okvirne in ne morejo predvideti izida tekočih pogajanj o prihodnjem večletnem finančnem okviru.

Opis nalog, ki jih bo opravljala Komisija:

Uradniki in začasni uslužbenci	Nove naloge: 1. izdajanje odobritev za satelitske storitve na ravni EU, vključno z morebitnimi prihodnjimi izbirnimi postopki, ter nadzor in uveljavljanje skladnosti s pogoji, ki veljajo za odobritev za uporabo satelitskega spektra ter 2. koordinirano izvrševanje pravil na področju satelitskih storitev na ravni EU v zvezi s škodljivim motenjem in koordinacijo prijav pri ITU; 3. izvajanje predhodnih pregledov dražb – izdajanje dopisov/odločb s pripombami (podobno kot pri fiksnih trgih in postopku za odpravo nepravilnosti); 4. vlaganje peticij za določitev pravil; 5. delo v zvezi z načrtovanimi delegiranimi/izvedbenimi akti (npr. harmonizirani pogoji, stroškovna metodologija, sateliti); 6. prizadevanje za večjo harmonizacijo sheme splošne odobritve in s tem povezanega postopka izdaje enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev, vključno s pravili na področju nacionalne varnosti.
Zunanji sodelavci	Nove naloge: 7. izdajanje odobritev za satelitske storitve na ravni EU, vključno z morebitnimi prihodnjimi izbirnimi postopki, ter nadzor in uveljavljanje skladnosti s pogoji, ki veljajo za odobritev za uporabo satelitskega spektra; 8. koordinirano izvrševanje pravil na področju satelitskih storitev na ravni EU v zvezi s škodljivim motenjem in koordinacijo prijav pri ITU; 9. izvajanje predhodnih pregledov dražb – izdajanje dopisov/odločb s pripombami (podobno kot pri fiksnih trgih in postopku za odpravo nepravilnosti); 10. vlaganje peticij za določitev pravil; 11. [morebiten začetek projekta o dinamičnih podatkovnih zbirkah za geolokacijo in spremljanje možnosti uporabe spektra]; 12. delo v zvezi z načrtovanimi delegiranimi/izvedbenimi akti (npr. harmonizirani pogoji, stroškovna metodologija, sateliti),

	13. prizadevanje za večjo harmonizacijo sheme splošne odobritve in s tem povezanega postopka izdaje enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev, vključno s pravili na področju nacionalne varnosti.

3.2.5 Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami

Odobritve za digitalno in IT področje SKUPAJ	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**VFO 2028–2034 SKUPAJ**
RAZDELEK 4								
Odhodki za IT (na ravni organizacije)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Seštevek za RAZDELEK 4	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Odobritve zunaj RAZDELKA 4								
Odhodki za IT za operativne programe v okviru politik	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 4	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SKUPAJ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6 Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

☐ se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira

☒ zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru

Poleg obstoječih virov v Komisiji/GD CNECT je za pobudo potrebnih 5 EPDČ izrednega dodatnega osebja (3 uradniki in 2 zunanja uslužbenca – pogodbeni uslužbenci ali napoteni nacionalni strokovnjaki), da se zagotovi celovito in učinkovito izvajanje pobude.

☐ zahteva spremembo večletnega finančnega okvira

3.2.7 Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb

☒ je načrtovano sofinanciranje tretjih oseb, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	Skupaj
Prostovoljni prispevki tretjih držav	0	0	0	0	0	0	0	0
Sofinancirane odobritve SKUPAJ	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.8 Ocenjene potrebe po človeških virih in odobritvah v decentralizirani agenciji

Potrebe po osebju (v ekvivalentih polnega delovnega časa – v celoti financirano s pristojbinami, kot je pojasnjeno v točki 3.3)

Agencija: Urad za digitalna omrežja	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**
Začasni uslužbenci (razredi AD)	1	4	8	10	10	10	10
Začasni uslužbenci (razredi AST)							
Začasni uslužbenci (AD+AST) skupaj	1	4	8	10	10	10	10
Pogodbeni uslužbenci	1	3	5	5	5	5	5
Napoteni nacionalni strokovnjaki	2	6	8	10	10	10	10
Pogodbeni uslužbenci in napoteni nacionalni strokovnjaki skupaj	*3*	*9*	*13*	*15*	*15*	*15*	*15*
Osebje SKUPAJ	**4**	**13**	**21**	**25**	**25**	**25**	**25**

Odobritve, ki se krijejo s pristojbinami, v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Agencija: <Urad za digitalna omrežja>.>	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**2028–2034 SKUPAJ**
Naslov 1: Odhodki za osebje	0,495	1,673	2,833	3,415	3,415	3,415	3,415	**18,661**
Naslov 2: Odhodki za infrastrukturo in poslovanje	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	**2,348**
Naslov 3: Odhodki za operativne programe	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	**1,848**
Odobritve, ki se krijejo s pristojbinami, SKUPAJ	**1,107**	**2,285**	**3,445**	**4,027**	**4,027**	**4,027**	**4,027**	**22,857**

Pregled/povzetek potreb po človeških virih in odobritvah (prihodki iz pristojbin) (v mio. EUR) za predlog/pobudo v decentralizirani agenciji

Agencija: Urad BEREC / Urad za digitalna omrežja	Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**	**2028–2034 SKUPAJ**
Začasni uslužbenci (AD+AST)	**1**	**4**	**8**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**
Pogodbeni uslužbenci	**1**	**3**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**
Napoteni nacionalni strokovnjaki	**2**	**6**	**8**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**
Osebje skupaj	**4**	**13**	**21**	**25**	**25**	**25**	**25**	**25**
Odobritve, ki se krijejo iz proračuna EU	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Odobritve, ki se krijejo s pristojbinami (če je relevantno)	0,495	1,673	2,833	3,415	3,415	3,415	3,415	**18,661**
Odobritve, ki se krijejo s sofinanciranjem (če je relevantno)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Odobritve za GD <…….>	**0,495**	**1,673**	**2,833**	**3,415**	**3,415**	**3,415**	**3,415**	**18,661**

Zahtevano število osebja in zahtevane odobritve bi bilo treba obravnavati kot okvirne in ne morejo predvideti izida tekočih pogajanj o prihodnjem večletnem finančnem okviru.

Opis nalog, ki jih opravlja Urad za digitalna omrežja

Uradniki in začasni uslužbenci	1. S sodelovanjem Urada za digitalna omrežja v delovnih skupinah BEREC-a bodo zaposleni v agenciji vključeni v vsebinske dejavnosti vseh regulativnih delovnih področij BEREC-a. To pomeni, da bo osebje Urada BEREC vključeno tudi v naloge, ki so že zaupane BEREC-u v skladu z EZEK in za katere trenutno zagotavlja le upravno in logistično podporo. 2. Urad za digitalna omrežja bo zadolžen za objavo izčrpnega poročila o notranjem trgu elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, v katerem bodo opisani stanje, trendi, učinki združitev na trg in izzivi v sektorju elektronskih komunikacij. Zlasti bi moral poročati o vplivu ukrepov, ki se izvajajo v skladu z aktom o digitalnih omrežjih, na notranji trg. Prvo poročilo bi se lahko objavilo dve leti po začetku uporabe, da se zagotovi dovolj časa za zbiranje podatkov o učinkih ukrepov na podlagi akta o digitalnih omrežjih, nato pa bi ga bilo treba objaviti vsako leto. 3. V skladu z aktom o digitalnih omrežjih se bo Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra iz strokovne skupine Komisije razvila v samostojen organ, podoben BEREC-u (Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra). Urad za digitalna omrežja bo prevzel sekretariat Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra, ki ga trenutno zagotavlja Komisija, vendar bo Urad poleg zagotavljanja upravne in organizacijske pomoči Organu za politiko

	radiofrekvenčnega spektra zagotavljal tudi vsebinsko podporo. Zlasti bo: 4. zagotavljal analitično, upravno in logistično podporo Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra in njegovim delovnim skupinam; 5. zbiral dobre prakse pri izbiri med splošnimi odobritvami in individualnimi pravicami, postopkih odobritve in z njimi povezanih pogojih za dodelitev, kot so zasnova dražb, ki spodbujajo naložbe, metodologija za izračun pridržanih cen, letne pristojbine in obveznosti glede pokritosti; 6. deloval kot enotna kontaktna točka za predložitev vlog in obvestil, da se olajša dodeljevanje pravic do uporabe spektra in odobritev, ko Komisija vzpostavi postopek „vse na enem mestu“; 7. vzpostavil in upravljal dinamične podatkovne zbirke za geolokacijo in spremljanje možnosti uporabe spektra; 8. pomagal Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra pri organizaciji in vodenju forumov o postopku na enotnem trgu radiofrekvenčnega spektra ter voditi evidenco postopkov; 9. deloval kot kontaktna točka za informacije o zahtevkih za koordinacijo frekvenc ali lege na tirnici satelitskega sistema ali zemeljske postaje v skladu s pravili ITU; 10. pomagal Komisiji na njeno zahtevo v postopku izdaje/dodelitve odobritve za satelitske storitve na ravni EU. Prav tako bo Komisiji na njeno prošnjo pomagal pri izvajanju izbirnih postopkov v primerih pomanjkanja satelitskega spektra; 11. pomagal Komisiji in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra pri nadzoru in izvrševanju odobritev za satelitske storitve na ravni EU. deloval kot točka za obveščanje, da imetnik odobritve na ravni EU ne izpolnjuje veljavnih pogojev v skladu z odobritvijo na ravni EU; 12. upravljal zaračunavanja pristojbin na podlagi dražb satelitskih frekvenc na ravni EU in postopkov odobritve.
Zunanji sodelavci	Poleg tega imajo zunanji sodelavci Urada BEREC naslednje naloge v podporo delu BEREC-a: 1. zagotavljanje strokovne podpore BEREC-u pri opravljanju njegovih regulativnih nalog, vključno s prispevanjem strokovnega znanja strokovnjakov iz novega Urada BEREC k vsem dejavnostim delovnih skupin; 2. podpiranje koordinacije med nacionalnimi regulativnimi organi in drugimi pristojnimi organi v okviru novega enotnega mehanizma za čezmejno opravljanje storitev ter olajšanje izdajanje izjav o čezmejnem opravljanju storitev; 3. podpiranje BEREC-a pri spremljanju razpoložljivosti storitev, zmogljivosti in uporabe elektronskih komunikacijskih omrežij za pomoč pri krepitvi odpornosti in pripravljenosti omrežij; analiziranje informacij o razpoložljivosti storitev, zmogljivosti in uporabi elektronskih komunikacijskih omrežij in drugih ustreznih digitalnih infrastruktur ter podpiranje BEREC-a pri pripravi smernic za odpornost; 4. pridobivanje podatkov in informacij od nacionalnih regulativnih organov in pristojnih organov ter izmenjava in posredovanje informacij v zvezi z novimi regulativnimi nalogami, dodeljenimi BEREC-u, kot sta odpornost in pripravljenost omrežja, ter novim enotnim mehanizmom za čezmejno opravljanje storitev; 5. priprava osnutkov rednih poročil o posameznih vidikih razvoja na evropskem trgu elektronskih komunikacij, kot so primerjalna poročila o zgoraj navedenih novih temah, ki se predložijo BEREC-u; 6. zagotavljanje pomoči BEREC-u pod njegovim nadzorom pri vzpostavitvi in razvoju registrov in podatkovnih zbirk (o uradnih obvestilih podjetij, za katera velja splošna odobritev, ki so potrebna za nov postopek izdaje dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev na podlagi akta o digitalnih storitvah, vire številčenja in številke E.164 služb držav članic za pomoč v sili); 7. zagotavljanje pomoči BEREC-u pri izvajanju javnih posvetovanj na novih

	področjih v skladu z aktom o digitalnih omrežjih.

3.3 Ocenjene posledice za prihodke

☐ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.

☒ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

☐ za lastna sredstva

☒ za druge prihodke

☐ Navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude						
		Leto **2028**	Leto **2029**	Leto **2030**	Leto **2031**	Leto **2032**	Leto **2033**	Leto **2034**
Urad BEREC / Urad za digitalna omrežja		**2,337**	**3,515**	**4,675**	**5,257**	**5,257**	**5,257**	**5,257**

Iz sedanje proračunske vrstice za odhodke Urada BEREC, ki ga bo nadomestil Urad za digitalna omrežja, se bo še naprej financiral nespremenjeni del Urada za digitalna omrežja (prispevek EU za Urad BEREC se ne bo spremenil). Hkrati se bodo zgoraj opisani dodatni odhodki Urada za digitalna omrežja financirali iz pristojbin za odobritev uporabe satelitskega spektra in, če bodo na voljo, pristojbin za pravice do uporabe vseevropskih virov številčenja ter prostovoljnih prispevkov in prispevkov v naravi držav članic.

Pristojbine za satelite so povezane z dvema glavnima viroma: pristojbinami za spekter, povezanimi s postopki za prihodnjo dodelitev/razširitev/obnovitev spektra na ravni EU, določenimi v aktu o digitalnih omrežjih, in za mobilne satelitske storitve (prvi postopek za pas 2 Ghz, dodeljen mobilnim satelitskim storitvam, naj bi se izvedel leta 2027). Take pristojbine se lahko porazdelijo na obdobja, daljša od deset let, zato bi lahko stalni in stabilni prihodki na primer temeljili na določenem znesku na MHz, ki bi ga morali plačati satelitski operaterji na podlagi količine spektra, ki jim je bil dodeljen v primeru nove izbire/razširitve/obnovitve.

Kot dopolnilo, če je to potrebno in operativno izvedljivo, bi se lahko upravne dajatve/pristojbine za spekter pobirale od podjetij, za katera je po začetku veljavnosti akta o digitalnih omrežjih potrebna odobritev za satelitske storitve na ravni EU. Podrobnosti za izračun zneska pristojbin in pobiranje bodo določene v izvedbenem aktu.

Če bodo na voljo vseevropski viri številčenja, bodo pristojbine, pobrane za pravice do uporabe takih virov, prispevale v proračun Urada za digitalna omrežja.

Poleg tega bi se lahko kot prihodki prejeli prostovoljni prispevki držav članic in prispevki v naravi. K proračunu Urada za digitalna omrežja bi lahko prispevali tudi prispevki držav EGP/Efte in tretjih držav, katerih nacionalni regulativni organi trenutno sodelujejo pri delu BEREC-a in Urada BEREC na podlagi delovnega dogovora in ki bodo še naprej sodelovale pri delu BEREC-a in Urada za digitalna omrežja, ter prispevki vseh pristojnih organov, odgovornih za spekter, ki bodo

sodelovali pri delu Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja.

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

Dodatni odhodki se bodo krili iz dveh glavnih virov:

– dela pristojbin za spekter iz izbirnih postopkov, izvedenih na ravni EU za odobritve za satelitske storitve (od katerih bo prvi izveden leta 2027 za pas 2 Ghz, dodeljen mobilnim satelitskim storitvam). Če izbirni postopek ne bo izveden leta 2027, bo treba sedanje pravice do uporabe, ki potečejo maja 2027, razširiti. V takem primeru se pristojbine naložijo obstoječim operaterjem v zameno za razširitev, s čimer se zagotovi popolno povračilo stroškov;

– upravnih dajatev/pristojbin za spekter za odobritev na ravni EU.

Metoda za njihov izračun bo določena za vsak izbirni postopek posebej in bo zajemala vsaj zahtevane dodatne odhodke. V prvih letih do konca prehodnega obdobja se bodo potrebni prihodki pobirali od zaključka prvega že predvidenega izbirnega postopka. Znesek pristojbin (s katerim se bo krila večina stroškov) bo naveden pred začetkom postopka in glede na pomanjkanje tega spektra se pričakuje, da bo dejansko zaračunan.

S tem zneskom, porazdeljenim na daljše, več kot desetletno obdobje, bomo od leta 2028 lahko financirali dodatne odhodke. Del prihodkov iz pristojbin, ki presega odhodke, ki jih je treba kriti, bo prenesen, npr. v skupni proračun EU.

Vsi dopolnilni prihodki iz drugih pristojbin za odobritev za satelitske storitve na ravni EU, odobritev številčenja na ravni EU ter prostovoljnih prispevkov in prispevkov v naravi držav članic, držav Efte, ki so del EGP, in tretjih držav, ki sodelujejo pri delu BEREC-a in Urada za digitalna omrežja, ter Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja se bodo uporabili za kritje dodatnih odhodkov od leta 2028 skupaj s prihodki iz načrtovane izbire ali prenesenimi, npr. v skupni proračun EU.

4. DIGITALNE RAZSEŽNOSTI

4.1 Zahteve digitalnega pomena

Opis na visoki ravni zahtev digitalnega pomena in povezanih kategorij (podatki, digitalizacija in avtomatizacija postopkov, digitalne rešitve in/ali digitalne javne storitve)

Sklic na zahtevo	**Opis zahteve**	**Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša**	**Postopki na visoki ravni**	**Kategorije**
Del II – Pripravljenost in odpornost	Pretoki podatkov, povezani z načrtom Unije za pripravljenost na digitalne infrastrukture ali v okviru odzivanja na krize.	BEREC Urad za digitalna omrežja Evropska komisija Nacionalni regulativni organi ENISA EU-CyCLONe	Priprava in razširjanje poročil Institucionalno sodelovanje (vključno z odzivanjem na krize)	Podatki
Del III – Dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev	Pretoki podatkov, povezani s splošno odobritvijo, postopkom za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev, medsebojno pomočjo in upravnimi dajatvami. Digitalna rešitev: javno dostopna podatkovna zbirka Unije o uradnih obvestilih, predloženih nacionalnim regulativnim organom (centralizirana podatkovna zbirka za izvajanje sistema	Evropska komisija Države članice (nacionalni regulativni organi) Ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev BEREC	Dovoljenje za promet	Podatki Digitalna rešitev Digitalne javne storitve

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
	enotnega dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev).	Urad za digitalna omrežja		
Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje I, Načela in cilji	Pretoki podatkov, povezani s strateškim načrtovanjem in upravljanjem radiofrekvenčnega spektra. Implicitni pretoki podatkov, ki se nanašajo na sodelovanje v okviru čezmejne koordinacije uporabe radiofrekvenčnega spektra (tudi za namene odpravljanja škodljivega motenja).	Pristojni organi držav članic Evropska komisija Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra Imetniki pravice do uporabe spektra Tretje države	Strateško načrtovanje in upravljanje Čezmejno sodelovanje nacionalnih organov	Podatki
Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje II, Razporejanje	Pretoki podatkov, povezani s strategijo in časovnimi načrti Unije za spekter, usklajenim časovnim razporedom dodelitev in zahtevki za harmonizacijo	Evropska komisija Pristojni organi držav članic Organ za politiko	Strateško načrtovanje Institucionalno sodelovanje	Podatki

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
	radiofrekvenčnega spektra.	radiofrekvenčnega spektra Vložniki zahtevka za harmonizacijo Odbor za radijski spekter	Upravljanje zahtevkov	
Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje III, Dodelitve	Pretoki podatkov, povezani z individualnimi pravicami do uporabe radiofrekvenčnega spektra, skupnimi pogoji za odobritev za uporabo radiofrekvenčnega spektra, souporabo spektra in izbirnimi postopki za enotni trg spektra. Digitalna rešitev: dinamična podatkovna zbirka za geolokacijo in spremljanje možnosti uporabe spektra za spodbujanje in omogočanje souporabe določenih frekvenčnih pasov.	Pristojni organi držav članic Zainteresirane strani (v zvezi z individualnimi pravicami do uporabe) Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra Evropska komisija Urad za digitalna omrežja Odbor za komunikacije ali zunanji strokovnjaki BEREC	Odobritev in pravice do uporabe Podatkovna zbirka	Podatki Digitalna rešitev Digitalne javne storitve

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov II, Uporaba satelitskega spektra	Pretoki podatkov, povezani: - s prijavo in koordinacijo satelitskih sistemov z Mednarodno telekomunikacijsko zvezo (ITU), - s splošnimi odobritvami za zagotavljanje satelitskih omrežij in/ali storitev satelitske komunikacije, - odobritvijo na ravni Unije za uporabo satelitskega/radijskega spektra, - nadzorom in popravnimi ukrepi v okviru zagotavljanja skladnosti satelitskih omrežij in satelitskih komunikacijskih storitev, ki delujejo na podlagi odobritve na ravni Unije, - odpravljanjem motenja satelitov ter - zahtevki za koordinacijo uporabe spektra med prizemnimi in vesoljskimi uporabami.	Potencialni uporabniki radijskega spektra Pristojni organi, odgovorni za spekter Evropska komisija ITU Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra Ponudniki satelitskih omrežij in/ali storitev satelitske komunikacije Imetniki odobritve na ravni Unije (za katere se ugotovi, da kršijo pogoje) Odbor za radijski spekter	Upravljanje zahtevkov Odobritev Nadzor in popravni ukrepi	Podatki
Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov III, Viri številčenja	Pretoki podatkov, ki se nanašajo na: vseevropske vire številčenja, nacionalne vire številčenja in podeljevanje pravic do uporabe virov številčenja.	Nacionalni regulativni organi Urad za digitalna omrežja	Podatkovna zbirka Izmenjava informacij	Podatki Digitalna rešitev Digitalne javne storitve

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
	Digitalna rešitev: podatkovna zbirka vseevropskih virov številčenja.	BEREC Podjetja za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev	(vključno z objavo) Razširjanje poročil Postopek za podelitev pravic	
Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov I: Prehod na optična omrežja	Podatki in pretoki podatkov: - posodobitev in objava območij izklopa bakrenih omrežij, objava območij izklopa bakrenih omrežij, na katerih so izpolnjeni pogoji glede trajnostnosti, - uradno obvestilo o nacionalnem prehodu na optična omrežja, - implicitni pretoki informacij za končne uporabnike na območjih, na katera vpliva izklop bakrenih omrežij, - predložitev načrtov za izklop bakrenih omrežij nacionalnim regulativnim organom s strani operaterjev.	Nacionalni regulativni organi Države članice Operaterji	Izmenjava informacij Predložitev informacij Objava informacij	Podatki

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov III: Medsebojne povezave Poglavje II: Simetrična pravila za dostop	Podatki in pretoki podatkov: - priprava smernic in objava postopkov za pridobitev dostopa in medomrežnega povezovanja, - uradno obvestilo o rezultatu ocene regulativnega okvira v skladu s členom 69.	Nacionalni regulativni organi	Priprava smernic in objava informacij Uradno sporočanje informacij	Podatki
Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov IV: Trgi in konkurenca Poglavje I – Analiza trga in pomembna tržna moč	Podatki in pretoki podatkov: - priporočilo o opredelitvi trgov izdelkov in storitev, ki upravičujejo naložitev regulativnih obveznosti, - analiza trga in uradno sporočanje ustreznih osnutkov regulativnih ukrepov, - implicitni informacijski pretoki v zvezi z opredelitvijo nadnacionalnih trgov in zahtev, - smernice za analizo trga in oceno pomembne tržne moči.	Evropska komisija Nacionalni regulativni organi BEREC	Priprava priporočil Uradno sporočanje informacij Priprava smernic	Podatki
Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov IV: Trgi in	Podatki in pretoki podatkov: - opis sistema stroškovnega računovodstva, ki je javno dostopen,	Nacionalni regulativni organi Operaterji	Javna objava Predložitev informacij	Podatki

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
konkurenca Poglavje II: Popravni ukrepi za dostop, naloženi podjetjem s pomembno tržno močjo	- informacije v zvezi s postopkom za prevzem obveznosti.			
Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov IV: Trgi in konkurenca POGLAVJE III: Postopki na notranjem trgu za regulacijo trga	Pretoki informacij, povezani s konsolidacijo notranjega trga na področju elektronskih komunikacij	Nacionalni regulativni organi BEREC Evropska komisija	Izdajanje mnenj Predložitev informacij	Podatki
Del VI – Storitve Naslov II: Dostop do odprtega interneta	Podatki in pretoki podatkov: - predložitev informacij v zvezi z dostopom do odprtega interneta, - izmenjava informacij z BEREC-om, - poročilo BEREC-a o glavnih praksah in ugotovitvah nacionalnih regulativnih organov, - skupna predloga BEREC-a za zbiranje informacij od ponudnikov, - smernice BEREC-a o izvajanju	Ponudniki javnih elektronskih komunikacij Nacionalni regulativni organi BEREC	Izmenjava informacij Priprava smernic Priprava predloge Poročanje	Podatki

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
	obveznosti nacionalnih regulativnih organov.			
Del VI – Storitve Naslov III: Pravice končnih uporabnikov Poglavje I: Pravice potrošnikov	Podatki in pretoki podatkov: - zahteve po zagotavljanju informacij za pogodbe, - informacije o preglednosti, - zahteve glede informacij v zvezi s trajanjem in odpovedjo pogodbe.	Ponudniki storitev dostopa do interneta Potrošniki	Izmenjava informacij	Podatki
Del VI – Storitve Naslov III: Pravice končnih uporabnikov Poglavje II: Pravice končnih uporabnikov	Podatki in pretoki podatkov: - zahteve glede informacij o zamenjavi in prenosljivosti številk.	Ponudniki storitev dostopa do interneta Potrošniki Urad za digitalna omrežja BEREC Mikropodjetja	Izmenjava informacij Priprava smernic Obveščanje	Podatki
Del VI – Storitve Naslov III: Pravice končnih uporabnikov Poglavje III: Objekti in funkcionalnosti za končne	Pretoki podatkov, povezani z zahtevami glede varstva končnih uporabnikov in komunikacijskih storitev (preprečevanje goljufij, službe za pomoč v sili, klicne funkcionalnosti, interoperabilnost opreme)	Končni uporabniki Izvajalci storitev Države članice ENISA	Zbiranje informacij Izmenjava informacij Poročanje	Podatki Digitalna rešitev

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
uporabnike Digitalna rešitev v skladu s členom 107(13). Prvotna pravna podlaga je člen 109(8) Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (prenovitev).	Digitalna rešitev: - države članice za namene vzdrževanja podatkovne zbirke Urada za digitalna omrežja pod nadzorom BEREC-a sporočijo številke E.164 navedenemu uradu za vzpostavitev stika s sistemi centrov za obveščanje države članice, da se zagotovi možnost medsebojnega stika med državami članicami.	Urad za digitalna omrežja		
Del VII – Upravljanje Naslov I: Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi	Podatki in pretoki podatkov: - uradno obveščanje vseh nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov, - poročanje nacionalnih regulativnih organov o proračunu, - implicitno poročilo, ki izhaja iz proračunskega nadzora.	Države članice Evropska komisija Nacionalni regulativni organi	Objava informacij Uradno obveščanje Poročanje	Podatki

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
Del VII – Upravljanje Naslov II: Naloge in organizacija BEREC-a	Podatki in pretoki podatkov, povezani z nalogami in organizacijo BEREC-a	BEREC, Urad za digitalna omrežja, nacionalni regulativni organi, Komisija, Evropski parlament, Svet in drugi deležniki	Objava informacij Nadzor	Podatki
Del VII – Upravljanje Naslov IV: Skupne določbe ter sodelovanje med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra	Podatki in pretoki podatkov - Pretoki informacij, povezani s skupnimi določbami ter sodelovanjem med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra, vključno z dvoletnimi delovnimi programi in uradnim obveščanjem ter poročili o dejavnostih.	BEREC Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra Evropski parlament Svet Komisija Evropski ekonomsko-socialni odbor	Predložitev poročila	Podatki
Del VII – Upravljanje Naslov V: Urad za digitalna omrežja Poglavje I: Naloge in organizacija organa Urada za	Podatki in pretoki podatkov: - Pretoki informacij, povezani z nalogami in organizacijo Urada za digitalna omrežja	Urad za digitalna omrežja ENISA BEREC Organ za politiko	Predložitev poročil Priprava dokumentov in poročil	Podatki

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
digitalna omrežja		radiofrekvenčnega spektra Komisija Evropski parlament Svet Računsko sodišče		
Del VII – Upravljanje Naslov V: Urad za digitalna omrežja Poglavje II: Proračun in načrtovanje programov Urada za digitalna omrežja	Podatki in pretoki podatkov: - pretoki informacij, povezani s proračunom in načrtovanjem programov Urada za digitalna omrežja.	Urad za digitalna omrežja, Evropski parlament, Svet, Računsko sodišče	Predložitev informacij Objava informacij	Podatki
Del VII – Upravljanje Naslov V: Urad za digitalna omrežja Poglavje III: Splošne določbe	Podatki in pretoki podatkov: - pretoki informacij, povezani s splošnimi določbami Urada za digitalna omrežja, vključno s sodelovanjem z BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra. Digitalne rešitve: - digitalne rešitve za vzpostavitev	Urad za digitalna omrežja, BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Komisija, nacionalni regulativni organi, pristojni organi, države članice, Evropski parlament, Svet	Izmenjava informacij Predložitev izjav Poročanje	Podatki Digitalne rešitve

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
	informacijskega in komunikacijskega sistema v skladu s členom 174.			
DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV I: Zagotavljanje informacij, raziskave in mehanizmi posvetovanja	Podatki in pretoki podatkov: - pretoki informacij, povezani z zagotavljanjem informacij, raziskavami in mehanizmi posvetovanja	Podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja/storitve, nacionalni regulativni organi, drugi pristojni organi, BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Komisija, organi držav članic, javni organi, enotne informacijske točke, končni uporabniki, potrošniki, proizvajalci	Predložitev informacij Izmenjava informacij	Podatki
DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV II: Postopki harmonizacije	Podatki in pretoki podatkov: - pretoki informacij, povezani z dejavnostmi standardizacije.	Komisija EU, nacionalni regulativni organi, drugi pristojni organi, BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Evropski parlament, Svet, evropske organizacije za	Objava standardov Predložitev informacij	Podatki

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
		standardizacijo, javnost		
DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV III Reševanje sporov	Podatki in pretoki podatkov: - pretoki informacij, povezani z reševanjem sporov.	Nacionalni regulativni organi BEREC	Javna objava Pošiljanje uradnih obvestil	Podatki
DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV IV: Sodelovanje v ekosistemu	Podatki in pretoki podatkov: - pretoki informacij, povezani s sodelovanjem v ekosistemu.	BEREC, Urad za digitalna omrežja, Komisija, nacionalni regulativni organi, ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij, podjetja, dejavna na področju elektronskih komunikacij ali v tesno povezanih sektorjih, deležniki	Objava informacij Predložitev informacij	Podatki
DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV VI: Končne določbe	Podatki in pretoki podatkov: - Splošni pretoki informacij	Komisija, Evropski parlament, Svet, države članice, nacionalni regulativni organi, Odbor za komunikacije, Odbor za radijski spekter, BEREC, Organ za	Pošiljanje uradnih obvestil Objava informacij	Podatki

Sklic na zahtevo	Opis zahteve	Subjekt, ki ga zahteva zadeva ali se nanj nanaša	Postopki na visoki ravni	Kategorije
		politiko radiofrekvenčnega spektra, Urad za digitalna omrežja, podjetja, strokovnjaki, deležniki		

4.2 Podatki

Opis podatkov, ki spadajo na področje uporabe, na visoki ravni

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
„Načrt Unije za pripravljenost na digitalne infrastrukture“ in informacije, uporabljene pri pripravi navedenega načrta	Del II – Pripravljenost in odpornost	Opis, kaj bi moral načrt vključevati, je naveden v pravnem besedilu. BEREC objavi skupno predlogo, ki jo nacionalni regulativni organi uporabljajo za zbiranje informacij, ki bodo podlaga za načrt.	Nacionalni regulativni organi Uradu za digitalna omrežja vsaki dve leti zagotovijo potrebne informacije o arhitekturi, zmogljivosti, funkcijah in uporabi elektronskih komunikacijskih omrežij. Pretoki podatkov, ki izhajajo iz sodelovanja Urada za digitalna omrežja, Evropske komisije in Skupine za sodelovanje, ustanovljene v skladu s členom 14 Direktive (EU) 2022/2555, Agencije Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA) ter ustreznih evropskih organov za krizno odzivanje in koordinacijo na področju civilne zaščite pri pripravi načrta. Pretoki podatkov, vključeni v dajanje načrta na

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			voljo. Urad za digitalna omrežja Komisiji na zahtevo posreduje podrobnosti o analizi, ki je bila uporabljena za pripravo načrta. *BEREC objavi skupno predlogo za pridobivanje informacij od nacionalnih regulativnih organov, ko so na voljo.*
Informacije za zagotovitev skupnega situacijskega zavedanja in doslednosti pri odzivanju na krize	Del II – Pripravljenost in odpornost	//	Kadar naravna ali antropogena motnja, kriza ali višja sila vključuje kibernetsko varnost velikega obsega ali sovpada z njo, BEREC zagotovi ustrezne informacije Evropski organizacijski mreži za povezovanje v kibernetski krizi (EU-CyCLONe) in Komisiji.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Podatki v okviru postopka za izdajo dovoljenja za promet in enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev	Del III – Dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev	//	Države članice uradno obvestijo Komisijo o uvedbi kakršne koli omejitve svobode zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Ponudnik, ki ne namerava zagotavljati omrežij ali storitev v eni ali več državah članicah, predloži uradno obvestilo nacionalnemu regulativnemu organu ene od zadevnih držav članic v skladu s postopkom za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev.
		Uradno obvestilo o nameri zagotavljanja omrežij ali storitev se pošlje v skladu s predlogo uradnega obvestila, ki jo da na voljo BEREC.	Uradno obveščeni pristojni organi posredujejo prejeto uradno obvestilo Uradu za digitalna omrežja. Kadar uradno obvestilo zadeva več držav članic, ga Urad za digitalna omrežja posreduje v vednost pristojnim organom drugih držav članic, v katerih namerava ponudnik delovati. Kadar uradno obvestilo zadeva namero ponudnika, ki že deluje v eni ali več državah članicah, da svoje dejavnosti razširi na dodatne države članice, Urad za digitalna omrežja tako uradno obvestilo posreduje v vednost pristojnim organom vseh zadevnih držav članic.
		Opis informacij, ki jih je treba vključiti v potrditev odobritve, če	Uradno obveščeni organ ponudniku potrdi odobritev za zagotavljanje elektronskih

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
		so navedene.	komunikacijskih omrežij ali storitev. Uradno obveščeni organi vsaj enkrat na dva meseca posodobijo informacije o vseh prejetih uradnih obvestilih v javno dostopni podatkovni zbirki Unije.
Smernice o režimu splošne odobritve in podatkih v okviru medsebojne pomoči	Del III – Dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev	//	BEREC objavi smernice o režimu splošne odobritve, s čimer zagotovi, da so ustrezne informacije ponudnikom dostopne prek spletne strani Urada za digitalna omrežja. Vsaka država članica določi nacionalno enotno kontaktno točko. Nacionalna enotna kontaktna točka posodablja informacije o nacionalni zakonodaji in postopkih, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Implicitni pretoki podatkov, ki se nanašajo na medsebojno pomoč med ustreznimi organi različnih

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			držav članic.
Informacije o upravnih stroških in dajatvah	Del III – Dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev	//	Kadar se naložijo upravne dajatve, nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi objavijo letni pregled svojih upravnih stroškov in skupne zneske zbranih dajatev.
Informacije o strateškem načrtovanju in upravljanju radiofrekvenčnega spektra (tudi za namene odpravljanja škodljivega motenja)	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje I, Načela in cilji	//	Pristojni organi morajo Komisijo in druge ustrezne pristojne organe obvestiti o odločitvi, da dovolijo alternativno uporabo pasu radiofrekvenčnega spektra, usklajenega v skladu z Odločbo 676/2002/ES. Imetniki pravic do uporabe spektra lahko od Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra zahtevajo, da reši vprašanja v zvezi s čezmejno koordinacijo ali čezmejnim škodljivim motenjem. Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra lahko izda mnenje, v katerem predlaga usklajeno rešitev (in izda takšno mnenje, če to zahteva zgoraj navedeni imetnik pravic do uporabe spektra). Kadar čezmejna vprašanja niso rešena v določenem časovnem okviru, lahko pristojni organi iz katere koli prizadete države članice ali imetniki pravice do

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			uporabe spektra zaprosijo Komisijo za posredovanje.
Strategija in časovni načrti Unije za spekter	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje II, Razporejanje	// Kratke zahteve glede vsebine za nacionalne časovne načrte za spekter.	Komisija pripravi strategijo Unije za spekter. Pristojni organi v devetih mesecih od vzpostavitve časovnih načrtov Unije za spekter Komisiji in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra predložijo svoje nacionalne časovne načrte za spekter. Pristojni organi objavijo nacionalne časovne načrte za spekter in jih redno posodabljajo. Pristojni organi redno poročajo Komisiji in Odboru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra o izvajanju svojih nacionalnih časovnih načrtov za spekter.
Zahtevki za pregled podaljšanja rokov, da se izjemoma dovoli alternativna uporaba (*če je bila uporaba radiofrekvenčnega spektra usklajena s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu z Odločbo 676/2002/ES*)	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje II, Razporejanje	//	Morebitni uporabnik spektra ali Komisija lahko take zahtevke za pregled predloži zadevnemu pristojnemu organu.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Zahtevki za harmonizacijo radiofrekvenčnega spektra	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje II, Razporejanje	//	Vsaka zainteresirana stran lahko Komisiji predloži utemeljen zahtevek za preučitev harmonizacije pogojev za razpoložljivost in/ali učinkovito uporabo določenega frekvenčnega pasu. Komisija na podlagi takega zahtevka organizira javno posvetovanje in navedeni zahtevek predloži Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra za poročilo ali mnenje in/ali Odboru za radijski spekter (ki lahko prav tako sprejme mnenje). Komisija pošlje razumen odgovor pošiljatelju zahtevka (v razumnem roku, po možnosti šest mesecev od prejema). Komisija objavi zahtevek in odgovor nanj.
Informacije o individualnih pravicah do uporabe	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje III, Dodelitve	//	Pristojni organi obvestijo zainteresirane strani o pogojih, ki morajo biti vezani na individualne pravice do uporabe, preden se uvedejo. Enako velja za merila za ocenjevanje skladnosti. Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra zbira dobre prakse pri izbiri med splošnimi odobritvami in individualnimi pravicami.
Podatki v zvezi s skupnimi pogoji za odobritev za uporabo	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter –	//	Potencialni uporabniki radiofrekvenčnega spektra v dveh ali več državah članicah (ali Komisija) lahko od pristojnih organov zadevne države članice

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
radiofrekvenčnega spektra	poglavje III, Dodelitve		zahtevajo, da v okviru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra skupaj določijo skupne pogoje za odobritev. Pristojni organi o takih zahtevkih obvestijo Komisijo. Implicitni pretoki podatkov, če bi Komisija pri izvajanju postopka odobritve zaprosila za pomoč Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, Urad za digitalna omrežja, Odbor za komunikacije ali zunanje strokovnjake.
Drugi podatki o pravicah posameznikov	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje III, Dodelitve	//	Zahtevki imetnikov individualnih pravic za njihovo obnovitev. Imetnik pravic do uporabe o svoji nameri o prenosu ali zakupu pravic do uporabe uradno obvesti pristojni organ. Navedeni pristojni organ te informacije objavi. Vsaka tretja oseba, ki želi uporabljati del spektra na določenem ozemlju ali v določenem časovnem obdobju, ima pravico, da svoj interes izrazi pristojnemu organu.
Podatki za dinamično podatkovno zbirko za geolokacijo in spremljanje	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter –	Komisija lahko sprejme izvedbene akte za določitev frekvenčnih pasov, ki jih zajema podatkovna	Podatkovna zbirka vključuje najnovejše informacije, ki jih zberejo in predložijo države članice.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
možnosti uporabe spektra	poglavje III, Dodelitve	zbirka, ter razvije praktične ureditve in enotne načine zbiranja podatkov in njihove predložitve Komisiji s strani pristojnih organov.	
Podatki, uporabljeni v okviru postopka na enotnem trgu spektra	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje III, Dodelitve	Minimalne zahteve glede vsebine	Kadar nameravajo pristojni organi izvesti izbirni postopek (ali spremeniti ali obnoviti nekatere pravice), objavijo svoj osnutek končnega ukrepa ter ga sporočijo Komisiji, Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC-u in pristojnim organom drugih držav članic. Pristojni organi, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC in Komisija lahko v 30 delovnih dneh predložijo pripombe na osnutek ukrepa. V tem primeru Komisija obvesti BEREC in nacionalne regulativne organe o svojih pridržkih ter jih sočasno objavi. Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in BEREC v 30 delovnih dneh od uradnega obvestila o pridržkih Komisije izdata svoji mnenji o uradnem obvestilu Komisije. Komisija lahko sprejme odločitev v 60 delovnih dneh od obvestila o svojih pridržkih.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			Pristojni organ v šestih mesecih od datuma odločitve Komisije uradno obvesti Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra, BEREC in Komisijo o novem osnutku ukrepa. Urad za digitalna omrežja vodi evidenco postopkov na enotnem trgu spektra Unije.
Podatki v okviru prijave in usklajevanja satelitskih sistemov z Mednarodno telekomunikacijsko zvezo (ITU)	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov II, Uporaba satelitskega spektra	//	Pristojni organ za spekter obvesti Komisijo in druge pristojne organe v okviru Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra o vsakem zahtevku za prijavo, uskladitev ali registracijo satelitskega sistema, ki naj bi pokrival več kot eno državo članico ali zemeljsko postajo, pri ITU. - Države članice in Komisija lahko na zahtevo predložijo pripombe. Po prejemu zahtevka za koordinacijo frekvenc ali lege satelitskega sistema ali zemeljske postaje na tirnici v skladu s pravili ITU zadevni pristojni organ obvesti Komisijo in druge pristojne organe prek Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra. - Implicitni pretoki podatkov v usklajevalni vlogi Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra, kadar dva ali več pristojnih organov prejmeta zahtevke v zvezi z istim frekvenčnim pasom ali isto lego na tirnici.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			Kadar zadevni pristojni organ prejme zahtevek za koordinacijo uporabe spektra med prizemnimi in vesoljskimi uporabami v skladu s pravili ITU v zvezi z radiofrekvenčnim spektrom, ki je bil usklajen z Odločbo 676/2002/ES, o takem zahtevku obvesti Komisijo za njeno takojšnje posredovanje članom Odbora za radijski spekter.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Podatki v zvezi z odobritvami na ravni Unije za uporabo satelitskega spektra	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov II, Uporaba satelitskega spektra	//	Ponudniki Komisiji predložijo uradno obvestilo. Implicitni pretoki podatkov v državah članicah, za katere velja odobritev na ravni Unije, ki jo izda Komisija. Pristojni organi ali vložniki lahko zahtevajo, da Komisija razmisli o omejitvi števila odobritev na ravni Unije v določenem pasu radiofrekvenčnega spektra. V tem primeru Komisija zainteresiranim stranem omogoči, da izrazijo svoja stališča v javnem posvetovanju. Vsako podjetje Komisiji predloži vlogo za odobritev na ravni Unije za uporabo radiofrekvenčnega spektra za zagotavljanje satelitskih komunikacijskih storitev in satelitskih omrežij. - Komisija take vloge objavi po prejemu. - Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra Komisiji predloži mnenje v 10 delovnih dneh.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Podatki v okviru nadzora in popravni ukrepi (vključno z odpravo motenja satelitov)	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov II, Uporaba satelitskega spektra	//	Implicitni pretoki podatkov v okviru Komisije (s pomočjo Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra), ki preučuje domnevne kršitve pogojev, povezanih z odobritvijo na ravni Unije, ali pravnih določb. - Kadar pristojni organ meni, da imetnik odobritve na ravni Unije ne izpolnjuje zahtev, o tem obvesti Komisijo in Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra. - Kadar Komisija ugotovi, da imetnik odobritve na ravni Unije ne izpolnjuje zahtev, zadevnega operaterja obvesti o svojih ugotovitvah. - Komisija obvesti države članice o svojih izvršilnih ukrepih. Če se pristojni organ odloči odložiti uporabo katerega koli ukrepa, za katerega se je odločila Komisija, o tem vnaprej obvesti Komisijo. Kadar pristojni organ na lastno pobudo sprejme začasne ukrepe za preprečitev škodljivega motenja na svojem ozemlju, o tem obvesti Komisijo in druge pristojne organe. - Nasprotno pa lahko Komisija zahteva tudi sprejetje takih začasnih ukrepov.

Vrsta podatkov	**Sklici na zahteve**	**Standard in/ali specifikacija (če je primerno)**	**Opis pretoka podatkov**
Podatki v okviru strateškega načrtovanja in upravljanja virov številčenja	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov III, Viri številčenja	//	Implicitni pretoki podatkov pri sodelovanju med Komisijo, Uradom za digitalna omrežja in nacionalnimi regulativnimi organi za namene strateškega načrtovanja virov številčenja v Uniji in opredelitve morebitne uporabe virov številčenja za čezmejne ali vseevropske storitve.
Podatki o vseevropskih virih številčenja	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov III, Viri številčenja	// Urad za digitalna omrežja šest mesecev po sprejetju načrta številčenja Unije vzpostavi postopek in sistem za zagotavljanje informacij.	Implicitni tok podatkov, zagotovljen s sodelovanjem med nacionalnimi regulativnimi organi in Uradom za digitalna omrežja pri razporejanju številk ali številskih območij za vseevropske številske vire. Informacije o dodelitvi številk in upravičencih do številk (podatki, potrebni za vnos v podatkovno zbirko vseevropskih virov številčenja, ki jo vzpostavi Urad za digitalna omrežja), ki jih morajo nacionalni regulativni organi pravočasno zagotoviti.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Podatki o nacionalnih virih številčenja	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov III, Viri številčenja	//	Podjetja, ki niso ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, lahko od nacionalnih regulativnih organov zahtevajo, da jim podelijo pravice do uporabe virov številčenja iz nacionalnih načrtov številčenja za zagotavljanje določenih storitev. Nacionalni regulativni organi lahko Urad za digitalna omrežja zaprosijo za pomoč pri usklajevanju svojih dejavnosti, da se zagotovi učinkovito upravljanje virov številčenja. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi Uradu za digitalna omrežja redno pošiljajo podatke, potrebne za podatkovno zbirko, o virih številčenja s pravico do ekstrateritorialne uporabe v Uniji. Nacionalni regulativni organi objavijo nacionalne načrte številčenja ter vse njihove poznejše dopolnitve ali spremembe. BEREC vsaki dve leti predloži poročilo o nacionalnih praksah v zvezi s podeljevanjem pravic do uporabe nacionalnih in vseevropskih virov številčenja.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Podatki v okviru podelitve pravic do uporabe virov številčenja	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov III, Viri številčenja	//	Podjetja lahko od nacionalnih regulativnih organov zahtevajo podelitev individualnih pravic do uporabe virov številčenja. Nacionalni regulativni organi sprejmejo odločitev o zgoraj navedeni vlogi in jo objavijo. Nacionalni regulativni organ države članice lahko pri nacionalnih regulativnih organih države članice, v kateri so bile podeljene pravice do uporabe virov številčenja, vloži zahtevek, s katerim dokaže kršitev ustreznih pravil o varstvu potrošnikov ali nacionalne zakonodaje. Implicitni pretoki podatkov v okviru naloge Urada za digitalna omrežja, da olajša in usklajuje izmenjavo informacij med nacionalnimi regulativnimi organi različnih vključenih držav članic ter zagotovi ustrezno koordinacijo dela med njimi.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Informacije o izklopu bakrenih omrežij in podatki o načrtovanju prehoda	Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov I: Prehod na optična omrežja	Območja izklopa bakrenih omrežij se razmejijo ob upoštevanju smernic Komisije, ki jih je treba sprejeti do 29. februarja 2028. V skladu s pogoji glede trajnostnosti morajo optična omrežja v neposredni bližini pokrivati vsaj 95 % domov na območju izklopa bakrenih omrežij. Nacionalni regulativni organi določijo objektivne in pregledne parametre ter merila za ocenjevanje neposredne bližine, razumnih prizadevanj, razumnih stroškov in cenovne dostopnosti.	Nacionalni regulativni organi objavijo seznam območij izklopa bakrenih omrežij in vse posodobitve skupaj s seznami območij izklopa bakrenih omrežij, na katerih so izpolnjeni pogoji glede trajnostnosti (objavljenimi do 30. junija 2029 in nato vsaj vsakih 12 mesecev za petletno obdobje). Države članice do 31. oktobra 2029 pripravijo in Komisiji uradno sporočijo načrt za prehod na optična omrežja, ki vsebuje informacije o pokritosti z bakrenimi in optičnimi omrežji, ukrepih za postavitev, statusu območij izklopa bakrenih omrežij in mejnikih prehoda, pri čemer do 30. junija 2034 priglasijo posodobljen načrt, v katerem poročajo o napredku pri izvajanju. Operaterji svoje načrte za izklop bakrenih omrežij predložijo nacionalnim regulativnim organom v šestih mesecih po sprejetju mandata in poročajo o napredku pri izvajanju v časovnih presledkih, ki jih določi organ. Končni uporabniki na prizadetih območjih so obveščeni o času izklopa bakrenih omrežij, potrebnih spremembah storitev ali opreme in razpoložljivih alternativnih storitvah.

Vrsta podatkov	**Sklici na zahteve**	**Standard in/ali specifikacija (če je primerno)**	**Opis pretoka podatkov**
Postopki dostopa in medomrežnega povezovanja ter rezultati regulativne ocene	Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov III: Medsebojne povezave Poglavje II: Simetrična pravila za dostop	Postopki morajo zagotoviti, da imajo lahko podjetja, vključno z MSP in ponudniki z omejenim geografskim dosegom, koristi od naloženih obveznosti. Obveznosti in pogoji morajo biti objektivni, pregledni, sorazmerni in nediskriminatorni ter se izvajati v skladu s členoma 186 in 85.	Nacionalni regulativni organi zagotovijo smernice in objavijo postopke, ki se uporabljajo za pridobitev dostopa in medomrežno povezovanje. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi, ki so naložili obveznosti in pogoje v skladu s členom 69, ocenijo njihove rezultate v petih letih po sprejetju prejšnjega ukrepa in sporočijo rezultat svoje ocene v skladu s postopki iz členov 186 in 85.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Opredelitev trgov, rezultati analize trga, regulativni ukrepi in smernice	Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov IV: Trgi in konkurenca Poglavje I – Analiza trga in pomembna tržna moč	V priporočilu se opredelijo trgi izdelkov in storitev, določeni v skladu z načeli konkurenčnega prava. Pri analizi trga je treba upoštevati postopke iz členov 186 in 85, izvedena mora biti pravočasno in zaključena v enem letu. Trgi, na katerih se uvede predhodna regulacija, se pregledajo vsakih pet let, da se ugotovi, ali so izpolnjena tri merila iz člena 72(1). Smernice glede pomembne tržne moči so v skladu z ustreznimi načeli konkurenčnega prava in vključujejo smernice o uporabi koncepta pomembne tržne moči za predhodno regulacijo trgov elektronskih komunikacij.	Komisija po javnem posvetovanju in ob upoštevanju mnenja BEREC-a sprejme priporočilo, v katerem opredeli upoštevne trge izdelkov in storitev, in ga redno pregleduje vsakih pet let. Nacionalni regulativni organi izvedejo analizo trga in uradno sporočijo ustrezne osnutke regulativnih ukrepov v skladu s členom 85 v petih letih od sprejetja prejšnjega ukrepa. BEREC izvede analizo potencialnih nadnacionalnih trgov na utemeljeno zahtevo Komisije ali vsaj dveh nacionalnih regulativnih organov ali analizo nadnacionalnega povpraševanja končnih uporabnikov na utemeljeno zahtevo Komisije, vsaj dveh nacionalnih regulativnih organov ali udeležencev na trgu. Komisija po posvetovanju z BEREC-om objavi smernice glede pomembne tržne moči.
Informacije o sistemu stroškovnega računovodstva in podatki o preverjanju skladnosti	Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov IV: Trgi in	Opis sistema stroškovnega računovodstva, ki prikazuje vsaj glavne kategorije, po katerih so stroški razvrščeni v skupine, in pravila, ki se uporabljajo za	Podjetja, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo in za katera veljajo obveznosti stroškovnega računovodstva, objavijo opis svojega sistema stroškovnega računovodstva. Kvalificiran neodvisni organ preveri skladnost s

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
	konkurenca Poglavje II: Popravni ukrepi za dostop, naloženi podjetjem s pomembno tržno močjo	razporeditev stroškov, mora biti javno dostopen. Sistem mora preveriti kvalificiran neodvisni organ.	stroškovnim računovodstvom in vsako leto objavi izjavo o skladnosti. Kadar ima podjetje obveznost glede stroškovne naravnanosti cen, nacionalnemu regulativnemu organu predloži celovito utemeljitev svojih cen, vključno z dokazilom, da so dajatve izpeljane iz cen in vključujejo razumno stopnjo donosnosti naložbe. Nacionalni regulativni organi lahko od podjetij zahtevajo, da na podlagi teh informacij prilagodijo cene.
Informacije o zavezah, ki so jih ponudili operaterji s pomembno tržno močjo	Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov IV: Trgi in konkurenca Poglavje II: Popravni ukrepi za dostop, naloženi podjetjem s pomembno tržno močjo	Obveznosti so dovolj podrobne glede obsega, trajanja, časovnega okvira in načina izvajanja, da jih lahko nacionalni regulativni organ oceni.	Podjetja, ki so določena kot podjetja s pomembno tržno močjo, lahko nacionalnim regulativnim organom ponudijo zaveze glede pogojev dostopa, sovlaganja ali obojega. Nacionalni regulativni organi izvedejo javno posvetovanje (preskus trga) o ponujenih zavezah z zainteresiranimi stranmi, zlasti s tretjimi osebami, ki jih to neposredno zadeva. Potencialni sovlagatelji ali prosilci za dostop lahko predstavijo stališča o skladnosti in predlagajo spremembe. Nacionalni regulativni organ sporoči predhodne ugotovitve podjetju, ki lahko spremeni svojo prvotno ponudbo. Ko zaveze postanejo zavezujoče, podjetje brez

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			nepotrebnega odlašanja obvesti nacionalni regulativni organ o vsaki spremembi okoliščin, pomembnih za zaveze. Nacionalni regulativni organi spremljajo in nadzorujejo zavezujoče zaveze ter zagotavljajo skladnost z njimi.
Osnutki regulativnih ukrepov, pripombe, mnenja, sklepi in sprejeti končni ukrepi	Del V – Prehod na optična omrežja, delovanje trgov in konkurenca Naslov IV: Trgi in konkurenca Poglavje III: Postopki na notranjem trgu za regulacijo trga	Osnutke ukrepov je treba objaviti in hkrati sporočiti Komisiji, BEREC-u in nacionalnim regulativnim organom v drugih državah članicah, pri čemer je treba navesti razloge v skladu s členom 20(3). BEREC izda mnenje v 30 delovnih dneh od začetka 90 dnevnega obdobja. Začasni ukrepi iz člena 86 veljajo največ 12 mesecev.	Nacionalni regulativni organi osnutke ukrepov s področja uporabe člena 69, člena 72 in členov 73 do 84, ki bi vplivali na trgovino med državami članicami, sporočijo Komisiji, BEREC-u in drugim nacionalnim regulativnim organom. Ti subjekti lahko predložijo pripombe v 30 delovnih dneh. Kadar Komisija navede resne pomisleke ali ovire za notranji trg, BEREC izda mnenje v 30 delovnih dneh. Nacionalni regulativni organi o vseh sprejetih končnih ukrepih obvestijo Komisijo in BEREC. Nacionalni regulativni organi o začasnih ukrepih nemudoma obvestijo Komisijo, druge nacionalne regulativne organe in BEREC. Komisija lahko sprejme priporočila ali smernice po javnem posvetovanju, posvetovanju z nacionalnimi regulativnimi organi in ob kar največjem upoštevanju mnenja BEREC-a.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
Informacije o upravljanju zmogljivosti omrežja, ukrepih za upravljanje prometa, parametrih kakovosti storitev, podatkih o skladnosti in ugotovitvah o izvrševanju	Del VI – Storitve Naslov II: Dostop do odprtega interneta	Dvoletno poročanje ponudnikov, ki zajema upravljanje omrežja/prometa in utemeljitve. Predloga BEREC-a do [datum sprejetja + eno leto]. V smernicah BEREC-a so podrobno opisani parametri kakovosti storitev, metode merjenja, oblika informacij (Priloga III), oblika objave (Priloga IV) in mehanizmi potrjevanja kakovosti, vključno s parametri za končne uporabnike invalide.	Ponudniki nacionalnim regulativnim organom vsaki dve leti predložijo informacije o zmogljivosti omrežja in upravljanju prometa. Nacionalni regulativni organi izmenjujejo informacije z BEREC-om. BEREC po posvetovanju z deležniki in v sodelovanju s Komisijo objavlja dvoletna poročila o praksah in ugotovitvah nacionalnih regulativnih organov, skupno predlogo za zbiranje podatkov in smernice za izvajanje. Nacionalni regulativni organi v največji možni meri upoštevajo smernice BEREC-a za izvrševanje.
Informacije o pogodbi, informacije o preglednosti, podatki o uspešnosti, obvestila o pogodbenih spremembah, podatki o spremljanju porabe	Del VI – Storitve Naslov III: Pravice končnih uporabnikov Poglavje I: Pravice potrošnikov	Informacije se predložijo v jasni in razumljivi obliki na trajnem nosilcu podatkov ali v dokumentu, ki ga je mogoče zlahka prenesti (člen 96(2)). Predlogo povzetka pogodbe lahko določi Komisija po posvetovanju z BEREC-om. Informacije o preglednosti, objavljene v jasni in razumljivi obliki, na strojno berljiv način v	Ponudniki storitev dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev potrošnikom pred sklenitvijo pogodbe zagotovijo informacije o pogodbi (Priloga III) in povzetek pogodbe. Ponudniki objavijo informacije o preglednosti (Priloga IV) v strojno berljivi obliki. Ponudniki ponujajo zmogljivosti za spremljanje porabe s pravočasnimi informacijami o ravneh uporabe in obvestili, preden so dosežene omejitve.

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
		skladu s Prilogo IV. Dostopna oblika v skladu s Prilogo 1 k Direktivi (EU) 2019/882 za končne uporabnike invalide. Spremljanje uspešnosti v skladu s smernicami BEREC-a (člen 95(3)).	Ponudniki obvestijo potrošnike o spremembah pogodbe vsaj en mesec vnaprej na trajnem nosilcu podatkov. Podatki o uspešnosti za storitve dostopa do interneta se spremljajo v skladu s smernicami BEREC-a, potrdijo pa jih nacionalni regulativni organi.
Informacije o postopku zamenjave, podatki o prenosljivosti številk, roki za prenos, podatki o kontinuiteti storitve, informacije o nadomestilu, evidence privolitev	Del VI – Storitve Naslov III: Pravice končnih uporabnikov Poglavje II: Pravice končnih uporabnikov	//	Ponudniki storitev sprejemanja in prenosa dostopa do interneta končnim uporabnikom zagotavljajo informacije med postopkom zamenjave ponudnika. Oba ponudnika si izmenjujeta podatke, da bi zagotovila kontinuiteto in aktivacijo v dogovorjenih rokih. Nacionalni regulativni organi prejmejo informacije za spremljanje skladnosti ter zagotavljanje obveščenosti in varstva končnih uporabnikov. BEREC po posvetovanju z deležniki in v sodelovanju s Komisijo pripravi smernice o podrobnostih postopka in nadomestilih. Mikropodjetja končne uporabnike pred sklenitvijo pogodbe obvestijo o izjemah.
Informacije o goljufivi dejavnosti, podatki o	Del VI – Storitve	Informacije o lokaciji kličočega v skladu s harmoniziranimi	Urad za digitalna omrežja pridobiva informacije o goljufijah od nacionalnih organov, Europola in

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
komunikacijah v sili, podatki o javnih opozorilih, podatki o identifikaciji klicne linije, informacije v javnem interesu, informacije o dostopnosti za končne uporabnike	Naslov III: Pravice končnih uporabnikov Poglavje III: Objekti in funkcionalnosti za končne uporabnike	evropskimi merili (delegirani akt do [datum sprejetja + dve leti]). Informacije javnega interesa v standardizirani obliki. Identifikacija klicne linije z uporabo preprostih in brezplačnih sredstev. Dostopnost v skladu z Direktivo (EU) 2019/882.	deležnikov. BEREC po posvetovanju z agencijo ENISA izda smernice za preprečevanje goljufij. Države članice sporočijo številke centrov za obveščanje E.164 ODN za vzdrževanje podatkovnih zbirk pod nadzorom BEREC-a. Ponudniki končnim uporabnikom posredujejo informacije v javnem interesu, pridobljene od javnih organov. Ponudniki zagotovijo, da se informacije o lokaciji kličočega med komunikacijo v sili nemudoma posredujejo centrom za obveščanje. Ponudniki končnim uporabnikom na prizadetih geografskih območjih posredujejo javna opozorila. Ponudniki na zahtevo končnih uporabnikov uvedejo mehanizme za prikaz identifikacije klicne linije in omejevanje.
Imena nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov ter njihove naloge, uradno obveščanje nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov ter njihove odgovornosti, letna poročila nacionalnih regulativnih organov, letni proračuni nacionalnih regulativnih	Del VII – Upravljanje Naslov I: Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi	Objava v enostavno dostopni obliki. Letno poročanje. Proračunski nadzor se izvaja na pregleden način, njegovi rezultati pa so javno dostopni.	Države članice objavijo imena nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov ter njihove naloge. Države članice uradno obvestijo Komisijo o vseh organih, ki so jim dodeljene naloge v skladu s to uredbo, in njihovih odgovornostih, vključno z vsemi spremembami. Nacionalni regulativni organi letno poročajo o razmerah na trgu, odločitvah, razporejanju virov in

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
organov			prihodnjih načrtih. Letni proračuni nacionalnih regulativnih organov se objavijo. Proračunski nadzor se izvaja pregledno in se objavi.
Regulativne naloge BEREC-a (javni seznam), mnenja, smernice, poročila, priporočila, skupna stališča, dobre prakse in naročene študije BEREC-a, rezultati javnega posvetovanja, podatki, ki jih zberejo nacionalni regulativni organi, dvoletni delovni program, dvoletno poročilo o dejavnostih, člani Odbora regulatorjev in njihovi namestniki, poslovnik, delovni dogovori s pristojnimi organi	Del VII – Upravljanje Naslov II: Naloge in organizacija BEREC-a	Odprta, ponovno uporabna, strojno berljiva oblika. Publikacije na spletišču BEREC-a in digitalnem portalu EU.	BEREC objavi seznam regulativnih nalog in ga posodobi, ko so dodeljene nove naloge. BEREC objavlja končna mnenja, smernice, poročila, priporočila, skupna stališča, dobre prakse, naročene študije in osnutke dokumentov za javno posvetovanje. Rezultati javnega posvetovanja so javno dostopni. BEREC nadzoruje Urad za digitalna omrežja pri vzpostavljanju in vzdrževanju podatkovnih zbirk o uradnih obvestilih, virih številčenja, centrih za obveščanje, storitvah z dodano vrednostjo in dostopu do služb za pomoč v sili. Podatki, ki jih zberejo nacionalni regulativni organi in so objavljeni v odprti, strojno berljivi obliki na spletišču BEREC-a/digitalnem portalu EU. Seznam članov upravnega odbora in njihovih namestnikov z javno objavljenimi izjavami o interesih. BEREC sprejme in objavi dvoletni delovni program, dvoletno poročilo o dejavnostih in poslovnik.
Dvoletni delovni program Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in	Del VII – Upravljanje Naslov IV: Skupne	//	Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra svoj dvoletni delovni program posreduje Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji, svoje

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
dvoletno poročilo o dejavnostih navedenega organa ter izmenjava informacij med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra	določbe ter sodelovanje med BEREC-om in Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra		dvoletno poročilo o dejavnostih pa Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru. BEREC in Odbor Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra zagotovita redno izmenjavo informacij in strokovnega znanja o zadevah vzajemnega pomena.
Letni proračun Urada za digitalna omrežja in konsolidirano letno poročilo o dejavnostih Letno poročilo o napredku pri oblikovanju enotnega trga elektronskih komunikacij	Del VII – Upravljanje Naslov V: Urad za digitalna omrežja Poglavje I: Naloge in organizacija organa Urada za digitalna omrežja	//	Direktor pripravi osnutek letnega poročila o dejavnostih Urada za digitalna omrežja za oceno in sprejetje v upravnem odboru. Upravni odbor vsako leto do 1. julija predloži konsolidirano letno poročilo o dejavnostih in svojo oceno Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču. Urad za digitalna omrežja v sodelovanju z agencijo ENISA objavi letno poročilo o napredku pri oblikovanju enotnega trga elektronskih komunikacij. Osnutek poročila se pred objavo predloži v odobritev BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra.
Enotni programski dokument Urada za digitalna omrežja, letni proračun, konsolidirano letno poročilo o dejavnostih in	Del VII – Upravljanje Naslov V: Urad za digitalna omrežja	//	Urad za digitalna omrežja osnutek posreduje Komisiji, Evropskemu parlamentu in Svetu. Urad za digitalna omrežja po prejemu mnenja Komisije sprejme končni enotni programski dokument in

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
finančni računi	Poglavje II: Proračun in načrtovanje programov Urada za digitalna omrežja		proračun. Urad za digitalna omrežja do 1. marca predloži začasni zaključni račun računovodji Komisije in Računskemu sodišču. Direktor do 1. julija predloži končni zaključni račun Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču, skupaj z mnenjem upravnega odbora in konsolidiranim letnim poročilom o dejavnostih.
Izmenjava informacij, dostop do dokumentov, izjave o interesih, komunikacijske dejavnosti in vrednotenja	Del VII – Upravljanje Naslov V: Urad za digitalna omrežja Poglavje III: Splošne določbe	Skupne predloge	Komisija in nacionalni organi si na utemeljeno zahtevo izmenjujejo informacije z BEREC-om, Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra in Uradom za digitalna omrežja, pri čemer, kjer je to mogoče, uporabljajo skupne oblike poročanja. Urad za digitalna omrežja upravlja informacijski in komunikacijski sistem, ki omogoča to izmenjavo. Člani odbora, direktor in zaposleni predložijo izjave o interesih, ki se objavijo za člane odbora in direktorja. BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja javnosti zagotavljajo informacije o svojih dejavnostih in rezultatih. Komisija izvaja petletna vrednotenja BEREC-a, Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urada za digitalna omrežja ter o ugotovitvah

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			poroča Evropskemu parlamentu, Svetu, upravnemu odboru in javnosti. Državljani in pravne osebe lahko zahtevajo dostop do dokumentov, ki jih hranijo BEREC, Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra in Urad za digitalna omrežja.
Zagotavljanje informacij, geografski pregledi, mehanizmi posvetovanja, rezultati pregledov	DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV I: Zagotavljanje informacij, raziskave in mehanizmi posvetovanja	Smernice BEREC-a, skupni obrazci in predloge za poročanje	Podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, na zahtevo zagotovijo informacije nacionalnim regulativnim organom, drugim pristojnim organom, BEREC-u in Organu za politiko radiofrekvenčnega spektra. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi si te informacije na utemeljeno zahtevo izmenjajo s Komisijo, BEREC-om, Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra in organi v drugih državah članicah. Nacionalni regulativni ali drugi pristojni organi izvajajo geografske preglede postavitve širokopasovnih omrežij, pri čemer od podjetij in javnih organov zbirajo podatke o trenutnem dosegu in prihodnjih napovedih. Rezultati ankete se posredujejo lokalnim, regionalnim in nacionalnim organom, BEREC-u in Komisiji. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi objavijo osnutke ukrepov za javno posvetovanje,

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			rezultati pa so javno dostopni. Organi se o vprašanjih, povezanih z elektronskimi komunikacijskimi storitvami, posvetujejo s končnimi uporabniki, potrošniki, proizvajalci in podjetji.
Dejavnosti standardizacije in harmonizacijski ukrepi	DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV II: Postopki harmonizacije	Evropski standardi; mednarodni standardi (ITU, CEPT, ISO, IEC)	Komisija v Uradnem listu objavi sezname neobveznih standardov in tehničnih specifikacij. Nacionalni regulativni in drugi pristojni organi obvestijo Komisijo, kadar se odločijo, da ne bodo upoštevali njenih priporočil, in navedejo razloge za svoje stališče. BEREC Komisij predloži mnenja o zadevah v zvezi s harmonizacijo in lahko svetuje o predlaganih ukrepih. Kadar Komisija ne sprejme priporočil ali sklepov, o tem obvesti Evropski parlament in Svet ter navede razloge za to.
Postopki za reševanje sporov in odločitve	DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV III Reševanje sporov	//	Nacionalni regulativni organi v štirih mesecih sprejmejo zavezujoče odločitve za reševanje sporov med podjetji in odločitve objavijo. V čezmejnih sporih nacionalni regulativni organi uradno obvestijo BEREC, ki izda mnenja, v katerih pozove k specifičnim ukrepom.
Smernice za sodelovanje v	DEL VIII: Splošne in	Smernice BEREC-a o sodelovanju	BEREC objavi smernice za lažje sodelovanje med ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij in

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
ekosistemu in sprava	končne določbe NASLOV IV: Sodelovanje v ekosistemu	v ekosistemu	podjetji v tesno povezanih sektorjih. Nacionalni regulativni organi v enem tednu obvestijo BEREC o prostovoljnih zahtevkih za spravo in skličejo spravne sestanke. BEREC v dveh mesecih izda mnenja o elementih zadeve in možnostih sodelovanja. Nacionalni regulativni organi predložijo zapisnike sestankov v enem mesecu, pri čemer v največji možni meri upoštevajo mnenja BEREC-a. BEREC objavi poročilo o učinkih sodelovanja v ekosistemu. Komisija na podlagi poročila BEREC-a pregleda delovanje sodelovanja v ekosistemu.
Upravni postopki, obvestila in poročanje	DEL VIII: Splošne in končne določbe NASLOV VI: Končne določbe	//	Komisija o delegiranih aktih uradno obvesti Evropski parlament in Svet. Države članice objavijo obvestila o izvajanju v nacionalnih uradnih listih in predložijo kopije Komisiji, ki informacije posreduje Odboru za komunikacije. Države članice objavijo informacije o pravicah, odobritvah in obveznostih ter jih posredujejo Komisiji, da so dostopne javnosti. Nacionalni regulativni organi obvestijo Komisijo o podjetjih s pomembno tržno močjo in naloženimi obveznostmi. Države članice Komisiji predložijo zahtevane informacije za namene pregleda. BEREC vsaka tri leta objavi poročila o izvajanju splošne odobritve. Komisija

Vrsta podatkov	Sklici na zahteve	Standard in/ali specifikacija (če je primerno)	Opis pretoka podatkov
			vsakih pet let pregleda delovanje Uredbe ter poroča Evropskemu parlamentu in Svetu.

Uskladitev z evropsko strategijo za podatke

Ta zakonodajna pobuda je v skladu z uporabo podatkov v zasebni lasti s strani vladnih organov (souporaba podatkov med državnimi upravami in podjetji), da se zagotovijo z dokazi podprto oblikovanje politik in politične odločitve.

Usklajenost z načelom „samo enkrat“

V tem primeru se spoštuje načelo „samo enkrat“, da se zmanjša upravno breme za podjetja, ki delujejo na enotnem trgu. Države članice in Komisija zagotovijo varstvo zaupnih poslovnih informacij.

4.3 Digitalne rešitve

Opis digitalnih rešitev na visoki ravni

Digitalna rešitev	Sklici na zahteve	Glavne predpisane funkcionalnosti	Odgovoren organ	Kako je poskrbljeno za dostopnost?	Kako se upošteva možnost ponovne uporabe?	Uporaba tehnologij umetne inteligence (če je primerno)
Podatkovna zbirka Unije o uradnih obvestilih	Del III – Dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev	Javno dostopna podatkovna zbirka Unije o uradnih obvestilih, predloženih nacionalnim regulativnim organom za izvajanje sistema enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev.	Urad za digitalna omrežja	Ni opredeljeno	Ni opredeljeno	Ni opredeljeno
Dinamična	Del IV – Viri	Dinamična podatkovna zbirka za	Urad za	Ni	Ni	Ni opredeljeno

podatkovna zbirka o spektru	(spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje III, Dodelitve	geolokacijo in spremljanje možnosti uporabe spektra. Podatkovna zbirka vključuje najnovejše informacije o geolokaciji obstoječih uporab spektra, ki jih zberejo in zagotovijo države članice. Ta podatkovna zbirka je neposredno dostopna vsem morebitnim uporabnikom radiofrekvenčnega spektra.	digitalna omrežja	opredeljeno	opredeljeno	
Podatkovna zbirka vseevropskih virov številčenja	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov III, Viri številčenja	Podatkovna zbirka vseevropskih virov številčenja na podlagi informacij o razporejanju številk in upravičencih do številk, ki jih zagotovijo nacionalni regulativni organi. (*) Urad za digitalna omrežja je zadolžen za vzpostavitev postopka *in sistema* za zagotavljanje informacij. To je lahko še ena digitalna rešitev ali pa se vključi v podatkovno zbirko, ki se analizira.	Urad za digitalna omrežja	Ni opredeljeno	Ni opredeljeno	Ni opredeljeno
Informacijski in komunikacijski sistem Urada	Del VII – Upravljanje Naslov V: Urad za	Skupna platforma za izmenjavo informacij med BEREC-om, Organom za politiko radiofrekvenčnega spektra,	Urad za digitalna omrežja	Ni opredeljeno	Ni opredeljeno	Ni opredeljeno

za digitalna omrežja	digitalna omrežja Poglavje III: Splošne določbe Člen 41 uredbe o BEREC-u	Komisijo, nacionalnimi regulativnimi organi in pristojnimi organi, odgovornimi za spekter Namenski vmesnik za zahtevke za informacije in uradna obvestila (člen 173) Platforma za zgodnje prepoznavanje potreb po usklajevanju med nacionalnimi regulativnimi organi in pristojnimi organi, odgovornimi za spekter	(tehnične in funkcionalne specifikacije, ki jih sprejme upravni odbor)			

4.4 Ocena interoperabilnosti

Opis digitalnih javnih storitev, na katere vplivajo zahteve, na visoki ravni

Digitalna javna storitev ali kategorija digitalnih javnih storitev	**Opis**	**Sklici na zahteve**	**Rešitve interoperabilne Evrope** **(NI RELEVANTNO)**	**Druge interoperabilnostne rešitve**
Dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev	Vzpostavlja okvir za enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v okviru režima splošne odobritve. Vključuje vzdrževanje javno dostopne podatkovne zbirke Unije o uradnih obvestilih, predloženih nacionalnim regulativnim organom, in različne pretoke podatkov.	Del III – Dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev	//	Ni opredeljeno.
Okvir za upravljanje, razporejanje in uporabo ključnih virov elektronskih komunikacij (spekter in številčenje)	Zlasti: - podatkovna zbirka vseevropskih virov številčenja in - dinamična podatkovna zbirka za geolokacijo in spremljanje možnosti	Del IV – Viri (spekter in številčenje) Naslov I, Spekter – poglavje III, Dodelitve; Naslov III, Viri številčenja	//	Ni opredeljeno.

Digitalna javna storitev ali kategorija digitalnih javnih storitev	Opis	Sklici na zahteve	Rešitve interoperabilne Evrope (NI RELEVANTNO)	Druge interoperabilnostne rešitve
	uporabe spektra. Dinamična podatkovna zbirka, osredotočena na določene frekvenčne pasove, bi morala pomagati pri prepoznavanju premalo izkoriščenega spektra ter podpirati učinkovitejšo uporabo spektra in prakse souporabe spektra.			

Vpliv zahtev posameznih digitalnih javnih storitev na čezmejno interoperabilnost

Digitalna javna storitev št. 1 – dovoljenje za promet za enotni trg in enotno dovoljenje za čezmejno opravljanje storitev

Ocena	Ukrepi	Morebitne preostale ovire (če je primerno)
Usklajenost z obstoječimi digitalnimi in sektorskimi politikami Navedite opredeljene digitalne in sektorske	Uvaja racionaliziran sistem, ki temelji na obveščanju in ponudnikom omogoča, da delujejo v eni ali več državah članicah na podlagi enotnega dovoljenja, s čimer se izboljša pravna interoperabilnost.	

Ocena	Ukrepi	Morebitne preostale ovire (če je primerno)
politike, ki se uporabljajo.		
Organizacijski ukrepi za nemoteno čezmejno zagotavljanje digitalnih javnih storitev Navedite predvidene ukrepe upravljanja.	V okviru postopka za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev je določeno, da ponudnik predloži uradno obvestilo nacionalnemu regulativnemu organu ene od držav članic, v katerih namerava zagotavljati omrežja ali storitve. Vzpostavljeni so dodatni pretoki podatkov, ki urejajo način usklajevanja med državami članicami in Uradom za digitalna omrežja. Vsaka država članica določi nacionalno enotno kontaktno točko. Urad za digitalna omrežja je zadolžen za vzdrževanje osrednje podatkovne zbirke vseh uradnih obvestil, predloženih v okviru postopka za izdajo enotnega dovoljenja za čezmejno opravljanje storitev. Pristojni organi bi morali Uradu za digitalna omrežja posredovati le popolna uradna obvestila.	
Ukrepi, sprejeti za zagotovitev skupnega razumevanja podatkov Navedite take ukrepe.	Uradno obvestilo o nameri zagotavljanja omrežij ali storitev se pošlje v skladu s predlogo uradnega obvestila, ki jo da na voljo BEREC.	
Uporaba skupno dogovorjenih odprtih tehničnih specifikacij in standardov	V tej fazi ni nič določeno.	

Ocena	Ukrepi	Morebitne preostale ovire (če je primerno)
Navedite take ukrepe.		

Digitalna javna storitev št. 2 – okvir za upravljanje, razporejanje in uporabo ključnih virov elektronskih komunikacij (spekter in številčenje)

Ocena	Ukrepi	Morebitne preostale ovire (če je primerno)
Usklajenost z obstoječimi digitalnimi in sektorskimi politikami Navedite opredeljene digitalne in sektorske politike, ki se uporabljajo.	//	
Organizacijski ukrepi za nemoteno čezmejno zagotavljanje digitalnih javnih storitev Navedite predvidene ukrepe upravljanja.	Urad za digitalna omrežja vzpostavi in upravlja dinamične podatkovne zbirke za geolokacijo in spremljanje možnosti uporabe spektra. Urad za digitalna omrežja v sodelovanju z nacionalnimi regulativnimi organi in pod nadzorom BEREC-a vzpostavi in upravlja posodobljeno podatkovno zbirko vseevropskih virov številčenja.	
Ukrepi, sprejeti za zagotovitev skupnega razumevanja podatkov Navedite take ukrepe.	Komisija lahko ob kar največjem upoštevanju stališč Organa za politiko radiofrekvenčnega spektra sprejme izvedbene akte za določitev frekvenčnih pasov, ki jih zajema dinamična podatkovna zbirka, in razvoj enotnih oblik za zbiranje in zagotavljanje podatkov s strani pristojnih organov.	

Ocena	Ukrepi	Morebitne preostale ovire (če je primerno)
	Urad za digitalna omrežja šest mesecev po sprejetju načrta številčenja Unije vzpostavi postopek za zagotavljanje informacij, ki bodo podlaga za vseevropsko podatkovno zbirko virov številčenja.	
Uporaba skupno dogovorjenih odprtih tehničnih specifikacij in standardov	Urad za digitalna omrežja pozneje določi tehnične specifikacije za dinamično podatkovno zbirko za geolokacijo in spremljanje možnosti uporabe spektra ter vseevropsko podatkovno zbirko virov številčenja.	

4.5 Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju

Opis na visoki ravni za ukrepe, ki podpirajo digitalno izvajanje

Opis ukrepa	Sklici na zahteve	Vloga Komisije (če je relevantno)	Akterji, ki jih je treba vključiti (če je relevantno)	Pričakovana časovnica (če je relevantno)
Komisija lahko z izvedbenimi akti podrobneje določi ureditve za izmenjavo informacij med nacionalnimi pristojnimi organi in Uradom za digitalna omrežja v skladu z Uredbo (EU) 2024/903.	Člen 11	Sprejetje izvedbenih aktov	//	Po sprejetju akta o digitalnih omrežjih
Z izvedbenimi akti se lahko določijo frekvenčni pasovi, ki jih zajema podatkovna zbirka, ter razvijejo	Člen 28	Sprejetje izvedbenih aktov	Organ za politiko radiofrekvenčnega spektra (vidiki, ki jih je treba	Po sprejetju akta o digitalnih omrežjih

Opis ukrepa	**Sklici na zahteve**	**Vloga Komisije** (če je relevantno)	**Akterji, ki jih je treba vključiti** (če je relevantno)	**Pričakovana časovnica** (če je relevantno)
praktične ureditve in enotne oblike za zbiranje podatkov in njihovo predložitev Komisiji s strani pristojnih organov.			upoštevati)	
Urad za digitalna omrežja vzpostavi postopek in sistem za zagotavljanje informacij v skladu s členom 47(4) in členom 48(4), četrti pododstavek.	Člen 47	//	Urad za digitalna omrežja	Šest mesecev po sprejetju načrta številčenja Unije
Komisija lahko na podlagi mnenja BEREC-a sprejme izvedbene akte, v katerih določi tehnične specifikacije, standardne stroškovne elemente, stroškovne metodologije za harmonizirane izdelke in referenčno ponudbo v zvezi s harmoniziranimi dostopovnimi izdelki.	Člen 81	Sprejetje izvedbenih aktov	BEREC	6 mesecev po sprejetju te uredbe
Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi tehnične določbe v zvezi s prenosom javnih opozoril z uporabo digitalne denarnice, izdane na podlagi Uredbe (EU) št. 910/2014, vsem zadevnim končnim uporabnikom, vključno s	Člen 108	Sprejetje izvedbenih aktov	Evropska komisija Končni uporabniki	//

Opis ukrepa	**Sklici na zahteve**	**Vloga Komisije** (če je relevantno)	**Akterji, ki jih je treba vključiti** (če je relevantno)	**Pričakovana časovnica** (če je relevantno)
končnimi uporabniki gostovanja.				
Komisija lahko, tudi z izvedbenim aktom, harmonizira metodologije za zbiranje informacij s strani nacionalnih regulativnih organov.	Člen 184	Sprejetje izvedbenih aktov	Evropska komisija	//
Komisija z izvedbenimi akti določi, da je uporaba ustreznih standardov ali tehničnih specifikacij obvezna, tako da jih v seznamu standardov ali tehničnih specifikacij, objavljenem v *Uradnem listu Evropske unije*, navede kot obvezne.	Člen 189	Sprejetje izvedbenih aktov in standardov	Evropska komisija	//
Na Komisijo se prenese pooblastilo, da po posvetovanju z BEREC-om sprejme delegirane akte, s katerimi določi ukrepe, potrebne za zagotovitev učinkovitih komunikacij v sili v Uniji, v zvezi s tehničnimi specifikacijami, ki omogočajo določitev izvora komunikacij v sili z uporabo digitalne denarnice, rešitvami za informacije o lokaciji kličočega, harmoniziranimi evropskimi merili za lokacijo kličočega, enakovrednim	Člen 107	Sprejetje delegiranih aktov	Evropska komisija BEREC	Datum sprejetja + 2 leti za prvi delegirani akt

Opis ukrepa	**Sklici na zahteve**	**Vloga Komisije** (če je relevantno)	**Akterji, ki jih je treba vključiti** (če je relevantno)	**Pričakovana časovnica** (če je relevantno)
dostopom za končne uporabnike invalide in usmerjanjem do najustreznejšega centra za obveščanje.				
Upravni odbor sprejme tehnične in funkcijske specifikacije za vzpostavitev informacijskega in komunikacijskega sistema iz odstavka 1. Za navedeni sistem veljajo pravice intelektualne lastnine in zahtevana stopnja zaupnosti.	Člen 174	//	Upravni odbor Urada za digitalna omrežja	//